LJETOPIS HRVATSKE AKADEMIJE

ZA GODINU 1994.

KNJIGA

98

ZAGREB

1 9 9 5.

LJETOPIS

Urednik
akademik MILAN MOGUŠ

HRVATSKA AKADEMIJA ZNANOSTI I UMJETNOSTI

ISSN 1330-0725

L J E T O P I S

HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

ZA GODINU 1994.

K N J I G A 9 8 .

ZAGREB

1995.

SADRŽAJ

I. DIO

Članovi Akademije 15

Zasjedanja Akademije

Sastanak redovitih članova Hrvatske akademije održan 4. ožujka 1994. godine 47

Prvo redovito zasjedanje Skupštine Hrvatske akademije održano 19. travnja 1994. godine 51

Proslava Dana Hrvatske akademije održana 29. travnja 1994. godine 51

Izborna skupština Hrvatske akademije održana 12. svibnja 1994. godine 69

Svečano proglašenje novih članova Hrvatske akademije održano 27. svibnja 1994. godine 73

Izborna skupština Hrvatske akademije održana 17. studenoga 1994. godine 80

Svečana sjednica Hrvatske akademije prigodom obilježavanja 900. obljetnice osnutka zagrebačke biskupije i prvog pisanog spomena Zagreba, te završetka obnove palače Narodnog doma održana 8. prosinca 1994. 84

Izvanredna skupština Hrvatske akademije održana 28. prosinca 1994. godine 89

II. DIO

Izvještaj o radu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u godini 1994.

Predsjedništvo Akademije 95

Zaklada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti 107

Znanstveni skupovi, svečane sjednice, savjetovanja i predavanja održana u 1994. godini u organizaciji, suorganizaciji ili pod pokroviteljstvom Hrvatske akademije 110

Odbor za međunarodna pitanja i međunarodnu suradnju 113

Odbor za Europski projekt 116

Odbor za Statut 117

Odbor za nagrade Hrvatske akademije 117

Služba za zaštitu i održavanje imovine i kulturnih dobara 118

Razred za društvene znanosti 120

Razred za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti 133

Razred za prirodne znanosti 146

Kabinet za proučavanje strukture i funkcije osjetnih oragana - Zagreb 157

Razred za medicinske znanosti 158

Kabinet za istraživanje i standardizaciju imunoloških supstancija 174

Razred za filološke znanosti 177

Razred za književnost 187

Razred za likovne umjetnosti 194

Razred za glazbenu umjetnost i muzikologiju 203

Znanstvenoistraživačke jedinice Hrvatske akademije

Zavod za povijesne i društvene znanosti
Odsjek za povijesne znanosti ... 210
Odsjek za arheologiju ... 219
Odsjek za etnologiju ... 221
Odsjek za ekonomska istraživanja ... 223
Zavod za povijesne znanosti - Zadar ... 224
Zavod za povijesne i društvene znanosti - Rijeka ... 227
Zavod za povijesne znanosti - Dubrovnik ... 232
Muzej i knjižnica Balda Bogišića u Cavtatu ... 234
Kabinet za arhitekturu i urbanizam - Zagreb ... 234
Jadranski zavod - Zagreb ... 236
Zavod za povijest i filozofiju znanosti - Zagreb ... 240
Odsjek za povijest prirodnih i matematičkih znanosti ... 240
Odsjek za povijest medicinskih znanosti ... 243
Odsjek za filozofiju znanosti ... 245
Zavod za ornitologiju - Zagreb ... 246
Zavod za paleontologiju i geologiju kvartara - Zagreb ... 253
Zavod za istraživanje korozije i desalinaciju - Dubrovnik ... 257
Zavod za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe
Odsjek za povijest hrvatske književnosti i Odsjek za povijest hrvatskog kazališta ... 258
Odsjek za povijest hrvatske glazbe ... 266
Zavod za ligvistička istraživanja - Zagreb ... 271

Zavodi za znanstveni rad

Zavod za znanstveni rad - Osijek ... 275
Zavod za znanstveni i umjetnički rad - Split ... 278
Zavod za znanstveni rad - Varaždin ... 280

Znanstveni savjeti i druga tijela Akademije

Centar za kemiju organskih prirodnih spojeva ... 284
Odbor za narodni život i običaje ... 287
Međunarodni komitet za istraživanje boksita, aluminij hidroksida i aluminija (ICSOBA) ... 287
Hrvatska kristalografksa zajednica ... 288
Savjet za daljinska istraživanja i fotointerpretaciju ... 289
Znanstveni savjet za naftu ... 291
Znanstveni savjet za pomorstvo ... 295
Znanstveni savjet za promet ... 299
Znanstveni savjet za zaštitu prirode ... 301
Znanstveni savjet za turizam ... 303
Savjet za energetiku ... 304
Znanstveni savjet za poljoprivredu i šumarstvo ... 305
Znanstveni savjet za tehnološki razvoj ... 306
Savjet za kazalište, film, televiziju i radio ... 307

Muzejsko-galerijske jedinice Akademije

Gliptoteka u Zagrebu 308
Kabinet grafike u Zagrebu 311
Strossmayerova galerija starih majstora u Zagrebu 313

Jedinice u sastavu stručnih službi Akademije

Arhiv Hrvatske akademije 317
Knjižnica Hrvatske akademije 319
Arboretum Trsteno 325
Centar za znanstveni rad - Vinkovci 327

Popis izdanja Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti objelodanjenih u godini 1994. 332

III. DIO

Biografije novih članova Akademije

Počasni članovi
Franjo Kuharić 359
Linus Pauling 361

Redoviti članovi
Nikola Batušić 364
Josip Vaništa 366

Dopisni članovi
France Bernik 372
Predrag Cvitanović 373
Raymond Daudel 374
Albert Eschenmoser 376
Branko Franolić 377
Nikola Jović 379
Domokos Kosáry 381
Branislav Lichardus 382
Helmut Moritz 383
Angel Martin Municio 387
Hans Rothe 388
Eugen Seibold 389
Werner Welzig 391
Rudolf Zahrádnik 392

Reizbor članova suradnika
Biserka Belicza 393
Ivan Erceg 398
Zvonimir Krulc 401
Antun Magdalenić 403
Pavle Papić 405
Valentin Putanec 407

Zoltan Racz 412
Elsa Reiner 416
Milivoj Sironić 420
Branko Souček 421
Miroslav Šicel 423
Yvette Škreb-Guilcher 424
Olga Šojat 425
Dubravko Timet 426
Josip Tišljar 429
Dragomir Vojnić 433

Članovi suradnici
Vladimir Goldner 438
Miroslav Kurelac 448
Tomislav Sabljak 453
Ennio Stipčević 460
Stjepko Težak 465
Vedran Žanić 470

IV. DIO

Nekrolozi

Ljubo Boban 481
Dorothy Crowfoot Hodgkin 483
Alojz Finžgar 487
Jure Franičević Pločar 488
Zlatko Herkov 490
Antun Magdalenić 492
František Václav Mareš 495
Linus Pauling 498
Mihovil Proštenik 503
Jan Tinbergen 504
Zlatko Vince 506

V. DIO

Financijski izvještaj za godinu 1994. 511

ČLANOVI AKADEMIJE

PREDSJEDNIŠTVO

(do 17.11. 1994.)

IVAN SUPEK
predsjednik

IVO PADOVAN
potpredsjednik

VLATKO PAVLETIĆ
potpredsjednik

MILAN MOGUŠ
glavni tajnik

EUGEN PUSIĆ
tajnik Razreda za društvene znanosti

VINKO ŠKARIĆ
tajnik Razreda za matematičke, fizičke,
kemijske i tehničke znanosti

VLADIMIR MAJER
tajnik Razreda za prirodne znanosti

SLAVKO CVETNIĆ
tajnik Razreda za medicinske znanosti

BOŽIDAR FINKA
tajnik Razreda za filološke znanosti

SLAVKO MIHALIĆ
tajnik Razreda za književnost

MIROSLAV BEGOVIĆ
tajnik Razreda za likovne umjetnosti

IVAN SUPIČIĆ
tajnik Razreda za glazbenu umjetnost i muzikologiju

LJUBO BOBAN

NATKO DEVČIĆ

ANDRIJA KAŠTELAN

VLADIMIR MATKOVIĆ

ANDRE MOHOROVIČIĆ

PREDSJEDNIŠTVO

(od 18. 11. 1994.)

IVAN SUPEK
predsjednik

IVO PADOVAN
potpredsjednik

VLATKO PAVLETIĆ
potpredsjednik

MILAN MOGUŠ
glavni tajnik

ALICA WERTHEIMER-BALETIĆ
tajnik Razreda za društvene znanosti

SMILJKO AŠPERGER
tajnik Razreda za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti

VLADIMIR MAJER
tajnik Razreda za prirodne znanosti

SLAVKO CVETNIĆ
tajnik Razreda za medicinske znanosti

BOŽIDAR FINKA
tajnik Razreda za filološke znanosti

SLAVKO MIHALIĆ
tajnik Razreda za književnost

MIROSLAV BEGOVIĆ
tajnik Razreda za likovne umjetnosti

IVAN SUPIČIĆ
tajnik Razreda za glazbenu umjetnost i muzikologiju

NATKO DEVČIĆ

SERGIJE FORENBACHER

ANDRIJA KAŠTELAN

ANDRE MOHOROVIČIĆ

EUGEN PUSIĆ

ČLANOVI

Počasni članovi

1. *Franjo dr. Kuharić*, kardinal, nadbiskup zagrebački. 1994.12. 05.
2. *Prelog dr. Vladimir*, redoviti profesor u m. Laboratorium für Organische Chemie ETH Zentrum. Dopisni član 1952. 30. 06; počasni član 1986. 11. 03.

RAZRED ZA DRUŠTVENE ZNANOSTI

Redoviti članovi

1. *Adamček dr. Josip*, izvanredni profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Član suradnik 1980. 31. 03; izvanredni član 1986. 11. 03; redoviti član 1991. 24. 07.
2. *Bilandžić dr. Dušan*, redoviti profesor Fakulteta političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu u m. Član suradnik 1980. 31. 03; izvanredni član 1988. 19. 05; redoviti član 1991. 24. 07.
3. *Bošnjak dr. Branko*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1986. 11. 03; redoviti član 1991. 24. 07.
4. *Dragičević dr. Adolf*, redoviti profesor Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Izvanredni član 1986. 11. 03; redoviti član 1991. 24. 07.
5. *Goldštajn dr. Aleksandar*, redoviti profesor Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Član suradnik 1977. 07. 06; izvanredni član 1979. 15. 11; redoviti član 1991. 24. 07.
6. *Ibler dr. Vladimir*, redoviti profesor Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Član suradnik 1977. 07. 06; ponovno izabran 1983. 09. 06; izvanredni član 1986. 11. 03; redoviti član 1991. 24. 07.
7. *Margetić dr. Lujo*, redoviti profesor Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci u m. Izvanredni član 1986. 11. 03; redoviti član 1991. 24. 07.
8. *Perišin dr. Ivo*, redoviti profesor Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1977. 07. 06; redoviti član 1990. 17. 05.

9. *Pusić dr. Eugen*, redoviti profesor Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1975. 06. 06; redoviti član 1983. 09. 06.

10. *Rudolf dr. Davorin*, redoviti profesor Pravnog fakulteta Sveučilišta u Splitu. Član suradnik 1990. 17. 06; redoviti član 1992. 18. 06.

11. *Sirotković dr. Hodimir*, redoviti profesor Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Član suradnik 1975. 06. 06; izvanredni član 1979. 15. 11; redoviti član 1991. 24. 07.

12. *Sirotković dr. Jakov*, redoviti profesor Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1966. 23. 06; redoviti član 1975. 06. 06. Od 1978. 23. 03. do 1991. 21. 11. predsjednik Akademije.

13. *Stipetić dr. Vladimir*, redoviti profesor Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1961. 16. 06; redoviti član 1973. 26. 01.

14. *Suić dr. Mate*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1975. 06. 06; redoviti član 1981. 04. 06.

15. *Šepić dr. Dragovan*, redoviti profesor Fakulteta političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1977. 07. 06; redoviti član 1986. 11. 03.

16. *Triva dr. Siniša*, redoviti profesor Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Član suradnik 1980. 31. 03; izvanredni član 1990. 17. 05; redoviti član 1991. 24. 07.

17. *Tuđman dr. Franjo*, povjesničar i državnik, Zagreb. 1992. 03. 12.

18. *Vranicki dr. Predrag*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1973. 26. 01; redoviti član 1979. 15. 11.

19. *Wertheimer-Baletić dr. Alica*, redoviti profesor Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Član suradnik 1986. 11. 03; redoviti član 1992. 03. 12.

20. *Županov dr. Josip*, redoviti profesor Fakulteta političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu u m. Član suradnik 1980. 31. 03; izvanredni član 1988. 19. 05; redoviti član 1991. 24. 07.

Članovi suradnici

1. *Bertoša dr. Miroslav*, znanstveni savjetnik u Zavodu za povijesne i društvene znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Rijeci, Znanstvena jedinica u Puli. 1990. 17. 05.

2. *Cambi dr. Nenad*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta u Zadru. 1992. 03. 12.

3. *Degan dr. Vladimir Đuro*, znanstveni savjetnik, upravitelj Jadranskog zavoda Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu. 1990. 17. 05.

4. *Erceg dr. Ivan*, znanstveni savjetnik u Odsjeku za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu u m. 1983. 09. 06; ponovno izabran 1994. 12. 05.

5. *Jakaša dr. Branko*, redoviti profesor Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. 1988. 19. 05.

6. *Jelčić dr. Božidar*, redoviti profesor Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1986. 11. 03.

7. *Kurelac dr. Miroslav*, znanstveni savjetnik u Odsjeku za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. 1994. 12. 05.

8. *Marković dr. Mirko*, znanstveni savjetnik u Odsjeku za etnologiju Zavoda za povijesne i društvene znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu. 1980. 31. 03; ponovno izabran 1990. 17. 05.

9. *Perić dr. Berislav*, redoviti profesor Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. 1980. 31. 03; ponovno izabran 1990. 17. 05.

10. *Raukar dr. Tomislav*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1986. 11. 03.

11. *Strčić dr. Petar*, znanstveni savjetnik i upravitelj Arhiva Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu. 1992. 18. 06.

12. *Šeparović dr. Zvonimir*, redoviti profesor Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1988. 19. 05.

13. *Vojnić dr. Dragomir*, znanstveni savjetnik u Ekonomskom institutu u Zagrebu. 1983. 09. 06; ponovno izabran 1994. 12. 05.

14. *Zaninović dr. Marin*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1988. 19. 05.

RAZRED ZA MATEMATIČKE, FIZIČKE, KEMIJSKE I TEHNIČKE ZNANOSTI

Redoviti članovi

1. *Ašperger dr. Smiljko*, redoviti profesor Farmaceutsko-biokemijskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Član suradnik 1975. 06. 06; ponovno izabran 1980. 31. 03; izvanredni član 1983. 09. 06; redoviti član 1991. 24. 07.

2. *Balenović dr. Krešimir*, redoviti profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1958. 12. 03; redoviti član 1975. 06. 06.

3. *Barišić dr. Slaven*, redoviti profesor Prirodnoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Izvanredni član 1990. 17. 05; redoviti član 1991. 24. 07.

4. *Bego dr. Vojislav*, redoviti profesor Elektrotehničkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Član suradnik 1975. 06. 06; ponovno izabran 1980. 31. 03. Izvanredni član 1986. 11. 03; redoviti član 1991. 24. 07.

5. *Bilinski dr. Stanko*, redoviti profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1963. 17. 06; redoviti član 1986. 11. 03.

6. *Bosanac dr. ing. Tomo*, redoviti profesor Elektrotehničkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1960. 29. 06; redoviti član 1991. 24. 07.

7. *Čolić dr. Petar Krešimir*, redoviti profesor Geodetskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1992. 03. 12.

8. *Dadić dr. Žarko*, znanstveni savjetnik u Zavodu za povijest i filozofiju znanosti, Odsjek za povijest prirodnih i matematičkih znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu. Član suradnik 1977. 07. 06; ponovno izabran 1983. 09. 06; redoviti član 1992. 18. 06.

9. *Devidé dr. Vladimir*, redoviti profesor Fakulteta strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1973. 26. 01; redoviti član 1990. 17. 05.

10. *Fleš dr. Dragutin*, redoviti profesor Tehnološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1981. 04. 06; redoviti član 1991. 24. 07.

11. *Grdenić dr. Drago*, redoviti profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1959. 23. 06; redoviti član 1973. 26. 01. Od 1973. 30. 03. do 1975. 14. 03. glavni tajnik Akademije.

12. *Ilakovac dr. Ksenofont*, redoviti profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Izvanredni član 1975. 06. 06; redoviti član 1991. 24. 07.

13. *Kamenar dr. Boris*, redoviti profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Član suradnik 1975. 06. 06; ponovno izabran 1980. 31. 03; izvanredni član 1988. 19. 05; redoviti član 1991. 24. 07.

14. *Mardešić dr. Sibe*, redoviti profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1975. 06. 06; redoviti član 1988. 19. 05.

15. *Matković dr. ing. Vladimir*, redoviti profesor Elektrotehničkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1966. 23. 06; redoviti član 1991. 24. 07.

16. *Paar dr. Vladimir*, redoviti profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Član suradnik 1988. 19. 05; redoviti član 1992. 18. 06.

17. *Paić dr. ing. Mladen*, redoviti profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. 1961. 16. 06.

18. *Rosman dr. Riko*, redoviti profesor Arhitektonskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Član suradnik 1988. 19. 05; izvanredni član 1990. 17. 05; redoviti član 1991. 24. 07.

19. *Supek dr. Ivan*, redoviti profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. 1961. 16. 06. Od 1991. 21. 11. predsjednik Akademije.

20. *Škarić dr. Vinko*, znanstveni savjetnik Instituta "Ruđer Bošković" u Zagrebu u m. Član suradnik 1977. 07. 06; ponovno izabran 1983. 09. 06; izvanredni član 1986. 11. 03; redoviti član 1991. 24. 07.

21. *Šlaus dr. Ivo*, znanstveni savjetnik Instituta "Ruđer Bošković" u Zagrebu. Izvanredni član 1977. 07. 06; redoviti član 1991. 24. 07.

22. *Tadić dr. Dubravko*, redoviti profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Član suradnik 1975. 06. 06; ponovno izabran 1980. 31. 03; izvanredni član 1981. 04. 06; redoviti član 1991. 24. 07.

23. *Trinajstić dr. Nenad*, redoviti profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1992. 18. 06.

24. *Winkler dr. Zlatko*, redoviti profesor Strojarsko-brodograđevnog fakulteta u Rijeci u m. Član suradnik 1977. 07. 06; ponovno izabran 1983. 09. 06; dopisni član 1986. 11. 03; redoviti član 1992. 03. 12.

Članovi suradnici

1. *Aganović dr. Ibrahim*, redoviti profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1992. 18. 06.

2. *Gašpert dr. Branimir*, znanstveni savjetnik u Istraživačkom institutu "Pliva" u m. 1988. 19. 05.

3. *Klasinc dr. Leo*, redoviti profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, znanstveni savjetnik Instituta "Ruđer Bošković" u Zagrebu. 1990. 17. 05.

4. *Knapp dr. Vladimir*, redoviti profesor Elektrotehničkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1990. 17. 05.

5. *Leontić dr. Boran*, redoviti profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1975. 06. 06; ponovno izabran 1980. 31. 03. i 1990. 17. 05.

6. *Papić dr. Pavle*, redoviti profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1977. 07. 06; ponovno izabran 1983. 09. 06. i 1994. 12. 05.

7. *Pečarić dr. Josip*, redoviti profesor Tehnološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1992. 03. 12.

8. *Popović dr. Stanko*, redoviti profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1992. 03. 12.

9. *Reiner dr. Elsa*, znanstveni savjetnik u Institutu za medicinska istraživanja i medicinu rada u Zagrebu. 1977. 07. 06; ponovno izabrana 1983. 09. 06. i 1994. 12. 05.

10. *Smrkić dr. Zlatko*, redoviti profesor Elektrotehničkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1975. 06. 06; ponovno izabran 1980. 31. 03. i 1990. 17. 05.

11. *Souček dr. Branko*, redoviti profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1977. 07. 06; ponovno izabran 1983. 09. 06. i 1994. 12. 05.

12. *Šarc-Lahodny dr. Olga*, redoviti profesor Rudarsko-geološko-naftnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1975. 06. 06; ponovno izabrana 1980. 31. 03. i 1990. 17. 05.

13. *Volenec dr. Vladimir*, izvanredni profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1980. 31. 03; ponovno izabran 1990. 17. 05.

14. *Wolf dr. Radenko*, redoviti profesor Elektrotehničkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1975. 06. 06; ponovno izabran 1980. 31. 03. i 1990. 17. 05.

15. *Žanić prof. dr. Vedran*, izvanredni profesor na Fakultetu strojarstva i brodogradnje u Zagrebu. 1994. 12. 05.

RAZRED ZA PRIRODNE ZNANOSTI

Redoviti članovi

1. *Bujas dr. Zoran*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1960. 29. 06; redoviti član 1968. 20. 06. Od 1989. 19. 12. do 1991. 21. 11. potpredsjednik Akademije.

2. *Devidé dr. Zvonimir*, redoviti profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1973. 26. 01; redoviti član 1991. 24. 07.

3. *Gušić dr. Ivan*, redoviti profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1992. 18. 06.

4. *Herak dr. Milan*, redoviti profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1963. 17. 06; redoviti član 1973. 26. 01. Od 1975. 20. 03. do 1978. 23. 03. potpredsjednik Akademije.

5. *Jurković dr. ing. Ivan*, redoviti profesor Rudarsko-geološko-naftnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1963. 17. 06; redoviti član 1969. 20. 06.

6. *Kaštelan dr. Andrija*, redoviti profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Izvanredni član 1979. 15. 11; redoviti član 1991. 24. 07.

7. *Klepac dr. Dušan*, redoviti profesor Šumarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Član suradnik 1975. 06. 06; izvanredni član 1977. 07. 06; redoviti član 1991. 24. 07.

8. *Kostial-Šimonović dr. Krista*, znanstveni savjetnik u Institutu za medicinska istraživanja i medicinu rada u Zagrebu u m. Izvanredni član 1981. 04. 06; redoviti član 1991. 24. 07.

9. *Kranjec dr. Velimir*, redoviti profesor Rudarsko-geološko-naftnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Član suradnik 1975. 06. 06; ponovno izabran 1980. 31. 03; izvanredni član 1986. 11. 03; redoviti član 1991. 24. 07.

10. *Krvavica dr. Slavko*, redoviti profesor Veterinarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1977. 07. 06; redoviti član 1991. 24. 07.

11. *Kućan dr. Željko*, redoviti profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Član suradnik 1977. 07. 06; ponovno izabran 1983. 09. 06; izvanredni član 1990. 17. 05; redoviti član 1991. 24. 07.

12. *Kurelec dr. Branko*, voditelj Laboratorija za morsku molekularnu biologiju, Zagreb-Mainz-Rovinj. Član suradnik 1988. 19. 05; redoviti član 1992. 18. 06.

13. *Lorković dr. Zdravko*, redoviti profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1959. 23. 06; redoviti član 1965. 23. 06.

14. *Maceljski dr. Milan*, redoviti profesor Poljoprivrednog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1992. 03. 12.

15. *Majer dr. Vladimir*, redoviti profesor Rudarsko-geološko-naftnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1973. 26. 01; redoviti član 1986. 11. 03.

16. *Meštrov dr. Milan*, redoviti profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Član suradnik 1975. 06. 06; izvanredni član 1979. 15. 11; redoviti član 1991. 24. 07.

17. *Silobrčić dr. Vlatko*, izvanredni naslovni profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Član suradnik 1977. 07. 06; ponovno izabran 1983. 09. 06; izvanredni član 1986. 11. 03; redoviti član 1991. 24. 07.

18. *Skoko dr. Dragutin*, redoviti profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Član suradnik 1975. 06. 06; ponovno izabran 1980. 31. 03; izvanredni član 1990. 17. 05; redoviti član 1991. 24. 07.

19. *Sokač dr. Branko*, znanstveni savjetnik Geološkog zavoda u Zagrebu. Član suradnik 1988. 19. 05; redoviti član 1992. 18. 06.

20. *Šćavničar dr. Stjepan*, redoviti profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Izvanredni član 1973. 26. 01; redoviti član 1990. 17. 05.

21. *Trgovčević dr. Željko*, redoviti profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1992. 18. 06.

22. *Vidaković dr. ing. Mirko*, redoviti profesor Šumarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1969. 20. 06; redoviti član 1981. 04. 06.

Članovi suradnici

1. *Jelaska dr. Sibila*, redoviti profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1992. 03. 12.

2. *Kršinić dr. Frano*, znanstveni savjetnik Biološkog zavoda u Dubrovniku. 1992. 18. 06.

3. *Krulc dr. Zvonimir*, voditelj Sektora za znanstvenoistraživački rad poduzeća "Geofizika" u Zagrebu. 1977. 07. 06; ponovno izabran 1983. 09. 06. i 1994. 12. 05.

4. *Lucu dr. Čedomil*, voditelj Laboratorija za ekofiziologiju i toksikologiju Centra za istraživanje mora u Rovinju. 1992. 18. 06.

5. *Nagy dr. Biserka*, znanstveni savjetnik u Središnjem institutu za tumore i slične bolesti i redoviti profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1992. 18. 06.

6. *Pepeonik dr. Zlatko*, redoviti profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1992. 03. 12.

7. *Petz dr. Boris*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1975. 06. 06; ponovno izabran 1980. 31. 03. i 1990. 17. 05.

8. *Prelogović dr. Eduard*, redoviti profesor Rudarsko-geološko-naftnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1992. 03. 12.

9. *Racz dr. Zoltan*, redoviti profesor Poljoprivrednog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1977. 07. 06; ponovno izabran 1983. 09. 06. i 1994. 12. 05.

10. *Šegota dr. Tomislav*, redoviti profesor Geografskog odjela Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1980. 31. 03; ponovno izabran 1990. 17. 05.

11. *Škreb-Guilcher dr. Yvette*, znanstveni savjetnik u Institutu za medicinska istraživanja i medicinu rada u Zagrebu. 1977. 07. 06; ponovno izabrana 1983. 09. 06. i 1994. 12. 05.

12. *Švajger dr. Anton*, izvanredni profesor Zavoda za histologiju i embriologiju Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1980. 31. 03; ponovno izabran 1990. 17. 05.

13. *Timet dr. Dubravko*, redoviti profesor Veterinarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1977. 07. 06; ponovno izabran 1983. 09. 06. i 1994. 12. 05.

14. *Tišljar dr. Josip*, redoviti profesor Rudarsko-geološko-naftnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1983. 09. 06; ponovno izabran 1994. 12. 05.

15. *Wrischer dr. Mercedes*, znanstveni savjetnik i voditelj Laboratorija za elektronsku mikroskopiju Instituta "Ruđer Bošković" u Zagrebu. 1992. 03. 12.

RAZRED ZA MEDICINSKE ZNANOSTI

Redoviti članovi

1. *Beritić dr. Tihomil*, znanstveni savjetnik u Institutu za medicinska istraživanja i medicinu rada u Zagrebu u m. Izvanredni član 1973. 26. 01; redoviti član 1986. 11. 03.

2. *Cvetnić dr. Slavko*, redoviti profesor Veterinarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Član suradnik 1977. 07. 06; ponovno izabran 1983. 09. 06; izvanredni član 1986. 11. 03; redoviti član 1991. 24. 07.

3. *Čečuk dr. Ljubomir*, redoviti profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1981. 04. 06; redoviti član 1990. 17. 05.

4. *Dekaris dr. Dragan*, redoviti profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Član suradnik 1975. 06. 06; ponovno izabran 1980. 31. 03; izvanredni član 1986. 11. 03; redoviti član 1991. 24. 07.

5. *Forenbacher dr. Sergej*, redoviti profesor Veterinarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1960. 29. 06; redoviti član 1975. 06. 06.

6. *Grčević dr. Nenad*, redoviti profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1966. 23. 06; redoviti član 1983. 09. 06.

7. *Ikić dr. Drago*, predstojnik Kabineta za istraživanje i standardizaciju imunoloških supstancija Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Izvanredni član 1968. 20. 06; redoviti član 1977. 07. 06.

8. *Ivančić dr. Radovan*, redoviti profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1975. 06. 06; redoviti član 1983. 09. 06.

9. *Krmpotić-Nemanić dr. Jelena*, redoviti profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1983. 09. 06; redoviti član 1991. 24. 07.

10. *Luetić dr. Vladimir*, redoviti profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Dopisni član 1990. 17. 05; redoviti član 1992. 18. 06.

11. *Midžić dr. Sead*, redoviti profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Član suradnik 1975. 06. 06; ponovno izabran 1980. 31. 03; izvanredni član 1983. 09. 06; redoviti član 1991. 24. 07.

12. *Padovan dr. Ivo*, redoviti profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1975. 06. 06; redoviti član 1983. 09. 06. Od 1991. 21. 11. potpredsjednik Akademije.

13. *Pavišić dr. Zvonimir*, redoviti profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1977. 07. 06; redoviti član 1986. 11. 03.

14. *Prpić dr. Ivan*, redoviti profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Član suradnik 1986. 11. 03; izvanredni član 1990. 17. 05; redoviti član 1991. 24. 07.

15. *Ruszkowski dr. Ivo*, redoviti profesor Ortopedske klinike Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Član suradnik 1980. 31. 03; izvanredni član 1983. 09. 06; redoviti član 1991. 24. 07.

16. *Sekso dr. Mladen*, predstojnik Interne klinike i Zavoda za endokrinologiju, dijabetes i bolesti metabolizma KB "Sestre milosrdnice" u Zagrebu u m. Izvanredni član 1986. 11. 03; redoviti član 1991. 24. 07.

17. *Spaventi dr. Šime*, redoviti profesor onkologije na Stomatološkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu i predstojnik Klinike za nuklearnu medicinu i onkologiju KB "Sestre milosrdnice" u Zagrebu u m. Dopisni član 1986. 11. 03; izvanredni član 1988. 19. 05; redoviti član 1991. 24. 07.

18. *Šarić dr. Marko*, direktor Instituta za medicinska istraživanja i medicinu rada u m. Izvanredni član 1983. 09. 06; redoviti član 1991. 24. 07.

19. *Škrabalo dr. Zdenko*, redoviti profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1992. 03. 12.

20. *Topolnik dr. Eugen*, redoviti profesor Veterinarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1963. 17. 06; redoviti član 1979. 15. 11.

21. *Wikerhauser dr. Teodor*, izvanredni profesor Veterinarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Član suradnik 1975. 06. 06; ponovno izabran 1980. 31. 03; izvanredni član 1983. 09. 06; redoviti član 1991. 24. 07.

Članovi suradnici

1. *Aurer-Koželj dr. Jelena*, redoviti profesor Stomatološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1988. 19. 05.
2. *Belicza dr. Biserka*, znanstveni savjetnik u Zavodu za povijest i filozofiju znanosti, Odsjek za povijest medicinskih znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu. 1977. 07. 05; ponovno izabrana 1983. 09. 06. i 1994. 12. 05.
3. *Čikeš dr. Ivo*, docent Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1986. 11. 03.
4. *Čulo dr. Filip*, docent Medicinskog fakuleta Sveučilišta u Zagrebu. Član suradnik 1980. 31. 03. Ponovno izabran 1990. 17. 05.
5. *Durakoviċ dr. Zijad*, redoviti profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1992. 03. 12.
6. *Dürrigl dr. Teodor*, predstojnik Zavoda za reumatske bolesti i rehabilitaciju KBC u Zagrebu u m. 1986. 11. 03.
7. *Goldner prof. dr. Vladimir*, redoviti profesor na Medicinskom fakultetu u Zagrebu. 1994. 12. 05.
8. *Gomerčić dr. Hrvoje*, redoviti profesor Veterinarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1990. 17. 05.
9. *Hajsig dr. Mladen*, redoviti profesor Veterinarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1975. 06. 06; ponovno izabran 1980. 31. 03. i 1990. 17. 05.
10. *Kusić dr. Zvonko*, redoviti profesor onkologije i predstojnik Klinike za nuklearnu medicinu i onkologiju KB "Sestre milosrdnice". 1992. 18. 06.
11. *Pećina dr. Marko*, redoviti profesor i predstojnik Katedre za ortopediju u Ortopedskoj klinici Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1990. 17. 05.
12. *Reiner dr. Željko*, redoviti profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1992. 18. 06.
13. *Stulhofer dr. Mladen*, predstojnik kirurgije KB "Merkur" u Zagrebu u m. 1986. 11. 03.

RAZRED ZA FILOLOŠKE ZNANOSTI

Redoviti članovi

1. *Babić dr. Stjepan*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Član suradnik 1977. 07. 06; ponovno izabran 1983. 09. 06; izvanredni član 1986. 11. 03; redoviti član 1991. 24. 07.

2. *Brozović dr. Dalibor*, glavni ravnatelj Leksikografskog zavoda "Miroslav Krleža" u Zagrebu. Član suradnik 1975. 06. 06; izvanredni član 1977. 07. 06; redoviti član 1986. 11. 03.

3. *Bujas dr. Željko*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta u Zagrebu u m. Član suradnik 1977. 07. 06; ponovno izabran 1983. 09. 06; izvanredni član 1988. 19. 05; redoviti član 1991. 24. 07.

4. *Filipović dr. Rudolf*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1973. 26. 01; redoviti član 1979. 15. 11.

5. *Finka dr. Božidar*, znanstveni savjetnik u Zavodu za hrvatski jezik Hrvatskog filološkog instituta u Zagrebu u m. Član suradnik 1975. 06. 06; izvanredni član 1977. 07. 06; redoviti član 1988. 19. 05.

6. *Glavičić dr. Branimir*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta u Zadru. Član suradnik 1986. 11. 03; izvanredni član 1988. 19. 05; redoviti član 1991. 24. 07.

7. *Guberina dr. Petar*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1955. 29. 12; redoviti član 1963. 17. 06.

8. *Hercigonja dr. Eduard*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Član suradnik 1977. 07. 06; ponovno izabran 1983. 09. 06; izvanredni član 1986. 11. 03; redoviti član 1991. 24. 07.

9. *Katičić dr. Radoslav*, redoviti profesor Sveučilišta u Beču. Izvanredni član 1973. 26. 01; redoviti član 1986. 11. 03.

10. *Menac dr. Antica*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Član suradnik 1975. 06. 06; ponovno izabrana 1980. 31. 03; izvanredni član 1981. 04. 06; redoviti član 1988. 19. 05.

11. *Moguš dr. Milan*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Član suradnik 1975. 06. 06; izvanredni član 1977. 07. 06; redoviti član 1986. 11. 03. Od 1991. 21. 11. glavni tajnik Akademije.

12. *Nazor dr. Anica*, znanstveni savjetnik i direktor Staroslavenskog instituta "Svetozar Ritig" u Zagrebu. Član suradnik 1977. 07. 06; ponovno izabrana 1983. 09. 06; redoviti član 1992. 03. 12.

13. *Ratković dr. Milan*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1969. 20. 06; redoviti član 1988. 19. 05.

14. *Šimunović dr. Petar*, znanstveni savjetnik u Zavodu za hrvatski jezik Hrvatskog filološkog instituta u Zagrebu. Član suradnik 1983. 09. 06; izvanredni član 1988. 19. 05; redoviti član 1991. 24. 07.

15. *Švelec dr. Franjo*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta u Zadru u m. Izvanredni član 1983. 09. 06; redoviti član 1991. 24. 07.

16. *Vinja dr. Vojmir*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Član suradnik 1975. 06. 06; ponovno izabran 1980. 31. 03; izvanredni član 1983. 09. 06; redoviti član 1991. 24. 07.

17. *Vončina dr. Josip*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Član suradnik 1977. 07. 06; ponovno izabran 1983. 09. 06; izvanredni član 1986. 11. 03; redoviti član 1991. 24. 07.

Članovi suradnici

1. *Bratulić dr. Josip*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1988. 19. 05.

2. *Jauk-Pinhak dr. Milka*, docent Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1990. 17. 05.

3. *Jernej dr. Josip*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. 1975. 06. 06; ponovno izabran 1980. 31. 03. i 1990. 17. 05.

4. *Ježić dr. Mislav*, docent Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1992. 18. 06.

5. *Kolumbić dr. Nikica*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta u Zadru. 1988. 19. 05.

6. *Kovačec dr. August*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1990. 17. 05.

7. *Putanec dr. Valentin*, znanstveni savjetnik u Zavodu za hrvatski jezik Hrvatskog filološkog instituta u Zagrebu u m. 1977. 07. 06; ponovno izabran 1983. 09. 06. i 1994. 12. 05.

8. *Sironić dr. Milivoj*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. 1977. 07. 06; ponovno izabran 1983. 09. 06. i 1994. 12. 05.

9. *Škarić dr. Ivo*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1990. 17. 05.

10. *Šojat dr. Antun*, znanstveni savjetnik u Zavodu za hrvatski jezik Hrvatskog filološkog instituta u Zagrebu. 1980. 31. 03; ponovno izabran 1990. 17. 05.

11. *Šojat dr. Olga*, znanstveni savjetnik u Zavodu za književnost i teatrologiju Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu u m. 1977. 07. 06; ponovno izabrana 1983. 09. 06. i 1994. 12. 05.

12. *Vratović dr. Vladimir*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1988. 18. 05.

13. *Težak prof. dr. Stjepko*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1994. 12. 05.

RAZRED ZA KNJIŽEVNOST

Redoviti članovi

1. *Aralica Ivan*, književnik. Član suradnik 1986. 11. 03; redoviti član 1992. 18. 06.

2. *Batušić dr. Nikola*, redoviti profesor Akademije za kazalište, film i televiziju u Zagrebu. Član suradnik 1983. 09. 06; redoviti član 1994. 12. 05.

3. *Bogišić dr. Rafo*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1977. 07. 06; redoviti član 1991. 24. 07.

4. *Božić Mirko*, književnik. Izvanredni član 1959. 23. 06; redoviti član 1975. 06. 06.

5. *Flaker dr. Aleksandar*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1975. 06. 06; redoviti član 1991. 24. 07.

6. *Frangeš dr. Ivo*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1960. 29. 06; redoviti član 1968. 20. 06.

7. *Jelčić dr. Antun Dubravko*, znanstveni savjetnik u Zavodu za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu u m. Član suradnik 1983. 09. 06; redoviti član 1992. 18. 06.

8. *Jeličić Živko*, književnik. Izvanredni član 1962. 16. 06; redoviti član 1983. 09. 06.

9. *Kaleb Vjekoslav*, književnik. Izvanredni član 1960. 29. 06; redoviti član 1961. 16. 06.

10. *Marinković Ranko*, književnik. Izvanredni član 1981. 04. 06; redoviti član 1983. 09. 06.

11. *Mihalić Slavko*, književnik. Izvanredni član 1983. 09. 06; redoviti član 1991. 24. 07.

12. *Milićević dr. Nikola*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Član suradnik 1980. 31. 03; redoviti član 1992. 18. 06.

13. *Novak Slobodan*, književnik. Izvanredni član 1983. 09. 06; redoviti član 1991. 24. 07.

14. *Pavletić dr. Vlatko*, književnik, redoviti profesor Akademije dramskih umjetnosti u Zagrebu. Izvanredni član 1988. 19. 06; redoviti član 1991. 24. 07. Od 1991. 22. 11. potpredsjednik Akademije.

15. *Peić dr. Matko*, književnik, redoviti profesor Akademije likovnih umjetnosti u Zagrebu. Izvanredni član 1977. 07. 06; redoviti član 1991. 24. 07.

16. *Popović Vladimir,* književnik. Izvanredni član 1979. 15. 11; redoviti član 1991. 24. 07.

17. *Slamnig dr. Ivan*, književnik, redoviti profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. 1992. 03. 12.

18. *Šegedin Petar*, književnik. Izvanredni član 1950. 27. 12; redoviti član 1963. 17. 06.

19. *Tadijanović Dragutin*, književnik. Izvanredni član 1953. 30. 06; redoviti član 1965. 23. 06.

Članovi suradnici

1. *Barković Josip*, književnik. 1980. 31. 03; ponovno izabran 1990. 17. 05.

2. *Bošković-Stuli dr. Maja*, znanstveni savjetnik Instituta za filologiju i folkloristiku u Zagrebu u m. 1980. 31. 03; ponovno izabrana 1990. 17. 05.

3. *Fabrio Nedjeljko*, književnik. 1992. 03. 12.

4. *Hećimović dr. Branko*, znanstveni savjetnik u Zavodu za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu. 1980. 31. 03; ponovno izabran 1990. 17. 05.

5. *Marijanović dr. Stanislav*, redoviti profesor Pedagoškog fakulteta u Osijeku. 1990. 17. 05.

6. *Mihanović dr. Nedjeljko*, znanstveni savjetnik u Zavodu za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu. 1980. 31. 03; ponovno izabran 1990. 17. 05.

7. *Paljetak Luko*, književnik. 1992. 03. 12.

8. *Pavličić dr. Pavao*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1992. 03. 12.

9. *Sabljak dr. Tomislav*, znanstveni suradnik u Zavodu za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. 1994. 12. 05.

10. *Stamać dr. Ante*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1990. 17. 05.

11. *Šicel dr. Miroslav*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1983. 09. 06; ponovno izabran 1994. 12. 05.

RAZRED ZA LIKOVNE UMJETNOSTI

Redoviti članovi

1. *Angeli Radovani Kosta*, akademski kipar. 1992. 03. 12.
2. *Begović dr. Miroslav*, redoviti profesor Arhitektonskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Izvanredni član 1988. 19. 05; redoviti član 1990. 17. 06.
3. *Fisković dr. Cvito*, direktor Konzervatorskog zavoda za Dalmaciju u Splitu u m. Izvanredni član 1948. 12. 06; redoviti član 1958. 12. 03.
4. *Fučić dr. Branko*, znanstveni savjetnik u Kabinetu za arhitekturu i urbanizam Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu u m. Član suradnik 1975. 06. 06; ponovno izabran 1980. 31. 03; izvanredni član 1983. 09. 06; redoviti član 1991. 24. 07.
5. *Ivančić dr. Ljubo*, akademski slikar, redoviti profesor Akademije likovnih umjetnosti u Zagrebu u m. Izvanredni član 1977. 07. 06; redoviti član 1991. 24. 07.
6. *Janeš Želimir*, akademski kipar, redoviti profesor Akademije likovnih umjetnosti u Zagrebu u m. Član suradnik 1977. 07. 06; izvanredni član 1983. 09. 06; redoviti član 1991. 24. 07.
7. *Kulmer Ferdinand*, redoviti profesor Akademije likovnih umjetnosti u Zagrebu u m. Član suradnik 1980. 31. 03; izvanredni član 1988. 19. 05; redoviti član 1991. 24. 07.
8. *Magaš dr. Boris*, redoviti profesor Arhitektonskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1988. 19. 05; redoviti član 1991. 24. 07.
9. *Mohorovičić dr. ing. arh. Andre*, redoviti profesor Arhitektonskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1954. 29. 12; redoviti član 1962. 16. 06. Od 1975. 14. 03. do 1978. 23. 03. glavni tajnik Akademije; od 1978. 23. 03. do 1991. 21. 11. potpredsjednik Akademije.
10. *Neidhardt dr. Velimir*, savjetnik Urbanističkog instituta Hrvatske u Zagrebu. Član suradnik 1980. 31. 03; izvanredni član 1990. 17. 05; redoviti član 1991. 24. 07.
11. *Petricioli dr. Ivo*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta u Zadru u m. 1992. 03. 12.
12. *Prica Zlatko*, akademski slikar. Izvanredni član 1981. 04. 06; redoviti član 1988. 19. 05.

13. *Prijatelj dr. Kruno*, redoviti profesor Splitskog odjela Filozofskog fakulteta u Zadru i honorarni redoviti profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Dopisni član 1968. 20. 06; izvanredni član 1973. 26. 01; redoviti član 1983. 09. 06.

14. *Reiser Nikola*, akademski slikar, izvanredni profesor Akademije likovnih umjetnosti u Zagrebu u m. Izvanredni član 1977. 07. 06; redoviti član 1986. 11. 03.

15. *Šimunović Frano*, akademski slikar. Izvanredni član 1963. 17. 06; redoviti član 1979. 15. 11.

16. *Vaništa dr. Josip*, redoviti profesor Arhitektonskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Član suradnik 1992. 18. 06; redoviti član 1994. 12. 05.

17. *Vulas Šime*, akademski kipar, izvanredni profesor Akademije likovnih umjetnosti u Zagrebu. Izvanredni član 1988. 19. 05; redoviti član 1991. 24. 07.

18. *Vulin ing. arh. Ante*, redoviti profesor Arhitektonskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Član suradnik 1977. 07. 06; ponovno izabran 1983. 09. 06; izvanredni član 1986. 11. 03; redoviti član 1991. 24. 07.

Članovi suradnici

1. *Ivančević dr. Radovan*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1992. 18. 06.

2. *Kincl prof. Branko*, profesor Arhitektonskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1990. 17. 05.

3. *Maroević dr. Tonko*, viši znanstveni suradnik u Institutu za povijest umjetnosti, Zagreb. 1990. 17. 05.

4. *Mutnjaković dr. Andrija*, arhitekt. 1992. 18. 06.

5. *Sekulić dr. ing. arh. Sena*, redoviti profesor Arhitektonskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. 1975. 06. 06; ponovno izabrana 1980. 31. 03. i 1990. 17. 05.

6. *Šutej prof. Miroslav*, akademski slikar, Zagreb. 1990. 17. 05.

7. *Ujević Marija*, akademski kipar, Zagreb. 1990. 17. 05.

8. *Viličić dr. ing. arh. Melita*, izvanredni profesor Arhitektonskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. 1975. 06. 06; ponovno izabrana 1980. 31. 03. i 1990. 17. 05.

RAZRED ZA GLAZBENU UMJETNOST I MUZIKOLOGIJU

Redoviti članovi

1. *Bezić dr. Jerko*, znanstveni savjetnik u Institutu za narodnu umjetnost u Zagrebu u m. Član suradnik 1980. 31. 03; izvanredni član 1988. 19. 05; redoviti član 1991. 24. 07.
2. *Dešpalj Pavle*, kompozitor i dirigent. Član suradnik 1988. 19. 05; redoviti član 1992. 03. 12.
3. *Devčić Natko*, redoviti profesor Muzičke akademije u Zagrebu u m. Član suradnik 1980. 31. 03; izvanredni član 1988. 19. 05; redoviti član 1991. 24. 07.
4. *Klobučar Anđelko*, redoviti profesor Muzičke akademije u Zagrebu. Član suradnik 1988. 19. 05; redoviti član 1992. 18. 06.
5. *Kos dr. Koraljka*, redoviti profesor Muzičke akademije u Zagrebu u m. Član suradnik 1977. 07. 06; ponovno izabrana 1983. 09. 06; izvanredni član 1986. 11. 03; redoviti član 1991. 24. 07.
6. *Maček Ivo*, redoviti profesor Muzičke akademije u Zagrebu u m. Izvanredni član 1954. 29. 12; redoviti član 1983. 09. 06.
7. *Supičić dr. Ivan*, redoviti profesor Muzičke akademije u Zagrebu u m. Izvanredni član 1973. 26. 01; redoviti član 1983. 09. 06.
8. *Županović dr. Lovro*, redoviti profesor Muzičke akademije u Zagrebu u m. Član suradnik 1980. 31. 03; izvanredni član 1986. 11. 03; redoviti član 1991. 24. 07.

Članovi suradnici

1. *Gligo dr. Nikša*, izvanredni profesor Muzičke akademije u Zagrebu. 1992. 03. 12.
2. *Horvat Stanko*, redoviti profesor Muzičke akademije u Zagrebu. 1992. 18. 06.
3. *Parać Frano*, izvanredni profesor Muzičke akademije u Zagrebu. 1992. 03. 12.
4. *Radica Ruben*, kompozitor i dirigent, Zagreb. 1990. 17. 05.
5. *Tuksar mr. Stanislav*, izvanredni profesor Muzičke akademije u Zagrebu. 1990. 17. 05.
6. *Stipčević dr. Ennio*, znanstveni asistent u Zavodu za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe, Odsjek za povijest hrvatske glazbe Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. 1994. 12. 05.

DOPISNI ČLANOVI

1. *Alfvén dr. Hannes Olof*, profesor na Kraljevskom tehnološkom institutu u Stockholmu. 1974. 12. 06. Adr.: Royal Institute of Technology, Department of Plasma Physics, S-100, 43 Stockholm, Sweden.
2. *Arslan dr. Khayël Michele*, šef Otorinolaringološke klinike Sveučilišta u Padovi. 1968. 20. 06. Adr.: Padova, Via Altinate 37, Italia.
3. *Aubouin dr. Jean*, sveučilišni profesor, Paris. 1990. 17. 05. Adr.: 27 avenue des Baumettes, 06000 Nice, France.
4. *Banac dr. Ivo*, redoviti profesor povijesti, Yale University. 1990. 17. 05. Adr.: Yale University, Pierson College, 2105 A Yale Station, New Haven, Connecticut 06520, USA.
5. *Bastid dr. Suzanne*, profesor Pravnog fakulteta Sveučilišta u Parizu u m. 1977. 07. 06. Adr.: 88, rue de Grenelle, 75 Paris VII, France.
6. *Batis dr. Janez*, redoviti profesor Veterinarskog odjela Biotehničkog fakulteta Sveučilišta u Ljubljani. 1992. 03. 12. Adr.: SAZU, Ljubljana, Novi trg 3, Slovenija.
7. *Bernik dr. France*, znanstveni savjetnik u Institutu za slovensku književnost i književne znanosti SAZU, predsjednik Slovenske akademije znanosti i umjetnosti, Ljubljana. 1994. 12. 05. Adr.: Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Ljubljana, Novi trg 3, Slovenija.
8. *Benčić dr. Nikola*, profesor na Institut für Slawische Philologie der Universität Wien. 1988. 19. 05. Adr.: 1010 Wien, Liebiggasse 5, Österreich.
9. *Bernabó-Brea Luigi*, soprintendente alle antichitá della Sicilia orientale u m. 1961. 16. 06. Adr.: Siracusa, Viale Monte d'Oro 18, Italia.
10. *Birnbaum dr. Henrik*, profesor slavistike Sveučilišta UCLA. 1986. 11. 03. Adr.: 1159 Tellem Drive, Pacific Palisades, Ca. 90272, USA.
11. *Blinc dr. Robert*, redoviti profesor Fakultete za naravoslovje in tehnologijo, 1988. 19. 05. Adr.: Ljubljana, Kumanovska 1, Slovenija.
12. *Blohin Nikolaj Nikolajevič*, direktor Onkološkog znanstvenog centra Akademije medicinskih znanosti Ruske Federacije u m. 1979. 15. 11. Adr.: Moskva, 109801, ul. Solianka 14, Ruska Federacija.
13. *Bohr Aage N.*, profesor teorijske fizike na Sveučilištu u Kopenhagenu u m. 1977. 07. 06. Adr.: Niels Bohr Institut, Blegdamsvej 17, DK-2100, Copenhagen, Denmark.
14. *Brenet dr. Jean Paul*, redoviti profesor Sveučilišta u Strasbourgu. 1974. 12. 06. Adr.: 34-36, Boulevard Victor Hugo, 92200 Neuilly sur Seine, France.

15. *Caillére dr. Simonne*, direktor Mineraloškog laboratorija u Nacionalnom muzeju u Parizu u m. 1965. 23. 06. Adr.: Paris V, 61 rue de Buffon, France.

16. *Cvitanović dr. Predrag*, ravnatelj Centra za istraživanje kaosa i turbulencije, Kopenhagen; redoviti profesor na Institutu Niels Bohr Sveučilišta u Kopenhagenu i na Rockefellerovom sveučilištu u New Yorku. 1994. 12. 05. Adr.: DK-2100 Kopenhagen, Blegdamsvej 17, Denmark.

17. *Čamo dr. Edhem*, redoviti profesor Veterinarskog fakulteta Sveučilišta u Sarajevu u m. 1975. 01. 06. Adr.: Sarajevo, Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, 6. novembra 7, Bosna i Hercegovina.

18. *Damjanov dr. Ivan*, redoviti profesor Jefferson Medical College - Philadelphia. 1992. 03. 12. Adr.: Department of Pathology, Jefferson Medical College, Thomas Jefferson University, Philadelphia, PA 19107, USA.

19. *Daudel dr. Raymond*, fizičar, redoviti profesor na Sorbonni u m., predsjednik European Academy of Arts, Sciences and Humanities. 1994. 12. 05. Adr.: 60, rue Monsieur le Prince, F-75006 Paris, France.

20. *Dausset Jean*, profesor na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Parizu. 1979. 15. 11. Adr.: Université de Paris VII, Institut de Recherches sur les Maladies du Sang, Hôpital Sain Louis 2, Place du docteur-Fournier, 75475 Paris, cedex 10, France.

21. *Delyannis dr. Anton*, redoviti profesor Visoke tehničke škole u Ateni u m. 1965. 23. 06. Adr.: Athénes, POB 1199, Gréce.

22. *Dubinin P. Nikolaj*, profesor animalne genetike u Institutu citologije i genetike u m. Novosibirsk. 1965. 23. 06. Adr.: Novosibirsk, Ruska Federacija.

23. *Eigen dr. Manfred*, direktor "Max-Planck-Institut für physikalische Chemie". 1992. 18. 06. Adr.: Karl-Friedrich-Bonhöffer Institut, Am Fassberg, Postfach 2841, D-34000 Göttingen-Nikolausberg, Deutschland.

24. *Ellenberg dr. Heinz*, redoviti profesor u Institutu za geobotaniku Sveučilišta u Göttingenu. 1977. 07. 06. Adr.: D-3400 Göttingen, Untere Karspüle 2, Deutschland.

25. *Eschenmoser dr. Albert*, kemičar, redoviti profesor u m. Laboratorium für Organische Chemie ETH-Zentrum, Zürich. 1994. 12. 05. Adr.: CH-8700, Küsnacht/ZH, Bergstrasse 9, Switzerland.

26. *Finkielkraut dr. Alain*, filozof. 1992. 03. 12. Adr.: 9, Henri Thilloy, Bourg la Reine 92340, France.

27. *Flotzinger dr. Rudolf*, redoviti profesor i predstojnik Instituta za muzikologiju Sveučilišta u Grazu. 1990. 17. 05. Adr.: A-8044 Graz, Hans-Mauracher-Strasse 81, Österreich.

28. *Franolić dr. Branko*, redoviti profesor francuske filologije i hrvatskoga jezika na Atkinson Collegeu, York University, Toronto, Kanada. 1994. 12. 05. Adr.: 15 Midmoor Road, Wimbledon, London SW19 4JD, Great Britain.

29. *Galbraith dr. John Kenneth*, profesor Sveučilišta Harvard u Cambridgeu u m. 1990. 17. 05. Adr.: Harvard University, Cambridge, Massachusetts 02138, USA.

30. *Golub dr. Ivan*, književnik. 1992. 18. 06. Adr.: Zagreb, Mallinova 24, Hrvatska.

31. *Grmek dr. Mirko Dražen*, profesor povijesti bioloških znanosti na École pratique des hautes études, Sorbonne, 1966. 23. 06. Adr.: Paris VI, 10, rue de Savoie, France.

32. *Grünbaum dr. Branko*, profesor Sveučilišta Washington u Seattleu. 1988. 19. 05. Adr.: University of Washington, Department of Mathematics, GN-50 Seattle, Washington 98195, USA.

33. *Hadrovics dr. Laszlo*, profesor na "Eötvös Loránd" sveučilištu u Budimpešti. 1974. 12. 06. Adr.: Budapest XI, Binnye ut. 5, Ungarn.

34. *Hadži dr. Dušan*, redoviti profesor Fakulteta za naravoslovlje in tehnologijo Sveučilišta u Ljubljani. 1975. 06. 06. Adr.: Ljubljana, Teslova 21, Slovenija.

35. *Hadžioloff dr. Asen*, redoviti profesor histologije i embriologije na Sveučilištu u Sofiji u m. 1961. 16. 06. Adr.: Sofija, Sveučilište, Bugarska.

36. *Haeger-Aronsen dr. Birgitta*, redoviti profesor interne medicine i medicine rada Sveučilišta u Lundu. 1990. 17. 05. Adr.: Department of Occupational and Environmental Medicine, Lund University, General Hospital, S-214101 Malmo, Sweden.

37. *Heger dr. Henrik*, redoviti profesor Université de Paris-Sorbonne. 1992. 03. 12. Adr.: Université de Paris-Sorbonne, 1 rue Victor Cousin, F-75230 Paris cedex 05, France.

38. *Huber dr. Robert*, redoviti profesor Tehničkog sveučilišta u Münchenu. 1992. 18. 06. Adr.: Max-Planck-Institut für Biochemie, 8033 Martinsried bei München, München, Deutschland.

39. *Janko dr. Zvonimir*, redoviti profesor na Mathematisches Institut, Universität Heidelberg. 1992. 03. 12. Adr.: 6900 Heidelberg 1, Im Neunheimer Feld 288, Deutschland.

40. *Jerne dr. Niels K.*, dobitnik Nobelove nagrade iz područja imunobiologije, 1976. 11. 03.: Adr.: Châstillon du Gard, France.

41. *Jović dr. Nikola*, voditelj liječničke službe za psihogerijatriju Sveučilišne psihijatrijske klinike u Zürichu i ravnatelj Instituta za psihoterapiju i skrb starijih ljudi. 1994. 12. 05. Adr.: 8044 Zürich, Voltastrasse 36, Switzerland.

42. *Kadić dr. Ante*, profesor slavistike na Indiana University, Dept. of Slavic Languages and Literature. 1992. 18. 06. Adr.: Ballantine Hall 502, Bloomington, Indiana 47405, USA.

43. *Kantoci Ksenija*, akademski kipar, Zagreb, 1979. 15. 11. Adr.: Zagreb, Vončinina 16, Hrvatska.

44. *Kárnik dr. Vit*, predstojnik Seizmološkog odjela Geofizičkog instituta Češke akademije znanosti u Pragu. 1977. 07. 06. Adr.: Institut geofizički ČAV, Sporilov, Bočni II, 14131 Praha 4, Češka.

45. *Karpatsky dr. Dušan*, književnik i prevodilac. 1990. 17. 05. Adr.: 14200 Praha (Branik), Nad lesnim divadlem 1117, Češka.

46. *Keglević dr. Dina*, znanstveni savjetnik u Institutu "Ruđer Bošković", Zagreb. 1986. 11. 03. Adr.: Zagreb, Lopašićeva 3/I, Hrvatska.

47. *Kelemen Milko*, kompozitor. 1988. 19. 05. Adr.: Zagreb, Veslačka 2, Hrvatska.

48. *Klimaszewski dr. Mieszczyslaw*, redoviti profesor Jagelonskog sveučilišta u Krakowu. 1974. 12. 06. Adr.: Krakow, Wyspianskiego 3, Polska.

49. *Kolotirkin dr. Jakov Mihajlovič*, direktor Instituta za fizikalnu kemiju imena Karpova u Moskvi. 1977. 07. 06. Adr.: Karpov Institute of Physical Chemistry, Ul. Obukha 10, 107120 Moskva, B-120, Ruska Federacija.

50. *Kopač Slavko*, slikar. 1992. 18. 06. Adr.: 1, rue Duhesme, 75018 Paris, France.

51. *Kosáry dr. Domokos*, povjesnik, znanstveni savjetnik u Povijesnom institutu Madžarske akademije znanosti u m. 1994. 12. 05. Adr.: Roosevelt ter 9, H-1361 Budapest, Ungarn.

52. *Koprovski dr. Hilary*, direktor Instituta Wistar i profesor mikrobiologije na Pensilvanijskom sveučilištu u m. 1977. 07. 06. Adr.: The Wistar Institute, 36 Street and Spruce, Philadelphia, Pa 19104, USA.

53. *Koroman Veselko*, književnik. 1990. 17. 05. Adr.: Sarajevo, Klare Zetkin 15, Bosna i Hercegovina.

54. *Kracher dr. Alfred*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Grazu u m. 1969. 20. 06. Adr.: Philosophische Fakultät der Universität, Graz, Österreich.

55. *Kraljević dr. Hrvoje*, redoviti profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1992. 18. 06. Adr.: Zagreb, Nova Ves 86, Hrvatska.

56. *Kratky dr. ing. Otto*, redoviti profesor Sveučilišta u Grazu u m. 1965. 23. 06. Adr.: Institut für Physikalische Chemie der Universität, Graz, Österreich.

57. *Kravar dr. Miroslav*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta u Zadru u m. 1983. 9. 06. Adr.: Zadar, Ulica Zadarskog mira 1358. god. 4, Hrvatska.

58. *Kreft dr. Bratko*, književnik, redoviti profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Ljubljani u m. 1961. 16. 06. Adr.: Ljubljana, Tavčarjeva 4, Slovenija.

59. *Krek Uroš*, redoviti profesor Akademije za glazbu u Ljubljani. 1977. 07. 06. Adr.: 64248 Lesce, Na vrtači 5, Slovenija.

60. *Krnjević dr. Krešimir*, redoviti profesor na Department of Physiology, McGill University, Montreal, Canada. 1992. 18. 06. Adr.: 653 Belmont Ave, Westmount, Quebec H3Y 2W3, Canada.

61. *Lasić dr. Stanko*, profesor u Slavenskom seminaru Sveučilišta u Amsterdamu. 1990. 17. 05. Adr.: Universiteit van Amsterdam, Slavisch Seminarium, 1012 VT Amsterdam, Spuistraat 210, Nederland.

62. *Lauer dr. Reinhard*, profesor slavenske filologije, Seminar für slavische Philologie der Georg August Universität, Göttingen. 1990. 17. 05. Adr.: Nikolausbergerweg 9c, Göttingen 34000, Deutschland.

63. *Lehfeldt dr. Werner*, profesor slavenske filologije, Seminar für slavische Philologie der Georg August Universität, Göttingen. 1992. 18. 06. Adr.: Nikolausbergerweg 9c, Göttingen 34000, Deutschland.

64. *Lehn dr. Jean-Marie*, redoviti profesor kemije na Sveučilištu Louis Pasteur u Strasbourgu. 1990. 17. 05. Adr.: Institute le Bel, Université Louis Pasteur, 4, rue Blaise Pascal, 67000 Strasbourg, France.

65. *Leskovar dr. Branko*, voditelj Elektrotehničkog odjela na Lawrence Berkeley Laboratory, University of California. 1988. 19. 05. Adr.: Electronic Research and Development Group. Department of Instrument Science and Engineering, Lawrence Berkeley Laboratory, University of California, Berkeley, California 94720, USA.

66. *Lichardus dr. Branislav*, endokrinolog, predsjednik Slovačke akademije znanosti, Bratislava. 1994. 12. 05. Adr.: Obrancov mieru 49, 81438 Bratislava, Slovačka.

67. *Logar dr. Tin*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta u m., Ljubljana. 1986. 31. 03. Adr.: Ljubljana, Ilirska 4/I, Slovenija.

68. *Lown dr. Bernard*, supredsjedatelj International Physicians for Prevention of Nuclear War. 1992. 03. 12. Adr.: 126 Rogers Street, Cambridge, Ma 02162-1096, USA.

69. *Magner dr. Thomas*, profesor slavistike na Sveučilištu Pennsylvania State u m. 1988. 19. 05. Adr.: 280 Osmond street, State College, Pa 16801, USA.

70. *Matejka dr. Ladislav*, profesor slavenske filologije na Sveučilištu Michigan, u Ann Arboru u m. 1990. 17. 05. Adr.: Department of Slavic Languages and Literatures, University of Michigan, Ann Arbor, Michigan 48104, USA.

71. *Matešić dr. Josip*, redoviti profesor slavistike na Sveučilištu u Mannheimu. 1988. 19. 05. Adr.: Slawisches Seminar, 68-Mannheim 1, Schloos, Deutschland.

72. *Matijević dr. Egon*, predstojnik Kemijskog odjela Clarkson University, New York. 1986. 11. 03. Adr.: Clarkson University, Department of Chemistry, Potsdam, New York 13676, USA.

73. *Medved dr. Radovan*, redoviti profesor Fakulteta za fizičku kulturu Sveučilišta u Zagrebu. Član suradnik 1975. 06. 06; ponovno izabran 1980. 31. 03; dopisni član 1988. 19. 05. Adr.: Zagreb, Arnoldova 4, Hrvatska.

74. *Mihalić prof. dr. Vladimir*, redoviti profesor Poljoprivrednog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. 1992. 18. 06. Adr.: Ulica fra Filipa Grabovca 13, Zagreb, Hrvatska.

75. *Milosz Czeslaw*, književnik. 1992. 18. 06. Adr.: 978 Grizzly Peak Bld., Berkeley, California 94708, USA.

76. *Moritz dr. Helmut*, redoviti profesor geodezije na Tehničkom sveučilištu u Grazu. 1994. 12. 05. Adr. A-8010 Graz, Steyergasse 30, Österreich.

77. *Mottelson Ben R.*, profesor, Institut Nielsa Bohra i Nordita, Nordisk Institut for Teoretisk Atomfysik, Kopenhagen. 1979. 15. 11. Adr.: Blegdamsvej 17, DK-2100 Kopenhagen, Denmark.

78. *Muljačić dr. Žarko*, redoviti profesor na Freie Universität Berlin u m. 1977. 07. 06. Adr.: Mörchingerstr. 29, 1000 Berlin 37, Deutschland.

79. *Municio dr. Angel Martin*, redoviti profesor organske kemije na Fakultetu kemijskih znanosti Sveučilišta u Madridu u m. 1994. 12. 05. Adr.: Real Academia de Ciencias, 28004 Madrid, Valverde, 22, Espana.

80. *Mušić Zoran*, akademski slikar. 1990. 17. 05. Adr.: 73, Rue des Vignes, 75016 Paris, France.

81. *Pallotino dr. Massimo*, redoviti profesor arheologije na Sveučilištu u Rimu u m. 1974. 12. 06. Adr.: 00186 Roma, Via dei Redentoristi 9, Italia.

82. *Pamić dr. Jakob*, znanstveni savjetnik Geološkog instituta u Zagrebu. 1992. 18. 06. Adr.: Zagreb, Vladimira Filakovca 1, Hrvatska.

83. *Parun Vesna*, književnik, Zagreb. 1986. 11. 03. Adr.: Zagreb, Vile Velebita 15, Hrvatska.

84. *Pavelić dr. Krešimir*, redoviti profesor Farmaceutsko-biokemijskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1992. 18. 06. Adr.: Zagreb, Šestinski vrh 2, Hrvatska.

85. *Peierls dr. Ernst Rudolf*, redoviti profesor na Sveučilištu Washington u Seattleu u m. 1983. 09. 06. Adr.: 2B Northmoor Road, Oxford, OX2 6UP, England.

86. *Peršić dr. Nikola*, redoviti profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1981. 04. 06. Adr.: Zagreb, Kišpatićeva 7b, Hrvatska.

87. *Plotkin dr. Stanley*, profesor mikrobiologije, The Joseph Stokees Institute Philadelphia. 1990. 17. 05. Adr.: Virus Laboratory, The Joseph Stokees Institute, 34th St. and Civic Centre Boulevard, Philadelphia, Pa 19104, USA.

88. *Polany dr. John Charles*, redoviti profesor University of Toronto, Department of Chemistry. 1992. 03. 12. Adr.: University Toronto, Toronto, Canada M5S 1A1.

89. *Radman dr. Miroslav*, direktor istraživanja Francuskog nacionalnog centra za znanstvena istraživanja, Institut Jacques Monod. 1992. 18. 06. Adr.: Institut Jacques Monod, 2, Place Jussieu-Tour 43, 75251 Paris cedex 05, France.

90. *Rakić dr. Paško*, predstojnik Odjela za neuroanatomiju na Sveučilištu Yale (USA). 1990. 17. 05. Adr.: Yale University School of Medicine, P.O. Box 3333, New Haven, Ct 06510-8001, USA.

91. *Ramovš Primož*, skladatelj. 1990. 17. 05. Adr.: Ljubljana, Kardeljeva 18, Slovenija.

92. *Reeser dr. Eduard*, profesor muzikologije na Sveučilištu u Utrechtu. 1990. 17. 05. Adr.: Frans Halslaan 19, N-3723 E A Bilthoven, Nederland.

93. *Riedl dr. Rupert*, redoviti profesor Sveučilišta u Beču. 1968. 20. 06. Adr.: Althanstrasse 14, A-1090 Wien, Österreich.

94. *Roth dr. Alfred*, arhitekt. 1990. 17. 05. Adr.: Bergstrasse 41, 8032-Zürich, Switzerland.

95. *Rothe dr. Hans*, redoviti profesor Sveučilišta u Bonnu i voditelj Slavističkog seminara u m. 1994. 12. 05. Adr.: 53224 Bonn 3, Giersbergstr. 29, Deutschland.

96. *Rubbia dr. Carlo*, generalni direktor CERN. 1992. 18. 06. Adr.: CERN, 1211 Geneva 23, Switzerland

97. *Salam dr. Abdus*, redoviti profesor na Imperial College of Science and Technology University of London i direktor International Centre for Theoretical Physics u Trstu. 1983. 09. 06. Adr.: International Atomic Energy Agency, UNESCO, International Centre for the Theoretical Physics, 34100 Trieste, P.O.B. 586, Miramare, Strada costiera 11, Italia.

98. *Sartori dr. Franco*, redoviti profesor Sveučilišta u Padovi, 1990. 17. 05. Adr. 35122 Padova, Via Seminario 16, Italia.

99. *Seiwerth dr. Rativoj*, znanstveni savjetnik, "Pliva", Zagreb, u m. 1988. 19. 05. Adr.: Zagreb, Ilica 231, Hrvatska.

100. *Seibold dr. Eugen*, redoviti profesor i ravnatelj Geološko-paleontološkog instituta Sveučilišta u Kielu u m. 1994. 12. 05. Adr.: D-79104 Freiburg/Br., Richard-Wagner-Str. 56, Deutschland.

101. *Simon dr. A. Herbert*, redoviti profesor Carneggie-Mellon University. 1979. 15. 11. Adr.: Carneggie-Mellon University, Pittsburgh, USA.

102. *Sunko dr. Dionis*, redoviti profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1992. 18. 06. Adr.: Zagreb, Brešćenskoga 11, Hrvatska.

103. *Suppes dr. Patrick*, profesor filozofije i matematike na Sveučilištu u Stanfordu. 1990. 17. 05. Adr.: Stanford University, Stanford, California 94305, USA.

104. *Szabo dr. G. Zoltan*, redoviti profesor Tehničkog fakulteta Sveučilišta u Budimpešti. 1977. 07. 06. Adr.: Institut za anorgansku i analitičku kemiju Eötvös Loránd sveučilišta u Budimpešti, Budapest VIII, Muzeum Krt, 4/B, Ungarn.

105. *Šagi Bunić dr. Tomislav Janko*, redoviti profesor Teološkog fakulteta u Zagrebu. 1979. 15. 11. Adr.: Zagreb, Svetog Leopolda Mandića 35, Hrvatska.

106. *Šohaj Slavko*, akademski slikar, Zagreb. 1977. 07. 06. Adr.: Zagreb, Gajeva 51, Hrvatska.

107. *Tamborra dr. Angelo*, redoviti profesor povijesti istočne Europe na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Rimu. 1983. 09. 06. Adr.: Via Aureliana 25, Roma, Italia.

108. *Tange dr. Kenzo*, redoviti profesor Arhitektonskog fakulteta Sveučilišta u Tokiju. 1981. 04. 06. Adr.: 7-2-21 Akasaka Minato-ku, Tokio, Japan.

109. *Tekavčić dr. Pavao*, redoviti profesor Pedagoškog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, Nastavne djelatnosti u Puli u m., Zagreb. Član suradnik 1977. 07. 06; ponovno izabran 1983. 09. 06; dopisni član 1986. 11. 03. Adr.: Zagreb, Berislavićeva 12, Hrvatska.

110. *Thenius dr. Erich*, redoviti profesor paleontologije i paleobiologije na Sveučilištu u Beču. 1983. 09. 06. Adr.: Institut für Paläontologie, Universitätsstrasse 7/2, 1010 Wien, Österreich.

111. *Tišler dr. Miha*, redoviti profesor Fakultete za naravoslovje in tehnologijo Univerze u Ljubljani. 1979. 15. 11. Adr.: Ljubljana, Murnikova ul. 6, Slovenija.

112. *Tolstoj dr. Nikola Iljič*, profesor Moskovskog državnog sveučilišta. 1986. 11. 03. Adr.: Moskva, Boljšaja Ordinka 34 38, kv. 40, Ruska Federacija.

113. *Törö dr. Imre*, redoviti profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Budimpešti u m. 1965. 23. 06. Adr.: Histologisch-Embriologisches Institut der Medizinischen Fakultät der Universität, Budapest, Ungarn.

114. *Trubačev dr. O. Nikolajevič*, voditelj sektora za etimologiju i onomastiku Instituta ruskog jezika, Moskva. 1983. 09. 06. Adr.: Institut russkogo jazika Akademii nauk Ruske Federacije. Moskva, 121019 Volhonska 18/2, Ruska Federacija.

115. *Turina dr. Marko*, direktor Klinik für Herzgefässchirurgie, Universitätsspital Zürich. 1992. 18. 06. Universitätsspital, Rämistrasse 100, 8091 Zürich, Switzerland.

116. *Urban dr. Paul*, redoviti profesor teorijske fizike Sveučilišta u Grazu. 1974. 12. 06. Adr.: 8010 Graz, Universität 5. Österreich.

117. *Valić dr. Fedor*, redoviti profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1977. 07. 06. Adr.: Zagreb, Savska cesta 3, Hrvatska.

118. *Vallâdao dr. Haroldo*, redoviti profesor Pravnog fakulteta Saveznog sveučilišta u Rio de Janeiru u m. 1983. 9. 06. Adr.: Das Universidades Federal, Rio de Janeiro, Praia de Flamengo 386, Apt. 901, Brasil.

119. *Vidoeski dr. Božidar*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta u Skopju. 1986. 11. 03. Adr.: Skopje, Orce Nikolov 96, Makedonija.

120. *Vinski dr. Zdenko*, znanstveni savjetnik Arheološkog muzeja u Zagrebu u m. 1986. 11. 03. Adr.: Zagreb, Gundulićeva 34, Hrvatska.

121. *Vrhovac dr. Božidar*, redoviti profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1990. 17. 05. Adr.: Zagreb, Andrije Hebranga 4/II, Hrvatska.

122. *Vrkljan dr. Zvonimir*, redoviti profesor Arhitektonskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. 1988. 19. 05. Adr.: Zagreb, Kršnjavoga 25, Hrvatska.

123. *Weisskopf dr. Frederik Victor*, fizičar, Massachusetts Institute of Technology, 1986. 11. 03. Adr.: MIT, Dept. of Physics, Cambridge, Mass. 02139, USA.

124. *Weizsäcker dr. Carl-Friedrich von*, direktor Max-Planck-Institute on Preconditions of Human Life in Modern World, Starnberg. 1992. 03. 12. Adr.: Maximillianstrasse 14 c, D-8130 Starnberg, Deutschland.

125. *Welzig dr. Werner*, redoviti profesor za noviju njemačku književnost na Sveučilištu u Beču, predsjednik Austrijske akademije znanosti, Beč. 1994. 12. 05. Adr.: A-1010 Wien, Dr. Ignaz-Seipel-Platz 2, Österreich.

126. *Wunderlich dr. Walter*, redoviti profesor Sveučilišta u Beču. 1974. 12. 06. Adr.: Institut für Geometrie, A- 1080 Wien VIII, Alserstrasse 69 15, Österreich.

127. *Zacher dr. Hans F*, der Präsident der Max-Planck-Gesellschaft zur Förderung der Wissenschaften. 1992. 03. 12. Adr.: Residenzstrasse 1 a, 8000 München 1, Deutschland.

128. *Zahradnik dr. Rudolf*, redoviti profesor fizikalne kemije na Karlovu sveučilištu u Pragu, predsjednik Akademije znanosti Češke Republike, Prag. 1994. 12. 05. Adr.: Národni trida 3, 11142 Praha 1, Češka.

129. *Zapfe dr. Helmuth*, redoviti profesor Sveučilišta u Beču. 1987. 07. 06. Adr.: Paläontologisches Institut, A-1010 Wien, Universitätsstrasse 7, Österreich.

130. *Zlobec Ciril*, književnik, Ljubljana. 1990. 17. 05. Adr.: Ljubljana, Vošnjakova 10, Slovenija.

131. *Žmegač dr. Viktor*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1992. 18. 06. Adr.: Zagreb, Rapska 37, Hrvatska.

ČLANOVI UMRLI U GODINI 1994.*

Počasni član

1. *Pauling dr. ing. Linus Carl*, redoviti profesor na Kalifornijskom institutu tehnologije u Pasadeni (USA). Dopisni član 1966. 23. 06; počasni član 1994. 12. 05. Umro 1994. 19. 08.

Razred za društvene znanosti

Redoviti član

1. *Boban dr. Ljubo*, redoviti profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Izvanredni član 1975. 06. 06; redoviti član 1986. 11. 03. Umro 1994. 09. 10.

Razred za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti

Redoviti član

1. *Proštenik dr. ing. Mihovil*, redoviti profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1963. 17. 06; redoviti član 1986. 11. 03. Umro 1994. 26. 04.

Razred za prirodne znanosti

Član suradnik

1. *Magdalenić dr. Antun*, redoviti profesor Rudarsko-geološko-naftnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1977. 07. 06. Ponovno izabran 1983. 09. 06. i 1994. 12. 05. Umro 1994. 01. 08. 1994.

Razred za književnost

Redoviti član

1. *Franičević Pločar Jure*, književnik. Izvanredni član 1973. 26. 01; redoviti član 1988. 19. 05. Umro 1994. 16. 01.

* Popis članova Akademije umrlih od 1866. do 31. prosinca 1994. nalazi se u Ljetopisu za godinu 1992., knjiga 96.

DOPISNI ČLANOVI

1. *Finžgar dr. Alojz*, sveučilišni profesor, Ljubljana, 1988. 19. 05. Umro 1994. 28. 03.
2. *Herkov dr. Zlatko*, znanstveni savjetnik, Zagreb. Član suradnik 1975. 06. 06; ponovno izabran 1980. 31. 03; dopisni član 1983. 09. 06. Umro 1994. 21. 04.
3. *Hodgkin-Crowfoot Dorothy*, O.M., F.R.S., sveučilišni profesor, Oxford. 1965. 23. 06. Umrla 1994. 29. 07.
4. *Mareš dr. František V.*, sveučilišni profesor, Beč. 1986. 11. 03. Umro 1994. 03. 12.
5. *Tinbergen dr. Ian*, sveučilišni profesor, Den Haag. 1979. 15. 11. Umro 1994.
6. *Vince dr. Zlatko*, sveučilišni profesor, Zagreb. 1988. 19. 05. Umro 1994. 01. 12.

ZASJEDANJA AKADEMIJE

SASTANAK REDOVITIH ČLANOVA HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

održan 4. ožujka 1994. godine

Dnevni red:

1. Rasprava o radu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti s posebnim osvrtom na nužne promjene u Zakonu i Statutu Hrvatske akademije

Predsjedavaju: akademik Ivan Supek, predsjednik Hrvatske akademije i akademik Rudolf Filipović, predsjednik Odbora za Statut Akademije.

1. Predsjednik otvara sastanak u 12 sati, pozdravlja sve nazočne i izvješćuje da su izostanak s današnjeg sastanka ispričali akademici Petar Guberina, Ivo Maček i Lovro Županović. Predsjednik podsjeća da je sastanak sazvan radi razmjene mišljenja o pitanjima koja su na dnevnom redu, a ne zbog donošenja određenih zaključaka.

Predsjednik poziva akademika Rudolfa Filipovića, predsjednika Odbora za Statut da u ime Radne skupine Odbora predloži izmjene i dopune Zakona o Hrvatskoj akademiji, te teze za raspravu o izmjenama i dopunama Statuta Hrvatske akademije.

Akademik Rudolf Filipović u svom je izlaganju uz ostalo istaknuo:

I.

NACRT PRIJEDLOGA IZMJENA I DOPUNA ZAKONA O HRVATSKOJ AKADEMIJI ZNANOSTI I UMJETNOSTI

- Članak 6. stavak 3. koji glasi: "Statut Akademije potvrđuje Sabor Republike Hrvatske" valjalo bi brisati, i to zbog toga što je Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti najviša znanstvena i umjetnička ustanova u Republici Hrvatskoj što podrazumijeva samostalnost u donošenju Statuta. Utoliko više što je u članku 6. stavak 1. utvrđena nadležnost Skupštine Akademije za donošenje Statuta, a u stavku 2. istog članka nalaze se naznačene bitne odrednice za sadržaj Statuta. Na kraju treba spomenuti da je u članku 7. predviđena obveza Akademije da o svojem radu izvještava Sabor Republike Hrvatske, a u članku 9. da Sabor obavlja nadzor nad zakonitošću rada Akademije.

- Članak 15. stavak 2. koji glasi: "Svake druge godine Skupština Akademije može izabrati do četiri nova redovita člana, s tim da broj članova ne može biti veći od onog

određenog člankom 17. ovog Zakona" valja brisati, i to zbog toga što se na žalost, uslijed smrtnosti broj članova Akademije smanjuje u znatno većem broju nego što je primjenom odredbe stavka 2. moguće izabrati novih članova. Uslijed toga nakon određenog vremena došlo bi do znatnog smanjenja broja članova Akademije. Spomenuto ograničenje ne omogućava izbor novih članova među znanstvenicima i umjetnicima koji to po svom djelu zaslužuju, a u postupku je i osnivanje novog razreda za tehničke znanosti, što je neophodno s obzirom na razvitak suvremene tehnike i tehnologije i na potrebe Republike Hrvatske.

- Članak 21. koji glasi: "Akademijina su tijela: Skupština i Predsjedništvo" valjalo bi brisati. Umjesto brisanog teksta valja uvrstiti novi tekst tako da bi članak 21. glasio: "Akademijina su tijela: Skupština, Upravno vijeće i Predsjedništvo". Navedena izmjena potrebna je zbog prilagođavanja Akademijinih tijela potrebama djelovanja Akademije i obavljanja njenih zadaća.

- Članak 24. koji glasi:

"(1) Predsjedništvo je izvršno tijelo Skupštine.

(2) Predsjedništvo čine predsjednik, dva potpredsjednika, glavni tajnik Akademije, tajnici razreda i određeni broj redovitih članova koje bira Skupština u skladu sa Statutom Akademije.

(3) Mandat članova Predsjedništva traje tri godine i može se jedanput ponoviti u istoj funkciji" valjalo bi brisati.

Umjesto brisanog članka 24. predlaže se novi tekst koji glasi:

"(1) Upravno vijeće je izvršno tijelo Skupštine.

(2) Upravno vijeće čine predsjednik, dva potpredsjednika, glavni tajnik Akademije i tajnici razreda.

(3) Predsjedništvo čine: predsjednik, dva potpredsjednika i glavni tajnik Akademije.

(4) Predsjedništvo obavlja poslove Akademije između sjednica Upravnog vijeća.

(5) Mandat članova Upravnog vijeća i Predsjedništva traje tri godine i može se ponoviti u istoj funkciji jedanput uzastopno."

- Članak 27. valja dopuniti s još dva stavka koji bi glasili:

"(2) Zabranjuje se prodaja stanova, temeljem Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo ("Narodne novine", broj 43/92.) kojima je Hrvatska akademija vlasnik ili na kojima ima pravo upravljanja, ukoliko ih je Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti stekla prije 31. prosinca 1945. ili darovanjem ili nasljeđivanjem.

(3) Sredstva ostvarena prodajom onih stanova Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti koji nisu obuhvaćeni zabranom prodaje u smislu prethodnog stavka, u cijelosti ostaju na korištenje i raspolaganje Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti."

- Prijelazne i završne odredbe od članka 28. do članka 31. valjalo bi brisati zbog toga što su provedene i time izgubile aktualnost.

II.

TEZE ZA RASPRAVU O IZMJENAMA I DOPUNAMA STATUTA HRVATSKE AKADEMIJE

Radna skupina smatra da u ovom trenutku ne bi bilo svrsishodno predlaganje precizno formuliranih odredaba izmjena i dopuna Statuta zbog toga što određene intervencije koje će biti nužno obaviti u Statutu ovise o promjenama Zakona o Hrvatskoj akademiji, pa će precizna formulacija biti moguća tek kad se usvoje izmjene Zakona. One promjene Statuta Akademije koje nisu u vezi s promjenama Zakona, daju se u obliku teza.

1) Predlaže se da se utvrdi precizna formulacija radnih, odnosno pomoćnih operativnih tijela Akademije, i to tako da bi odbore osnivali razredi Akademije, kao tijela s trajnim zadacima za obavljanje određenih poslova ili kao tijela koja bi trebala obraditi pojedine slučajeve.

Komisije bi osnivalo Upravno vijeće Akademije sa sličnim zadacima koji vrijede i za odbore u pogledu vremena njihova djelovanja, dok bi Skupština Akademije osnivala vijeća s kompetencijama dosadašnjih savjeta, odnosno znanstvenih savjeta.

2) U tijeku je postupak radi osnivanja novog razreda za tehničke znanosti, potrebnog zbog naglog razvoja tehnike i tehnologije, velikog broja istaknutih znanstvenika koji djeluju na tom području i potreba razvoja Republike Hrvatske.

3) U Statut, osim odredaba o Zakladi Hrvatske akademije koje su već usvojene, trebalo bi unijeti i odredbu o Danu Akademije i dodjeljivanju nagrada Akademije istaknutim znanstvenicima i umjetnicima za postignuta ostvarenja u određenim vremenskim razdobljima.

4) Valjalo bi pozorno razmotriti odredbu članka 29. Statuta Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti iz kojeg proizlazi da Skupština može birati samo one nove članove koje predloži odgovarajući razred, dok bi prema nekim mišljenjima morala postojati mogućnost izbora novih članova između šireg broja predloženih kandidata, uključujući i one koje predlažu određene institucije izvan Akademije. Glede toga trebalo bi izvršiti određene promjene u Zakonu o Hrvatskoj akademiji.

5) Predlaže se podrobnije razraditi načine i uvjete prestanka članstva u Akademiji.

2. Nakon uvodnog izlaganja akademika Rudolfa Filipovića otvorena je rasprava u kojoj su sudjelovali akademici Z. Devidé, V. Neidhardt, B. Kurelec, B. Bošnjak, V. Paar, S. Babić, A. Goldštajn, Lj. Boban, V. Silobrčić, M. Moguš, S. Ašperger, I. Supek, V. Bego, V. Stipetić, B. Kamenar, A. Mohorovičić, M. Paić, P. Vranicki, M. Herak i tajnik S. Kaštela.

U raspravi su u osnovi podržani prijedlozi za izmjene i dopune Zakona o Hrvatskoj akademiji i Statuta Hrvatske akademije, s time da je bilo i nekih različitih mišljenja. Ipak, prevladalo je mišljenje da bi iz postojećeg Zakona o Hrvatskoj akademiji trebalo izostaviti odredbu koja predviđa da Statut Akademije potvrđuje Sabor Republike Hrvatske, te odredbu kojom se broj novoizabranih članova Akademije svake druge godine ograničava na četiri. Potreba brisanja posebno te odredbe obrazložena je razlogom osnivanja novoga razreda za tehničke znanosti, ali i sadašnjim stanjem prema kojem oko 34% znanstvenih

područja (prema kriterijima Ministarstva znanosti i tehnologije), nije zastupljeno u Akademiji.

Članovi Akademije posebno su podržali prijedlog da se u Zakon o Hrvatskoj akademiji unese izričita odredba o zabrani prodaje stanova kojima je Hrvatska akademija vlasnik ili na kojima ima pravo upravljanja, ukoliko ih je Akademija stekla prije 31. prosinca 1945. ili darovanjem ili nasljeđivanjem. Takav zaključak već je prije donijelo Predsjedništvo Hrvatske akademije, a njegovim unošenjem u Zakon o Hrvatskoj akademiji otklonile bi se sve moguće dileme i nesuglasice.

U odnosu na predložene teze za raspravu o izmjenama i dopunama Statuta Hrvatske akademije sugerirano je da se uz ostala pitanja posebna pozornost posveti dosadašnjim odredbama o ponovnom izboru članova suradnika.

Na kraju je zaključeno, da će Odbor za Statut svoj prvotni Nacrt izmjena i dopuna Zakona o Hrvatskoj akademiji, te teze za raspravu o izmjenama i dopunama Statuta Akademije, dopuniti prijedlozima iz današnje rasprave. Tu građu dostavit će se na mišljenje Akademijinim razredima.

3. U nastavku sastanka akademik Sibe Mardešić kritički se osvrnuo na činjenicu da su za dopisne članove Hrvatske akademije predloženi predsjednici akademija svih srednjoeuropskih zemalja bez obzira na njihovu dosadašnju suradnju s našim znanstvenim institucijama. On je također govorio o lošim posljedicama prijedloga ograničavanja časopisa "Rad" na način da jedan broj "Rada" bude posvećen znanstvenim, a drugi umjetničkim područjima. U takvoj situaciji prestat će izlaziti časopis "Rad" namijenjen matematičkim znanostima koji se afirmirao kao kvalitetan časopis.

Nakon kraće rasprave podržan je prijedlog da se na Odboru za izdavačku djelatnost razmotri mogućnost zadržavanja časopisa "Rad" namijenjenog samo matematičkim znanostima.

Akademik S. Ašperger zauzeo se za načelo koje uglavnom vrijedi u svijetu, da se prilozi objavljeni u Akademijinim časopisima ne plaćaju, jer bi autorima trebala biti čast da svoje priloge publiciraju u tim časopisima.

Sastanak završen u 13,55 sati.

PRVO REDOVITO ZASJEDANJE SKUPŠTINE HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

održano 19. travnja 1994. godine

Dnevni red:

1. Otvaranje Skupštine
2. Izbor zapisničara
3. Ovjeravanje zapisnika prvog redovitog godišnjeg zasjedanja Skupštine, održanog 15. travnja 1993.
4. Izvještaj o radu Akademije u godini 1993.
5. Odobravanje završnog računa akademije za godinu 1993.
6. Planovi rada Akademije za godinu 1994.
7. Financijski plan Akademije za godinu 1994.
8. Apel Akademije u vezi s Interuniverzitetskim centrom u Dubrovniku

Prisutni: akademici Smiljko Ašperger, Stjepan Babić, Vojislav Bego, Miroslav Begović, Tihomil Beritić, Ljubo Boban, Slavko Cvetnić, Ljubomir Čečuk, Žarko Dadić, Dragan Dekaris, Natko Devčić, Zvonimir Devidé, Adolf Dragičević, Rudolf Filipović, Božidar Finka, Dragutin Fleš, Sergije Forenbacher, Nenad Grčević, Petar Guberina, Milan Herak, Eduard Hercigonja, Vladimir Ibler, Drago Ikić, Ksenofont Ilakovac, Želimir Janeš, Ivan Jurković, Vjekoslav Kaleb, Boris Kamenar, Andrija Kaštelan, Dušan Klepac, Krista Kostial-Šimonović, Jelena Krmpotić-Nemanić, Slavko Krvavica, Željko Kućan, Branko Kurelec, Vladimir Luetić, Milan Maceljski, Ivo Maček, Boris Magaš, Vladimir Majer, Sibe Mardešić, Ranko Marinković, Vladimir Matković, Antica Menac, Milan Meštrov, Sead Midžić, Slavko Mihalić, Milan Moguš, Andre Mohorovičić, Velimir Neidhardt, Slobodan Novak, Ivo Padovan, Mladen Paić, Vlatko Pavletić, Matko Peić, Ivan Prpić, Eugen Pusić, Mladen Sekso, Vlatko Silobrčić, Hodimir Sirotković, Jakov Sirotković, Dragutin Skoko, Branko Sokač, Šime Spaventi, Vladimir Stipetić, Mate Suić, Ivan Supek, Ivan Supičić, Marko Šarić, Stjepan Šćavničar, Petar Šegedin, Petar Šimunović, Franjo Švelec, Dragutin Tadijanović, Eugen Topolnik, Željko Trgovčević, Mirko Vidaković, Vojmir Vinja, Predrag Vranicki, Šime Vulas, Ante Vulin i Teodor Wikerhauser.

Predsjedava: predsjednik akademik Ivan Supek.

Predsjednik otvara skupštinsko zasjedanje u 18,05 sati, pozdravlja sve prisutne i poziva članove Akademije da minutom šutnje odaju počast članovima Akademije preminulim od prošlog skupštinskog zasjedanja, i to: akademicima Dušanu Čaliću, Duji Rendić-Miočeviću, Vilimu Svečnjaku, Antunu Šoljanu, Davoru Miličiću i Juri Franičeviću Pločaru; dopisnim članovima Hermanu Vettersu, Kurtu Schwabeu, Janezu Milčinskom, Edvardu Ravnikaru, Dragotinu Cvetku, Mateju Boru, Franu Bošnjakoviću, Đuri Kurepi, Francu Bezlaju, Blažu Koneskom, Milanu Konjoviću, Leu Juneku i Alojziju Finžgaru te članovima suradnicima Franji Braumu, Josipu Potočancu, Frani Čali i Ivi Jelčiću.

Predsjednik obavještava da su izostanak s današnjeg zasjedanja Skupštine ispričali akademici Slaven Barišić, Zoran Bujas, Stanko Bilinski, Vladimir Devidé, Ivo Frangeš, Cvito Fisković, Branimir Glavičić, Drago Grdenić, Ivan Gušić, Branko Fučić, Ljubo Ivančić, Dubravko Jelčić, Koraljka Kos, Kruno Prijatelj, Mihovil Proštenik, Ivo Škarić, Frano Šimunović, Nenad Trinajstić i Lovro Županović.

Predsjednik obavještava da Skupštini prisustvuje dovoljan broj članova da bi mogla pravovaljano odlučivati i daje na glasovanje prijedlog dnevnog reda u tekstu koji je upućen svim članovima Skupštine, uz dopunu točke 1. novom točkom: Apel Ujedinjenim narodima i svjetskoj javnosti povodom tragedije ugroženog Goražda.

Predsjednik se potom obratio Skupštini ovim riječima:

"Napomenuo bih da se naša Akademija od početka oglašavala rezolucijama i izjavama o ratu u Bosni. Ocijenili smo da je to velikosrpska agresija koja se najprije oborila na Sloveniju, zatim na Hrvatsku, a poslije na Bosnu i Hercegovinu. Od početka smo, kada je napadnuta Bosna, tražili da se zajedno s Muslimanima toj agresiji odupremo i sve su naše i kasnije rezolucije poticale uspostavu sloge Muslimana i Hrvata, odnosno svih onih u Bosni koji se protive velikosrpskoj agresiji čiji su ishod strahovita etnička čišćenja - najveći ratni zločin poslije drugog svjetskog rata. Mislim da smo u tome bili vrlo dosljedni i mi smo te naše rezolucije slali diljem svijeta: i političkim forumima, akademijama s kojima surađujemo, kao i drugim kulturnim ustanovama. I u situaciji kad je planuo bezumni rat između Muslimana i Hrvata mislim da smo time donekle pridonijeli da se ne pogorša javno mišljenje o samoj Hrvatskoj. No sada, nakon ovog sporazuma, situacija je, pretpostavljam, puno čišća, a naročito nakon ovog okrutnog i strašnog napada na Goražde postaje svjetskoj javnosti posve jasno da je to velikosrpska agresija. Ono što se prije godinu dana govorilo o etničkom sukobu, da su sve tri strane krive itd., to se sada više ne može održati.

Držim da se naša Akademija mora pridružiti općem apelu javnog mnijenja i na Ujedinjene narode i na patrone, kao što su Amerika i Rusija, koji su trebali osigurati mir u Bosni i Hercegovini, a pod čijim se patronatom, zapravo, opet događa najveći ratni zločin. Prema tome, rezolucija koju je Odbor sastavio, a koju će vam predsjednik Odbora kolega Zvonimir Šeparović, koji zamjenjuje kolegu Bilandžića, pročitati, obraća se Ujedinjenim narodima, Europskoj uniji, KESS-u, zatim će biti predana ambasadama Amerike i Rusije, a također i javnosti.

Predsjednik poziva dr. Zvonimira Šeparovića da u ime Odbora za mir, ljudska prava i druge političke probleme pročita Apel Ujedinjenim narodima i svjetskoj javnosti u povodu tragedije ugroženoga Goražda".

Dr. Zvonimir Šeparović čita tekst Apela. Nakon pročitanog teksta Apela predsjednik otvara raspravu.

U raspravi su sudjelovali članovi Akademije S. Babić, B. Finka, I. Supek, Z. Šeparović, M. Paić, S. Ašperger, V. Neidhardt i Lj. Boban.

Nakon provedene rasprave Skupština je, uz manje primjedbe, jednoglasno usvojila Apel u povodu tragedije ugroženoga Goražda, sljedećega sadržaja:

APEL

UJEDINJENIM NARODIMA I SVJETSKOJ JAVNOSTI U POVODU TRAGEDIJE UGROŽENOGA GORAŽDA

Skupština Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, povodom krajnje dramatičnih događaja u bosanskom gradu Goraždu, izražava svoju duboku zabrinutost zbog brutalne srpske agresije i ogorčenje s nedjelotvornosti svjetske organizacije i međunarodne zajednice, posebno SAD, Europe i Rusije. Pred očima svijeta pada Goražde koje je bilo proglašeno sigurnosnom zonom. U grad se sklonilo na tisuće prognanih koji su napustili svoja zapaljena sela i naselja. Po gradu padaju granate, nije pošteđena ni bolnica, a među žrtvama najbrojniji su civili, uključivo i djeca. Svijet je došao na dno odnosa prema čovjeku. Srbi nekažnjeno osvajaju, ubijajući i protjerujući ljude s njihovih ognjišta. Stotine, tisuće nedužnih, uplašenih, prognanih i ugroženih opravdano strepi od zločinačkog iživljavanja do zuba naoružanih, zlom opsjednutih, okrutnih osvajača. Prijeti opasnost da cjelokupno nesrpsko pučanstvo bude prognano. Srbi su zauzeli desnu obalu Drine, gdje se nalaze i rezervoari vode, pa se treba bojati da će sada ucijeniti pučanstvo Goražda kojemu i tako nedostaju hrana i lijekovi.

Koliko se još zla mora desiti da bi svijest i savjest čovječanstva proradila? Ovakvim ponašanjem Ujedinjeni narodi i njihove zaštitne snage postaju suvišni i predstavljaju plašt iza kojega su se događali i događaju se najteži zločini.

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti posebno je zabrinuta za pučanstvo Usore, hrvatske enklave u srednjoj Bosni, koja je pod srpskom opsadom već dvije godine, a zadnjih je dana pojačano napadaju. Ubijeno je više od dvije stotine ljudi, uglavnom civila, među kojima je petnaestoro djece. Hrvatska Usora može postati sljedeća etapa srpske agresije.

Redovita skupština Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti obraća se svjetskoj javnosti i svjetskoj organizaciji, glavnom tajniku i Vijeću sigurnosti Ujedinjenih naroda, Europskoj zajednici, Sjedinjenim Američkim Državama, Rusiji i drugim zemljama, da učine najhitnije sve što je moguće da se zaustavi srpska agresija na suverenu državu Bosnu i Hercegovinu, da se poduzmu najhitnije mjere za spas ugroženih ljudi Goražda i Usore, da se najhitnije uputi humanitarna pomoć ugroženim ljudima i da se uspostavi pravedan mir.

Nema mira bez pravde pa stoga treba nastaviti istraživanje ratnih zločina i pokrenuti sudski postupak protiv glavnih ratnih zločinaca ovog agresivnog rata za veliku Srbiju.

To je obveza svijeta žrtvama. To je naša molba i zahtjev da se zaustavi stradanje ljudi, da se slomi vojna sila agresora i uspostavi pravedan mir.

Pitamo se što je sa savjesti i sudbinom srpskog naroda. Pozivamo srpske miroljubive i demokratski usmjerene intelektualce da poduzmu sve za zaustavljanje ovoga zla koje rade pojedinci iz srpskoga naroda.

Mi ne govorimo o kolektivnoj krivnji cijeloga naroda, nego apeliramo na najistaknutije pripadnike toga naroda da zaustave agresiju koja se obavlja i u njihovo ime protiv nesrpskog pučanstva Bosne i Hercegovine i Hrvatske.

Vjerujemo da će razum pobijediti i da će se uspostaviti mir i pravda.

Na prijedlog predsjednika Skupština bez rasprave i jednoglasno za zapisničara skupštinskog zasjedanja izabire akademika Velimira Neidhardta.

Skupština bez rasprave i jednoglasno donosi zaključak kojim se ovjerava zapisnik prvog redovitog zasjedanja Skupštine, održanog 15. travnja 1993. godine, koji je tiskan u Ljetopisu za godinu 1993.

Nakon toga Skupština bez rasprave i jednoglasno prihvaća prijedlog da se rasprava o 4, 5, 6. i 7. točki dnevnog reda vodi zajednički.

Predsjednik konstatira da je izvještaj o radu Akademije za godinu 1993. tiskan u Ljetopisu za tu godinu koji je dostavljen svim članovima.

Predsjednik se potom obratio Skupštini ovim riječima:

"Rekao bih da je to posljednja Skupština na kojoj su vezani planovi rada s izvještajem za prošlu godinu. Mislim da je nedopustivo za Akademiju da u travnju mjesecu donosi plan za ovu godinu. To je učinjeno zato jer prije nije bio napravljen proračun, ali mi moramo svoju djelatnost definirati već u prosincu, a i premijer N. Valentić je obećao da će se i proračun ubuduće donositi prije. Prema tome, s obzirom na to da Ljetopis ne bi mogao biti prije gotov, imali bismo u travnju Skupštinu koja bi bila izvještajna, s Ljetopisom, s tim da bismo u prosincu imali Skupštinu s planovima rada za iduću godinu. Mislim da su oba ta događaja toliko važna za Akademiju te ne bi smjela proći bez rasprave, a uz to će uvijek biti i nekih drugih tema.

U Ljetopisu za godinu 1993. tiskan je izvještaj o radu, a prije nego što glavni tajnik iznese dopune tog izvještaja, dao bih samo neke opće primjedbe.

Ponajprije, Akademija se u zadnje vrijeme trudila uključiti u svoju djelatnost što veći broj intelektualaca. Zbog toga je mreža savjeta ili vijeća postala brojnija i jača. Time smo obuhvatili gotovo 500 intelektualaca koji se trse koordinirati i pokretati projekte iz svojih područja. Oni bi trebali napraviti konačno viziju Hrvatske kako je vide sva vijeća, i to do konca ovoga mjeseca, a tada bi jedna komisija sve redigirala i mi bismo s tim išli u javnost, pred Sabor, da se vidi što misli Akademija o strateškom razvoju Hrvatske.

Kao što znate, to nije učinio onaj odbor ili savjet što ga je formirao predsjednik Republike, jer zacijelo nisu imali volje ni snage. Akademija može obaviti taj posao sa svim svojim savjetima, odnosno vijećima. Mi smo već objavili takve dvije knjige, jednu 1989. godine, jednu lani, ali to su bili prilozi individualnih autora, dok se sada teži da to budu izvještaji vijeća. Prema tome, to onda više nije mišljenje pojedinih akademika nego će to uglavnom biti ono što Akademija o svemu tome misli. To je za Akademiju vrlo važno, a drugo, mi radimo na tome da približimo Akademiju ne samo intelektualnim krugovima nego i gospodarskim i svom narodu. U tom smislu mislim da je važno da se svi mi založimo da Zaklada Akademije proradi. Ta Zaklada je jedna od najvažnijih stvari koju će Akademija

imati i ona bi trebala ubuduće obuhvatiti veliki broj ljudi. Naravno, utemeljitelji su skupi, to je veliki iznos, ali već ima podupiratelja od tisuću DEM, i to bi bio način da se oko Hrvatske akademije okupe mnogi ljudi. Mislim da je jako važno da se Akademija što više usidri u našem narodu, da narod shvati da je to njegova Akademija i zato bi bilo dobro, kad Zaklada proradi, da ona pokrene svoj godišnjak gdje bi pojedini zakladari pisali i bili navedeni darovatelji. Slično nekad vrlo popularnim kalendarima, to bi bio način da se ide šire u narod. Samo da spomenem, u Zagrebu ima 16 tisuća obrtnika od kojih bi barem četvrtina mogla dati tisuću DEM kao podupiratelji i zadaća je svih nas članova Akademije promicanje ove zamisli.

Treća stvar koju smo pokrenuli ove godine, također važna, je Croatian Academy Press. Mi moramo što bolje predstaviti Hrvatsku pred inozemstvom, i to engleskim izdanjima. To rade i druge akademije, na primjer Mađarska akademija to radi vrlo uspješno, ona rezultate svojega rada i djelovanja objavljuje na engleskom jeziku. Tako i mi, morali bismo imati engleske prijevode svega onoga što je zanimljivo, ne samo za nas, nego za svijet, za Europu, iz umjetnosti, književnosti i znanosti.

Mislim da bi naši razredi trebali razmisliti koja bi djela došla u obzir. Mi smo u tom smislu već razgovarali sa "Školskom knjigom" koja bi nam pomogla, ali bilo bi vrlo dobro kad bismo stupili u kontakte s raznim inozemnim nakladnicima i s njima zajedno takve knjige objavljivali. Mislim da je to vrlo važna djelatnost Akademije.

Na kraju bih spomenuo još samo to da su sve naše djelatnosti jako skučene manjkom novaca, ali o tome će opširnije govoriti naš glavni tajnik. Ja se ne bih složio s time da nema novaca baš za prosvjetu, za školstvo, za kulturu i za znanost. Koliko je Hrvatsku koštao muslimansko-hrvatski rat? Procjene idu na pola milijarde dolara. Stvar je Sabora da ispita uzroke toga rata, ali to nije dobro.

Važno je da Akademija upozorava i na takve momente. Naravno, mi smo izvanstranačka organizacija, mi ne idemo u stranačke sporove, ali moramo zastupati opće interese Hrvatske i pokazati koji su opći putovi prosperiteta, napretka i održanja Hrvatske. Na žalost, nas se tu nije baš mnogo slušalo. Mislim da trebamo učiniti sve da ubuduće Akademija postane moralni intelektualni autoritet ove zemlje. Samo tako će ona opravdati svoje postojanje. Hvala.

Molim glavnog tajnika da podnese izvještaj.

Riječ akademika Milana Moguša, glavnog tajnika Hrvatske akademije.

Poštovani gospodine predsjedniče, poštovani članovi Akademije!

Ovim je izvještajem obuhvaćen rad naše Akademije u godini 1993., završni račun za godinu 1993. te planovi rada i financijski plan za godinu 1994.

Za ovo je skupštinsko zasjedanje dostavljen, kao i dosada, Ljetopis svim redovitim članovima Akademije. U njemu je podrobno opisan rad Akademije u prošloj, 1993. godini. Zato će ovaj moj izvještaj biti samo sažetak novoga, 97. sveska Ljetopisa.

Proteklu je godinu obilježio nastavak agresije na hrvatsko pučanstvo u Republici Hrvatskoj i, još više, u susjednoj Republici Bosni i Hercegovini. Zato je naša Akademija prošle godine, kao i prije, dizala svoj glas protiv rata i zločina nad civilnim stanovništvom, protiv etničkoga čišćenja, kao

i protiv namjernoga uništavanja kulturnih, gospodarskih, sakralnih i drugih civilizacijskih dobara. Upućivala je svoje izjave, apele, pisma i poruke domaćoj i svjetskoj javnosti, Vijeću sigurnosti Ujedinjenih naroda, kao i mnogim inozemnim akademijama znanosti i umjetnosti. Tekstovi svih Akademijinih izjava, apela, pisama i poruka objavljeni su u Ljetopisu i u Vjesniku Hrvatske akademije.

Mnoge su se ustanove i pojedinci odazvali Akademijinu pozivu dižući svoj glas protiv suludoga rata i razaranja. Treba ujedno istaknuti veliki pojedinačni angažman članova Akademije koji su preko svojih znanstvenih ili prijateljskih veza upoznavali istaknute pojedince i ustanove u inozemstvu s bezobzirnim ratom protiv Hrvatske, osobito pak uništavanjem ljudskih života i kulturnih dobara. I danas Hrvatska akademija inicira i provodi mnoge akcije kojima je svrha da na znanstvenom i kulturnom polju pomogne domovini.

Iznoseći u sažetu obliku sadržaj ovogodišnjega Ljetopisa Hrvatske akademije, dopustite mi da pođem redom koji se nalazi u knjizi.

1. *Nekoliko osnovnih podataka o članstvu Akademije.* Na kraju prošle godine imala je Akademija 1 počasnoga člana, 150 redovitih članova (i to 106 u znanstvenim razredima i 44 u umjetničkima), zatim 142 dopisna člana (i to 118 sa stalnim boravištem izvan Republike Hrvatske, a 24 sa stalnim boravištem u Republici Hrvatskoj) te 92 člana suradnika (i to 67 u znanstvenim razredima i 25 u umjetničkima). Iz toga slijedi da je na dan 31. prosinca 1993. Akademija imala 385 članova u svim kategorijama članstva.

Tijekom prošle godine preminula su 24 člana Akademije (7 redovitih, 13 dopisnih i 4 suradnika). To ujedno znači da je u posljednje dvije godine preminulo 10 redovitih članova. Tu činjenicu posebno spominjem u svjetlu konstatacije da ćemo ove godine imati izbornu skupštinu kad je po prvi put prema odredbi novoga Zakona o Hrvatskoj akademiji bilo moguće birati samo 4 nova redovita člana.

2. *Zasjedanja Akademije.* U prošloj je godini Akademija održala redovito zasjedanje skupštine i 2 izvanredne skupštine. Na redovitoj su skupštini usvojeni podneseni izvještaji i završni račun. Na izvanrednim su skupštinama bile na dnevnom redu ove teme: rad znanstvenih savjeta, osnivanje Znanstvenoga savjeta za tehnološki razvoj, utemeljenje Zaklade Hrvatske akademije, Odluka o osnutku i dodjeli nagrade Hrvatske akademije, Odluka o dopunama Statuta Hrvatske akademije i Odluka o promjeni organizacijske strukture znanstvenoistraživačkih jedinica. Tekstovi se svih spomenutih odluka nalaze u Ljetopisu.

3. *Rad Predsjedništva Akademije.* Predsjedništvo je Akademije održalo protekle godine 7 redovitih sjednica i jednu izvanrednu. Na njima su članovi Predsjedništva raspravljali i donosili zaključke iz svoje nadležnosti. Budući da se poziv za sjednice Predsjedništva upućuju svim redovitim članovima Akademije, mnogi su članovi prisustvovali sjednicama te su svojim prijedlozima i sugestijama pomogli radu Predsjedništva. Na sjednicama je Predsjedništva osobita pozornost bila posvećena prijedlozima za promjenom pojedinih članaka Zakona i Statuta Hrvatske akademije, osnivanju novoga Razreda za tehničke znanosti, reorganizaciji dosadašnjih znanstvenih jedinica Akademije u zavode i odjele, boljem organiziranju znanstvenih jedinica izvan Zagreba, osnivanju nekih novih odbora, međunarodnoj suradnji, Europskom projektu, osnivanju Zaklade Akademije, utemeljenju Nagrade Hrvatske akademije, predstojećim izborima za nove članove Akademije, utvrđivanju Dana Hrvatske akademije, izdavačkoj djelatnosti i u tom sklopu formiranju Croatian Academy Pressa, autorskim honorarima, pokretnoj i nepokretnoj imovini Akademije, davanju suglasnosti za održavanje brojnih domaćih i međunarodnih skupova, sastanaka, okruglih stolova i predavanja kojima je Akademija bila organizator, suorganizator ili pokrovitelj te o završnom računu i financijskom planu Akademije.

4. *Rad Akademijinih odbora. A. Odbor za međunarodnu suradnju.* Prošlogodišnja međunarodna suradnja naše Akademije s drugim akademijama bila je zbog ratnih neprilika u našoj državi svedena u skromne okvire. Prvi je pozitivan korak napravljen potpisivanjem sporazuma sa

Slovenskom akademijom znanosti in umetnosti o znanstvenoistraživačkoj suradnji. Unatoč teškoćama Akademijin je Odbor za međunarodnu suradnju potaknuo i organizirao, zajedno s nekolicinom drugih znanstvenih institucija i ministarstava, sastanak s National Academy of Sciences USA. Glavni je cilj sastanka bio uspostaviti bilateralnu suradnju i pomoć znanstvenih institucija USA odgovarajućim institucijama u Republici Hrvatskoj.

Osim toga nastavljena je započeta razmjena stručnjaka s drugim akademijama, i to: u Austriji je bilo 6 znanstvenih radnika, iz Austrije 2; u Italiji 1; u Mađarskoj 9, iz Mađarske 9; u Velikoj Britaniji 3, iz Velike Britanije 3. Upravo se radi na novim sporazumima s nekoliko europskih i izvaneuropskih zemalja koji se temelje na novim uvjetima, poglavito na zajedničkim projektima, pri uspostavljanju daljnje međunarodne suradnje (npr. s Royal Society i s akademijama u Češkoj, Slovačkoj, Poljskoj, Švedskoj i Makedoniji).

Treba također istaknuti da je prošle godine Hrvatska akademija postala član Međunarodnoga vijeća znanstvenih unija svijeta (ICSU). To je često preduvjet za primanje u druga strukovna međunarodna udruženja. Osim toga, pojedinim je članovima Akademije ukazana čast što su postali članovi međunarodnih institucija i udruženja ili su dobili međunarodne nagrade i odlikovanja.

B. Odbor za Europski projekt. Odbor je kontinuirano nastavio rad iz prošle godine pripremajući prvu knjigu publikacije Hrvatska i Europa. Izvršene su također pripreme za izdavanje 2. i 3. sveska na hrvatskom i engleskom jeziku. Na tom je poslu 2. i 3. sveska okupljeno četrdesetak autora, od kojih je 25 članova naše Akademije.

C. Odbor za imovinu i njezinu zaštitu. Zbog pomanjkanja financijskih sredstava radovi na održavanju zgrada Hrvatske akademije sveli su se na najpotrebnije održavanje i popravke na desetak zgrada u Zagrebu i desetak izvan Zagreba. Ionako skromna financijska sredstva za investicijsko održavanje zgrada i opreme, odobrena državnim proračunom, dobivena su u djelomičnom iznosu i sa zakašnjenjem, i to bez revalorizacije. To je otežavalo održavanje zgrada, a katkad prisiljavalo na radove koji ni tehnički ni gospodarski nisu bili najsvrsishodniji. Ipak je uspjelo urediti prostorije u Marinkovićevoj ulici radi preseljenja Jadranskoga zavoda u te prostorije. Istodobno je Zavod za arheologiju preseljen u zgradu u Kovačićevoj ulici.

Moramo sa žalošću konstatirati da unatoč našim molbama i traženjima nismo uspjeli kod Gradskoga poglavarstva pronaći pomoć da se u povodu 900. obljetnice Grada Zagreba obnovi bar pročelje naše palače kao prva faza cjelokupne izvanjske obnove. Sada poduzimamo korake da se definitivno uredi zgrada Narodnoga doma u Opatičkoj ulici. Vjerujemo da bismo na jesen mogli u toj zgradi održati svečanu sjednicu Akademije posvećenu spomenutoj zagrebačkoj obljetnici.

Nasuprot spomenutim nedaćama uspjelo je prošle godine povećati kompjutorizaciju Akademije, i to osobito otvaranjem komunikacijskoga čvora Hrvatske akademije na mreži CARNET. Time je Akademija uključena u svjetsku kompjutorsku mrežu.

Nisu zanemareni ni objekti izvan Zagreba. Tako je nakon višegodišnjega rada završen projekt za obnovu Sorkočevićeva ljetnikovca u Dubrovniku. Predstoji nam potpuna obnova Arboretuma u Trstenom te zgrada u Cavtatu, Dubrovniku, Zadru, Splitu, Osijeku i Vinkovcima uništenih ili oštećenih u ratu. Za takvu je obnovu zgrada potrebno naći inozemne donatore.

5. *Rad Akademijinih razreda i drugih jedinica.* Djelatnost se Akademije odvija u osam razreda. U Ljetopisu se nalaze podaci o sastavu razreda, o cjelokupnoj njihovoj djelatnosti, o svim pristiglim i prihvaćenim rukopisima, o sudjelovanju članova na znanstvenim skupovima u zemlji i inozemstvu, o radu svih zavoda i odbora koji se nalaze u sastavu razreda, o predavanjima i skupovima u organizaciji razreda ili cijele Akademije te o aktivnosti svakoga člana u okviru Akademije i izvan nje. Iz tih se podataka jasno vidi da su članovi Akademije, unatoč teškim prilikama, radili na svojim znanstvenim i umjetničkim zadacima gotovo punim kapacitetom, gdje je god to bilo moguće. Zato nije izostalo ni priznanje naše zajednice. Nagradu Sabora Republike Hrvatske za životno djelo dobila su 4 naša

člana, a 3 člana godišnju nagradu za znanstveni odnosno umjetnički rad. Osim toga druge su ustanove ili udruženja nagradila 2 naša člana za životno djelo, naslov počasnoga doktora dobio je 1 član Akademije, a naslov počasnoga savjetnika sveučilišta 4 člana.

Osim razreda Akademijina se znanstvenoistraživačka djelatnost odvija u 18 zavoda, odsjeka, laboratorija i kabineta. Među njima je 6 jedinica koje se bave društvenim znanostima (povijest, arheologija, pravo, ekonomija), 1 se bavi pomorstvom, 6 jedinica prirodnim znanostima, 1 jezikoslovnim istraživanjima, 1 književnošću i teatrologijom, dok su 3 interdisciplinarne jedinice. Od tih jedinica 11 ih ima stalno sjedište u Zagrebu, a sjedišta ostalih 7 jedinica smještena su na području Republike Hrvatske, i to: 2 jedinice u Dubrovniku, a po jedna u Splitu, Zadru, Rijeci, Varaždinu i Osijeku. Arboretum u Trstenom bio je teško oštećen za vrijeme srpsko-crnogorske okupacije i sada se postupno obnavlja.

Znanstvenoistraživačke jedinice Akademije rade na 63 projekta što ih financira Ministarstvo znanosti i tehnologije. Tim su projektima obuhvaćena mnoga znanstvena područja, i to iz kemije, ornitologije, paleontologije, medicine, ekonomije, prava, filozofije, povijesti, arheologije, književnosti, jezikoslovlja, muzikologije i etnologije.

U okviru Akademije radi se na još pedeset istraživačkih projekata. Riječ je o projektima iz niza znanstvenih i umjetničkih područja kojima je svrha priprema studija i monografija, izdanja sabranih djela književnika, objavljivanje radova znanstvenika iz prošlih stoljeća, objavljivanje rječnika i sl. Rezultati se tih istraživanja objavljuju u publikacijama Akademije, ali i u domaćim i inozemnim časopisima.

U znanstvenoistraživačkim jedinicama Akademije bilo je prošle godine 137 zaposlenih. Od toga je 104 znanstvenih djelatnika, i to: 11 znanstvenih savjetnika, 11 viših znanstvenih suradnika, 13 znanstvenih suradnika, 24 znanstvena asistenta, 24 asistenta i stručnih suradnika, 21 mladi istraživač. Osim toga bilo je zaposleno 23 administrativnih i stručnih radnika te 10 pomoćnih radnika.

U okviru muzejsko-galerijske djelatnosti postoji Gliptoteka, Kabinet grafike i Strossmayerova galerija starih majstora. Njihova je izložbena djelatnost u prošloj godini bila izrazito smanjena jer su zbog ratnih uvjeta izlošci morali biti pohranjeni na sigurnija mjesta i zaštićeni. Ali i unatoč provedenim mjerama zaštite fundusa u Gliptoteci su bile otvorene 3 izložbe, dok je još 6 izložbi priredila Gliptoteka izvan svoga prostora. U Kabinetu grafike organizirane su 4 izložbe. Započete su pripreme da se ove godine otvori i Strossmayerova galerija.

U sastavu stručnih službi Akademije rade Arhiv i Knjižnica. O njihovim važnim djelatnostima nalazi se u Ljetopisu podroban izvještaj. Ovdje možemo istaknuti da je središnja zbirka Arhiva obogaćena s nekoliko vrijednih novih poklona (npr. Vladimira Tarnovskoga - rukopisna građa prof. dr. Nade Klaić i akademika Vladimira Iblera - građa o restituciji s Austrijom). Knjižnica je pak u okviru svoje djelatnosti postavila prošle godine 7 izložbi u atriju naše palače. U želji da se stalno popunjava fond, bilo bi dobro da članovi Akademije poklanjaju Knjižnici djela što ih objavljuju izvan Akademije.

U našoj Akademiji postoje i drugi oblici znanstvenoga rada. Tako je prošle godine u okviru Akademije djelovalo 11 znanstvenih savjeta (za naftu, za daljinska istraživanja i fotointerpretaciju, za pomorstvo, za promet, za zaštitu prirode, za turizam, za tehnološki razvoj, za istraživanje Jadrana, za poljoprivredu i šumarstvo, za energetiku te za kazalište i film). Osim toga, djeluje 1 znanstveni centar (za kemiju organskih prirodnih spojeva), 1 međunarodni komitet (za istraživanje boksita, glinice i aluminija, ICSOBA), zatim Odbor za narodni život i običaje te Hrvatska kristalografska zajednica. U tim tijelima rade ne samo članovi Akademije nego znanstvenici i stručnjaci izvan Akademije, a i iz inozemstva.

6. *Izdavačka djelatnost.* U okviru izdavačke djelatnosti objavljeno je prošle godine 54 naslova odnosno 68 svezaka. Iako to znači da je svakoga tjedna bio objavljen neki časopis ili knjiga kojima

je Akademija bila izdavač ili suizdavač, broj se tiskanih naslova znatno smanjio u usporedbi s prošlim godinama. Da bude još gore, financijskih je sredstava za izdavačku djelatnost, i za djelatnost Akademije uopće, sve manje u državnom proračunu. Ako se tako nastavi, Akademija će tek u neznatnoj mjeri moći obavljati jednu od svojih osnovnih djelatnosti, tj. objavljivanje znanstvenih i umjetničkih radova. Naime, prošlogodišnja relativno povoljna slika plod je Akademijine orijentacije na suizdavaštvo odnosno traženja namjenskih sredstava izvan proračuna. Od ukupnoga broja objavljenih naslova čak 69% otpada na namjenska sredstva, 19,5% na suizdavaštvo, a tek 11,5% moglo se odvojiti od redovitih sredstava iz proračuna. Neki časopisi, kao npr. Nafta, izlaze redovito, članovi Akademije pomažu u njihovu uređivanju, ali financijski ne sudjeluju u tome.

Sva objavljena djela imaju ukupni opseg od 988 tiskarskih araka, odnosno prosječno 14,5 tiskarskih araka po knjizi. To je nešto više od prethodne godine, zahvaljujući objavljivanju dviju opsežnih monografija (o stanovništvu u Slavoniji i o povijesti Varaždina) u kojima je Akademija sudjelovala tek djelomično u financiranju.

Objavljeno je 5 monografija, 4 knjiga Rada (i to: 1 knjiga Razreda za društvene znanosti, 1 knjiga Razreda za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti, 1 knjiga Razreda za prirodne znanosti te i knjiga Razreda za glazbenu umjetnost i muzikologiju), zatim 2 knjige Djela HAZU, 1 svezak Acta biologica, 1 svezak Acta geologica, 1 svezak Anala za šumarstvo, 2 sveska Anala Zavoda za povijesne znanosti u Dubrovniku, 1 svezak Anala Zavoda za znanstveni rad u Osijeku, 4 sveska časopisa Encyclopedia moderna, 1 svezak Filologije, 5 svezaka Foruma, 1 svezak Folia onomastica Croatica, 1 svezak Monumenta historica Ragusina, 1 svezak Pomorskoga prava, 1 knjiga Posebnih izdanja HAZU, 1 knjiga Posebnih izdanja Zavoda za znanstveni rad u Varaždinu, 2 knjige Posebnih izdanja Zavoda za povijesne znanosti u Dubrovniku, 3 knjige Radova Zavoda za znanstveni rad u Osijeku, 1 knjiga Radova Zavoda za povijesne znanosti u Zadru, 1 svezak Rasprava Razreda za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti, 1 knjiga Rječnika hrvatskoga kajkavskog književnog jezika, 1 svezak Uporednog pomorskoga prava, 6 svezaka Zbornika radova, i to o Jurju Križaniću, o Miroslavu Krleži, o Dobriši Cesariću, o glazbenom baroku i zapadnim Slavenima u kontekstu europskoga kulturnog zajedništva, o Antunu Levakoviću, 5 svezaka Kataloga izložaba, 1 svezak Biltena Savjeta za daljinska istraživanja i fotointerpretaciju, 2 knjige Znanstvenoga savjeta za naftu, 4 sveska Spomenica umrlim akademicima, 1 svezak Ljetopisa, 1 svezak Planova rada, 1 svezak Vjesnika HAZU i 1 svezak Bulletina scientifique (taj je časopis prestao izlaziti, a ovaj je svezak zapravo zaostatak od pretprošle godine).

7. *Završni račun i financijski plan.* Ukupna sredstva u kojima je prošle godine raspolagala Akademija iznosila su 5,397.573.469 HRD. U taj su iznos uključena sredstva osigurana iz proračuna Republike Hrvatske, sredstva dobivena od drugih društvenih fondova i ostali razni prihodi.

Prema završnom računu koji je dostavljen uz poziv za Skupštinu ostvaren je višak prihoda nad rashodima od oko 226 milijuna hrvatskih dinara. Iskazani višak predstavlja neutrošen dio sredstava tijekom prošle godine, ali on nije anoniman nego je raspoređen namjenski i koristi se po strogo utvrđenim kriterijima, a dosad je (tj. do polovice travnja) većim dijelom i utrošen. Stoga se, prema podacima u završnom računu može konstatirati da se u Akademiji trošilo racionalno, a cijelo se poslovanje odvijalo u okviru raspoloživih sredstava.

Što se pak financijskoga plana za ovu godinu tiče, treba reći da se on osniva na sredstvima koja će Akademiji biti osigurana u proračunu Republike Hrvatske, i to:

- za materijalne i operativne izdatke Akademije i njezinih jedinica	1,600,000.000 HRD
- za osnovnu djelatnost i investicijsko održavanje	2,000,000.000 HRD
Ukupno	3,600,000.000 HRD

Valja pripomenuti da u taj iznos nisu uključene plaće Akademijinih djelatnika ni mjesečne nagrade članovima Akademije.

Kao što se iz iznesenoga može vidjeti, proračunom je predviđeno da se za ukupnu djelatnost Akademije u 1994. godini osiguraju sredstva od 3,600.000.000 HRD, što po tečaju 1 DEM = 4.000 HRD iznosi 900.000 DEM. U odnosu na zahtjev Akademije, koji je rađen prema kriterijima Ministarstva financija (čemu je baza - troškovi u prosincu 1993. godine) predviđeni proračun iznosi svega 47% od zahtjeva. Čak i usporedba sa sredstvima Akademije za 1993. godinu, kada je proračunom bilo odobreno oko 1,800.000 DEM, koja su sredstva tijekom godine bila obezvrijeđena inflacijom, pokazuje da je za 1994. godinu odobrena tek polovica prošlogodišnjih sredstava.

Ništa bolja situacija nije bila ni u privremenom financiranju za prva tri mjeseca 1994. godine, kada su Akademiji odobrena sredstva za materijalne troškove, koja su bila dostatna samo za pokrivanje troškova toploga obroka i prijevoza zaposlenih djelatnika.

Iz ovoga proizlazi ponajprije naša obveza da se nastavi maksimalnom štednjom i racionalnim poslovanjem u cijeloj Akademiji.

Treba ipak upozoriti da su se osnivanjem hrvatske države znatno povećale i obveze Akademije u pogledu održavanja postojećih ali i uspostave nove međunarodne znanstvene suradnje. Međutim, zbog nedostatka sredstava prijeti opasnost da se i dosad uspostavljena međunarodna znanstvena suradnja dovede u pitanje, a o uspostavi nove gotovo da i nema mogućnosti. Zbog istih je razloga već došlo u pitanje održavanje kontinuiteta rada na znanstvenoistraživačkim projektima, zatim rad Akademijinih znanstvenih savjeta, centara i odbora, nabavka prijeko potrebne opreme i inozemnih časopisa, organizacije znanstvenih skupova, posebno međunarodnih itd.

Imajući sve to u vidu, predlažemo Skupštini donošenje posebnoga zaključka kojim bi se tražilo da se u proračunu Republike Hrvatske za godinu 1994. osiguraju zatražena sredstva od 7,610.800.000 HRD, kako bi Hrvatska akademija kao najviša znanstvena i umjetnička ustanova u Republici Hrvatskoj mogla normalno raditi i u potpunosti izvršiti svoju važnu zadaću.

8. *Planovi rada.* Uz poziv na ovu Skupštinu dostavljeni su također Planovi rada. U njima se iskazuju želje razreda da u ovoj godini učine što je više moguće na znanstvenom i umjetničkom polju. S tim u svezi Uprava predlaže da ubuduće, tj. već od ove godine planovi rada za iduću godinu budu izrađeni najkasnije do početka prosinca kako bi se tada moglo o njima raspravljati i definitivno ih prihvatiti. Na osnovi toga izradio bi se i objavio kalendar djelatnosti pojedinih razreda i Akademije kao cjeline. Valja se nadati da bi to u većoj mjeri moglo pomoći boljoj organizaciji rada i ispunjenju planiranih zadataka.

* *
*

Završavajući ovaj izvještaj dopustite mi da u ime Predsjedništva i Uprave Akademije zahvalim razrednim tajnicima, izabranim članovima Predsjedništva, voditeljima znanstvenih i muzejsko-galerijskih jedinica, svim članovima Akademije, namještenicima u svim jedinicama i stručnim službama na njihovu zalaganju i aktivnostima. To je omogućilo da se izvrše mnogobrojni i raznovrsni zadaci te da se unaprijedi djelatnost naše Akademije.

Zahvaljujem također našem novinstvu, radiju i televiziji koji su pratili, prošle godine nešto bolje nego prijašnjih godina, rad naše Akademije i u najvećem broju slučajeva o tome objektivno, stručno i korektno obavještavali našu javnost.

Nakon uvodnog izlaganja akademika M. Moguša, predsjednik otvara raspravu po 4, 5, 6. i 7. točki dnevnog reda.

U raspravi u kojoj su sudjelovali akademici B. Bošnjak, S. Babić, S. Ašperger, I. Supek, V. Stipetić, M. Moguš, Z. Devidé, V. Kaleb i B. Kamenar pokrenuta su sljedeća

pitanja: akademik B. Bošnjak predložio je da se na zasjedanju Sabora raspravi značenje, uloga i mjesto Akademije nakon čega je za očekivati bolju materijalnu podršku Akademiji; taj je prijedlog podržao akademik V. Stipetić s tim da se Saboru kao radni materijal uputi Ljetopis Akademije za 1993. godinu uz izvještaj glavnog tajnika koji je podnijet na ovoj Skupštini; akademik S. Ašperger govorio je o početku rada Zaklade Hrvatske akademije i o problemima koji se javljaju u njenom radu; akademik V. Kaleb iznio je primjedbu na niz netočnosti koje su objavljene u "Botaničkom leksikonu" dok je akademik B. Kamenar govorio o teškoćama uspostave i održavanja međunarodne znanstvene suradnje zbog neplaćanja članarina međunarodnim znanstvenim institucijama.

Nakon toga Skupština je jednoglasno usvojila: Izvještaj o radu Akademije u godini 1993., Završni račun Akademije za godinu 1993., Planove rada Akademije za godinu 1994. i Financijski plan Akademije za godinu 1994.

Skupština je ujedno zaključila da se Saboru i Vladi Republike Hrvatske izrazi nezadovoljstvo visinom sredstava za rad Akademije, odobrenih državnim proračunom za 1994. godinu. Ta sredstva, naime, iznose manje od polovice potrebnih sredstava za rad Hrvatske akademije, pa se gotovo sa sigurnošću može kazati da Akademija neće biti u mogućnosti obaviti planirane i nužne zadatke iz svoje nadležnosti, a posebno poslove na promicanju hrvatske znanosti i umjetnosti u svijetu. Zbog svega toga predlaže se Saboru Republike Hrvatske da se Akademiji naknadno osiguraju tražena sredstva u iznosu od 7,6 mlrd. HRD.

Prelazi se na 8. točku dnevnog reda: Apel Akademije u vezi s Interuniverzitetskim centrom u Dubrovniku.

Predsjednik podsjeća na problematiku rada Interuniverzitetskog centra u Dubrovniku i moli akademika E. Pusića da pročita tekst Apela.

"Interuniverzitetski centar za postdiplomski studij u Dubrovniku, osnovan na inicijativu Zagrebačkog sveučilišta 1972. godine, okupio je 240 sveučilišta i znanstvenih organizacija iz 50 zemalja svijeta na temelju posve ravnopravne suradnje - jedno sveučilište jedan glas u vrhovnom upravnom tijelu centra - i razvio se u jedno od svjetskih središta visoke nastave i znanstvene komunikacije.

U preko 600 postdiplomskih tečajeva i 300 znanstvenih savjetovanja sudjelovalo je u radu Centra 35.000 slušača iz 70 zemalja, od toga jedna trećina iz Hrvatske; time je dubrovački Centar postao jedan od značajnih, ako ne i najznačajniji prozor Hrvatske u znanstveni svijet.

Oružani napadaj na Hrvatsku i rat u dubrovačkom primorju, a osobito uništenje zgrade u Dubrovniku gdje se odvijao rad Centra, a koju je 6. prosinca 1991. zapalila i srušila agresorska armija, doveo je u pitanje daljnju djelatnost. Međutim, zahvaljujući požrtvovnosti osoblja Centra i odlučnosti njegovih vodećih tijela, rad Centra nije prekinut. Već u ožujku 1992. ostvaren je prvi tečaj po programu IUC u Dubrovniku u drugoj zgradi, a od tada do danas održano je ukupno 17 postdiplomskih tečajeva i 3 znanstvena savjetovanja u Dubrovniku s 250 polaznika iz Hrvatske i 65 iz drugih zemalja, a 21 tečaj i 9 znanstvenih savjetovanja u Zagrebu i izvan Hrvatske. Sada je, zahvaljujući zagrebačkom

Sveučilištu, obnovljena zgrada gdje je Centar djelovao u Dubrovniku i time su ostvareni uvjeti za normalni nastavak rada Interuniverzitetskog centra.

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, kao član Interuniverzitetskog centra i kao najviša znanstvena i kulturna ustanova Hrvatske, upućuje ovaj

Apel

hrvatskoj javnosti i svim sveučilištima i znanstvenim organizacijama svijeta:

Danas je doba svjetske znanosti, pa je zato nužno i visoku nastavu povezati u svjetsku mrežu. Interuniverzitetski centar u Dubrovniku pokazao je put prema ostvarenju takve povezanosti. Bio je kroz dvadeset godina mjesto gdje smo svi, u međusobnoj suradnji, primali najdjelotvornije poticaje i gdje je vladao duh uzajamnosti u znanstvenoj razmjeni i solidarnosti među znanstvenicima bez obzira na to tko je u pojedinom času bio u ulozi nastavnika ili u ulozi slušača.

Okupimo se i nadalje na tom poslu. Ne dajmo da nas zlo na svijetu obeshrabri u onom što može jedino biti brana zlu među ljudima: priznavanje razuma i razumnog razgovora i zajedničkog traženja odgovora na velika pitanja prirode i ljudskog društva. Nastavimo rad Interuniverzitetskog centra u Dubrovniku."

Skupština je potom bez rasprave jednoglasno prihvatila predloženi tekst Apela.

Obavještavajući Skupštinu da Uprava Akademije nije u statutarnom roku primila niti jedan prijedlog za raspravljanje u okviru točke Eventualije, predsjednik zahvaljuje stručnim suradnicima i službama Akademije na poslu koji su obavili pripremajući ovu Skupštinu. Isto tako zahvaljuje predstavnicima tiska, radija i televizije na praćenju rada ove Skupštine kao i rada Akademije u cjelini i zaključuje skupštinsko zasjedanje u 19,30 sati.

PROSLAVA DANA HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

održana 29. travnja 1994. godine

Dnevni red:

Dođela nagrada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti

Akademik Ivan Supek, predsjednik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti otvara svečanu sjednicu Hrvatske akademije prigodom 29. travnja, Dana Akademije.

Predsjednik I. Supek pozdravlja sve nazočne i drži ovaj govor:

"Čast mi je otvoriti današnji svečani skup prigodom proslave Dana Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Pozdravljam predstavnike Sabora i Vlade, crkvene dostojanstvenike i članove Akademije. Dopustite da posebno pozdravim gosp. Jadranka Crnića, predsjednika Ustavnog suda, gosp. Milana Vukovića, predsjednika Vrhovnoga suda, preuzvišenoga biskupa Đuru Kokšu, koji ujedno zastupa uzoritoga kardinala F. Kuharića, Mladena Vedriša, predsjednika Hrvatske gospodarske komore, Branka Jerena, ministra znanosti, a osobito bih pozdravio sve predstavnike diplomatskog zbora u Republici Hrvatskoj, kao i sve ostale nazočne ovom svečanom danu.

Dopustite mi da kažem nekoliko riječi u povodu ovoga dana. Na današnji dan 29. travnja 1861. bosanski-srijemski biskup Josip Juraj Strossmayer predložio je Hrvatskom saboru osnutak Akademije znanosti i umjetnosti, nakon što je već prethodne godine položio glavnicu od 60.000 forinti za njezin rad. Taj je prijedlog Sabor prihvatio klicanjem, a to oduševljenje se proširilo na cijelu Hrvatsku. Sam Zagreb je preko noći slavio osnivanje Akademije iščekujući da će to biti svjetionik narodu u lutanjima i pomrčinama. Na istom zasjedanju Hrvatskog sabora izabran je i odbor koji je trebao izraditi smjernice i Statut Akademije. Taj je posao pod vodstvom Franje Račkoga bio do ljeta dovršen, kad je Sabor prihvatio Statut Akademije.

Zamisli o osnivanju učenog društva javljale su se još i prije, s obzirom na to da je hrvatski preporod sredinom 19. stoljeća razvio snažno kulturno pregalaštvo, na prijelazu iz feudalizma u građansko društvo. Intelektualci se okupljaju i obrađuju razne nacionalne, jezikoslovne ili socijalne probleme. Najznačajnije jezgre okupljanja bivaju Matica hrvatska i Akademija. Padom Bachova apsolutizma svi su ti pokreti dobili jači zamah. Hrvatski sabor godine 1861. odlučno i sustavno iskazuje nacionalne težnje, utvrđujući staro državno pravo Trojedne kraljevine (Hrvatske, Slavonije i Dalmacije). Bečki dvor s liberalnijim premijerom

Schmerlingom nastojao je i dalje održati centralizam, doduše suvremeniji i s većim građanskim pravima, pa su tako u Carevinsko vijeće bili pozvani predstavnici svih zemalja Carevine. No u Zagrebu i drugdje već je Bachov apsolutizam stvorio jako antiaustrijsko raspoloženje, tako da Hrvatski sabor jednodušno odbija carev poziv da pošalje svoje delegate u Carevinsko vijeće. Time je Sabor utvrđivao neovisnost Kraljevine Hrvatske spram Austrije priznavajući jedino Franju Josipa kao zajedničkog državnog poglavara. Značajno je da su i Mađari odbili ući u Carevinsko vijeće, dok su Poljaci, Česi i Slovaci ušli, naravno uz Austrijance. Razlozi su za taj otklon bili različiti. Josip Juraj Strossmayer zamjerao je centralizmu da guši polet pojedinih regija i ljudsku poduzetnost uopće. Biskup sa sjedištem u Đakovu zahtijeva da se Habsburška carevina federativno preuredi, tako da svi "povijesni narodi" imaju svoje države, kao što ju već ima Kraljevina Hrvatska. Mađarski sabor ne šalje pak delegate u Carevinsko vijeće jer već računa s tvorbom dualističke Austro-Ugarske, uz jaku potporu Bismarckove Pruske. Iz povijesne udaljenosti možemo se upitati: nije li Hrvatski sabor tom svojom apstinencijom išao na ruku Mađarima? Pravaši s Kvaternikom i Starčevićem bili su tako poneseni protuaustrijskom strujom da Eugen Kvaternik odlazi čak u Sankt Petersburg i Pariz tražiti saveznike protiv Beča. Naravno da su Rusija i Francuska nastojale spriječiti učvršćenje Srednje Europe pa će i panslavizam i velikosrpske pretenzije ići u prilog njihove politike. Vođa najjače Narodne stranke Strossmayer nije upao u tu stupicu, a njegov zahtjev za federativnim (ili konfederativnim) preustrojem Carevine davao je najbolji smjer svoj kasnijoj hrvatskoj politici. Doduše, on je u slavenskoj uzajamnosti tražio oslonac protiv austrijsko-mađarske hegemonije, ali mu je bilo daleko stvaranje jedne jugoslavenske države pod pravoslavnom prijestolnicom Beogradom. Svakako, u tim političkim natezanjima, spletkama i prijelomima bečki kancelar za Hrvatsku pjesnik Ivan Mažuranić bio je najoprezniji i najvidovitiji. I on je bio za federativno preuređenje Carevine, a protiv austro-ugarskog dualizma, ali se nipošto nije htio osloniti na neko "južnoslavenstvo" pod kojim se zakukuljila velika Srbija. Dosljedan srednjoeuropskoj orijentaciji, Mažuranić odbacuje i jezičnu reformu "vukovaca" Račkoga i Jagića ustrajući na savršenijem drevnom hrvatskom pismu pa stoga, na našu sramotu, neće postati član Jugoslavenske akademije kao ni njegov istomišljenik Ivan Kukuljević Sakcinski.

U prijedlogu Hrvatskom saboru Strossmayer ne naziva Akademiju jugoslavenskom. To će joj ime dati Odbor za statut po sugestijama Franje Račkoga koji je promicao takozvanu *narodnu ideju* po kojoj su Bugari, Hrvati, Slovenci i Srbi četiri plemena jednog naroda. Malo je koja ideja bila tako kobna kao ta koja je pod jezičnom sličnošću zabašurila mnoge dublje povijesne, kulturne i vjerske razlike. Zacijelo, prvi predsjednik Akademije Franjo Rački najviše je uradio na utvrđivanju hrvatskog državnog prava i nikako nije mislio stopiti Kraljevinu Hrvatsku u nekom jugoslavenskom unitarizmu. Ali njegova *narodna ideja* bila je pogubna zabluda. Taj jezikoslovni romantizam će trnuti tek kad se Akademija nađe u primitivnoj kraljevini Karađorđevića. Nakon što se istinski narodni pokret braće Antuna i Stjepana Radića suprotstavio srpskoj dominaciji i sve žešćoj dekroatizaciji, i u Akademiji prevladavaju autentične hrvatske težnje pa i ona upućuje Banovini Hrvatskoj molbu da joj se ime promijeni u Hrvatska akademija. No drugi svjetski rat spriječio je da se obnova hrvatske državosti očituje u svim kulturnim zasadama pa tako i u udovoljavanju

zahtjeva Akademije. Ipak valja istaknuti da je unatoč nazivu prevladavao otada u Akademiji hrvatski duh, pogotovu nakon što je jugomasonstvo odumrlo.

U osnivačkoj besjedi đakovački je biskup postavio bit Akademije: hrvatska povijest, jezikoslovlje, književnost, prirodoslovlje, pravo. Kad se i letimično pregleda što je sve Akademija objavila od istraživanja prošlosti, jezika, prava i prirode, tad se smije zaključiti da bez tog velikog napora ne bi znanosti i umjetosti dostigle onu razinu kakvom se danas ponosimo kao dio kulturne Europe. Ako su historiografija i jezikoslovlje više pružali ticala prema istoku i jugu, fizika, kemija, geologija, biologija i matematika rasle su s naglim napretkom na zapadu, a u uskoj suradnji Sveučilišta i Akademije. Većina članova Akademije bili su i sveučilišni profesori. To zajedništvo dviju najviših hrvatskih ustanova vodilo je Strossmayera u govoru na Saboru kad se jednako tako zalagao za moderno sveučilište.

Jesu li se ispunila sva iščekivanja Sabora i cijelog naroda pri osnutku Akademije? Prilike joj baš nisu bile povoljne. Ponajprije sam taj Sabor - osnivač bio je raspušten carskim otpisom, kao "neposlušan" po sudu Franje Josipa. Banovanje Khuen-Hedervaryja, samovlađe Aleksandra Karađorđevića pa komunistička diktatura gurale su Akademiju na periferiju, gdje se trebala zadovoljiti ulogom počasnog gosta na državnim paradama i ukrasom kulturne politike. Zacijelo osnivači su željeli da Akademija bude samostalni, nezavisni intelektualni i moralni autoritet, ali, nažalost, pod pritiscima i ideološkim izopačenjima nije se općenito u kulturnih djelatnika razvio dovoljno univerzalni duh koji bi se snažnije suprotstavio poricanju slobode mišljenja, kritičnosti i osobnom dostojanstvu, uvjetima ne samo napretka znanosti i umjetnosti nego i demokracije. Obrat nastupa osamostaljenjem i međunarodnim priznanjem Republike Hrvatske začete u ratu protiv fašističke najezde. Stvaranjem demokratskog društva, još uvijek pod još strašnijom velikosrpskom agresijom, u obrani domovine i ljudskih prava, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti mora se vratiti osnivačkim načelima, kad je jedna zaostala i prignječena kraljevina utirala putove slobodi i kulturnom procvatu. Raison d'etre naše Akademije drukčiji je i veći od sličnih ustanova ili društava u konsolidiranim i razvijenim državama. Akademija nastavlja, naravno, dosadašnju razgranatu djelatnost na objavljivanju knjiga ili časopisa i organiziranju znanstvenih skupova, ali uz to ona pomaže koordinaciji i osmišljavanju važnih područja narodnog života i rada. Kad se politika svuda troši u stranačkim borbama i kratkoročnim problemima, Akademiji je dužnost da stvara viđenje Hrvatske u svijetu, na temelju znanstvenih analiza i prognoza. Svi ti naši poticaji i napori bit će nadahnuti univerzalnim duhom koji je znanost i umjetnost učinio tako velikom "rukom sudbine".

U demokratizaciji našeg društva i u međunarodnoj suradnji mnoge nevladine organizacije moraju preuzimati poslove koje je prije obavljala državno-partijska birokracija. Što će više naše kulturne ustanove ili društva djelovati u zemlji i svijetu, to ćemo se brže približavati zapadnim demokracijama. Državno-partijski sustav u prošlosti sakatio je osobnu slobodu i poduzetnost, a umnogome zamjenjivao univerzalne kriterije ideološkim dogmama. Sjetimo se samo doba kad je boljševički diktator presuđivao o znanstvenim i

umjetničkim djelima. Nigdje u modernim demokracijama ne uzimaju državni organi a kamoli funkcionari takvu ulogu.

Hrvatska akademija kao najviša umjetnička i znanstvena ustanova u Republici Hrvatskoj osnovala je Nagradu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, kao i druge akademije u svijetu, a da ne moramo odmah misliti na Švedsku akademiju koja dodjeljuje Nobelove nagrade. Akademija se zasad ograničava podjelom plaketa za priznavanje znanstvenih i umjetničkih djela stvorenih u Hrvatskoj, ali se nadamo da će s vremenom tome pridoći i novčani prilog. Dan 29. travnja 1861. nismo mogli dostojnije proslaviti negoli da predamo nagrade Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti pregaocima koji su to zaslužili svojim znanstvenim ili umjetničkim djelom."

Predsjednik poziva Tomislava Rališa, glumca Hrvatskog narodnog kazališta da pročita ulomke govora biskupa Josipa Jurja Strossmayera, utemeljitelja Akademije, izrečenog na sjednici Hrvatskog sabora 29. travnja 1861. godine.

Tomislav Rališ čita ulomke govora utemeljitelja Akademije J.J. Strossmayera:

"Gospodo narodni zastupnici! Nemoć, pod kojom stenjaše i bolovaše narodna knjiga naša, ona je ista, pod kojom stenje i boluje cijelo državno tijelo naše. Oštećeno nam je državno tijelo naše i oslabljeno na sve četiri strane svijeta; oštećeno i oslabljeno stranom nehajstvom našim, oštećeno i oslabljeno stranom tuđim nesmiljem i nepravdom.

Moje je uvjerenje cijelim tečajem javnoga života domovine naše potvrđeno, da jedva ima naroda pod nebom, koji bi požrtvovanjem svojim i stoljetnim tako rekav mučeništvom svojim toliko si susjedne narode, toliko cijelo carstvo, pače cijelu Europu zadužio, koliko naš narod; zato scijenim, da je sveta dužnost susjednih naroda, sveta dužnost carstva i cijele Europe tim se narodu našemu odužiti, da ga živo i iskreno u težnji njegovoj, stare i nove rane državnoga tijela svoga po mogućnosti iscijeliti ter mu staru snagu i valjanost povratiti, podupire. Bilo međuto tomu kako mu drago, istina je, da se oštećenost i rascjepkanost državnoga tijela našega prenesla u sve struke javnoga državnoga i duševnoga života našega, a po tom naravno i u knjigu našu, na veliku štetu narodnoga izobraženja našega.

Tomu nedostatku doskočit će akademija znanosti pružajući sredstva narodnoj knjizi, da bez ikakvih prepona slobodno pred lice svijeta i naroda stupiti može; akademija znanosti će, ako Bog da, narodnoj knjizi onu slogu i ono jedinstvo pribaviti, koja jur kod izobraženih germanskih i romanskih naroda vlada i koja je jedina poluga višega razvitka narodnoga izobraženja.

U akademiji znanosti sve struke znanja čovječanskoga u višem znamenovanju zastupane biti moraju. Mudroslovlje, filologija, pravoslovlje, prirodoslovlje sa svima ograncima svojima, bogoslovlje, slovoslovlje, povjesnica i t.d. i t.d. u višem smislu u akademiji znanosti stjecište i utočište svoje naći imaju. Akademija znanosti ima biti umovima, koji se poput orla na krilima uzvišenoga duha svoga nebu pod oblake dižu, najplemenitiji cilj radnje duševne. Akademija znanosti ima biti nagrada i lovor-vijenac ljudima, koji su se ma u kojoj struci znanosti osobito odlikovali. To vam pak, gospodo, akademija samo onda biti može, ako se budu sve struke znanosti u sredini našoj i u narodnom duhu predstavljale i podučavale; ako se bude putem sveučilišta vrelo otvorilo,

iz kojega će krasna omladina naša žedju svoju duševnu trnuti i onim se blagom obogatiti moći, koje više čovjeka resi i odlikuje nego ikakovo sjajno ime, više nego sve blago materijalno ovoga svijeta. Ako misli akademija znanosti procvasti, tada je nužno, da se za nju sjemenište u sveučilištu otvori mladih ljudi, koji bi se za višu duševnu radnju udesili i usposobili. Tkogod nam strani amo dodje, znajući, da je u Zagrebu sjedište akademije znanosti, nimalo dvojiti ne će, da je tu ujedno i sjedište sveučilišta; tako su te dvije ideje, ta dva zavoda jedan s drugim usko spojena.

Gospodo narodni zastupnici! Danas se vojuje više i odlučuje oružjem duha nego oružjem materijalnim. Zaman nam najznamenitiji položaj, zaman najplemenitije zadaće, ako nam umnih i moralnih sila uzmanjka, bez kojih sve blago neba i zemlje ništa ne prudi, jerbo je um, koji blago materijalno oživljuje, ravna i na korist obraća.

Zato predlažem, da se istomu odboru, koji će izraditi imati osnovu akademije znanosti, nalog ujedno podijeli, da izradi osnovu za sveučilište, i da način naznači, kojim bi se najbolje i najuspješnije sveučilište kod nas oživotvoriti moglo. Budući da se radi o stvari toli plemenitoj i narodu našemu toli nužnoj, to nije dvojbe, da ćemo svi jednodušno uz to pristati i tako pred cijelim svijetom zasvjedočiti, da nam više obrazovanje naroda našega vruće na srcu leži."

Predsjednik poziva akademika Vladimira Iblera, predsjednika Akademijina Odbora za nagrade da u ime Odbora pročita odluku o dodjeli nagrada.

Na temelju pristiglih prijedloga razreda Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i provedenog postupka u skladu s Pravilnikom o radu Odbora za nagrade u postupku dodjeljivanja nagrada Hrvatske akademije akademik Vladimir Ibler, predsjednik Odbora, čita odluku o dodjeli nagrada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u godini 1994. slijedećim kandidatima:

1. Ljerki Schiffler-Premec za područje društvenih znanosti
2. Anti Ljubičiću za područje prirodnih znanosti
3. Vladimiru Muljeviću za područje tehničkih znanosti
4. Radanu Spaventiju i Sanji Kapetanović za područje medicinskih znanosti
5. Asimu Kurjaku za područje medicinskih znanosti
6. Miroslavu Slavku Mađeru za područje književnosti
7. Ivanu Šebalju za područje likovnih umjetnosti
8. Frani Paraću za područje glazbene umjetnosti.

Predsjednik poziva tajnike Akademijinih razreda da pročitaju obrazloženja za nagrađene kandidate, i to: akademika Eugena Pusića, tajnika Razreda za društvene znanosti, akademika Vojislava Begu, zamjenika tajnika Razreda za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti, akademika Slavka Cvetnića, tajnika Razreda za medicinske znanosti, akademika Slavka Mihalića, tajnika Razreda za književnost, akademika Miroslava Begovića, tajnika Razreda za likovne umjetnosti, akademika Ivana Supičića, tajnika Razreda za glazbenu umjetnost i muzikologiju.

Pošto su tajnici Akademijinih razreda pročitali obrazloženja za nagrađene kandidate, predsjednik I. Supek objavljuje da se prelazi na dodjelu nagrada Hrvatske akademije za godinu 1994.

Akademik Milan Moguš, glavni tajnik Akademije redom poziva nagrađene da prime nagrade Hrvatske akademije koja se sastoji od diplome i medalje, rad akademika Želimira Janeša, a akademici Ivan Supek i Vladimir Ibler uručuju diplome i plakete nagrađenima i čestitaju im na nagradi.

U ime nagrađenih članova zahvalio se dr. Asim Kurjak. Tom prilikom on je rekao:

"Imam odgovornu ali i časnu dužnost da se u ime nagrađenih zahvalim Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti, njezinim razredima i komisijama, za danas dodijeljeno visoko priznanje, Akademijinu nagradu. Postoje najmanje dva razloga zbog kojih smo svi mi nagrađeni danas posebno uzbuđeni i počašćeni. Prvi razlog je činjenica da se u dugoj povijesti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti nagrada Akademije po prvi put dodjeljuje. Drugi razlog je podatak da je većina znanstvenih rezultata i umjetničkih djela za koja smo nagrađeni ostvarena u jednom neobičnom vremenu, teškom ali časnom, vremenu nametnutog nam rata, vremenu u kojem je prostor za znanstveno i uopće intelektualno djelovanje nužno sužen.

Znanstvenik i umjetnik prirodno teže miru i osami, bježe od uzburkanih zanosa i strasti koje pokreću mase. Ipak, i u teškim uvjetima rata timovi nagrađenih postizali su svjetski vrijedne rezultate potvrđujući tako da se domovina brani ne samo oružjem nego i znanjem. Više nego i jedno drugo područje ljudske djelatnosti znanost i znanstvenik imaju međunarodni karakter. Stoga je afirmacija jednog naroda kroz znanost iznimno velika i značajna, jer svaki prinos u znanosti odmah afirmira i daje prepoznatljivost jednom narodu i državi. Prepoznatljivost je posebno važna za narode koji nisu mnogoljudni i teško se zbog toga potvrđuju u svijetu. Ako su danas nagrađeni autori dali vlastiti, pa makar i skromni, prinos tom svjetskom fondu znanja rezultatima svojih istraživanja, ako je u njihovim područjima hrvatska znanost prepoznatljiva u svijetu onda je vaša nagrada najsnažniji poticaj nama ali i članovima naših timova da nastavimo utabanim stazama slavnih prethodnika ovog hrvatskog hrama znanosti i umjetnosti."

Čestitajući još jednom svim nagrađenima, predsjednik zahvaljuje prisutnima i zaključuje svečanu sjednicu.

IZBORNA SKUPŠTINA HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

održana 12. svibnja 1994. godine

Dnevni red:

1. Izbor novih članova Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti

Prisutni: akademici Josip Adamček, Kosta Angeli Radovani, Smiljko Ašperger, Stjepan Babić, Krešimir Balenović, Slaven Barišić, Miroslav Begović, Tihomil Beritić, Jerko Bezić, DušanBilandžić, Stanko Bilinski, Ljubo Boban, Rafo Bogišić, Dalibor Brozović, Zoran Bujas, Željko Bujas, Slavko Cvetnić, Ljubomir Čečuk, Krešimir Čolić, Žarko Dadić, Dragan Dekaris, Pavle Dešpalj, Natko Devčić, Adolf Dragičević, Rudolf Filipović, Božidar Finka, Dragutin Fleš, Sergije Forenbacher, Branko Fučić, Branimir Glavičić, Aleksandar Goldštajn, Nenad Grčević, Drago Grdenić, Petar Guberina, Milan Herak, Eduard Hercigonja, Vladimir Ibler, Ksenofont Ilakovac, Radovan Ivančić, Želimir Janeš, Antun Dubravko Jelčić, Ivan Jurković, Vjekoslav Kaleb, Boris Kamenar, Andrija Kaštelan, Radoslav Katičić, Dušan Klepac, Koraljka Kos, Krista Kostial-Šimonović, Velimir Kranjec, Jelena Krmpotić-Nemanić, Slavko Krvavica, Željko Kućan, Branko Kurelec, Zdravko Lorković, Vladimir Luetić, Milan Maceljski, Ivo Maček, Boris Magaš, Vladimir Majer, Sibe Mardešić, Lujo Margetić, Ranko Marinković, Vladimir Matković, Antica Menac, Milan Meštrov, Sead Midžić, Slavko Mihalić, Nikola Milićević, Milan Moguš, Andre Mohorovičić, Anica Nazor, Velimir Neidhardt, Slobodan Novak, Vladimir Paar, Ivo Padovan, Mladen Paić, Vlatko Pavletić, Ivo Petricioli, Kruno Prijatelj, Ivan Prpić, Eugen Pusić, Mladen Sekso, Vlatko Silobrčić, Hodimir Sirotković, Jakov Sirotković, Ivan Slamnig, Dragutin Skoko, Branko Sokač, Šime Spaventi, Vladimir Stipetić, Mate Suić, Ivan Supek, Ivan Supičić, Marko Šarić, Stjepan Šćavničar, Petar Šegedin, Petar Šimunović, Ivo Šlaus, Franjo Švelec, Dragutin Tadijanović, Eugen Topolnik, Željko Trgovčević, Nenad Trinajstić, Siniša Triva, Mirko Vidaković, Vojmir Vinja, Josip Vončina, Predrag Vranicki, Šime Vulas, Ante Vulin, Teodor Wikerhauser, Alica Wertheimer-Baletić i Lovro Županović.

Predsjedava: predsjednik akademik Ivan Supek.

Predsjednik otvara skupštinsko zasjedanje u 18,05 i pozdravlja sve sudionike.

Na prijedlog predsjednika Skupština jednoglasno i bez rasprave prihvaća predloženi dnevni red. Za zapisničara skupštinskog zasjedanja izabran je akademik Andrija Kaštelan.

Nakon toga predsjednik predlaže akademika Milana Moguša za predsjednika, akademike Alicu Wertheimer-Baletić, Krešimira Čolića, Dragutina Skoka, Šimu Spaventija, Anicu Nazor, Dubravka Jelčića, Antu Vulina i Jerka Bezića, za članove skrutatorske komisije.

Predsjednik obavještava da su izostanak s današnje Skupštine ispričali akademici Nikola Reiser, Zdenko Škrabalo, Vladimir Devidé, Ivan Gušić, Drago Ikić, Ferdinand Kulmer, Vojislav Bego, Zvonimir Devidé i Branko Bošnjak.

Na temelju izvještaja razreda, a u skladu s člankom 12. stavak 2. Pravilnika o predlaganju i izboru članova Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, predsjednik iznosi prijedlog Predsjedništva Skupštini da u kvorum i broj glasova što ga za izbor moraju dobiti kandidati ne ulaze članovi koji zbog duže bolesti ili odsutnosti ne sudjeluju u radu Akademije, i to akademici Franjo Tuđman, Davorin Rudolf, Vinko Škarić, Zlatko Winkler, Zvonimir Pavišić, Milan Ratković, Cvito Fisković, Ljubo Ivančić i Frano Šimunović.

Skupština jednoglasno i bez rasprave prihvaća taj prijedlog.

Predsjednik konstatira da Akademija današnjim danom broji 148 redovitih članova. Uzevši u obzir prijašnji zaključak o članovima koji ne ulaze u kvorum, dvotrećinski kvorum iznosi 92 člana. Budući da zasjedanju sada prisustvuju 102 člana, Skupština može pristupiti pravovaljanom izboru novih članova. Najmanji broj glasova što ga mora dobiti pojedini kandidat da bi bio izabran iznosi 70 glasova, tj. većinu glasova svih redovitih članova Akademije, odbivši one koji se ne uračunavaju u kvorum.

Predsjednik utvrđuje da su svi članovi primili izborne materijale. Nakon toga moli akademika Ivu Padovana, potpredsjednika Akademije, da pročita obrazloženja za izbor počasnih članova, akademika Milana Moguša, glavnog tajnika Akademije, da pročita sažetke za dopisne članove s boravištem izvan Republike Hrvatske, a razredne tajnike, da prema prijašnjem zaključku Predsjedništva pročitaju sažetke o kandidatima razreda za sve kategorije članova.

Pošto su akademici Ivo Padovan i Milan Moguš dali obrazloženja za izbor počasnih članova i dopisnih članova s boravištem izvan Republike Hrvatske, predsjednik poziva tajnike razreda da pročitaju sažetke.

Nakon što su akademik Eugen Pusić, tajnik Razreda za društvene znanosti, akademik Dragutin Fleš u ime Razreda za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti, akademik Vladimir Majer, tajnik Razreda za prirodne znanosti, akademik Slavko Cvetnić, tajnik Razreda za medicinske znanosti, akademik Božidar Finka, tajnik Razreda za filološke znanosti, akademik Slavko Mihalić, tajnik Razreda za književnost, akademik Miroslav Begović, tajnik Razreda za likovne umjetnosti i akademik Ivan Supičić, tajnik Razreda za glazbenu umjetnost i muzikologiju, dali obrazloženja za izbor redovitih članova i članova suradnika te reizbor članova suradnika, predsjednik otvara raspravu.

Budući da nije bilo primjedbi na predložene kandidate, predsjednik zaključuje raspravu i moli glavnog tajnika Milana Moguša da objasni način glasovanja.

Akademik Milan Moguš podrobno objašnjava način glasovanja.

Budući da nitko od prisutnih ne traži objašnjenje u pogledu izbornog postupka, prelazi se na izbor. Skrutatori dijele glasačke listiće i biraju se predloženi kandidati za sve kategorije članova Akademije istovremeno.

Predsjednik daje odmor dok skrutatori prebroje glasove.

Nakon odmora predsjednik poziva akademika Milana Moguša, predsjednika skrutatorske komisije, da iznese rezultate glasovanja za sve kategorije članova Akademije.

Na temelju podnesenog izvještaja, predsjednik proglašava da su za *počasne članove Akademije* izabrani:

1. Franjo KUHARIĆ
2. Linus PAULING.

Za *redovite članove* Hrvatske akademije izabrani su:

1. Nikola BATUŠIĆ u Razredu za književnost
2. Josip VANIŠTA u Razredu za likovne umjetnosti.

Za *dopisne članove sa stalnim boravištem izvan Republike Hrvatske* izabrani su:

1. France BERNIK
2. Predrag CVITANOVIĆ
3. Raymond DAUDEL
4. Albert ESCHENMOSER
5. Branko FRANOLIĆ
6. Nikola JOVIĆ
7. Domokos KOSÁRY
8. Branislav LICHARDUS
9. Helmuth MORITZ
10. Angel Martin MUNICIO
11. Hans ROTHE
12. Eugen SEIBOLD
13. Rudolf ZAHRÁDNIK
14. Werner WELZIG.

Za *članove suradnike* Hrvatske akademije izabrani su:

1. Miroslav KURELAC u Razredu za društvene znanosti
2. Vedran ŽANIĆ u Razredu za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti
3. Vladimir GOLDNER u Razredu za medicinske znanosti
4. Stjepko TEŽAK u Razredu za filološke znanosti
5. Tomislav SABLJAK u Razredu za književnost
6. Ennio STIPČEVIĆ u Razredu za glazbenu umjetnost i muzikologiju.

Za *članove suradnike* ponovno su izabrani:

1. Ivan Erceg u Razredu za društvene znanosti
2. Dragomir Vojnić u Razredu za društvene znanosti
3. Pavle Papić u Razredu za matematičke, fizike, kemijske i tehničke znanosti
4. Elsa Reiner u Razredu za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti
5. Branko Souček u Razredu za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti

6. Zoltan Racz u Razredu za prirodne znanosti
7. Yvette Škreb-Guilcher u Razredu za prirodne znanosti
8. Zvonimir Krulc u Razredu za prirodne znanosti
9. Antun Magdalenić u Razredu za prirodne znanosti
10. Dubravko Timet u Razredu za prirodne znanosti
11. Josip Tišljar u Razredu za prirodne znanosti
12. Biserka Belicza u Razredu za medicinske znanosti
13. Valentin Putanec u Razredu za filološke znanosti
14. Milivoj Sironić u Razredu za filološke znanosti
15. Olga Šojat u Razredu za filološke znanosti
16. Miroslav Šicel u Razredu za književnost.

Predsjednik čestita novoizabranim članovima Akademije, obavještava Skupštinu da će se svečano proglašenje novih članova Hrvatske akademije održati 27. svibnja 1994. godine u 11 sati u palači Akademije i zaključuje skupštinsko zasjedanje.

SVEČANO PROGLAŠENJE NOVIH ČLANOVA HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

održano 27. svibnja 1994. godine

Dnevni red:

1. Svečano proglašenje novih članova Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Akademik Ivan Supek, predsjednik Hrvatske akademije otvara svečani skup, pozdravlja sve prisutne i drži ovaj govor:

"Proglašenje novih članova bilo je uvijek svečanost za Hrvatsku akademiju znanosti i umjetnosti. Time se iskazuje priznanje znanstvenicima i umjetnicima koji su svojim djelom promicali kulturni napredak u domovini i svijetu, a time se ujedno širi Akademijina osnovica u daljem radu. Zahvaljujući svem članstvu, redovitom, dopisnom i suradnicima, Hrvatska akademija obavlja zadaće koje su joj postavili njezini osnivači, Hrvatski sabor i Josip Juraj Strossmayer u slavnoj besjedi 29. travnja 1861. da podizanje znanosti i umjetnosti primakne Kraljevinu Hrvatsku naprednoj Europi i bude putokaz narodu na povijesnim raskrižjima i u olujama.

Ova današnja svečanost nadmašuje umnogome uobičajena proglašenja, kakva se zbivaju svake druge godine. Nakon mnogo vremena mi ćemo proglasiti dva počasna člana koja su stekla goleme zasluge ne samo za kulturni napredak Hrvatske nego također za mir, pravdu i slobodu - to najviše dobro svakog čovjeka i naroda. Uzoriti kardinal zagrebački nadbiskup gospodin Franjo Kuharić branio je kršćanska načela za vrijeme boljševičke diktature, a kad se srušila na Republiku Hrvatsku pa Republiku Bosnu i Hercegovinu velikosrpska agresija, dosljedno je osuđivao etničko istrebljivanje kao najveći zločin i zahtijevao za sve narode bivše Jugoslavije pravedni mir i slobodu. A najveći američki znanstvenik Linus Pauling bio je među prvima koji su propovijedali kako je nuklearnim oružjem stvorena posve nova svjetska situacija gdje će se čovječanstvo zatrti ako se ne razoruža i sjedini u miru i blagostanju. Nakon strašnog razaranja Vukovara pa bombardiranja Dubrovnika Linus Pauling bio je prvi među nobelovcima koji su apelirali na svjetsku javnost i Ujedinjene narode da se suzbije strahovita najezda koju su zajednički zamislili i provodili jugoarmija i Republika Srbija zajedno s Republikom Crnom Gorom.

Paulingova povezanost s Hrvatskom počela je u jesen 1974., kad smo u Dubrovniku pisali izjavu o novom svijetu mira, pri čemu su još sudjelovali Philipp Noël-Becker, također nosilac Nobelove nagrade za mir, i Aurelio Peccei, predsjednik Rimskog kluba. Ta izjava

bila je prihvaćena na Kongresu Svjetske unije, kojem sam predsjedao. Ne mogu se dovoljno ocijeniti napori koje su Pauling i Noël-Becker uložili u postizavanje općeg i potpunog razoružanja, poštivanje ljudskih prava i svjetskog blagostanja. Nažalost, naš veliki prijatelj Noël-Becker je umro, a također Aurelio Peccei, ali će Linus Pauling dosljedno ustati protiv strahovite najezde koju su na Sloveniju, Hrvatsku i Bosnu i Hercegovinu izvršili bojovnici velike Srbije, te stoljetne tlapnje bezumnika. Što je on s drugim nobelovcima zahtijevao, nije bilo ništa drugo doli ispunjavanje Povelje Ujedinjenih naroda koja nalaže Vijeću sigurnosti suzbijanje agresora. Kad je i Londonska konferencija ljeti 1992. i osudila Republiku Srbiju i Republiku Crnu Goru i nametnula im sankcije, zlokobni sukob Muslimana (Bošnjaka) i Hrvata omogućio je nekim državnicima da najezdu prekvalificiraju u "etnički sukob".

Velika je zasluga počasnoga člana Franje Kuharića, kao i cijele katoličke crkve s Ivanom Pavlom II, da je sve to vrijeme osuđivao najezdu i svako etničko istrebljivanje. U tome se Crkva potpuno slagala s Hrvatskom akademijom koja je otpočetka jednako osudila bezumni plan velike Srbije i pokrenula osnivanje suda Ujedinjenih naroda za ratne zločine. Bili smo složni u tome da se Bosna ne smije etnički dijeliti i da je očuvanje cjeline Republike BiH bitno za sigurnost Hrvatske. Kad smo zahtijevali intervenciju Europske zajednice i Ujedinjenih naroda u pozivu na Povelju UN, odanle su dolazili planovi koji su još poticali etničke sukobe. Sloga Muslimana (Bošnjaka) i Hrvata mogla je u Bosni poraziti veliku Srbiju, a to se jamačno još uvijek može, ako i teže, nakon Washingtonskog sporazuma. Žalibože, moralni i intelektualni autoritet Crkve i Akademije nisu bili uvažavani kad je to bilo presudno.

Proglašenjem Uzoritog kardinala zagrebačkoga nadbiskupa gospodina Franje Kuharića za počasnog člana nastoji Hrvatska akademija ispraviti sa svoje strane što je za vrijeme boljševičke diktature počinjeno spram crkve i svih religija. Komunistička partija polazila je od marksizma ili dijalektičkog materijalizma koji je uključio kao dogmu i ateizam. Filozofija materijalizma temeljila se na determiniranosti prirode i povijesnim zakonima poričući tako izvornu ljudsku slobodu i moralnu odgovornost. Kad je Max Planck iznio u prosincu 1900. kvantnu hipotezu, Henri Poincaré je odmah zaključio da je time oboren tradicionalni determinizam, a i otvorena vrata političkom pluralizmu. Tako je već veliki francuski matematičar anticipirao povijesni sukob, koji će se i u nas odraziti uoči 2. svjetskog rata. Kvantna teorija Nielsa Bohra i Wernera Heisenberga definitivno će prijeći preko stare opreke materijalizma i idealizma ili tijela i duha. Kao što i katolička teologija uči, čovjek ima slobodu, a time biva odgovoran za budućnost. Državnopartijski sustav gušio je tu ljudsku slobodu i stvaralaštvo pa se naposljetku urušio bez sile izvana - pouka kako je svaki totalitarizam razoran, bez obzira je li boljševički ili fašistički, veličao jednu klasu ili naciju, nasuprot univerzalnosti svjetske kulture i etike.

Među novim dopisnim članovima najviše su zastupljeni intelektualci iz Srednje Europe, tako i predsjednici akademija Slovenije, Austrije, Mađarske, Češke i Slovačke, mahom istaknuti istraživači prirode ili povijesti. Tim smo izborom htjeli pridonijeti obnovi kulturne i gospodarske cjeline koju su razbili francuski i britanski državnici, osobito "Tigar" Clemenceau stvarajući Kraljevinu SHS, svojeg žandara na Balkanu protiv revolucionarnih

gibanja i restauracije Habsburške monarhije. Budući da su te obje pogibelji nestale, anakronično je da još neki zapadni političari podržavaju takvu umjetnu tvorevinu kao što je velika Srbija ili Jugoslavija. Kulturnom i gospodarskom reintegracijom Srednje Europe, kamo Hrvatska spada otpočetka, bit će najprije ispunjen ideal Ujedinjene Europe, što se danas ograničava na klub bogatih zapadnjaka.

Od osnivanja godine 1861. Akademija je bila vođena onim univerzalnim načelima koja su znanost i umjetnost učinila velikima: sloboda mišljenja, kritičnost prema svim dogmama ili autoritetima, poštovanje ljudske osobe, internacionalna suradnja, pomaganje mlađima. Pošto je Republika Hrvatska napadnuta od jednog pomahnitalog, anakroničnog nacionalizma, koji je izrastao iz trulenja boljševičkog totalitarizma, naša obrana neće biti u oživljavanju sličnih bjesova, nego u stvaranju istinske demokracije i ljubavi za domovinu kao dijela čovječanstva. Proglašujući nove članove Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, želimo jačati tvrđavu duha koja je vjekovima odolijevala i dalje će odoljeti nasrtajima barbara, pod zastavom istine, pravde i slobode."

Na osnovi izbora izvršenog na zasjedanju Akademijine Skupštine od 12. svibnja 1994. godine predsjednik proglašava da su za nove članove Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti izabrani:

Za počasne članove:
Franjo Kuharić
Linus Pauling.

Za redovite članove:
Nikola Batušić u Razredu za književnost
Josip Vaništa u Razredu za likovne umjetnosti.

Za dopisne članove sa stalnim boravištem izvan Republike Hrvatske:
France Bernik iz Slovenije
Predrag Cvitanović iz Danske
Raymond Daudel iz Francuske
Albert Eschenmoser iz Švicarske
Branko Franolić iz Velike Britanije
Nikola Jović iz Švicarske
Domokos Kosáry iz Mađarske
Branislav Lichardus iz Slovačke
Helmuth Moritz iz Austrije
Angel Martin Municio iz Španjolske
Hans Rothe iz Savezne Republike Njemačke
Eugen Seibold iz Savezne Republike Njemačke
Rudolf Zahrádnik iz Republike Češke
Werner Welzig iz Austrije.

Za članove suradnike:
Miroslav Kurelac u Razredu za društvene znanosti

Vedran Žanić u Razredu za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti
Vladimir Goldner u Razredu za medicinske znanosti
Stjepko Težak u Razredu za filološke znanosti
Tomislav Sabljak u Razredu za književnost i
Ennio Stipčević u Razredu za glazbenu umjetnost i muzikologiju.

Za članove suradnike ponovno su izabrani:
u Razredu za društvene znanosti
Ivan Erceg i Dragomir Vojnić.
U Razredu za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti
Pavle Papić, Elsa Reiner i Branko Souček.
U Razredu za prirodne znanosti
Zoltan Racz, Yvette Škreb-Guilcher, Zvonimir Krulc, Antun Magdalenić, Dubravko Timet i Josip Tišljar.
U Razredu za medicinske znanosti
Biserka Belicza.
U Razredu za filološke znanosti
Valentin Putanec, Milivoj Sironić i Olga Šojat.
U Razredu za književnost
Miroslav Šicel.

Svim izabranim članovima predsjednik čestita u ime Hrvatske akademije i svoje osobno.

Predsjednik poziva akademika Ivu Padovana, potpredsjednika Akademije, da pročita obrazloženja za počasne članove, akademika Milana Moguša, glavnog tajnika, da pročita obrazloženja za dopisne članove, akademike Slavka Mihalića i Miroslava Begovića da pročitaju sažetke za redovite članove, te akademike Eugena Pusića, tajnika Razreda za društvene znanosti, akademika Vojislava Bega, zamjenika tajnika Razreda za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti, akademika Slavka Cvetnića, tajnika Razreda za medicinske znanosti, akademika Anticu Menac, zamjenika tajnika Razreda za filološke znanosti, akademika Slavka Mihalića, tajnika Razreda za književnost i akademika Jerka Bezića, zamjenika tajnika Razreda za glazbenu umjetnost i muzikologiju, da pročitaju sažetke za novoizabrane članove suradnike.

Nakon toga akademik Milan Moguš, glavni tajnik Akademije, poziva novoizabrane članove da prime diplome članova Akademije, koje im uručuje predsjednik Akademije.

Potom se Skupštini obratio novoizabrani počasni član kardinal Franjo Kuharić, nadbiskup zagrebački.

Poštovani gospodine predsjedniče Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti! Poštovana gospodo akademici! Cijenjeni uzvanici, dame i gospodo!

Zahvaljujem Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti što mi je iskazala čast izborom za svoga počasnog člana. Osobito mi je čast da se to priznanje dodjeljuje u isto vrijeme i g. Linusu Paulingu, znanstveniku i nosiocu Nobelovih nagrada.

Iako smo u isto vrijeme odlikovani, razlozi našeg izbora su različiti. G. Linus Pauling zastupa znanost u najstrožem smislu riječi. Kao takav on ulazi kao počasni član u krug znanstvenika koji na raznim područjima ljudskog istraživanja i proučavanja imaju kao objekt ovaj stvoreni svijet u svoj njegovoj pojavnosti, eksperimentalnosti i empirijskim iskustvima. Sigurno postoje drugi razlozi moga izbora.

Čovjek je razumno biće i kao takav on je subjekt spoznaje. Prirodne znanosti imaju kao svoj predmet proučavanja cijeli Svemir. Čovjek istražuje sva bića, sve stvari, sve energije svijeta; prodire u tajnu atoma; proniče tajnu žive stanice; otkriva zakone postojanja svijeta; traži istinu svakog bića. Čudesni pronalasci kojima se čovjek služi u suvremenoj civilizaciji dokazuju čovjekovu moć, veličinu i uzvišenost tog razumskog bića.

Zaista su čudesna dostignuća da se možemo čuti s jednog kraja svijeta na drugi, da isti događaj, koji se zbiva na jednom mjestu u određeno vrijeme, mogu promatrati u isto vrijeme milijarde ljudi. Izvanrednim mogućnostima svladavanja prostora čovjek nadlijeće kontinente i oceane. Sve to imamo zahvaliti znanosti koja otkriva istinu i zakone stvorenoga svijeta.

Znanost se bavi i čovjekom, bavi se njegovim tijelom, njegovom dušom i njegovim duhom. Nastoji odgovoriti na velika pitanja čovjekova smisla.

Međutim, čovjek nije samo *ens rationale*. Osobito je važno naglasiti istinu da je čovjek *ens ethicum*. Čovjek je također *ens historicum*. Čovjek je subjekt povijesti. On je konkretno biće u prostoru i vremenu. Ostvaruje se u konkretnoj civilizaciji. On je i graditelj te civilizacije ali ne samo svojim razumom nego i svojom savješću. Kao etičko biće čovjek je biće savjesti i stoji uvijek pred izborom dobra i zla. To je nova dimenzija ljudskog bića i čovjekova života.

Dok se znanost svojim metodama, kriterijima, mogućnostima i granicama, možemo kazati, kreće u horizontali svijeta i čovjeka, pitanje smisla, savjesti i odgovornosti za dobro i zlo možemo nazvati vertikalom čovjekova bića i života. Na tom području spoznajemo čovjeka kao biće odnosa ne samo prema svijetu, prirodi i stvarima oko sebe, nego, što je daleko važnije, i sudbonosnije: on je biće u odnosu prema drugim osobama, počevši već u temeljnoj i najintimnijoj zajednici, a to je obitelj. Čovjek iz odnosa ljudskih osoba položen je u odnos s ljudskim osobama. Kakav će taj odnos biti ovisi o čovjekovoj savjesti; ovisi o vrijednostima koje tu savjest usmjeruju; ovisi o duhovnoj kvaliteti čovjeka. O toj kvaliteti ovisi i kvaliteta civilizacije i kvaliteta svakog ljudskog djelovanja. Nema nijednog ljudskog djelovanja koje bi bilo isključeno od etičkih prosudbi.

O moralnoj kvaliteti čovjeka ovise: politika, gospodarstvo, kultura, socijalna kvaliteta društva i sama uporaba rezultata znanosti.

Papa Ivan Pavao II. govorio je znanstvenicima, okupljenim u Rimu na kolokviju Međunarodne fundacije "Nova Spes" 9. studenoga 1987., među kojima je bilo i petnaest nobelovaca, slijedeće riječi:

"Slika suvremenog društva obilježena je mješavinom svjetla punog obećanja i prijeteće tame. Crkva je ujedinjena s cijelom ljudskom obitelji u radosti zbog čudesnog

napretka koji znanstvena istraživanja dostižu na svim područjima znanja. Ali ipak, u isto vrijeme, ona ne može ne biti zabrinuta zbog negativnog razvoja do kojeg može doći takvo istraživanje, primjenjeno u tehnologiji, ako je otkinuto od etike.

Znanost, kada prelazi preko moralnih vrijednosti i preko transcendentnog određenja čovjeka, ne služi više čovjeku nego se neizbježivo postavlja protiv njegova pravog napretka." (Osservatore romano, 9.-10. studeni 1987., str.5).

Povijest našeg 20. stoljeća, koje je ostvarilo let na mjesec, postavlja teška pitanja što je s čovjekom ako može tako strašno tlačiti čovjeka, mučiti ga, ubijati ga i razarati sve što je čovjek ostvarivao svojim umom i svojim radom. Ne trebamo ovdje navoditi dokaze za mračnu stranu povijesti ovog stoljeća, pa i u našim danima.

Stoga se postavlja čovjeku pitanje na koje egzaktna znanost ne daje odgovora. Postavlja se pitanje temeljnog čovjekova odnosa koji je razlog i smisao svih njegovih odnosa. To je odnos čovjeka, stvorenog na sliku i priliku Božju (usp. Post 1,26), prema njegovom Stvoritelju, prema Bogu koji je u Starom zavjetu definiran kao onaj koji jest (usp. Izl. 3,14), a u Novom zavjetu je njegova definicija: "Bog je Ljubav" (1Iv 4,16).

Crkva taj odnos otkriva čovjeku, odgaja mu savjest u tom svjetlu i poziva ga da se s ljubavlju odnosi i prema Bogu i prema čovjeku. Isus Krist - Bogočovjek je najsavršenija Objava tog odnosa i tih odnosa.

Kao biskup Katoličke Crkve naviještam te vrijednosti u službi čovjeka da svojim intelektom, svojim srcem i svojom savješću bude graditelj civilizacije ljubavi i kulture života. To znači biti u službi čovjekove vertikale i horizontale kao i cjelovitosti spoznaje o čovjeku u njegovoj vremenitoj egzistenciji za njegovo vječno određenje.

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, izabravši mene kao zagrebačkog nadbiskupa u 900. obljetnici Zagrebačke biskupije, a dosljedno duhu svoga utemeljitelja biskupa Jurja Strossmayera, htjela je iskazati pažnju i poštovanje prema vrijednostima vjere i moralnim načelima koja svojim uvjerenjem svjedočim. Tako znanost i vjera služe cjelovitosti ljudskog napretka, susreću se u čovjeku, u dostojanstvu ljudske osobe već u tajni čovjekova postanka i služe čovjeku, društvu, narodu, državi, za dostojan život osobe, obitelji i svake zajednice.

Papa Ivan Pavao II. govorio je 2. srpnja 1980. u UNESCO-u:

"Da bismo bili u službi čovjeka, moramo polaziti od cjelovite vizije njegova bića, to jest moramo polaziti od antropologije u kojoj je on smatran onim što uistinu jest: Božje stvorenje, stvoreno na sliku i priliku Božju kao biće sposobno spoznati nevidljivo, usmjereno prema apsolutnome, stvoreno da ljubi i pozvano na vječni život. Čovjek u svom dostojanstvu ne može biti nikada sveden na sredstvo kojim se manipulira i instrumentalizira" (ib.).

Primam ovu čast kao poštovanje tih vrijednosti i zahvaljujem Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti. Na tim vrijednostima neka se izgrađuje i slobodna Hrvatska za dobrobit svih svojih građana.

Svima koji ulažu napore svoga intelekta, srca i savjesti u izgradnju mirne nam, slobodne i sretne domovine želim Božji blagoslov.

Hvala.

U ime ostalih novoizabranih članova zahvalio se akademik Nikola Batušić. Tom prilikom on je rekao:

"Vrlo poštovani gospodine predsjedniče, poštovana gospodo iz Predsjedništva Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, gospođe i gospodo akademici, poštovani uzvanici.

Dopustite mi da se u ime novoizabranih članova Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti zahvalim na izboru u najvišu ustanovu nacionalne znanosti i umjetnosti. Pred svetim znamenom Baščanske ploče i pod časnim Strossmayerovim krovom, duboko svjesni tradicije koje od danas postajemo dionicima, ponosni smo što upravo ovdje nastavljamo dosadašnje naše djelovanje. Pozvani i izabrani između brojnih kako bismo vam se pridružili nastavljajući vaše i djelo vaših prethodnika, nastojat ćemo, kao što smo to činili i do sada, svoje znanstvene spoznaje i umjetnička dostignuća prilagati boljitku drage nam domovine, kojoj su upravo u ovom trenutku potrebni još djelotvorniji ostvaraji na brojnim područjima naših specijalnosti. Kao znanstvenicima poznata nam je ona Baconova misao da *"scientia nihil aliud est quam veritatis imago"*, a kao umjetnicima imperativ posvemašnje slobode stvaranja, pa svoja znanja i umijeće nikada nećemo koristiti drugačije doli sukladno tim načelima. Stoljetni zidovi ove palače i hrvatski narod od nas drugo i ne očekuju.

Članstvo u našoj Akademiji prihvaćamo kao još jednu mogućnost tolerantne rasprave o svim problemima naše suvremenosti, prihvaćamo ga i kao okvir promicanja humanističkih svjetonazora utkanih u duhovno nasljeđe ponajboljih hrvatskih muževa, prihvaćamo ga i kao prigodu našega razgovora sa svjetskim znanstvenicima i umjetnicima.

I, na kraju, neka mi bude dopušteno citirati akademika Antuna Šoljana, koga, nažalost, više nema među nama: "Čovjek ne može učiniti puno više nego za što mu se pruži mogućnost, mjesto, prilika".

Siguran sam, gospođe i gospodo, da smo povjerenjem koje ste nam ukazali, dobili i mogućnost i mjesto i priliku za naše novo djelovanje."

Predsjednik još jednom čestita novoizabranim članovima, zaključuje svečani skup i poziva sve sudionike da poslušaju kompoziciju akademika Ive Mačeka *Romantični trio* u izvođenju Maje Dešpalj-Begović, Valtera Dešpalja i Srebrenke Poljak.

IZBORNA SKUPŠTINA HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

održana 17. studenoga 1994. godine

Dnevni red:

1. Otvaranje Skupštine
2. Izbor zapisničara i skrutatora
3. Izbor predsjednika, potpredsjednika (2) i glavnog tajnika Akademije
4. Izbor članova Predsjedništva Akademije
5. Potvrda izbora tajnika razreda

Prisutni: akademici Josip Adamček, Ivan Aralica, Kosta Angeli Radovani, Smiljko Ašperger, Stjepan Babić, Krešimir Balenović, Slaven Barišić, Nikola Batušić, Vojislav Bego, Miroslav Begović, Tihomil Beritić, Jerko Bezić, Dušan Bilandžić, Rafo Bogišić, Branko Bošnjak, Mirko Božić, Zoran Bujas, Slavko Cvetnić, Ljubomir Čečuk, Krešimir Čolić, Žarko Dadić, Dragan Dekaris, Natko Devčić, Vladimir Devidé, Zvonimir Devidé, Rudolf Filipović, Božidar Finka, Dragutin Fleš, Sergije Forenbacher, Branko Fučić, Aleksandar Goldštajn, Nenad Grčević, Drago Grdenić, Petar Guberina, Ivan Gušić, Milan Herak, Eduard Hercigonja, Vladimir Ibler, Drago Ikić, Ksenofont Ilakovac, Radovan Ivančić, Želimir Janeš, Antun Dubravko Jelčić, Živko Jeličić, Ivan Jurković, Boris Kamenar, Andrija Kaštelan, Radoslav Katičić, Dušan Klepac, Anđelko Klobučar, Krista Kostial-Šimonović, Velimir Kranjec, Jelena Krmpotić-Nemanić, Slavko Krvavica, Željko Kućan, Ferdinand Kulmer, Zdravko Lorković, Vladimir Luetić, Milan Maceljski, Ivo Maček, Boris Magaš, Vladimir Majer, Sibe Mardešić, Ranko Marinković, Vladimir Matković, Antica Menac, Milan Meštrov, Sead Midžić, Slavko Mihalić, Nikola Milićević, Milan Moguš, Andre Mohorovičić, Anica Nazor, Velimir Neidhardt, Slobodan Novak, Ivo Padovan, Mladen Paić, Vlatko Pavletić, Ivo Perišin, Ivo Petricioli, Ivan Prpić, Eugen Pusić, Nikola Reiser, Riko Rosman, Davorin Rudolf, Mladen Sekso, Vlatko Silobrčić, Hodimir Sirotković, Jakov Sirotković, Ivan Slamnig, Branko Sokač, Šime Spaventi, Vladimir Stipetić, Mate Suić, Ivan Supek, Ivan Supičić, Marko Šarić, Stjepan Šćavničar, Petar Šegedin, Dragovan Šepić, Zdenko Škrabalo, Ivo Šlaus, Franjo Švelec, Dragutin Tadijanović, Eugen Topolnik, Željko Trgovčević, Nenad Trinajstić,Siniša Triva, Josip Vaništa, Mirko Vidaković, Vojmir Vinja, Josip Vončina, Predrag Vranicki, Šime Vulas, Ante Vulin, Teodor Wikerhauser, Alica Wertheimer-Baletić, Zlatko Winkler, Josip Županov i Lovro Županović.

Predsjedava: predsjednik akademik Ivan Supek.

Predsjednik otvara skupštinsko zasjedanje u 17,00 sati i obavještava članove da, prema odredbama Statuta Akademije, za pravovaljano odlučivanje o pitanjima koja su na

dnevnom redu, Skupštini treba prisustvovati dvije trećine ukupnog broja članova. Ustanovljuje da Skupštini prisustvuje 122 od ukupno 149 redovitih članova, pa Skupština može provesti pravovaljane izbore.

Predsjednik poziva Skupštinu da minutom šutnje oda počast članovima Akademije preminulim od prošlog skupštinskog zasjedanja, i to počasnom članu Linusu Paulingu, akademiku Ljubi Bobanu, dopisnim članovima Ianu Tinbergenu, Dorothy Hodgkin Crowfoot i članu suradniku Antunu Magdaleniću.

Predsjednik upoznaje Skupštinu s prijedlogom Predsjedništva da se u kvorum Skupštine ne uračunavaju članovi koji zbog duže bolesti ili spriječenosti ne sudjeluju u radu Akademijinih razreda, a to su: akademici Stanko Bilinski, Vinko Škarić, Zvonimir Pavišić, Ivo Ruszkowski, Milan Ratković, Petar Šimunović, Cvito Fisković, Ljubo Ivančić i Frano Šimunović.

Skupština bez rasprava usvaja taj prijedlog.

Predsjednik obavještava da su izostanak s današnje sjednice ispričali akademici Kruno Prijatelj, Pavle Dešpalj, Vladimir Popović, Lujo Margetić, Dubravko Tadić, Tomo Bosanac, Koraljka Kos, Branimir Glavičić, Branko Kurelec, Dragutin Skoko, Vladimir Paar, Matko Peić, Adolf Dragičević i Ivo Frangeš.

Na prijedlog predsjednika Skupština bez rasprave i jednoglasno prihvaća prijedlog dnevnog reda u predloženom tekstu.

Na prijedlog predsjednika Skupština bez rasprave i jednoglasno donosi zaključak kojim se za zapisničara skupštinskog zasjedanja izabire akademik Mirko Vidaković, a za skrutatore akademik Vladimir Stipetić, za predsjednika, te za članove akademici Boris Kamenar, Vlatko Silobrčić, Šime Spaventi, Josip Vončina, Nikola Batušić, Boris Magaš i Jerko Bezić.

Predsjednik moli akademika Vladimira Matkovića, člana Predsjedništva Akademije, da u ime Predsjedništva dade obrazloženje prijedloga kandidata za sve članove Predsjedništva Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Akademik V. Matković podsjeća na prijedloge kandidata za sve članove Predsjedništva i konstatira da su to sve kandidature koje su u statutarnom roku dostavljene Predsjedništvu Akademije. Za predsjednika je predložen akademik Ivan Supek, za potpredsjednike akademici Vlatko Pavletić i Ivo Padovan, a za glavnog tajnika akademik Milan Moguš.

Za članove Predsjedništva predloženi su akademici Eugen Pusić, Andrija Kaštelan, Sergije Forenbacher, Andre Mohorovičić i Natko Devčić.

Skupština, nadalje, treba potvrditi izbor razrednih tajnika izabranih na sjednicama razreda, i to: u Razredu za društvene znanosti akademika Alicu Wertheimer-Baletić, u Razredu za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti akademika Smiljka Ašpergera, u Razredu za prirodne znanosti akademika Vladimira Majera, u Razredu za medicinske znanosti akademika Slavka Cvetnića, u Razredu za filološke znanosti akademika Božidara Finku, u Razredu za književnost akademika Slavka Mihalića, u Razredu za likovne umjetnosti akademika Miroslava Begovića i u Razredu za glazbenu umjetnost i muzikologiju akademika Ivana Supičića.

Predsjednik zatim otvara raspravu o svim predloženim kandidatima.

Predsjednik zaključuje raspravu i moli akademika Milana Moguša, glavnog tajnika Akademije da objasni način glasovanja. Akademik M. Moguš obrazlaže tehniku glasovanja i priopćuje da - uzimajući u obzir broj članova Skupštine, kao i broj onih članova koji su spriječeni sudjelovati u radu, pa se ne uračunavaju u kvorum Skupštine - pojedini kandidat za izbor mora dobiti najmanje 71 glas.

Predsjednik zahvaljuje akademiku M. Mogušu i predlaže da se istovremeno glasuje o 3, 4. i 5. točki dnevnog reda.

Skupština jednoglasno prihvaća taj prijedlog, pa predsjednik poziva skrutatore da podijele glasačke listiće za sve članove Predsjedništva.

Skrutatori dijele glasačke listiće za izbor predsjednika, potpredsjednika, glavnog tajnika, za izbor članova Predsjedništva i za potvrdu izbora tajnika razreda.

Nakon glasovanja predsjednik daje stanku u trajanju od trideset minuta.

Nakon odmora predsjednik poziva predsjednika skrutatorske komisije i moli ga da objavi rezultate izbora.

Akademik Vladimir Stipetić obavještava Skupštinu o rezultatima glasovanja. Podijeljen je 121 glasački listić.

Za predsjednika Akademije akademika Ivana Supeka glasovalo je 97 članova.

Kandidati za potpredsjednike dobili su slijedeći broj glasova: akademik Ivo Padovan dobio je 102 glasa, dok je akademik Vlatko Pavletić dobio 101 glas.

Za glavnog tajnika akademika Milana Moguša glasovalo je 109 članova.

Kandidati za članove Predsjedništva dobili su sljedeći broj glasova:

1.	Natko Devčić	103 glasa
2.	Sergije Forenbacher	117 glasova
3.	Andrija Kaštelan	109 glasova
4.	Andre Mohorovičić	112 glasova
5.	Eugen Pusić	98 glasova

Za tajnike razreda potvrđeni su akademici:

1.	Alica Wertheimer-Baletić	114 glasova
2.	Smiljko Ašperger	104 glasa
3.	Vladimir Majer	112 glasova
4.	Slavko Cvetnić	116 glasova
5.	Božidar Finka	116 glasova
6.	Slavko Mihalić	115 glasova
7.	Miroslav Begović	114 glasova
8.	Ivan Supičić	116 glasova

Na osnovi tih rezultata predsjednik proglašava da su za slijedeće mandatno razdoblje izabrani: Ivan Supek za predsjednika Akademije, akademici Ivo Padovan i Vlatko Pavletić za potpredsjednike, a za glavnog tajnika akademik Milan Moguš.

Predsjednik konstatira da su na osnovi provedenog izbora za članove Predsjedništva izabrani akademici: Natko Devčić, Sergije Forenbacher, Andrija Kaštelan, Andre Mohorovičić i Eugen Pusić, dok su za tajnike razreda potvrđeni akademici: Alica

Wertheimer-Baletić, Smiljko Ašperger, Vladimir Majer, Slavko Cvetnić, Božidar Finka, Slavko Mihalić, Miroslav Begović i Ivan Supičić.

Nakon toga predsjednik se obratio Skupštini ovim riječima:

"Naravno, čestitam svima koji su izabrani, a također zahvaljujem u ime svih izabranih na povjerenju koje ste nam poklonili za iduće tri godine.

Mislim da ne očekujete da ja držim nekakvi govor. Samo bih rekao da su Uprava i Predsjedništvo radili uvijek na temelju smjernica koje je dala Skupština. Skupština je ona koja nama daje smjernice za daljnji rad, a mi možemo samo da predlažemo Skupštini. Ja vjerujem da ćemo tako raditi i u buduće i da ćemo se i dalje držati onog što budu smjernice Skupštine i po tome ćemo raditi. Napomenuo bih još da smo mnogo toga zamislili, dosta počeli, a zapravo malo dovršili ili čak izveli. Prema tome, po onom programu što smo ga na Skupštini prihvatili ima mnogo posla. Ja bih nabrojio samo ono što je Skupština postavila kao glavni posao.

Ponajprije mi smo intenzivirali savjete ili vijeća Skupštine i kako znate oni su upravo završili projekt "Strategija razvoja Hrvatske", što je mislim najveći znanstveni projekt uopće koji Hrvatska danas ima. Međutim, sigurno da je to još uvijek krnje, da nije još sve obuhvaćeno i da ćemo morati još neke razrede i savjete odnosno vijeća organizirati i iduća godina bit će važna u tom pogledu. Napomenuo bih također da se projekt koji vodi akad. I. Supičić "Europa i Hrvatska" vrlo dobro razvija i da je to veliki uspjeh.

Ove godine bile su neke značajne i važne knjige predstavljene zahvaljujući najviše Razredu za filološke znanosti. Također bih rekao da je nama jako važna izdavačka djelatnost. Skupština je formirala Croatian Academy Press, međutim, nažalost, u godinu dana to se nije baš pomaklo i tu će se morati učiniti veliki napori. Nešto je bolja situacija sa Zakladom koja je također osnovana odlukom Skupštine Akademije. To je jedna od najvažnijih stvari jer mi s tom Zakladom zapravo idemo široko u narod. To nije samo skupljanje novaca, to je briga za čitavu našu Hrvatsku, za sva kulturna dobra. I tu je situacija nešto ipak povoljnija. Nije skupljeno mnogo novaca, ali vjerujem da ćemo tijekom iduće tri godine skupiti ipak nekoliko milijuna maraka. Također bih trebao možda na kraju reći i to da smo imali Odbor za ljudska prava i mir, koji je također bio aktivan, koji je dao znatan prilog obrani domovine i sigurno je da je taj posao bio vrlo važan i mislim da ćemo mi isto i dalje nastojati da se širi istina o Hrvatskoj. I sve ono što smo dosad radili nastavit ćemo i dalje, možda s više uspjeha a možda i s više podrške. Hvala vam lijepa".

Izborna Skupština završena je u 18,30 sati.

SVEČANA SJEDNICA HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI PRIGODOM OBILJEŽAVANJA 900. OBLJETNICE OSNUTKA ZAGREBAČKE BISKUPIJE I PRVOG PISANOG SPOMENA ZAGREBA, TE ZAVRŠETKA OBNOVE PALAČE NARODNOG DOMA

održana 8. prosinca 1994. u palači Narodnog doma (Ilirska dvorana), Opatička 18

Svečanu je sjednicu otvorio akademik Ivan Supek, predsjednik Akademije, pozdravljajući predstavnike političkog, javnog i kulturnog života Republike Hrvatske i grada Zagreba, članove Hrvatske akademije, upravitelje Akademijinih znanstvenih i umjetničkih jedinica, te predstavnike javnog priopćavanja.

Predsjednik je posebno pozdravio akademika Zdravka Lorkovića, najstarijeg člana Hrvatske akademije, zatim dr. Juru Radića, potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske, Zlatka Viteza, ministra kulture, Vladu Gotovca, predsjednika Matice hrvatske, mr. Branka Mikšu, gradonačelnika grada Zagreba, ing. Marinu Matulović-Dropulić i mr. Božu Biškupića, zamjenike gradonačelnika grada Zagreba, te gospodina Andreasa Berlakovicha, veleposlanika Republike Austrije u Zagrebu.

Predsjednik se potom nazočnima obratio ovim riječima:

"Ulazeći u ovu dvoranu, vraćenu u drevni sjaj, kako da nas ne obuzme pobožnost hodočasnika? Jer ovdje su se sastajali naši pređi, ilirci, da se dogovaraju kako da očuvaju svoju riječ i Trojednu kraljevinu koja je s Hrvatskim saborom branila tisućljetnu državnost. Austrija je podčinila sebi Dalmaciju, Istru, Vojnu krajinu, a Mađarska je prisvajala i taj *ostatak ostataka* razbijene države Trpimirovića. U ugroženosti sa svih strana osjetili su se naši pređi nemoćni da se sami odupru germanizaciji, mađarizaciji i talijanaštvu pa su potražili savezništvo u južnom slavenstvu, a zajedničko ilirsko ime nametalo se od napoleonske vladavine, zacijelo s demokratskom porukom francuske revolucije.

Prosvjetiteljstvo od Johanna Gottfrieda Herdera suprotstavilo je feudalnom poretku prosvjetu i narod - narod kakav se održao svojim jezikom, običajima, vjerom, folklorom, pjesništvom. Ponesen tim romantizmom, hrvatski preporod ubrzava stvaranje građanskog društva, a protagonisti tog povijesnog pokreta su mahom povjesničari, pravnici, književnici i drugi umjetnici, ali i sve jači trgovački i obrtnički stalež. U ovoj ilirskoj dvorani rađaju se prve kulturne ustanove, najprije Matica pa Akademija, koje, iako nisu otpočetka nosile hrvatsko ime, djeluju u hrvatskom duhu, za kulturni napredak i nacionalnu afirmaciju.

Doba je to kad se Otomansko Carstvo, zaostalo za zapadom, povlači s Balkana, gdje bivši vazali brzo prelaze iz oslobodilačkih vojni u osvajačke pohode. Osobito se razmahao ekspanzionizam Kneževine Srbije koja srlja u rat s Bugarima, Makedoncima, Albancima, a usmjeruje se i na Bosnu i Hercegovinu. *Načertanije* ministra Ilije Garašanina godine 1844. ocrtava veliku Srbiju kao baštinicu pokrajina koje su Turci s podanicima pravoslavcima i janjičarima zaposjeli. U opreci prema hrvatskom preporodu, nosioci srpskog nacionalizma nisu intelektualci, ionako malobrojni, nego su to oficiri i činovnici. Kako Srbija nije prošla kroz humanizam i prosvjetiteljstvo, niti su škole i sudstvo razvile veći humani smisao za pravdu, srpski nacionalizam zaposjedat će tuđe pokrajine i provoditi "etnička

čišćenja" naočigled Europe koja se ni onda nije trgnula iz moralnog ravnodušja, a i onda britanski, francuski i ruski državnici pokrivahu taj zločin "višim" političkim interesima.

Kad je u Hrvatskom saboru 29. travnja 1861. bosanski i srijemski biskup Josip Juraj Strossmayer predlagao osnivanje Akademije znanosti i umjetnosti, Zagreb i cijela Hrvatska pozdravili su to s najvećim oduševljenjem. Prema kronici, grad je cijele noći plesao i klicao toj svojoj lučonoši u budućnost. Na istom zasjedanju Sabora Josip Juraj Strossmayer, vođa Narodne stranke, založio se za preobrazbu Habsburške Carevine u federaciju *povijesnih naroda,* Hrvata, Austrijanaca, Mađara, Čeha, Poljaka, koji imaju vlastitu državu ili su je imali. I biskup i dvorski kancelar pa kasnije ban pjesnik Ivan Mažuranić i pretežno saborski zastupnici željeli su Kraljevinu Hrvatsku zadržati u političkoj, gospodarskoj i kulturnoj cjelini Srednje Europe, no car Franjo Josip i bečki dvor ostahu kratkovidni. U svečanom proglašenju Austro-Ugarske, gdje su slavenski narodi bili u većini, zabrujala su funeralna zvona. Strossmayer nije Akademiju nazvao jugoslavenskom, nego će to učiniti saborski odbor, u kojem je bio i Ante Starčević, uz Eugena Kvaternika, najveći protivnik Carevine, koji će oslonac tražiti u Rusiji i Francuskoj, uzaludno kao i sva antišambriranja po europskim prijestolnicama. Unatoč naslovu prvi predsjednik Akademije Franjo Rački i njegov nasljednik Tadija Smičiklas pišu hrvatsku povijest počevši od narodnih vladara i braneći hrvatsku državnost, očuvanu preko jednog olujnog tisućljeća, da u naše vrijeme bude obnovljena.

Ako je gradsko poglavarstvo odbijalo Akademiji da izgradi svoju palaču na Griču i mudro je odguralo na bivši stočni sajam, ipak se vraćamo ovamo, s također obnovljenim Narodnim domom, da predamo ilirsku dvoranu kulturnoj javnosti. Gdje su nekoć snovali Ljudevit Gaj, najveći pjesnik onoga stoljeća Ivan Mažuranić, kroničar Ivan Kukuljević Sakcinski, pjesnici Stanko Vraz, Dimitrije Demetar, sudac Ljudevit Vukotinović, prirodoslovac Bogoslav Šulek i toliki drugi, nadahnjivat ćemo se i ubuduće, osobito naša mladež, za umjetničko i znanstveno stvaralaštvo. Svakako, otvaramo ilirsku dvoranu dok još traje najezda povampirenog srpskog nacionalizma i kalvarija stotine tisuća prognanika. No uz naše hrabre vojnike na bojištima također je kultura uporište obrane i svega napretka domovine. Neka ta ilirska dvorana bude dalje hram svetog duha usađenog u hrvatski zavičaj."

Nakon uvodnog govora predsjednik je izrazio zahvalnost svim institucijama koje su tijekom proteklih deset godina financijski pomagali obnovu palače, a prije svega Vladi i Ministarstvu financija Republike Hrvatske, te Gradskom poglavarstvu Zagreba. Isto tako predsjednik je posebno zahvalio akademiku Andri Mohorovičiću, koji je tijekom proteklog desetljeća bdio nad obnovom palače, dr. Branku Hećimoviću, članu suradniku Akademije, bez čijeg bi udjela teško bilo moguće privesti kraju ogroman posao, te svim suradnicima koji su radili na ostvarivanju tog značajnog projekta.

Predsjednik je zatim zamolio akademika Andru Mohorovičića da održi svoje predavanje "Proteklih devet stoljeća razvoja Zagreba".

Akademik Andre Mohorovičić je između ostalog rekao:

"Područje na kojemu se razvio grad Zagreb, omeđeno sa sjevera gorom Medvednicom a s juga tokom rijeke Save, svojom je geomorfološkom konfiguracijom, prikladnim smještajem na čvoru prometnog povezivanja panonske, kraške, alpske i balkanske regije te prirodnim bogatstvima pružalo čovjeku od pamtivijeka pogodne mogućnosti boravka i sticanja potrebnih dobara za život.

Tako se čovjek na tome tlu pojavljuje već u starije kameno doba (paleolitik, mezolitik: 100.000 - 6.500 god. prije Krista) kada kao nomad lovac, lutajući Medvednicom nalazi svoj zaklon na njezinim jugozapadnim obroncima u špilji Veternici. Međutim, tijekom mlađeg kamenog doba (neolitik: 6.500 - 2.000 god. prije Krista) prelazeći na stočarsku i ratarsku proizvodnju čovjek ponajviše silazi u

ravnicu gdje biva prisiljen graditi svoje prve nastambe (zemunice i kolibe) što nam dokazuju nalazi u prisavlju, od Zaprešića do Siska.

Značajniji oblici gradnje utvrđenih naselja pojavljuju se i na našemu tlu u metalno doba (brončano i željezno doba: 2.000 god. prije Krista - mijena era). Upravo na tlu Zagreba, na hrptu sjevernog dijela Gradeca, na mjestu pokraj kojega se sada nalazimo, otkriveno je metalnodobno osigurano naselje s nastambama, što dokazuje da se na dominantnoj kruni brdovitog zaravanka današnjega Gornjega grada (područje Muzeja grada Zagreba) u to davno doba nalazilo prvo organizirano i zaštićeno urbano središte.

U život ilirskog i panonskog stanovništva naših krajeva suštinske promjene unosi rimska ekspanzija koja zahvaća područja Dalmacije (kraj 3. st. prije Krista), Istre (početak 2. st. prije Krista) i Panonije (kraj 1. st. prije Krista). U sklopu centralizirano organizirane vlasti Rimljani podižu na osvojenom teritoriju jaka utvrđena uporišta povezana prometnicama. Tako se na širem području Zagreba (na lokaciji Šćitarjeva) podiže utvrđeno uporište *Andautonia (Res publica Andautoniensium)*, stanovnici koje su posjednici zemljišta na obroncima Medvednice. Uz tragove antičkog naselja na tlu Stenjevca i reprezentativnog mauzoleja na području Držićeve ulice (1.-4. st.) pronađen je na Kaptolu jedan od najstarijih natpisa s urbanog područja grada (1/2. st.) koji senzibilnošću svoga sadržaja zavređuje da ga navedemo: Julije Gaj Paterno na nadgrobnoj ploči svoje supruge Akonije Salvije navodi da bijaše *"uxor rarissima"* (supruga kakvih je rijetko).

No povijesne kataklizme razaraju antički svijet i vrijeme seobe naroda dovodi i na ova područja nove etničke skupine među kojima i Slavene koji se na ovom tlu stalno nastanjuju, što uz nalaze slavenskih grobova na području Kruga (8. st.) najjasnije dokazuje osnutak slavenskog naselja na platou Kaptola ispred Katedrale s nalazima keramike, kapitela (9.-11.) st.) i naušnica starohrvatskoga oblika (10.-12. st.; bjelobrdskog i dalmatinskog tipa).

Da se slavensko naselje na području Kaptola doista u 10. i 11. st. razvilo i postiglo određeni status nepobitno dokazuje osnutak zagrebačke biskupije krajem 11. st. Tim činom i naznačenim imenom započinje pisana povijest Zagreba. Osnutak biskupije dokumentira posredno Felicijanova povelja iz 1134. godine u kojoj je navedeno da je Ladislav *"zagrabiensem constituit episcopatum"*, pa se prema imenima osoba navedenih u povelji i vremena obavljanja njihovih funkcija rekonstruira okvirno vrijeme osnivanja biskupije, te je i u prigodi proslave 900. obljetnice 1094. prihvaćena kao godina osnutka biskupije.

Na vjerojatnoj tradiciji položaja prve crkve (pronađeni kapitel iz 9.-11. st.) podiže se nova biskupska crkva, za koju povelja Andrije II iz 1219. godine navodi da je 1217. godine bila posvećena, a koja je za prodora Mongola 1242. godine bila *"funditus in cinerem versa"*. Za prve je potrebe, nakon odlaska Mongola biskup Stjepan podigao romaničko-gotičku kapelu Sv. Stjepana (očuvana i ugrađena u biskupski dvor), a potom biskup Timotej započinje gradnju nove katedrale koja je dijelom dovršena 1272. godine bila i posvećena.

Time je stvoreno snažno crkveno središte oko kojega se širi naselje na povišenom platou Kaptola omeđenom sa zapadne i južne strane potokom Medvešćakom (Cirkvenikom), a s istočne strane močvarnim ribnjakom. Naselje, smješteno iznad važne prometnice *Vicus Latinorum*, organski je razvijeno uz glavnu uličnu arteriju *Vicus nova villa* - Kanonička ulica koja se lijevkasto širi prema središtu urbanog vitaliteta na trgu pred katedralom, bilo je zajedno s izgrađenim prostorom Opatovine i Dolca u 14. st. zaštićeno palisadama a u 15. i 16. st. masivnim zidinama, dok je katedrala bila okružena posebnom utvrdom.

Međutim, usporedno s razvitkom biskupskog Zagreba, na susjednom se zapadnom visoko uzdignutom platou Gradec gradi zasebno naselje koje se prvi puta spominje 1201. godine. Značenje toga naselja dokazuje činjenica da je nakon povlačenja Mongola hrvatsko-ugarski kralj Bela IV poznatom Zlatnom bulom, izdanom 16. studenog 1242. godine u Virovitici, naselje Gradec proglasio

slobodnim kraljevskim gradom, te se time povijesno afirmira *"civitas Montis Grecensis iuxta Zagrabiam"*, tj. grad uz Zagreb (biskupski Kaptol).

U tom se naselju 1257. godine spominje "*castrum Grech*", a obvezatna gradnja gradskih zidina dovršena je 1266. godine.

Oba susjedna utvrđena gradska središta razvijaju se stoljećima u najbližem susjedstvu posve odvojenim životom i tek su sredinom 19. st. administrativno ujedinjena u današnji cjeloviti Zagreb.

Biskupski Zagreb održao je u svom razvitku urbanu strukturu organski formiranog srednjovjekovnog grada čiju okosnicu predstavlja glavna središnja ulična arterija koja vodi do središnjeg trga pred katedralom, dok se Gradec formira u urbanoj shemi ortogonalnog sustava međusobno okomitih paralelnih ulica raspoređenih oko središnjeg pravokutnog trga. U oba se gradska naselja uz središnje crkvene objekte (katedrala Uzašašća Marijina na Kaptolu odnosno crkva Sv. Marka na Gradecu), javne zgrade (vijećnice), kuće i kurije kanonika odnosno građana podižu tijekom stoljeća i zasebna sakralna središta. To su na Kaptolu samostani cistercita i franjevaca, a na Gradecu samostanski kompleksi kapucina, isusovaca i klarisa.

Spomenom samostana klarisa prelazimo na drugi dio naše današnje memorije.

Na sjeverozapadnom rubu Gradeca, na mjestu na kojemu se nalazimo, podignut je 1647.-1650. godine samostan klarisa, koji se sastojao od samostanske zgrade (današnjeg objekta Gradskoga muzeja) i crkve Sv. Trojstva podignute na mjestu na kojemu se danas nalazi ova zgrada Narodnog doma, u kojemu sada zasjedamo. Nakon ukinuća reda zdanja preuzima državni erar od kojega dio posjeda otkupljuje grof Karlo Drašković i na mjestu nekadašnje crkve gradi (1837.-1842. god.), vjerojatno prema projektu Bartola Felbingera, svoju palaču. Od Draškovića je zdanje preuzeto 1846. godine za smještaj kulturnih ustanova narodnog preporoda. Prigodom odluke Sabora o osnivanju Akademije 1861. godine dodijeljen joj je prostor za rad u palači Pejačević u Demetrovoj ulici 1 i u ovom Narodnom domu u Opatičkoj ulici 18. U te prostore ulazi Akademija nakon potvrde o osnutku 1866. godine i u njima djeluje do preseljenja u svoju novu palaču na Zrinskom trgu 11, godine 1880.

Zgrada Narodnoga doma postaje potom sjedište sudskih ustanova i u njoj do završetka drugog svjetskog rata rezidira Vrhovni sud (Stol sedmorice - septemvirat). U to je vrijeme prostorni raspored zgrade teško narušen predgradnjama kojima je velika dvorana podijeljena. Preuzevši nakon drugog svjetskog rata ponovno ovu palaču Akademija je pristupila njenoj dugogodišnjoj obnovi te restituciji izvornog oblika i rasporeda prostora.

Ušavši u obnovu, koju sam po odluci Akademijine Uprave nadzirao, našli smo se pred nepredvidivim i teškim problemima budući da je zgrada izvorno bila loše građena i dijelom temeljena na podlozi starog ruševnog gospodarskog objekta, da je bila statički defektno konstruirana, da nije bio izgrađen južni vatrobrani zid i da je pregradnjama bila teško oštećena.

Zahvaljujući suradnji vrsnih stručnjaka arhitekata, statičara, konzervatora, restauratora i izvođača, imena kojih ću posebno uz priznanje i zahvalnost navesti, proveli smo temeljitu i cjelovitu rekonstrukciju objekta uključujući u taj rad hidrotehničku asanaciju, izvedbu statičkog stabiliteta objekta ugradnjom nove konstrukcije armiranobetonskog nosivog skeletnog sustava, koji je od temelja do krovišta preuzeo funkciju statičkog osiguranja zgrade, zatim provedbu restitucije izvornog prostornog rasporeda palače s obnovom velike dvorane te restauraciju originalnih stilskih kompozicija i likovnog ukrasa dvorane i ostalih prostora.

Navedeni fragmenti zbivanja iz proteklih epoha života na ovom području, evokacija osnutka biskupije i prvog spomena imena grada Zagreba, spomenuta ljepota urbanog identiteta dviju zasebnih jezgra suvremenoga Zagreba te boravak u ovoj obnovljenoj palači iz koje se s Gradeca pruža prekrasan pogled na Kaptol neka pridonesu toplom i uzvišenom ugođaju ove svečane sjednice naše Akademije."

Zahvalivši akademiku Andri Mohorovičiću na dokumentiranom i sveobuhvatnom predavanju, predsjednik je zamolio Luju Margetića da govori o "Počecima Zagrebačke biskupije u svjetlu najstarijih isprava".

U uvodnom dijelu svojeg predavanja akademik Lujo Margetić iscrpno je govorio o povijesti srednjovjekovne Slavonije od 9. do 11. stoljeća, jer će upravo njezino poznavanje pridonijeti ispravnom shvaćanju početaka zagrebačke biskupije. Zatim je akademik Margetić između ostalog kazao:

"Potkraj osamdesetih godina 11. st., dolazi do saveza cara Henrika IV. i ugarskog kralja Ladislava, uperenoga protiv papinstva. U skladu s tim, Henrik IV. ulazi na proljeće 1091. god. u Italiju i u početku ratovanja postiže značajne uspjehe. Ladislav, osokoljen dobrim vijestima s talijanskoga ratišta, prelazi Dravu i osvaja ne samo Slavoniju nego i dobar dio Hrvatske i time uvelike priprema osamstogodišnju povezanost Hrvatske s Ugarskom.

Jedan od prvih koraka Ladislava u osvojenoj Slavoniji bio je uspostava zagrebačke biskupije, koja je trebala poslužiti za što uže integriranje Slavonije u Ugarsku, osobito time što je zagrebačka biskupija bila podređena ugarskom nadbiskupu u Kaloči (po starijem mišljenju u Ostrogonu). Drugi korak, osnivanje ugarskih županija u Slavoniji, kojima se ona i upravno uklopila u mađarski pravni sustav došao je tek nakon Ladislava.

Unatoč namjeni zagrebačke biskupije da bude element integracije Slavonije u Ugarsku, ona je, nasuprot željama ugarskih vladara, ubrzo postala jedno od središta hrvatske kulture te je postupno sve više postajala stožer autentičnoga kršćanskog i moralnog hrvatstva.

Ime Zagreb prvi puta je spomenuto u izvornoj ispravi od 24. IV. 1134. Prema tome, mi sada slavimo 860. obljetnicu prvog spomena imena Zagreb. Na neuobičajen način prihvaćeno je da se "prvi spomen" imena Zagreb odnosi na događaj koji je opisan u spomenutoj ispravi, tj. na osnivanje zagrebačke biskupije. Ako bi se već prihvatio takav neobičan način utvrđivanja "prvog spomena" onda bi trebalo uzeti u obzir vijest Tome Arciđakona koji u svojoj Historia Salonitana piše da je u doba hrvatskih narodnih vladara splitski metropolit "želio zadržati" župe "sve do granica Zagreba" *(usque ad confinia Zagrabie).* Time bi se, uostalom, prvi spomen pomaknuo dalje u prošlost, tj. u vrijeme hrvatskih narodnih vladara."

Na kraju Svečane sjednice u okviru glazbenog programa Zagrebački kvartet izveo je gudački kvartet u A-duru J. M. Jarnovića.

IZVANREDNA SKUPŠTINA HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

održana 28. prosinca 1994. godine

Dnevni red:

1. Otvaranje Skupštine
2. Planovi rada Hrvatske akademije za 1995. godinu
3. Prijedlog za osnivanje Razreda za tehničke znanosti
4. Izmjene i dopune Odluke o osnutku i dodjeli nagrada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti
5. Pravilnik o postupku u dodjeli nagrada Hrvatske akademije
6. Prijedlog za produženje mandata članova Predsjedništva do kraja kalendarske godine u kojoj istječe trogodišnji mandat.

Prisutni: akademici Josip Adamček, Kosta Angeli Radovani, Smiljko Ašperger, Stjepan Babić, Nikola Batušić, Vojislav Bego, Miroslav Begović, Jerko Bezić, Rafo Bogišić, Tomo Bosanac, Branko Bošnjak, Zoran Bujas, Željko Bujas, Slavko Cvetnić, Ljubomir Čečuk, Žarko Dadić, Dragan Dekaris, Pavle Dešpalj, Natko Devčić, Vladimir Devidé, Zvonimir Devidé, Adolf Dragičević, Rudolf Filipović, Božidar Finka, Dragutin Fleš, Sergije Forenbacher, Ivo Frangeš, Aleksandar Goldštajn, Nenad Grčević, Petar Guberina, Ivan Gušić, Milan Herak, Vladimir Ibler, Drago Ikić, Ksenofont Ilakovac, Želimir Janeš, Antun Dubravko Jelčić, Ivan Jurković, Boris Kamenar, Andrija Kaštelan, Dušan Klepac, Krista Kostial-Šimonović, Velimir Kranjec, Željko Kućan, Vladimir Luetić, Milan Maceljski, Ivo Maček, Boris Magaš, Vladimir Majer, Ranko Marinković, Vladimir Matković, Antica Menac, Milan Meštrov, Slavko Mihalić, Nikola Milićević, Milan Moguš, Andre Mohorovičić, Anica Nazor, Velimir Neidhardt, Slobodan Novak, Vladimir Paar, Ivo Padovan, Vlatko Pavletić, Vladimir Popović, Zlatko Prica, Riko Rosman, Mladen Sekso, Vlatko Silobrčić, Hodimir Sirotković, Dragutin Skoko, Branko Sokač, Šime Spaventi, Vladimir Stipetić, Mate Suić, Ivan Supek, Ivan Supičić, Stjepan Šćavničar, Petar Šegedin, Dragovan Šepić, Petar Šimunović, Zdenko Škrabalo, Ivo Šlaus, Eugen Topolnik, Željko Trgovčević, Siniša Triva, Josip Vaništa, Mirko Vidaković, Vojmir Vinja, Predrag Vranicki, Šime Vulas, Ante Vulin, Teodor Wikerhauser, Alica Wertheimer-Baletić, Josip Županov i Lovro Županović.

Predsjedava: predsjednik akademik Ivan Supek.

1. Predsjednik otvara skupštinsko zasjedanje u 10,30 sati, pozdravlja sve nazočne i obavještava da su izostanak s današnjeg zasjedanja Skupštine ispričali akademici Marko Šarić, Kruno Prijatelj, Cvito Fisković, Ljubo Ivančić, Frano Šimunović, Franjo Švelec, Zlatko Winkler, Slaven Barišić, Anđelko Klobučar, Dragutin Tadijanović i Branko Fučić.

Predsjednik obavještava da Skupštini prisustvuje dovoljan broj članova da bi mogla pravovaljano odlučivati o pitanjima koja su na dnevnom redu i daje na glasovanje prijedlog dnevnog reda u tekstu koji je upućen svim članovima Skupštine.

Na prijedlog predsjednika Skupština bez rasprave i jednoglasno prihvaća prijedlog dnevnog reda u predloženom tekstu.

Na prijedlog predsjednika Skupština bez rasprave i jednoglasno donosi zaključak kojim se za zapisničara skupštinskog zasjedanja izabire akademik Sergije Forenbacher.

2. Prelazi se na drugu točku dnevnog reda: Planovi rada Hrvatske akademije za 1995. godinu.

Predsjednik podsjeća članove Akademije da su tiskane planove rada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti za godinu 1995. dobili prije pa poziva akademika Milana Moguša, glavnog tajnika Akademije, da dade uvodne napomene o planovima rada.

Riječ akademika Milana Moguša:

Poštovani gospodine predsjedniče, poštovana gospodo akademici!

Na redovitoj Skupštini Akademije koja je održana u travnju ove godine zaključeno je da se planovi rada za narednu 1995. godinu objave u prosincu tekuće godine, da se tada organizira izvanredna Skupština na kojoj bi se planovi rada razmotrili te da ono što bude usvojeno posluži za izradu kalendara djelatnosti pojedinih razreda i Akademije kao cjeline. Na osnovi toga zaključka svi su razredi, zavodi, savjeti i ostale Akademijine jedinice izradili svoje planove koji su u obliku knjižice predočeni svim članovima Akademije. Ta je knjižica dakle osnovica za današnje razgovore o planovima rada. Što bude usvojeno, postaje okvirom naše djelatnosti.

U knjižici je objavljeno ono što je dobiveno od razreda i ostalih Akademijinih jedinica u dogovorenu roku.

Prema tome, odgovore na postavljena pitanja, kao i eventualna obrazloženja za pojedine planirane djelatnosti dat će razredni tajnici, voditelji zavoda, predsjednici savjeta, kabineta i centara, odnosno voditelji stručnih jedinica u sastavu Akademije, a za prijedloge planova Uprave pojedini njezini članovi.

U planovima je rada prikazana predviđena znanstvena djelatnost, njezini planirani znanstveni skupovi i savjetovanja, izložbe i izdavačka djelatnost. I dosad se u ovakvim zgodama isticalo kako su predloženi planovi zapravo planovi želja čija realizacija ovisi o mogućnostima koje su često bile znatno manje od željenoga. S druge pak strane, iskustvo pokazuje da je velika većina planova bila ostvarena kad su se odgovorne osobe zdušno založile za realizaciju planiranoga. Mislimo tu u prvome redu na materijalnu podlogu jer raspoloživa sredstva Akademije nisu bila, niti su sada, dostatna za realizaciju svih predočenih planova. Iz toga ujedno slijedi zaključak da za iskazane planove treba napraviti i plan financijskoga pokrića. To još više govori u prilog potrebi zajedničkoga dogovora i poštivanja dogovorenoga.

U sklopu takva razmišljanja čini nam se potrebnim skrenuti pozornost da se na primjer, u okviru izdavačkih planova, ponavljaju neki naslovi već nekoliko godina, čak pet, šest ili deset godina, a rukopisi nisu nikada predani za tisak. Očito je da nisu realno planirani. Jednako je tako nezgodno da se u izdavačkim planovima pojedinoga razreda spominju izdanja za koja je na prethodnim našim dogovorima, npr. na javnom sastanku članova Akademije, iz samoga razreda došla sugestija da takva publikacija u takvu obliku više nije razredu potrebna. Planovi se, naime, jednim dijelom prenose jednostavno iz godine u godinu, što zacijelo pripada praksi koju bismo trebali prekinuti. Kako takve, recimo, "prepisivačke prakse" ima - negđe manje, negđe više - u svim razredima, dobro bi bilo da takve pojedinačne slučajeve razmotrimo ili sada ili, možda, na zajedničkom sastanku razrednih tajnika i da zaključci o tim segmentima bude sastavni dio usvojenoga plana rada. Sve ostalo predmet je današnje naše prosudbe i današnjega usvajanja.

Već sam spomenuo da je realizacija naših planova usko vezana za financijske mogućnosti. Prema onome što se već sad zna iz prijedloga državnog proračuna, te će mogućnosti biti veoma skučene, čak i u slučaju da se usvoje naše primjedbe što smo ih usmeno i pismeno obrazložili predlagaču. Naime, planove treba netko i ostvarivati. A upravo oni koji su najangažiraniji, od kreatora do pratećih službi, zakinuti su, i to znatno, prema prijedlogu proračuna. Zato situacija u kojoj jesmo obvezuje, kao i dosad na maksimalnu racionalizaciju poslovanja unutar Akademije. S druge strane, za ostvarenje nekih djelatnosti trebat će zacijelo tražiti sredstva kod suorganizatora i suizdavača. U takvu je načinu rada bilo uspjeha već dosad, pa nema razloga da ne bude i ubuduće. Valja, naime, vjerovati, da će visoka razina rada na znanstvenim i umjetničkim ostvarenjima članova naše Akademije biti dobrom podlogom za uspješnu kooperaciju s odgovarajućim ustanovama i ministarstvima, posebno s Ministarstvom znanosti i tehnologije.

Dopustite mi na kraju ovoga kratkoga osvrta da u ime Uprave predložim da se, osim onoga što je već uvršteno u planove rada, doda još i:

1. nastavak rada na projektu "Hrvatska - pravci strateškoga razvitka" i s tim u svezi da se održi simpozij u Zagrebu 25.-26. travnja 1995.,
2. nastavak rada na projektu "Hrvatska i Europa",
3. održavanje, zajedno s nekoliko srednjoeuropskih akademija, međunarodne konferencije o tolerantnosti u sklopu akcije Ujedinjenih naroda da 1995. godina bude godinom tolerantnosti,
4. održavanje simpozija "Bleiburg 1945."

O tim se projektima, ili većini njih, već raspravljalo na sjednicama Predsjedništva i doneseni su zaključci o nastavku rada. Ako smatrate potrebnim, mogu se dati dodatna objašnjenja.

Uprava također predlaže da se iduće godine dostojno obilježi 180. obljetnica rođenja i 90. obljetnica smrti utemeljitelja naše Akademije Josipa Jurja Strossmayera. Predviđa se da bi takvu proslavu Akademija mogla organizirati zajedno s Đakovačko-srijemskom biskupijom i Gradskim poglavarstvom Đakovo, jer u tom pravcu postoje određene naznake.

Hvala."

Nakon što je glavni tajnik akad. M.Moguš dao uvodne napomene o planovima rada, predsjednik otvara raspravu. U raspravi su sudjelovali akademici Zvonimir Devidé, Milan Moguš i Antun Dubravko Jelčić.

Na prijedlog akademika A. D. Jelčića Skupština je prihvatila prijedlog da se u plan rada Akademije za sljedeću godinu uvrste pripreme okruglog stola ili znanstvenog skupa o Anti Starčeviću u povodu 100. obljetnice njegove smrti. U pripremi skupa trebali bi posebno sudjelovati Razred za društvene znanosti, Razred za filološke znanosti i Razred za književnost.

Nakon završene rasprave Skupština je usvojila Planove rada Akademije za godinu 1995., s tim da će njihovo ostvarenje zavisiti od raspoloživih sredstava.

3. Prelazi se na 3. točku dnevnog reda: Prijedlog za osnivanje Razreda za tehničke znanosti.

Predsjednik podsjeća članove Akademije da su obrazloženi prijedlog dobili uz poziv za Skupštinu i moli akademika Smiljka Ašpergera da dade dodatna objašnjenja.

Akademik S. Ašperger, tajnik Razreda za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti, obrazlaže potrebu osnivanja novog Razreda za tehničke znanosti, ili kako neki predlažu za tehnološke znanosti, jer da je to klasifikacija koju je odredio UNESCO.

S. Ašperger je još nadodao:

- Predsjedništvo Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti na sjednici od 28. prosinca 1993.g. prihvatilo je preporuku Razreda za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti o osnivanju novog Razreda za tehničke znanosti, donijetu na sjednici Razreda od 20. prosinca 1993.g.

Predsjedništvo Akademije temelji svoju odluku na činjenici da je u Hrvatskoj veliki broj vrsnih znanstvenika iz područja tehničkih znanosti, ali je njihova zastupljenost, u odnosu na druge znanosti, nedovoljna. Osnivanje zasebnog razreda tehničkih znanosti od posebne je važnosti za obnovu i razvoj Hrvatske.

Potrebu osivanja zasebnog razreda tehničkih znanosti Predsjedništvo Akademije također temelji na činjenici što se znanstveni rad na području tehničkih znanosti u izvjesnoj mjeri razlikuje od znanstvenog istraživanja u fundamentalnim znanostima. Tako istraživanja u tehničkim znanostima nisu često, zbog poslovnih razloga, pristupačna znanstvenoj javnosti, što diktira povećanu upućenost znanstvenika tehničkih znanosti jednih na druge. Nadalje, istraživanja u tehničkim znanostima i u industrijskoj primjeni odvijaju se, u pravilu, u većim skupinama, a razvojno istraživanje uključuje čitave kolektive; u industrijskim istraživanjima postoji stalna interakcija znanosti i njezine praktične primjene, pri čemu problemi prakse iniciraju znanstvenu problematiku.

Sve te i druge specifičnosti mogu se najbolje vrednovati u Razredu za tehničke znanosti gdje bi vrhunski znanstvenici iz tih znanosti imali bitnu ulogu u formuliranju i provođenju kriterija vrednovanja.

Osnivanjem zasebnog razreda tehničkih znanosti okupili bi se u našoj nacionalnoj akademiji i vrhunski znanstvenici svih tehničkih znanstvenih oblasti i područja, kako je to realizirano u najvećem broju europskih zemalja.

Nakon rasprave u kojoj su sudjelovali akademici V. Paar, V. Silobrčić, I. Supek, V. Neidhardt i K. Ilakovac, Skupština je većinom glasova donijela načelnu odluku o osnivanju Razreda za tehničke znanosti. Realizaciju te odluke Skupština je prepustila Predsjedništvu Akademije.

Osnivanju Razreda za tehničke znanosti prethodi promjena Zakona o Hrvatskoj akademiji i Statuta Akademije u smislu omogućavanja popune članstva Akademije do broja 160, kako bi uz dio članova razreda s područja tehničkih znanosti, bio izabran i dio novog članstva. Skupština je, nadalje, ovlastila Predsjedništvo da odluči o nazivu razreda, načinu

predlaganja novih članova tog razreda, kao i vremenu predlaganja potrebnih izmjena u Zakonu i Statutu Akademije.

4. i 5. Prelazi se na 4. i 5. točku dnevnog reda:

4. Izmjene i dopune Odluke o osnutku i dodjeli nagrada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, i

5. Pravilnik o postupku u dodjeli nagrada Hrvatske akademije.

Predsjednik I. Supek podsjeća da je Predsjedništvo Akademije u oba ta dokumenta predložilo određene promjene koje su već unijete u materijale koji su dostavljeni svim članovima.

Predsjednik upoznaje članove s promjenom u Odluci o osnutku i dodjeli nagrada Hrvatske akademije za znanstvena i umjetnička dostignuća u smislu da konačnu odluku o dodjeli nagrada donosi Predsjedništvo Akademije, a ne, kao što je to bio prije slučaj, Odbor za nagrade.

Predsjednik podsjeća članove da je rok za dostavu prijedloga za nagrade 31. siječnja 1995. i moli razrede da se aktiviraju u postupku predlaganja kandidata.

Budući da nitko nema pitanja, predsjednik daje na glasovanje oba dokumenta i konstatira da je Skupština jednoglasno usvojila Izmjene i dopune Odluke o osnutku i dodjeli nagrada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Pravilnik o postupku u dodjeli nagrada Hrvatske akademije.

6. Prelazi se na 6. točku dnevnog reda: Prijedlog za produženje mandata članova Predsjedništva do kraja kalendarske godine u kojoj istječe trogodišnji mandat.

Na poziv predsjednika I. Supeka glavni tajnik akademik M. Moguš u kraćim crtama upoznaje Skupštinu s prijedlogom da se mandat Predsjedništva i Uprave Hrvatske akademije produži do kraja kalendarske godine u kojoj ističe rok trogodišnjeg mandata tih tijela, tako da bi se rok trogodišnjeg mandata novoizabranog Predsjedništva i Uprave računao od početka slijedeće godine nakon godine u kojoj bi bio obavljen njihov izbor.

Pošto je glavni tajnik akad. M. Moguš upoznao Skupštinu s tim prijedlogom Predsjedništva, predsjednik otvara raspravu.

Budući da se nitko nije javio za riječ, predsjednik daje na glasovanje prijedlog Odluke i potom konstatira da je jednoglasno usvojena Odluka o produženju mandata Uprave i Predsjedništva Akademije do kraja kalendarske godine u kojoj istječe trogodišnji mandat.

7. Predsjednik I. Supek podsjetio je i na ostale prijedloge za promjenu Zakona o Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti i Statuta Akademije i predložio da se s tim prijedlozima zasad ne ide u proceduru.

Predsjednik zahvaljuje svim sudionicima u raspravi, zaključuje skupštinsko zasjedanje u 11,30 sati i poziva sve nazočne na tradicionalno novogodišnje primanje u salone Akademije.

IZVJEŠTAJ O RADU
HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI
U GODINI 1994.

PREDSJEDNIŠTVO AKADEMIJE

Predsjedništvo Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti održalo je u godini 1994. osam redovitih sjednica. U nastavku dajemo pregled glavnih zaključaka koji su doneseni na tim sjednicama.

- Predsjedništvo je primilo na znanje prijedloge i nominacije za nove članove Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Na sjednici je tajnik Razreda za društvene znanosti akademik Eugen Pusić izvijestio da taj Razred nije, iz formalnih razloga, prihvatio kandidaturu dr. Šime Batovića za redovitog člana Akademije, zbog toga što je prijedlog za izbor uputio Odsjek za arheologiju Filozofskog fakulteta u Zadru, a ne Vijeće istog fakulteta. Osim toga akademik E. Pusić dopunio je prijedloge za izbor dopisnih članova s prijedlogom za izbor dr. Mirjana Damaške za dopisnog člana Hrvatske akademije.

Nadalje je Predsjedništvo zaključilo da će se i reizbor članova suradnika na ovim izborima obaviti prema dosadašnjim kriterijima, tj. izbori za nove članove suradnike obavit će se odvojeno od izbora za članove suradnike koji podliježu reizboru.

Ubuduće će se prilikom izbora članova suradnika primjenjivati jednaki izborni postupak za članove suradnike bez obzira izabiru li se prvi put ili reizabiru, s time da će primjena tog načela iziskivati prethodne promjene u Pravilniku o predlaganju i izboru novih članova Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

- Predsjedništvo je, sukladno prije utvrđenim kriterijima, odlučilo Skupštini Akademije predložiti slijedeće kandidate za izbor, i to:

a) Kandidati za počasne članove:

Linus Pauling, dobitnik Nobelove nagrade

Franjo Kuharić, kardinal i zagrebački nadbiskup.

b) Kandidati za dopisne članove:

1. Werner Welzig, predsjednik Austrijske akademije
2. Domokos Kosári, predsjednik Mađarske akademije
3. France Bernik, predsjednik Slovenske akademije
4. Rudolf Zahrádnik, predsjednik Češke akademije
5. Branislav Lichardus, predsjednik Slovačke akademije
6. Raymond Daudel, predsjednik Europske akademije znanosti, umjetnosti i književnosti (Paris)
7. Angel Martin Municio, predsjednik Španjolske akademije
8. Helmuth Moritz
9. Eugen Seibold
10. Hans Rothe
11. Predrag Cvitanović
12. Nikola Jović
13. Branko Franolić.

- Predsjedništvo je sazvalo sastanak redovitih članova Akademije na dan 4. ožujka 1994., radi rasprave o radu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti s posebnim osvrtom na nužne promjene u Zakonu i Statutu Akademije.

- Predsjedništvo je podržalo dosadašnje napore Uprave Akademije za osiguranjem dostatnih sredstava za rad Hrvatske akademije, kao i nastojanja da se nagrade članova Akademije usklade s kriterijima iz Zakona o Hrvatskoj akademiji. Predsjedništvo je, međutim, izrazilo žaljenje što sva ta nastojanja ne nailaze na odgovarajuće razumijevanje kod nadležnih državnih organa, što rezultira stalnim pogoršanjem materijalne pozicije Akademije.

Na kraju je zaključeno da uz provođenje maksimalnih mjera štednje u okviru Akademije, o nastaloj situaciji treba upoznati predsjednika Vlade i ministra financija.

- Predsjedništvo je primilo na znanje prijedloge kandidata koje razredi predlažu za izbor u članstvo Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i zaključilo da se za dopisnog člana Hrvatske akademije predloži i prof. dr. Albert Eschenmoser.

U svezi s prvom primjenom odredbe o ograničenom broju novih redovitih članova Akademije s jedne, i neuspjelog izbora kandidata u dva od ukupno četiri razreda koji su imali pravo predlaganja novih redovitih članova s druge strane, Predsjedništvo je predložilo da se prilikom izmjena Zakona i Statuta Hrvatske akademije razmotri mogućnost izbora u razredima i onih kandidata koje predlažu institucije izvan Akademije, ako dobiju najmanje 30% glasova članova razreda.

- Predsjedništvo je informirano da je 28. listopada 1993. tekst Natječaja za dodjelu nagrada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti objavljen u dnevnom tisku i dostavljen svim razredima Hrvatske akademije, sveučilištima u Zagrebu, Rijeci, Osijeku i Splitu.

Rok za podnošenje prijedloga za dodjelu nagrada bio je 31. siječnja 1994. godine. U navedenom roku Odboru za nagrade pristiglo je devet prijedloga.

Predsjedništvo je na svojoj sjednici, održanoj 14. veljače 1994. produljilo rok raspisanog Natječaja do 15. ožujka.

O produljenju roka Natječaja obaviješteni su Akademijini razredi i sveučilišta u Zagrebu, Rijeci, Osijeku i Splitu. Informacija je objavljena i u dnevnom tisku.

Predsjedništvo je s tim u vezi odredilo 10. travnja 1994. godine kao krajnji rok za razmatranje i utvrđivanje prijedloga kandidata za nagrade Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Odbor za nagrade treba održati svoju sjednicu najkasnije do 17. travnja 1994. godine kako bi se nagrade mogle uručiti prigodom Dana Akademije 29. travnja 1994. godine.

- Predsjedništvo je na osnovi uvodnih izlaganja akademika I. Supeka, predsjednika Akademije i akademika R. Filipovića, predsjednika Odbora za Statut, raspravljalo o mogućim promjenama Zakona i Statuta Hrvatske akademije.

U svom uvodnom izlaganju akademik I. Supek podsjetio je na proceduru donošenja izmjena i dopuna Zakona o Hrvatskoj akademiji prema kojoj Akademija može samo inicirati postupak za promjenu Zakona, dok pripremu teksta promjena obavljaju nadležna ministarstva, a formalni predlagač izmjena Zakona bila bi, vjerojatno, Vlada Republike Hrvatske. U takvoj situaciji postoji opasnost da se u Zakon unesu i neke odredbe suprotne prevladavajućem interesu Akademije. U tom smislu spominje se i odredba o nemogućnosti obavljanja operativnih funkcija u Akademiji za one članove koji su navršili 70 ili 75 godina života. Zbog toga predsjednik smatra da bi se o tom i svim ostalim prijedlozima za izmjenu Zakona o Hrvatskoj akademiji prethodno trebala izjasniti Skupština Akademije kako bi predlagači Zakona bili upoznati s mišljenjem Akademijina članstva.

Predsjedništvo je - s obzirom na to da su u raspravi izložena i mišljenja različita od onih predloženih u Nacrtu prijedloga izmjena i dopuna Zakona o Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti - zaključilo:

Odbor za Statut ocijenit će još jedanput sve prijedloge i razloge koji iziskuju promjene i dopune Zakona o Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti i pripremiti novi Nacrt upotpunjen sa svim mišljenjima iznesenim u dosad provedenoj raspravi u razredima Akademije. Tako upotpunjen novi Nacrt bio bi podloga za ponovnu raspravu u razredima Akademije nakon koje bi, zbog važnosti pitanja koja se želi riješiti, bio iznesen i pred Skupštinu Akademije kako bi se i ona mogla izjasniti o u raspravi iznesenim mišljenjima i predloženim rješenjima. Skupština Akademije održala bi se tijekom listopada ili studenoga 1994. godine.

- Predsjedništvo je u svezi s pripremama za izbor novog Predsjedništva Akademije primilo na znanje usmenu informaciju akademika M. Moguša, glavnog tajnika, prema kojoj bi već u tijeku lipnja trebalo u razredima započeti s pripremama, budući da predstoje ljetni odmori, a mandat sadašnjem Predsjedništvu ističe 21. studenoga ove godine.

S obzirom na to da se prema Statutu Akademije Izborna skupština za izbor novog Predsjedništva mora zakazati najkasnije mjesec dana prije održavanja (članak 42. stavak 2. Statuta), potrebno je sve pripreme završiti najkasnije do 20. listopada 1994. godine, uključujući tu i odredbu članka 6. Pravilnika o predlaganju i izboru članova Predsjedništva Hrvatske akademije.

- Predsjedništvo je odlučilo potaknuti izmjene u postupku dodjele nagrada Hrvatske akademije na način da bi ubuduće odluku o dodjeli donosilo Predsjedništvo dok bi formalnu stranu postupka obavljao uži odbor.

Odbor za Statut pripremit će nacrt potrebnih promjena u tekstu Odluke o dodjeli nagrada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i dostaviti ga razredima radi dobivanja mišljenja, te će ga nakon toga proslijediti po uobičajenom postupku Skupštini radi usvajanja.

- Predsjedništvo je razmotrilo predloženi ugovor o osnivanju Hrvatske autorske agencije prema kojem bi Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti bila osnivač te agencije. Predsjedništvo se suglasilo s prijedlogom ugovora uz uvjet da se dopuni odredbom koja bi omogućila Hrvatskoj akademiji da se ogradi od možebitnih posljedica djelovanja te agencije i odredbom da Akademija bude predstavljena u Upravnom vijeću Agencije brojem svojih predstavnika, ovisno o ukupnom broju članova tog vijeća.

- Predsjedništvo je razmotrilo i primilo na znanje podnesak Razreda za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti, uz napomenu da se u slučaju izbora za dopisne članove, pet predsjednika akademija iz susjednih i srednjoeuropskih zemalja, istovremeno radi i o istaknutim znanstvenicima koji ispunjavaju postojeće kriterije za izbor za dopisne članove Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

- Predsjedništvo je u svezi s pripremama za izbor novog Predsjedništva Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti usvojilo slijedeće zaključke:

Izborna skupština radi izbora novog časništva održat će se 17. studenoga 1994., u 17,00 sati u Akademijinoj palači.

- U svezi s provedbom priprema na nominiranje i kandidiranje novog časništva Predsjedništvo konstatira da se razredi nisu u potpunosti držali zaključaka koje je Predsjedništvo donijelo na svojoj 3. redovitoj sjednici, održanoj 25. svibnja 1994., budući da nominacije kandidata za članove nove Uprave Akademije pretežno nisu obavljene u skladu s člankom 5. Pravilnika o predlaganju i izboru članova Predsjedništva. Zbog toga Predsjedništvo inzistira da se prilikom nominiranja i kandidiranja novih članova Predsjedništva razredi u potpunosti pridržavaju odredaba Statuta i Pravilnika o predlaganju i izboru članova Predsjedništva Akademije.

Sjednice razreda na kojima će se nominirati kandidati za članove Uprave i Predsjedništva potrebno je sazvati što prije, budući da će sjednica Predsjedništva, na kojoj će se razmotriti nominacije razreda, biti održana 5. listopada 1994.

Kandidiranje kandidata za sve članove Predsjedništva treba obaviti najkasnije do 17. listopada kako bi se mogli ostvariti predviđeni rokovi izbornog postupka.

Predsjedništvo je nadalje zaključilo da će se Skupština Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti radi usvajanja planova rada održati krajem ove godine, pa se sukladno tome mole razredi da pripreme planove rada za 1995. godinu, najkasnije do 30. studenoga 1994.

Predsjedništvo je zaključilo da se mandat sljedeće Uprave produži do kalendarskog kraja godine u kojoj će joj isteći rok trogodišnjeg mandata.

- Predsjedništvo se suglasilo s prijedlogom da se u Odluci o osnutku i dodjeli nagrada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, te u Pravilniku o radu Odbora za nagrade izvrše sljedeće dopune:

da Odbor za nagrade vodi računa samo o formalnoj ispravnosti prijedloga te postupka za dodjelu nagrada bez kompetencija da odlučuje o dodjeli nagrada;

razredi Akademije, kao i dosad, razmatraju i utvrđuju prijedloge za dodjelu nagrada, uz eventualnu naznaku redoslijeda:

Predsjedništvo Akademije donosi odluku o dodjeli nagrada. Konkretni prijedlozi izmjena i dopuna spomenute Odluke i Pravilnika predložit će se na usvajanje Skupštini Akademije.

- Predsjedništvo je primilo na znanje informaciju akademika Željka Bujasa o pripremama za objavljivanje projekta Hrvatska - prilozi za strategiju razvoja. Očekuje se da će tisak publikacije biti dovršen polovicom listopada ove godine, te će nakon toga biti organizirano javno predstavljanje tog djela.

- Predsjedništvo je, nakon rasprave o rezultatima kandidiranja za članove Uprave, usvojilo sljedeće zaključke:

S obzirom na to da su razmotreni rezultati i tijek postupka nominiranja kandidata za članove Uprave Hrvatske akademije, konstatira se da je postupak nominiranja obavljen u roku i u skladu s odredbama Pravilnika o predlaganju i izboru članova Predsjedništva Akademije. Prema nominacijama razreda za predsjednika je ponovno predložen akademik Ivan Supek, za potpredsjednike akademici Vlatko Pavletić i Ivo Padovan, a za glavnog tajnika akademik Milan Moguš.

Imena kandidata koji su nominirani za članove Uprave Akademije dostavit će se svim razredima koji će tajnim glasovanjem utvrditi svoj konačni prijedlog kandidata za pojedine funkcije u Upravi Akademije.

U postupku utvrđivanja konačnog prijedloga kandidata, razredi bi se, prema usvojenom stajalištu Predsjedništva, mogli izjašnjavati samo o onim kandidatima koji su dobili potrebnu većinu u postupku nominacija.

Predsjedništvo je primilo na znanje suglasnost svih članova sadašnje Uprave za prihvaćanje ponovne kandidature.

- Predsjedništvo se suglasilo s prijedlogom Uprave Akademije, da se u povodu učestalih izjava u Hrvatskom saboru o "jugoslavenskom" karakteru Hrvatske akademije, prihvati sljedeća izjava za javnost:

"Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti zgranuta je izjavama na posljednjem zasjedanju Hrvatskog sabora, kojima se Akademiji osporava hrvatski značaj, a pripisuje joj se neko "jugoslavenstvo". Takva je uvreda mogla izaći samo iz nepoznavanja povijesti Akademije i njezina dosadašnjeg rada.

Utemeljena od Hrvatskog sabora ljeta 1861. Akademija je otada promicala hrvatsku kulturu i hrvatsko državno pravo. Ime "jugoslavenska" joj je dano najviše iz razloga da Akademija širi prosvjetu i hrvatski utjecaj na Balkanu, odakle se povlačilo Otomansko Carstvo, a gdje je nastupao srpski ekspanzionizam sa zamislima velike Srbije. Kada je nakon raspada Jugoslavije Republika Hrvatska izvojevala potpunu samostalnost i međunarodno priznanje, bila je logična i promjena imena Akademije. No kroz sve to dugo vrijeme Akademija je unapređivala hrvatsku kulturu i branila

tisućljetnu hrvatsku državnost, o čemu svjedoče tisuće napisa, konferencija i internacionalnih pothvata. Čim su Jugoslavenska narodna armija i republike Srbija i Crna Gora počele dugo pripremanu agresiju na Hrvatsku, Akademija se svrstala u obranu domovine. Dok je još Dubrovnik gorio, Akademija je održala sastanak u gradu na dometu pušaka, a i poslije su skupine članova Akademije obilazile ugrožena područja. Svo vrijeme Akademija je donijela niz deklaracija i priziva, pa preko raširene mreže akademija i drugih kulturnih ustanova širila je istinu o strahovitoj najezdi na Hrvatsku, pa na Bosnu i Hercegovinu. Bila je također prva, koja je pokrenula osnivanje suda Ujedinjenih naroda za ratne zločine. Uz taj napor nastavio se znanstveni i umjetnički rad. Upravo je pred izlaskom iz tiska knjiga "Hrvatska - prilozi strateškom razvoju", u kojoj je sažet rad Akademijinih savjeta i razreda, a pred tiskom je prva knjiga velikoga pothvata o hrvatskoj kulturi od dolaska Hrvata u ove krajeve do danas.

Zbog svega toga prosvjedujemo što su u Hrvatskom saboru izneseni neutemeljeni sudovi o Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti."

Predsjedništvo je na temelju prijedloga razreda utvrdilo prijedlog kandidata za članove Uprave i Predsjedništva, te tajnike razreda, i to:

Ivan Supek, za predsjednika,

Ivo Padovan i Vlatko Pavletić, za potpredsjednike,

Milan Moguš, za glavnog tajnika.

Za članove Predsjedništva Akademije: Natko Devčić, Sergije Forenbacher, Andrija Kaštelan, Andre Mohorovičić i Eugen Pusić.

Za potvrdu izbora tajnika razreda:

Smiljko Ašperger, u Razredu za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti,

Vladimir Majer, u Razredu za prirodne znanosti,

Slavko Cvetnić, u Razredu za medicinske znanosti,

Božidar Finka, u Razredu za filološke znanosti,

Slavko Mihalić, u Razredu za književnost,

Miroslav Begović, u Razredu za likovne umjetnosti,

Ivan Supičić, u Razredu za glazbenu umjetnost i muzikologiju.

Predsjedništvo je primilo na znanje da će Razred za društvene znanosti naknadno predložiti tajnika Razreda budući da je izabrani tajnik akademik Ljubo Boban preminuo.

Predsjedništvo je između predloženih kandidata za članove Uprave izabralo akademike Andru Mohorovičića i Natka Devčića, s time da će svaki od njih biti članom Uprave u polovici trajanja mandata.

U prvoj polovici mandata u trajanju od jedne i pol godine bit će član Uprave akademik Andre Mohorovičić, dok će u drugoj polovici mandata to biti akademik Natko Devčić.

- Predsjedništvo je na prijedlog Razreda za društvene znanosti donijelo sljedeće odluke:

1. Predsjedništvo je suglasno s osnivanjem odbora za proučavanje ranog kršćanstva u hrvatskim zemljama. Odbor će djelovati u okviru Razreda za društvene znanosti.

2. Predsjedništvo je suglasno da Akademija preuzme projekte koji se odnose na Hrvatsku, a koji su se vodili kao savezni projekti u okviru bivšeg Savjeta akademija znanosti i umjetnosti Jugoslavije.

3. Predsjedništvo je suglasno da Razred za društvene znanosti preuzme posredništvo u međunarodnom projektu Corpus vasorum antiquorum uz uvjet da Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti ne sudjeluje u troškovima projekta.

- Predsjedništvo je bez rasprave potvrdilo sporazum o znanstvenoj i umjetničkoj suradnji između Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Akademije znanosti i umjetnosti Kosova, potpisanog u Zagrebu 9. lipnja 1994.

- Predsjedništvo je potvrdilo Sporazum o znanstvenoj i umjetničkoj suradnji zakjučen između Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Makedonske akademije na naukite i umetnostite, dana 14. lipnja 1994. u Zagrebu.

Predsjedništvo je nadalje zaključilo da će se u jesen 1994. godine sastati delegacije Makedonske i Hrvatske akademije radi dogovora o budućoj suradnji dviju akademija. Razred za društvene znanosti, Razred za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti, Razred za filološke znanosti i Razred za književnost, predložit će po jednog predstavnika iz razreda u delegaciju Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

- Predsjedništvo se suglasilo s inicijativom predsjednika Ivana Supeka, da se osnuje Odbor za pripremu simpozija o fundamentalnim istraživanjima i problematici obrazovanja, koji bi se trebao održati u proljeće 1995. godine. Odbor će djelovati u sastavu: akademik Dubravko Tadić, predsjednik Odbora i članovi prof. dr. Sonja Bašić, dekan Filozofskog fakulteta u Zagrebu, član suradnik Stjepko Težak, dr. Krunoslav Pisk, direktor Instituta "Ruđer Bošković" te jedan član kojeg će odrediti Razred za prirodne znanosti.

- Predsjedništvo je donijelo odluku kojom se potvrđuje Sporazum o znanstvenoj suradnji zaključen između Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Ruske akademije znanosti, dana 30. kolovoza 1994. godine u Zagrebu.

- Predsjedništvo je razmotrilo pismo Razreda za prirodne znanosti od 4. srpnja 1994. i zaključilo zamoliti tajnika istog Razreda da sazove sastanak Razreda na koji će biti pozvani i svi članovi Znanstvenog savjeta za prirodoslovno istraživanje Jadrana.

Na tom zajedničkom sastanku razmotrit će se problemi u svezi sa dosadašnjim djelovanjem Savjeta kao i eventualne personalne promjene potrebne radi bolje organizacije budućeg rada.

- Predsjedništvo se suglasilo s inicijativom predsjednika Upravnog odbora Zaklade za promjenu Statuta Zaklade Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u članku 4., i to tako da se iznosi naznačeni u DEM promijene u USD. Prema tome, u prvoj i drugoj alineji treba stajati iznos od 25.000 USD ili više, a u trećoj alineji iznosi od 2.000.- USD ili više.

Predsjedništvo je nadalje prihvatilo i predloženi tekst o Zakladi Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

- Predsjedništvo se načelno suglasilo s predloženim uputama o postupku u slučaju smrti člana Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti s time da razredi prije definitivnog prihvaćanja uputa daju svoje primjedbe Upravi Akademije.

- Predsjedništvo se suglasilo s Pismom o namjerama o suradnji između Francuske akademije znanosti i Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

- Predsjedništvo je prihvatilo Ugovor o znanstvenoj suradnji između Slovačke akademije znanosti i Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

- Predsjedništvo je prihvatilo prijedloge sa zajedničke sjednice Odbora za Europski projekt i Uprave Croatian Academy Pressa, i to:

1. da se Odbor i Uprava spoje u jedinstveni Odbor pod dosadašnjim nazivom "Odbor za Europski projekt" i u dosadašnjem sastavu od ukupno 14 članova, s dosadašnjim predsjednikom akademikom Ivanom Supičićem,

2. da sva izdanja Akademije na stranim jezicima budu objavljena s logom "Croatian Academy Press", uključujući ona iz Europskog projekta, koji je uključen u "Svjetsko desetljeće kulturnog razvoja" UNESCO-a,

3. da akademik Nenad Trinajstić preuzme uredništvo izdanja predloženih s područja egzaktnih i prirodnih znanosti,

4. da akademik Andre Mohorovičić preuzme uredništvo predloženih izdanja s područja likovnih umjetnosti,

5. da se nakon konsultiranja odgovarajućih razreda imenuje urednik za izdanja s područja humanističkih znanosti,

6. da se iz sredstava rebalansa proračuna za 1994. godinu odobre inicijalna sredstva kao pomoć za izdavanje u 1995. godini.

Postupak izdavanja edicija provest će se u potpunom skladu s Akademijinim običajima, u suradnji s razredima i prema Pravilniku o izdavačkoj djelatnosti Akademije.

- Predsjedništvo je zaključilo da Upravu Croatian Academy Press-a čine sljedeći članovi: akademici Dragan Dekaris, Boris Magaš, Nenad Trinajstić, Josip Vončina i Alica Wertheimer-Baletić.

- Predsjedništvo je imenovalo za predsjednika Organizacijskog odbora međunarodnog skupa Peace, Human Rights and the Responsibility of Intelectuals (Opatija, 30.IX - 1. X 1994.) akademika Ivu Šlausa, a za potpredsjednike akademike Željka Kućana i Vladimira Stipetića.

- Predsjedništvo je zaključilo da za vrijeme odsutnosti akademika Dušana Bilandžića, dužnost predsjednika Odbora za mir, ljudska prava i druge političke probleme obavlja član suradnik Zvonimir Šeparović.

- Predsjedništvo se suglasilo s prijedlogom Razreda za prirodne znanosti i imenovalo akademika Zvonimira Devidéa voditeljem Zavoda za ornitologiju Hrvatske akademije.

- Predsjedništvo je primilo na znanje informaciju koju je dao predsjednik Ivan Supek o pripremama za održavanje znanstvenog skupa "Mir, ljudska prava i odgovornost intelektualaca" koji će se održati u Opatiji 30. rujna i 1. listopada 1994. godine.

- Predsjedništvo je, nakon provedenog javnog natječaja i na prijedlog Uprave Akademije, tajnim glasovanjem jednoglasno ponovno izabralo mr. Slobodana Kaštelu za tajnika Hrvatske akademije. Četverogodišnji mandat tajnika počinje teći od 1. rujna 1994. godine.

- Predsjedništvo je donijelo odluku kojom se na prijedlog Komisije za izbor upravitelja Zavoda za znanstveni rad Hrvatske akademije u Varaždinu i Uprave Hrvatske akademije, na radno mjesto upravitelja Zavoda izabere mr. Eduard Vargović.

- Predsjedništvo je prihvatilo ostavku akademika Stjepana Babića na članstvo u Vijeću Hrvatske radiotelevizije, u kojem je djelovao kao predstavnik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Na istoj sjednici Predsjedništvo Hrvatske akademije izabralo je za predstavnika Akademije u Vijeću Hrvatske radiotelevizije akademika Milana Moguša.

- Predsjedništvo je zaključilo da Hrvatska akademija bude pokrovitelj Znanstvenog skupa o nacionalnom parku Plitvička jezera, kao nacionalnom dobru Republike Hrvatske i svjetske baštine koji će se održati povodom 45. obljetnice proglašenja Plitvičkih jezera nacionalnim parkom Hrvatske.

U pripremi skupa sudjelovat će članovi Akademije, koji su delegirani u Upravni odbor Nacionalnog parka Plitvička jezera.

- Predsjedništvo se suglasilo s prijedlogom da Razred za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti zajedno s Razredom za prirodne znanosti preuzme pokroviteljstvo nad skupom "Perspektive razvoja hrvatskog prirodoslovlja" koji će se održati 13. svibnja 1994. u organizaciji Odjela za prirodoslovlje i matematiku Matice hrvatske.

- Predsjedništvo se suglasilo s prijedlogom da Razred za medicinske znanosti preuzme pokroviteljstvo nad Prvim kongresom humanih genetičara Hrvatske, koji će se održati u Zagrebu, 22-25. rujna 1994. godine.

- Predsjedništvo se suglasilo s prijedlogom da Hrvatska akademija prihvati pokroviteljstvo nad održavanjem znanstvenog skupa na temu "900 godina Ivanicha" koji će se održati u lipnju 1994. godine.

- Predsjedništvo se suglasilo s organizacijom skupa na kojem bi sudjelovali predstavnici Ruske akademije znanosti i Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Skup bi se održao radi učinkovitijeg povezivanja dviju akademija, a posebno zbog boljeg međusobnog upoznavanja kultura ruskog i hrvatskog naroda. U radu skupa sudjelovala bi po tri povjesničara, filologa i književnika, a održao bi se 15. i 16. lipnja u Zagrebu u organizaciji naše Akademije.

- Predsjedništvo je prihvatilo prijedlog Općine Ivanec da Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti bude pokrovitelj znanstvenog skupa koji će se održati povodom obilježavanja 600. obljetnice Ivanca.

- Predsjedništvo je prihvatilo prijedlog da Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti preuzme pokroviteljstvo nad znanstvenim skupom "Vrbovec u prošlosti i sadašnjosti" koji će se održati u povodu obilježavanja 750. obljetnice Vrbovca.

- Predsjedništvo je prihvatilo prijedlog Filozofskog fakulteta u Zadru da Hrvatska akademija preuzme pokroviteljstvo nad održavanjem znanstvenog skupa "Hrvati Boke kotorske: prošlost i sadašnjost".

- Predsjedništvo se suglasilo s prijedlogom da Razred za prirodne znanosti preuzme pokroviteljstvo savjetovanja "Privatne šume u Hrvatskoj u ozračju Helsinške konferencije o zaštiti i očuvanju europskih šuma".

- Predsjedništvo se suglasilo s prijedlogom da Razred za medicinske znanosti bude suorganizator znanstvenog skupa na temu "Bjesnoća - trajna opasnost".

- Predsjedništvo se suglasilo s prijedlogom da Razred za medicinske znanosti preuzme pokroviteljstvo nad međunarodnim znanstvenim skupom "2nd Alpe-Adria Immunology and Allergology Meeting".

- Predsjedništvo se suglasilo s prijedlogom Ogranka Matice hrvatske - Zlatar da Razred za filološke znanosti i Razred za književnost zajednički preuzmu pokroviteljstvo nad znanstvenim skupom o kajkavskom narječju i književnosti.

- Predsjedništvo je primilo na znanje informaciju koju je dao akademik Božidar Finka o znanstvenom sastanku predstavnika Ruske akademije znanosti i Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

- Predsjedništvo je primilo na znanje informaciju koju je dao glavni tajnik, akademik Milan Moguš, da će 7. kolovoza 1994. godine u Senju biti predstavljen i pretisak Senjskog glagoljskog misala u izdanju Hrvatske akademije, a u sklopu proslave 500. obljetnice tiska tog Misala.

- Predsjedništvo se suglasilo s postavljanjem spomen-ploče liječniku Đuri Bagliviju u crkvi S. Marcello al Corso u Rimu. Potrebna sredstva za postavljanje spomen-ploče zatražit će se od Ministarstva kulture i prosvjete, a predviđa se da bi spomen-ploča mogla biti postavljena krajem rujna ili početkom listopada ove godine.

- Predsjedništvo se suglasilo s prijedlogom Razreda za prirodne znanosti da Hrvatska akademija preuzme pokroviteljstvo nad sastankom hrvatskih biokemičara koji će se održati u Opatiji 14. i 15. listopada 1994. godine.

- Predsjedništvo je donijelo odluku kojom se daje suglasnost da Razred za medicinske znanosti bude suorganizator međunarodnog simpozija "Establishment of the Eastern and Central European Human Tumor Bank Network", s time da se redoslijed riječi u nazivu zamijeni tako da glasi "Establishment of the Central and Eastern European Human Tumor Bank Network".

- Predsjedništvo je odlučilo da Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti bude pokrovitelj i organizator znanstvenog kolokvija o Marku Antoniju de Dominisu koji će se održati na Rabu prilikom otkrivanja njegova spomenika 2. listopada 1994. godine. Predsjedništvo je nadalje zaključilo da Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti nakon Skupa pokrene postupak za ukidanje ekskomunikacije Marka Antonija de Dominisa.

Prilikom pokretanja postupka, zamolit će se suradnja profesora Bogoslovnog fakulteta u Zagrebu, gospode Jurja Kolarića, Ivana Goluba, Franje Šanjeka i Tomislava Šagi-Bunića.

- Predsjedništvo je zaključilo da će se Svečana sjednica Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, prigodom obilježavanja 900. obljetnice Zagreba i zagrebačke nadbiskupije održati u mjesecu studenom ove godine, i to u obnovljenoj zgradi "Narodnog doma", Opatička 18.

Na Svečanoj sjednici o značenju obljetnice govorit će predsjednik Ivan Supek i akademik Andre Mohorovičić.

- Predsjedništvo je prihvatilo inicijativu predsjednika Akademije akademika Ivana Supeka, da Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti bude organizator međunarodnog skupa o tolerantnosti koji bi se održao tijekom zadnjeg tjedna mjeseca rujna 1995. u Opatiji.

- Predsjedništvo je podržalo prijedlog predsjednika Akademije, u svezi s održavanjem konferencije o hrvatskim humanistima, koja bi se trebala održati u Bavarskoj. Financiranje te konferencije osiguralo bi se sredstvima Njemačke vlade.

- Predsjedništvo je primilo na znanje informaciju o međunarodnom skupu "Mir, ljudska prava i odgovornost intelektualaca", koju je podnio potpredsjednik Organizacijskog odbora akademik Vladimir Stipetić.

Predsjedništvo je pozitivno ocijenilo taj skup koji će pridonijeti međunarodnoj afirmaciji Republike Hrvatske. Tu ocjenu ne dovode u pitanje ni neki propusti organizacijske prirode s obzirom na to da je konferencija organizirana u relativno kratkom vremenu i uz značajne financijske teškoće. Predsjedništvo je primilo na znanje i Deklaraciju s tog skupa.

Predsjedništvo je visoko ocijenilo i znanstveni skup o biskupu Marku Antoniju de Dominisu, koji je održan u Rabu u okviru rada opatijskog skupa, te značajan doprinos Hrvatske akademije otkrivanju poprsja M. A. de Dominisa u njegovu rodnom mjestu Rabu.

Konačnu ocjenu o skupu Predsjedništvo će dati nakon što Organizacijski odbor podnese iscrpan izvještaj o radu skupa.

- Predsjedništvo je potvrdilo svoju prijašnju odluku o prihvaćanju pokroviteljstva nad znanstvenim skupom o Konavlima koji bi se trebao održati u jesen 1995. godine u Cavtatu.

Pokroviteljstvo nad skupom preuzet će Razred za društvene znanosti, dok će Zavod za povijesne znanosti Akademije u Dubrovniku biti suorganizator skupa, s time da će preuzeti organizaciju znanstvenog dijela skupa, bez ikakvih financijskih obveza.

- Predsjedništvo se suglasilo da Razred za medicinske znanosti bude zajedno s Odjelom za medicinu Matice hrvatske suorganizator znanstvenog skupa "Medicina u Zagrebu tijekom stoljeća", koji će se održati 4. studenog 1994. godine u Zagrebu.

- Predsjedništvo se suglasilo s prijedlogom da Razred za društvene znanosti bude zajedno s Hrvatskim poljoprivrednim zadružnim savezom suorganizator znanstvenog skupa "Hrvatsko zadrugarstvo - povijest i perspektive", koji će se održati krajem 1994. godine, te da u ime Hrvatske akademije sudjeluje u radu skupa akademik Vladimir Stipetić.

- Predsjedništvo se suglasilo da Razred za medicinske znanosti preuzme pokroviteljstvo nad skupom kojim će se obilježiti 45. obljetnica rada Instituta za medicinska istraživanja i medicinu rada.

- Predsjedništvo je prihvatilo prijedlog da Hrvatska akademija preuzme pokroviteljstvo nad održavanjem znanstvenog skupa "Nacionalni park Kornati, općina Tisno u Županiji šibenskoj - Prirodna podloga, zaštita, društveno i gospodarsko valoriziranje".

- Predsjedništvo se suglasilo da Razred za medicinske znanosti bude suorganizator Prvog hrvatskog znanstvenog sastanka o tumorima hipofize prolaktinoma i hiperprolaktinemije, koji bi se održao u palači Hrvatske akademije 15. prosinca 1994. godine.

- Predsjedništvo se načelno suglasilo s održavanjem znanstvenog skupa posvećenog Baldu Bogišiću i njegovoj ostavštini u Cavtatu, u organizaciji Zavoda za povijesne znanosti Hrvatske akademije u Dubrovniku.

- Predsjedništvo je zaključilo da Razred za društvene znanosti preuzme pokroviteljstvo nad održavanjem znanstvenog skupa "Gorjani - 750" koji će se održati 17. i 18. prosinca ove godine u Gorjanima.

- Predsjedništvo je prihvatilo izvještaj o ostvarenju financijskog plana Hrvatske akademije za godinu 1993. i zaključni račun Akademije za istu godinu kako slijedi:

Ukupno ostvareni prihodi	5.397.573.496 HRD
Ukupno ostvareni rashodi	5.171.637.093 HRD
Bruto dobit poslovne godine	225.936.403 HRD

Predsjedništvo će taj zaključni račun predložiti Skupštini Akademije na konačno usvajanje.

- Predsjedništvo je utvrdilo prijedlog privremenog financijskog plana za 1994. godinu u ukupnom iznosu od 7.611.180.000 HRD sačinjenog na temelju zahtjeva koji je podnijela Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti Ministarstvu financija.

Konačan financijski plan Hrvatske akademije i odluku o raspodjeli sredstava za 1994. donijet će Predsjedništvo nakon što bude poznat iznos sredstava koja će biti odobrena Akademiji u državnom proračunu.

U raspravi koja je prethodila donošenju spomenutog zaključka došlo je do izražaja veliko nezadovoljstvo prijedlogom državnog proračuna za 1994. godinu, u dijelu koji se odnosi na financiranje Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Prijedlogom proračuna predviđeno je, naime, da se za ukupnu djelatnost Akademije u 1994. godini osiguraju sredstva u iznosu od 3.600.000.000.- HRD, tj. (po tečaju 1 DEM = 4.100.- HRD) 878.048 DEM što u odnosu na zahtjev Akademije (napravljen prema kriterijima Ministarstva financija - baza troškovi u prosincu 1993. godine) iznosi svega 47%. Čak i komparacija sa sredstvima Akademije za 1993., kada je proračunom bilo odobreno oko 1,800.000 DEM pokazuje da je za 1994. godinu odobrena tek polovica prošlogodišnjih sredstava.

Ništa bolja situacija nije bila ni u privremenom financiranju za prva tri mjeseca 1994. godine, kada su Akademiji odobrena sredstva za materijalne troškove koja su bila dostatna samo za pokrivanje troškova toplog obroka i prijevoza zaposlenih djelatnika.

Naglašeno je da se već duže vrijeme, a posebno u prijedlogu ovogodišnjeg proračuna, uopće ne vodi računa o poznatim specifičnostima Hrvatske akademije. Osim djelatnosti Akademije u Zagrebu njezin rad se odvija i u centrima širom Hrvatske, i to u: Puli, Rijeci, Zadru, Splitu, Trstenom, Dubrovniku, Cavtatu, Osijeku, Vinkovcima i Varaždinu. U Zagrebu Akademijine jedinice smještene su na 12 različitih lokacija što značajno povećava materijalne troškove rada.

S velikim teškoćama Akademija je suočena i u pogledu investicijskog održavanja, budući da je Akademija vlasnik ili korisnik desetak objekata u Zagrebu i isto toliko izvan Zagreba. Sve su to zdanja stara između 50 i 150 godina, uz to pretežno spomenici kulture nulte i I. kategorije, čije minimalno održavanje zahtjeva velika sredstva i organizacijske napore. Upravo zbog stalnog nedostatka sredstava već desetak godina traje obnova palače "Narodni dom" (Ilirska dvorana) u Opatičkoj ulici 18, sa slabim izgledima da se taj vrijedan kulturni objekt završi tijekom ove godine.

Zbog nedostatka sredstava gotovo je zastala jedna od osnovnih funkcija Akademije, a to je objavljivanje znanstvenih djela. Akademija je prijašnjih godina objavljivala oko 70 naslova, dok je sada taj broj sveden na znatno manji broj.

Osnivanjem hrvatske države znatno su povećane i obveze Akademije u pogledu održavanja postojeće, ali i uspostave nove međunarodne znanstvene suradnje. Međutim, zbog nedostatka

sredstava prijeti opasnost da se i dosad uspostavljena međunarodna znanstvena suradnja dovede u pitanje, a o uspostavi nove gotovo da i nema mogućnosti.

Osim spomenutih teškoća, zbog nedostatka sredstava, već je došlo u pitanje održavanje kontinuiteta rada na znanstvenoistraživačkim projektima, zatim rad Akademijinih znanstvenih savjeta, centara i odbora, nabavka nužne znanstvene opreme i inozemnih časopisa, organizacija znanstvenih, posebno međunarodnih skupova itd.

Zbog svega izloženog u raspravi je zatraženo da se u prijedlogu proračuna za 1994. godinu ispravi očita nepravda učinjena prema Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti, kao najvišoj znanstvenoj i umjetničkoj ustanovi u Republici Hrvatskoj, te da se za omogućavanje normalnog rada Akademije odobre zatražena sredstva u iznosu od 7,610.800.000.- HRD.

- Predsjedništvo je razmotrilo i prihvatilo izvješće o stanju zaštite od požara u objektima Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti te je ujedno podržalo poduzete mjere zaštite. Predsjedništvo nadalje podržava nastojanja da se mjere zaštite od požara provode što potpunije i na najučinkovitiji način, s time da nedostatak sredstava na žalost neće omogućiti cjelovitu primjenu svih potrebnih mjera.

- Akademik I. Supek, predsjednik Akademije upoznao je članove Predsjedništva da je obitelj Bombelles prenijela na Hrvatsku akademiju svoja prava na arboretum Opeka u Vinici. Akademija mora osmisliti program revitalizacije a zatim bi se uz pomoć varaždinskog gospodarstva i Županije prišlo obnovi tog vrijednost zdanja.

- Predsjedništvo se suglasilo s prijedlogom tajnika Razreda za likovne umjetnosti akademika Miroslava Begovića da se u zdanje u Ulici I.G. Kovačića 37, privremeno smjesti Hrvatski muzej arhitekture u osnivanju.

- Predsjedništvo je donijelo odluku da se četverosobni stan u Prilazu Gjure Deželića 50, vlasništvo Hrvatske akademije, temeljem oporuke pokojne Nade Marijan Janković, daje u zakup akademiku Sergiju Forenbacheru i njegovoj obitelji, s time da se stanarsko pravo može prenijeti samo jednokratno, i to isključivo na sina akademika Sergija Forenbachera.

Na temelju te odluke sklopit će se ugovor kojim će se pobliže regulirati međusobna prava i obveze Akademije kao vlasnika i Sergija Forenbachera kao korisnika stana.

ZAKLADA HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

Odlukom Skupštine Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti od 29. lipnja 1993.g. utemeljena je Zaklada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Zaklada je osnovana sa svrhom prikupljanja novčanih sredstava i materijalnih dobara radi potpomaganja ovih aktivnosti:

- izdavačke djelatnosti na području znanosti i umjetnosti,
- organiziranja znanstvenih skupova,
- razvijanja znanstvenoistraživačkog i umjetničkog rada,
- otkupa umjetnina,
- nagrađivanja značajnih dostignuća na području znanosti i umjetnosti.

Predsjedništvo Hrvatske akademije na sjednici od 22. studenoga 1993. donijelo je Statut Zaklade u kojem je predviđeno da je Zaklada pravna osoba, da se za aktivnosti Zaklade mogu trošiti samo sredstva od dobiti, a ne i osnovna glavnica, da su članovi Zaklade utemeljitelji i podupiratelji, a da Zakladom upravlja Upravni odbor koji se sastoji od devet predstavnika Hrvatske akademije i šest predstavnika članova utemeljitelja.

Odmah nakon donošenja Statuta Zaklade, a prije registracije Zaklade, poduzete su određene aktivnosti radi ukjučivanja članova u novoosnovanu Zakladu. Tako je 10. prosinca 1993. u palači Akademije održan radni dogovor s dvadesetak većih hrvatskih tvrtki. Sastanak je vodio akademik Ivan Supek, predsjednik Akademije. Već na tom sastanku izražena je spremnost pojedinih tvrtki da postanu utemeljitelji Zaklade i na taj način pomognu općekulturnu zadaću Zaklade.

Predsjedništvo Hrvatske akademije na sjednici od 28. prosinca 1993. donijelo je odluku o imenovanju privremenog Upravnog odbora Zaklade. Upravni odbor čini osam članova Hrvatske akademije: akademici Ivo Perišin, Smiljko Ašperger, Vladimir Majer, Šime Spaventi, Milan Moguš, Slobodan Novak, Velimir Neidhardt i Ivan Supičić, te šest članova predstavnika utemeljitelja Zaklade: mr. Vjekoslav Tomašić, Hrvatska gospodarska komora, dipl. ing. Mirko Barišić, "Siemens", mr. Slaven Božić, "Pliva" d.d., dr. Dragomir Mađerić, "Školska knjiga", dipl.ing. Anton-Marčelo Popović, "Anita", Vrsar, Dragutin Hlad, "Agrokor" d.d.

Za predsjednika privremenog Upravnog odbora izabran je akademik Smiljko Ašperger, za njegovog zamjenika akademik Velimir Neidhardt, a za ravnatelja mr. Slobodan Kaštela, tajnik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Zaklada je, međutim, mogla otpočeti radom tek 5. ožujka 1994. kada je Ministarstvo kulture i prosvjete odobrilo akt o osnivanju i Statut Zaklade. Nakon toga slijedilo je otvaranje žiroračuna Zaklade kod Zagrebačke banke.

Tijekom 1994. Zaklada je tiskala prospekt na hrvatskom i engleskom jeziku u kojem su naznačeni svrha i načela Zaklade te poziv zainteresiranim organizacijama i pojedincima da postanu utemeljitelji ili podupiratelji Zaklade. Taj je prospekt uz pismo akademika Ivana Supeka, predsjednika Akademije, upućen na preko 400 adresa u Hrvatskoj i svijetu.

Uz mnogobrojne aktivnosti na populariziranju Zaklade tijekom godine održana su i dva sastanka Savjetodavnog odbora koji okuplja veći broj članova Hrvatske akademije i ostalih prijatelja Zaklade. Održana je i jedna sjednica Upravnog odbora. Na toj sjednici data je informacija o stvaranju pravnih i materijalnih pretpostavki za rad Zaklade i usvojen je tekst za brošuru o Zakladi na hrvatskom, engleskom i njemačkom jeziku, s prijedlogom povećanja doprinosa članova Zaklade (za članove utemeljitelje najmanje 25.000 američkih dolara, a za članove podupiratelje najmanje 2.000 dolara). Raspravljalo se i o posebnim projektima i budućim aktivnostima Zaklade.

Potkraj godine Zaklada je imala šest članova utemeljitelja i deset članova podupiratelja:

Članovi utemeljitelji:

1. Grad Rab (prvi član utemeljitelj Zaklade - odluka donijeta prije nego što je Zaklada službeno utemeljena na čemu posebno zahvaljujemo); 2. Zagrebački velesajam; 3. Pliva d.d., Zagreb; 4. Školska knjiga d.d., Zagreb; 5. Hrvatska gospodarska komora; 6. Privredna banka Zagreb.

Članovi podupiratelji:

1. Elka d.d., Zagreb; 2. RIZ - odašiljači, Zagreb; Astra internacional, Zagreb; 4. Vodovod, Osijek; 5. Intercommerceexport, Umag; 6. Končar - Elektroindustrija, Zagreb; 7. Hrvatska turistička zajednica, Zagreb; 8. Industrogradnja d.d., Zagreb; 9. prof. dr. Milan Randić, USA; 10. Milan Vojvodić, USA.

Ukupna sredstva na žiroračunu Zaklade 31. 12. 1994. iznose 291.054,29 kuna.

Ukupan iznos sredstava na deviznom računu Zaklade 995,65 američkih dolara.

Doznake Hrvatske gospodarske komore i Privredne banke Zagreb u iznosu od po 25.000 američkih dolara (protuvrijednost u kunama, očekuju se početkom godine 1995.).

Premda zbroj dosad prikupljenih novaca nije razmjeran učinjenim naporima, ipak, imajući na umu tešku gospodarsku situaciju u našoj državi, taj iznos predstavlja relativno zadovoljavajući rezultat.

Privremeni Upravni odbor Zaklade na sjednici od 27. rujna, na prijedlog dr. Milana Randića, profesora matematike i računarskih znanosti na Drage University, Des Moines, Iowa, odobrio je petogodišnju akciju skupljanja za Zakladu (1995. - 1999.) u Sjedinjenim Američkim Državama. Prema projektu M. Randića polovica prikupljenih sredstava bit će namijenjena Zakladi, a druga polovica za financiranje posebnih projekata, prema željama donatora.

Upravni odbor složio se da skupljanje sredstava nadziru akademici (Board of Members) S. Ašperger, predsjednik Zaklade, B. Kamenar, V. Neidhardt, potpredsjednik Zaklade, I. Supičić i P. Šegedin. Ostali članovi tog nadzornog tijela su dr. Vjera Krstelj, dekan Fakulteta strojarstva i brodogradnje na Sveučilištu u Zagrebu, a član je i dr. M. Randić.

Prema izvještaju dr. M. Randića ukupni iznos prikupljenih sredstava iznosi u obvezama 12.250 američkih dolara od čega je na račun američke banke položeno 2.995. Novac je položen u ISU Credit Union, Ames, Iowa, uz kamate od 4% (kada glavnica poraste iznad 25.000 dolara kamate će biti 5%). Novac uložen u banku ne može se koristiti, već samo prenijeti na račun Zaklade, kod banke u Zagrebu.

Ohrabrujuća vijest stigla je od prof. dr. Branka Leskovara (predstavnik Hrvatske bratske zajednice za državu Kaliforniju), da će Hrvatska bratska zajednica putem svojeg glasila "Zajedničar", započeti akciju za prikupljanje sredstava među Hrvatima na području Sjeverne Amerike.

Akciju skupljanja sredstava za Zakladu neovisno će voditi i msgr. Vladimir Stanković, ravnatelj Hrvatske pastve za inozemstvo, koji će se, koristeći vlastitu organizaciju, obratiti na oko 400 adresa. Ta akcija počet će uskoro.

ZNANSTVENI SKUPOVI, SVEČANE SJEDNICE, SAVJETOVANJA I PREDAVANJA ODRŽANA U 1994. GODINI

U ORGANIZACIJI, SUORGANIZACIJI ILI POD POKROVITELJSTVOM HRVATSKE AKADEMIJE

- 25. siječnja, javni sastanak na kojem je akademik Krešimir Balenović održao predavanje "Visokoškolska kemija i srodne znanosti u ratnom naporu saveznika tijekom prvog i drugog svjetskog rata".

- 15. veljače, svečana sjednica u spomen Franje Račkoga, prvog predsjednika Akademije u povodu 100. obljetnice smrti.

- 22. veljače, javni sastanak na temu "Hrvatskoj treba još više energije od svjetla i vjetra", predavač akademik Krešimir Balenović.

- 24. veljače, IX. redovita skupština Znanstvenog savjeta za pomorstvo.

- 28. travnja, XXV. redovita skupština Znanstvenog savjeta za naftu.

- 29. travnja, svečanost dodjela nagrada Hrvatske akademije.

- 3. svibnja, javni sastanak na temu "Fundamental considerations about liquid water", predavač Viktor Gutmann.

- 5. - 7. svibnja, Novi Vinodolski - Dani hvarskog kazališta "Hrvatska književnost 18. stoljeća - tematski i žanrovski aspekti" (HAZU, Književni krug Split, Skupština općine Hvar).

- 9. svibnja, javni skup u povodu 50. obljetnice postanka države Hrvatske u narodno-oslobodilačkom ratu (III. zasjedanje ZAVNOH-a, Topusko 8.-9. svibnja 1944.), predavači akademici Hodimir Sirotković i Ljubo Boban.

- 20. svibnja, znanstveni skup "Nevusi i maligni melanomi" (HAZU i Hrvatska akademija medicinskih znanosti).

- 15. lipnja, savjetovanje "Privatne šume u Hrvatskoj u ozračju rezolucija Helsinške konferencije o zaštiti i očuvanju Europskih šuma" (Znanstveni savjet za poljoprivredu i šumarstvo, Sekcija za šumarstvo).

- 18. lipnja, Fužine, znanstveni skup u povodu 100. obljetnice smrti dr. Franje Račkog.

- 28. lipnja, XIV. redovita skupština Savjeta za daljinska istraživanja i fotointerpretaciju.

- 29. lipnja, svečana sjednica u povodu 100. obljetnice rođenja i 10. obljetnice smrti akademika Marina Tartaglie.

- 28. rujna - 1. listopada, međunarodni muzikološki skup "Zagreb i hrvatske zemlje kao most između srednjoeuropskih i mediteranskih glazbenih kultura" (uz 900. obljetnicu utemeljenja zagrebačke biskupije i prvog spomena Zagreba).

- 22. rujna, rasprava na temu "Puč Lorković-Vokić", uvodna riječ akademik Ljubo Boban.

- 30. rujna - 1. listopada, Opatija, međunarodna konferencija "Mir, ljudska prava i odgovornost intelektualaca" (HAZU, Matica hrvatska, Hrvatski PEN, Pagvaško društvo).

- 2. listopada, održan je u Rabu skup o Marku Antoniju de Dominisu.

- 4. listopada, znanstveni skup "Plitvička jezera - nacionalno dobro - svjetska baština" (HAZU, Uprava Nacionalnog parka Plitvička jezera u Zagrebu).

- 7. listopada, Hrvatski prirodoslovci 3, Hrvatska znanost 1930-1950.

- 18. listopada, Četvrti znanstveni sastanak "Bolesti dojke" (Razred za medicinske znanosti).

- 25. listopada, javni sastanak na kojem je Albert Eschenmoser održao predavanje: Zur Frage des Ursprungs des Struktur - Types der natürlichen Nukleinsäuren".

- 20.- 23. listopada, znanstveni skup "Arhitekt Viktor Kovačić 1874-1924.", život i djelo i izložba originalnih djela V. Kovačića u Hrvatskom muzeju arhitekture.

- 10 studenog, znanstveni skup "Significance and perspectives of human tumor bank Network" (HAZU, Institut Ruđer Bošković).

- 21. i 22. studenog, znanstveni skup "Senjski glagoljaški krug 1248.-1508.", u povodu 500. obljetnice Senjskog glagoljskog misala 1494.

- 25. i 26. studenoga, međunarodni znanstveni skup "Isusovac Juraj Mulih (1694.-1754.) i njegovo doba" u povodu 300. obljetnice rođenja i 900. obljetnice zagrebačke biskupije (pod pokroviteljstvom Razreda za filološke znanosti).

- 8. prosinca, Svečana sjednica prigodom obilježavanja 900. obljetnice osnutka zagrebačke biskupije i prvog pisanog spomena Zagreba, te završetka obnove palače Narodni dom.

- 12. prosinca, Svečana sjednica u povodu 200. obljetnice smrti Rajmunda Kunića.

- 15. i 16. prosinca, znanstveni skup "Poljoprivreda i proizvodnja hrane u novom europskom okruženju" (HAZU, Znanstveni savjet za poljoprivredu i šumarstvo).

- 15. prosinca, Prvi hrvatski znanstveni sastanak o tumorima hipofize "Prolaktinomi i hiperprolaktinemije" (Razred za medicinske znanosti i Centar za kliničku neuroendokrinologiju i bolesti hipofize KB "Sestre milosrdnice").

23. prosinca, javni sastanak u povodu 500. obljetnice Arboretuma Trsteno.

Predavanja

- 18. siječnja, predavanje pod nazivom "Neum, Sutorina, Prevlaka", predavač akademik Ljubo Boban.

- 18. veljače, predavanje na temu "Piranski zaljev", predavači: akademici Ljubo Boban i Vladimir Ibler i član suradnik Vladimir Đuro Degan.

- 18. svibnja, predavanje Đ. Daničića na temu "Nove tendencije u baznoj petrokemiji svijeta" (Znanstveni savjet za naftu, Sekcija za ekonomiku naftne privrede).

- 14. lipnja, predavanje Damira Skerla na temu "Objedinjavanje bušotinskih i seizmičkih podataka u svrhu opisa rezervoara ugljikovodika" (Znanstveni savjet za naftu, Sekcija za primijenjenu geologiju, geofiziku i geokemiju).

- 23. lipnja, predavanje akademika Seada Midžića na temu "Razvitak respiratornog sustava i prirodna okolina".

- 1. srpnja, predavanje dr. Waltera Robertsa "Public Diplomacy in the Information age".

- 26. rujna, predavanje prof. dr. J.H. Beynona "Mass Spectometry in Chemistry". (Znanstveni savjet za naftu, Sekcija za petrokemiju).

- 11. listopada, predavanje dr. Zdravka Ježića, Midland, Michigan, SAD "Novija dostignuća u razvoju polietilen/polipropilen bikonstituentnih vlakana".

Predstavljanje knjiga i časopisa

- 17. svibnja, Split, Zavod za znanstveni i umjetnički rad HAZU, predstavljanje knjige Milana Preloga "Između antike i romanike".
- 4. srpnja, predstavljanje knjige fra Silvestra Kutleše "Život i običaji u Imockoj krajini".
- 14. listopada, predstavljanje Opatijske deklaracije.
- 18. listopada, predstavljanje pretiska Senjskog glagoljskog misala 1494.
- 9. studenog, predstavljanje knjige "Hrvatska - prilozi za strategiju razvoja".

Komemoracije

- 16. veljače, akademiku Vojinu Bakiću.
- 12. travnja, akademiku Edi Kovačeviću.
- 14. travnja, akademiku Dušanu Čaliću.
- 28. travnja, akademiku Duji Rendić-Miočeviću.
- 7. studenog, akademiku Zdenku Škrebu.
- 9. studenog, akademiku Nikoli Škrebu.

ODBOR ZA MEĐUNARODNA PITANJA I MEĐUNARODNU SURADNJU

Glavna djelatnost Odbora tijekom godine bila je organizacija Međunarodne konferencije Mir, ljudska prava i odgovornost intelektualaca, Opatija, 29. rujna - 2. listopada 1994. Konferencija je organizirana u suradnji s Maticom hrvatskom, Hrvatskim društvom književnika, Hrvatskim P.E.N. centrom, Hrvatskim Helsinškim odborom i Hrvatskim Pugwash društvom. Odbor za međunarodna pitanja i međunarodnu suradnju predstavljao je jezgro Organizacijskog odbora konferencije, te je osigurao i financijska sredstva za organizaciju konferencije.

U radu konferencije sudjelovala su 143 znanstvenika, književnika, umjetnika i političara iz 22 zemlje (iz Republike Hrvatske bilo je 68 sudionika, a od toga iz Akademije 16). Sudionici konferencije donijeli su Opatijsku deklaraciju koju je podržalo 112 sudionika, trojica se nisu suglasila, jedan je izrazio želju dodati uvod, 14 se dosad nisu još izjasnili, a od veleposlanika i ostalih službenih osoba nije niti traženo da se izjasne.

Opatijska deklaracija predstavljena je na konferenciji za tisak, objavljena u Vijencu, gdje su ujedno objelodanjeni i izvaci iz većine referata podnesenih na konferenciji. Sudionici konferencije iz USA, SR Njemačke, Italije, Ujedinjenog Kraljevstva i Francuske izložili su deklaraciju i glavne rezultate konferencije na tiskovnim konferencijama u svojim zemljama, a A. Blokh, glavni tajnik Međunarodnog P.E.N.-a, iznio ju je na godišnjoj Plenarnoj skupštini P.E.N.-a, gdje je bila aklamacijom prihvaćena.

Osim Opatijske deklaracije konferencija je jednoglasno izglasala apel kojim podržava izvornu koncepciju IUC u Dubrovniku i prijedlog da se organizira slijed međunarodnih konferencija Noël Baker - Pauling - Peccei, te je osnovan i Međunarodni odbor sa zadaćom da djeluje kao Međunarodni počasni savjetodavni odbor tih konferencija.

Iznimni uspjeh konferencije Mir, ljudska prava i odgovornost intelektualaca pokazuje i činjenica da su Svjetska akademija umjetnosti i znanosti i Max Planck društvo izrazili želju da zajednički s Akademijom u 1995. godini organiziraju međunarodnu konferenciju posvećenu toleranciji.

*
* *

Hrvatska akademija potpisala je bilateralne ugovore o suradnji s: Royal Society (2. prosinca 1993.); Akademijom znanosti i umjetnosti Kosova (9. lipnja 1994.); Makedonskom akademijom znanosti i umjetnosti (14. lipnja 1994.); Ruskom akademijom znanosti (30. kolovoza 1994.); Slovačkom akademijom znanosti (18. listopada 1994.).

Pred potpisivanjem je sporazum o suradnji s Poljskom i Francuskom akademijom, a potpisat će se sporazumi i s akademijama (Švedska, Nizozemska, Izrael) s kojima dosad nismo imali sporazume.

Kao što je izneseno u Izvješću za 1993. godinu, Akademija je postala član ICSU - krovne međunarodne organizacije znanstvenih društava čime je omogućeno uključivanje u normalni rad i svih hrvatskih znanstvenih društava u međunarodnim organizacijama.

MEĐUNARODNA SURADNJA

Austrija

Suradnja se odvijala na osnovi Sporazuma između Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Austrijske akademije znanosti od 18. ožujka 1992. godine i Protokola o suradnji potpisanog 2. travnja 1993. godine za razdoblje od pet godina.

U Hrvatskoj je boravio:

- *Viktor Gutmann*, od 1. do 4. svibnja.

U Austriji su boravili:

- *Maja Paunović,* Zavod za paleontologiju i geologiju kvartara, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Zagreb, od 25. travnja do 1. svibnja;
- *Ivan Erceg,* Odsjek za povijest Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Zagreb, od 25. travnja do 7. svibnja;
- *Stanko Bilinski,* od 15. do 20. svibnja;
- *Vladimir Majer,* od 18. do 21. svibnja;
- *Dunja Brozović-Rončević* i *Sanja Vulić-Vranković,* Zavod za lingvistička istraživanja Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Zagreb, od 1. do 15. srpnja;
- *Staša Puškarić,* Institut "Ruđer Bošković", Centar za istraživanja mora, Rovinj, od 8. do 23. prosinca

Italija

Suradnja se odvijala na osnovi Sporazuma o suradnji između Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Fondazione "Giorgio Cini" iz Venecije potpisanog 30. ožujka 1991. godine za razdoblje 1991.-1997.

U Italiji su boravili:

- *Vjekoslav Mikecin,* Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, od 5. do 20. travnja;
- *Predrag Vranicki,* od 21. ožujka do 9. travnja;
- *Miroslav Bertoša,* Zavod za povijesne i društvene znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Pula, od 5. do 19. svibnja.

Kosovo

Sporazum o znanstvenoj suradnji Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Akademije nauka i umjetnosti Kosova potpisan je 9. lipnja 1994. godine.

Mađarska

Suradnja se odvijala na osnovi Programa rada koji je zaključen između Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Mađarske akademije znanosti za razdoblje 1991.-1997.

U Hrvatskoj su boravili:

- *Akos Petö,* Institut za izotope Mađarske akademije znanosti, od 30. svibnja, do 4. lipnja;
- *Jozsef Kovacs,* Institut za znanost i književnost Mađarske akademije znanosti, od 3. do 22. listopada;
- *Farkas Jozsef,* Institut za znanost i književnost Mađarske akademije znanosti, od 17. do 22. listopada;
- *Zolto Dombradi,* Institut za nuklearna istraživanja Mađarske akademije znanosti, od 21. do 25. studenoga;
- *Görgy Ughrin,* Institut za izotope Mađarske akademije znanosti, od 22. do 28. studenoga.

U Mađarskoj su boravili:

- *Jakob Pamić,* Institut za geološka istraživanja, Zagreb, od 20. do 23. veljače;
- *Marija Ranogajec,* Institut "Ruđer Bošković", Zagreb, od 13. do 27. ožujka;
- *Milan Blažević, Branka Mihaljević* i *Zdravko Sančević,* Institut "Ruđer Bošković", Zagreb, od 16. do 19. ožujka;
- *Zlatko Meić* i *Davorin Kirin,* Institut "Ruđer Bošković", Zagreb, od 5. do 16. travnja;
- *Goran Baranović,* Institut "Ruđer Bošković", Zagreb, od 4. do 13. srpnja;
- *Franjo Ranogajec, Marija Ranogajec, Dušan Ražem, Snježana Đurić-Bezmalinović, Branka Katušin Ražem, Branko Vekić, Branka Mihaljević, Irina Pucić, Igor Dvornik,* Institut "Ruđer Bošković", Zagreb, od 3. do 8. rujna;
- *Jadranka Lenardić,* Zavod za paleontologiju i geologiju kvartara Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Zagreb, od 10. do 24. listopada;
- *Predrag Vujanić,* Institut "Ruđer Bošković", Zagreb, od 5. do 15. prosinca;
- *Ivan Erceg,* Odsjek za povijesne znanosti Hrvatske akademije znanosti umjetnosti, Zagreb, od 5. do 11. prosinca.

Makedonija

Sporazum o znanstvenoj suradnji Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Makedonske akademije znanosti i umjetnosti potpisan je 14. lipnja 1994. godine.

Rusija

Sporazum o znanstvenoj suradnji između Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Ruske akademije znanosti potpisan je 30. kolovoza 1994. godine.

Slovačka

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti i Slovačka akademija znanosti potpisali su 18. listopada 1994. godine Sporazum o znanstvenoj suradnji.

Velika Britanija

Suradnja s Britanskom akademijom odvijala se pod prijašnjim uvjetima, budući da nije zaključen novi sporazum o znanstvenoj suradnji.

U Hrvatskoj je boravio:

- *Ian Paul Kearns,* The University of Sheffield, od 22. ožujka do 9. travnja.

U Velikoj Britaniji su boravili:

- *Vesna Gamulin*, Odsjek za povijesne znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Zagreb, od 5. do 26. svibnja;
- *Rudolf Filipović*, od 4. do 25. lipnja.

Sporazum o suradnji s Kraljevskim društvom u Londonu potpisan je 2. prosinca 1993. godine.

U Velikoj Britaniji su boravili:

- *Ljerka Lukinec*, K.B. "Sestre milosrdnice", Zagreb, od 7. do 28. ožujka;
- *Olga Šarc-Lahodny*, Rudarsko-geološko-naftni fakultet, Zagreb, od 27. listopada do 10. studenoga.

ODBOR ZA EUROPSKI PROJEKT

Odbor je nastavio s pripremama za izdavanje prve publikacije s područja svojeg djelovanja: petosveščanog djela "Hrvatska i Europa. Kultura, znanost i umjetnost". U 1994. godini su Europski projekt i njegova izdanja uključeni u službeni program "Svjetskog desetljeća kulturnog razvoja" UNESCO-a, zbog čega će navedena edicija biti objavljena i uz podršku Hrvatske komisije za suradnju s UNESCO-om.

Tijekom godine nastavljene su pripreme za izdavanje svih 5 svezaka edicije "Hrvatska i Europa". Blizu stotinu autora, članova Akademije te sveučilišnih nastavnika, kao i djelatnika znanstvenih instituta i zavoda, uključilo se u pripremu priloga pojedinim svescima toga izdanja. Prvi svezak je potpuno dovršen i preveden na engleski jezik, drugi svezak je pred završetkom, a treći, četvrti i peti trebali bi biti dovršeni početkom godine 1995.

Uredništva pojedinih svezaka djelovala su u sljedećem sastavu:

I. svezak: J. Bratulić, Ž. Dadić, B. Fučić, M.D. Grmek, E. Hercigonja (zamjenik urednika), R. Ivančević, R. Katičić, M. Kurelac, T. Macan, A. Mohorovičić, T. Raukar, B. Rudež, V. Sokol, I. Supičić (urednik), F. Šanjek, M. Zaninović.

II. svezak: J. Bezić, J. Bratulić, Ž. Dadić, S. Damjanović, B. Fučić, B.Glavičić, M.D. Grmek, E. Hercigonja (urednik), R. Ivančević, R. Katičić, M. Kurelac, T. Macan, L. Margetić, A. Mohorovičić, T. Raukar (zamjenik urednika), Lj. Schiffler, F. Šanjek, M. Tomasović.

III. svezak: B. Bogović, K. Čolić, Ž. Dadić, D. Fališevac, M.D. Grmek, I. Golub (urednik), R. Ivančević, R. Katičić, Z. Kravar, M. Kurelac (zamjenik urednika), T. Macan, V. Marković, M. Moguš, A. Pažanin, Z. Posavac, K. Prijatelj, S. Tuksar, M. Valentić, V. Vratović.

IV. svezak: N. Batušić, B. Belicza, B. Bošnjak, D. Brozović, Ž. Dadić, M.D. Grmek, M. Gross, M. Herak, R. Ivančević, D. Jelčić (zamjenik urednika), T. Macan, B. Magaš, V. Marković, M. Moguš, Z. Posavac, N. Stančić, V. Stipetić, A. Šuljak, N. Trinajstić, M. Valentić, J. Vončina (urednik), V. Vratović, L. Županović.

V. svezak: S. Babić, M. Begović, Ž. Dadić (urednik), D. Dekaris, B. Finka, I. Frangeš (zamjenik urednika), M.D. Grmek, M. Herak, R. Ivančević, K. Kos, J. Krišto, J. Lisac, T. Macan, T. Maroević, K. Nemec, D. Pejović, Z. Posavac, H. Sirotković, M. Šicel, I. Šlaus, P. Šimunović, M. Valentić, P. Vranicki, A. Wertheimer-Baletić.

Uredništva pojedinih svezaka sastajala su se po potrebi. Osim toga, održavani su i sastanci članova pojedinih uredništava i autora po strukama u svrhu usklađivanja rada i priloga.

Utvrđeni su suradnici, prilozi i sadržaj pojedinih svezaka, koji su vremenski određeni kako slijedi: I. svezak - od VII. do XII. st., II. svezak - od XIII. do XVI. st., III. svezak - XVII. i XVIII. st., IV. svezak - XIX. st. i V. svezak - XX. st.

Nakon odluke Predsjedništva od 5. prosinca 1994. o spajanju dvaju odbora, za Europski projekt i Croatian Academy Press, te na taj način stvaranja, unutar Akademije, optimalnih formalnih uvjeta za objavljivanje kapitalnih djela na stranim jezicima o hrvatskoj kulturi, znanosti i umjetnosti, iz prošlosti i suvremenosti, novi ujedinjeni Odbor za Europski projekt djeluje od kraja 1994. u proširenom sastavu: Žarko Dadić, Dragan Dekaris, Zvonimir Devidé, Eduard Hercigonja, Božidar Jelčić, Dubravko Jelčić, Miroslav Kurelac (kooptirani član), Boris Magaš, Andre Mohorovičić, Ivan Supičić (predsjednik), Nenad Trinajstić, Josip Vončina, Alica Wertheimer-Baletić i Teodor Wikerhauser.

Odbor je predložio izdavački plan za godinu 1995. u koji su ušla ova djela: Hrvatska i Europa. Kultura, znanost i umjetnost (I. i II. svezak), na hrvatskom i engleskom (ur. Ivan Supičić i Eduard Hercigonja), Ivan Supek: Rugjer Bošković, na engleskom (ur. Nenad Trinajstić), Žarko Dadić:

Povijest egzaktnih znanosti u Hrvata, na engleskom (ur. Nenad Trinajstić), te likovne monografije Pula i Brijuni, sa studijama njihovih kulturno-povijesnih spomenika (ur. Andre Mohorovičić).

ODBOR ZA STATUT

Članovi Odbora: R. Filipović (predsjednik), A. Goldštajn (zamjenik predsjednika), M. Begović, Lj. Čečuk, D. Fleš, M. Moguš, V. Silobrčić, R. Radica, S. Kaštela (tajnik).

Tijekom godine Odbor je nastavio rad na Nacrtu prijedloga izmjena i dopuna Zakona o Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti i Statuta Akademije. U tu je svrhu radna grupa Odbora sastavila "Nacrt prijedloga izmjena i dopuna Zakona o Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti" i "Teze za raspravu o izmjenama i dopunama Statuta Hrvatske akademije" i dopunila ih prijedlozima koji su primljeni na sastanku redovitih članova održanom 4. ožujka. Tako dopunjeni "Nacrt prijedloga izmjena i dopuna Zakona o Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti" i "Teze za raspravu o izmjenama i dopunama Statuta Hrvatske akademije" dostavljene su svim razredima Akademije s molbom da ih razmotre, a svoje primjedbe i prijedloge dostave Odboru. Na svojoj sjednici, održanoj 18. svibnja Odbor je raspravio sve primjedbe i prijedloge Razreda i utvrdio "Prijedlog nacrta izmjena i dopuna Zakona o Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti" te ga je uputio Predsjedništvu Akademije na dalji postupak. Odbor je zaključio da bi Predsjedništvo Akademije trebalo predložiti unošenje u Zakon o Akademiji i zaštitu naziva Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Predsjedništvo je na svojoj 3. redovitoj sjednici održanoj 25. svibnja 1994. razmotrilo "Nacrt prijedloga izmjena i dopuna Zakona o Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti". U raspravi su iznesena i neka nova mišljenja pa je zaključeno da se Nacrt upotpuni i da se tako nadopunjen nacrt uputi razredima na raspravu. Tako dopunjen nacrt bio bi iznesen i pred Skupštinu Akademije. Prema tome rad na izmjenama i dopunama Zakona i Statut nastavit će se i u 1995. godini.

ODBOR ZA NAGRADE HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

Predsjedništvo Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti na svojoj prvoj sjednici održanoj 22. veljače 1993. suglasilo se s osnivanjem Odbora za nagrade Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Odbor čine slijedeći članovi akademici:

Vladimir Ibler, predsjednik, Vladimir Matković, Milan Herak, Sergije Forenbacher, Rudolf Filipović, Antun Dubravko Jelčić, Boris Magaš, Koraljka Kos.

Na skupštini Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, održanoj 15. travnja 1993. načelno je prihvaćena Odluka o osnutku i dodjeli nagrada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti za znanstvena i umjetnička dostignuća.

Skupština Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, na svojem zasjedanju 29. lipnja 1993. g. donijela je:

Odluku o osnutku i dodjeli nagrada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti za znanstvena i umjetnička dostignuća.

Pravilnik o radu Odbora za nagrade u postupku dodjeljivanja nagrada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Dana 28. listopada 1993. tekst Natječaja za dodjelu nagrada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti objavljen je u dnevnom tisku.

Rok za podnošenje prijedloga za dodjelu nagrada bio je 31. siječnja 1994.g.

U navedenom roku Odboru za nagrade pristiglo je devet prijedloga.

Predsjedništvo Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, na svojoj sjednici, održanoj 14. veljače 1994. produljilo je rok raspisanog natječaja do 15. ožujka 1994.

U produljenom roku pristigla su još tri prijedloga.

Odbor za nagrade Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u punom sastavu na temelju pristiglih prijedloga razreda Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i provedenog postupka u skladu s Pravilnikom o radu Odbora za nagrade u postupku dodjeljivanja nagrada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti tajnim glasovanjem donio je: Odluku o dodjeli nagrada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u 1994. godini slijedećim kandidatima: Ljerki Schiffler-Premec (područje društvenih znanosti), Anti Ljubičiću (područje prirodnih znanosti), Vladimiru Muljeviću (područje tehničkih znanosti), Radanu Spaventiju (područje medicinskih znanosti), Sanji Kapitanović (područje medicinskih znanosti), Asimu Kurjaku (područje medicinskih znanosti), Miroslavu Slavku Mađeru (područje književnosti), Ivanu Šebalju (područje likovnih umjetnosti), Frani Paraću (područje glazbene umjetnosti).

Nagrade su dodijeljene, prigodom dana Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, na svečanoj sjednici dana 29. travnja 1994.

SLUŽBA ZA ZAŠTITU I ODRŽAVANJE IMOVINE I KULTURNIH DOBARA

Tijekom godine nastavilo se s obradom kamena potrebnog za obnovu pročelja palače na Zrinskom trgu 11. Čim se osiguraju potrebni novci moći će se započeti radovima na zgradi.

Izložbene prostorije Strossmayerove galerije uređene su tako da se može izložiti stalni postav i Galeriju opet otvoriti javnosti.

Početkom godine uređene su prostorije u Marinkovićevoj 4 iz kojih je iselio Zavod za arheologiju. U prostorije je uselio Jadranski zavod napustivši zgradu u Opatičkoj 18, što je bio preduvjet njezina konačnog uređenja.

Na zgradi na Obali kneza Trpimira 8 u Zadru bio je potreban popravak krova. Izmijenjeni su žljebovi, popravljeni dimnjaci i pokrov. U tri prostorije popravljena je otpala žbuka i prostorije su oličene.

U požaru u Arboretumu u Trstenom koji je 1991. godine izazvalo četničko bombardiranje izgorjela je krovna konstrukcija na glorijetu u neposrednoj blizini Gučetićevog ljetnikovca. Donacijama su osigurani drvena građa i kupe kanalice potrebni za obnovu. Akademija je financirala radove, pa je krajem ljeta obnovljeno krovište paviljona prema nekadašnjem izvornom stanju.

Elaborat sanacije Sorkočevićevog ljetnikovca na Lapadu u Dubrovniku prilagođen je tijekom godine zahtjevima fondacije "The Getty Grant Program" iz Kalifornije koja je financirala njegovu izradu. Projekt je također u manjoj mjeri usklađen sa zahtjevima nadležnih službi u Dubrovniku, tako da su dobivene sve potrebne dozvole za građenje.

Težište aktivnosti službe u 1994. godini bilo je na dovršenju zgrade Narodnog doma u Opatičkoj 18.

Akademija je počela sa sanacijom zgrade godine 1984. o čemu je svake godine podnesen izvještaj.

Ove su godine obnovljene prostorije u I. katu sjevernog krila, uređeno je reprezentativno ulazno stubište i Ilirska dvorana, uključujući i postavu već otprije nabavljenih parket-ploča. Gradsko poglavarstvo Zagreba osiguralo je potrebna sredstva za nabavu opreme. Izrađeni su lusteri za dvoranu i stubište, nabavljeni su stolci i izrađen sjednički stol i oprema garderobe - vješalice i pult. Time je

omogućeno otvaranje Ilirske dvorane i Narodnog doma što je Akademija obilježila prigodnom svečanom sjednicom 8. prosinca 1994.

Svako dovršenje građevinskog objekta zahtijeva suradnju investitora, projektanta, nadzorne službe i izvođača. Kada je riječ o kompleksnim radovima, kao što je sanacija i uređenje zgrade Narodnog doma s Ilirskom dvoranom koji je trajao 10 godina i stajao 3.200.000 DEM, ta suradnja je naročito važna.

Unatoč velikim problemima oko održavanja mnogobrojnih objekata Hrvatske akademije i prijašnja i sadašnja Uprava stavljala je radove na sanaciji te zgrade među najvažnije zadatke. U ime Uprave permanentan nadzor nad radovima imao je akademik Andre Mohorovičić a za financijske i organizacijske poslove brinuli su se tajnik mr. Slobodan Kaštela, ing. Dragoje Čović i ing. Mladen Filjak.

Na temelju programskih skica kompletnu projektnu dokumentaciju za sanaciju i obnovu zgrade izradio je APZ "Plan" pod vodstvom ing. Petra Kušana, respektirajući restauratorsko-konzervatorske uvjete koje je na temelju istraživanja dao Restauratorski zavod Hrvatske. To se naročito odnosi na ukrasne elemente i oslikavanje dvorane. Hortikulturno rješenje izradio je arh. Drago Kiš. Nadzor nad radovima vodio je u ime APZ "Plan" ing. Branko Vadlja. Njegova suradnja na rješavanju osjetljivih statičkih problema koji su se pojavljivali tijekom gradnje bila je dragocjena.

Izvođač radova bilo je poduzeće "Građevina" na čelu s direktorom inž. Milanom Petricom. O vrlo dobroj kvaliteti izvedenih obrtničkih radova brinuo se rukovoditelj gradilišta ing. Jerko Ramljak.

Na zgradi je još potrebno dovršiti vatrodojavni sustav, ventilaciju dvorane, izvesti scensku rasvjetu i ozvučenje dvorane te konačno obnoviti sjeverno i istočno pročelje s vrtom prema Radićevoj ulici. S obzirom na to da se Gradsko poglavarstvo obvezalo financirati obnovu pročelja, nadamo se u godini 1995. konačnom dovršenju sanacije i obnove Narodnog doma.

RAZRED ZA DRUŠTVENE ZNANOSTI

Organizacija i sastav

Razred za društvene znanosti imao je krajem 1994. godine 20 redovitih članova i 14 članova suradnika.

Redoviti članovi (akademici): Josip Adamček, Dušan Bilandžić, Branko Bošnjak, Adolf Dragičević, Aleksandar Goldštajn, Vladimir Ibler, Lujo Margetić, Ivo Perišin, Eugen Pusić, Davorin Rudolf, Hodimir Sirotković, Jakov Sirotković, Vladimir Stipetić, Mate Suić, Dragovan Šepić, Siniša Triva, Franjo Tuđman, Predrag Vranicki, Alica Wertheimer-Baletić i Josip Županov.

Članovi suradnici: Miroslav Bertoša, Nenad Cambi, Vladimir Đuro Degan, Ivan Erceg, Branko Jakaša, Božidar Jelčić, Miroslav Kurelac, Mirko Marković, Berislav Perić, Tomislav Raukar, Petar Strčić, Zvonimir Šeparović, Dragomir Vojnić i Marin Zaninović.

Dužnost tajnika obavljao je Eugen Pusić, a zamjenik tajnika bio je Hodimir Sirotković. Na 7. sjednici od 4. listopada za tajnika Razreda izabran je Ljubo Boban, koji je preminuo 11. listopada. Na 9. sjednici Razreda od 2. studenoga za tajnika Razreda izabrana je *Alica Wertheimer-Baletić,* za zamjenika tajnika izabran je *Hodimir Sirotković.* Za predstavnika Razreda u Predsjedništvu Akademije izabran je *Eugen Pusić.*

Tijekom godine umrli su članovi Razreda: redoviti član Ljubo Boban (11. listopada) i dopisni članovi Alojz Finžgar (28. ožujka), Zlatko Herkov (21. travnja) i Ian Tinbergen (lipanj 1994.).

Na Izbornoj skupštini od 12. svibnja za dopisnog člana izabran je Domokos Kosary; za člana suradnika Miroslav Kurelac a za članove suradnike reizabrani su Ivan Erceg i Dragomir Vojnić.

Znanstveno-istraživačka djelatnost

Razred je održao 10 redovitih sjednica i 5 sjednica Znanstvenog vijeća za društvene znanosti. Na sjednicama Razreda raspravljano je o pitanjima vezanim uz znanstvenu djelatnost koju Razred pokriva (pravo, ekonomija, povijest, arheologija, filozofija, sociologija, politologija i demografija).

- Razmatrana je inicijativa Razreda za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti radi osnivanja novog Razreda za tehničke znanosti.
- Razmatrani su prijedlozi za izmjenu Statuta Zaklade Akademije.
- Razmatrane su Upute o postupanju u slučaju smrti člana Akademije.
- Razmatran je Pravilnik o izdavačkoj djelatnosti Akademije.
- Provedena je opsežna rasprava o Nacrtu prijedloga izmjena i dopuna Zakona o akademiji i Tezama za raspravu o izmjenama i dopunama Statuta Akademije.
- Razmotreni su i predloženi razni oblici suradnje s Ruskom akademijom znanosti; s Makedonskom akademijom znanosti i umjetnosti; s Akademijom znanosti i umjetnosti Kosova, s Rumunjskom akademijom znanosti, s Akademijom znanosti i umjetnosti BiH, s Francuskom akademijom znanosti, Slovačkom akademijom znanosti i Slovenskom akademijom znanosti i umjetnosti.
- Razmotren je prijedlog za programe kulturno-prosvjetne suradnje za razdoblje 1994.-1997. godine.
- U vezi s dodjelom nagrade Akademije za godinu 1994., Razred je predložio da se nagrada dodijeli dr. Ljerki Schiffler za njezin znanstveno-istraživački rad, posebno imajući u vidu njezinu knjigu "Humanizam bez granica".

- Razmotren je i podržan prijedlog akad. M.Suića da Akademija, odnosno Razred preuzme posredništvo (a time i počasno pokroviteljstvo) u međunarodnom projektu "Corpus vasorum antiquorum" uz uvjet da Akademija ne sudjeluje u materijalnim troškovima.

- Razmotren je i podržan prijedlog M. Suića u vezi s osnivanjem odbora (odnosno sekcije) za proučavanje kršćanstva u hrvatskim zemljama.

- Podržan je prijedlog M. Suića da Hrvatska akademija preuzme rad na projektima koji se odnose na Hrvatsku, a koji su se vodili kao bivši savezni projekti u okviru bivšeg Savjeta akademija (posebno u pogledu CIL-a, Tabule Imperii Romani i Limesa).

- Razmotren je i podržan nacrt projekta "Kulturni kapital i razvojna strategija".

- Podržan je prijedlog akad. V.Stipetića u vezi s osnivanjem Odbora za izdavanje djela B. Kotruljevića "O vještini trgovanja". Za članove Odbora izabrani su V. Stipetić, M. Kurelac, I. Perić i M. Habek.

- Razmotren je prijedlog o eventualnom prijevodu i objavljivanju knjige: Benedetto Cotrugli Raguseo, Il libro dell'arte della mercatura, koju je obradio Ugo Tucci prema izvorniku pronađenom godine 1458. Nakon usporedbe toga izdanja s rukopisom iz 1573. koji je preveo Ž. Muljačić, obradio R. Radičević, a objavila Akademija godine 1985. donijela bi se o tome konačna odluka.

- Razmotren je dopis HKB "Branimir" u vezi s organiziranjem znanstvenog kolokvija pod naslovom "Volovsko - povijesni grad u suvremenoj gradskoj aglomeraciji". Razred smatra da je riječ o znanstveno vrijednom projektu, ali je predloženo da se zatraži i mišljenje Razreda za likovne umjetnosti, s obzirom na to da je riječ o urbanizmu.

- Razmotren je prijedlog Povijesnog arhiva iz Osijeka da se oformi odjel za istraživanje političke i gospodarske starije i suvremene povijesti sjeveroistočnog hrvatskog područja što bi zahtijevalo zaposlenje dva do tri stručnjaka (sjedište pri Povijesnom arhivu ili u Zavodu za znanstveni rad u Osijeku). Razred podržava inicijativu i založit će se za stvaranje kadrova koji bi se bavili znanstveno-istraživačkim radom na tom području.

- Razred je dao mišljenje o knjizi "Management i poduzetništvo (1000 programa ulaganja za mala i srednja poduzeća)" koju je u redakciji dr. Ive Vajića objavio Centar za poduzetništvo u suradnji s izdavačkim poduzećem "Mladost". Utvrđeno je da knjiga sadržava rezultate istraživanja provedena u sklopu istoimenog međunarodnog projekta, da predstavlja vrijedno znanstveno djelo, i da u cijelosti ispunjava uvjete da bude svrstana u kategoriju "Međunarodnih pothvata". Knjiga "Management i poduzetništvo" predložena je za dodjelu nagrade Akademije za godinu 1995. Konstatirano je zatim da bi bilo korisno da se Razred na osnovi eventualne preporuke Ministarstva znanosti i tehnologije, ubuduće pridruži takvim međunarodnim projektima.

- Razmotren je prijedlog Predsjedništva i Odbora Mađarske akademije o konferenciji mađarskih i hrvatskih povjesničara. Podržano je sudjelovanje Razreda u onom dijelu koji se odnosi na god. 1848., i to u sklopu suradnje s mađarskim povjesničarima putem Zavoda za povijesne znanosti u Zagrebu.

- Razmotrena je obavijest o Međunarodnoj konferenciji znanstvenika, kulturnih djelatnika i predstavnika boraca protiv fašizma koja bi se trebala održati u Parizu u svibnju godine 1995. Izabran je odbor za koordinaciju našeg eventualnog sudjelovanja na toj Konferenciji u sastavu: Lj. Boban, E. Pusić i V. Stipetić. Umjesto pokojnog akad. Lj. Bobana izabran je akad. H. Sirotković.

- Povodom dopisa Uprave Akademije u vezi s obilježavanjem 50. obljetnice pobjede nad fašizmom Razred je predložio Predsjedništvu da u Odbor za proslavu izabere po jednog predstavnika iz svakog Akademijinog razreda, koji bi zatim predložio program te proslave u okviru Akademije.

- Podržan je prijedlog Zavoda za povijesne znanosti u Dubrovniku da se svake treće godine tiska jedan broj Anala na engleskom jeziku, koji bi sadržavao izbor najvrednijih radova objavljenih u tom časopisu.

- Članovi Razreda birani su u razne odbore, komisije, savjete i slično:

- B. Bošnjak izabran je u koordinacijski odbor, a A. Wertheimer-Baletić u upravni odbor Croatian Academy Press-a.

- V. Stipetić imenovan je za potpredsjednika organizacijskog odbora Međunarodnog skupa "Peace, Human Rights and the Responsibility of Intelectuals".

- Z. Šeparović imenovan je za v.d. predsjednika Odbora za mir, ljudska prava i ostala politička pitanja.

- H. Sirotković određen je za predstavnika Razreda u organizacijskom odboru za obilježavanje 160. obljetnice rođenja Baltazara Bogišića.

- N. Cambi imenovan je za predsjednika Odbora za znanstvenu valorizaciju spomeničke baštine Salone.

- M. Kurelac imenovan je za predstavnika Razreda u organizacijskom odboru Međunarodnog skupa o tolerantnosti koji će se održati 1995. u Opatiji.

- P. Strčić, V. Degan, M. Bertoša i D. Munić izabrani su u organizacijski odbor za obilježavanje 50. obljetnice Jadranskog zavoda Akademije u Zagrebu i Zavoda za povijesne i društvene znanosti Akademije u Rijeci.

- I. Erceg određen je za predstavnika Razreda u organizacijskom odboru znanstvenog skupa "Ekonomsko-povijesna pitanja kod obrade Zrinsko-frankopanskog posjeda u 16. i 17. st." (u suradnji s Mađarskom akademijom).

- Lj. Boban i H. Sirotković imenovani su za predstavnike Razreda na međunarodnom skupu o Massaryku (Prag, 1995.).

Članovi Razreda sudjelovali su na raznim znanstvenim skupovima:

- M. Suić sudjelovao je na XIII. međunarodnom kongresu za starokršćansku arheologiju (Split, 1994.) s referatom "Tragom predbenediktinskog monaštva na otocima istočnog Jadrana".

- V. Stipetić sudjelovao je na skupu što ga je organizirala Makedonska akademija znanosti i umjetnosti pod naslovom "Transformacija privreda istočne Evrope" s referatom "Makroekonomski rezultati privatizacije u Hrvatskoj".

- V. Stipetić sudjelovao je na skupu u organizaciji Europske gospodarske komisije i FAO (Helsinki, rujan 1994.) s referatom "Human factor in Croatian agriculture".

- L. Margetić sudjelovao je na Svečanoj sjednici u povodu obilježavanja 900. obljetnice osnutka Zagrebačke biskupije i prvog pisanog spomena Zagreba, te završetka obnove palače Narodni dom predavanjem pod naslovom "Počeci Zagrebačke biskupije u svjetlu najstarijih isprava".

- V. Ibler sudjelovao je referatom "Državna granica na moru između Hrvatske i Slovenije" na 25. jubilarnom znanstvenom skupu "Pazinski memorijal", Katedra Čakavskog sabora, Pazin, 11. studenog 1994.

- V. Ibler sudjelovao je referatom "Kolektivna sigurnost i vanjska politika Republike Hrvatske" na skupu "Hrvatska i Bosna i Hercegovina: rat u Europi i kriza kolektivne sigurnosti", Zagreb, 13. rujna 1994.

I. Erceg sudjelovao je na 11. međunarodnom kongresu za gospodarsku povijest u Milanu s referatom "Lebensbedingungen der Bewohner Slawoniens (und eines Teiles des Donau Gebietes) Ende des 17. und Anfang des 18. Jahrhundert", Milano, 11.-16. rujna, 1994.

- A. Wertheimer-Baletić sudjelovala je kao demografski stručnjak u radu Preparatory Committee for the International Conference on Population and Development, United Nations - na izradi završnog dokumenta te konferencije, New York, 4-22. travnja 1994. god.

- A. Wertheimer-Baletić sudjelovala je na skupu "Obitelj u Hrvatskoj - stanje i perspektive", koji je organizirao Zavod za znanstveni rad Osijek i Biskupski pastoralni centar, s referatom "Demografska kretanja u Hrvatskoj - tendencije i perspektive", Đakovo, 20-22. listopada 1994.

V. Degan sudjelovao je na znanstvenim skupovima: 27. i 28. svibnja sudjelovao na znanstvenom skupu u organizaciji Europske akademije znanosti i umjetnosti u Salzburgu na temu "Human values. Human rights and Rights of ethnic groups". Podnio referat pod naslovom: "Western Concept of Human Rights", 24 strane; od 22. do 24. rujna sudjelovao na međunarodnom kolokviju u Pragu na temu: "Nationalité, minorités et succession d'Etats dans les pays d'Europe centrale et orientale", u organizaciji Centre de droit international de l'Universite Paris X Nanterre i Société tchéque de droit international. Podnio referat: "La crise yougoslave - les perspectives ouvertes par la jurisprudence de la Commission d'Arbitrage", 21 str. i 13 str. autorizirane diskusije za objavljivanje; na međunarodnoj konferenciji o: "Peace, Human Rights and the Responsibility of Intellectuals", održanoj u Opatiji od 29. rujna do 2. listopada, podnio referat: "Responsibility of Intellectuals in Promotion of Human Rights", 8 str; od 22. do 24. listopada sudjelovao na međunarodnom kolokviju na temu "Ethnic Peace", održanom u Gallarateu (Milano) u organizaciji Međunarodnog instituta "Jacques Maritain". Podnio referat na temu: "A View on Fundamental Rights and Duties of Ethnic Groups within a State", 19 str.; na 25. jubilarnom znanstvenom skupu "Pazinski memorijal" održanom 11. studenog u Pazinu u organizaciji Katedre Čakavskog sabora, podnio referat: "Spor o granicama sa Slovenijom - Pravni domašaj historijskih argumenata", 21 str.; 29. i 30. studenog sudjelovao na međunarodnom kolokviju u Parizu "Horizon 2000" na temu: "Espace Adriatique". Podnio referat: "La proclamation de la zone économique exclusive et la protection du milieu marin de l'Adriatique", 8 str.

Razred je razmatrao održavanje znanstvenih skupova i savjetovanja:

- Razred je podržao organiziranje savjetovanja "Tri stoljeća opstojnosti Belja", Zavod za znanstveni rad u Osijeku.
- Razmotreno je organiziranje znanstvenog skupa "Hrvati Boke kotorske - prošlost i sadašnjost". Razred smatra da je tema od nacionalnog interesa i predložio je Akademiji da preuzme pokroviteljstvo.
- Razmotren je prijedlog Predsjedništva i Odbora Mađarske akademije o konferenciji mađarskih i hrvatskih povjesničara. Mišljenje je Razreda da bi na toj konferenciji sudjelovali, u onom dijelu koji se odnosi na god. 1848., i to u sklopu suradnje s mađarskim povjesničarima putem Zavoda za povijesne znanosti u Zagrebu.
- Razred je preuzeo pokroviteljstvo nad znanstvenim skupom o Konavlima (Cavtat, jesen 1995.). Zavod za povijesne znanosti u Dubrovniku bit će suorganizator skupa s time da će preuzeti i organizaciju znanstvenog dijela skupa.
- Razred je preuzeo pokroviteljstvo znanstvenog skupa "Gorjani - 750. god." (Gorjani, 1994.).
- Razred je zajedno s Hrvatskim poljoprivrednim zadružnim savezom preuzeo suorganizatorstvo nad znanstvenim skupom "Hrvatsko zadrugarstvo - povijest i perspektive".

Članovi Razreda su kao članovi Znanstvenog vijeća za društvene znanosti Akademije i kao voditelji zavodâ sudjelovali u koordiniranju znanstvenoistraživačkog rada, prihvaćanju izvještaja, odobravanju planova i programa, u provođenju postupka za izbor u znanstvena zvanja djelatnika zavodâ koji djeluju u okviru Razreda. To su: Zavod za povijesne i društvene znanosti u Zagrebu (Odsjek za povijesne znanosti - voditelj H. Sirotković; Odsjek za arheologiju - voditelj M. Suić; Odsjek za etnologiju - voditelj A. Mohorovičić; Odsjek za ekonomska istraživanja - voditelj J. Sirotković), Zavod za povijesne znanosti u Zadru - voditelj M. Suić; Zavod za povijesne i društvene znanosti u Rijeci - voditelj D. Šepić, Jadranski zavod u Zagrebu - voditelj B. Jakaša, Kabinet za pravne, političke i sociološke znanosti "Juraj Križanić" u Zagrebu - voditelj E. Pusić, Zavod za znanstveni i umjetnički rad u Splitu - voditelj D. Rudolf.

U tijeku godine održano je 5 sjednica Znanstvenog vijeća za društvene znanosti. Sjednicama je predsjedavao H. Sirotković. Proveden je izborni postupak u znanstvenoistraživačko zvanje:

- dr. Nenad Vekarić u zvanje višeg znanstvenog suradnika (Zavod za povijesne znanosti u Dubrovniku).

Proveden je postupak produženja pripravničkog staža:

- Jasna Marković, asistent - mlađi istraživač u Odsjeku za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti u Zagrebu.

- Aleksandra Kolarić, asistent - znanstveni istraživač u Odsjeku za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti u Zagrebu.

Rukopisi prihvaćeni na sjednicama Razreda

1. sjednica 12. siječnja 1994.

- Josip Lučić "Oporuka dubrovačkog kartografa Mihajla Pešića (1764.)", za Anale Zavoda za povijesne znanosti u Dubrovniku.

- Doroteja Ćorić "Što novo donosi prijedlog Pomorskog zakonika u odnosu na sustav stvarnopravnih jamstava na brodu", za časopis "Uporedno pomorsko pravo".

- Ivo Perić "Franjo Rački i Dubrovnik", za Anale Zavoda za povijesne znanosti u Dubrovniku.

2. sjednica 9. veljače 1994.

- M. Ančić "Parba za ostavštinu Jakova Šubića Bribirskog", za Radove Zavoda za povijesne znanosti u Zadru.

- Lovorka Čoralić "Služba na galijama u XIV. stoljeću u Zadru", za Radove Zavoda za povijesne znanosti u Zadru.

- Lovorka Čoralić "Zadarski iseljenici u Veneciji i bratovština slavenskih iseljenika sv. Jurja i Tripuna (od 1451. godine do kraja XVIII. stoljeća)", za Radove Zavoda za povijesne znanosti u Zadru.

- Alica Wertheimer-Baletić "Stanovništvo đakovačkog kraja i njegove dinamičke odrednice", za Rad Razreda za društvene znanosti.

3. sjednica 16. ožujka 1994.

- Mirko Marković "Etnogeneza Hrvata i njihov plemenski život u novoj domovini", za "Hrvatska i Europa".

- Heikki Kirkinen "A la frontiére entre l'Est et l'Ouest en Europe", za Zbornik znanstvenog skupa "Kulturna dimenzija znanstvenog i tehnološkog razvoja".

- Šime Peričić "Juraj Biankini i naše pomorstvo" za Radove za povijesne znanosti u Zadru.

- Šime Peričić "Glavari i časnici Vojne krajine u Dalmaciji" za Radove Zavoda za povijesne znanosti u Zadru.

- Ivan Pederin "Uprava, crkva, politika i kultura na Rabu u XVI. stoljeću" za Radove Zavoda za povijesne znanosti u Zadru.

- Milko Brković "Koroboracija u ispravama hrvatskih narodnih vladara" za Radove Zavoda za povijesne znanosti u Zadru.

- Lovorka Čoralić "Dubrovčani u Veneciji od XIII. do XVIII. stoljeća" za Anale Zavoda za povijesne znanosti u Dubrovniku.

- Mirjana Matijević Sokol "Latinski natpisi" za "Hrvatska i Europa".

- Boris Ilakovac "Javni zdenac (lacus) rimskog akvedukta Škopalj-Novalja na otoku Pagu" za Radove Zavoda za povijesne znanosti u Zadru.

- Miroslav Granić "Capitulare Comitis Pagi" za Radove za povijesne znanosti u Zadru.

5. sjednica 11. svibnja 1994.

- Tomislav Raukar "Srednjovjekovna Hrvatska: Stvaranje prostora i društva" za "Hrvatska i Europa".
- Jakov Stipišić "Hrvatska u diplomatičkim izvorima do kraja XI. stoljeća" za "Hrvatska i Europa".
- Lujo Margetić "Zakon grada Kastva iz 1400." za Radove Zavoda za povijesne znanosti u Zadru.
- Filip Potrebica "Požega u XIX. stoljeću" za Zbornik radova o fra Kaji Agjiću".
- Filip Potrebica "Požeška gimnazija i fra Kajo Agjić" za Zbornik radova o fra Kaji Agjiću.
- Franjo Emanuel Hoško "Agjićeva uloga u franjevačkoj Provinciji sv. Ivana Kapistranskog" za Zbornik radova o fra Kaji Agjiću.
- Miljenko Holzleitner "Rukopisna i tiskana ostavština fra Kaje Agjića" za Zbornik radova o fra Kaji Agjiću.

Ivan Damiš "Rukopis Cerkvene poviesti fra Kaje Agjića" za Zbornik radova o fra Kaji Agjiću.

- Vitomir Belaj "Agjićeva studija o životu slavonskoga puka" za Zbornik radova o fra Kaji Agjiću.
- Marija Mirković "Odnos Kaje Agjića prema starima u požeškom franjevačkom samostanu" za Zbornik radova o fra Kaji Agjiću.

6. sjednica 29. lipnja 1994.

- Mirko Marković "Hrvatska na Idrizijevoj karti iz 1154. godine" za "Hrvatska i Europa".
- Vladimir Sokol "Arheološka baština Hrvata" za "Hrvatska i Europa".
- Miroslav Kurelac "Narativni izvori hrvatske povijesti do 12. st." za "Hrvatska i Europa".
- Lujo Margetić "Još o vijestima Konstantina Porfirogeneta o dolasku Hrvata" za Radove Zavoda za povijesne znanosti u Zadru.
- Franjo Emanuel Hoško "Kajo Agjić i vukovarski odjel franjevačke bogoslovne škole" za Zbornik radova o fra Kaji Agjiću.
- Anemarija Kurilić "Latinski natpisi antičkog, kasnoantičkog i ranosrednjovjekovnog razdoblja na otoku Pagu i zadarsko-šibenskom području" za Radove Zavoda za povijesne znanosti u Zadru.

7. sjednica 4. listopada 1994.

- Vinicije Lupis "Prilog poznavanju dubrovačkog zlatarstva XIV. st." za Anale Zavoda za povijesne znanosti u Dubrovniku.
- Niko Kapetanić-Nenad Vekarić "Granice konavoskih župa" za Anale Zavoda za povijesne znanosti u Dubrovniku.

8. sjednica 12. listopada 1994.

- Vladimir Đuro Degan "Razgraničenja morskih prostora u međunarodnoj sudskoj i arbitražnoj praksi" za časopis "Uporedno pomorsko pravo".
- Ivo Grabovac "Pomorski zakonik - značajni zakonodavni pothvat uz poneku zamjerku i dvojbu" za časopis "Uporedno pomorsko pravo".
- Drago Pavić "Ugovor o pomorskom osiguranju prema pomorskom zakoniku" za časopis "Uporedno pomorsko pravo".
- Predrag Stanković "Odredbe našeg novog pomorskog zakonika koje se odnose na spašavanje na moru i vađenje potonulih stvari" za časopis "Uporedno pomorsko pravo".

9. sjednica 2. studenoga 1994.

- Stjepan Ćosić "O slomu Republike i ustroju francuske uprave u Dubrovniku 1808. i 1809." za Anale Zavoda za povijesne znanosti u Dubrovniku.
- Maja Seršić "Štete od onečišćenja naftom - obujam i popravljanje" za časopis "Uporedno pomorsko pravo".
- Maja Seršić "Izvanugovorna odgovornost vlasnika broda i brodara" za časopis "Uporedno pomorsko pravo".

10. sjednica 7. prosinca 1994.

- Branko Jakaša "Nekoliko napomena uz Pomorski zakonik", za časopis "Uporedno pomorsko pravo".
- Vesna Miović-Perić "Dnevnik dubrovačkog dragomana Miha Zarinija", za "Anale" Zavoda za povijesne znanosti u Dubrovniku.
- Vinko Hlače "Brodogradnja u pomorskom zakoniku", za časopis "Uporedno pomorsko pravo".
- Đorđe Ivković "Vjerojatnost poteškoća naplate tražbina kao temelj privremenih mjera po međunarodnoj konvenciji o zaustavljanju brodova, 1952.", za časopis "Uporedno pomorsko pravo".
- Đorđe Ivković "Pomorski tovarni list", za časopis "Uporedno pomorsko pravo".

Odbori i radne skupine Razreda

- Radna skupina "Pravo i društvo - temeljna istraživanja". Skupina djeluje u okviru Kabineta za pravne, političke i sociološke znanosti "Juraj Križanić", predsjednik E. Pusić. U protekloj godini održavani su redoviti sastanci na teme društvena regulacija, dioba vlasti, pretvorba, menađeri i poduzetnici.
- Odbor za izradu "Rječnika hrvatskog pravnog i upravnog nazivlja od početka 19. stoljeća do danas". Odbor djeluje u suradnji s Kabinetom za pravne, političke i sociološke znanosti "Juraj Križanić", koordinatori: E. Pusić i S. Triva. Dovršena prva faza prikupljanja materijala (natuknice u kontekstu) i pripreme za drugu fazu: lingvistička i stručna ocjena natuknica, uspoređivanje s postojećim pravno - povijesnim rječnicima, odgovarajuće značenje u drugim rječnicima.
- Odbor za izdavanje sabranih djela Nikole Vita Gučetića i Frana Petrića, predsjednik P. Vranicki. Odbor je radio na skupljanju građe.
- Odbor za znanstvenu valorizaciju spomeničke baštine Salone, predsjednik N. Cambi.
- Odbor za bizantologiju, predsjednik L. Margetić. Odbor je radio prema programu za 1994. i 1995. godinu. U tisku su knjige o antičkoj, srednjovjekovnoj povijesti i ranosrednjovjekovna numizmatika na hrvatskom tlu, i to obje s posebnim obzirom na Bizant.
- Odbor za demografsku povijest, predsjednik V. Stipetić. Odbor djeluje u suradnji s Odsjekom za ekonomska istraživanja Zavoda za povijesne i društvene znanosti u Zagrebu. Odbor je radio prema planu za 1994. Izašle su dvije studije i jedna knjiga iz radova suradnika tog Odsjeka.

Predavanja

U organizaciji Razreda održano je u palači Akademije nekoliko predavanja, javnih skupova i rasprava:

- 18. siječnja Lj. Boban održao je predavanje pod naslovom "Neum, Sutorina, Prevlaka".
- 18. veljače Lj. Boban, V. Ibler i V. Degan održali su predavanje na temu "Piranski zaljev".

- 9. svibnja održan je javni skup u povodu obljetnice postanka države Hrvatske u narodnooslobodilačkom ratu (III. zasjedanje ZAVNOH-a, Topusko 8.-9. svibnja 1944.). Referate su održali Lj. Boban (Unutrašnje i vanjske okolnosti u vrijeme održavanja III. zasjedanja ZAVNOH-a) i H. Sirotković (Državnopravno značenje III. zasjedanja ZAVNOH-a).

- 22. rujna održana je rasprava na temu "Puč Lorković-Vokić". Uvodnu riječ dao je Lj. Boban.

Svečana sjednica

15. veljače Hrvatska akademija i Razred za društvene znanosti održali su svečanu sjednicu u spomen Franje Račkoga, prvog predsjednika Akademije u povodu 100. obljetnice smrti.

Komemoracije

- Dana 14. travnja održan je u palači Akademije komemorativni sastanak u spomen akademika Dušana Čalića. O životu, liku i djelu preminulog akademika govorio je A. Dragičević.

- Dana 28. travnja održan je komemorativni sastanak u spomen akademika Duje Rendić-Miočevića. O životu i radu preminulog akademika govorili su M. Suić i M. Zaninović.

Edicije objavljene tijekom 1994. godine

1. "Rad" Razreda za društvene znanosti, sv. 465, knj. 32, 172 str.
2. "Suvremeni ekonomski problemi", br. 1/1994, 177 str.
3. "Anali" Zavoda za povijesne znanosti u Dubrovniku, sv. 32, 210 str.
4. "Radovi" Zavoda za povijesne znanosti u Zadru, sv. 36, 367 str.
5. Zdenka Janeković Römer "Rod i grad - dubrovačka obitelj od XIII do XV stoljeća", serija: Prilozi povijesti stanovništva Dubrovnika i okolice, knj. 4, 170 str.
6. Fra Silvestar Kutleša "Život i običaji u Imockoj krajini", izdanje Matice hrvatske i HAZU, 549 str.

Edicije u tisku

- Pelješki rodovi, sv. I
- Povijest Osijeka, sv. II
- Maštrovićev zbornik, posebna izdanja Zavoda za povijesne znanosti u Zadru, sv. 8

Djelatnost članova Razreda

J o s i p A d a m č e k, nastavak rada na istraživanju hrvatske povijesti u 18. stoljeću.

D u š a n B i l a n d ž i ć objavio je: La comunitá internazionale e la questione jugoslava, Zbornik radova "Etnie, confini, Europa", 109-117, Franco Angeli, Milano 1994.

Istraživački rad: "Politička povijest Hrvatske".

L j u b o B o b a n sudjelovao je na međunarodnom političkom savjetovanju "Značenje Washingtonskog sporazuma između bošnjačko-muslimanskog i hrvatskog naroda za konačno rješenje krize na Balkanu i u Europi, 17. VI. 1994.; održao je priopćenje "Kršćanska demokracija u povijesti Hrvatske" na znanstvenom skupu Hrvatske kršćanske demokratske unije "Kršćanska demokracija u Hrvatskoj", veljača 1994.

Znanstveno-istraživački rad: Politička djelatnost dr. Tome Jančikovića, Hrvatske granice, Hrvatska između dva svjetska rata, za vojni udžbenik i vojnu enciklopediju.

B r a n k o B o š n j a k objavio je: Gnothi seauton (Nosce te ipsum). U: Philosophia perennis, Erich Heintel zum 80. Geburtstag, Teil I. 250-255/1993. objavljeno 1994., Frankfurt/Main.

Istraživački rad: odabrane teme iz povijesti filozofije u kontekstu suvremene filozofije. Nastavak rada na tom projektu.

A d o l f D r a g i č e v i ć objavio je: Politička ekonomija informacijskog društva, Tiskara "Varteks", Varaždin 1994, 421 str.; Uvod u političku ekonomiju, Tiskara "Varteks", Varaždin 1994, 420 str.; Budućnost hrvatskog gospodarstva, Kačić 25, 739-747 (1993), Sinj; Znanstveno predviđanje društvenih promjena, Suvremeni ekonomski problemi 1, 29-63 (1994), Zagreb.

Istraživački rad u tijeku: nastavak rada na knjizi Temelji sutrašnjice u kojoj se razmatraju procesi tehnološkog revolucioniranja kao temelji budućeg razvoja, promjene u odnosima vlasništva, privređivanja, upravljanja i raspodjele proizvoda, rađanje novog svjetskog gospodarskog poretka, perspektive regulacije i deregulacije u privredi te počeci i očekivanja u globalizaciji svjetskog privređivanja.

A l e k s a n d a r G o l d š t a j n objavio je: Pravo Europske zajednice i međunarodno trgovačko pravo, Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu, 477-493, 1993. (objavljeno 1994.); Lex mercatoria i domaće trgovačko pravo, Zbornik Pravnog fakulteta br. 4/1994, 363-375.

Istraživački rad u tijeku: nakon objavljivanja Unidroit Principles for International Commercial Contracts, završit će rad na studiji Lex mercatoria kao univerzalni sustav (pravni i pravnosociološki aspekt) u tijeku 1995.g.

Član uređivačkog odbora (overseas section) The Journal of Business Law, London (od 1959.); ponovno izabran za dopisnog suradnika Institute for the Unification of Private Law (međuvladina organizacija) u Rimu. Izabran na listi međunarodnih arbitara London Court of International Arbitration (jedini iz Hrvatske).

V l a d i m i r I b l e r objavio je: Kolektivna sigurnost i vanjska politika Hrvatske, Politička misao, 1, Zagreb 1994.

Istraživački rad: "Novo pravo mora i naši pravni, ekonomski i politički interesi na Jadranu s posebnim obzirom na isključivi gospodarski pojas" nastavlja se u novim (stupanje na snagu 16.XI 1994. Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora) i još neriješenim međunarodnopravnim okolnostima (lateralna granica na moru sa Slovenijom i Crnom Gorom i pitanje proglašenja našeg isključivog gospodarskog pojasa).

Izabran je za supredsjedatelja zajedničke hrvatsko-talijanske povijesno-kulturne komisije.

L u j o M a r g e t i ć objavio je knjigu: Grobnički urbari, Katedra Čakavskog sabora za Grobništinu, Rijeka 1994, 105 str.; prilozi u knjigama i zbornicima: O posjedovnim katernama zagrebačkog Gradeca. U: "Zagrebački Gradec 1242-1850, Zagreb 1994, 103-107; Neka pitanja u svezi sa Zlatnom bulom Bele IV. (1242.), *ibid.*, 61-73; Kada je Hrvatskoj oteta Brseština, Liburnijske teme, knj. 8, Brseč i Brsešćina, Opatija 1994, 31-38; prilozi u časopisima: Neka pitanja prijelaza vlasti nad Istrom od Bizanta na Franke, Acta Histriae II, Koper 1994, 1-24; Odnosi Liburnije i Istre u antici i ranom srednjem vijeku, Radovi Zavoda za povijesne znanosti u Zadru, 35, Zadar 1993, 37-61; 360. obljetnica visokoškolske nastave u Rijeci, Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, 14, Rijeka 1993, 1-10; Grižanski urbar iz 1700. godine (koautor Anelise Margetić), Vjesnik Povijesnog arhiva Rijeka, sv. XXXIII-XXXIV, Rijeka 1993, 25-57; Zagrebački monasterij, Croatica Christiana periodica, god. XVII, br. 31, 1993, 1-10; Osnove srednjovjekovnog obveznog prava u Dalmaciji, Rad HAZU 465, Zagreb 1993, 17-114; O vjerodostojnosti isprava unesenih u potvrdnice pape Grgura IX. iz 1227. godine, Radovi Instituta za hrvatsku povijest, vol. 26, Zagreb 1993, 7-16; Neka pitanja tzv. Zagrebačke kronike i Popisa biskupa, Croatica Christiana periodica, god. XVII, br. 32, Zagreb 1993, 1-16; Iločka pravna knjiga (tzv. Iločki statut), Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu, 44 (1-2), 1994, 93-116.

Istraživački rad u tijeku: dovršavanje knjige Antika i srednji vijek, studije o 900. obljetnici Zagrebačke biskupije; studije o Taktici Lava VI. Mudrog.

Ivo Perišin objavio je: Transparentno tržište, Slobodno poduzetništvo, 8/94, 100-110; Institucionalni investitori - nova slika financ. tržišta, Slobodno poduzetništvo, 12-13/94, 390-404; Složena konfiguracija sustava financiranja, Slobodno poduzetništvo, 20/94, 146-164; Direktno financiranje i sekuritizacija, Slobodno poduzetništvo, 21/22, 317-334.

Istraživački rad: nastavak rada na projektu "Financijski mehanizam i financijsko tržište".

Eugen Pusić objavio je: Državna uprava i razvoj organizacije I. dio, Financijska praksa, 18/2, 1994, 69-78; II. dio, Financijska praksa, 18/4, 1994, 359-383.

Istraživački rad: pretpostavke modernizacije hrvatske uprave: ključno osoblje, dioba vlasti, osiguranje zakonitosti; Društvena regulacija: sustavi i komunikacija; Rječnik hrvatskog pravnog i upravnog nazivlja.

Hodimir Sirotković objavio je (prilozi u knjigama): Povijest Sabora Hrvatske 1944-1992. U: Hrvatski sabor, izd. Sabora, Globusa i Školske knjige, 101-108 (1994); (prilozi u časopisima): Uloga vinodolske obitelji Mažuranić u pravnoj, te političkoj i kulturnoj povijesti hrvatskog naroda, Rad HAZU 465, knj. XXXII, Zagreb 1993. (tiskana u 1994), 151-170; ZAVNOH i pazinske odluke o ujedinjenju Istre s domovinom iz rujna 1943, Vjesnik HAZU, 3-4, Zagreb, 1994, 19-24.

Jakov Sirotković objavio je: Ekonomski položaj Hrvatske u Jugoslaviji od 1945. do 1990. godine - Odnosi u nivou razvijenosti, Suvremeni ekonomski problemi, 1, Zagreb 1994, 133-164.

Nastavljen je rad na makroekonomskoj analizi hrvatskog gospodarstva koji obuhvaća: 1. Teorijske i programske osnove ekonomske politike; 2. Metode analize i statistička osnova, 3. Nasljeđe (izgubljena dekada, rat, potencijali); 4. Ekonomska kretanja 1990. do 1995.; 5. Međunarodni ekonomski položaj Hrvatske; 6. Financijska (monetarna i kreditna politika); 7. Raspodjela dohotka i socijalna politika; 8. Uvjeti i mogućnosti obnove i razvoja.

Vladimir Stipetić objavio je: Novo-otkriveni rukopis B. Kotruljevića "O vještini trgovanja", Napulj 1458. (objavljene studije u RRIF, 10,11 i 12/1994.); Population Summit of the World's scientific Academies, Vjesnik HAZU, 3-4/94. i Encyclopedia moderna, 44; Ekonomski problemi koje donosi starenje stanovništva, Ekonomija 1-3/1994.

Mate Suić objavio je: Liburnija i Liburni u vrijeme velikog ustanka u Iliriku od 6. do 9. god. poslije Krista (uz CIL V 3346), Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu, 3 s., 24-25 (1991-92.), Zagreb 1993, 55-65.

Sudjelovao na dva međunarodna skupa: 13. međunarodnom kongresu za starokršćansku arheologiju (Split-Poreč, 25.9.-1.10.1994.) s predavanjem "Tragom predbenediktinskog monaštva na otocima istočnog Jadrana", te na međunarodnom arheološkom skupu u Poreču (26-28.10.1994.) s predavanjem "Razmatranja uz pličine u Jadranu".

Bavi se proučavanjem starokršćanske arheologije na jadranskim otocima te arheološko-topografskim problemima na istočnoj jadranskoj obali. Isto tako obrađivao je probleme kontinuiteta na prijelazu iz kasne antike u hrvatski rani srednji vijek a posebno se zanimao za probleme hrvatske etnogeneze.

Dragovan Šepić istraživao je 20. stoljeće povijesti Istre; prikupljao podatke o radu Jugoslavenskog odbora i talijansko-jugoslavenskim odnosima.

Siniša Triva objavio je: Arbitražno rješavanje međunarodnih trgovačkih sporova, Zbornik radova Prvog hrvatskog arbitražnog savjetovanja Stalnog izbranog sudišta pri Hrvatskoj gospodarskoj komori (9-10.12.1993.) Međunarodna trgovačka arbitraža u Hrvatskoj i Sloveniji", HGK, Zagreb 1993. (obj. 1994.), 1-28; Građansko procesno pravo u zakonu o trgovačkim društvima, Zbornik radova Tradicionalni susret pravnika u gospodarstvu - Opatija 18-20.5.1994., Udruženje

društava pravnika u privredi Hrvatske, Zagreb 1994., 78-89; Arbitral Settlement of International Commercial Disputes, Croatian Arbitration Yearbook", Vol.1, 1994., 7-18; Percepcija UNCITRAL-ovog Model zakona o međunarodnoj trgovačkoj arbitraži u Hrvatsko arbitražno pravo, Zbornik radova Drugog hrvatskog arbitražnog savjetovanja Stalnog izbranog sudišta pri Hrvatskoj gospodarskoj komori (8-9.12.1994.), Reforma hrvatskog arbitražnog prava, HGK, Zagreb 1994., 1-24.

Istraživački rad u tijeku: ESUP - Organizacija i djelovanje pravosudja, komparativno istraživanje s posebnim osvrtom na osiguranje neovisnosti sudova i sudaca te zakonitosti njihova rada - Koordinator projekta pravnog fakulteta u Zagrebu; Europsko pravo - Međunarodno privatno, međunarodno procesno pravo te međunarodno arbitražno pravo - član suradnik projekta Pravnog fakulteta u Zagrebu; UNCITRAL Model Law on International Commercial Arbitration, komparativno istraživanje recepcije UML u svijetu - Predsjednik Stalnog izbranog sudišta pri HGK.

F r a n j o T u đ m a n objavio je: Bespuća povijesne zbiljnosti, peto izdanje, Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb 1994, 768 str.; Izvješće predsjednika Republike o stanju države i nacije na zajedničkoj sjednici oba doma Hrvatskoga sabora. Stanje hrvatske države i nacije, Zagreb, Sabor Republike Hrvatske, Zagreb 1994, 53 str.

P r e d r a g V r a n i c k i objavio je: Filozofija historije - Historijski pregled, Naprijed, 1994. To djelo obuhvaća filozofsko-historijsku misao u razdoblju 18. st. i početka 19. tj. francusko prosvjetiteljstvo (Montesquieu, Voltaire, Rousseau, Turgot, Helvétius i Condorcet), zatim koncepcije Saint-Simona, saint-simonista, Ch. Fouriera, K. Marxa i F. Engelsa.

Istraživački rad: nastavlja rad na prikazu filozofskohistorijskih koncepcija kod najznačajnijih autora na razmeđu stoljeća i početkom 20 st. do drugog svjetskog rata.

A l i c a W e r t h e i m e r - B a l e t i ć objavila je: Demografske rezerve radne snage u Hrvatskoj, Suvremeni ekonomski problemi 1, 113-131 (1994.), HAZU, Zagreb; Temeljna obilježja formiranja ukupnog i prirodnog kretanja stanovništva u Hrvatskoj, Računovodstvo, revizija i financije 10, 1817-1821 (1994), Zagreb; Promjene u narodnosnoj strukturi stanovništva Vukovara i vukovarskoga kraja, Hrvatska - danas, 2, 1994, Zagreb.

Istraživački rad: nastavak rada na knjizi Demografija - Stanovništvo i ekonomski razvitak; nastavak rada na projektu Razvoj stanovništva Hrvatske, HAZU, tema - Novije tendencije u razvoju stanovništva Hrvatske (implikacije rata početkom 1990. godine); nastavak rada na projektu Demografski razvoj i populacijska politika, Institut za primijenjena društvena istraživanja Sveučilišta u Zagrebu.

J o s i p Ž u p a n o v objavio je: Sto godina organizacijske teorije, Hrvatsko gospodarstvo, 60, 13-16 (1994.), Zagreb; Mali dioničari i "narodni kapitalizam", Hrvatsko gospodarstvo, 61, 9-12 (1994.), Zagreb; Tržište: rajski vrt ili đavolji mlin, Hrvatsko gospodarstvo, 62, 9-12 (1994.), Zagreb; Postoji li "antiradnički sindrom" u Hrvatskoj, Hrvatsko gospodarstvo, 63, 9-12 (1994.), Zagreb; Kamo idu hrvatski menedžeri?, Hrvatsko gospodarstvo, 64, 9-12 (1994), Zagreb; Štrajk i javno mnijenje - na meti anahronih ideja, Hrvatsko gospodarstvo, 65, 9-12 (1994.), Zagreb.

Z d e n k o V i n s k i objavio je: Povodom svjetske izložbe "I Goti" u Milanu, Obavijesti Hrvatskog arheološkog društva XXVI/2, Zagreb 1994, 81-84.

Sudjelovao s priopćenjem (Groblje iz vremena cara Justinijana u Kninu) na 13. međunarodnom kongresu za starokršćansku arheologiju (Split-Poreč, 25-9.-1.10.1994).

U tijeku proučavanje ostavštine Gota na području Hrvatske i njoj bližih krajeva.

M i r o s l a v B e r t o š a. Izvješće o radu prikazano je u okviru djelovanja Zavoda za povijesne i društvene znanosti - Rijeka.

N e n a d C a m b i objavio je knjigu: Sarkofag Dobroga pastira i njegova grupa, Split 1994, 107 str. i 58 sl., te priloge u knjigama i zbornicima: Dioklecijanova palača, Split 1994, 11-17; Izbor

literature o Dioklecijanovoj palači. U: Izložba Dioklecijanova palača, Split 1994, 69-71; Stari vijek (literatura). U: S. Antoljak, Pregled hrvatske povijesti. Split 1994, 192-203; prilozi u časopisima: Arheološki pogled na probleme istraživanja, konzervacije, rekonstrukcije i prezentacije ilirskog naselja na Ošanićima, Radovi Filozofskog fakulteta u Zadru 32, Razdio povijesnih znanosti (19), 1992-93, Zadar 1994, 37-60; Fragment antičke nadgrobne stele iz Salone, Zbornik Kačić XXV, Zbornik u čast fra Karla Jurišića, Split 1993, 351-359 (izišlo u 1994.).

Istraživački rad u tijeku: na terenu vodi arheološka istraživanja starokršćanske bazilike u Cisti Velikoj. Radi na projektu "Istraživanje antičke skulpture i starokršćanske arhitekture i skulpture" (pri Ministarstvu znanosti) i knjigama Starokršćanska bazilika u Zmijavcima kod Imotskog te Antička umjetnost u Hrvatskoj.

V l a d i m i r Đ u r o D e g a n. Izvješće o radu prikazano je u okviru djelovanja Jadranskog zavoda.

I v a n E r c e g objavio je: Izvještaj o gospodarskom položaju i mogućnostima o unapređenju na veleposjedu plemićke obitelji Zrinski (-Frankopan) na sjevernohrvatskom primorju godine 1675., Acta historico-oeconomica, 20, Zagreb 1993, 7-117; Drugi austrijski popis stanovništva 1803-1804, Acta historico-oeconomica, 20, Zagreb 1993, 133-145.

Istraživački rad: proveo na znanstveno-istraživačkom radu u Beču od 25. IV. do 7. V. 1994, gdje je u arhivima popunjavao dotad prikupljenu građu; boravio u Rijeci od 22.X. do 26.X u svrhu kolacioniranja i popunjavanja otprije prikupljene građe.

B o ž i d a r J e l č i ć objavio je knjige: Financijsko pravo i financijska znanost, Birotehnika, Zagreb 1994, 558 str.; Financijsko pravo (koautori Arbutina, Lončarić-Horvat, Šimović), Birotehnika, Zagreb 1994, 199 str. te članke: Pojedinačni porezi na promet (akcize, trošarine), Financijska praksa, 1, Zagreb 1994, 3-14; Porezni sustav (koautor Bar. Jelčić), Management i poduzetništvo, CP i Mladost, Zagreb 1994, 230-243.

Održana predavanja i podneseni referati: Očekivanje i stvarnost - Hrvatski porezni sustav, u organizaciji Hrvatskog udruženja za društvene i humanističke znanosti, Zagreb, 10.5.1994.; Analyse und kritische Bestandsaufnahmen der Reformpolitik im Bereich Steuerrecht in Kroatien, referat na skupu Steuerreform Politik im MSOE-Staaten, Budapest 9.-11.12.1994; Kroatien - Land im Umbruch (pravno-ekonomski aspekti), u organizaciji Südosteuropa Gesellschaft, Hamburg 25.10.1994.; Das Kroatische Steuersystem (pravno-ekonomski aspekti), ibid.

Projekti: rad na realizaciji projekta "Fiskalni odnosi u federativnim i konfederativnim državama i u Europskoj Uniji".

M i r o s l a v K u r e l a c. Izvješće o radu prikazano je u okviru djelovanja Zavoda za povijesne i društvene znanosti, Odsjek za povijest.

B e r i s l a v P e r i ć radio na završetku svoje nove knjige, u okviru projekta Ministarstva znanosti kao glavni istraživač, pod naslovom "Filozofija povijesti (s pravnog aspekta)".

M i r k o M a r k o v i ć. Izvješće o radu prikazano je u okviru djelovanja Zavoda za povijesne i društvene znanosti, Odsjek za etnologiju.

T o m i s l a v R a u k a r objavio je: Novi pogledi o kršćanstvu u hrvatskom srednjovjekovlju, Encyclopedia moderna XIV/44, 349-351 (1994.), Zagreb.

Istraživački rad: pri kraju je rad na opsežnom rukopisu "Hrvatsko srednjovjekovlje" (oko 750 tipkanih stranica).

P e t a r S t r č i ć. Izvješće o radu prikazano je u okviru djelovanja Arhiva Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Zvonimir Šeparović objavio je (urednik): Masovna silovanja kao ratni zločin, Documenta Croatica, Zagreb 1993, 197 str.

Istraživački rad: Žrtve rata, istraživanje žrtava rata, genocida i zločina protiv čovječnosti u ratu protiv Hrvatske, s osobitim obzirom na ubojstva, nasilja, prognane i nestale.

Član Europske akademije znanosti i umjetnosti (Salzburg).

Dragomir Vojnić objavio je (prilozi u knjigama i zbornicima): Ljudska prava i slobode i evropski integracijski procesi. U: Deložacije u Republici Hrvatskoj (pravni, etički i socijalni aspekti), Hrvatski helsinški odbor za ljudska prava, Zagreb 1994, 140-143; Ostvarivanje tranzicijskih procesa - problemi i perspektive. U: Suvremeni ekonomski problemi, 1-27 (1994.), Zagreb; (prilozi u časopisima): (red. u suradnji sa Ž. Rohatinski), Aktualni problemi privrednih kretanja i ekonomske politike Hrvatske, svezak 9, 1-80 (kolovoz 1994.); AVNOJ-evske granice kao polazni okvir za savladavanje krize i za budući napredak, Erasmus, br. 5, veljača 1994, 38-41, Zagreb; Ekonomske dimenzije dezintegracije - s posebnim osvrtom na neke demografske etničke i političke aspekte - slučaj bivše Jugoslavije, Ekonomski pregled, 3-4, 261-290 (1994.), Zagreb; The Evolution of Rules for a Single European Market, Ekonomski pregled, 11-12, (1994), u tisku; O nekim koncepcijskim i empirijskim problemima ekonomije i politike tranzicije, Ekonomski pregled, 5-6, 331-358 (1994.), Zagreb; European integrational processes and the countries in transition - with the special reference to Croatia and former Yugoslavia, Ekonomski pregled, 9-10 (1994.), Zagreb.

Marin Zaninović objavio je: Heraclea Pharia, Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu, 3. serija, 24-25, Zagreb 1992, 35-48 (objavljeno 1994.); Classis Flavia Pannonica, Izdanja Hrvatskog arheol. društva, 16, Zagreb 1993, 53-58 (objavljeno 1994.); Naselje i teritorij u antici srednje Dalmacije, Izdanja Hrvatskog arheol. društva, 16, Zagreb 1993, 181-191 (objavljeno 1994.); Livanjsko polje u antici kao primjer delmatske zajednice, Livanjski kraj u povijesti - zbornik, Split - Livno 1994, 45-50; O počecima vinove loze u Hrvatskoj, Vino u Hrvata, Zagreb 1994, 13-17; Stoljeće nastave arheologije u Hrvatskoj, Opvscvla archaeologica, 17, Zagreb 1993, 15-25 (objavljeno 1994.)

Istraživački rad: rekognosciranje zapadnog i središnjeg dijela otoka Hvara.

RAZRED ZA MATEMATIČKE, FIZIČKE, KEMIJSKE I TEHNIČKE ZNANOSTI

Organizacija i sastav

Razred za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti imao je krajem godine 1994. 24 redovita člana i 15 članova suradnika.

Redoviti članovi (akademici): Smiljko Ašperger, Krešimir Balenović, Slaven Barišić, Vojislav Bego, Stanko Bilinski, Tomo Bosanac, Krešimir Čolić, Žarko Dadić, Vladimir Devidé, Dragutin Fleš, Drago Grdenić, Ksenofont Ilakovac, Boris Kamenar, Sibe Mardešić, Vladimir Matković, Vladimir Paar, Mladen Paić, Riko Rosman, Ivan Supek, Vinko Škarić, Ivo Šlaus, Dubravko Tadić, Nenad Trinajstić i Zlatko Winkler.

Članovi suradnici: Ibrahim Aganović, Branimir Gašpert, Leo Klasinc, Vladimir Knapp, Boran Leontić, Pavle Papić, Josip Pečarić, Stanko Popović, Elsa Reiner, Zlatko Smrkić, Branko Souček, Olga Šarc-Lahodny, Vladimir Volenec, Radenko Wolf i Vedran Žanić.

U tijeku godine Razred je zauvijek izgubio svojeg dugogodišnjeg redovitog člana Mihovila Proštenika (26. travnja) i svoje dugogodišnje dopisne članove, dobitnike Nobelove nagrade, Dorothy Crowfoot Hodgkin (29. srpnja) i Linusa Paulinga (19. kolovoza), počasnog člana Hrvatske akademije.

Na Izbornoj skupštini 12. svibnja izabrani su za dopisne članove sa stalnim boravištem izvan Republike Hrvatske Predrag Cvitanović, Raymond Daudel, Albert Eschenmoser, Helmuth Moritz, Angel Martin Municio i Rudolf Zahradnik i za člana suradnika Vedran Žanić, a ponovo su izabrani za članove suradnike Pavle Papić, Elsa Reiner i Branko Souček.

Na Izbornoj skupštini 17. studenoga potvrđen je izbor akademika *Smiljka Ašpergera* za tajnika Razreda, koji je na 7. redovitoj sjednici Razreda održanoj 27. rujna izabran za tajnika Razreda.

Zbog teške bolesti tajnika Razreda akademika Vinka Škarića dužnost tajnika obnašao je zamjenik tajnika akademik Vojislav Bego do Izborne skupštine (17. studenoga), a od tada akademik Smiljko Ašperger.

Razred je održao 10 redovitih sjednica.

Znanstvenoistraživačka i ostala djelatnost

Tijekom godine članovi Razreda obavljali su svoju znanstveno-istraživačku djelatnost dobrim dijelom u otežanim uvjetima. Gotovo svi članovi Razreda na razne su načine, osobno ili putem Akademije i njezina Predsjedništva, sudjelovali u akcijama, apelima ili javnim napisima zalažući se za obustavu rata i obranu Republike Hrvatske i Republike Bosne i Hercegovine.

Svoja znanstvena istraživanja i nastavnu djelatnost obavljali su članovi Razreda u okviru matičnih ustanova (Prirodoslovno - matematičkog fakulteta, Elektrotehničkog fakulteta, Geodetskog fakulteta, Fakulteta strojarstva i brodogradnje, Industrije nafte Zagreb, Građevinskog fakulteta, Instituta "Ruđer Bošković", Pomorskog fakulteta Rijeka, Instituta za fiziku Sveučilišta, Tekstilno-tehnološkog fakulteta, Instituta za medicinska istraživanja i medicinu rada, Rudarsko-geološko-naftnog fakulteta), jedinica Akademije (Centra za kemiju organskih prirodnih spojeva, Zavoda za povijest i filozofiju znanosti), dijelom i u znanstvenim institucijama izvan Hrvatske (Austrija).

U okviru osnovnog programa Akademije i iz sredstava Ministarstva znanosti omogućena su istraživanja umirovljenim članovima Razreda. Rezultate istraživanja objavili su članovi Razreda u nizu domaćih i stranih časopisa, knjiga i na znanstvenim skupovima i predavanjima u zemlji i inozemstvu. Popis radova nalazi se uz prikaz o radu članova Razreda.

Razred je na svojim sjednicama rješavao niz pitanja i zadataka od interesa za Razred, Akademiju ili hrvatsku znanost. Na sjednicama Razreda raspravljalo se i o izmjenama i dopunama Zakona i Statuta Akademije s posebnim osvrtom na izborni postupak za nove članove Akademije. Kako su tijekom godine održane dvije izborne skupštine, na više sjednica Razreda raspravljalo se o kandidatima za nove članove Razreda, kao i o kandidatima za članove Predsjedništva. Razred je izrazio nezadovoljstvo na načelo i postupke izbora (predlaganja kandidata za dopisne članove Hrvatske akademije).

Razred je aktivno sudjelovao u radu više Akademijinih savjeta, a s osobitom pozornošću pratio je rad savjeta u nadležnosti Razreda, Savjeta za energetiku, Savjeta za tehnološki razvoj Hrvatske i Savjeta za pomorstvo. Navedeni savjeti dali su svoje priloge u prigodnoj knjizi "Hrvatska - prilozi za strategiju razvoja". U raspravama o aktivnostima Akademijinih savjeta mišljenje većine članova Razreda je kako bi trebalo postojati tijelo koje bi koordiniralo rad savjeta.

Na više sjednica raspravljalo se o potrebi osnivanja Razreda za tehničke znanosti o čemu je donijeta i odluka.

Na sjednicama Razreda raspravljalo se i o problematici međunarodne suradnje, te o suradnji i ugovorima s inozemnim akademijama znanosti i umjetnosti i drugim institucijama. Razred je imao prijedloge za suradnju s Makedonskom akademijom znanosti i umjetnosti, te je akademik T. Bosanac bio i član Akademijine delegacije koja je posjetila Skopje. Razred je imao i prijedlog u vezi ugovora o suradnji s Ruskom akademijom znanosti i umjetnosti da se suradnja proširi prirodnim i tehničkim znanostima.

Razred je aktivno sudjelovao, svojim prijedlozima, i u izboru kandidata za Nagradu Hrvatske akademije iz područja prirodnih i tehničkih znanosti, i određeni su i referenti za ocjenu rada kandidata za Nagradu.

Članovi Razreda aktivno su sudjelovali u aktivnostima od značenja za Akademiju, te je tako npr. akademik S. Ašperger postao predsjednik Upravnog odbora Zaklade HAZU, akademik I. Šlaus bio je predsjednik Organizacijskog odbora međunarodne konferencije Mir, ljudska prava i odgovornost intelektualaca, a akademik D. Tadić izabran je za predsjednika Odbora za pripremu Simpozija o fundamentalnim istraživanjima i problematici obrazovanja.

Izdavačka djelatnost

Rukopisi prihvaćeni na sjednicama Razreda:

2. sjednica, 1. ožujka 1994.

Za Zbornik znanstvenog skupa "Kulturna dimenzija znanstvenog i tehnološkog razvoja":

I. Supek, Science and Humanism.

S. Barišić i B. Leontić, The Relationship between Science and High Technology.

Za Rad Razreda, matematičke znanosti:

A. Sliepčević, Isogonale Transformation in der Ebene in der Verbindung mit der Fokalkurve in der Kegelschnittschar.

I. Babić, Darstellende Geometrie im Hyperbolischen H^3-Raum.

V. Šćurić-Čudovan, und H. Sachs, Klassifikationstheorie der Kegelschnittbüschel vom Typ N der Isotropen Ebene, II.

S. Gorjanc, Quartik Inversion in Space and some of its Products.

4. sjednica, 12, travnja 1994.

Za Zbornik znanstvenog skupa "Kulturna dimenzija znanstvenog i tehnološkog razvoja":

I. Šlaus, Can Science Defend Small Cultures form the Expanding Tendencies of Bigger Cultures.

Za Rad Razreda, matematičke znanosti:

S. Varošanec, A Remark on Valkovs Result.

6. sjednica, 28. lipnja 1994.

Za Rad Razreda, matematičke znanosti:

L. Czech, Simple Construction of Ruled Surface of the Third Degree.

7. sjednica, 27. rujna 1994.

Za Rad Razreda, matematičke znanosti:

B. Mond and J. Pečarić, Some Inequalities for Monotonic Sequence of Operators.

8. sjednica, 11. listopada 1994.

Za Rad Razreda, matematičke znanosti:

M. Polonijo, Quasicentroids of Tetrahedrons in IMC-ternary Quasigroups.

9. sjednica, 15. studenoga 1994.

Za Rad Razreda, matematičke znanosti:

B. Mond and J. Pečarić, Applications of Spectral Theory to Inequalities in Hilbert Space.

C. Jardas and N. Sarapa, A Note on the Mean Ergodic Theorem.

10. sjednica, 20. prosinca 1994.

Za Rad Razreda, matematičke znanosti:

P. Pech, Relations between Inequalities for Polygons.

Objavljeno je:

Rad, matematičke znanosti, knj. 467, XLIV, knjiga Razreda za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti, sv. 11, urednik V. Volenec (171 str.).

S. Paušek-Baždar, Flogistonska teorija u Hrvata, HAZU i suizdavač "Birotisak", urednik D. Grdenić, Zagreb 1994. (201 str.).

Josip Lončar, Život i djelo, prilozi napisani prigodom svečanog skupa uz 100. obljetnicu rođenja J. Lončara, HAZU i ETF, urednici V. Bego i J. Butorac, Zagreb 1993. (205 str.).

Predavanja

Razred za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti održao je tijekom godine više javnih sastanaka u palači Akademije, i to:

- 25. siječnja akademik K. Balenović održao je predavanje "Visokoškolska kemija i srodne znanosti u ratnom naporu saveznika tijekom prvog i drugog svjetskog rata".
- 22. veljače akademik K. Balenović održao je predavanje "Hrvatskoj treba danas još više energije od svjetla i vjetra".

- 3. svibnja Viktor Gutmann, redoviti član Austrijske akademije znanosti, održao je predavanje "Fundamental Considerations about Liquid Water".

- 25. listopada dopisni član Hrvatske akademije i profesor organske kemije na Saveznoj tehničkoj visokoj školi u Zürichu, Albert Eschenmoser održao je predavanje "Zur Frage des Ursprungs des Struktur-Typs der natürlichen Nukleinsäuren".

Znanstveni skupovi i pokroviteljstva

Razred je zajedno s Elektrotehničkim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu bio suorganizator međunarodnog savjetovanja o telekomunikacijama "Conference on Telecomunications ConTEL 94", održanog 15-17. lipnja na Elektrotehničkom fakultetu. Akademik V. Matković sudjelovao je pri utvrđivanju programa Savjetovanja i pozdravio sudionike u ime Razreda.

Razred je zajedno s Razredom za prirodne znanosti bio pokrovitelj znanstvenog skupa "Perspektive razvoja hrvatskog prirodoslovlja" koji se održao 13. svibnja u organizaciji Odjela za prirodoslovlje i matematiku Matice hrvatske. Uz akademika N. Trinajstića u radu skupa sudjelovalo je više članova Razreda.

Razred je bio pokrovitelj i znanstvenog skupa "Hrvatski prirodoslovci 3", hrvatska znanost 1930.-1950., održanog 7. listopada u organizaciji Matice hrvatske, Instituta "R. Bošković" i PMF-a. U radu skupa sudjelovalo je više redovitih članova Razreda.

Odbor za računalom vođenu proizvodnju (CIM)

Odbor za računalom vođenu proizvodnju (CIM-odbor), koji se sastoji od jedanaest članova: akademik Vladimir Matković - predsjednik Odbora, prof. dr. Ivo Alfirević, prof. dr. Ante Bosnić, prof. dr. Leo Budin, prof. dr. Roko Cebalo - tajnik Odbora, prof. dr. Federico Dusman, prof. dr. Zijad Haznadar, prof. dr. Želimir Sladoljev, prof. dr.Nikola Šerman, prof. dr. Dragutin Taboršak i doc. dr. Branko Katalinić, održavao je redovite mjesečne sjednice kako slijedi:

1. sjednica 17.1.1994. godine, predavanje je održao prof. dr. Željko Sladoljev na temu "CIM u brodogradnji"; 2. sjednica 28. 2. 1994. godine, predavanje je održao prof.dr. Aurel Kostelić na temu "CAD kao podsustav CIM-a"; 3. sjednica 28. 3. 1994. godine, predavanje je održao prof. dr. Branko Novaković na temu "Neuronske mreže u CIM sustavu"; 4. sjednica 25. 4. 1994. godine, predavanje je održao prof. dr. Vlado Golja na temu "CIM koncept u obradi drva"; 5. sjednica 23.5.1994. godine, predavanje je održao prof. dr. Roko Cebalo na temu "Definicija i podsustavi CIM-a"; 6. sjednica 20. 6. 1994. godine, predavanje je održao prof.dr. Leo Budin na temu "Koncepcija otvorenosti, standardizacija i sučelja u sustavima računalom objedinjene proizvodnje"; 7. sjednica 3. 10. 1994. godine, predavanje je održao prof. dr. sc. Nikola Šakić na temu "Informacijski sustavi proizvodnje: stanje i trendovi"; 8. sjednica 7. 11. 1994. godine, predavanje je održao prof.dr.sc.Vinko Ivušić na temu "Tribološke informacije u CIM-u"; 9. sjednica 12. 12. 1994. godine, predavanje je održao prof. dr. sc. Zvonimir Lukačević "Osiguravanje kvalitete energetskih postrojenja".

Osim redovitih sastanaka i predavanja, članovi Odbora su posjetili: Tvornicu plinskih turbina - Karlovac, 1. 3. 1994.; Tvornicu Kordun - Karlovac, također 1. 3. 1994.; Tvornicu ABB - Karlovac, 24. 5. 1994.

Odbor za računalom vođenu proizvodnju na svojoj redovitoj sjednici 23. 5., izabrao je tri suradnika: prof. dr. Aurela Kostelića, prof. dr. Niku Majdandžića i mr. Ivana Ivančića.

S m i l j k o A š p e r g e r objavio je: Novi pogledi na mehanizam bimolekulskih nukleofilnih supstitucija u plinskom stanju, Kem.Ind. (Zagreb), 43,37-40 (1994.); Prijenos elektrona na velike udaljenosti u biološkim sustavima, Kem. Ind. (Zagreb), 43,305-308 (1994.); Croatian-American Scientific Cooperation Since the End of World War II, u "USA-Croatian Scientific Cooperation 1963-1993", prvo izdanje, urednik V. Paar i suradnici, Školska knjiga, Zagreb, 72-74 (1994.).

Inozemni projekt: Hrvatsko-američkoj komisiji za znanstvenu i tehničku suradnju predan je projekt na natječaj za financiranje: "Bonding Modes of Pyridine and Imidazole Adducts in the Transition State of Reactions with Co(III)-Protoporphyrins" (američki kopartner prof. F.A. Walker, University of Arizona, Tucson, Arizona).

Znanstveni kolokvij: Institut "Ruđer Bošković", 3.3.1994., "Solvolize ferocenilmetil benzoata. Drastična promjena mehanizma unutar intervala od samo 25 K. Sekundarni α-D izotopni efekti i problem tuneliranja".

Izabran od Predsjedništva za predsjednika Upravnog odbora novoosnovane Zaklade Akademije. Zaklada ima svoj Upravni odbor i djeluje samostalno.

Istraživački rad u tijeku: istražuje se način vezivanja liganada imidazolskog i piridinskog tipa u prijelaznom stanju supstitucija na metaloporfirinskim kompleksima analognim onima u važnim biološkim procesima. Nastavljaju se i istraživanja mehanizma solvoliza ferocenilmetil estera. Ferocenski sustav, pod određenim uvjetima, djeluje antikancerogeno.

K r e š i m i r B a l e n o v i ć . Izvještaj o radu prikazan je u okviru djelovanja Centra za kemiju organskih i prirodnih spojeva.

S l a v e n B a r i š i ć objavio je: H. Nikšić, E. Tutiš and S. Barišić, Raman spectrum and charge fluctuations in the copper-oxide superconductors, u: the Proceedings of M2S/HTSC IV: Materials and Mechanisms of Superconductivity of High Temperature Superconductors, Grenoble, 4-9. srpnja 1994, Physica C 1994.; E. Tutiš, S. Barišić, Charge fluctuations in the copper-oxide planes and the electronphonon couplings, Proceedings of M2S-HTSC IV: Materials and Mechanisms of Superconductivity of High Temperature Superconductors, Grenoble, 4-9. srpnja 1994., Physica C 1994.

Od veljače ove godine predsjednik je Nacionalnog vijeća za visoku naobrazbu.

V o j i s l a v B e g o objavio je: V. Bego, K. Poljančić, D. Hrsan, Vrlo točno mjerenje snage i efektivnih vrijednosti izmjeničnih napona i struja pomoću digitalnih multimetara, Zbornik radova 39. godišnjeg skupa KOREMA, Zagreb 1994, 197-200; V. Bego, J. Butorac, Međunarodna usporedba elektromagnetskih etalona, Mjeriteljski vjesnik 12 (1994.), 4, 2238; V. Bego, D. Hrsan, Umjeravanje etalona otpora pomoću etalona kapaciteta i digitalnih voltmetara od 8 1/2 digita, Automatika broj 3-4, Zagreb 1993, 135-142.

Obnašao je dužnost predsjednika Znanstvenog savjeta za tehnološki razvoj Hrvatske.

U tijeku su radovi na razvoju i izgradnji Primarnog laboratorija za elektromagnetske veličine (projektiranje i izrada ultratermostata za pohranu grupnog etalona otpora na temperaturi od 23±0.005)°C, razvoj metode za usporedbu etalona kapaciteta s pomoću digitalnog multimetra u istosmjernom režimu rada, vrlo točno mjerenje snage i efektivnih vrijednosti izmjeničnih napona i struja s pomoću digitalnih multimetara, itd.

S t a n k o B i l i n s k i i dalje radi na problemima topološke i afine generalizacije Arhimedovih poliedara.

P e t a r K r e š i m i r Ć o l i ć objavio je priloge u knjigama i zbornicima: Suvremeni pogled na Pilarovo djelo "Geografijske koordinate...". Zbornik znanstvenog skupa o Gjuri Pilaru (1846.-

1893.), Slavonski Brod, 1.10.1993, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Razred za prirodne znanosti, 135-172 (1994.), Zagreb; Uvodna riječ. Katalog izložbe "Zagreb na geodetsko-katastarskim zemljovidima i u zemljišnim knjigama", 27. listopada - 17. studenog 1994. Zagreb, 3-4 (1994.), Zagreb; prilozi u časopisima: P.K.Čolić, S.Petrović, H.Sünkel, M.Burda, M.Bielik, V.Vyskočil, Similarities of and differences between three mountain belts at the border of the Pannonian basin due to the behaviour of the Mohorovičić discontinuity, Studia geophysica et geodaetica 38, 131-139 (1994.); H. Moritz, The figure of the earth - theoretical geodesy and the earth's interior, Geodetski list 1, 85-87 (1994.), Zagreb; H. Moritz, B. Hofmann Wellenhof, Geometry, relativity, geodesy, Geodetski list 2, 203-205 (1994.), Zagreb; S. Petrović and P.K. Čolić, Estimating the density jump at the Mohorovičić discontinuity from the correlation with the geoid, Manuscripta geodaetica 20, 46-51(1994.); izložbe: organizacijsko vođenje izložbe "Zagreb na geodetsko-katastarskim zemljovidima i u zemljišnim knjigama", Umjetnički paviljon, Trg kralja Tomislava 22, 27. listopada - 17. studenog 1994., Zagreb.

Istraživački rad u tijeku: nastavak rada na znanstvenoj temi "Gravitacijsko polje u geodeziji, geofizici i geodinamici"; nastavak rada na projektu: "Primjena nove kombinirane geodetsko-gravimetrijske metode u određivanju geološko-geofizičkih struktura u odabranom test-području Republike Hrvatske" za INA-Naftaplin, Zagreb; rukovođenje znanstvenim projektima "EUREF" i "CRODYN" - 1. etapa, koji su izvedeni u suradnji s IfAG-Frankfurt, a u cilju preciznog spajanja Hrvatske s Europom.

Dopisni član Austrijske komisije za međunarodnu izmjeru Zemlje (Österreichische Kommission für Internationale Erdmessung - ÖKIE), 1994.

Žarko Dadić. Izvješće o radu prikazano je u okviru djelovanja Zavoda za povijest i filozofiju znanosti, Odsjek za povijest prirodnih i matematičkih znanosti.

Vladimir Devidé objavio je knjigu: Bijeli cvijet, MGV, Zagreb 1994, 98 str.; te priloge u zbornicima: Cjelovi pjesme prirode u djelu Ivana Lackovića. U: Hommagea Ivan Lacković Croata, Art Studio Azinović, 19-22 (1944.), Zagreb; Akademik Danilo Blanuša, hrvatski matematičar međunarodnoga ugleda. U: Zbornik Leksikografskog zavoda "Miroslav Krleža" 1993/4., 123-136, Zagreb; O serisoare pentru Matsuo Bashô. U: Ocoliud iazul, Muntenia, 30-33, 159-161, Constanta - România (1994.); Hrvatski haiku o ratu - Croatian haiku about War, Encyclopaedia moderna 43, rujan 1993, 245-250; Pismo osobi koje nema, Rival 3/4, 3-9, Rijeka (1993.)

U tijeku je istraživanje o implikacijama i značenju za filozofiju znanosti i nekih rezultata matematičke logike.

Dobitnik je nagrade "Runner up" na 5. međunarodnom natječaju za haiku poeziju (ITOEN) u Japanu 1994.g.

Dragutin Fleš objavio je: R. Vuković, V. Kurešević, V. Srića, D. Fleš, F. Ranogajec, Copolymerization of 2-Vinyl-naphthalene with Benzylidenemalononitril, J. Macromol. Sci. - Pure Appl. Chem., A31 (12) (1994,), 1999-2008; R. Vuković, V. Kurešević, G. Bogdanić, D. Fleš, "DSC Studies of the Miscibility of PPO and Sulphonylated PPO in the Blends with Alternating Copolymers of beta-Substituted Styrene Derivatives and with N-Substituted Maleimides", Thermochimica Acta, 233 (1994.), 75-86; D.D. Fleš, D. Hace, F. Ranogajec, R. Vuković, D. Fleš, The application of Taft-Hancock steric constants to the free-radical initiated copolymerization of N-alkylmaleimides with alpha-methylstyrene, Polym. Bull., 33 (1994.), 445-449; D.D. Fleš, G.Golja, D. Hace, R. Vuković, D. Fleš, The extraction of sodium and potassium picrates with poly (benzo-15-crown-5) maleimide, poly (benzo-15-crown-5) maleimide-alt.alpha-methylstyrene, and benzo-15-crown-5, Polym. Bull., 33 (1994.) 425-430; D.Fleš, Tekući kristalni polimeri, Polimeri 15 (1994.), (u tisku); D. Fleš, Tekući kristalni polimeri. Predavanje održano na 12. danima Društva plastičara i gumaraca; 12. savjetovanje Proizvodnja, primjena i prerada plastike i gume, Zagreb 23. lipnja 1994.; D.Čović-Horvat, M. Šateva, G. Protić-Lovašić, D. Fleš, S. Lisjak, Lj.Glad, Postupak za pripravu sintetičkih mazivih brtvila otpornih

na lužine, kiseline i vodene otopine anorganskih soli, Hrvatski patentni glasnik, 1 (1994.) (2-3), 151; P930734A od 31.8.1994.

U tijeku je rad na sintezi i karakterizaciji tekućih kristalnih polimera i kopolimera N-supstuiranih maleimida koji sadrže mezogene skupine.

Drago Grdenić nastavlja istraživanje demerkuriranja organoživinih spojeva.

Ksenofont Ilakovac nastavlja s istraživanjem supersatelitskih prijelaza u srebru, unutarnjeg kočnog zračenja pri uhvatu 2p elektrona u raspadu ^{179}Ta, Comptonovo raspršenje unatrag na vezanim elektronima u germaniju.

Boris Kamenar objavio je: B. Kamenar, M. Cindrić, and N. Strukan, Synthesis and Structure of a Molybdovanadate with the Asymmetric $[Mo_4V_5O_{27}]^{5-}$ Anion, Polyhedron, 12 (1994.), 2271-2275; M. Vinković, B. Mutak, A. Nagl and B. Kamenar, Bis (5-acetylamino-1, 3, 4-thiadiazole-2-sulfon) amide Dihydrate, Acta Crystallogr. C50 (1994.), 1099-1101; B. Kamenar, M. Cindrić, and N. Strukan, A Second Triclinic Form of Pyridinium -oxo-μ-sulfato-bis[oxotris(isothiocyanato)-molybdate(V)], Acta Crystallogr. C50 (1994.), 1396-1399.

Nastavljena su preparativna i strukturna istraživanja novih kompleksnih spojeva molibdena, posebno polioksomolibdata i polioksomolibdovanadata. Suradnja s Istraživačkim institutom "Plive" je nastavljena, a istražuju se novi makrolidni antibiotici i potencijalni hipoglikemici. Pripremaju se strukturna istraživanja velikih molekula uz pomoć sinkrotronskog zračenja na sinkrotronu Elettra u Trstu.

Sibe Mardešić objavio je: S. Mardešić, N. Uglešić: Approximate inverse systems which admit meshes, Topology and its Appl.15 (1994.), 179-188; S. Mardešić, L. Rubin, N. Uglešić: A note on approximate systems of metric compacta, Topology and its Appl. 15 (1994.), 189-194; S. Mardešić, In memoriam, Žuro Kurepa (1907.-1993.), Glasnik mat. 28 (1993.), 333-343; S. Mardešić, Đuro Kurepa (1907.-1993.), Ljetopis HAZU, 97 (1994.), 329-331.

Predavanja: Ireducibilna preslikavanja u poliedre, Institut za matematiko, fiziko in tehnologijo, Ljubljana, 11.4.1994.; Nova dostignuća u teoriji inverznih limesa prostora, Institut za matematiko, fiziko in tehnologijo, Ljubljana, 15.4.1994.; Irreducible mappings into polyhedra, International Congress of Mathematicians, Zürich, 3-11. 7. 1994 (priopćenje).

Vladimir Matković. Izvještaj o radu prikazan je u okviru djelovanja Odbora za računalom vođenu proizvodnju.

Vladimir Paar objavio je: M. Rosandić, D. Dubravčić, C. Dohocky, S. Brant, V. Paar, Indocyanine green clearance (ICG) in the upper gastrointestinal bleeding, 10th World Congress of Gastroenterology, Abstract Book 2, Los Angeles, California, 1994., Academy Professional Information Services, New York (1994.), 1844; M. Rosandić, V. Paar, M. Juričić, M. Špoljar-Ščukanec, D.Paar, Study of tissue CEA in colorectal adenomas, Abstract Book of the 2nd International Conference on colo-rectal tumors, Milano (1994.), 1; M. Rosandić, V. Paar, The new score for characteristics of colorectal adenomas and follow-up, Abstract Book of the 2nd International Conference on colorectal tumors, Milano (1994.), 12; M. Rosandić, V. Paar, D. Paar, M. Škegro, M. Juričić, M. Špoljar-Ščukanec, The role of serum and tissue CEA in colorectal adenomas. First Croatian Congress of Gastroenterology, Abstract Book, Zagreb 1994, 60; M. Rosandić, V. Paar, The colorectal adenomas scoring system - Computer simulation in clinical medicine, First Croatian Congress of Gastroenterology, Abstract Book, Zagreb 1994, 61; Zs. Dombradi, S. Brant, V. Paar, Core polarization induced and detected by quasiparticles in In and Sb nuclei; Capture gamma-ray spectroscopy and related topics, editor Jean Kern, World Scientific, Singapore 1994, 146-153; M. Balodis and the ^{194}Ir Collaboration - Riga, Munich, Fribourg, Kiev, St.Petesburg, Zagreb, Nuclear structure of ^{194}Ir: Experimental and theoretical study, Capture gamma-ray spectroscopy and related topics, editor Jean Kern, World Scientific, Singapore 1994, 365-367; V. Paar, S. Brant, D. Sunko, M.G. Mustafa, R.G.

Lanier, Microscopic calculation of angular momentum distribution using Gaussian polynomial method in large configuration spaces, Verhandlungen der Deutschen Physikalischen Gesellschaft, Reihe 6, Band 29 (1994.), 1915; V. A. Bondarenko, I. L. Kuvaga, P. T.Prokofjev, A. M. Sukhovoj, V. A. Khitrov, Yu. P. Popov, S. Brant, V. Paar, Lj. Šimičić, Particle-hole states in ^{138}Ba, Capture gamma-ray spectroscopy and related topics, editor Jean Kern, World Scientific, Singapore 1994, 375-376; V.A. Bondarenko, I.L. Kuvaga, P.T.Prokofjev, A.M. Sukhovoj, V.A. Khitrov, Yu.P.Popov, S. Brant, V. Paar, Levels of ^{137} Ba studied with neutron induced reactions, Capture gamma-ray spectroscopy and related topics, editor Jean Kern, World Scientific, Singapore 1994, 372-374; V. Paar, Neke mogućnosti korištenja komunikacijskog čvora Hrvatske akademije na mreži CARNET, Vjesnik HAZU 3-4 (1994.), 33-64; M. Stipčević, S. Brant, V. Paar, A. Ljubičić, Calculation of nuclear structure of ^{205}Pb relevant for the ^{205}Tl solar neutrion detector, Zeitschrift für Physik A252 (1994.), 1-7; J. Timar, T. X. Quang, T. Fenyes, Zs. Dombradi, A. Krasznahorkay, J. Kumpulainen, R. Julin, S. Brant, V. Paar, I.j. Šimičić, Structure of ^{66}Ga from (p, nγ) reaction, Nuclear Physics A357 (1994.), 61-92; S. Brant, V. Paar, V.A. Bondarenko, L.L. Kuvaga, Particle-type states in ^{137}Ba, Nuclear Physics A576 (1994.), 205-214; P.E. Garrett, D.G.Burke, Tao Qu, V.Paar, S.Brant, The nuclear structure of ^{194}Ir studied with the ^{193}Ir (d,p)^{194}Ir reaction, Nuclear Physics A579 (1994.), 103-124.

Istraživački rad u tijeku: radi na kompjutorskim simulacijama u kliničkoj medicini (primjena indocianin zelenila u istraživanju stanja tijekom jetrene kome, istraživanje signifikantnosti tkivnog CEA u kolorektalnim adenomima, višeparametarska karakterizacija kolorektalnih adenoma i prijedlog orijentacijskih pravila za kontrolu i terapiju). Istražuje modele nuklearne strukture i gustoće stanja u bozonskim i bozonsko-fermionskim reprezentacijama. Nastavlja rad na analizi nelinearnog matematičkog modela jednodimenzijskog robota. Započinje rad na mogućim kaotičnim rješenjima u matematičkom modelu broda. Priprema novu generaciju udžbenika/priručnika za nastavu fizike u gimnaziji.

M l a d e n P a i ć objavio je: M. Paić and V. Paić, Phases, Phase Transitions and Excitons of the Superionic Conductor CuI between 4,2K and 800K Detected by Diffuse Reflectance, Journal of Physics and Chemistry of Solids 54, 1481-1486 (1993.).

U tijeku je istraživanje superionskih čvrstih vodiča s pomoću spektralne Kubelka-Munk funkcije.

R i k o R o s m a n objavio je: Probojno smicanje u armiranobetonskih ploča, Građevinar 46, 471-476 (1994.), Zagreb; Seismic Analysis of Braced Tube-inTube Buildings, Proceedings of the 2nd International Conference on Earthquake Resistant Construction and Design, Volume 2, 677-684, Berlin 1964.; The Tubular Truss - A Favorable Structure for High-Rise Buildings in Seismic Areas, Abstract, Volume II, 2 Pages, 10th European Conference on Earthquake Engineering, Vienna 1994.; Contribution to the Mechanics of Sandwich Bars, Zbornik radova - Proceedings, 1. kongres Hrvatskog društva za mehaniku, 527-534, Pula 1994.; Hale pravilno-mnogokutnog tlocrta, Zbornik radova, 347-356, Treći radni sabor "Graditelji u obnovi Hrvatske", Brijunski otoci 1994.

Nastavlja teoretska istraživanja iz područja spregnutih konstrukcija i njihove primjene u zgradarstvu.

I v a n S u p e k . Obnašao je funkciju predsjednika Hrvatske akademije. Izvještaj o radu prikazan je u okviru djelovanja Zavoda za povijest i filozofiju znanosti.

I v o Š l a u s objavio je: W. Kretschmer, J. Albert, M. Clajus, P. M. Egun, A. Glombik, W. Gruebler, P. Hautle, P. Nebert, A. Rauscher, P. A. Schmelzbach, I. Šlaus, R. Weidmann, Measurement of Polarization Transfer in p-p Scattering for a Test of Nucleon-Nucleon Potentials, Phys.Lett. B328 (1994.), 5-9; R. Machleidt and I. Šlaus, Comment on Neutron-Proton Spin-Correlation Parameter A_{zz} at 68 MeV, Phys. Rev. Lett. 72 (1994.), 2664; B. Vlahović, Ž. Bajzer and I. Šlaus, Effect of Coulomb Interaction in Quasifree Scattering and Quasifree Reactions in Three Body Breakup Pro-

cesses, Phys. Rev. C49 (1994.), 2643-2649; I. Šlaus, Preparing for the 21st Century: The Role of Science, Global Forum Series, Occasional Paper No. 94-01, Center for International Studies, Duke University, lipanj 1994; S. Burzynski, K. P. Jackson, W. P. Alford, J. E. Cromer, R. Holmer, B. E. King, I. Šlaus, B. Spicer, A. Trudel and S. Yen, The Elastic and Inelastic Scattering of Intermediate energy Protons on Deuterium at Small Momentum Transfer, Nucl. Phys. A570 (1994.), 722-751; I. Šlaus, Dylematy etyczne badan naukowych, (Ethical Dilemmas of Scientific Research), Transformacije 1-4 (1993-1994.), 13-17; D. Glasgow, A. Picklesimer, M. Moore, G. Morgan, N. S. P. King, M. Stelts, R. Cosimi, J. Norman, J. Streetman, G. Hale, J. Harvey, N. Hill, R. Spencer and I. Šlaus, A Proposed Neutron-Neutron Scattering Experiment, Los Alamos National Lab Report 34/A (1994.).

Član World Academy of Arts and Sciences.

Predavanja na znanstvenim skupovima: H. R. Setze, C. R. Howell, D. E. Gonzales-Trotter, A. H. Hussein, C. D. Roper, F. Salinas, I. Šlaus, W. Tornow, B. Vlahović, R. L. Walter,G.Mertens, J. M. Lambert, H. Witala, Cross-Section Measurements of the Space-star configuration in n-d Breakup at 13 MeV Few Body XIV, Intl. IUPAP Conf. on Few Body Problems in Physics, Williamsburg, VA, USA, 1993, 177-180; A. Glombik, B. Aumueller, W. Kretschmer, G. Martin, K. Mummler, G. Suft, R. Weidmann, I. Šlaus, M. Bruno, P. Milazzo, M. Clajus, G. Mertens, W. Gruebler, P. A. Schmelzbach, W. Gloeckle and H. Witala, Study of the Proton to Deuteron Vector and Tensor Polarization Transfer Coefficients at 22.7 MeV, *ibid.*, 62-65; A.Soldi, B. Vlahović, I. Šlaus, R. Machleidt, Differences in the n-d and p-d Analyzing powers and the Coulomb Slow-down Effect, *ibid.*, 185-188; M. Batinić, I. Šlaus and A. Švarc, $\pi N \rightarrow \eta N$ partial wawe T-matrices in a coupled, three channel model, *ibid.*, 241-244; S.K. Matthews, W. J. Briscoe, C. Bennhold, B. L. Berman, R. W. Caress, K. S. Dhuga, S. N. Dragić, N. J. Nicholas, M. F. Taragin, S. J. Greene, D. B. Barlow, B. M. K. Nefkens, C. Pillai, J. W. Price, L. D. Isenhower, M. E. Sadler, I. Supek, I. Šlaus, Elastic scattering of pions from 3H and 3He in the backward hemisphere, *ibid.*, 286-289; I. Šlaus, Conclusions, International Conference Peace, Human Rights and The Responsibility of Intellectuals.

D u b r a v k o T a d i ć objavio je: S. Fajfer, A. Ilakovac, D. Tadić and K. Suruliz, $\Lambda_c \rightarrow pK^\circ\pi\pi$ and $\Lambda_c \rightarrow pK^\circ$ decay rates, Z. Phys. C62 (1994.), 421-423; D. Tadić and S. Žganec, Covariant and heavy quark symmetric quark models, Phys. Rev. D50 (1994.), 5853.

U tijeku su istraživanja relativističkih kvarkovskih modela s teško-kvarkovskom simetrijom; nesačuvanja pariteta i vremenske obrativosti; neleptonskih i semileptonskih slabih raspada.

N e n a d T r i n a j s t i ć objavio je: D. Babić and N. Trinajstić, On the K(4n+2) Rule for Fullerenes, J. Mol. Struct. (Theochem), 303, 283-286 (1994.); N. Trinajstić, D. Babić, S. Nikolić, D. Plavšić, D. Amić and Z. Mihalić, The Laplacian Matrix in Chemistry, J. Chem. Inf. Comput. Sci. 34, 368-376 (1994.); M. Randić, Z. Mihalić, S. Nikolić and N. Trinajstić, Graphical Bond Orders: Novel Structural Descriptors, J. Chem. Inf. Comput. Sci. 34, 403-409 (1994.); Z. Mihalić and N. Trinajstić, On the Number of Spanning Trees in Fullerenes, Fullerene Science & Technology 2, 89-95 (1994.); M. Randić and N. Trinajstić, Isomeric Variations in Alkanes: Boiling Points of Nonanes, New J. Chem. 18, 179-189 (1994.); D.J. Klein, M. Randić, D. Babić and N. Trinajstić, On Conjugated-Circuit Polynomials, Int. J. Quantum Chem. 50, 369-384 (1994.); N. Trinajstić, D. Babić, S. Nikolić and Z. Mihalić, Symmetry of Molecules. U: Chemical Group Theory: Introduction and Fundamentals, D. Bonchev and D.H. Rouvray, Eds., Gordon & Breach, Amsterdam, 1994, 133-158; N. Trinajstić, Z. Mihalić and A. Graovac, The Interplay Between Graph Theory and Molecular Orbital Theory. U: Graph-Theoretical Approaches to Chemical Reactivity, D. Bonchev and O. Mekenyan, Eds., Kluwer Academic Publishers,Dordrecht, 1994, 37-72; D. Amić, D. Davidović-Amić and N. Trinajstić, Theoretical Study of the 5,6-Benzoflavylium Chromophore, Gazz. Chim. Ital. 124, 53-56 (1994.); W.R. Müller, K. Szymanski, J.V. Knop and N. Trinajstić, Bittuple Notation for Trees, J. Chem. Inf. Comput. Sci. 34, 960-961 (1994.); Z. Mihalić, D. Babić and N. Trinajstić, Benzenoid Graphs with Equal

Maximum Eigenvalues, J. Math. Chem. 15, 407 (1994.); M. Randić and N. Trinajstić, Notes on Some Less Known Early Contributions to Chemical Graph Theory, Croat. chem. acta 67, 1-35 (1994.); D. Babić, N. Trinajstić and D.J. Klein, A Note on a Variant of the Leapfrog Transformation of Chemical Graphs, Croat. chem. acta 67, 37-44 (1994.); D. Davidović-Amić, D. Amić and N. Trinajstić, 4-Carboxyflavylium Salts: Stable Red Dyes?, Croat. Chem. Acta 67, 163-170 (1994.); M. Randić, D.J. Klein, H. Zhu, N. Trinajstić and T. Živković, Aromatic Properties of Fully-Benzenoid Hydrocarbons, Fizika A3, 61-75 (1994.); N. Trinajstić, On the Evaluation of the Quality of Scientific Research, Encyclopaedia moderna 14, 256-261 (1994.); N. Trinajstić, Experimental and Theoretical Research in the Natural Sciences, Encyclopaedia moderna 14, 359-360 (1994.); N. Trinajstić, Institut "Rugjer Bošković" - Najveći hrvatski znanstveni institut, Glasnik Društva diplomiranih inženjera i prijatelja Kemijsko-tehnološkog studija u Zagrebu 6, 1-2 (1994.); N. Trinajstić, Prikaz knjige J.R. Dias: "Molecular Orbital Calculations Using Chemical Graph Theory", Springer-Verlag,Berlin, 1993, Croat. chem. acta 67, A1-A2 (1994); N. Trinajstić, S. Nikolić, and Z. Mihalić, On the Complexity of Platonic Solids, Bulletin of the Chemists Technologists of Macedonia 13, 61-68 (1994.).

Pozvana predavanja: N. Trinajstić, Kemija - moćna znanost budućnosti, Perspektive razvoja hrvatskog prirodoslovlja (Zagreb: 13. svibnja 1994.); N. Trinajstić, Compact Codes: On Nomenclature of Acyclic Chemical Compounds, 208th American Chemical Society National Meeting - Applications of Graph Theory to Chemical Structure Representation and Structure-Activity Studies: Skolnik Award Symposium in Honor of A. T. Balaban (23. kolovoza 1994.); D. Babić and N. Trinajstić, On Assembling Fullerenes from Identical Fragments, Fullerene Sci. Technol. 2, 343-356 (1994.); N. Trinajstić, Prikaz knjige D. J. Polton, "Chemical Nomenclature and the Computer", Research Studies Press Ltd, Taunton, Somerset, England, 1993, Comput. Chem. 18, 435-436 (1994.); S. Nikolić, M. Medić-Šarić, S. Rendić and N. Trinajstić, Toxic Effects and a Structure-Property Study of Organic Explosives, Propellants and Related Compounds, Drug Metabolism Rev. 26, 717-738 (1994.); D. Babić and N. Trinajstić, Kekulene and Antikekulene, J. Mol. Struct. (Theochem) 314, 321-327 (1994.); N. Trinajstić, Z. Mihalić and F.E.Harris, A Note on the Number of Spanning Trees in Buckminsterfullerene, Int. J. Quantum Chem.: Quantum Chem. Symp. 28, 525-528 (1994.).

Nastavio je rad na razvoju i primjeni matematičkih i kompjutorskih modela u kemiji. Studirao je strukturu, svojstva i pripravu manjih fulerena. Razvijao je i istraživao relacije, koje kvantificiraju odnos strukture, svojstava i aktivnosti različitih klasa molekula, a naročita je pozornost posvećena flavilijevim solima. Također je usporedio upotrebljivost matrice susjedstva i Laplaceove matrice u kemiji.

Zlatko Winkler objavio je: Z. Winkler i B. Bonefačić, Hrvatsko pomorsko gospodarstvo danas i sutra - kritički prikaz i prijedlog zaključaka, Zbornik radova Pomorskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, god. 8, 305-316 (1994.).

Obnašao je funkciju predsjednika Znanstvenog savjeta za pomorstvo.

Dina Keglević objavila je: D. Keglević, B. Kojić-Prodić, Z. Banić, S. Tomić, and V. Puntarec, Synthesis and Conformational Analysis of Muramic Acid δ–Lactam Structures and Their 4-0-(2-acetamido-2-deoxy-β-D-glucopyranosyl) Derivatives, Characteristic of Bacterial Spore Peptidoglycan, Carbohydrate Research 241 (1993.), 131-152; Z. Banić, B.Kojić-Prodić, L. Kroon-Batenburg, and D. Keglević, Conformational Analysis and Computer Modelling of Muramic Acid dLactam Structures, Carbohydrate Research 259 (1994.), 159-174.

Istraživački rad u tijeku: sintetski radovi na području kemije ugljikohidrata s ciljem priprave mono-, di- i oligosaharida karakterističnih za specifični peptidoglikan (tzv. korteks) bakterijske spore.

Dionis Sunko objavio je: D. W. Jones, D. E. Sunko, M. Thornton-Pett, An Alleged Isolable 1, 4, 5, 6, - Tetrachloro - 7,7-dimethoxynorbornadiene - 2,3-dicarboxylic Anhydride, J. Chem. Soc., Perkin Trans. 1, 1994, 721-724; M. Mesić, D.E. Sunko, H. Vančik, Rearrangement of

Bicyclo[3.2.0]heptyl Precursors to the 7-Norbornyl Cation in the Cryogenic SbF_5 Matrix, J. Chem. Soc., J. Chem. Soc., Perkin Trans. 2, 1994, 1135-1137; H. Vančik, V. Gabelica, Z. Mihalić, D. E.Sunko, Complexes of Ketones with SbF_5 in the Condensed Phase. Structural Effects on the Carbonyl Stretching Frequencies, J. Chem. Soc., Perkin Trans. 2, 1994, 1611-1614; D. E. Sunko, H. Vančik, V. J. Shiner, Jr., F. P. Wilgis, Z. Mihalić, Effects of Bridgehead Substitution on Structure and Reactivity of the 7-Norbornyl Cation, J.Org. Chem., 1994, 59,7051-7055.

Istraživački rad u tijeku: Eksperimentalna i kvantno-mehanička istraživanja strukture i interakcija kratkoživućih reakcijskih međuprodukata.

L e o K l a s i n c objavio je: K. Rupnik, L. Klasinc, M. Varma, J. Battista and S.P. McGlynn, Lesion Spectra: Radiation Signatures and Biological Gateways, J. Chem. Inf. Comp. Sci. 34 (1994.), 1054-1063; D. Srzić, Lj. Paša-Tolić, S. Martinović, D.Plavšić, L. Klasinc, Laser Desorption FTMS of Tantalum and Niobium Clusters, Rapid Comm. Mass Spectrom., 8 (1994.), 56-58; S.P. McGlynn, K. Rupnik, M.N. Varma, L. Klasinc, Radiation Signatures and Radiation Markers, Radiation Protection Dosimetry, 52 (1994.), 155-164; H. Güsten, G. Heinrich, J. Weppner, M. M. Abdel-Aal, F. A. Abdel-Hay, A. B. Ramadan, F. S. Tawfik, D. M. Ahmed, G. K. Y. Hassan, T. Cvitaš, J. Jeftić, L. Klasinc, Ozone Formation in the Greater Cairo Area, Sci. Total Environ., 155 (1994.), 285-295; L. Klasinc, A. Mannschreck, M. Mintas, S. P. McGlynn, Photoelectron Spectra of Alkyldiziridines, J. Chem. Soc. Perkin Trans. 2 (1994.), 2059-2062; D. Srzić, Lj. Paša-Tolić, S. Martinović, D. Plavišić, L. Klasinc, Laser-desorption Fourier-transform Mass Spectrometry of $[Ta_6X_{12}]X_2.H_2O$, X=Cl,Br*, Rapid Comm. Mass Spectrom., 8 (1994.), 56-58; K. Rupnik, L. Klasinc, M. Varma, J. Battista and S. P. McGlynn, Radiation Signatures and Biological Gateways, J. Chem. Inf. Comp. Sci., 34 (1994.), 1054-1063.

Određivanje elektronske strukture heterocikličkih i biološki aktivnih molekula iz njihovih fotoelektronskih spektara i kvantno-kemijskih računa za te molekule. Analiza podataka ozona i drugih fotooksidansa koji se kontinuirano mjere na raznim lokacijama u okviru EUREKA projekta EUROTRAC-TOR.

V l a d i m i r K n a p p objavio je: Raspremanje nuklearne elektrane; ekonomski aspekti. Zbornik referata, Međunarodni kongres Energija i zaštita čovjekova okoliša, Opatija, 26-28. listopada 1994, Vol. II, Opatija 1994, 339-344; Nuklearna energija; stvarni problemi, *ibid.*, 345-350; Komparativna ekonomika proizvodnje električne energije. Zbornik radova Drugog simpozija Hrvatskog nuklearnog društva, 16-17. studenoga 1994., Zagreb, Vol. I. Zagreb 1994, 49-62; M.Baće, D. Grgić, V. Knapp, D.Pevec, Suho odlaganje istrošenog goriva nuklearnih elektrana - status i perspektive, *ibid.*

U tijeku je istraživački rad na projektu "Razvoj reaktora gorivnih ciklusa i odlaganja goriva" Ministarstva znanosti i tehnologije (nosilac projekta V. Knapp).

P a v l e P a p i ć istražuje topološke prostore koji su poopćenje regularnih prostora, te nearhimedovske prostore.

J o s i p P e č a r i ć objavio je: J. Pečarić and B. Mond, An Inequality for operator in a Hilbert space III, J. Math. Anal. Appl. 183 (1994.), 385-390; C.E.M. Pearce and J. Pečarić, An Inequality for convex functions, J. Math. Anal. Appl. 183 (1994.), 523-527; B. Mond and J. Pečarić, A Matrix version of the Ky Fan Generalization of the Kantorovich Inequality, Lin. Multilin. Alg. 36 (1994.), 217-221; B. Mond and J. Pečarić, Inequalities involving Powers of Generalized Inverses, Lin. Alg. Appl. 199 (1994.), 293-304; B.Mond and J. Pečarić, Inequalities for semi-convex functions, J. Math. Anal. Appl. 185 (1994.), 367-377; B. Mond and J. Pečarić, Jensen's inequality for operator monotone functions, Rend. del Circolo Mat. Palermo, 43 (1994.), 16-24; S.S. Dragomir, B. Mond and J. Pečarić, A functional inequality and its applications, J. Math. Anal. Appl. 187 (1994.), 287-295; L. Maligranda, J. Pečarić and L. E. Persson, On some inequalities of the Grüss-Barnes and

Borell type, J. Math. Anal. Appl. 187 (1994.), 306-323; J. Pečarić, A reverse Stolarsky's inequality, Amer. Math. Monthly, 101 (1994.), 565-567; B. Mond and J. Pečarić, On some operator inequalities, Indian J. Math. 35 (1993.), 221-232; J. Pečarić and S. Varošanec, A generalization of Polya's Inequalities, WSIAA 3 (1994.), 501-504; B. Mond and J. Pečarić, Inequalities with weights for powers of generalized inverses II,Lin. Alg. Appl. 210 (1994.), 265-272; J. Pečarić, Remarks on Biernacki's Generalizations of Čebyšev's Inequality, Ann. Univ. Mariae Curie-Sklodowska, Sec A 47, 12 (1993.), 112-122; B. Mond and J. Pečarić, Hölder and Minkowski Inequalities for Commuting Matrices, South. Asian Bul.Math. 18 (1994.), 73-77; B. Mond and J. Pečarić, Remark on a Recent Converse of Hölder inequality, J. Math. Anal. Appl. 181 (1994.), 280-281; B. Mond and J. Pečarić, On an Operator Analogue of the Brenner-Newxomb-Ruehr Inequality, J. Math. Anal. Appl. 182 (1994.), 19-21; J. Pečarić, Remark on an inequality of S. Gabler, J. Math. Anal. Appl. 184 (1994), 19-21; J. Pečarić, Improvements of Hölder's and Minkowski's Inequalities, Mat. Bilten (Skopje), 17 (1993.), 69-74; J. Pečarić and Th. M. Rassias, Variations and generalizations of Bohr's inequality, J. Math. Anal. Appl. 178 (1993.), 138-146; D. S. Mitrinović and J. Pečarić, Bernoulli's inequality, Rend. del Circolo Mat. Palermo 42 (1993.), 317-337; J. Pečarić and S. Varošanec, Some remarks on inequalities of L. Iliev II, Math. Balkanica 7 (1993.), 333-338; J. Pečarić, On Jensen inequality for C-J-convex functions, Comment. Math. 33 (1993), 111-118; B. Mond and J. Pečarić, Convex Inequalities for several Self-adjoint Operators in a Hilbert Space, Indian J. Math. 35 (1993.), 121-135; C.J. Eliezer, B. Mond and J. Pečarić, Generalization and applications of Cauchy-Schwarz inequality II, Bull. Calcuta Math. Soc. 85 (1993.), 473-478; I. Rasa and J. Pečarić, Inequalities for a class of means, Studia Univ. Babes-Bolyai. Mathematica (Cluj-Napoca), 38, No. 1, 1993.

Nastavlja se intenzivno istraživanje u teoriji nejednakosti kako geometrijskih nejednakosti, tako i nejednakosti u analizi, teoriji matrica i teoriji operatora.

S t a n k o P o p o v i ć objavio je: S. Musić, S. Popović, M. Ristić, B. Sepiol, Chemical and structural properties of the system Fe_2O_3-Nd_2O_3, Journal of Materials Science (London), 29 (1994.), 1714-1718; S. Musić, M. Gotić, S. Popović, K. Furić, V. Mohaček, Structural properties of lead vanadate glasses containing La^{3+} or Fe^{3+} ions, *ibid.*, 1227-1232; S. Musić, Z. Orehovec, S. Popović, I. Czako-Nagy, Structural properties of precipitates formed by hydrolisis of Fe^{3+} ions in $Fe_2(SO_4)_3$ solutions, *ibid.*, 1991-1998; M. Gotić, S. Popović, N. Ljubešić, S. Musić, Structural properties of precipitates formed by hydrolisis of Fe^{3+} ions in aqueous solutions containing NO_3^- and Cl^- ions, *ibid.*, 2474-2480; S. Musić, Đ. Dragčević, S. Popović, Formation of rust during the corrosion of steel in water and $(NH_4)_2SO_4$ solutions, Croatica chemica acta (Zagreb), 66 (1993.), 469-478; S. Popović, B. Gržeta, H. Löffler, G. Wendrock, A study of Al-Zn alloys at elevated temperatures by X-ray diffraction, Physica Status Solidi (Berlin), 140 (1993.), 341-352; S. Popović, B. Gržeta, V. Ilakovac, H. Löffler, G. Wendrock, X-ray powder diffraction study of few Al-4.5 at% Zn-xat%Mg alloys, Physica Status Solidi (Berlin), 141 (1994.), 43-52 S. Musić, Đ. Dragčević, S. Popović i A. Turković, Preparation and characterization of transparent γ-AlOOH films, Materials Letters (Murray Hill, NJ, USA), 18 (1994.), 309-312; S. Musić, M. Gotić, S. Popović, I. Czako-Nagy, Formation of γ-Fe_2O_3 by thermal decomposition of Fe(II) and Fe(III) - oxalat.e salts, *ibid.*, 143-148.

Istraživački rad u tijeku: primjenom rendgenske difrakcije, Mössbauer i FT infracrvene spektrometrije istražuju se čvrste otopine, granice topljivosti, precipitacijski procesi, fazne pretvorbe, fazni dijagrami u sustavima međumetalnih oksida i slitina. Određuje se odnos kristalne strukture i mikrostrukture i fizičkih, kemijskih i kristalokemijskih svojstava.

E l s a R e i n e r objavila je: B. Krauthacker and E. Reiner, Intake of organochlorine compounds and levels in population groups, poglavlje u knjizi "Chemical Safety: International Reference Manual" (Urednik M. Richardson), VCH Verlag, Weinheim 1994, 157-170; E. Reiner and N. Banić (editors), Institute for Medical Research and Occupational Health, 1948-1993, Arhiv za higijenu

rada i toksikologiju, Vol. 45, Supplement, 1994, 145; V. Simeon-Rudolf, M. Škrinjarić-Špoljar, E. Reiner and R.T. Evans, Human serum cholinesterase phenotyping in a population group from Croatia and report on a family sensitive to suxamethonium, First Croatian Congress of Anestesiology, Split 1994, Abstracts 21/22; V. Simeon-Rudolf, M. Škrinjarić-Špoljar and E. Reiner, Catalytic properties of human serum cholinesterase phenotypes in their reaction with substrates and inhibitors, Fifth International Meeting on Cholinesterases, Madras (India) 1994, Abstract No 20; S.Tomić, J. Tomašić, A. Treščec,V. Simeon-Rudolf, M. Škrinjarić-Špoljar and E. Reiner, Characterization of rabbit serum esterases hydrolysing acylated sugar substrates, Annual Meeting of Croatian Biochemists, Opatija 1994, Abstract L 01.

Istraživački rad u tijeku: katalitička svojstva i specifičnost fenotipova kolinesteraza i paraoksonaza u serumima sisavaca. Distribucija organokloriranih spojeva u biosferi i njihova absorpcija u ljudima.

Član Nacionalnog znanstvenog vijeća, predsjednik Kluba hrvatskih humboldtovaca.

Zlatko Smrkić. U tijeku je rad na problematici digitalnih satelitskih radiokomunikacija u svezi s Hrvatskom.

18.11.1994. g. izabran je za počasnog člana Hrvatske akademije tehničkih znanosti.

Olga Šarc - Lahodny objavila je: O. Lahodny-Šarc and P. Orlović-Leko, Corrosion inhibition of steel in chloride solutions by environmentally acceptable inhibitors. Conference papers: UK Corrosion and Eurocorr 94, Ed. The Institute of Materials, 120-132 (1994.), London; P. Orlović-Leko, F. Kapor, O. Lahodny-Šarc, Zaštita metala od korozije ekološki primjerenim inhibitorima. U: Zbirka referata 11. savjetovanja o zaštiti materijala i industrijskom finišu. Hrvatsko društvo za zaštitu materijala, 1-8 (1994.), Zagreb; O. Lahodny-Šarc, H. Khalaf, Some considerations of the influence of source clay material and synthesis conditions on the properties of Al-pillared clays. Applied Clay Science, 405-415 (1994.), Elsevier Sc. B.V.

U tijeku je istraživanje otpornosti legiranih čelika pukotinskoj ("crevice") koroziji u morskoj vodi. Nastavlja se istraživanje djelovanja korozijskih inhibitora u neutralnim otopinama, te mehanizmi i kinetika stvaranja nekih organskih kompleksa sa željezom u svrhu kontrole korozijskih procesa.

Vladimir Volenec objavio je: V.Volenec, Concylic or Collinear Points on a Rational Circular Cubic or on a Rational Bicircular Quartic, Rad 467, mat. znanosti, sv. 11, 77-83 (1994.), Zagreb; V. Volenec, Regular Triangles in Hexagonal Quasigroups, *ibid.*, 85-93.

U tijeku je istraživanje geometrije posebnih klasa idempotentnih medijalnih kvazigrupa, raznih modela totalno simetričnih kvazigrupa, te paralelogramskih prostora.

Vedran Žanić objavio je: G.Trincas, V. Žanić, I. Grubišić, Comprehensic Concept Design of Fast Ro-Ro Ships by Multiattribute Decision-Making, Proceedings of 5th International Marine Design Conference, IMDC'94 (1994.), Delft; T. Moan, P. Frieze, T. Hori, A. Mansour, G. Permantier, V. Žanić, P. Rigo, C. Tolikas, Applied Design-Strength Limit State Formulations, Proceedings of 12th International Ship and Offshore Structures Congress, Vol.2, (1994), St. John, Canada.

Izabran je za člana Komiteta IV. 2 Design and Production Methods pri International Ship and Offshore Structures Congress za slijedeće trogodišnje razdoblje. (Kongres je najznačajnije tijelo u svijetu na području razvoja teorije i metoda proračuna brodskih i pomorskih konstrukcija.)

RAZRED ZA PRIRODNE ZNANOSTI

Organizacija i sastav

Razred za prirodne znanosti imao je krajem godine 1994. 22 redovita člana i 15 članova suradnika.

Redoviti članovi (akademici): Zoran Bujas, Zvonimir Devidé, Ivan Gušić, Milan Herak, Ivan Jurković, Andrija Kaštelan, Dušan Klepac, Krista Kostial-Šimonović, Velimir Kranjec, Slavko Krvavica, Željko Kućan, Branko Kurelec, Zdravko Lorković, Milan Maceljski, Vladimir Majer, Milan Meštrov, Vlatko Silobrčić, Dragutin Skoko, Branko Sokač, Stjepan Šćavničar, Željko Trgovčević i Mirko Vidaković.

Članovi suradnici: Sibila Jelaska, Frano Kršinić, Zvonimir Krulc, Čedomil Lucu, Biserka Nagy, Zlatko Pepeonik, Boris Petz, Eduard Prelogović, Zoltan Racz, Tomislav Šegota, Ivette Škreb-Guilcher, Anton Švajger, Dubravko Timet, Josip Tišljar i Mercedes Wrischer.

Dana 1. kolovoza 1994. godine preminuo je dugogodišnji zaslužni član suradnik Antun Magdalenić.

Na Izbornoj skupštini 12. svibnja o.g. izabran je za dopisnog člana prof. dr. Eugen Seibold, a ponovno su izabrani članovi suradnici: Zvonimir Krulc, Antun Magdalenić, Zoltan Racz, Ivette Škreb-Guilcher, Dubravko Timet i Josip Tišljar.

Na Izbornoj skupštini 17. studenoga potvrđen je izbor Vladimira Majera za tajnika Razreda, a za člana Predsjedništva Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti izabran je Andrija Kaštelan.

Dužnost tajnika Razreda obnašao je *Vladimir Majer,* a zamjenika tajnika *Vlatko Silobrčić.*

Razred je u ovoj godini održao 9 redovitih sjednica.

Znanstvenoistraživačka i ostala djelatnost

Tijekom godine članovi Razreda za prirodne znanosti obavljali su svoju znanstvenoistraživačku i nastavnu djelatnost i nadalje u otežanim uvjetima. Članovi Razreda su putem Akademije i njezina Predsjedništva sudjelovali u javnim napisima zalažući se za obustavu rata u susjednoj Republici Bosni i Hercegovini, kao i apelima za spas Bihaća, i uspostavu pravednoga mira.

Razred je tijekom godine nastavio sa svojom redovitom djelatnošću u okviru Akademijinih općih zadataka i programa, a posebno u okviru znanstvenog djelovanja u području svojih glavnih struka, bioznanosti i geoznanosti. Redovito se brinuo o radu znanstvenih savjeta (Znanstveni savjet za naftu, Znanstveni savjet za zaštitu prirode, Savjet za daljinska istraživanja i fotointerpretaciju, Znanstveni savjet za poljoprivredu i šumarstvo i Znanstveni savjet za prirodoslovno istraživanje Jadrana) i odbora (Odbor za geokemiju), koji djeluju u njegovoj kompetenciji, te pratio rad Zavoda za ornitologiju, Zavoda za paleontologiju i geologiju kvartara i Kabineta za proučavanje strukture i funkcije osjetnih organa.

Razred je poticao i organizaciju znanstvenih skupova i sudjelovanje u njima i pridonosio njihovom ugledu i kvaliteti svojim pokroviteljstvom.

Posebnu pozornost Razred je posvetio međunarodnoj suradnji s akademijama, sveučilištima, te drugim znanstvenim institucijama.

Razred je na svojim sjednicama rješavao niz tekućih poslova i zadataka od interesa za Razred i Akademiju. To se posebno odnosi na postupak oko izbora novih članova i izbora članova

Predsjedništva. Tijekom godine održane su dvije izborne skupštine. Na prvoj Izbornoj skupštini (12. svibnja) izabrani su novi članovi Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i izvršen je reizbor članova suradnika, a na drugoj Izbornoj skupštini (17. studenoga) izabrano je Predsjedništvo Akademije.

Razred je na svojim sjednicama razmatrao i prijedloge za izmjenu i dopunu Statuta Akademije, Statuta o Zakladi, kao i više pravilnika (Pravilnik o dodjeli Nagrade i Pravilnik o izdavačkoj djelatnosti).

Na sjednicama Razreda raspravljalo se i o problematici međunarodne suradnje, te o suradnji i ugovorima koji su potpisani s inozemnim akademijama. Razred je aktivno sudjelovao kod pripreme ugovora o znanstvenoj suradnji sa Slovenskom akademijom znanosti i umjetnosti, čak 9 projekta u ugovoru o suradnji su iz područja geologije i geografije. U okviru već postojeće znanstvene suradnje s Mađarskom akademijom znanosti boravio je ove godine na kraćem studijskom boravku u Budimpešti dopisni član Jakob Pamić, a u okviru suradnje s Austrijskom akademijom znanosti boravio je akademik Vladimir Majer u Beču.

Na više sjednica Razreda raspravljalo se o Znanstvenom savjetu za prirodoslovno istraživanje Jadrana. Razred je predložio Predsjedništvu reorganizaciju tog Savjeta u svrhu unapređivanja i poboljšanja njegova rada.

Na prijedlog Razreda Predsjedništvo je imenovalo akademika Zvonimira Devidéa za voditelja Zavoda za ornitologiju.

Razred je prihvatio prijedlog voditelja Centra za znanstveni rad u Vinkovcima akademika Dušana Klepca da se Savjet Centra proširi novim članovima. Također je prihvaćen sličan prijedlog predsjednika Znanstvenog savjeta za zaštitu prirode akademika Zvonimira Devidéa da se i taj Savjet proširi vanjskim članovima. Na prijedlog akademika Milana Maceljskog, voditelja Zavoda za znanstveni rad u Osijeku Razred je dao svoju suglasnost da se zaposli dr. Dubravka Hackenberger na radnom mjestu znanstvenog suradnika u Zavodu u Osijeku.

U Odbor Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti za organizaciju simpozija o znanstvenoistraživačkom radu i problematici obrazovanja koji će se održati iduće godine Razred je imenovao kao svojeg predstavnika akademika Milana Heraka.

Na sjednicama Razreda redovito se raspravljalo o izdavačkoj djelatnosti. Recenzirali su se i prihvaćali za tisak rukopisi za edicije Razreda, odnosno Akademije i njezinih zavoda. Tako je Razred dao svoju suglasnost da se ponovno tiska dopunjeno i prošireno izdanje knjige V. Donassy, M. Olujić i Z. Tomašegović, Daljinska istraživanja u geoznanostima.

U skladu sa svojim ovlaštenjima Razred je proveo izbor dr. Vesne Malez u zvanje višeg znanstvenog suradnika.

Na prijedlog Razreda za prirodne znanosti nagradu za životno djelo dobio je akademik Milan Meštrov, a nagradu "Nikola Tesla" dobio je preminuli član suradnik Antun Magdalenić.

U Nacionalno znanstveno vijeće izabran je akademik Željko Kućan, a u Nacionalno vijeće za visoku naobrazbu izabran je akademik Željko Trgovčević.

Izdavačka djelatnost

Rukopisi prihvaćeni na sjednicama Razreda

2. sjednica od 8. veljače 1994.:

V. Silobrčić, Uloga medija u širenju znanosti i tehnike unutar nacionalnih kultura.

3. sjednica od 9. ožujka 1994.

J. Franjić, Morfometrijska analiza lista kao pokazatelja varijabilnosti hrasta lužnjaka (Quercus robur L.) u Hrvatskoj.

A. Krstinić, Genetika crne johe (Alnus glutinosa L. Gaerten).

J. Pamić i E. Krkalo, Geološka zbirka Franjevačkog samostana u Požegi i Kajo Agjić.

J. Mikuska i T. Mikuska, Ptice Dunava na području Hrvatske.

5. sjednica od 17. svibnja 1994.

J. Beljak i S. Jelaska, Repeatable bud formation in Pinus nigra shoot tip culture.

8. sjednica od 6. listopada 1994.

J. Martinić i S. Mađar, Prilog poznavanju nekih izvorišta za unapređenje poljodjelstva Slavonije i Baranje.

9. sjednica od 13. prosinca 1994.

E. Mrinjek, Internal architecture of alluvial Promina beds in Northen Dalmatia, Croatia.

Objavljeno:

"Anali za šumarstvo"

Vol.19/1: Josip Franjić, Morphometric leaf analysis as an indicator of Common oak (Quercus Robur L.) variability in Croatia, Zagreb 1994., 32 str.

Vol. 19/2: Ante Krstinić, Genetics of Black alder (Alnus glutinosa L. Gaerten.), Zagreb 1994., 36 str.

"Acta geologica"

Vol. 23/1: Rozalija Mutić, Korelacija kvartara istočne Slavonije na osnovi podataka mineraloško-petrografskih analiza (Istočna Hrvatska). Dio III: Slavonsko-srijemska potolina, Zagreb 1994., 37 str.

Vol. 23/2: Vladimir Majer, Ofiolitni kompleks Banije s Pokupljem u Hrvatskoj i Pastireva u Bosni, Zagreb 1994., 46 str.

"Acta biologica"

Vol. 17/1: Zoran Bujas, Dean Ajduković, Silvija Szabo, Dragutin Majer and Marijan Vodanović, Adaptation to NaCl Evaluated by Reaction Time and Magnitude Estimation, Zagreb 1994., 9 str.

Vol. 17/2: Jasna Beljak i Sibila Jelaska, Repeatable Bud Formation in Pinus nigra Shoot Tip Culture, Zagreb 1994., 10 str.

Spomenica preminulim akademicima - svezak 71:

Spomenica posvećena akademiku Nikoli Škrebu, Zagreb 1994., 28 str. Uredio akademik Vladimir Majer.

Kao posebno izdanje:

Zbornik znanstvenog skupa o Gjuri Pilaru (1846.-1893.), Zagreb 1994., 250 str.

Komemorativni sastanci

Komemorativni sastanak u povodu prve obljetnice smrti akademika Nikole Škreba održan je 9. studenoga o.g. u palači Akademije. Uvodnu riječ održao je tajnik Razreda akademik Vladimir Majer, a o životu i radu preminulog akademika govorio je član suradnik Anton Švajger.

Komemorativni sastanak u povodu prve obljetnice smrti akademika Davora Miličića održan je 19. prosinca u palači Akademije. Uvodnu riječ održao je tajnik Razreda akademik Vladimir Majer, a o životu i radu preminulog akademika govorio je akademik Zvonimir Devidé.

Javni sastanci

U organizaciji Razreda održano je 20. prosinca u palači Akademije predstavljanje Zbornika sa znanstvenog skupa o Gjuri Pilaru (1846.-1893.). Skup je otvorio akademik Vladimir Majer, a o sadržaju Zbornika govorili su akademici Velimir Kranjec, Stjepan Ščavnićar i Milan Herak, te dipl. inž. Božidar Jančiković.

U organizaciji Razreda održan je 23. prosinca javni sastanak na kojem je akademik Mirko Vidaković održao predavanje: "Obljetnica Arboretuma Trsteno - pet stoljeća razvoja i daljnja perspektiva".

Pokroviteljstva

Razred za prirodne znanosti bio je tijekom godine pokrovitelj više znanstvenih skupova.

Uz Razred za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti bio je pokrovitelj znanstvenog skupa "Perspektive razvoja hrvatskog prirodoslovlja", koji je održan u organizaciji Odjela za prirodoslovlje i matematiku "Matice hrvatske" 13. svibnja.

U organizaciji Znanstvenog savjeta za poljoprivredu i šumarstvo, a pod pokroviteljstvom Razreda održano je 15. lipnja u palači Akademije savjetovanje: "Privatne šume u Hrvatskoj u ozračju Helsinške konferencije o zaštiti i očuvanju europskih šuma".

U palači Akademije održan je 4. listopada znanstveni skup "Plitvička jezera - nacionalno dobro - svjetska baština". Na skupu su sudjelovali akademici Milan Meštrov i Dušan Klepac.

Pod pokroviteljstvom Razreda, a u organizaciji Matice hrvatske i Instituta "Ruđer Bošković" održan je 7. listopada znanstveni skup: "Hrvatski prirodoslovci 3.". Na skupu su sudjelovali s referatima akademici Zvonimir Devidé i Milan Herak.

Pod visokim pokroviteljstvom Akademije i ovoga Razreda održan je u Opatiji 14.i 15. listopada sastanak hrvatskih biokemičara. U ime Razreda sastanak je pozdravio akademik Željko Trgovčević.

U organizaciji Znanstvenog savjeta za poljoprivredu i šumarstvo a pod pokroviteljstvom Akademije i Razreda održan je 15. i 16. prosinca znanstveni skup: "Poljoprivreda i proizvodnja hrane u novom europskom okruženju".

Odbor za geokemiju

Rad Odbora za geokemiju odvijao se prema smjernicama zasnovanim na Plenumu Odbora 25.6.1993. Tijekom godine održane su tri sjednice Uredništva Biltena i pripremna sjednica

Predsjedništva Odbora za Godišnju skupštinu koja će se održati početkom 1995.g. Objavljen je Bilten br. 3 uz materijalnu pomoć Akademije.

Tijekom godine održana su sljedeća predavanja: 1. F. Bašić (Agronom. fak.), Neki aspekti trajnog monitoringa tala u okviru različitih asocijacija u Europi; 2. E. Srebočan (Veter. fak.), Antropogeni utjecaj na biokemijski ciklus žive, kadmija i olova; 3. M. Branica (Ins. Ruđer Bošković), Doprinos elektrokemije u istraživanju biogeokemijskog ciklusa kovina u tragovima; 4. J. Pamić (Inst. geol. istr.), Izotopna geokemija magmatsko metamorfnih kompleksa Hrvatske; 5. J. Pezdič (Inst. Jožef Štefan, Ljubljana), Primjena stabilnih izotopa u geologiji; 6. G. Bardossy (Hung. Acad. Sciences), An overview on the Geochemistry of bauxites; 7. E.D. Goldberg (Scripps Inst. Oceanography, California), Competition for coastal ocean space; 8. F. Molnar (Eötvös Lorand Univerzitet, Budimpešta) u suradnji s HGD, Volcanoes, geothermal systems and mineral deposits; analogy: Telkibanya, N. Hungary - Kyushu, Japan.

Članarinu za 1993. godinu platila su 68 člana Odbora za geokemiju.

Djelatnost članova Razreda

Z o r a n B u j a s . Izvještaj o radu prikazan je u okviru djelovanja Kabineta za proučavanje strukture i funkcije osjetnih organa.

Z v o n i m i r D e v i d é konstruirao je dva tipa uređaja za dugoročno kontinuirano mikroskopsko promatranje stanica protista i biljnih tkiva (eksplantata i izoliranih organa) u visećem filmu tekućeg hranidbenog medija s reguliranom brzinom strujanja (protoka).

I v a n G u š i ć objavio je: I. Gušić, V. Jelaska, Upper Cenomanian-Lower Turonian sea-level rise and its consequences on the Adriatic-Dinaric carbonate platform, Geol. Rundschau, 82 : 676-686, 1993.; P. De Castro, K. Drobne, i I. Gušić, Fleuryana adriatica n. gen., n. sp. (Foraminiferida) from the Uppermost Maastrichtian of the Brač Island (Croatia) and some other localities on the Adriatic carbonate platform, Razprave IV. razreda SAZU, 35 (8) : 129-149, Ljubljana, 1994.; I. Gušić, Na ispitu znanosti kreacionizam ne prolazi, Priroda, vol. 84, br. 801-802 : 42-46, Zagreb, travanj-svibanj 1994.

Nastavit će stratigrafska sedimentološka i facijesna istraživanja u okviru projekta "Geodinamski razvoj i građa karbonatnih platformi Dinarida", s time da se težište istraživanja postupno premješta na starije mezozojske naslage (jura i donja kreda), budući da dosad skupljeni podaci o najmlađim mezozojskim (gornjokrednim) naslagama već omogućavaju određeni stupanj sintetiziranja i dobivanja cjelovite paleogeografske slike za to razdoblje. U okviru tog projekta nastavit će se suradnja s Geološkim institutom u Ljubljani.

M i l a n H e r a k objavio je: Geotektonika i geotehnika, Saopćenja 1, Institut građevinarstva Hrvatske i Građevinski fakultet, 27-36 (1994.), Novigrad; Pilarovo poimanje geodinamike, Zbornik znanstvenog skupa Gjuro Pilar 1846.-1893. (1993.), Posebno izdanje Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, 11, 73-84 (1994.), Zagreb; B. Sakač i M. Herak, Znanstveni rad i životni put Gjure Pilara, *ibid.*, 5-20 (1994.), Zagreb.

U 1994. godini nastavio istraživanje tektonike hrvatskih Dinarida, posebno područja Fužine-Lokve u Gorskom kotaru. Zajedno sa suradnikom Vladimirom Tomićem završio rad koji je predan za objavljivanje u časopisu Geologia Croatica. Također se bavio odnosom geotektonike i geotehnike, kao i analizom stanja hrvatske geologije u razdoblju 1930.-1950.

Sudjelovao na znanstvenim skupovima: Geotehnika prometnih građevina, Institut građevinarstva Hrvatske i Građevinski fakultet u Zagrebu, Novigrad (u Istri), 5-8. 10.1994.

Hrvatski prirodoslovci 3, Razvoj znanosti 1930.-1950., Matica hrvatska i dr., Zagreb, 7.10.1994.

Ivan Jurković objavio je: I. Jurković, M. Jakšić, A Zincian Chrome-Spinel from the Cr-Ba-Fe-Cu-Zn Deposit near Busovača (Bosnia and Herzegovina), Geologia Croatica, 47/1, Zagreb 1994., 83-102; I. Jurković, L. Palinkaš, Lanthanide Geochemistry and Fluid Inclusion Peculiarities of the Fluorite from the Barite Deposits South of Krško (Bosnia and Herzegovina), Geologia Croatica, 47/1, Zagreb 1994, 103-116; I. Jurković, J. Pezdič, D.Šiftar, Geology and Geochemistry of the Mineralization from the Gornji Vakuf area, Bosnia and Herzegovina, Zbornik Rudarsko-geološko-naftnog fakulteta, 6, Zagreb 1994.

Izlaganja na međunarodnim znanstvenim skupovima: I. Jurković, L. Palinkaš, Geochemistry of the Rift Related Metallogeny in the Dinarides. Second Meeting of the IGCP-Project No 356 "Plate tectonics aspects of alpine Metallogeny in the Carpatho-Balkan region", 7-19. lipnja 1994., Baia Mare, Rumunjska, 26-27; L. Palinkaš i I. Jurković, Genesis of Ljubija siderite deposit: Metallogenetic Implications, *ibid.,* 28; I. Jurković, D. Šiftar, L. Palinkaš and J. Pezdič, Geological and Geochemical characteristics of the Western Dinarides, Intern. Conference "Variscan metallogeny in the Alpine orogenetic belt, 25. rujna - 2. listopada 1994., Stara Lesna, Visoke Tatre, Slovačka, 23; L. Palinkaš and I. Jurković, Siderite-Barite-polysulphide deposits from Petrova and Trgovska gora, Mts., Central Croatia, precursors of the Post-Variscan metallogeny, *ibid.,* 16.

Znanstveni rad u tijeku: "Metalogenija paleozoika Hrvatske, srednje i zapadne Bosne" i "Plate tectonics aspects of the alpine Metallogeny in the Carpatho-Balkan region" - UNESCO IGCP Project No 356.

Andrija Kaštelan objavio je: Z. Grubić, V. Kerhin, E. Čečuk, A. Kaštelan, Inheritance of HLA-B27-Family Studies, Human Immunology, 39:128, 1994.; R. Žunec, Z. Grubić, E. Čečuk, Lj. Brkljačić, V. Kerhin, I. Humar, Z. Tomašković, V. Bogdanić, A. Kaštelan, Correlation between DPB1 compatibility and Graft Versus Host Disease in related Bone Marrow Transplantation, Human Immunology, 39:150, 1994.; Z. Grubić, R. Žunec, A. Naipal, A. Kaštelan, M. Giphart, HLA Class II Polymorphism in Croatians. Eight European Histocompatibility Conference, Strasbourg 1994., 227.

Dušan Klepac objavio je: Različiti modeli gospodarenja u malenim privatnim šumama, Zbornik radova savjetovanja Privatne šume u Hrvatskoj u ozračju rezolucije Helsinške konferencije europskih šuma, Zagreb 1994., 63-74; General lines of the Forestry Sector in Republic of Croatia, Review of forestry, Zagreb 1994., 1-6; Šume u Republici Hrvatskoj, Priroda, Zagreb 1994., 11-14; Ekološko uređivanje šuma u Nacionalnom parku Plitvička jezera, posebno izdanje "Plitvička jezera", Zagreb 1994., 69-80.

Istraživanje rasta i prirasta meksičkih borova brzog rasta i velikog prirasta, i istraživanje stabilnih ekosustava u zajednicama jele i bukve u Gorskom kotaru.

Krista Kostial-Šimonović objavila je znanstvene radove u časopisima: K. Kostial, M. Blanuša, M. Piasek, J. Šimonović, M.M. Jones, P.K. Singh, Superiority of Mi-ADMS to DMSA as parenteral treatment for decreasing mercury (^{203}Hg) body burden in rats, Arh. hig. rada toksikol. 1993; 44:217-22; K. Kostial, M. Blanuša, M. Piasek M.M. Jones, P.K. Singh, Effect of oral therapy with monoisoamyl meso-2, 3-dimercaptosuccinate on ^{203}Hg retention, Bull. Environ. Contam. Toxicol. 1994; 52:492-7; K. Kostial, B. Kargačin, M. Blanuša, M. Piasek, M.M. Jones, P.K. Singh, Monoisoamyl meso-2,3-dimercaptosuccinate as a delayed treatment for mercury removal in rats, Environ Health Perspect 1994; 102 (suppl. 3):309-311; P.K. Singh, C. Xu, M. M. Jones, K. Kostial, M. Blanuša, Molecular modeling design of cadmium-mobilizing agents: A novel biscarbodithioate, Chem. Res. Toxicol. 1994; 7:614-620. Znanstveni radovi u kongresnim zbornicima: M. Blanuša, I. Bremner, N. Schönwald, M. Piasek, M. Košiček, K. Kostial, Influence of maternal iron deficiency and cadmium exposure on trace element status of suckling rats. U: Anke M., Meissner D., Mills CF. ur. Trace Elements in Man and Animals - TEMA 8. Proceedings of the Eighth International Sympo-

sium on Trace Elements in Man and Animals, Dresden 1993., Verlag Media Touristik 1993:955-8; M. Blanuša, M. Piasek, K. Kostial, B. Momčilović, M. Košiček, M.M. Jones, P.K. Singh, The influence of monoisoamyl meso-2,3-dimercaptosuccinate treatment on essential element content in rats, *ibid.*, 1993:1000-1; M. Piasek, K. Kostial, M. Blanuša, B. Momčilović, M. M. Jones, P. K. Singh, The efficiency of oral treatment with monoisoamyl meso-2,3-dimercaptosuccinate on retention of ingested mercury in suckling rats, *ibid.*, 1993:996-7.

Knjige, znanstveni prilozi u knjigama, slične publikacije: K. Kostial, Hair as an indicator of the body burden of metals in relation to age. U: The significance of hair mineral analysis as a means for assessing internal body burdens of environmental pollutants. Report on an IAEA Coordinated research programme. NAHRES-18, IAEA, Beč 1993:81-5.

Istraživački rad u tijeku: Metabolizam i učinak teških metala u odnosu na dob; unapređivanje metoda kelatogene terapije kod otrovanja metalima.

Ostalo: Izabrana je za člana osnivača udruženja Biomedical Research Association. Nominirana je za članstvo u Board of Governors u American Biographical Institute Research Association kao Deputy Governor.

V e l i m i r K r a n j e c objavio je: Atlas naftnih, naftnoplinskih polja u južnim predjelima panonskog bazena, Rud.-geol.-naftni fakultet, Zagreb 1994, 1-75.

Nastavit će strukturnogeomorfološka, dubinskogeološka i neotektonska proučavanja područja Hrvatske, uključujući hrvatski dio podmorja Jadrana.

S l a v k o K r v a v i c a istražuje katalitička svojstva fosforuktokinaze u *Paramphostromum microbothrium (Trematoda)* i u *Metastrongylus apri (Nematoda)*.

B r a n k o K u r e l e c objavio je: B. Kurelec (1993.) Ekološki rizik, fobije i masmediji, Socijalna ekologija 2, 481-489; J. H. Koeman, A. Köhler-Günther, B. Kurelec, J. Riviere, D. Versteeg and C. H. Walker (1993.), Applications and objectives of biomarker research. Biomarkers, Eds.: D. B. Peakall and L. R. Shugart, NATO Series H: Cell Biology, Vol. 68, pp.: 1-13, Springer-Verlag, Berlin-Heidelberg; B. Kurelec, B.Pivčević and W.E.G. Müller, (1994.), Determination of pollutants with multixenobiotic-resistance inhibiting properties, Mar. Environ. Res.; P. Waldmann, B. Pivčević, W.E.G. Müller, R. K. Zahn, and B. Kurelec (1994.), The ecotoxicological relevance of multixenobiotic mechanism in aquatic organisms: Example, the fresh water mussel Corbicula fluminea. Mutat. Res.; M. N. Moore, J. K. Chipman, P. J. den Besten, B. Kurelec and A. Bergman (1993.), Necessary developments in marine ecotoxicology: the future potential of the biomarker approach. Sci. Total Environ., Supplement 1993. Part 2, 1767-1770; B. Kurelec (1994.), Inhibition of multixenobiotic resistance mechanism in aquatic organisms: Ecotoxic consequences. Sci. Total Environ.

Istraživački rad: u tijeku je rad na demonstraciji ekotoksikološkog značaja mehanizma multiksenobiotičke rezistencije u vodenih organizama u uvjetima izlaganja postojećem zagađenom okolišu rijeka, mora i otpadnih voda.

Z d r a v k o L o r k o v i ć sudjeluje u izradbi "Faune Lepidoptera Hrvatske" s Hrvatskim prirodoslovnim muzejom u Zagrebu.

Izradio primjedbe na drugi svezak "Butterflies of Europa: Introduction on Lepidopterology" (izd. O. Kudrna) i dopuna 9. poglavlja istog sveska; Entomologia Croatica I, (1-2): str. 5-18, Zagreb 1994.

M i l a n M a c e l j s k i objavio je: J. Igrc-Barčić, P. Dinarina, M. Maceljski, Istraživanje dinamike leta lisnih uši u Hrvatskoj, Fragm. Phytomedica et Herbologica, Vol. 21, No 1, Zagreb 1993., 7-22; M. Maceljski, Prilog strategiji dugoročnog razvitka hrvatskog poljodjelstva, Zbornik savjetovanja "Strategija dugoročnog razvitka hrvatske poljoprivrede", Zagreb 1994, 5-24; M. Maceljski, M. Ivezić, J. Igrc-Barčić, Integrirana zaštita bilja u proizvodnji namirnica, izlaganje na skupu "Poljoprivreda i proizvodnja hrane u novom europskom okruženju".

Glavni istraživač projekta: Biocontrol of seven weeds, i projekta Ministarstva znanosti: Istraživanje znanstvenih osnova integralne zaštite bilja.

V l a d i m i r M a j e r suradjuje s Institutom za mineralogiju i petrologiju Sveučilišta u Heidelbergu, Odjelom za geokemiju Max-Planck Instituta u Mainzu, Slovenskom akademijom znanosti i umjetnosti i Austrijskom akademijom znanosti. Sudjeluje u međunarodnom programu geološke korelacije IGCP-UNESCO, i u okviru osnovnog programa Akademije "Magmatske stijene Hrvatske". Surađuje s Institutom za geologiju Sveučilišta u Urbinu i Institutom za geološka istraživanja u Zagrebu. Dopisni je član Makedonske akademije. Voditelj je projekta Ministarstva znanosti.

M i l a n M e š t r o v objavio je: M. Meštrov (1994.): Doprinos članova Akademije istraživanjima i zaštiti Nacionalnog parka Plitvička jezera. Zbornik radova sa znanstvenog skupa Plitvička jezera, Nacionalno dobro Hrvatske - svjetska baština, Uprava Nacionalnog parka "Plitvička jezera", Zagreb, 95-103; I. Bukvić, M. Kerovec, M. Mrakovčić, M. Meštrov (1994.): Influence of the bighead carp, Aristichthys nobilis, Rich. on dynamics and structure of plankton. Peti kongres biologa Hrvatske, Zbornik, Hrvatsko biološko društvo, Zagreb, 277-278; M. Kerovec, V. Tavčar, M. Meštrov, Z. Mihaljević (1994.): The macrozoobenthos of the accumulation Butoniga (Istria, Croatia), *ibid.,* 280-281; D. Vagner, M. Meštrov (1994.): Saprobity assessment of the rivers Una, Vrbas, Bosna and tributaries in 1990., *ibid.,* 281-282; M. Kerovec, V. Tavčar, M. Meštrov (1994.): Einfluss der Verlangsamung des Sava Flusslaufs und der Abwässer der Zellulosefabrik auf die Populationen von Oligochaeten und Chironomidenlarven (Diptera). 30. Arbeitstagung der IAD, ZUOZ - Schweiz, Wissenschaftliche Kurzreferate, 373-376; Z. Mihaljević. M. Kerovec, V. Tavčar, A. Plenković, M. Meštrov (1994.): Die Periphytongesellschaft auf Küstlichem Substrat als Grundlage für die Bewertung der Wasserqualität des Flusses Sava, 30, *ibid.,* 378-382.

Glavni istraživač projekta: Fauna, cenoze i trofija vodenih ekosistema.

Voditelj istraživanja: Biološko-ekološka istraživanja izvorišta i akumulacije Ponikve, biološko-ekološka istraživanja potoka Križ, dinamika trofije akumulacije Butoniga.

Nagrada za životno djelo: u svibnju 1994.

V l a t k o S i l o b r č i ć objavio je znanstveni rad: L. Šuman, V. Silobrčić, 1994: The effect of allogeneic presensitization on Hya-isograft survival, Immunol. Left. 41:9-12; te stručni članak: V. Silobrčić, Od miša do čovjeka, Rad HAZU, 466:133-136, 1994. i knjigu: Kako sastaviti, objaviti i ocijeniti znanstveno djelo, Medicinska naklada, Zagreb 1994.

D r a g u t i n S k o k o objavio je: Andrija Mohorovičić u znanosti i vremenu, pozvano predavanje, Znanstveni skup Hrvatski prirodoslovci 2, Zagreb, LZ "M. Krleža", Radovi 3, 77-93.

Voditelj višegodišnjeg znanstvenog projekta Ministarstva znanosti: "Prostorne, vremenske i fizikalne karakteristike seizmičnosti" u okviru kojeg su razmatrane značajke seizmičnosti područja Hrvatske. S još dvojicom suradnika Geofizičkog zavoda Prirodoslovno-matematičkog fakulteta (I. Allegretti, M. Herak) surađivao u međunarodnom višegodišnjem znanstvenom projektu između Zagrebačkog i Hamburškog sveučilišta. Teme: 1) regionalna i globalna seizmičnost na osnovi interpretacije historijskih seizmograma i 2) kvantifikacija potresa.

B r a n k o S o k a č objavio je: Salpingoporella robusta n.sp. (Calcareous algae, Dasycladales) from the Upper Barremian-Lower Aptin of Mt. Biokovo, Croatia, Geologia Croatica, 46/2, 175-180, Zagreb 1993.

U okviru Razreda za prirodne znanosti u svojstvu predsjednika Znanstvenog savjeta za naftu djelomična angažiranost odnosila se na pripremu teksta za projekt Hrvatska.

U kontinuitetu istraživanja zelenih vapnenačkih alga mezozoika nastavljen je rad na opsežnijoj studiji nekih već poznatih značajnih taksona iz barema i apta Dinarskog krša. Utvrđeno je i više novih taksona rodova Salpingoporella i Praturlonella (rad je u pripremi za tisak). U tijeku je obrada

fosilifernog materijala gornjeg trijasa Žumberka i Medvednice. U pripremi za tisak je opis nove vrste roda Disocladella.

Stjepan Šćavničar objavio je: V. Bermanec, D. Balen, R. Oberhansl and S. Šćavničar, Hedyhpane from Nežilovo, Macedonia, Geol. Croat. 46, 229-232, 1993; za tisak je prihvaćen rad: V. Bermanec, S. Šćavničar, V. Zebec, Childrenite and crandallite from Stari Trg mine (Trepča), Kosovo.

Nastavljena su mineraloška, kristalostrukturna, kemijska i genetska istraživanja u okviru projekta "Mineralogija asocijacija Ba-silikata, zeolita i Tl-sulfosoli".

Mirko Vidaković objavio je: Čuvanje i povećanje biološke raznolikosti naših šuma. Zbornik radova savjetovanja: Privatne šume u Hrvatskoj u ozračju rezolucija Helsinške konferencije o zaštiti i očuvanju europskih šuma, 1994:17-28.

Istraživački rad u tijeku: Čuvanje genofonda važnijih vrsta šumskog drveća.

Vladimir Mihalić sudjeluje na istraživačkom projektu: Usporedna višegodišnja istraživanja erozije tla vodom u agroekološkim uvjetima Austrije, Hrvatske i Mađarske, i na zadatku: Istraživanja erozije tla vodom na pseudoglejnom tlu središnje Hrvatske.

Jakob Pamić objavio je: Geochronology of Upper Cretaceous and Tertiary volcanic rocks from the Slavonija-Srijem Depression (Southern Pannonian Basin) and their basic petrological features, Nafta 45, Zagreb 1994, 331-339.

Rad u tijeku: Vulkanske stijene Savsko-dravskog međurječja.

Zvonimir Krulc objavio je: Mogu li se izbjeći katastrofalne posljedice udara munje, Energija, 43 Zagreb 1994, 299-302.

Frano Kršinić objavio je: D. Viličić, F. Kršinić i Z. Bičanić, The diatom Nitzschia sicula (Castr.) Hust. and naupliar faecal minipellets in the Adriatic Sea. P.S.Z.N.I: Marine Ecology, (15), 1, 27-39 (1994.).

Znanstveno istraživački rad u tijeku: Promjene u strukturi populacije mikrozooplanktona u sjevernom Jadranu. Nastavak kompleksnih istraživanja zooplanktonskih populacija u sjeveroistočnom dijelu južnojadranske kotline. Glavni istraživač na projektu "Distribucija planktona trofički i regenerativni odnosi". Obnaša dužnost člana Nacionalnog znanstvenog vijeća, područnog vijeća za prirodoslovne znanosti te privremenog upravnog vijeća IOR-a Split.

Čedomil Lucu, radio na projektu: Transport osmolita i toksičnih metala u morskim organizmima; istraživanja se odnose na praćenje fizioloških procesa u morskim organizmima i njihove prilagodbe na promjene čimbenika okoline (ekofiziologija). U zadnjem desetljeću znatno su unaprijeđena istraživanja transporta osmolita kroz membrane epitelnih stanica morskih organizama prije svega zahvaljujući primjeni novih eksperimentalnih metoda. Cilj istraživanja je stjecanje znanja o mehanizmima transporta glavnih osmolita (natrij, kalij, kalcij i kloridi) i odabranih toksičnih elemenata (bakar, kadmij) koji štetno djeluju na život u moru. Transportne mehanizme osmolita pratimo s osobitim naglaskom na njihove adaptivne karakteristike. Modelni objekt naših istraživanja je izolirani škržni epitel bočatog raka koji podnosi velika variranja slanosti morske vode. Škrge su pluća i bubreg morskih organizama i mnogobrojni transportni mehanizmi prisutni u proksimalnom tubulusu bubrega čovjeka prisutni su i u škržnom epitelu. U izoliranim plazmatskim membranama škrga po prvi su puta otkriveni aktivne kalcijske pumpe i Na/Ca izmjenjivači. Aktivnost tih izmjenjivača značajna je u uvjetima kada je povećana koncentracija kalcija u citozolu što je osobito značajno u životnoj fazi morskog raka nakon odbacivanja oklopa i mobiliziranja kalcija u izgradnji novog oklopa. U izoliranom škržnom epitelu dokazana je regulacija transporta protona (H iona) koja ovisi o oksidativnom metabolizmu intaktnog škržnog epitela u kojem enzim ugljična anhidraza igra značajnu ulogu. Transport kalcija i kadmija s apikalne strane škržnog epitela inhibiran je niskim koncentracijama La^{3+} (Koncentracija 50% inhibicije; $IC_{50}=7x10^{-6}$mol l^{-1}) što upućuje na pretpostavku da su kadmij i kalcij transportirani nespecifičnim kalcijskim kanalima.

Objavljeni znanstveni radovi u 1994. godini u međunarodnim znanstvenim časopisima (impact factor): Č. Lucu, Calcium transport across isolated gill epithelium of Carcinus, J. Exp. Zool. 268, 339-346, 1994; D. Siebers, Č. Lucu, K. Bottcher, K. Jurss, Regulation of pH in the isolated perfused gills of the shore crab Carcinus maenas, J. Comp. Physiol. B. 164; 16-22, 1994.; G. Flik, P.M. Verbost, W. Atsma and Č. Lucu, Calcium transport in gill plasma membranes of the crab Carcinus maenas: evidence for carriers driven by ATP and a Na^+ gradient, J. exp. Biol. 109-122, 1994.

Kongresna priopćenja: V. Obersnel, Č. Lucu, Djelovanje kalcija na transport kadmija kroz izolirani škržni epitel raka Carcinus mediterraneus Csrn.168-169. Peti kongres biologa Hrvatske, Zbornik priopćenja, Pula, 3-7.10.1994; Č. Lucu, Važnost morskih organizama u modeliranju fizioloških istraživanja; ionsko-regulatorni mehanizmi. 300-301, *ibid.;* D. Medaković, Č. Lucu; Enzim ugljična anhidraza u ličinkama i odraslim dagnjama Mytilus edulis, Linnaeus 1758.321-322, *ibid.;* D. Pavičić, Č. Lucu, Uloga staničnog disanja u ionskom transportu izoliranih škrga bočatog raka Carcinus mediterraneus Csrn. 326-327, *ibid.;* M. Devescovi, Č. Lucu, Sezonske promjene razine bakra u obalnog raka Carcinus mediterraneus Csrn. 327-328, *ibid.*

B o r i s P e t z objavio je: Statistika za praksu - MUP, udžbenik, Zagreb 1994, 155 str. Starenje i radna sposobnost, Arhiv za hig. rada i toksikol., 44 (1993), 191-204; Što misliti o parapsihologiji?, Policija i sigurnost, vol. 3, br. 3, 1994, 327-339.

Konstrukcija testa "općeg obrazovanja" (poznavanje značenja uobičajenih stranih izraza).

E d u a r d P r e l o g o v i ć tijekom godine nastavio rad u okviru projekta "Dubinska geološka građa i neotektonski odnosi u Hrvatskoj". Proučavane su geološke strukture u dubini s pomoću razrade gravimetrijskih karata i seizmičkih profila u području sjeverne Dalmacije. Rezultati su izneseni u članku: E. Prelogović, B. Aljinović, S. Bahun (1994.), New data on structural relationships in North Dalmatian Dinaric area, Geol. Croatica.

Sudjelovao u inozemnom projektu: "Seizmotektonske raziskave območij potresnih izvorov v Sloveniji". Prisustvovao 9th Inter. Seminar on Earthquake Prognostics, San Jose, Costarica, 19-23. rujna 1994.

Nastavljena je aktivnost u okviru međunarodne komisije ICISA (Inter. Com. for the Independent Safety Analysis of the Nuc. Power Plant Krško).

Kao član Znanstvenog savjeta Zavoda za znanstveni rad Osijek sudjelovao na sjednicama.

Z o l t a n R a c z objavio je: Z. Racz, 1994.: Pregled istraživanja profesora M. Gračanina u Fizici tla i današnje stanje znanosti na tom području, Agronomski glasnik, br. 1-2/94: 147-157; Ž. Vidaček, Z. Racz, S. Husnjak, 1994.: Kontrola drenaže, tla i voda u slivu Karašice i Vučice, Hrvatska vodoprivreda, god. III, br. 21/22, str. 15-17; Z. Racz, 1994.: Problematika zaštite voda u poljoprivrednoj proizvodnji. Znanstveni skup s međunarodnim sudjelovanjem, Bizovac, krajem studenog mjeseca o.g.; Ž. Vidaček, Z., Racz, T. Žgur, I. Crnčan, S. Husnjak, 1994.: Stanje i efekti cijevne drenaže na pokusnom polju Kapelna u slivu Karašica-Vučica. Znanstveni skup s međunarodnim sudjelovanjem, *ibid.;* Z. Racz, M. Bogunović, J. Martinović, K. Kvastek, A. Bognar, 1993.: Soil Degradation and Potential Pollutants on Croatian Coast and in Surrounding Mountains. Report of the Workshop on Soil Degradation, Desertification and Chemical Time Bombs in the Mediterranean Region, Valencia, Spain, svibanj 1992. Edited by M. J. Ketting, Foundation for Ecodevelopment, the Netherlands; Z. Racz, Ž. Vidaček, S. Husnjak, 1994.: Monitoring of Groundwater and Soil Moisture Regime in Ameliorated Alkali soils in Slavonia-Croatia. Referat podnijet na Međunarodnom simpoziju o problemima gospodarenja zaslanjenim i alkalnim tlima u Europi, koji je održan krajem travnja mjeseca o. g. u Budimpešti.

Znanstvenoistraživački rad u tijeku: Zagađivanje podzemnih i površinskih voda nitratima, teškim metalima i pesticidima, procjeđivanjem s poljoprivrednih površina, koji je najprije izložen

ljetos u Berlinu, a zatim prihvaćen početkom listopada na zasjedanju Radne grupe za odnose poljoprivrede i okoliša Organizacije za prehranu i poljoprivredu (FAO) i Ekonomske komisije za Europu (ECE) Ujedinjenih naroda u Ženevi.

T o m i s l a v Š e g o t a . U tisku je članak "Holocene sea-level data from the Eastern Adriatic" u zborniku "Palaeoclimate Research" u izdanju European Science Foundation and the Academy of Sciences and Literature u Mainzu.

A n t o n Š v a j g e r objavio je: M. Saraga-Babić, E. Lehtonen, A. Švajger, J. Wartiovaara, Morphological and immunohistochemical characteristics of axial structures in the transitory human tail, Ann. anat. 176:277-286, 1994.; V. Knežević, R. Spaventi, Lj. Poljak, N. Slade, A. Švajger, K. Pavelić, p185 neu is expressed in yolk sac during rat postimplantation development, J. Anat. 185:181-187, 1994.; A. Švajger, Cell lineage of the early mammalian embryo. Proceedings of the fourth congress of Croatian biologists, Dubrovnik 1991. Book of Abstracts, Zagreb 1993., 23-24, 1993.; A. Švajger, D. Šerman, Život i djelo akademika Nikole Škreba. Spomenica preminulim akademicima, 71, HAZU, Zagreb 1994.

Glavni istraživač u projektu Istraživanje temeljnih razvojnih procesa u sisavaca.Projekt sadrži nekoliko pravaca istraživanja posebnih problema, koji su se pojavili tijekom dosadašnjih istraživanja razvojnih procesa u sisavaca, pretežno na ranijim stadijima razvitka: (a) uloga predgastrulacijskokg primitivnog endoderma u diferencijaciji primitivnog ektoderma tijekom gastrulacije zametka štakora; (b) sposobnost embrionalne osnove epifize štakora da se u ektopičnom transplantatu diferencira u atipične stanice očne leće (lentoide); (c) mogućnost da se u sakrokokcigealnom teratomu čovjeka diferenciraju atipične stanice očne leće (lentoidi); (d) tip diferencijacije elastične hrskavice štakora nakon poremetnje redoslijeda biosintetskih procesa; (e) pojavljivanje i uloga međustaničnih spojeva među odontoblastima za vrijeme odontogeneze kutnjaka u miša; (f) vremenski slijed pojavljivanja intramuralnih neurona i enteroendokrinih stanica u želucu štakorskog zametka; (g) uloga apoptotičkog propadanja stanica, ventralnog ektodermalnog grebena i bazalne membrane u direktnom mehanizmu razvitka osnove repa štakorskog zametka.

D u b r a v k o T i m e t objavio je: T. Tušek, D. Timet, and L. Firšt (1993.): Influence of ferro-(Fe^{2+})-ions on calcium absorption in the bovine abomasum, Veterinarski arhiv 63 (5), 251-256.

Istraživanja u toku: završena su komparativna istraživanja resorpcije kalcija u pojedinim odjeljcima složenog želuca goveda - obrada prikupljenog materijala u tijeku. Istraživanje aktivnosti aspartat aminotransferaze u eritrocitima tijekom hipotermije i posthipotermije - obrada prikupljenog materijala u tijeku.

J o s i p T i š l j a r . Tijekom godine obavljena su terenska, laboratorijska, mikroskopsko-petrološka i sedimentološka istraživanja, interpretacije i korelacije facijesa, okoliša i uvjeta taloženja gornjokrednih sedimenata južne i sjeverozapadne Istre te gornjojurskih sedimenata zapadne Istre i Gorskoga kotara u sklopu projekta "Evolucija okoliša taloženja jadranske karbonatne platforme" (glavni istraživač: J. Tišljar) i projekta "Boksiti i terra rossa Hrvatske i njihov odnos prema karbonatnoj platformi" (glavni istraživač: dr. Boris Šinkovec). Rezultati istraživanja su prezentirani s tri rada na First International Meeting on Perimediterranean Carbonate Platforms, Marseilles 5-10. rujna 1994. To su ovi radovi: J. Tišljar, I. Velić, I. Vlahović (1994.), Correlation of the Upper Jurassic Carbonate Platform Deposits in western Croatia, Abstracts, First International Meeting on Perimediterranean Carbonate Platforms, 153-156, Marseilles; I. Velić, I. Vlahović, J.Tišljar (1994.), Relationship of peritidal, reefal and inner carbonate ramp facies in the Upper Jurassic of the Gorski Kotar area (Croatia), Abstracts, First International Meeting on Perimediterranean Carbonate Platforms, 157-160, Marseilles; I. Vlahović, J. Tišljar, i. Velić (1994.), Facies succession in the Cenomanian of Istria (western Croatia): Tectonic vs. eustatic control, Abstracts, First International Meeting on Perimediterranean Carbonate Platforms, 169-172, Marseilles.

U svibnju objavio je sveučilišni udžbenik Sedimentne stijene, Školska knjiga, 422 str.

M e r c e d e s W r i s c h e r objavila je: J. Muraja-Fras, M. Krsnik-Rasol, M. Wrischer, Plastid transformation in greening potato tuber tissue, J. Plant. Physiol. 144 (1994.) 58-63.

Praćen je proces starenja kloroplasta u listovima sofore *(Sophora japonica L.)*. Studirane su također ultrastrukturne i funkcionalne promjene plastida tijekom ozelenjavanja korijena viših biljaka. Rezultati su prikazani u dva rada (u tisku).

KABINET ZA PROUČAVANJE STRUKTURE I FUNKCIJE OSJETNIH ORGANA - ZAGREB

Organizacija jedinice

U radu Kabineta tijekom godine 1994. surađivali su: prof. dr. Silvija Szabo, prof. Dragutin Mayer, prof. dr. Dean Ajduković, prof. dr. Željko Matutinović i istraživač Marijan Vodanović.

Znanstvenoistraživačka djelatnost

Tijekom godine radilo se u Kabinetu uglavnom na zadacima projekta koji financira Ministarstvo znanosti i tehnologije.

1. *Utjecaj okusne adaptacije na brzinu senzomotorne reakcije.* Djelomična adaptacija produljuje vrijeme reakcije na čitavom rasponu koncentracija, što upućuje na generalizirani gubitak u normalnoj vremenskoj reaktivnosti okusnog sustava. Slično djeluje adaptacija i na procjene subjektivnog intenziteta, tj. adaptacija značajno smanjuje percipirani intenzitet okusa. Usporedba metrijskih karakteristika tih kriterija adaptacije pokazala je da su procjene intenziteta osjetljivija ali i manje pouzdana mjera od brzine reakcije.

2. *Provjeravanje iontoforetske hipoteze o mehanizmu električnog okusa.* Nastavljeno je istraživanje valjanosti iontoforetske hipoteze prema kojoj bi anodni okus bio rezultat povećane koncentracije kationa iz kontaktne otopine u blizini mikrovila, dakle jednakog mehanizma kao i kemijsko podraživanje. Usporedba vremenskih tijekova adaptacije na kemijske podražaje (limunska i kloridna kiselina) i električne podražaje (anodna struja) pokazala je da je adaptacija na električne podražaje jezika oko tri puta brža od one na kemijske podražaje. Osim toga, pri električnom podraživanju, nakon jednako dugog trajanja adaptacije, stupanj adaptacije je znatno veći, a postadaptativna rekuperacija značajno brža nego pri kemijskom podraživanju. Ti rezultati nisu u skladu s hipotezom jednakosti među procesima transdukcije pri nastanku kemijskog i električnog okusa.

3. *Ispitivanje psihofizičke funkcije u području sluha.* Dovršene su tehničke i metodološke pripreme za primjenu postupka osjetnog skaliranja na osnovi percepcije porasta podražaja.

Izdavačka djelatnost

Z. Bujas, D. Ajduković, S. Szabo, D. Mayer and M. Vodanović, Adaptation to NaCl evaluated by reaction time and magnitude estimation, Acta biologica, 17/1, 1-9, (1994), Zagreb; *Z. Bujas*, Taste-modifying protein from Synsepalum dulcificum and anodal electric taste, Acta biologica, 17/1, 11-15, (1994), Zagreb.

RAZRED ZA MEDICINSKE ZNANOSTI

Organizacija i sastav

Razred za medicinske znanosti imao je krajem godine 1994. 21 redovitog člana i 13 članova suradnika.

Redoviti članovi (akademici): Tihomil Beritić, Slavko Cvetnić, Ljubomir Čečuk, Dragan Dekaris, Sergej Forenbacher, Nenad Grčević, Drago Ikić, Radovan Ivančić, Jelena Krmpotić-Nemanić, Vladimir Luetić, Sead Midžić, Ivo Padovan, Zvonimir Pavišić, Ivan Prpić, Ivo Ruszkowski, Mladen Sekso, Šime Spaventi, Marko Šarić, Zdenko Škrabalo, Eugen Topolnik i Teodor Wikerhauser.

Članovi suradnici: Jelena Aurer-Koželj, Biserka Belicza, Ivo Čikeš, Filip Čulo, Zijad Duraković, Theodor Dürrigl, Vladimir Goldner, Hrvoje Gomerčić, Mladen Hajsig, Zvonko Kusić, Marko Pećina, Željko Reiner i Mladen Štulhofer.

Na Izbornoj skupštini 12. svibnja izabrani su za dopisne članove sa stalnim boravištem izvan Republike Hrvatske Nikola Ivan Jović i Branislav Lichardus i za člana suradnika Vladimir Goldner, a ponovo je za člana suradnika izabrana Biserka Belicza.

Na Izbornoj skupštini 17. studenoga ponovo je potvrđen izbor Slavka Cvetnića za tajnika Razreda, a za člana Predsjedništva Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti izabran je Sergej Forenbacher.

Dužnost tajnika Razreda obnašao je *Slavko Cvetnić,* a zamjenika tajnika *Ljubomir Čečuk.*

Razred je održao 10 redovitih sjednica, a na 9. redovitu sjednicu pozvani su i svi članovi suradnici.

Znanstvenoistraživačka i ostala djelatnost

Tijekom godine članovi Razreda obavljali su svoju znanstvenoistraživačku i nastavnu djelatnost u otežanim uvjetima. Gotovo svi članovi Razreda na razne su načine, osobno ili putem Akademije i njezina Predsjedništva, sudjelovali u akcijama, apelima ili javnim napisima zalažući se za obustavu rata u domovini i susjednoj Bosni i Hercegovini.

Svoja znanstvena istraživanja obavljali su članovi Razreda u okviru matičnih ustanova (Kliničko-bolničkog centra Rebro, Kliničke bolnice "Sestre milosrdnice", Veterinarskog fakulteta, Imunološkog zavoda, Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Medicinskog fakulteta Kirurške klinike - Split, Kabineta za istraživanje i standardizaciju imunoloških supstancija, Odsjeka za povijest medicinskih znanosti i Instituta za medicinska istraživanja i medicinu rada).

U okviru osnovnog programa Akademije i iz sredstava Ministarstva znanosti omogućena su istraživanja i umirovljenim članovima Razreda.

Velik broj članova Razreda uključen je u rad na višegodišnjim projektima - "Rječnik medicinskog (humanog i veterinarskog) nazivlja" i "Formiranje banke tumora za bazična istraživanja".

Rezultate istraživanja članovi Razreda objavljivali su u nizu domaćih i stranih časopisa, te iznosili na znanstvenim skupovima i predavanjima u zemlji i inozemstvu. Popis radova nalazi se uz prikaz izvještaja o radu članova Razreda.

Razred je na svojim sjednicama rješavao niz tekućih pitanja i zadataka od interesa za Razred i Akademiju. To se posebice odnosi na višekratne rasprave vezane uz izborni postupak za nove članove Hrvatske akademije. Kako su tijekom godine održane dvije izborne skupštine, na više sjednica

Razreda raspravljalo se o kandidatima za nove članove Razreda, kao i o kandidatima za članove Predsjedništva. Stav Razreda bio je da se obnovi mandat članova Uprave, a to je i potvrđeno tajnim glasovanjem. Razred je na svojim sjednicama razmatrao i prijedloge za izmjenu i dopunu Statuta Akademije, kao i više pravilnika.

Vodile su se rasprave i o nakladničkoj djelatnosti Razreda, odnosno o perspektivama i izgledu Rada. U okviru Akademije pojavio se je prijedlog da Akademija ima samo jedan časopis Rad kao vrhunski časopis nacionalne tematike koji bi objedinjavao sva humanistička i znanstvena područja, no stav Razreda bio je da je neprihvatljiva koncepcija zajedničkog Rada za čitavu Akademiju.

Razred je aktivno sudjelovao i u izboru kandidata za Nagradu Hrvatske akademije iz svojeg područja, odredivši referente za ocjenu rada kandidata za Nagradu.

Razred je na svojim sjednicama primao izvješća o radu Odbora za Europski projekt i aktivno se uključio u izdavanje publikacije Hrvatska i Europa (Kultura, znanost i umjetnost). Tijekom godine radilo se na prilozima za 5. svezak publikacije, koji obuhvaća 20. stoljeće.Članovi zaduženi za priloge su akademik D. Dekaris (predstavnik Razreda u Odboru) i članovi suradnici B. Belicza, I. Čikeš, F. Čulo, K. Pavelić i M. Štulhofer.

Razred je dao svoj prilog i u posebnom izdanju Hrvatske akademije "Hrvatska - Strategija razvoja" u poglavlju pod naslovom "Zdravstvo i veterinarska medicina - preporuke". Na tekstu su surađivali članovi I. Padovan. D. Ikić, S. Forenbacher, E. Topolnik, S. Cvetnić, M. Šarić i T. Wikerhauser, te dopisni članovi F. Valić i B. Vrhovac.

Na sjednicama Razreda se raspravljalo i o problematici međunarodne suradnje, te o suradnji i ugovorima s inozemnim akademijama. Na temelju takvog ugovora Razred je aktivno surađivao s pojedinim članovima Slovenske akademije znanosti i umjetnosti.

U ovoj godini je na prijedlog Razreda dodijeljena Nagrada za životno djelo članu suradniku Mladenu Hajsigu.

Član suradnik Ž. Reiner izabran je za predstavnika Republike Hrvatske u Executive Committee World Health Organization.

Razred je tijekom godine održao jednu sjednicu s članovima suradnicima, radi njihova što boljeg uključivanja u aktivnosti Razreda i Akademije, a ujedno je predlagan i kalendar događanja za slijedeću godinu u organizaciji Razreda.

Izdavačka djelatnost

Rukopisi prihvaćeni na sjednicama Razreda

6. sjednica, 29. lipnja 1994.

B. Belicza,The Adjustment of Consequences of Biomedical Research and Therapy to Cultures.

Angel M. Municio, Adjustment of Scientific Research to Cultures.

Objavljeno je:

S Forenbacher, Klinička patologija probave i mijene tvari domaćih životinja, sv. II, Jetra, HAZU i Školska knjiga, Zagreb 1994.

Rad 466. medicinske znanosti, knj. XXVII, Razreda za medicinske znanosti, urednici: akademik D. Dekaris i doc. dr. D. Buneta, 195 str.

Znanstveni skupovi i pokroviteljstva

Razred za medicinske znanosti je u 1994.g. organizirao nekoliko znanstvenih skupova održanih u palači Akademije:

- 20. svibnja Razred je zajedno s Hrvatskom akademijom medicinskih znanosti (Kolegij kirurških djelatnosti) organizirao znanstveni sastanak "Nevusi i maligni melanom". Održana su 22 referata, a vrijedno je naglasiti multidisciplinarni karakter sastanka, budući da su predavači bili stručnjaci i znanstvenici iz područja epidemiologije, meteorologije, imunologije, patologije, dermatologije, radioterapije, medicinske i kirurške onkologije, okulistike, maksilofacijalne kirurgije i plastično-rekonstruktivne kirurgije. Sastanku je prisustvovalo preko 100 liječnika iz Hrvatske, što upućuje na to da je znanstveni sastanak bio posvećen vrlo zanimljivim problemima i pokazao je da se kod naših bolesnika provodi suvremeno liječenje i da su naši stručnjaci i znanstvenici uključeni u međunarodne znanstvene projekte iz te problematike.

- 18. listopada Odbor za tumore Razreda organizirao je Četvrti znanstveni sastanak "Bolesti dojke". Održano je 12 referata, a glavna tema sastanka bila je dijagnostika i liječenje raka dojke I. i II. stadij. U raspravi nakon predavanja govorilo se o različitim stavovima u vezi dijagnostičkih pretraga i ocjeni njihove vrijednosti. Na završetku rasprave predloženo je da se izradi prijedlog za dogovor o suvremenim načelima dijagnostike i liječenja raka dojke u prvom i drugom stadiju bolesti. Sastanku je prisustvovalo preko 100 liječnika iz svih krajeva Hrvatske.

- 4. studenoga Razred je zajedno s Odjelom za medicinu Matice hrvatske bio suorganizator znanstvenog skupa "Medicina u Zagrebu tijekom stoljeća" u povodu 900. obljetnice grada Zagreba. Skup je održan u Starogradskoj vijećnici u Zagrebu. Održano je 13 referata, a od članova Razreda referate su podnijeli akademik Ivo Padovan i član suradnik Biserka Belicza.

- 10. studenoga Razred je zajedno s Odjelom za molekularnu medicinu Instituta "Ruđer Bošković" organizirao međunarodni znanstveni simpozij "Significance and Perspectives of Human Tumor Bank Network". Simpozij je sastavni dio aktivnosti vezanih uz projekt "Formiranje banke tumora za bazična istraživanja". Svrha simpozija je organiziranje mreže banaka Istočne i Srednje Europe sa sjedištem u Zagrebu. Održano je 13 referata, a sudionici simpozija su bili znanstvenici iz SAD, Rusije, Slovačke, Slovenije, Francuske, Italije, Austrije, Makedonije i naravno, iz Hrvatske.

- 15. prosinca Razred je zajedno s Centrom za kliničku neuroendokrinologiju i bolesti hipofize KB "Sestre milosrdnice" organizirao Prvi hrvatski znanstveni sastanak o tumorima hipofize "Prolaktinomi i hiperprolaktinemije". Održano je 15 referata.

Pokroviteljstva

Razred za medicinske znanosti tijekom godine bio je pokrovitelj više znanstvenih skupova:

- od 22. do 25. rujna održan je u hotelu Esplanade "Prvi kongres humanih genetičara Hrvatske". Skup je bio međunarodni, a inozemni sudionici su bili primljeni i u palači Hrvatske akademije od strane predsjednika Akademije.

- od 26 do 28. rujna održan je u Opatiji međunarodni znanstveni skup "Mechanisms in Local Immunity", i to u okviru II. sastanka imunologa i alergologa Alpe-Adria.

1. prosinca održana je proslava 45. obljetnice Instituta za medicinska istraživanja i medicinu rada u Starogradskoj vijećnici u Zagrebu.

Odbor za onkogene i faktore rasta

U ovoj godini Odbor za onkogene i faktore rasta razvijao je višestruku aktivnost. Svoje glavno znanstveno radilište imao je u Zavodu za molekularnu medicinu Instituta Ruđer Bošković. Realiziraju se dva projekta koje financira Ministarstvo znanosti ("Ekspresija i uloga onkogena i faktora rasta u malignim tumorima", i "Formiranje banke tumora za bazična istraživanja", te međunarodni projekt (financiran od EEZ) "Biology of SICRI" u suradnji s Universität Krankenhaus Eppendorf, Institute für Physiologische Chemie, Hamburg.

Nakon što je uspješno uspostavljena banka tumora u Hrvatskoj ove godine poklonjena je posebna pozornost inicijativi za formiranje mreže nacionalnih tumorskih banaka Srednje i Istočne Europe. U okviru tih nastojanja organiziran je i međunarodni simpozij "Significance and Perspectives of Human Tumor Bank Network" koji je održan u Akademiji 10. studenog. Na tom simpoziju, na kojem su osim naših, sudjelovali i stručnjaci iz država iz navedenog područja prihvaćena je i zajednička deklaracija o "Zagrebačkoj inicijativi za formiranje mreže tumorskih banaka Srednje i Istočne Europe". Isto tako, u Zagrebu je uspostavljeno glavno središte buduće mreže banaka.

Intenzivno se radilo na istraživanjima ekspresije i uloge onkogena i faktora rasta u malignim tumorima. Uvedene su nove metode znanstvenog istraživanja u onkologiji koje se zasnivaju isključivo na primjeni rekombinantne DNA tehnologije. Privedena je kraju i serija istraživanja inzulinu sličnih molekula u solidnim tumorima ljudi. Analizirana je učestalost, kemijska struktura i amplifikacija gena za inzulinoide u mnogobrojnim solidnim tumorima čovjeka. Izvršene su i organizacijske predradnje na koncipiranju projekta istraživanja sustavnog genetičkog i kliničkog praćenja karcinoma debelog crijeva.

Rezultate istraživanja suradnici Odbora za onkogene i faktore rasta prikazali su na dva međunarodna skupa i objavili su u obliku više znanstvenih radova u časopisima s međunarodnom recenzijom. U okviru Zavoda za molekularnu medicinu obranjena su dva magistarska rada (Marijeta Horvatić i Vesna Matijević) i tri diplomska rada.

U ovoj godini dva suradnika provela su neko vrijeme u suradnim ustanovama u inozemstvu radeći na realizaciji zajedničkih projekata. Dr. Lada Pečur je bila četiri mjeseca u Institut für Pathologie, Karl-Franzens-Universität Graz, Austria.

Objavljđeni radovi:

R. Spaventi, L. Pečur, K. Pavelić, Z. P. Pavelić, Š. Spaventi, P. J. Stambrook, Human Tumour Bank in Croatia: A Possible Model for a Small Bank as a Part of the Future European Tumour Bank Network, Eur. J. Cancer, 30A, 419 (1994.), London.

R. Spaventi, E. Kamenjicki, N. Pećina, S. Grazio, J. Pavelić, B. Kušić, D. Cvrtila, Ž. Danilović, Š. Spaventi, K. Pavelić, J. Gluckman, Z. P. Pavelić, Immunohistochemical detection of TGF-a, EGF-R, c-erbB-2,c-H-ras, c-myc, estrogen and progesterone in benign and malignant human breast leasions: A concomitant expressions?, In Vivo, 8, 183-190 (1994.), Atena.

S. Kapitanović, R. Spaventi, Lj. Poljak, M. Kapitanović, Z. P. Pavelić, J. L. Gluckman, Š. Spaventi, K. Pavelić, High c-erbB-2 protein level in colorectal adenocarcinomas correlates with clinical parameters, Cancer Detect. Prev., 18, 97-101 (1994.), Boston.

L. Pečur, S. Kapitanović, Z. Sonicki, F. Pavičić, Š. Spaventi, J. L. Gluckman, P. J. Stambrook, Z. P. Pavelić, R. Spaventi, K. Pavelić, Prognostic significance of transforming growth factor alpha (TGF-a) in human lung carcinoma: Spaventi, R., Pavelić, K., Pavelić, Z.P., Gluckman, J.L.: The concomitant expression of oncogenes and growth factors in human breast cancer, Eur. J. Cancer, Vol. 30A (5);723-724,1994;

V. Knežević, R. Spaventi, Lj. Poljak, N. Slade, A. Švajger, K. Pavelić, p185^{neu} is expressed in yolk sac during rat postimplantation development, J. Anatom., 185, 181-187 (1994.), London.

J. Pavelić, K. Gall-Trošelj, V. Hlavka, Z. P. Pavelić, J. L. Gluckman, P. J. Stambrook, K. Pavelić, nm23-H1 protein in oligodendrogliomas, Int. J. Oncol., 4, 1399-1403 (1994.), Atena.

N. Pećina-Šlaus, J. Pavelić, K. Pavelić, Comparison of reverse-phase HPLC and gel electrophoresis purification of synthetic oligonucleotides, Period. biol., 96,161-164 (1994.), Zagreb.

T. Šarić, H. J. Seitz, K. Pavelić, Insulin-degrading enzyme is highly expressed in tumor cells, and mimics the substance immunologically cross-reactive with insulin in insulin-RIA, Mol. Cell. Endocrinol., 106, 28-29 (1994.).

Odbor za alergologiju i kliničku imunologiju

Članovi Odbora (T. Beritić, F. Čulo, D. Dekaris, N. Grčević, D. Ikić, S. Midžić, I. Ruszkowski, M. Šarić) proučavali su promjene imunoreaktivnosti u imunološkim bolestima čovjeka, a radili su i na standardizaciji kliničke imunodijagnostike. Istraživan je utjecaj različitih citokina na imunološku reaktivnost i tolerantnost miševa na kontaktni alergen dinitrofluorobenzen. Nađeno je da u tim mehanizmima ključnu ulogu igra interleukin-1β (IL-1); stanice tolerantnih životinja, za razliku od imunih životinja, luče *in vitro* i *in vivo* minimalne količine IL-1β, a primjena IL- *in vivo* može dobrim dijelom spriječiti nastajanje tolerantnosti. Nastavljeno je istraživanje mogućnosti spriječavanja razvitka astme u osoba profesionalno izloženih plinovitim nadražljivcima respiratornog trakta te istraživanje mehanizma nazalne i bronhalne reaktivnosti oboljelih od profesionalnih alergijskih bolesti respiratornog trakta.

Dva člana Odbora (F. Čulo, D. Dekaris) bili su suorganizatori, a jedan (D. Dekaris) bio je dopredsjednik Znanstvenog odbora međunarodnog znanstvenog skupa "Mechanisms in local immunity", 2nd Alps-Adria Immunology and Allergology Meeting, koji je održan u Opatiji od 25. do 28. rujna. Na skupu je sudjelovalo 185 sudionika iz 17 zemalja. Član Odbora (D. Dekaris) bio je u Organizacijskom odboru znanstveno-stručnog skupa "Vakcinologija danas i sutra" održanog u Zagrebu 1. prosinca.

Član Odbora uredio je i Rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, 466, medicinske znanosti, knj. XXVII, 1994., posvećen isključivo alergologiji i kliničkoj imunologiji.

Po odluci Upravnog odbora Hrvatskog društva za alergologiju i kliničku imunologiju voditelj Odbora D. Dekaris je u Imunološkom zavodu u Zagrebu uspostavio Hrvatski registar za primarne imunodeficijencije. Provedena je anketa u 40 medicinskih ustanova u Hrvatskoj i prema prispjelim odgovorima u Hrvatskoj je sada 30 bolesnika s *morbus Bruton*, 6 s uobičajenom, varijabilnom imunodeficijencijom, 2 s teškom, kombiniranom imunodeficijencijom, 9 s deficijencijom inhibitora C1-esteraze, 1 s deficijencijom IgG te 1 bolesnica s hiper-IgM sindromom. Ti podaci su poslani glavnom koordinatoru novoosnovanog Europskog registra za primarne imunodeficijencije u Švedskoj te je Hrvatska među 23 europske zemlje čiji bolesnici su dosad uvršteni u Europski registar primarnih imunodeficijencija. Kao predstavnik Hrvatske D. Dekaris je na sastanku u Sitgesu (Španjolska) sudjelovao u osnivanju Europskog društva za primarne imunodeficijencije i izradi Statuta tog društva.

Članovi Odbora (F. Čulo, D. Dekaris, D. Ikić) objavili su radove s područja imunologije u časopisima: Periodicum biologorum, Croatian Medical Journal, Neoplasma, International Journal of Pediatric Otorhinolaryngology, Rad HAZU, European Archives of Oto-rhino-laryngology.

Člana Odbora (D. Dekaris) Uprava Akademije je izabrala za člana uredništva V. sveska edicije "Hrvatska i Europa. Kultura, znanost i umjetnost", i to za područje medicine. Prva verzija rukopisa priloga o hrvatskoj medicini 20. stoljeća je u završnoj fazi izrade.

S priopćenjima s područja rada Odbora članovi (F. Čulo, D. Dekaris) su sudjelovali na ovim znanstvenim skupovima: Klinische Immunologie und Immunhämatologie. Neue Erkenntnisse in Diagnostik und Therapie, St. Georgen/Langsee, Austrija, 3.-5. 6. 1994.; XV International Congress of Allergology and Clinical Immunology, Stockholm, Švedska, 26. 6.-1. 7. 1994.; "Mechanisms in Local Immunity", 2nd Alps-Adria Immunology and Allergology Meeting, Opatija,Hrvatska, 26.-28. 9. 1994.; Peti kongres biologa Hrvatske, Pula, 3.-7. 10. 1994.; VI Meeting of the European Group for Immunodeficiencies, Sitges (Barcelona), Španjolska, 13.-16. 10. 1994; Jahrestagung der Österreichischen Gesellschaft für Allergologie und Immunologie, Beč, Austrija, 24.-26.11.1994. O svom radu su predavali i u Akademiji (S. Midžić).

D. Dekaris dobio je nagradu Hrvatske akademije medicinskih znanosti "Dr. Ante Šercer" za najbolji znanstveni rad objavljen u 1993.g.

Odbor za tumore

U suradnji s Hrvatskom akademijom medicinskih znanosti, Kolegij za kirurgiju, održan je Znanstveni sastanak o melanomima kože.

Održan je Četvrti znanstveni sastanak Bolesti dojke s glavnom temom: Dijagnostika i liječenja raka dojke stadij I-II.

Održana su dva sastanka s radnom skupinom stručnjaka za izradu prijedloga za dogovor o protokolu liječenja ranog raka dojke.

Tiskan je Zbornik radova Četvrtog znanstvenog sastanka Bolesti dojke (uredili I. Prpić i J. Unušić).

Odbor za animalnu i komparativnu patologiju

Članovi Odbora za animalnu i komparativnu patologiju su na svojim sastancima pripremali tekst rukopisa kao svoj prilog za projekt "Hrvatska - Prilozi za strategiju razvoja". Također je razmatran prilog koji bi trebao dati Odbor za projekt "Hrvatska i Europa", a za knjigu koja će obuhvatiti događaje u ovome stoljeću. Odbor je prihvatio suorganizaciju simpozija o bjesnoći zajedno s Hrvatskom akademijom medicinskih znanosti. Prikupljen je veći dio građe za monografiju o parazitskim zoonozama. U zajednici sa Slovenskom akademijom znanosti i umjetnosti priprema se Atlas parazita uzročnika zoonoza u Hrvatskoj i Sloveniji, a zajednički se istražuje parazitska fauna divljih ptica. Također su razmatrani zajednički problemi vezani uz virusne zoonoze, a posebice mogućnosti suzbijanja bjesnoće.

Odbor za medicinu rada i zdravstvenu ekologiju

Ovaj je odbor donio odluku o osnivanju međunarodnih pododbora koji će se baviti istraživanjima najaktualnijih toksikoloških tema iz nacionalne i internacionalne toksikološke problematike. Tako je osnovan pododbor za olovo koji će voditi dr. Anthony Waldron, poznati britanski stručnjak za olovo; pododbor za patologiju aerogenih vlakana koji će voditi naš svjetski poznati stručnjak prof. dr. Fedor Valić; pododbor za kemijske katastrofe vodi dr. Peter Baxter iz Cambridgea, poznati stručnjak na tom području; pododbor za epidemiologiju otrovanja u djece dr. William Robertson iz Seattlea, WA, USA, direktor Centra za otrovanja.

Djelatnost članova Razreda

T i h o m i l B e r i t i ć održao je plenarno izlaganje: Kemijske katastrofe i međunarodna suradnja, na "Prvom skupu za intenzivnu medicinu", 27-30 lipnja, Brijuni.

Vodi istraživanja o djelovanju olova na dječje populacije, te o djelovanju olova na sintezu globina. Proučava metodiku ocjenjivanja znanstvenog istraživanja. Sudjeluje u projektu o djelovanju azbesta i njegovih vlakana na alveolarne makrofage.Vodi istraživanja o požarnoj adinamiji uzrokovanoj karboksimioglobinom.

S l a v k o C v e t n i ć objavio je: S. Cvetnić i M. Brstilo, Epizootiološko stanje u govedarstvu. Zbornik sažetaka i radova XVI. međunarodnog savjetovanja Pliva i stočarska proizvodnja, Govedarstvo, 20-24 (1994.), Poreč; S. Čajavec, M. Lojkić, Ljiljana Markuš-Cizelj i S. Cvetnić, Novosti u razvoju i primjeni virusnih vakcina za domaće životinje. Zbornik radova Veterinarski dani '94, 57-61 (1994.), Dubrovnik; S. Cvetnić, Advances in veterinary virology, Alpe Adria, Microbiology Journal 3, 45-46 (1994.), Milano; S. Cvetnić i S. Čajavec, Deveti međunarodni kongres virusologa (Glasgow, 8-13. kolovoza 1993.), Veterinarska stanica 25, 115 (1994.), Zagreb; S. Cvetnić, Epizootiološko stanje i problemi u svinjogojstvu, Veterinarska stanica 25, 19-25 (1994.), Zagreb.

U tijeku su istraživanja epizootiologije i imunoprofilakse nekih virusnih infekcija životinja, a posebno influence konja i nove subjedinične vakcine newcastleske bolesti.

Ljubomir Čečuk sudjeluje u radu znanstvenoistraživačkih projekata: Razvoj i upotreba indikatora znanstvenoistraživačkog rada za evaluaciju medicinske znanosti u Hrvatskoj i Indikatori znanosti i društvene promjene, i to u nekoliko smjerova istraživanja: značaj i uloga "znanstvene periferije"; povijest znanstvenog istraživanja u medicini (prikupljanje podataka); usporedbe znanstvene produktivnosti u zemljama u tranziciji; uloga medicinske knjižnice u obrazovanju i pružanju informacija za korisnike, ali i za pacijente.

Dragan Dekaris objavio je: Founding and activity of the Croatian Referral Centre for Clinical Cellular Immunodiagnostic, Rad HAZU, 466, 51-64 (1994.); B. Taseski, S. Rabatić, A. Gagro, D. Dekaris, Promjene u ekspresiji antigena CD5, CD23 i CD54 u bolesnika s juvenilnim kroničnim artritisom, Rad HAZU, 466, 191-195 (1994.).

Uprava Akademije izabrala ga je za člana uredništva V. sveska edicije Hrvatska i Europa. Kultura, znanost i umjetnost za područje medicine. Prva verzija rukopisa priloga o hrvatskoj medicini 20. stoljeća, pisana u suradnji sa skupinom suradnika, u završnoj je fazi izrade. Bio je suorganizator i dopredsjednik Znanstvenog odbora međunarodnog znanstvenog skupa "Mechanisms in local immunity", 2nd Alps-Adria Immunology and Allergology Meeting, koji je održan u Opatiji od 25. do 28. rujna. Bio je i član Organizacijskog odbora Akademijine međunarodne konferencije "Mir, ljudska prava i odgovornost intelektualaca" održane u Opatiji u rujnu te član Organizacijskog odbora znanstveno-stručnog skupa "Vakcinologija danas i sutra" održanog u Zagrebu 1. prosinca ove godine.

U Imunološkom zavodu u Zagrebu uspostavio je Hrvatski registar za primarne imunodeficijencije, koji je dio Europskog registra za primarne imunodeficijencije unutar Europskog društva za primarne imunodeficijencije.

Radi na temama: Mehanizmi nastanka imunoloških bolesti te imunoreaktivnost u žrtava rata.

Dobio je nagradu Hrvatske akademije medicinskih znanosti "Dr. Ante Šercer" za najbolji znanstveni rad objavljen u 1993.g.

Sergej Forenbacher radi na "Katalogu otrovnog bilja i biljnih otrovanja u životinja", s posebnim osvrtom na Hrvatsku.

Dobitnik je nagrade "Josip Juraj Strossmayer" za najbolju knjigu iz područja medicinskih znanosti objavljenu u 1993.g. - Klinička patologija probave i mjene tvari domaćih životinja, sv. II., Jetra.

Nenad Grčević objavio je: N. Bešenski, D. Jadro-Šantel, N. Grčević, CT in the Understanding of the Mechanism of Missile Head Injury, 27th Danube Symposium for Neurological Sciences, Proc./Book of Abstracts, Krems 1994.; M. Kalousek, D. Božinović, N. Grčević, V. Hlavka, CT Evaluation of Intracranial Tuberculosis of Children, *ibid.*

Nastavlja obradu istraživačkih rezultata korelativne neuropatologije "Traumatske bolesti mozga". U tijeku je rad na formiranju "Banke intrakranijalnih tumora" u okviru projekta u suradnji Zavoda za neuropatologiju, Akademije i Instituta "Ruđer Bošković".

Drago Ikić objavio je: D. Ikić, I. Padovan, N. Pipić, N. Đaković, Z. Kusić, Local Interferon Therapy for Lip Carcinoma, Eur. Arch. Otorhinolaryngol. (1994.), 251:293-296.

Na znanstvenom skupu "Nevusi i maligni melanom" održanom 20. svibnja u organizaciji Razreda za medicinske znanosti i Hrvatske akademije medicinskih znanosti održao je predavanje "Interferon u liječenju melanoma".

U tijeku je istraživački rad na području projekata "Interferon u terapiji tumora", "Imunološka terapija tumora", "Povijest naših imunoloških preparata. Eradikacija zaraznih oboljenja".

Svi radovi objavljeni u tijeku zadnjih godina, kao i oni priređeni za tisak, su iz područja istraživanja tih projekata.

Jelena Krmpotić-Nemanić objavila je (prilozi u knjizi): J. Krmpotić-Nemanić, J. Vinter, Organum visus. U: Oftalmologija, urednik K. Čupak, Globus, 29-48 (1994.), Zagreb; I.

Vinter, J. Krmpotić-Nemanić, J. Hat, D. Jalšovec, Verschwindet der Processus alveolaris des Oberkiefers immer nach dem Zähneausfall?, Laryngo-Rhino-Otol. 72 (1993.), 605-607.

Istraživački rad u tijeku: Rad na projektu "Određivanje standardnih vrijednosti u postnatalnom razvoju kosti lubanje". U daljnjem istraživanju u okviru projektnog zadatka bavi se starosnim i funkcionalnim promjenama donje čeljusti s obzirom na morfološke i na statičke promjene koje i jesu rezultat tih morfoloških promjena.

U tijeku godine izabrana za laureata Hrvatske medicinske akademije.

V l a d i m i r L u e t i ć objavio je: H. Kovačević, N.M. Petri, D. Andrić, A. Baković, A. Petričević, M. Petričević, A. Radonić, J. Juričić, V. Luetić i D. Mikuš, Hyperbaric Oxigenation in the Treatment of War Casualties in Croatia from 1991 to 1993, Proceedings Eubs 2 XXth Annual Meeting of the European Underwater and Baromedical Society on Diving and Hyperbaric Medicine, 356-362 (1994.), Istambul, Turkey; I. Tonković, M. Petrunić, Z. Fiolić, E. Čohadžić, Z. Kružić, T. Šoša, D. Žanić-Matanić, V. Luetić i D. Tonković, Ratne ozljede krvnih žila, Zbornik radova Prvog hrvatskog kongresa kirurga, Split, 367-378, (1994.), Split.

S e a d M i d ž i ć objavio je: S. Midžić i B. Belicza, Život i djelo akademika Franje Kogoja, Rad 466, knj. XXVII, HAZU, 11-17 (1994.), Zagreb.

Održao je predavanja: Razvitak respiratornog sustava i prirodna okolina, u Akademiji 23. lipnja; Od fiziologije do pulmologije, u Opatiji na Prvom kongresu pulmologa Hrvatske (16-19. listopada).

I v o P a d o v a n objavio je: I. Padovan, Okulo-orbitalne manifestacije bolesti paranazalnih šupljina. U: K. Čupak i sur., Oftalmologija, 253-262 (1994.), Zagreb; D. Ikić, I. Padovan, N. Pipić, N. Đaković, Z. Kusić, Local Interferon Therapy for Lip Carcinoma, Eur. Arch. Otorhinolaryngol. 251, 293-296 (1994.).

Intenzivno radi na projektu "Rječnik medicinskog (humanog i veterinarskog) nazivlja. Plan je da se do konca 1995.g. završe svi predviđeni materijali i započne s grafičkom pripremom, tako da bi u 1996.g. djelo objavio Leksikografski zavod zajedno s našom Akademijom.

I v a n P r p i ć objavio je: Z. Stanec, S. Škrbić, I. Džepina, D. Hulina, R. Ivrlač, J. Unušić, Đ. Montani and I. Prpić, The Management of War Wounds to the Extremities, Scand. J. Plast. Reconstr. Hand Surg. 28: 39-44 (1994.); Z. Stanec, S. Škrbić, I. Džepina, D. Hulina, R. Ivrlač, J. Unušić, Đ. Montani and I. Prpić, High Energy War Wounds Flap Reconstructions, Annals of Surgery 31:97-102, (1994.).

Sudjeluje u radu na projektu "Formiranje banke tumora za bazična istraživanja", te u izradi prijedloga za dogovor o protokolu liječenja ranog raka dojke "Standardizacija dijagnostičkih pretraga i liječenja raka dojke stadij I-II".

M l a d e n S e k s o objavio je: M. Vrkljan. T. Vilibić, B. Vizner, M. Sekso, Z. Kusić, J. Rešetić, Ž. Gnjidić, M. Vilibić, Case report of a patient with post-traumatic stress disorder and pituitary apoplexy. Proceedings of the 25th Congress of International Society of Psychoneuroendocrinology, Seattle, Washington, USA, kolovoz, 14-18, 1994.; B. Vizner, T. Vilibić, E. Šikić, M. Sekso, J. Hat, M. Vrkljan, Comparison of clinical and radiological findings in patients with retrosternal and cervical goitres. Book of Abstracts of the First Croatian Congress of nuclear medicine, Zagreb, listopad, 13-15, 1994.; M. Vrkljan, T. Vilibić, Lj. Posavec, B. Vizner, M. Sekso, Z. Kusić, Renegeration of pituitary lactotrophs and thyrotrophs after levothyroxine therapy in patients with hypophyroidism, *ibid.*

Nastavio je rad na istraživanju prirode plurikormonalnih adenoma, identifikaciji tumorskih markera (*in vivo* i *in vitro*) te istraživanju invazivnog rasta adenoma hipofize. Organizirao je skupa s Centrom za kliničku neuroendokrinologiju i bolesti hipofize KB "Sestre milosrdnice" Prvi hrvatski

znanstveni sastanak o tumorima hipofize: "Prolaktinomi i hiperprolaktinemije", održan u palači Akademije 15. prosinca.

Šime Spaventi objavio je: R. Spaventi, L. Pečur, K. Pavelić, Z. P. Pavelić, Š. Spaventi, P. J. Stambrook, Human Tumour Bank in Croatia, A Possible Model for a Small Bank as a Part of the Future European Tumour Bank Network, Eur. J. Cancer, 30A, 419 (1994.), London; R. Spaventi, E. Kamenjicki, N. Pećina, S. Grazio, S. Grazio, J. Pavelić, B. Kušić, D. Cvrtila, Ž. Danilović, Š. Spaventi, K. Pavelić, J. Gluckman, Z. P. Pavelić, Immunohistochemical detection of TGF-α, EGF-R, c-erbB-2, c-H-ras, c-myc, estrogen and progesterone in benign and malignant human breast leasions: A concomitant expression?, In Vivo, 8, 183-190 (1994.), Atena; S. Kapitanović, R. Spaventi. Lj. Poljak, M. Kapitanović, Z. P. Pavelić, J. L. Gluckamn. Š. Spaventi, K. Pavelić, High c-erbB-2 protein level in colorectal adenocarcinomas correlates with clinical parameters, Cancer Detect. Prev., 18, 97-101 (1994.), Boston; L. Pečur, S. Kapitanović, Z. Sonicki, F. Pavičić, Š. Spaventi, J. L. Gluckman, P. J. Stambrook, Z. P. Pavelić, R. Spaventi, K. Pavelić, Prognostic significance of transforming growth factor alpha (TGF-α) in human lung carcinoma: An immunohistochemical study, Anticancer Res., 14, 1-5 (1994.), Atena.

Nastavio je rad kao glavni istraživač na projektu "Formiranje banke tumora za bazična istraživanja" koje financira Ministarstvo znanosti. Istraživanja su usmjerena na utvrđivanje kvalitete uzoraka pohranjenih na ultra niskim temperaturama. U okviru toga projekta poduzete su i akcije s ciljem objedinjavanja nacionalnih tumorskih banaka u Srednjoj i Istočnoj Europi. Suradnik je na projektu "Redukcija doze na tijelo u terapiji hipertireoze s ^{131}I" koji se ostvaruje u suradnji s američkim partnerima i u okviru je međudržavne znanstvene suradnje, te na projektu primjene humanog leukocitarnog prirodnog i rekombinantnog interferona α2c u liječenju tumora ljudi.

Marko Šarić objavio je: N. Štambuk, M. Trbojević-Čepe, T. Ćurković, N. Bradarić, M. Šarić, I. Dujmov. Ž. Vogrinc, V. Vrebalov-Cindro, IgG and IgE response in cerebrospinal fluid and aqueous humor. Part 1: A comparative study of IgE, Neurol Croat. 1993.; 42:211-225; N. Štambuk, M. Trbojević-Čepe, T. Turković, N. Bradarić, Lj. Zekan, M. Šarić, I. Dujmov, V. Krželj, IgG and IgE response in cerebrospinal fluid and aqueous humor. Part 2: A comparative study of IgG, Neurol. Croat. 1993.; 42:277-236; M. Šarić, M. Vukšić, J. Marelja, Can the occurrence of bronchial asthma in potroom workers be prevented?, Arh. hig. rada toksikol. 1993.; 44:317-320; M. Šarić, Kriteriji za priznavanje azbestne bolesti kao profesionalne bolesti, Arh. hig. rada toksikol. 1993.; 44:355-359; M. Šarić and M. Vujović, Malignant tumours in an area with an asbestos processing plant, Public Health Rev. 1994.; 21; M. Šarić, Ozljede na radu i profesionalne bolesti - iskustva u svijetu i u nas, Savjetovanje, Udruženje organizacija zdravstva Hrvatske i Croatia osiguranje, Zagreb, Opatija 28. i 29.4.1994., Posebni otisak, str.5.

Nastavio je radom na projektu (voditelj): Ocjena ukupne izloženosti ljudi onečišćenjima u okolini. Koordinira aktivnosti u projektu UNEP/WHO: Human exposure assessment locations (HEALs).

Izabran je u veljači ove godine za začasnog člana Hrvatskog liječničkog zbora.

Zdenko Škrabalo radi na projektima: "Uključenje Hrvatskog modela zdravstvene zaštite bolesnika od šećerne bolesti u europsku strategiju borbe protiv šećerne bolesti u skladu s Deklaracijom SZO/IDF iz St. Vincenta" Ministarstva zdravstva, te na projektu Svjetske zdravstvene organizacije "Croatian Model - to Develop a Demonstration Program for the Prevention and Community Control of Diabetes Mellitus".

Obnašao je dužnost veleposlanika Republike Hrvatske u Švicarskoj.

Eugen Topolnik surađuje u Međuakademijskom odboru za zoonoze (Odboru Akademije i Slovenske akademije znanosti i umjetnosti).

Teodor Wikerhauser objavio je: T. Wikerhauser i V. Kutičić, Effect of irradiation and disinfectants on the infectivity of Toxoplasma gondii. U: Proceedings of the 3rd Biomed Workshop "Toxoplasma gondii research in Europe", 8, Beč 1994., Austria; T. Wikerhauser, Suvremeno liječenje značajnijih helmintoza goveda i ovaca. U: Zbornik sažetaka i radova XVI. međunarodnog savjetovanja Pliva i Stočarska proizvodnja, 81-87, Poreč 1994.

U tijeku je rad na istraživanju učestalosti latentne toksoplazmoze u domaće kokoši primjenom biološkog pokusa.

Krešimir Pavelić objavio je (prilozi u časopisima): R. Spaventi, L. Pečur, K. Pavelić, Z. P. Pavelić, Š. Spaventi, P. J. Stambrook, Human Tumour Bank in Croatia, A Possible Model for a Small Bank as a Part of the Future European Tumour Bank Network, Eur. J. Cancer, 30A, 419 (1994.), London; R. Spaventi, E. Kamenjicki, N. Pećina, S. Grazio, J. Pavelić, B. Kušić, D. Cvrtila, Ž. Danilović, Š. Spaventi, K. Pavelić, J. Gluckman, Z. P. Pavelić, Immunohistochemical detection of TGF-α, EGF-R, c-erbB-2, c-H-ras, c-myc, estrogen and progesterone in benign and malignant human breast leasions: A concomitant expression?, In Vivo, 8, 183-190 (1994.), Atena; S. Kapitanović, R. Spaventi, Lj. Poljak, M. Kapitanović, Z. P. Pavelić, J. L. Gluckman, Š. Spaventi, K. Pavelić, High c-erbB-2 protein level in colorectal adenocarcinomas correlates with clinical parameters, Cancer Detect. Prev., 18, 97-101 (1994.), Boston; L. Pečur, S. Kapitanović, Z. Sonicki, F. Pavičić, Š. Spaventi, J. L. Gluckman, P. J. Stambrook, Z. P. Pavelić, R. Spaventi, K. Pavelić, Prognostic significance of transformning growth factor alpha (TGF-α) in human lung carcinoma: R. Spaventi, K. Pavelić, Z. P. Pavelić, J. L. Gluckman, The concomitant expression of oncogenes and growth factors in human breast cancer, Eur. J. Cancer, Vol. 30A (5): 723-724, 1994.; V. Knežević, R. Spaventi, Lj. Poljak, N. Slade, A. Švajger, K. Pavelić, p185^{neu} is expressed in yolk sac during rat postimplantation development, J. Anatom., 185, 181-187 (1994.), London; J. Pavelić, K. Gall-Trošelj, V. Hlavka, Z.P. Pavelić, J.L. Gluckman, P.J. Stambrook, K. Pavelić, nm23-H1 protein in oligodendrogliomas, Int. J. Oncol., 4, 1399-1403 (1994.), Atena; N. Pećina-Šlaus, J. Pavelić, K. Pavelić, Comparison of reverse, phase HPLC and gel electrophoresis purification of synthetic oligonucleotides, Period. biol., 96, 161-164 (1994.), Zagreb; T. Šarić, H. J. Seitz, K. Pavelić, Insulin-degrading enzyme is highly expressed in tumor cells, and mimics the substance immunologically cross-reactive with insulin in insulin-RIA, Mol. Cell. Endocrinol., 106, 28-29 (1994.); (prilozi u knjigama): K. Pavelić, Genetička podloga nastanka i razvoja raka. U: Humana genetika II (urednik Lj. Zergollern i sur.), Školska knjiga, Zagreb 783-792 (1994.).

U tijeku je realizacija projekta "Ekspresija i uloga onkogena i faktora rasta u tumorima" koji financira Ministarstvo znanosti i tehnologije. Također je u tijeku realizacija projekta "Biology of SICRI" u suradnji s Institut für Physiologische Chemie, Universität Hamburg, a financira ga Europska ekonomska zajednica.

Radovan Medved objavio je: R. Medved, M. Mišigoj-Duraković, V. Medved, Sexualdimorphism in growth between 8 and 18 years - longitudinal study, Int. J. of anthropology, 1, 1-8 (1993.), Milano; R. Medved, B. R. Matković, V. Medved, Kardiorespiratorne diferencijacije između spolova od osme do osamnaeste godine, Hrvatski športsko-medicinski vjesnik, 2-3, 49-57 (1993.), Zagreb.

Voditelj je projekta Ministarstva znanosti i tehnologije a obrađuje problem "Antropološka i motorička obilježja u dobi od 19 do 23 godine". Rad se nalazi u završnoj fazi.

Božidar Vrhovac objavio je knjige, knjižice: M. Štritof, B. Vrhovac, Prikaz prihvata i pohrane donacija te preliminarna evaluacija izdavanja lijekova tijekom domovinskog rata i nakon njega, Zagreb 1994.; M. Štritof, B. Vrhovac, Review on the receipt and storage of donations and a preliminary evaluation of drug distribution during and after the patriotic war, Zagreb 1994.; (časopisi i elaborati, završni izvještaji): B. Vrhovac, R. Vrhovac, Područje lijekova u 1993. godini, Pharmaca

1994:32:111-36; B. Vrhovac, Z. Manojlović, Bioequivalence study of two formulations of promocriptine (clinical part), Ljubljana 1994.; B. Vrhovac, S. Primožič, D. Čvoriščec, L. Cvitković-Maričić, P. Vodopivec, The bioequivalence of oral ticlopidine formulations, Ljubljana 1994.; Z. Manojlović, B. Vrhovac, S. Manojlović, Qualitative analysis of drug rescription in a geriatric population sample, Int. J. Clin. Pharmacol. Ther. Tox. 1993;31:430-434.

Istraživački rad u tijeku: nastavak istraživanja "Lijekovi u edemima" koji financira Ministarstvo znanosti. Sada je u tijeku verapamil. Istraživanja bioekvivalencije na zdravim dobrovoljcima su stalna (enalapril furosemid, aminofilin, folna kiselina, bromokriptin, diklofenak).

J e l e n a A u r e r - K o ž e l j . Rad u tijeku: Projekt Ministarstva znanosti "Bakterijski postupci u dijagnostici parodontitisa (voditelj projekta prof. dr. Jelena Aurer-Koželj); Projekt međunarodne sveučilišne razmjene Zagreb-München): Implantati, regeneracije i cijeljenje alveolne kosti (voditelji J. Aurer-Koželj i D. Schlegel, München).

Svjetski kongres hrvatskih stomatologa, studeni 1994., teme predavanja: "Bakterijska kultura aktivnih i inaktivnih lezija parodonta"; "Usporedba podataka o prevalenciji parodontnih bolesti dobivenih CPITN i drugim indeksnim sustavima".

B i s e r k a B e l i c z a . Izvješće o radu prikazano je u okviru djelovanja Zavoda za povijest i filozofiju znanosti, Odsjek za povijest medicinskih znanosti.

Dana 19. studenoga izabrana je za redovitog člana Hrvatske akademije medicinskih znanosti.

I v o Č i k e š objavio je: B. Ferek-Petrić, B. Breyer, V. Brida, I. Čikeš, Tricuspid flow controlled ventricular pacing: U: 2nd Alpe Adria Cardiology Meeting - Abstracts book, 45, lipanj 22-25, 1994., Brijuni-Croatia; N. Drinković, I. Čikeš, A. Ernst, V. Brida, Transesophageal echocardiography: clinical application, *ibid.;* R. Šarac, I. Čikeš, D. Dimov-Butković, D. Butković, Pulmonary arterial hypertension in the patients with chronic obstructive pulmonary disease (COPD), *ibid.*; N. Čikeš, D. Bosnić, V. Brkljačić, M. Sentić, B. Anić, J. Markeljević, A. Šmalcelj, I. Škorak, I. Čikeš, Heart involvement in patients with antiphospholipid syndrome in connective tissue diseases, *ibid.*; I. Čikeš, R. Erbel, Spontaneous regression of intramural aortic haematoma, *ibid.*

Istraživački rad u tijeku: Rad na međunarodnom projektu "Ultrazvučno vođena ablacija aberantnih posteriornih tračaka ultrazvučno označenim kateterima". Riječ je o razvijanju originalne metode prema patentima prijavljenim u Američkom patentnom uredu, Washington, D.C.

F i l i p Č u l o objavio je: H. Vukušić, M. Radoš, F. Čulo, Z. Mubrin, Influence of interleukin-2 on delayed type reactivity and tolerance to sheep red blood cells and dinitrofluorobenzene, Period. biol. 1993: 95:401-408; J. Morović-Vergles, M. Sabljar-Matovinović, S. Galić, K. Kuna, M. Radoš, F. Čulo, D. Škegro, Urine and plasma IL-6 levels in patients with glomerular diseases, Croat.Med.J.35:37-41, 1994.; L. Somogyi, T. Jukić, Ž. Bukovec, F. Čulo, M. Marušić, Gonadectomy abrogates sex differences in the effectiveness of chemical carcinogenesis in mice, Neoplasma 41:17-19, 1994.; K. Kuna, F. Čulo, M. Radoš, D. Hauer, Production of tumor necrosis factor-α by spleen cells, Period. biol. 96:13-20, 1994.; V. Katić, I. Klapan, M. Katić, D. Čvorišćec, A. Rišavi, F. Čulo, i sur., Acute upper respiratory tract infections and indications for tonsillectomy in children. I. Immunoglobulin synthesis in the palatine tonsil tissue, In. J. Pediat. Otorhinolaryngol. 29:169-178, 1994.; N. Pokrajac, F. Čulo, Multiple choice question tests in physiology: a preliminary attempt to apply the minimum pass level, Med. Educ. 28:409-417, 1994.

Istraživački rad u tijeku: Istražuje se utjecaj citokina (TNF-α, IL-1, IL-4, IL-6, IL-10 i IFN-τ na akutnu hepatoksičnost) izazvanu letalnom dozom acetaminofena (Paracetamol) ili lipopolisaharida u miševa pretretiranih s D-galaktozaminom. Uspoređuje se učinak citokina u normalnih i splenektomiranih miševa. Istražuje se i utjecaj istih citokina na reakciju kasne preosjetljivosti ili toleranciju miševa na kontaktni alergen dinitrofluorobenzen. U bolesnika s različitim bubrežnim bolestima istražuje se proizvodnja NO i lučenje nitrita i nitrata u mokraću.

Zijad Durakovic objavio je: Z. Durakovic, Cyanopsia due to digitalis intoxication in an elderly patient, Cardiology in the Elderly 1994; 2:51-52; S. Durakovic, I. Sušnik, F. Golem, Z. Durakovic, T. Beritic, B. Radic, Ž. Filipovic-Kovačevic, Z. Pavlakovic, Dehydroacetic acid and the newly synthetized Schiff base to control Aflatoxin accumulation, Kem. ind. 1994;43:7-12; M. Čubrilo-Turek, Z. Durakovic, A. Stavljenic-Rukavina, B. Salzer, V. Brkljačić, S. Turek, Factor analysis in the study of coronary heart disease, Coll. Antropol. 1994; 18:115-119; Z. Durakovic, Does any correlation exist between a high plasma digoxin level and the electrocardiogram in older and younger patients, Annals of the New York Academy of Sciences 1994; 717:293-298; Z. Durakovic, A. Durakovic, M. Koršić, Changes of the corrected Q-T interval in the lectrocardiogram of patients with anorexia nervosa, International Journal of Cardiology 1994; 45:115-120.

Nastavljeno je istraživanje izvjesnih parametara za razlikovanje biološke i kronološke dobi: renalna i kardiovaskularna funkcija. Istraživane su specifičnosti reakcije organizma tzv. starije dobi, prema nekim primijenjenim lijekovima. To je rad na projektu Ministarstva znanosti: Starenje i promjene funkcija unutrašnjih organa.

Theodor Dürrigl objavio je (prilozi u knjigama i zbornicima): Invalidnost. U: Z. Domljan (ur.): Fizikalna medicina, Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 69-73 (1993.), Zagreb; Procjena stanja sustava za pokretanje. U: Z. Domljan (ur.): Fizikalna medicina, Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 78-90 (1993.), Zagreb; (prilozi u časopisima): J. Šajatović, I. Crnčić i T. Dürrigl, Reiterova bolest u dva brata, Reumatizam 41 (supl.), 50 (1994.), Zagreb; B. Ćurković i T. Dürrigl, Radiološke promjene i prognoza reumatoidnog artritisa, Reumatizam 41 (supl.), 61 (1994.), Zagreb; Ž. Maštrović i T. Dürrigl, Terapijski učinak ninskog limana pri degenerativnim reumatskim bolestima, Reumatizam 41 (supl.), 129 (1994), Zagreb.

Suistraživač je (urednik za područje humane medicine) na projektu "Rječnik hrvatskog medicinskog (humanog i veterinarskog) nazivlja".

U 1994.g. izabran je za začasnog člana Hrvatskog liječničkog zbora i za začasnog člana Hrvatskog reumatološkog društva.

Vladimir Goldner nastavlja istraživanja liječenja aritmija srca antiaritmicima i radiofrekventnom ablacijom, kao i promjene aktivnosti troponina kod akutnog infarkta miokarda i nestabilne angine pektoris.

Hrvoje Gomerčić objavio je (knjige): H. Gomerčić (urednik), Zbornik sažetaka priopćenja Petog kongresa biologa Hrvatske. Proceedings of abstracts of the papers presented at The fifth congress of Croatian biologists. Hrvatsko biološko društvo, Zagreb 1994, 445 str.; (prilozi u knjigama i zbornicima): S. Vuković, H. Gomerčić, Slijed stadija embrionalnog razvoja purana. U: Zbornik sažetaka priopćenja Petog kongresa biologa Hrvatske, Hrvatsko biološko društvo, 143-144 (1994.), Zagreb; S. Vuković, H. Gomerčić, Ž. Vuković, D. Škrtić, Prikaz glikogena u akcesornim režnjevima kralježnične moždine purana tijekom embrionalnog razvoja, *ibid.*; 144-145; D. Škrtić, H. Gomerčić, S. Vuković, Utjecaj Sumameda(R) (azitromicina) na razvoj Fabricijeve burze kokošjeg zametka, *ibid.*, 149-150; H. Gomerčić, R. Erben, R. Peternel, V. Gomerčić, Histomorfološke i histokemijske osobitosti žlijezde srednjeg crijeva i ekskrecijskog organa puža velikog vinogradnjaka (Helix pomatia L.), *ibid.*, 153-154; R. Peternel, H. Gomerčić, Poredbena istraživanja glikogenskog tijela u različitih vrsta ptica, *ibid.*, 154-155; H. Gomerčić, Đ. Huber, T. Gomerčić, A. Gomerčić, D. Škrtić, S. Vuković, Plavobijeli dupin (Stenella caeruleoalba, Meyen 1833) godine 1991. po prvi puta nađen u Jadranu, *ibid.*, 340-341; H. Gomerčić, V. Gomerčić, S. Vuković, D. Škrtić, A. Gomerčić, Akutno toksično djelovanje žive, olova i kadmija na kamenu kozicu (Palaemon squilla, L.) iz čistog mora, *ibid.*, 361-362; G. Antica, Đ. Huber, H. Gomerčić, Stanje sredozemne medvjedice (Monachus monachus, Hermann) u hrvatskom dijelu Jadrana: analiza ankete, *ibid.*, 398-399; (prilozi u časopisima): H. Gomerčić, Uredništvu "Prirode", Priroda 84, 798-799, 5 (1994.), Zagreb; H.

Gomerčić, Đ. Huber, T. Gomerčić, Dupini Jadranskog mora, Okoliš 4 (36/37), 15, (1994.), Zagreb; H. Gomerčić, T. Gomerčić, Đ. Huber, Dupini Jadranskog mora, Okoliš 4 (38/39), 3, (1994.), Zagreb.

Istražuje se djelovanje pojedinih bioaktivnih tvari na morfološke osobitosti pokusnih organizama. U Jadranu se istražuje prisutnost te biološke osobitosti i zdravstveno stanje morskih sisavaca (različitih vrsta dupina i sredozemne medvjedice). Nastavlja se rad na obradi nazivlja iz područja normalne morfologije.

M l a d e n H a j s i g dobitnik je Nagrade za životno djelo za godinu 1994.

Z v o n k o K u s i ć objavio je (prilozi u knjigama i zbornicima): Z. Krajina, Z. Kusić, Tumori endokrinog sustava. U: M. Bašić i I. Voskeresensky ur. Radioterapija - onkologija, Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 93-100 (1993.), Zagreb; D. Kordić, S. Čala, J. Lukač, Z. Kusić, In vitro production of tumor necrosis factor-α and interleukin -1α by monocytes cultured form dialysis patients. U: Abstracts of the Jahrestagung der Österreichischen Gesellschaft für Allergologie und Immunologie, 24 (1993.), Graz; D. Franceschi, Z. Kusić, Nuklearnomedicinske metode u dijagnostici cerebrovaskularnih bolesti (Emisijska kompjutorizirana tomografija mozga). U: V. Demarin i sur. ur. Moždani krvotok - Klinički pristup. Medicinska biblioteka, Naprijed, 133-139 (1994.), Zagreb; Lj. Lukinac, Z. Kusić, P. Kes, D. Nöthig-Hus, The effects of chronic hemodialysis (CHD) on thyroid function tests in patients with end stage renal disease (ESRD). U: Abstracts of the UK National External Quality Assessment Schemes Meeting, 80 (1994.), Edinburgh; M. Končar-Mubrin, J. Lukač, Z. Kusić, Chromosomal instability in patients with breast invasive ductal carcinomas (BIDC). U: Abstracts of the 4th European Workshop on Cytogenetics and Molecular Genetics of Human Solid Tumors P85 (1994.), Noordwijkerhout (Nizozemska); Z. Kusić, Klinička i izotopna dijagnostika i terapija bolesti štitnjače. U: Zbornik radova Tečaja trajnog usavršavanja liječnika "Ultrazvuk vratnih organa". Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 36-43 (1994.), Zagreb; Z. Kusić, B. Pokrajac, J. Grah, V. Lokner, Carcinoma of the oesophagus treatment with manual afterloading using iridium-192. U: Abstracts of the Annual Brachytherapy Meeting GEC-ESTRO, P-107 (1994.), Linz; Z. Kusić, N. Đaković, F. Delange, E. Mesaroš-Šimunčić, A. Kaić-Rak, S. Rončević, A. Staničić, I. Karner, J. Smoje, V. Jureša, Z. Sonicki, J. Matovinović, Croatia: Endemic Goiter. U: Iodine Deficiency Persists in Europe. IDD Newsletter, 5 (1993.); M. Bergovec, H. Prpić, M. Žigman, Đ. Vukosavić, V. Sjerobabski, Z. Kusić, Š. Mihatov, The effects of thrombolytic therapy on global left ventricular function in patients with first acute myocardial infarction. U: Abstracts Book of the 2nd Alpe Adria Cardiology Meeting, 8 (1994.), Brijuni; M. Žigman, H. Prpić, M. Bergovec, V. Lokner, Š. Mihatov, Z. Kusić, Factor analysis: better approach to heart function after myocardial infarction?, *ibid.*, 25.; V. Demarin, T. Rundek, S. Podobnik Šarkanji, J. Martinić, Lj. Lukinac, Z. Kusić, Correlation between transcranial Doppler findings and biochemical parameters in patients with migraine. U: Clifford Rose F. ur. New Advances in Headache Research. Smith-Gordon, 87-90 (1994.), Nishimura; M. Vrkljan, T. Vilibić, B. Vizner, M. Sekso, Z. Kusić, J. Rešetić, Ž. Gnjidić, M. Vilibić, Case report of a patient with post-traumatic stress disorder and pituitary apoplexy. U: Proceedings of the 25th Congress of the International Society of Psychoneuroendocrinology, 011:69A(1994.), Seattle; Z. Kusić, N. Đaković, S. Rončević, F. Delange, A. Staničić, E. Mesaroš-Šimunčić, A. Kaić-Rak, I. Karner, J. Smoje, Goiter and iodine deficiency in Croatia. U: Szybinski Z. ur. Investigations on Iodine Deficiency and Model of Iodine Prophylaxis in Poland, 397-398 (1993.), Krakow; J. Lukač, A. Bolanča, S. Lechpammer, B. Ladika, N. Đaković, Z. Kusić, Phagocytic functions in breast cancer patients. U: Abstract book, 2nd European Congress of the Senologic International Society, 31 (1994.), Beč; Z. Kusić, S. Lechpammer, A. Bolanča, N. Đaković, J. Lukač, Prognostic significance of phagocytic functions in breast cancer patients, *ibid.*, 2-6; M. Franceschi, Lj. Lukinac, S. Rončević, S. Lechpammer, Z. Kusić, Serum thyroglobulin determination, neck ultrasonography and I-131 whole body scintigraphy in the follow-up of patients with differentiated

thyroid carcinoma. U: Book of Abstracts, First Croatian International Congress of Nuclear Medicine, VII (1994.), Zagreb; S. Lechpammer, N. Đaković, B. Bošnjak, Z. Kusić; Radioiodine-131 treatment of metastatic differentiated thyroid cancer, *ibid.*, V14; M. Vrkljan, T. Vilibić, B. Vizner, Lj. Posavec, B. Bečejac, Z. Kusić, Thyroid hormons as inhibitors of prolactin secretion after TRH stimulation in hyperthyroidism, *ibid.*, V17; M. Vrkljan, T. Vilibić, Lj. Posavec, M. Solter, B. Vizner, Z. Kusić, Thyroid hormone autoantibodies in a patient with Hasimoto thyroiditis, *ibid.*, V19; K. Kovačić, M. Ćepulić, Z. Kusić, Therapeutical effects on blood-flown in three-phase bone scanning in primary malignant tumors and acute osteomyelitis, *ibid.*, V33; E. Pichler, M. Bišćan, L. Mihajlović, J. Stojanović, Z. Kusić, Ultrasound in patients treated for sarcoma by radiotherapy, *ibid.*, V35; V. Kašuba, Z. Kusić, M. Vlatković, Đ. Horvat, Micronucleus induction as a measure of ^{131}I radiation exposure, *ibid.*, V37; V. Kašuba, A. Konrady, Gj. Köteles, Z. Kusić, Detection of radioiodine-induced cytogenetic alterations in circulating lymphocytes of thyroid patients, *ibid.*, V38; M. Lacić, T. Bokulić, J. Lukač, N. Đaković, S. Rončević, Z. Kusić, Comparison of SPECT and whole-body planar imaging in radioimmunoscintigraphy with Tc-labeled antibodies, *ibid.*, V40; M. Lacić, T. Bokulić, K. Kovačić, J. Lukač, Z. Kusić, Correlation between bone scan and bone marrow immunoscintigraphy of the skull, *ibid.*, V41; M. Franceschi, DA. Weber, M. Ivanović, D. Franceschi, SE. Strand, K. Erlandsson, T. Bokulić, Z. Kusić, Pinhole SPECT: high resolution imaging of brain tumors in small laboratory animals, *ibid.*, V45; T. Horvat, B. Lechpammer, S. Rončević, M. Franceschi, Z. Čulig, Z. Kusić, Postoperative follow up of patients with well differentiated thyroid carcinoma by ultrasound guided biopsy, *ibid.*, P7; Z. Labar, M. Vrkljan, M. Solter, Z. Kusić, Long term effect of I-131 therapy of hyperthyroidism, *ibid.*, P8; M. Vrkljan, T. Vilibić, Lj. Posavec, B. Vizner, M. Sekso, Z. Kusić, Regeneration of pituitary lactotrophs and thyrotrophs after levothyroxine therapy in patients with hypothyroidism, *ibid.*, P10; V. Lokner, T. Bokulić, Z. Kusić, Experimental determination of the total source response function and scatter fraction, *ibid.*, P13; Lj. Lukinac, A. Zubčić, D. Krilić, D. Nöthig-Hus, Z. Kusić, In-house radial immunodiffusion method for determination of thyroxine binding globulin, *ibid.*, P17; Lj. Lukinac, A. Dermol, D. Nöthig-Hus, Z. Kusić, In-house IRMA-TSH method-preliminary results, *ibid.*, P18;Lj. Lukinac, M. Franceschi, D. Nöthig-Hus, S. Lechpammer, Z. Kusić, Endogenously labeled thyroid hormones (^{131}I-T3/64) in serum of patients with differentiated thyroid carcinoma, *ibid.*, P2O; A. Bolanča, E. Štajduhar, Ž. Žnidarčić, A. Ćurić, A. Georgijević, P. Kirac, M. Kovačević, M. Belicza, S. Lambaša, V. Stančić, N. Đaković, K. Kovačić, J. Lukač, D. Cvrtila, Z. Kusić, Rak dojke, stadij I - II: dijagnoza, liječenje i praćenje - Klinička bolnica "Sestre milosrdnice", Zagreb, Zbornik radova Četvrtog znanstvenog sastanka "Bolesti dojke", Dijagnostika i liječenje raka dojke stadij I-II, 63-66 (1994.), Zagreb; Z. Kusić, Klinička nastavna osnovica medicinskih sadržaja u studiju stomatologije, Ljetopis Stomatološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu 1948-1993, 42-44 (1994.), Zagreb; (prilozi u časopisima): J. Lukač, B. Burek, Z. Kusić, Peripheral blood lymphocyte populations and phagocytic functions in patients with active alopecia areata, Acta med. Croatica, 47, 113-118 (1993.), Zagreb; Z. Sonicki, J. Kern, Z. Kusić, Lj. Lukinac, N. Đaković, Induktivni pristup rutinskoj laboratorijskoj dijagnostici disfunkcije štitnjače, Liječnički vjesnik, 115, 306-309 (1993.), Zagreb; J. Lukač, Z. Kusić, D. Kordić, M. Končar, A. Bolanča, Natural killer cell activity, phagocytosis and number of peripheral blood cells in breast cancer patients treated with tamoxifen, Breast Cancer Research and Treatment, 29, 279-285 (1994.); Đ. Šešo-Šimić, J. Lukač, Z. Kusić, Višestruki zloćudni tumori, Acta clin. Croat. 33, 131-137 (1994.), Zagreb; B. Valent, S. Miškov, B. Lang, Z. Kusić, Utjecaj antiepileptika na os hipotalamus-hipofiza-štitnjača, Acta clin. Croat. 33, 87-91 (1994.), Zagreb; Z. Kusić, S. Lechpammer, N. Đaković, B. Bošnjak, Z. Sonicki, Radioiodine therapy for distant metastases in well differentiated thyroid cancer, TJNM 2:4, 30 (1994.); Z. Kusić, N. Sarapa, S. Lechpammer, D. Nöthig-Hus, Lj. Lukinac, J. Lukač, N. Đaković, Individual adjustment of levothyroxine (L-T4) TSH-suppressive dose in patients with

papillary thyroid carcinoma, Eur. J. Endocrinol. 130. Suppl. 2, P4.029 (1994.); M. Lacić, T. Bokulić, Z. Kusić, K. Kovačić, J. Lukač, N. Đaković, Disparity of bone scan and bone marrow scintigraphy with Tc-labeled antigranulocyte BW 250/183 antibody in patients with breast cancers, Eur. J. Nucl. Med. 21, 832 (1994.); T. Bokulić, M. Lacić, Z. Kusić, J. Lukač, S. Rončević, N. Đaković, Radioimmunoscintigraphy with Tc-labeled anti-CEA BW 431/26 antibody in follow up of colorectal carcinoma, Eur.J.Nucl. Med. 21,856 (1994.); Lj. Lukinac, Z. Kusić, D. Nöthig-Hus, P. Kes, Thyroid peroxidase prevails over thyroid microsomal and thyroglobulin antibodies in thyroidal and nonthyroidal illnesses, Acta med. Croatica 48, 63-66 (1994.), Zagreb; M. Kaštelan, J. Konja, Z. Kusić, Investigation of CD 38 positive pre pre B acute lymphocytic leukemia in children-description of a group with poor prognosis, Medical and Pediatric Oncology 23, 194 (1994.); D. Ikić, I. Padovan, N. Pipić, N. Đaković, Z. Kusić, Local interferon therapy for lip carcinoma, Eur. Arch. Otorhinolaryngol. 251, 293-296 (1994.); B. Pokrajac, V. Lokner, V. Petric, V. Bedeković, B. Pegan, Z. Kusić, Carcinoma of the lip interstitial brachytherapy with Iridium - 192, CMJ 35, 183-185 (1994.), Zagreb.

Voditelj je projekta "Epidemiologija gušavosti u Hrvatskoj", hrvatsko-američkog projekta "Redukcija doze na tijelo u terapiji hipertireoze s J-131", nacionalnog projekta "Strengthening of application of radiation in medicine" u okviru IAEA. Voditelj je predloženog nacionalnog projekta "Radiotherapy in Oncology and Upgrading of Radiotherapy Facilities" u okviru IAEA.

Predsjednik je Odbora za onkologiju Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo i predsjednik Područnog vijeća za biomedicinske znanosti.

M a r k o P e ć i n a objavio je knjige: M. Pećina i S. Heimer, Športska medicina (odabrana poglavlja), Naprijed, Zagreb 1994, 325 str.; te priloge u knjigama i zbornicima: K. Šakić, F. Pavičić, M. Pećina, Š. Šakić, Evaluation of pulmonary function before and after surgical correction of idiopathic thoracic scoliosis, Pneumologia '93, 293-294 (1993.), Trieste; M. Pavlović, Z. Radošević, M. Pećina, L. Krapac, Declination of PVC and FEV_1 in persons with kyphoscoliotic habitus in a sample of the population in Croatia, Pneumologia '93, 281-283 (1994), Berlin; G. Džolev, V. Simonče, M. Pećina, Lj. Serafimov, T. Piperkovski, Osteoarthritis of patello-femoral joint after meniscectomy (mathematical analysis by finite method FEM). U: Abstracts 6th Congress ESSKA, 75 (1994.), Berlin; S. Vukičević, M. Jelić, M. Grgić, S. Grgačić, M. Pećina, Bone morphogenetics proteins initiate maturation of chick sternal chondrocytes, inhibit longitudinal bone growth in rats and promote regeneration of articulare cartilage defects in rabbits, *ibid.*; M. Hašpl, M. Pećina, S. Janković, Artroskopsko liječenje gonartroze abrazijom subhondralne kosti. U: Reumatizam (Supl.), 41:106 (1994.), Opatija; M. Pećina, M. Hašpl, I. Bojanić, Varizirajuća suprakondilarna osteotomija femura u liječenju gonartroza, Reumatizam (supl.1), 41:107 (1994), Opatija; M. Pećina, M. Hašpl, Rezultati zamjene koljenskog zgloba endoprotezom Insall-Burstein II (Cremascoli), Reumatizam (Supl.), 41:110 (1994), Opatija; S. Dubravčić-Šimunjak, M. Pećina, I. Bojanić, Rehabilitacija bolesnika s prednjom koljenskom boli, Reumatizam (Supl.), 41:146 (1994.), Opatija; M. Pećina, M. Hašpl, Liječenje artroze koljenskog zgloba korektivnim osteotomijama, Reumatizam (Supl.), 41:108 (1994.), Opatija; F. Jelavić-Kojić, I. Bojanić, Z. Sučić, M. Marotti, M. Pećina, D. Milat, I. Sjekavica, MRI in tarsal navicular stress fracture. U: Book of Abstracts 11th Annual Scientific Meeting ESMRMB, 389 (1994.), Vienna; K. Šakić, M. Pećina, Š. Šakić, M. Šulentić, Transfuzija autologne krvi u elektivnoj kirurgiji skoliotične kralješnice. U: Sažeci radova Prvog hrvatskog kongresa anesteziologa, 34 (1994.), Split; M. Pećina, O. Lulić-Dukić, A. Pećina-Hrnčević, Importance of hereditary orthodontic anomalies in the early detection of idiophatic scoliosis of the spine. U: Abstract Book 1st Croatian Congress on Human Genetics with international participation, 40-41 (1994.), Zagreb; I. Bojanić, M. Pećina, D. Dodig, Scintigraphic diagnosis of overuse injuries of the locomotor system. U: Book of Abstracts 1st Croatian International Congress of Nuclear Medicine, 28 (1994.), Zagreb; A. Pećina-

Hrnčević, M. Pećina, Značaj dentinogenesis imperfecta u klasifikaciji osteogenesis imperfecta. U: Knjiga sažetaka, 1. svjetski kongres hrvatskih stomatologa, 113 (1994.), Zagreb; F. Jelavić-Kojić, Z. Sučić, M. Marotti, T. Čičin-Šain, I. Bojanić, M. Pećina, I. Sjekavica, Z. Čačić, I. Meniga, MR anatomija koljenskog zgloba. U: Abstracts Prvog kongresa Hrvatskog društva radiologa, 88-89 (1994.), Rijeka; prilozi u časopisima: M. Pećina, S. Dubravčić-Šimunjak, I. Bojanić, S. Janković, Scoliosis and Sports, Acta medica Croatica 47, 189-191 (1993.), Zagreb; K. Šakić, M. Pećina, F. Pavičić, Plućna funkcija adolescenata s idiopatskom torakalnom skoliozom prije i poslije kirurške korekcije, Liječnički vjesnik 115, 268-273 (1993.), Zagreb; M. Pećina, I. Bojanić, M. Hašpl, Parenteralna primjena piroksikama (LUBOR^{R}) u ublažavanju boli nakon operacije na koljenu, Hrvatski športskomedicinski vjesnik 8, 58-64 (1993.), Zagreb; N. Ljubičić, M. Pećina, Temeljni pojmovi o osiguranju osoba s osvrtom na mogućnosti osiguranja športaša, Hrvatski športskomedicinski vjesnik 8, 72-77 (1993.), Zagreb; M. Pećina, Športski traumatolog prof. dr. Ferdo Grospić. Povijest športa 25, 62-66 (1994.), Zagreb; M. Pećina, I. Bojanić, Musculocutaneous nerve entrapment in the athlete, Periodicum biologorum 96, 63-64 (1994.), Zagreb; M. Pećina, I. Bojanić, Compressive osteosynthesis in the treatment of tibial midshaft stress fracture, Hrvatski športskomedicinski vjesnik 9, 24-27 (1994.), Zagreb.

Istraživački rad u tijeku: istraživanje mogućnosti liječenja sindroma prenaprezanja sustava za kretanje. Kliničko vrednovanje uspjeha primjene bescementnih endoproteza koljena. Istraživanje uzroka nastanka deformacije kralješnice u djece i omladine.

Dobitnik je prve nagrade za znanstveni poster na "6th Congress European Society of Sports Traumatology, Knee Surgery and Arthroscopy", Berlin 1994.

M l a d e n Š t u l h o f e r sudjeluje u radu na projektu Ministarstva znanosti "Evaluacija kirurškog i endoskopskog liječenja holedoholitijaze".

KABINET ZA ISTRAŽIVANJE I STANDARDIZACIJU IMUNOLOŠKIH SUPSTANCIJA

Organizacija jedinice

Voditelj kabineta je akademik Drago Ikić. U Kabinetu rade znanstveni suradnik dr. Nikola Đaković i znanstveni pripravnik dr. Dražen Jukić. U istraživačkom radu u godini 1993. sudjelovali su i akademici Ivo Padovan i Šime Spaventi, prof. dr. Vladimir Čajkovac, prof. dr. Mladen Belicza, prof. dr. Zvonko Kusić, prof. dr. Andrija Georgijević, dr. Teodora Gregurek-Novak, dr. Antica Soldo-Belić, dr. Branimir Smiljanić, dr. Ivo Despot, dr. Dragutin De Syo, dr. Željko Ferenčić, dr. Petar Nola, dr. Josip Krušić i dr. Vladimir Orešić.

U Kabinetu je u tijeku rad na projektu "Interferon u terapiji tumora" koji financira Ministarstvo znanosti i tehnologije, te rad na projektima "Povijest naših imunoloških preparata. Eradikacija nekih zaraznih oboljenja" i "Imunološka terapija raka".

Kabinet sudjeluje i u realizaciji projekta "Epidemiologija gušavosti u Hrvatskoj" koji je uključen i u međunarodna istraživanja gušavosti od strane ICCIDD i WHO (dr. Nikola Đaković).

Znanstvenoistraživački rad

Tijekom godine istraživači i suradnici Kabineta istraživali su djelovanje interferona kod tumora glave i vrata, dermatoloških tumora, posebno melanoma. U tijeku je i posebna kontrola pacijenata oboljelih od raka liječenih interferonom na pojavu recidiva (ca. planocellulare, ca. basocellulare, melanom, ca. dojke, ca. cervixa uterusa, papilomatoza mokraćnog mjehura, kao i drugi tumori).

Analizirani su rezultati primjene humanog prirodnog leukocitnog interferona (HNLI) i rekombinantnog interferona alpha 2c (r.IFN) u liječenju karcinoma usne s kirurškim zahvatom i bez njega.

Nakon privole 21 pacijent sa ca. planocellulare usne liječen je s HNLI, 6 pacijenata sa r. IFN, a 3 pacijenta sa ca. basocellulare liječeni su s HNLI. Bioptički materijal s ruba tumora uzet je prije i nakon liječenja. U slučaju da je nakon liječenja tumor nestao, bioptički materijal uzet je s mjesta gdje je prije tumor postojao. Ako je tumor persistirao nakon liječenja interferonom kirurški je odstranjen, i to je predstavljao materijal za biopsiju. Rezultati liječenja 21 pacijenta oboljelog od ca. planocellulare liječenih HNLI pokazali su da prema kliničkom i histopatološkom nalazu 10 pacijenata je izliječeno; tumorske stanice nisu nađene u biopsiji poslije liječenja. Kod 7 pacijenata veličina tumora je reducirana 25% do 90%, a u 4 pacijenta manje od 25%. Ni kod jednog pacijenta tumor nije progresirao tijekom liječenja.

Rezultati terapije sa r. IFN pokazali su da je jedan od 6 pacijenata izliječen. U 4 pacijenta dimenzije tumora reducirane su 25% do 90%, a u dva pacijenta manje od 25%. Rezultati HNLI liječenja trojice s bazalnim karcinomom pokazali su da su sva tri pacijenta izliječena prema kliničkom i patohistološkom nalazu. Ti rezultati pokazuju da interferon može biti uspješna terapija u liječenju karcinoma usne s kirurškim zahvatom ili bez njega. Međutim potrebno je skupiti još više podataka o liječenju karcinoma usne s intralezijalnom injekcijom interferona posebno kod velikih karcinoma koji zahtijevaju kiruršku rekonstrukciju usne.

Odbor za biološke preparate

U Kabinetu se nalazi sjedište Odbora za biološke (imunološke) preparate. Istraživači i suradnici Kabineta sudjeluju u EORTC (Europska organizacija za istraživanje i liječenje raka), istraživanju o djelovanju rekombinantnog interferona alpha 2 i rekombinantnog interferona gamma na melanom. Nastavlja se i rad na imunološkoj terapiji interferonom kod tumora usnice, basocellularnog karcinoma, squamoznog karcinoma, karcinoma cervixa uteri, papilomatoze mokraćnog mjehura. Članovi Odbora za biološke preparate redovito se sastaju u pravilu dva puta mjesečno radi praćenja i razmatranja spomenutih aktivnosti.

Izdavačka djelatnost

1. D. Ikić, I. Padovan, N. Pipić, N. Đaković, Z. Kusić, Local interferon therapy for lip carcinoma, Eur. Arch. Otorhinolaryngol (1994.), 251:293-296.

2. Z. Kusić, N. Đaković, S. Rončević, F. Delange, A. Staničić, E. Mesaroš-Šimunčić, A. Kaić-Rak, I. Karner, J. Smoje, Goiter and iodine deficiency in Croatia. U: Z. Szybinski ur. Investigations on Iodine Deficiency and Model of Iodine Prophylaxis in Poland, 1993; 44:397-398.

3. Z. Sonicki, J. Kern, Z. Kusić, L. Lukinac, N. Đaković, The use of induction in routine laboratory diagnostics of thyroid disfunction, Liječnički vjesnik, 1994; 115:306-309.

4. A. Bolanča, E. Štajduhar, Z. Žnidarčić, A. Ćurić, A. Georgijević, P. Kirac, M. Kovačević, M. Belicza, S. Lambaša, V. Stančić, N. Đaković, K. Kovačić, J. Lukač, D. Cvrtila, Z. Kusić, Rak dojke stadij I-II: dijagnoza, liječenje i praćenje - Klinička bolnica "Sestre milosrdnice", Zagreb. Četvrti znanstveni sastanak "Bolesti dojke u organizaciji Razreda za medicinske znanosti HAZU, Zagreb, 18.10.1994. Zbornik radova 1994; 63-66.

5. Z. Kusić, N. Đaković, F. Delange, E. Mesaroš-Šimunčić, A. Kaić-Rak, S. Rončević, A. Staničić, I. Karner, J. Smoje, V. Jureša, Z. Sonicki, J. Matovinović, Endemic Goiter. U: Iodine Deficiency Persists in Europe, IDD Newsletter, 1993; 9:5.

6. M. Lacić, T. Bokulić, Z. Kusić, K. Kovačić, J. Lukač, N. Đaković, Disparity of bone scan and bone marrow scintigraphy with Tc-labeled antigranulocyte BW 250/183 antibody in patients with breast cancers, Eur. J. Nucl. Med. Newsletter, 1994; 21:832.

7. T. Bokulić, M. Lacić, Z. Kusić, J. Lukač, S. Rončević, N. Đaković, Radioimmunoscintigraphy with Tc-labeled antiCEA BW 431/26 antibody in follow up of colorectal carcinoma, Eur. J. Nucl. Med. Newsletter, 1994;21:856.

8. Z. Kusić, N. Sarapa, S. Lechpammer, D. Nöthig-Hus, Lj. Lukinac, J. Lukač, N. Đaković, Individual adjustment of levothyroxine (L-T4) TSH-suppressive dose in patients with papillary thyroid carcinoma, Eur. J. Endocrinol. 1994; 130. Suppl. 2, P4.029.

9. Z. Kusić, S. Lechpammer, N. Đaković, B. Bošnjak, Z. Sonicki, Radioiodine therapy for distant metastases in well differentiated thyroid cancer, JNM 1994;2:4.

10. J. Lukač, A. Bolanča, S. Lechpammer, B. Ladika, N. Đaković, Z. Kusić, Phagocytic functions in breast cancer patients. 2nd European Congress of the Senologic International Society, Vienna 1994, 31.

11. S. Lechpammer, N. Đaković, B. Bošnjak, Z. Kusić, Radioiodine - 131 treatment of metastatic differentiated thyroid cancer. First Croatian International Congress of Nuclear Medicine, Zagreb 1994; V 14.

12. M. Lacić, T. Bokulić, J. Lukač, N. Đaković, S. Rončević, Z. Kusić, Comparison of SPECT and whole-body planar imaging in radioimmunoscintigraphy with Tc-labeled antibodies. First Croatian International Congress of Nuclear Medicine, Zagreb 1994; V 40.

RAZRED ZA FILOLOŠKE ZNANOSTI

Organizacija i sastav

Razred za filološke znanosti imao je krajem 1994. godine 17 redovitih i 13 članova suradnika.

Redoviti članovi (akademici): Stjepan Babić, Dalibor Brozović, Željko Bujas, Rudolf Filipović, Božidar Finka, Branimir Glavičić, Petar Guberina, Eduard Hercigonja, Radoslav Katičić, Antica Menac, Milan Moguš, Anica Nazor, Milan Ratković, Petar Šimunović, Franjo Švelec, Vojmir Vinja i Josip Vončina.

Članovi suradnici: Josip Bratulić, Milka Jauk-Pinhak, Josip Jernej, Mislav Ježić, Nikica Kolumbić, August Kovačec, Valentin Putanec, Milivoj Sironić, Ivo Škarić, Antun Šojat, Olga Šojat, Stjepko Težak i Vladimir Vratović.

Dužnost tajnika Razreda obnašao je *Božidar Finka,* a zamjenika tajnika *Antica Menac.* Razred je na sjednici održanoj 26. rujna 1994. god. ponovno izabrao Božidara Finku za tajnika Razreda, a izbor je potvrđen na Skupštini održanoj 17. studenoga.

Na Skupštini održanoj 12. svibnja za dopisnoga člana izabran je Branko Franolić, za člana suradnika Stjepko Težak, a ponovno su izabrani članovi suradnici Valentin Putanec, Milivoj Sironić i Olga Šojat.

Dana 1. prosinca preminuo je dopisni član Zlatko Vince, a 3. prosinca dopisni član František Mareš.

Tijekom godine Razred je održao 10 sjednica.

Znanstvenoistraživačka i ostala djelatnost

Razred je na svojim sjednicama redovito raspravljao o obilježavanju 500. obljetnice Senjske glagoljske tiskare i objavljivanju pretiska Misala 1494. te na taj način pripremio znanstvene skupove i druge manifestacije posvećene toj visokoj obljetnici.

Na svojim je sjednicama Razred također raspravljao o izborima za dužnosnike Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti te svoje kandidate predložio tajnim glasovanjem.

Razred je raspravljao o planovima rada za godinu 1995.

Raspravljajući o Dopunama ARj iznesena su neka u javnosti izrečena odnosno objavljena gledišta, pa i takva da bi rad na Dopunama trebalo obustaviti. Stajalište Razreda je da bez dopuna jezika starih hrvatskih pisaca koji su izostavljeni Hrvatska akademija ne bi dovela do kraja svoje najveće i kapitalno djelo o hrvatskom jeziku i općenito o središnjem južnoslavenskom jezičnom dijasustavu.

U nekoliko navrata Razred je raspravljao o pitanjima jezika u javnoj upotrebi te o položaju hrvatskoga književnog jezika.

Razred je podupro osnutak Vijeća za hrvatski jezik pri Saboru Republike Hrvatske, koje će voditi jezičnu politiku u Hrvatskoj te se skrbiti o organizaciji stručnoga rada s područja hrvatskoga jezika i pripremiti zakon o hrvatskom književnom jeziku ako se pokaže potreba za tim zakonom. Razred je za svoje predstavnike u Vijeću imenovao akademike B. Finku, M. Moguša i P. Šimunovića te članove suradnike S. Težaka i A. Šojata (akademici S. Babić i D. Brozović članovi su Vijeća kao zastupnici u Saboru).

Razred je podupro inicijativu Ministarstva vanjskih poslova da se u dogledno vrijeme sazove sastanak stručnjaka u svezi s problemom moliških Hrvata te za svoje predstavnike izabrao D. Brozovića i V.Vinju.

Raspravljano je o informaciji da se u Njemačkoj priprema prijevod na talijanski Rešetarova rada o moliškim Hrvatima te zaključeno da Akademija priredi knjigu u kojoj će uvodni tekst o Rešetaru napisati prof. dr. Josip Lisac, tekst o moliškom govoru (podrijetlo, mijene i stanje) priredit će D. Brozović, a objavit će se i posebni članci B. Finke, P. Šimunovića, Ž. Muljačića i drugih.

Razred je prihvatio prijedlog akademika B. Finke da treba što prije izmijeniti dosadašnju praksu u Akademiji da imena odgovarajućih tijela pri Akademiji počinju riječju *Savjet* jer ta riječ u hrvatskoj književnojezičnoj tradiciji nema niti je ikada imala značenje organizacijske jedinice (tijela) skupine, a u hrvatskom jeziku od davnine do danas imamo za taj pojam riječ *vijeće*.

Razred je na sjednicama primao izvješća o radu Odbora za Europski projekt.

Na sjednicama Razreda raspravljalo se o problematici međunarodne suradnje te o suradnji i ugovorima s inozemnim akademijama.

Razred je također rješavao niz tekućih poslova i zadataka od interesa za Razred i cijelu Akademiju.

Znanstveni skupovi

Znanstveni skup "Stjepan Ivšić i hrvatski jezik" o 110. obljetnici rođenja Stjepana Ivšića održan je od 29. travnja do 1. svibnja u suradnji s Ogrankom Matice hrvatske u Orahovici. Predsjednik Organizacijskog odbora bio je akademik B. Finka, a izlagali su članovi Razreda S. Babić, D. Brozović, B. Finka, M.Moguš, P. Šimunović i J. Vončina te članovi suradnici J. Bratulić, V. Putanec i A. Šojat.

U okviru manifestacije "Dani hvarskoga kazališta", koju Razred organizira zajedno s Razredom za književnost, održan je od 5. do 7. svibnja u Novom Vinodolskom znanstveni skup "Hrvatska književnost 18. stoljeća - tematski i žanrovski aspekti". Referat je održao akademik J. Vončina a bili su nazočni i akademici B. Finka i R. Filipović.

Znanstveni skup "Skokovi etimološki susreti" održan je u Puli 3. i 4. studenoga. Predsjednik Organizacijskoga odbora bio je akademik V. Vinja, a članovi B. Finka, M. Ježić, A. Kovačec, M. Moguš, V. Putanec, P. Šimunović i P. Tekavčić. Referate su održali akademik V. Vinja, dopisni članovi Ž. Muljačić i P. Tekavčić te članovi suradnici M. Ježić, A. Kovačec i V. Putanec.

U Senju je 7. kolovoza svečano obilježena 500. obljetnica Senjske glagoljske tiskare. Govorili su akademici M. Moguš i A. Nazor.

Znanstveni skup "Senjski glagoljaški krug 1248.-1508." u povodu 500. obljetnice senjskoga glagoljskoga Misala 1494. održan je 21. i 22. studenoga u Akademijinoj palači u Zagrebu. Pozdravne govore održali su akademici B.Finka i M. Moguš, a referate E. Hercigonja, A. Nazor, J. Vončina, M. Kravar, J. Bratulić i V. Putanec. U Vrbniku na Krku, rodnom mjestu Blaža Baromića, održan je završni čin toga skupa. Predavači su bili akademici M. Moguš i A. Nazor, a osim njih još F. Paro i A. Pantelić. Otkriven je spomenik Blažu Baromiću, rad akademskog kipara Stipe Sikirice.

Pod pokroviteljstvom Razreda, a u organizaciji Filozofsko-teološkog instituta Družbe Isusove i suorganizatora održan je u Zagrebu 25. i 26. studenoga znanstveni skup "Isusovac Juraj Mulih (1694.-1754.) i njegovo doba". Uime pokrovitelja pozdravnu je riječ održao tajnik Razreda akademik B. Finka.

Znanstveni skup o kajkavskom narječju i književnosti održan je 25. rujna u Zlataru pod pokroviteljstvom Razreda za filološke znanosti i Razreda za književnost. Akademik B. Finka održao je uvodnu pozdravnu riječ, vodio znanstveni skup i predstavio zbornik prethodnoga skupa.

Svečane sjednice

Svečana sjednica u povodu 90. obljetnice rođenja akademika Zdenka Škreba održana je 7. studenoga 1994. god. O životu i radu akademika Škreba govorili su dopisni član V. Žmegač i akademik R. Katičić.

U povodu 200. obljetnice smrti Rajmunda Kunića (1794.-1994.) održana je 12. prosinca svečana sjednica u suradnji s Razredom za književnost. O velikom hrvatskom latinistu govorili su R. Bogišić, V. Vratović, B. Glavičić i Lj. Schiffler.

Objavljene edicije

Faksimilni pretisak Senjskih glagoljskih Misala 1494, urednici: M. Moguš i A. Nazor.

Filologija, knj. 22-23, uredništvo: R. Filipović (glavni i odgovorni urednik), B. Finka i A. Menac.

Folia onomastica Croatica, br. 3, uredništvo: P. Šimunović (glavni i odgovorni urednik), M. Moguš i V. Vinja.

Etimologija, urednik V. Vinja.

Rječnik i društvo, urednik R. Filipović.

Rukopisi prihvaćeni na sjednicama Razreda:

2. sjednica, 7. veljače 1994.

Rječnik hrvatskoga književnog jezika, 7. sv.

Matošiana, priređivači I. Frangeš i D. Tadijanović.

3. sjednica, 7. ožujka 1994.

Branimir Glavičić, Hrvatski latinizam (XIII - XVI. st.).

Stjepan Damjanović, Fra Kajo Adžić i oblikovanje hrvatskoga jezičnoga standarda.

Alemko Gluhak, Iz dubine jezičnih slojeva: jedna indoeuropsko-afrazijsko-sinotibetska paralela.

J. Nemo i J. Verignon, Les industries de la langue.

4. sjednica 5. travnja 1994.

Radoslav Katičić, O podrijetlu Hrvata.

Branimir Fučić, Glagoljski i Ćirilski natpisi.

Vladimir Anić, Formule za tabuiranje u hrvatskom jeziku.

Stjepan Babić, Jezična raslojenost.

Živko Bjelanović, Antroponimi u općem rječniku.

Maja Bratanić, Leksikologija i leksikografija.

Mario Brdar, Gramatički modeli u rječnicima - rječnik u gramatičkim modelima.

Dalibor Brozović, Dva specifična problema pri izradbi hrvatskih jednojezičnih rječnika.

Dunja Brozović-Rončević, O metodama izrade toponimijskih rječnika.

Maja Cvitaš, Problemi pravopisnoga rječnika.

Goran Filipi, Ornitonimijska građa u općim, dijalektalnim i etimologijskim jednojezičnim hrvatskim rječnicima.

Rudolf Filipović, Kako hrvatski leksikografi gledaju na probleme izradbe hrvatskih jednojezičnih rječnika: uvodno izlaganje.

Milica Gačić, Metodologija izrade terminoloških rječnika.

Alemko Gluhak, Etimologije i rječnici: hrvatski i drugi.

Snježana Hozjan, Čakavizmi u suvremenoj leksikografiji.

Lana Hudeček, Leksikografska obrada nepromjenjivih riječi.

Miro Kačić, Rječnik i gramatika.

Radoslav Katičić, Leksikografija i gramatika.

Željko Klaić, Francuski Petit Robert - mogući uzor jednojezičnog rječnika.

Ljiljana Kolenić, Izradba frazeoloških rječnika djela slavonskih pisaca 18. st.

Nikica Kolumbić, Teorijske i metodološke osnove rječnika pjesničkog jezika hrvatskog srednjovjekovlja.

Barbara Kunzmann-Müller, Jednojezični rječnik i nenativni govornik.

Maslina Ljubičić, O hrvatskim zoonimima: kononativno značenje i frazeologija.

Dora Maček, Regionalizmi i korisnik rječnika.

Mate Maras, Srokovni rječnik hrvatskoga jezika.

Antica Menac, Frazeologija u različitim tipovima jednojezičnih hrvatskih rječnika.

Zrnka Meštrović, Onimijska komponenta jednojezičnog rječnika.

Milica Mihaljević, Struktura rječničkog članka u terminološkim rječnicima.

Vesna Muhvić-Dimanovski, Mjesto posuđenica u jednojezičnim rječnicima.

Gerhard Neweklowsky, Od konkordancije do rječnika.

Anja Nikolić-Hoyt, Kulturne i povijesne komponente značenja riječi.

Mirko Peti, Hrvatski poredbeni rječnik.

Agostina Piccoli, Prolegomena za rječnik govora Montemitra.

Boris Pritchard, Jezične osobitosti i leksikografske definicije.

Adela Ptičar, Leksikografska relevantnost glagolskih kategorija.

Valentin Putanec, Sigliranje identičnih definicijskih formula u jednojezičnoj leksikografiji.

Lelija Sočanac, O nekim anglicizmima i pseudoanglicizmima u rječnicima hrvatskoga književnog jezika.

Diana Stolac, Boje u starijoj hrvatskoj frazeologiji i leksikografiji.

Ljiljana Šarić, Antonimija u strukturi jednojezičnih rječnika.

Irena Šerakowa, Koncepcija novog pravopisnog rječnika gornjolužičkoga jezika.

Vanja Švaćko, Prijedložni izraz kao gramatička i leksikografska jedinica.

Branka Tafra, Leksikografski postupci.

Nada Vajs, Leksikografski metajezik.

Nada Vajs i Vesna Zečević, Frazeologija u rječniku hrvatskoga kajkavskoga književnog jezika.

Stjepan Vukušić, Posebnosti akcentološkoga rječnika.

Sanja Vulić, Struktura rječničkoga članka u rječnicima izvornih čakavskih govora.

Marija Znika, Gramatički podaci u jednojezičnom rječniku.

Ivan Zoričić, Izvori naglasnih kolebanja u novijim rječnicima hrvatskog jezika.

Milena Žic-Fuchs, Semantičke i leksikografske definicije.

5. sjednica, 11. svibnja 1994.

Eduard Hercigonja, Glagoljaštvo i glagoljizam.

6. sjednica, 27. lipnja 1994.

Dunja Brozović-Rončević, Podunavska pradomovina Slavena.

Dunja Brozović-Rončević, O imenima u Hrvatskom etimološkom rječniku.

Sanda Ham, Zamjeničko-pridjevna sklonidba jednine u hrvatskom književnom jeziku krajem 19. st.

8. sjednica, 10. listopada 1994.

Josip Lisac, Hrvatska i Europa.

10. sjednica

Petar Šimunović, Onomastička svjedočanstva u prvim stoljećima hrvatske doseobe.

Odbor za leksikografiju

Članovi Odbora: R. Filipović (predsjednik), B. Tafra i M. Prohaska-Kragović (tajnice), S. Babić, V. Barac-Grum, M. Bratanić, Ž. Bujas, B. Finka, I. Gostl, J. Jernej, M. Lončarić, D. Malić, A. Menac, M. Menac-Mihalić, M. Mihaljević, M. Moguš, A. Ptičar, V. Putanec, L. Sočanac, P. Šimunović, A. Šojat, V. Vinja, J. Vončina, S. Vulić, V. Zečević.

Djelatnost Odbora

a) Tijekom godine održane su dvije sjednice Odbora. Na prvoj je sjednici Odbor raspravio pitanje objavljivanja referata održanih na znanstvenom skupu "Teorija i praksa izradbe jednojezičnih hrvatskih rječnika" (18. i 19. studenoga 1993.) i zaključio da se referati objave u časopisu Filologija za god. 1994. Odbor je pratio tiskanje časopisa Filologija koji je objavljen krajem 1994.

b) Odbor je na svojoj drugoj sjednici raspravio prijedloge članova Razreda i Odbora koji su trebali ući u Planove rada Razreda za godinu 1995. Zaključeno je da se neki istraživački planovi predlože na natječaj Ministarstva znanosti i tehnologije u 1995.

c) Odbor je pratio rad na izradbi rječnika u Zavodu za lingvistička istraživanja i ostalih leksikografskih djela koja se izrađuju za Hrvatsku akademiju.

Odbor za dijalektologiju

Članovi Odbora: V. Barac-Grum, Ž. Bjelanović, D. Brozović, R. Filipović, V. Jakić-Cestarić, I. Kalinski, J. Lisac, M. Lončarić, I. Lukežić, J. Maresić, M. Menac-Mihalić, M. Moguš, P. Šimunović, A. Šojat, S. Težak, S. Hozjan, J. Vončina, S. Vukušić, S. Vulić, V. Zečević, B. Finka.

Predsjedništvo Odbora: B. Finka, predsjednik; A. Šojat, potpredsjednik; M. Lončarić i V. Zečević, tajnici; ostali članovi: D. Brozović, R. Filipović, M. Moguš, P. Šimunović i S. Težak.

Djelatnost Odbora

1. Odbor je poticao i koordinirao rad na dijalektologiji u Hrvatskoj.

2. Organizirao je terensko istraživanje još neistraženih punktova za Hrvatski dijalektološki atlas. Istražena su četiri punkta, i to:

- Cres (na otoku Cresu) (S. Hozjan).
- Donja Pulja (u Gradišću) (S.Hozjan).
- Trajštof ((u Gradišću) (B. Finka i A. Šojat).
- Bandol (u Gradišću) (B. Finka i A. Šojat).

3. Nastavio se rad na lingvističkoj geografiji u skladu sa zaključcima Međunarodne komisije OLA i ELA. U tu svrhu jedan je član Odbora (B. Finka) boravio u Minsku, a dva člana (D. Brozović, B. Finka) u Moskvi na zasjedanju Međunarodne komisije OLA.

Kao predstavnik Akademije boravio je B. Finka (predsjednik Odbora) u Makedoniji u posjeti Makedonskoj akademiji i tom je prilikom (od akad. B. Vidoeskoga) dobio građu za priređivanje i objavljivanje četvrtoga sveska Fonetske serije OLA o refleksima starih poluglasa.

4. Počela je izradba monografije o zagrebačkom govoru i govoru prigradskih naselja.

5. Započeli su pripremni radovi na monografiji o bednjanskom govoru.

6. Pri završetku su pripreme za tisak Ivšićeva zbornika.

7. Uspostavljena je suradnja s Austrijskom i Mađarskom akademijom.

8. Za idući znanstveni skup o hrvatskim dijalektima prihvaćene su, na zadnjoj sjednici Odbora, teme: 1. Dijalekatska morfologija i tvorba riječi, 2. Najstarije dijalekatske izoglose na hrvatskom jezičnom prostoru.

Odbor za onomastiku

Predsjednik Odbora je Petar Šimunović, tajnica je Odbora Dunja Brozović-Rončević. Članovi su odbora: V. Barac-Grum, B. Finka, R.Filipović, I. Gostl, V. Jakić-Cestarić, M. Ljubičić, M. Moguš, A. Šojat i V. Vinja.

Odbor je preko svojih članova radio na svojim planiranim zadacima i nije bilo potrebe za sastajanjem Odbora. Predsjednik Odbora je višegodišnji voditelj zadatka Onomastička istraživanja u Hrvatskoj, te je njegovim uvidom u onomastički rad uspostavljena koordinacija posla.

U ovoj godini izašla je 3. knjiga Folia onomastica Croatica u kojoj su tiskani radovi sa znanstvenoga skupa Skokovi etimološki susreti (Zadar).

Članovi Odbora sudjelovali su svojim onomastičkim referatima na nekoliko znanstvenih skupova.

Skupljaju se i redigiraju radovi za 4. knjigu Folia Onomastica Croatica.

Odbor za hrvatski latinizam

Odbor za hrvatski latinizam i ove je godine nastavio rad na završavanju izradbe kritičkog izdanja "Obsidio Iadrensis" što ga je bio priredio akademik V. Gortan.

Rad na novolatinskom rječniku ove godine iz objektivnih razloga nije nastavljen.

Odbor za izdavanje Acta Croatica
iz ostavštine akademika Stjepana Ivšića

Članovi Odbora: E. Hercigonja, A. Nazor i J. Vončina. Suradnici na projektu: J. Bratulić i M. Kurelac. Nositelj prof. dr. Josip Bratulić predao je Odboru za Acta Croatica 430 kompjutorski ispisanih stranica. Nastavljen je rad na završavanju cijeloga projekta.

Odbor za etimologiju

Odbor za etimologiju organizirao je i održao znanstveni skup III. Skokovi etimološki susreti, a u 1995. objavit će se referati s tog skupa u publikaciji Folia onomastica Croatica.

Nastavit će se s radom na Dopunama Skokovu rječniku.

Djelatnost članova Razreda

D a l i b o r B r o z o v i ć objavio je: Kune i lipe. Novac Republike Hrvatske, Zagreb, Narodna banka Hrvatske, 1994, 66 str.; Isto, II. izdanje, dopunjeno, 68 str.; The Kuna and the Lipa. The Currency of the Republic of Croatia, Zagreb, National Bank of Croatia, 1994, 67 str.; Dva specifična problema pri izradbi hrvatskih jednojezičnih rječnika, Filologija 22-23 (1994.) Zagreb, 29-34.

Ž e l j k o B u j a s nastavlja prikupljati građu za Kontrastivni tvorbeni hrvatsko-engleski rječnik i Usporedni civilizacijski rječnik hrvatskog i američkog društva.

R u d o l f F i l i p o v i ć objavio je prilog u zborniku: Some problems in compiling an etymological dictionary of anglicisms. U: On Languages and Language. SLE Presidential Adresses, Mouton de Gruyter, 127-143 (1994.), Berlin, New York; prilozi u časopisima: Kako hrvatski leksikografi gledaju na probleme izradbe hrvatskih jednojezičnih rječnika, Filologija, 22-23, 17-27 (1994.), Zagreb; Iseljeni Gorani sačuvali su svoj etnički identitet više od 100 godina, EUR-Eko usmjereni razvoj, 2, 19-28 (1994.), Zagreb; (s A. Menac), Transfonemizacija u Rječniku anglicizama u ruskom jeziku: teorija i primjena, Suvremena lingvistika 35 (1994.), Zagreb.

U tijeku je istraživanje u području lingvistike jezika u dodiru, kontrastivne analize, na proučavanju hrvatskih dijalekata u SAD i izrada rječnika anglicizama u francuskom, njemačkom, rumunjskom, ruskom, slovenskom i talijanskom jeziku u okviru znanstvenog projekta: "Jezični dodiri u neposrednom i posrednom posudivanju" (glavni istraživač).

B o ž i d a r F i n k a objavio je knjigu: S. Babić, B. Finka, M. Moguš, Hrvatski pravopis, Školska knjiga, Zagreb 1994., 473 str. Također je objavio priloge: B. Finka i A. Šojat, Govor otoka Žirja, U: Žirajski libar, Muzej grada Šibenika, 86-138 (1994.), Šibenik; B. Finka, Hrvatski jezik - naša velika skrb i naše veliko dobro. U: Hrvatska - Strategija razvoja, HAZU, 87-89 (1994.), Zagreb; O povijesnom rječniku hrvatskoga kajkavskoga književnog jezika. U: Kajkavski zbornik, Posebno izdanje "Dana kajkavske riječi", 9-11 (1994.), Zlatar. U časopisima je objavio: Petar Šimunović o 60. godišnjici života i 30. godišnjici znanstvenog rada, Rasprave Zavoda za hrvatski jezik 19, 7-16 (1994.), Zagreb.

Istraživački rad u tijeku: Lingvistička geografija: Općeslavenski lingvistički atlas (OLA), Europski lingvistički atlas (ELA) i Hrvatski dijalektološki atlas (HDA). Uz to je općenito zauzet dijalektološkim radom i leksikografijom (Rječnik hrvatskoga kajkavskoga književnog jezika). U godini 1994. primio je Nagradu Republike Hrvatske za znanstveni rad za životno djelo.

B r a n i m i r G l a v i č i ć objavio je: Podrijetlo Marulićeva učenja o laži, Colloquia Maruliana III, 67-72 (1994.), Split. Objavio je prijevod dvaju latinskih priloga. U: Faust Vrančić, Život nekoliko izabranih divic, Gradska knjižnica "Juraj Šižgorić", Šibenik 1994., O načinu čitanja, str. 116; O Slavenima ili Sarmatima, str. 117-119.

U tijeku je rad na izdavanju Marulićevih "Opera omnia", napose na Marulićevu latinskom rječniku, koji se privodi kraju.

E d u a r d H e r c i g o n j a objavio je: Tropismena i trojezična kultura hrvatskog srednjovjekovlja, Matica hrvatska, Zagreb 1994, 248 str. Također je objavio prilog Josip Hamm (1905.-1986.). U: Biblioteka Hrvatski radio, Zagreb 1993., 263-269.

Završava rad na knjizi Franjo Glavinić u hrvatskoj književnosti i kulturi 17. stoljeća. Priprema za tisak Petrisov zbornik glagoljičkog kodeksa uz godine 1468. Sudjelovao je na znanstvenom skupu Senjski glagoljaški krug 1248.-1508. (21-22. studenoga 1994.) s referatom Mjesto velikih senjskih glagoljskih isprava i pisama s početka 16. stoljeća u sustavu jednostavnih oblika.

A n t i c a M e n a c objavila je knjigu: A. Menac i R. I. Trostinska, Hrvatsko-rusko-ukrajinski frazeološki rječnik, Mali frazeološki rječnici 9, Zavod za lingvistiku Filozofskog fakulteta, Zagreb 1993. (1994.), 140 str.; prilozi u knjigama i zbornicima: Iz problematike pridjevske antonimije: pridjevi s prefiksom ne- u ruskom i hrvatskom književnom jeziku. U "Rječnik i društvo", Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, 221-226, 1993. (1994.), Zagreb; prilozi u časopisima: Frazeologija u različitim tipovima jednojezičnih hrvatskih rječnika, Filologija 22-23, 161-168, 1994., Zagreb; R. Filipović i A. Menac, Transfonemizacija u Rječniku anglicizama u ruskom jeziku: teorija i primjena, Suvremena lingvistika 35, 1994., Zagreb.

Glavni istraživač u projektima "Kontrastivno proučavanje hrvatskoga jezika prema stranim jezicima" i "Proučavanje hrvatske frazeologije". Suradnik u projektu "Jezični dodiri u neposrednom i posrednom posuđivanju" (glavni istraživač akad. R. Filipović), i to u dijelu gdje se proučavaju anglicizmi u ruskom jeziku.

M i l a n M o g u š objavio je: Hrvatski pravopis (zajedno sa S. Babićem i B. Finkom), Školska knjiga, Zagreb 1994, 473 str.; Pohvala Filologiji (Radoslav Katičić: Uz početke hrvatskih početaka, Književni krug, Split 1993.), Forum 1-2 (1994.), 133-136, Zagreb; Marko Marulić: Dijaloški i dramski tekstovi, Književni krug Split, Rječnik sastavio Milan Moguš, Zagreb 1994., 219-275; Senjski glagoljski misal 1494. (faksimilni pretisak), Pretisci Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, sv. 5. Urednici Milan Moguš i Anica Nazor, Zagreb 1994., 432 str.; Senjski glagoljski misal 1994. (dodatak uz faksimilni pretisak). Predgovor napisao Milan Moguš, Zagreb 1994., 3-4.

Nagrađen Nagradom grada Senja za cjelokupnu znanstvenu i kulturnu djelatnost. Također dobio Nagradu Josip Juraj Strossmayer za knjigu "Povijest Hrvatskoga književnoga jezika" kao najbolje znanstveno djelo iz humanističkih znanosti objavljeno 1993. godine u Republici Hrvatskoj. Dobio Povelju Filozofskoga fakulteta u Zagrebu. Primio Spomen-medalju Društva Senjana i prijatelja Senja u Rijeci, otkovanu na spomen slavlja 500. obljetnice senjskoga glagoljskoga Misala.

A n i c a N a z o r objavila je: O senjskom glagoljskom Misalu 1494. Literatura o senjskom glagoljskom Misalu 1494. U: Senjski glagoljski Misal 1494. Dodatak uz faksimilni pretisak HAZU, 7-11; 23-24 (1949), Zagreb; Kašićev Ritual i glagoljaši. U: Život i djelo Bartola Kašića. Zbornik radova sa znanstvenoga skupa u povodu 340. obljetnice Kašićeve smrti, Zadar-Pag 18-21. travnja 1991., Izdanja Hrvatskog filološkog društva u Zadru 5, 101-106 (1994.), Zadar; Tragom Parčićeva glagoljskoga Misala, Zadarska smotra, 3, 103-120 (izašlo 1994.), Zadar; Josip Vrana. In memoriam, Slovo 41-43 (1993.), 256-261 (izašlo 1994.), Zagreb.

Obrađuje leksičku građu za Rječnik crkvenoslavenskoga jezika hrvatske redakcije.

Primila je Spomen-medalju Društva Senjana i prijatelja Senja u Rijeci "Senia" otkovanu na spomen slavlja 500. obljetnice tiskanja senjskoga glagoljskoga Misala, 7. kolovoza 1994. godine u gradu Senju i 15. studenoga 1994. godine u gradu Rijeci. Društvo je podijelilo medalju s obrazloženjem "s osobitim štovanjem i zahvalnošću za izučavanje i predstavljanje senjske glagoljske baštine, posebno izdanja senjske glagoljske tiskare".

F r a n j o Š v e l e c objavio je: O adespotnim stihovanim sastavima zadarskoga književnog kruga u XVII. stoljeću. U: Hrvatsko barokno pjesništvo. Dubrovnik i dalmatinske komune, Dani hvarskoga kazališta, knj. XX, Književni krug Split, 124-140 (1944.) Split; Pitanja jezika i pisma

Propagandinih izdanja u sklopu Kašićevih jezikoslovnih intencija. U: Zbornik radova o Bartolu Kašiću, Hrvatsko filološko društvo Zadar, 51-60 (1944.) Zadar; Katalozi u funkciji epizoda u Gundulićevu "Osmanu", Filologija, knj. 20-21, 457-468 (1993.) Zagreb.

U tijeku je istraživački rad o rodovima i vrstama u hrvatskoj dopreporodnoj književnosti.

V o j m i r V i n j a objavio je: Kolumbo i putovanje u novi svijet - Brodski dnevnici (izvještaji), pisma i svjedočanstva očevidaca, "Naprijed", Zagreb 1994., 364 str.; Etimologija danas, Etimologija, referati sa znanstvenog skupa o etimologiji, knj. 3, Razred za filološke znanosti HAZU, Zagreb 1993., 9-18; Opreka grad - selo u prihvaćanju aloglotskih leksičkih elemenata. Folia onomastica Croatica, 3 (1994.), 133-141.

Obrađuje građu za Etymologicon Adriaticum - Jadranske dopune Skokovu rječniku; redigirao prvu knjigu (A- F). Daljnji rad na etimološkoj problematici hrvatskog jezika istočnojadranske obale.

P a v a o T e k a v č i ć objavio je: Hrvatski veznik a i talijanska lokucija E dire che, Strani jezici 1 (1994.), 2-7; Gli idiomi romanzi nelle Enciclopedia limbilor romanice. U: Ladinia 16 (1992.), 163-168; Sociolingvistički problemi na retoromanskom području, SOL 12-13, (1991.), 145-151. Aspekti etimoloških istraživanja u studiju istroromanskih govora, U: Etimologija, Zagreb 1993, 137-147; La componente lessicale retoromanza nel Dizionario etimologico della lingua croata o serba di Petar Skok, Ce fastu? LXX (1994.), 2, 167-181.

J o s i p J e r n e j objavio je: Semantički i sintaktički pristup obradi leksičkih jedinica, Rječnik i društvo, HAZU, 173-176 (1993.), Zagreb.

Istraživački rad o porijeklu frazeologije hrvatskoga govornog jezika proširuje sada na metakomunikativne čestice tipa lijepo, samo, sada i sl.

N i k i c a K o l u m b i ć objavio je knjige: Po običaju začinjavac (Rasprave iz hrvatske srednjovjekovne književnosti), Književni krug, Split 1994, 357 str.; Marko Marulić, Dijaloški i dramski tekstovi. Priredio i popratio bilješkama, Književni krug, Split 1994, 218 str.: prilozi u knjigama i zbornicima: Hrvatska književnost na prijelazu iz romanike u gotiku. Majstor Radovan i njegovo doba (zbornik), Trogir 1994, 241-246; Kašićeve "Pjesni duhovne" iz 1634. u okviru barokne lirike. Život i djelo Bartola Kašića (zbornik), Izdanja Hrvatskog filološkog društva, 5, Zadar 1994, 267-282.

Istraživački rad u tijeku: rad na projektu "Rječnik pjesničkog jezika hrvatske srednjovjekovne književnosti".

V a l e n t i n P u t a n e c objavio je Naziv Labusedum iz 11. st. za grad Dubrovnik, Rasprave Zavoda za hrvatski jezik HFI 19, 269-281 (1994.), Zagreb; Ocjena prinosa rječnika Dragutina Parčića hrvatskoj leksikografiji, Zadarska revija XLII, 3, 89-92 (1994.), Zadar; Kašićev etnonim "Curictensis", Život i djelo Bartola Kašića, Zbornik radova sa znanstvenog skupa u povodu 340. obljetnice Kašićeve smrti, Zadar-Pag, 18-21. travnja 1991., 45-50 (1994.), Zadar; Sigliranje identičnih definicijskih formula u jednojezičnoj leksikografiji, Filologija 22-23, 351-354 (1994.), Zagreb.

Istraživački rad u tijeku: Etimološke studije; 7. izdanje Francusko-hrvatskog rječnika (Školska knjiga, 1994.); biografija Blaža Baromića.

M i l i v o j S i r o n i ć objavio je: Razvoj grčke drame kao kazališne vrste: Tragedije, Sofoklo, Kralj Edip, Hrvatska kazališna knjižnica, Kolo 1, broj 3. Izd. kuća Grech, 97-110 (1993.), Zagreb; Helenski tragičar Eshil - Trilogija o Prometeju, Hrvatska kazališna knjižnica, Kolo 2, broj 1. Izd. kuća Grech, 59-78 (1994.), Zagreb; Helenski tragičar Euripid - Tragedije, Analiza Euripidove Medeje, Hrvatska kazališna knjižnica, Kolo 3, broj 2. Izd. kuća Grech, 71-99 (1994.), Zagreb.

Istražuje cjelokupni rad helenskoga tragičara Euripida, a posebnu pozornost usmjerio je na njegovo posljednje djelo Bakhe, tragediju koja je izazvala različita filološka tumačenja.

I v o Š k a r i ć objavio je: Hrvatski jezik danas, Jezik 4, 41, 97-102 (1994.), Zagreb.

Vodi dva projekta: "Etiologija izgovornih poremećaja te sistematizacija i rehabilitacija glasa", posebno je obuhvaćen problem veza disgnatija i izgovora te prosječnoga dugotrajnoga spektra glasa, i projekt "Priručnik standardne hrvatske prozodije".

A n t u n Š o j a t objavio je: O rječniku suvremenih hrvatskih kajkavskih govora. U: Kajkavski zbornik, Narodno sveučilište "Ivan Goran Kovačić", 33-38 (1994.), Zlatar; B. Finka i A. Šojat, Govor otoka Žirja, Žirajski libar 1, Muzej grada Šibenika, 85-138 (1994.), Šibenik.

Radi na knjizi "Urbana zagrebačka kajkavština i njezini supstratni govori" (suautorstvo) te na rječniku sela Sudovca.

V l a d i m i r V r a t o v i ć objavio je: Latinitas. Uz 40. obljetnicu znamenitoga vatikanskog časopisa, Encyclopedia moderna XIV/4, 352-355, 1993, Zagreb (objavljeno u listopadu 1994.); Bezina, Kapitanović, Šegvić Belamarić - tri dragocjena popisa rukopisa i knjiga, *ibid.*, 363-365; Latino-Croatica, Jezik 41, 3, 77-83, 1994, Zagreb (u istom časopisu i: Latino-Croatica II, br. 4 i Latino-Croatica III, br. 5.

Istražuje liriku Antuna Vrančića i pjesnički rad Rajmunda Kunića, osobito autograf latinskog prijevoda "Ilijade" koji je pronašao u travnju 1994. u Rimu.

RAZRED ZA KNJIŽEVNOST

Organizacija i sastav

Razred za književnost imao je krajem 1994. godine 19 redovitih i 11 članova suradnika.

Redoviti članovi (akademici): Ivan Aralica, Nikola Batušić, Rafo Bogišić, Mirko Božić, Aleksandar Flaker, Ivo Frangeš, Dubravko Jelčić, Živko Jeličić, Vjekoslav Kaleb, Ranko Marinković, Slavko Mihalić, Nikola Milićević, Slobodan Novak, Vlatko Pavletić, Matko Peić, Vladimir Popović, Ivan Slamnig, Petar Šegedin i Dragutin Tadijanović.

Članovi suradnici: Josip Barković, Maja Bošković-Stulli, Nedjeljko Fabrio, Branko Hećimović, Stanislav Marijanović, Nedjeljko Mihanović, Luko Paljetak, Pavao Pavličić, Tomislav Sabljak, Ante Stamać i Miroslav Šicel.

Dužnost tajnika Razreda obavljao je *Slavko Mihalić,* a zamjenika tajnika *Dubravko Jelčić.* Na 7. sjednici Razreda održanoj 13. listopada tajnim glasovanjem jednoglasno je za tajnika Razreda ponovno izabran Slavko Mihalić.

Redoviti član Jure Franičević Pločar preminuo je 16. siječnja.

Na Izbornoj skupštini održanoj 12. svibnja za dopisne članove izabrani su France Bernik i Hans Rothe, za redovitog člana Nikola Batušić, za člana suradnika Tomislav Sabljak, a Miroslav Šicel je reizabran za člana suradnika.

Razred je tijekom godine održao 8 sjednica.

Djelatnost Razreda

Razred je na svojim sjednicama osobitu pozornost pridavao izdavačkoj djelatnosti, posebno svojem časopisu "Forum".Odlučeno je da se u vezi s Rječnikom hrvatskoga književnog jezika, za koji je 60% primjera prikupio pokojni Julije Benešić, a nastavlja na temelju njih i novih primjera Slavko Mihalić, bitno izmijeni odnos prema jeziku u djelima hrvatskih pisaca. Zaključeno je da Rječnik hrvatskoga književnog jezika, svojim iznošenjem primjera od Antuna Mihanovića nadalje, mora biti svojevrsna povijest hrvatskoga književnog jezika. Zbog toga u Rječnik mogu ući samo primjeri iz posljednjeg izdanja djela određenoga hrvatskog pisca, tiskanoga za njegova života, s iznimkama poput Ksavera Šandora Đalskoga. Benešićevi suradnici su nažalost "lektorirali" vađene primjere pa se kompletan materijal mora vratiti u originalan oblik. Dobrim dijelom taj je posao već obavljen, ali ga u spomenutom duhu valja i dovršiti. To je svojevrsna teškoća jer su primjeri najzastupljenijeg autora u Rječniku, Augusta Šenoe, vađeni iz Barčevoga izdanja (BINOZA, tridesetih godina), koje je ocijenjeno kao svojevrstan falsifikat.

S obzirom na zauzetost predavanjima i radom u inozemstvu urednika Rada Ive Frangeša, Razred je odlučio da uredništvo Rada preuzme Rafo Bogišić.

U vezi s biranjem novih dužnosnika Akademije članovi su na 5. sjednici od 21. rujna izrazili svoja pojedinačna mišljenja o izboru novoga Predsjedništva Akademije. Na 6. sjednici od 3. listopada održan je prvi krug glasovanja a na 7. sjednici od 13. listopada drugi krug glasovanja kojim je Razred predložio svoje kandidate. Na istoj sjednici jednoglasno je izabran Slavko Mihalić za tajnika Razreda.

U nekoliko navrata raspravljano je o radu Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe. Kako je odlaskom Dubravka Jelčića u mirovinu Odsjek za književnost ostao bez upravitelja, zaključeno je da dr. Tihomil Maštrović, koji jedini ispunjava uvjete, obavlja dužnost upravitelja

Odsjeka od 1. siječnja do 30. lipnja 1995. godine. Dubravko Jelčić izradit će dugoročni plan rada Odsjeka, a Razred će razmatrati rad Zavoda dva puta godišnje.

Razred je za nagradu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti za književnost predložio Miroslava S. Mađera.

Raspravljano je o planovima rada za godinu 1995.

U svojstvu Znanstvenoga vijeća za književnost Razred je proveo postupak za izbor dr. Antonije Bogner-Šaban u zvanje višeg znanstvenoga suradnika za znanstveno područje filologije, teatrologija.

Izdavačka djelatnost

Objavljeno je dvanaest brojeva mjesečnika "Forum" u šest svezaka.

Rukopisi prihvaćeni na sjednicama Razreda

2. sjednica, održana 27. siječnja 1994.
- Slavica Stojan, Dnevnik Vlaha Stullija.
- Žarko Muljačić, Isabella Teotochi Marin i Miho Sorkočević: jedno književno prijateljstvo.

6. sjednica, održana 3. listopada 1994.
- Slavica Stojan, Antun Paško Kazali (1815.-1894.) među dubrovačkim preporoditeljima.

7. sjednica održana 13. listopada 1994.
- Ante Marinović, Istaknuti svjetski filolozi i književnici o hrvatskom jeziku.
- Zoran Kravar, O dvjema Tassovim oktavama u prepjevu Franatice Sorkočevića i o dodirnim stihovnopovijesnim temama.

Književno-znanstvene veze

Nastavljena je suradnja s Mađarskom akademijom iz Budimpešte na temi "Hrvatsko-mađarske književne veze".

Mjesečnik "Forum" šalje se na oko 1000 adresa u nas i u svijetu (akademijama, slavenskim seminarima, sveučilištima, piscima, prevoditeljima hrvatske književnosti, knjižnicama, hrvatskim kulturnim društvima u svijetu itd.).

Književno-znanstvene priredbe

U okviru tradicionalne manifestacije "Dani hvarskoga kazališta" (dvadeset i prvi put) održano je od 5. do 7. svibnja 1994. godine u Novom Vinodolskom znanstveno savjetovanje s temom "Hrvatska književnost 18. stoljeća - tematski i žanrovski aspekti". Članovi Razreda Nikola Batušić i Rafo Bogišić te član suradnik Pavao Pavličić sudjelovali su svojim izvješćima u radu simpozija.

Svečana sjednica

U suorganizaciji s Razredom za filološke znanosti održana je 12. prosinca svečana sjednica u povodu 200. obljetnice smrti Rajmunda Kunića. Na sjednici su govorili Rafo Bogišić, Branimir Glavičić, Vladimir Vratović i Ljerka Schiffler.

Pokroviteljstva

Razred je prihvatio pokroviteljstvo nad znanstvenim skupom o životu i djelu akademika Antuna Barca u povodu 100. obljetnice rođenja. U radu znanstvenoga skupa svojim izvješćima sudjelovali su Dubravko Jelčić i Miroslav Šicel.

Djelatnost članova Razreda

Ivan Aralica objavio je: Knjiga gorkog prijekora, Znanje, 1994., 420 str.

Nikola Batušić objavio je priloge u knjigama i zbornicima: Agramer Theater Journal iz 1815. U: Zagrebački Gradec 1242-1850, Grad Zagreb, 383-391(1994.), Zagreb; "Leon Filozof" Ivana Gučetića ml. U: Dani hvarskog kazališta, sv. XX, Književni krug Split, 163-174 (1994.), Split; Kajkavska tragedija "Lysimachus". U: Kajkavski zbornik, Narodno sveučilište "Ivan Goran Kovačić", 56-67 (1994.), Zlatar; Kazališni intendant Julije Benešić. U: Julije Benešić - Tito Strozzi - Zbornik radova, Hrvatsko narodno kazalište, 27-31 (1994.), Zagreb; Mladenačka hrvatska proza Tita Strozzija. U: Julije Benešić - Tito Strozzi - Zbornik radova, Hrvatsko narodno kazalište, 133-142 (1994.), Zagreb: prilozi u časopisima: Scenska slika Kašićeve "Svete Venefride", Dubrovnik, 3, 178-186 (1993.), Dubrovnik; Najava drame "U logoru" (za jedno moguće čitanje Krležinih "Dnevnika"), Republika, 11-12, 52-60 (1993.), Zagreb 1994.; Što je Grillparzer Austrijancima, a što Hrvatima, Gordogan, 37-38, 200-209 (1993.), Zagreb 1994.; Dubrovački festival i hrvatska kazališna režija, Dubrovnik, 1-2, 84-88 (1994.), Dubrovnik.

Glavni je istraživač projekta Ministarstva znanosti i tehnologije Republike Hrvatske: Teorija drame u Hrvata.

Rafo Bogišić objavio je: Jedinstvo Marulićeva svijeta, Colloquia Marulliana, III, Književni krug, Split 1994, 127-133; Antun Sasin: Razboji od Turaka, Zbornik: Sisačka bitka 1593, Zagreb - Sisak 1994., 227-238.; Književnost bosansko-hercegovačkih franjevaca u hrvatskoj književnoj matici. Znanstveni skup Sedam stoljeća bosanskih franjevaca, Zbornik radova. Samobor 1994., 183-196; Proljeće Dživa Bunića Vučića, Dani hvarskog kazališta, XX, Split 1994, 62-92; Krbavska katastrofa 1493. i rađanje hrvatske proze, Forum, XXXII, 7-9, 1993.; Zapis na Kupi, Forum, 10-12,1993., 689-703; Čitajući posvete i predgovore u knjigama Bartola Kašića, Dubrovnik, N.S. IV, br.5, 1993, (147-169); Miroslav Krleža i Marin Držić, Republika, XLIX, 11-12, 1993., 157-168.

Aleksandar Flaker objavio je: Eine Tiergestalt an der Jahrhundertwende (Gumilevs Ziraf). U: Russische Literatur an der Wende vom 19. zum 20. Jahrhundert. Oldenburger Symposium, 371-378 (1993.), Amsterdam; Nikad više! Ranka Marinkovića prvo čitanje, Vijenac 7, 17 (1994.), Zagreb; Thesen zur Periodisierung der russischen Literatur 1892-1953, Wiener Slawistischer Almanach 32, 115-128 (1993.), Wien; O željezničkoj prozi i pruzi /Fabrio, Smrt Vronskoga/, Vijenac 12, 7 (1994.), Zagreb; Tertium comparationis: Pasternak, Ljubo Babić, Tintoretto. U: Intertekstualnost & Autoreferencijalnost, 125-134 (1993.), Zagreb; I na početku bijaše Šoljan,

Republika 1-3, 75-78, (1994.), Zagreb; Avangard slovesnyj i avangard izbobrazitel'nyj. Cvetaeva o Gončarovoj, Russian Literature, 1,1-12, (1994.), Amsterdam; Krležini gradovi, Forum XXXIII, 85-92 (1994.), Zagreb; Proučavanje početaka moderne u hrvatskoj, srpskoj i slovenskoj književnosti (1970-1989.), Wiener Slawistisches Jahrbuch 39, 7-12 (1994.), Wien; Littérature croate et Europe Centrale (Sécession et expressionisme), Revue de Littérature Comparée 3,265-273 (1994.), Paris; Magareći rep, Republika 7-8, 119-126 (1994.). Zagreb.

Proučava ikoničnost (posebno s obzirom na urbani prostor) ruske i hrvatske književnosti.

I v o F r a n g e š dovršio je drugo izdanje Povijesti hrvatske književnosti (prošireno za 230 strana i prevedeno na njemački); uredio izbor iz Tadijanovićeve poezije Čarolije (Mozaik knjiga, Zagreb 1994.) i napisao predgovor. Objavljeno i u Forumu, 7-8 /1994.; uredio knjigu poezije Luka Paljetka Singerica pod snijegom i napisao pogovor, Školske novine, Zagreb 1994.; u kolekciji Školske knjige "Ključ za književno djelo" objavio prikaz književnog djela Ivana Mažuranića (1994.); objavio recenziju djela Krešimira Nemeca Povijest hrvatskog romana. Zagreb 1994. (Dobri duh vremena), Vijenac, 1/II, Zagreb, 1994, 13; za Sabrana djela Marka Marulića napisao studiju Marulićev prijevod Petrarkine kancone "Vergine bella"; u Forumu, 9-10/1994. objavio recenziju knjige Franceta Bernika Slowenische Literatur im europäischen Kontext.

Na simpoziju o P.A. Kazaliju, Dubrovnik 1-2. prosinca 1994. održao uvodno predavanje Kazali u okviru hrvatske književnosti. U dubrovačkom kazalištu Marin Držić istim povodom održao predavanje o Kazaliju.

Za vrijeme boravka u S.R. Njemačkoj održao niz predavanja na sveučilištima u Bonnu, Göttingenu i Mannheimu: o hrvatskom realističkom romanu, o Miroslavu Krleži, o poeziji S. S. Kranjčevića, o Kranjčevićevu odnosu prema njemačkoj književnosti, o Augustu Šenoi, o "Kipu domovine" od Pavla Stoosa do Miroslava Krleže.

Dovršio treće izdanje Povijesti hrvatske književnosti.

Kao potpredsjednik Međunarodnog slavističkog komiteta sudjelovao na godišnjem zasjedanju toga tijela u Urinu, od 19. do 23. listopada 1994.

D u b r a v k o J e l č i ć objelodanio knjigu: Tri predavanja o hrvatskom pjesništvu ("Školske novine", 143 str.). Istraživao i sabrao govore Evgenija Kumičića i priredio knjigu Evgenij Kumičić: govori, Hrvatska sveučilišna naklada, 556 str., uz opširne komentare (str. 359-554). Priredio za tisak i popratio pogovorom roman Ks. Š. Gjalskoga Pronevjereni ideali, Ogranak Matice hrvatske, Zabok, 215 str. Sudjelovao izlaganjima na znanstvenim skupovima o Tadiji Smičiklasu i braći Radić, što ih je organizirala Akademija, te na još četiri druga znanstvena skupa: o Ivani Brlić-Mažuranić u Slav. Brodu, o Filipu Lukasu u Kaštelu Starom, o Antunu Barcu u Crikvenici i o Mili Budaku u Zagrebu. Objelodanio radove u zbornicima o Ivanu Lackoviću Croati i o Juliju Benešiću, te dvadesetak tekstova u časopisima ("Forum", "Kolo") i dnevnim novinama ("Vjesnik", "Večernji list"). Održao tri predavanja na Pedagoškom fakultetu u Osijeku, te još tridesetak predavanja o raznim temama u tridesetak hrvatskih gradova od Slav. Broda i Požege preko Gospića do Orebića. Na poziv Saveza hrvatskih društava u Švedskoj boravio dva tjedna u toj zemlji i održao desetak predavanja u više gradova.

S l a v k o M i h a l i ć objavio je: Orchard of Black Apples (Vrt crnih jabuka, izbor iz poezije, 74 pjesme, na engleski preveo Bernard Johnson), Erasmus, Zagreb 1994.; Petrica Kerempuh (17 pripovijesti), drugo izdanje, Meandar lektira, Zagreb 1994.; Izbor novih pjesama pod naslovom Baršunasta žena. Na slovenski preveo Marko Kravos, Sodobnost, 6/7, Ljubljana 1994.; Izbor pjesama pod naslovom Svet na razglednici. Na slovenski preveo Marko Kravos, Primorska srečanja, 159., Trst 1994.; Izbor sedam pjesama na hrvatskom, prevedeno na slovenski (Veno Taufer), engleski (Bernard Johnson; Charles Simic) i njemački (Klaus Detlef Olof). Festival Vilenica 94 (tiskano u prigodnoj publikaciji), Ljubljana, kolovoz 1994.; 17 pjesama, Republika, 11-12, Zagreb 1994.

Dobitnik nagrade: Kristal Vilenica 94. Nagrada međunarodnog žirija, Vilenica 1994., Slovenija.

N i k o l a M i l i ć e v i ć objavio je knjige: Pjesme iz tišine, Zbirka pjesama, Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb 1994., 80 str.; Izabrane pjesme, Školske novine, Zagreb 1994.; prilozi u knjigama i zbornicima: Najsvetija žrtva, Zemljo moja, Možda je tako pisano (Tri neobjavljene pjesme), U: "U ovom strašnom času", Antologija suvremene hrvatske ratne lirike, Školska knjiga, Zagreb 1994.; prilozi u časopisima: Dvanaest pjesama, Republika, 1-3, Zagreb 1994.; Viktor Vida. Uz 80. godišnjicu rođenja, Forum, 3-4, 1994, 273-277.; Sa stola i s koljena, rukovet zapisa, Hrvatska revija, 2-3, 1994., 288-302.

D r a g u t i n T a d i j a n o v i ć objavio je: Čarolije, Poezija i proza, Izbor i predgovor Ivo Frangeš, mozaik knjiga, Zagreb 1994., 400. str.

M a t k o P e i ć objavio je u 1993. godini knjige: Hrvatsko-austrijske usporednice, 1993. Peićev esej Austrija i Hrvatska. Odnosi u znanosti i umjetnosti; Hrvatske šume, Zagreb 1993. Peićev feljton o stablu i šumi u svjetskoj i hrvatskoj umjetnosti; Zelena srca grada (Parkovi Zagreba, M. Peić u knjizi vrtne arhitektice za Zagreb), Zagreb 1993.; Čitanke za osnovnu i srednju školu (izbor iz Peićevih knjiga putopisa i feljtona, Školska knjiga, Zagreb 1993.); te priloge u časopisima: Časopis Radost objavio ciklus putopisa za knjigu "Lijepa moja domovina" (Posavina br. 1, rujan, Turopolje, br. 2, listopad, Moslavina br. 3, studeni i Žumberak br. 4, prosinac 1993.); Slikar naših ljudi i krajeva (Zlatko Šulentić, 100 god. rođenja), Matica iseljenika Hrvatske, br. 5, 1993.; Kipar Franjo Laurana (XVI), Hrvatski rukopis, br. 8., studeni 1993.; Sv. Martin u Hrvatskoj, Hrvatski rukopis, br. 16, studeni 1993.

Objavio je također mnogobrojne članke u dnevnom i tjednom tisku.

Predavanja: "Austrija i Hrvatska - odnosi u znanosti i umjetnosti, od srednjeg vijeka do danas", Zagreb, 12. svibnja. Gradska čitaonica. Dani Austrije u Zagrebu; Križevci, simpozij "Križevački likovni umjetnici XIX. i XX. stoljeća".

U 1994. godini objavio je knjige: Hrvatske šume - monografija (u boji), Zagreb 1994. (Peićev feljton Hrvatske šume na slikama hrvatskih slikara i kipara); Predgovor Katalog Zagreb kak imam te rad, Vedute Zagreba u djelima hrvatskih umjetnika, Zagreb, Muzejski prostor, svibanj - rujan 1994.; Čitanke za osnovnu i srednju školu (izbor iz Peićevih knjiga putopisa i feljtona), Školska knjiga, Zagreb 1994.

Objavio je mnogobrojne priloge u dnevnom i tjednom tisku.

Predavanja: Sv. Luka zaštitnik slikara (svečanost uspostavljena ove godine na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu).

B r a n k o H e ć i m o v i ć . Izvješće o radu prikazano je u okviru djelovanja Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe.

S t a n i s l a v M a r i j a n o v i ć objavio je: M. P. Katančić, Izbor iz djela. Priredio i predgovor napisao Stanislav Marijanović, Erasmus, Zagreb 1994, 101 str.; također je objavio priloge u knjigama i zbornicima: O autoru i ovoj knjizi. U: V. Košćak, Josip Juraj Strossmayer, političar i mecena, IC Revija, 291-299 (1990.), Osijek; Jan Panonije u svom vremenu - Janovo pravo lice. U: Dani hvarskog kazališta XVI, Književni krug Split, 126-146 (1990.); Split; Protestantizam u Slavoniji za turske vladavine. U: Privlačica 1980-1990, 69-72 (1990.), Privlaka; Reljković iz drugog plana. U: Vrijeme i djelo Matije Antuna Reljkovića, HAZU, 199-212 (1991.), Osijek; Moji pređi i kategorija zavičajnosti. U: Zbornik radova o Dragutinu Tadijanoviću, HAZU-Mladost, 265-269 (1991.), Zagreb; Njemački teatar u Osijeku, Kazališni plakati i almanasi. U: Krležini dani u Osijeku 1987-1990-1991, Hrvatsko narodno kazalište - Pedagoški fakultet Osijek, 134-191 (1992.), Osijek; Povijesne drame, dramatizacije i Damjan Juda Ante Benešića. U: Isto, 129-136 (1993.), Osijek-Zagreb; V. Horvat-S. Marijanović, Književnici i književnost na vukovarskom tlu. U: Vukovar,

vjekovni hrvatski grad na Dunavu, Nakladna kuća "Dr. Feletar", 345-348 (1994.), Zagreb; Pjesnik i znanstvenik Matija Petar Katančić. U: Matija Petar Katančić, Izbor iz djela, Erasmus, 5-17 (1994.), Zagreb; Josip Generalić - rasni samorasnik. U: Josip Generalić, četrdeset godina izlaganja, Galerija likovnih umjetnosti Osijek, 10-12 (1994.), Osijek; Veliko ime pred velikim silama (M. Krleža), Književna revija 3-4, 102-107 (1994.), Osijek.

Nastavlja rad na projektu "Corpus Strossmayeranum" Pedagoškoga fakulteta u Osijeku i na projektu Matice hrvatske u Zagrebu "Stoljeća hrvatske književnosti: Djela Matije Petra Katančića i Djela Antuna Kanižlića".

N e d j e l j k o M i h a n o v i ć objavio je: Žrtva Božanskoj ljubavi, Poljica, XVIII, br. 18, 227-229, Gata 1993.; Pregled hrvatske povijesti, drugo dopunjeno izdanje, Split 1994., 251 str.; Smiona prosudba povijesne stvarnosti, Mi, List mladih, XVIII, br. 1-2, 11, Zagreb, siječanj-veljača 1994.; Starohrvatski reljefi - Baština u znakovlju (Katalog izložbe), 1-5, Zagreb, svibanj-lipanj; Sudnja Trublja Ivana Tolja. Poezija egzistencijalnog neorealizma, Mi, List mladih, XVIII, br. 7-8, 14, Zagreb, srpanj-kolovoz 1994.

L u k o P a l j e t a k objavio je knjige: Bdjenje (pjesme), AGM, Zagreb 1994, 71 str.; Miševi i mačke naglavačke (pjesme za djecu), Znanje, Zagreb 1994, 131 str.; Singerica pod snijegom, (pjesme), Školske novine, Zagreb 1994, 81 str.; Male teze o kazalištu lutaka, Vijenac-knjižnica, sv. 4, Vijenac, Zagreb, 32 str.; u: Vijenac 18 (1994.), Zagreb; prilozi u časopisima: Izložba minerala (pjesme), Republika 7-8, 5-12 (1994.), Zagreb; Šest pjesama, Vijenac 4, 27 (1994.), Zagreb; Prolegomena za Grad, Gospođi Cvijeti, Drveni stol, Podsjetnik, Veliko vijeće, Miho Pracat, Mačka koja je mnogo pila, Sto tisuća i dvjesto i devet morževa, Sapone Roberts, Zagrljaj, Riječi, Besede (pjesme), Erasmvs 9, 12, 14, 15, 19, 21, 83 (1994.), Zagreb; Poslije Hamleta (drama), Prolog 26-29, 83-143 (1993.), Zagreb (napomena: izišlo u 1994.); Uzbuna (drama), Mogućnosti 4-6, 61-74 (1994.), Split; Lijepljenje papige (novela), Erasmvs 9, 16-18 (1994.), Zagreb; Stanac u svjetlu sunca Ivanjske noći, Dubrovnik 1-2, 184-202 (1994.), Dubrovnik; O čemu je riječ u Kazalijevu Ćosu, Dubrovnik 3, 115-139 (1994.), Dubrovnik; Dubrovački mozaik, Erasmvs 9, 5-11 (1994.), Zagreb; Gospoja svijeh gospoj, Erasmvs 9, 13-14 (1994.), Zagreb; Antologijska inventura načina ljubavi, Erasmvs 9, 20 (1994.), Zagreb; uz prijevod: E.B. Browning, Portugalski soneti, 43; Još ode možda, prijevod, Lettre international 11-12, 32-34 (1993.), Zagreb (izišlo u veljači 1994.); Krunidba, prijevod, Forum 7-8, 511-518 (1994.), Zagreb; dramske praizvedbe: Poslije Hamleta, Dubrovnik, 22.7.1994. (Dubrovački ljetni festival); Čarobni instrument, Split, 1.2.1994. (Kazalište lutaka Split); A "V" će dopisati ptice, Zagreb, 17.11.1994. (Hrvatski radio, III. pr.); Božićni triptih, Zadar, 11.4.1994. (Kazalište lutaka Zadar); adaptacija i režija L. Paljetak: prema Starom i Novom zavjetu i djelima Prikazanje navišćenja prečiste Divice Marije S. Mladinića, Prikazanje od rojenja Gospodinova Š. Vitasovića, Od poroda Jezusova M. Vetranovića, Dundo Maroje M. Držića, Porođenje Gospodinovo A. Gleđevića, te o Bogojavljenskoj igri Tractus stellae, sastavio L. Paljetak; Istina o Gradu slobode (tekst za oratorij, glazba Đ. Jusić), Dubrovnik, 6.12.1994.

Istraživački rad: Transkripcija i komentar Kazalijeva pjeva Ćoso.

Nagrade: Sv. Fortunat (Recherche de la qualité) za 1993; Portorož (Slovenija) 30.4.1994. Sesame; u povodu praizvedbe drame Poslije Hamleta; Dubrovnik, 29.8.1994.; Nagrada za najbolji tekst (za Poslije Hamleta na festivalu Teatra &TD), Zagreb, 31.10.1994.

T o m i s l a v S a b l j a k . Izvješće o radu prikazano je u okviru djelovanja Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe, Odsjek za povijest hrvatske književnosti.

M i r o s l a v Š i c e l objavio je: Poezija zavičaja i proza života (predgovor), str. 5-18. U: knjizi Ksaver Šandor Gjalski, Pod starim krovovima. Edicija: Moja knjiga. Školska knjiga, 1994, 5-255 str.; Krležini hrvatski obzori u romanu "Povratak Filipa Latinovicza". Republika XLIX, br. 11-12, Zagreb 1993 (1994!), 61-69; Majstor sinteze (O književnom kritičaru Josipu Bogneru),

Varaždinski godišnjak god. 1, Ogranak Matice hrvatske, Varaždin 1994, 165-170; Pjesnički vidokruzi Dragutina Domjanića (pogovor). U: Dragutin Domjanić, Popevke, Most, Zagreb 1994, 159-161.

Istražuje povijest hrvatske književnosti 19. stoljeća.

RAZRED ZA LIKOVNE UMJETNOSTI

Organizacija i sastav

Razred za likovne umjetnosti imao je krajem 1994. godine osamnaest redovitih i osam članova suradnika.

Redoviti članovi (akademici): Kosta Angeli Radovani, Miroslav Begović, Cvito Fisković, Branko Fučić, Ljubo Ivančić, Želimir Janeš, Ferdinand Kulmer, Boris Magaš, Andre Mohorovičić, Velimir Neidhardt, Ivo Petricioli, Zlatko Prica, Kruno Prijatelj, Nikola Reiser, Frano Šimunović, Josip Vaništa, Šime Vulas i Ante Vulin.

Članovi suradnici: Radovan Ivančević, Branko Kincl, Tonko Maroević, Andrija Mutnjaković, Sena Sekulić, Miroslav Šutej, Marija Ujević-Galetović i Melita Viličić.

Tajnik Razreda je *Miroslav Begović,* a zamjenik tajnika *Šime Vulas.* Na Skupštini Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, održanoj 12. svibnja 1994. godine, izabran je za redovitog člana Josip Vaništa, a na Skupštini održanoj 17. studenoga 1994. potvrđen je izbor Miroslava Begovića za tajnika Razreda, za člana Predsjedništva Akademije izabran je Andre Mohorovičić.

Znanstvenoistraživačka i ostala djelatnost

Tijekom godine Razred je održao 8 redovitih sjednica, te više sastanaka odbora, sekcija arhitekata i komisija osnovanih pri Razredu. Na sjednicama se raspravljalo o raznim tekućim pitanjima i poslovima iz života i rada Razreda. Raspravljalo se o izboru novih članova Razreda i Predsjedništva Akademije, o izdavačkoj djelatnosti; Razred je posebno puno vremena posvetio organizaciji znanstvenog skupa o životu i radu arhitekta Viktora Kovačića. Nastavljena je suradnja između zavoda za zaštitu spomenika kulture i zaštite prirode, galerijskih i muzejskih ustanova, te restauratorskih ustanova i pojedinih ustanova Akademije. Raspravljalo se također o Zakladi i izmjeni Statuta Akademije.

Važniji zaključci i prijedlozi doneseni na sjednicama:

Na 1. redovitoj sjednici, održanoj 28. siječnja, nominirani su kandidati za izbor novih članova Razreda.

- Razred je razmatrao prijedlog za osnivanje Razreda za tehničke znanosti i dostavio mišljenje Predsjedništvu Akademije.
- Razmatran je izvještaj i prihvaćeni prijedlozi Odbora za vođenje brige o radu muzejsko-galerijskih jedinica Akademije, Strossmayerove galerije, Kabineta grafike i Gliptoteke: svaka djelatnost pojedinih jedinica treba biti dostavljena Razredu na znanje; prihvaćen je, načelno, plan rada jedinica; za izložbu trijenala, koja će se održati u Gliptoteci predložen je u žiri akademik Kosta Angeli Radovani, a u Odbor akademik Želimir Janeš.
- Razred je primio na znanje osnivanje Odbora za proslavu obljetnice arhitekta Viktora Kovačića, raspravljao je o koncepciji i sadržaju znanstvenog skupa i izložbe.
- Članovi Razreda su se složili da se kao kandidat za Nagradu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti nominira slikar Ivan Šebalj. Pismeni prijedlog će izraditi akademik Ferdinand Kulmer.

- Raspravljalo se o Statutu Akademije i Zakladi. Prijedlozi i primjedbe dostavljeni su Predsjedništvu Akademije.

- Raspravljan je prijedlog Predsjedništva Akademije za osnivanje Croatian Academy Pressa i za predstavnike Razreda imenovani su akademici Boris Magaš i Velimir Neidhardt.

Na 2. redovitoj sjednici, održanoj 1. ožujka 1994. godine, izvršeno je glasovanje za nominirane nove članove Razreda.

- Raspravljano je o Zakladi Hrvatske akademije.

Na 3. redovitoj sjednici, održanoj 7. travnja, Razred je odlučio jednoglasno da se za Nagradu Hrvatske akademije predloži slikar Ivan Šebalj.

- Raspravljan je Nacrt izmjena i dopuna Zakona o Akademiji i teze za raspravu o izmjenama i dopunama Statuta Akademije. Izabrana je uža skupina članova u sastavu: akademici M. Begović, A. Mohorovičić, V. Neidhardt i A. Vulin, koja će u ime Razreda sastaviti pismeni prijedlog.

- Razred je dao preporuku mr. Sanji Cvetnić za izbor u zvanje znanstvenog asistenta.

Na 4. redovitoj sjednici, održanoj 13. svibnja, iznesen je prijedlog Razreda u vezi s izmjenama i dopunama Statuta Akademije, koji će se dostaviti Predsjedništvu.

- Na prijedlog Odbora za vođenje brige o radu muzejsko-galerijskih jedinica Akademije, zaključeno je da Strossmayerova galerija starih majstora dostavi Razredu koncepciju nove izložbene postave Galerije s popisom izložaka iz godina 1947. i 1984., zatim da se dogovori s Upravom Moderne galerije revizija inventara slika koje su vlasništvo Strossmayerove galerije; Razred je odlučio u načelu podržati osnivanje radionice za kalkografski otisak u okviru Kabineta grafike; u sklopu rada Gliptoteke, Razred je zatražio izradu razvojne koncepcije prostornog proširenja Gliptoteke na slobodni prostor u granicama postojeće parcele.

Na 5. sjednici, održanoj 1. srpnja, izvršene su pripreme za prijedlog kandidata za članove Uprave i Predsjedništva Akademije.

- Razred je podržao inicijativu za uspostavljanje suradnje s Ruskom akademijom znanosti i Makedonskom akademijom na naukite i umetnostite.

- Raspravljalo se o pripremama za otvaranje Hrvatskog muzeja arhitekture.

Na 6. redovitoj sjednici, održanoj 29. rujna, proveden je postupak za nominiranje članova Predsjedništva i Uprave Akademije i prijedlog dostavljen Predsjedništvu Akademije, a na 7. redovitoj sjednici, održanoj 13. listopada doneseni su konačni prijedlozi Razreda i dostavljeni Predsjedništvu Akademije.

Na 8. redovitoj sjednici, održanoj 13. prosinca, razmatran je prijedlog Strossmayerove galerije za stalnu izložbenu postavu i mogućnost uključivanja prof. Vladimira Markovića, Filozofski fakultet u Zagrebu, u rad na tom projektu.

- Razmatran je prijedlog za pokroviteljstvo nad znanstvenim skupom u povodu obilježavanja 150. obljetnice rođenja Ise Kršnjavoga; u Koordinacijski odbor Skupa izabran je A. Mohorovičić.

- Za sudjelovanje u radu Kolokvija: Volosko - povijesni grad u suvremenoj gradskoj konglomeraciji, izabrani su u ime Razreda B. Magaš i A. Mohorovičić.

- Razmatran je i prihvaćen prijedlog da se u Hrvatskom muzeju arhitekture priredi izložba "Neue Häuser", koja bi se preuzela iz Beča, početkom godine 1995.

Prihvaćene recenzije rukopisa

- A. Glibota, Važnost umjetničkog stvaralaštva za razvoj okoliša - od efemernog do stalnog, od arhitekture neba do arhitekture budućnosti, 1. redovita sjednica, 28. siječnja 1994.

- R. Ivančević, "Barbarska" umjetnost ili kontinuitet antike, "slobodni oblici" ili franjevačko-benediktinska veza?, 4. redovita sjednica, 13. svibnja 1994.
- I. Petricioli, Skulptura od VIII. do XI. stoljeća, 4. redovita sjednica, 13. svibnja 1994.

Objavljena edicija

- Bulletin Razreda za likovne umjetnosti br. 1 (60), 64 str., glavni i odgovorni urednik M. Begović.

Znanstveni skupovi i izložbe

Razred za likovne umjetnosti i Hrvatski muzej arhitekture Hrvatske akademije priredili su znanstveni skup Arhitekt Viktor Kovačić. život i djelo. Znanstveni skup je održan od 20. do 23. listopada u palači Akademije, u povodu obilježavanja 900. obljetnice prvog pisanog spomena grada Zagreba, 75. obljetnice Odjela za arhitekturu Tehničkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i 70. obljetnice smrti arhitekta Viktora Kovačića. Članovi Organizacijskog odbora bili su, uz članove Razreda, predstavnici Arhitektonskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Gradskog poglavarstva, Muzeja grada Zagreba, Državne uprave za zaštitu kulturne i prirodne baštine, Instituta za povijest umjetnosti i Arhitektonskog projektnog zavoda Plan. Predsjednik Organizacijskog odbora bio je akademik Miroslav Begović. Uz znanstveni skup, priređena je i izložba izvornih radova arhitekta Viktora Kovačića u Hrvatskom muzeju arhitekture te izložba predmeta dizajniranih od V. Kovačića u Muzeju za umjetnost i obrt. Za sudionike Skupa organiziran je posjet Kovačićevom stanu u Masarykovoj ulici br. 21 i posjet Narodnoj banci Hrvatske kako bi se razgledala zgrada Burze, jedno od najznačajnijih njegovih djela.

U ime Hrvatske akademije Znanstveni skup je otvorio akademik Milan Moguš, glavni tajnik, zatim je u ime Razreda sve referente i sudionike pozdravio razredni tajnik akademik Miroslav Begović. Izložbu je otvorio akademik Ivo Padovan, potpredsjednik Akademije, a akademik Andre Mohorovičić govorio je o potrebi i značenju osnivanja Hrvatskog muzeja arhitekture, Život i djelo arhitekta Kovačića predstavljeno je u 18 referata, od kojih je jedan održao gost iz Austrije, prof. dr. Boris Podrecca. Svi su referati pripremljeni za tisak u Zborniku radova Znanstvenog skupa.

Organizaciju znanstvenog skupa Arhitekt Viktor Kovačić, život i djelo novčano su omogućili Gradski sekretarijat za kulturu Gradskog poglavarstva, Ministarstvo znanosti, Projektni zavod Plan, Goethe institut u Zagrebu te Hrvatski kulturni klub i Klub sveučilišnih nastavnika priređivanjem domjenaka za sudionike Znanstvenog skupa.

U sklopu održavanja znanstvenog skupa Arhitekt Viktor Kovačić, život i djelo i obilježavanja 900. obljetnice prvog pisanog spomena grada Zagreba, otvoren je u Ulici I. G. Kovačića 37 u Zagrebu Hrvatski muzej arhitekture, prigodnom izložbom izvornih nacrta Viktora Kovačića. Izložbu su postavili akademik Ante Vulin i mr. Mario Beusan. Izloženi izvorni nacrti posuđeni su iz Državne uprave za zaštitu kulturne i prirodne baštine i Kabineta za arhitekturu i urbanizam.

U okviru Znanstvenog skupa, članovi Razreda: akademici M. Begović, B. Magaš, A. Mohorovičić, V. Neidhardt i član suradnik A. Mutnjaković, su položili vijenac na grob arhitekta Viktora Kovačića, na groblju Mirogoj u Zagrebu.

Hrvatski muzej arhitekture

Razred za likovne umjetnosti tijekom godine ostvario je odluku donesenu na 9. redovitoj sjednici od 9. prosinca 1991. godine kada je prihvaćeno da se djelatnost Kabineta za arhitekturu i urbanizam proširi na muzejsku djelatnost, odnosno Hrvatski muzej arhitekture. Ta odluka Razreda podržana je na sjednici Predsjedništva Akademije od 29. siječnja 1992. godine.

Osnovna je djelatnost Muzeja sustavno prikupljanje, čuvanje, stručna zaštita te stručna i znanstvena obrada i prezentiranje arhitektonskih crteža, planova i nacrta, skupljenih u Kabinetu za arhitekturu i urbanizam i u građi Majstorske radionice o djelovanju Zagrebačke škole, kao osnove moderne arhitekture u Hrvatskoj. Svrha je muzejske djelatnosti da prikupljena arhitektonska dokumentacija, kao dio nacionalne i opće kulturne baštine služi kulturnim i znanstvenim potrebama naroda i da bude sačuvana za buduće naraštaje.

Članovi Razreda za likovne umjetnosti proveli su tijekom godine niz akcija kako bi se prostorije nekadašnje majstorske radionice arhitekata prilagodile potrebama muzejskog prostora te je u tu svrhu preuređena čitava unutrašnjost zgrade u Ul. I. G. Kovačića 37. Čitav ovaj veliki posao novčano je omogućen isključivo sponzorstvom raznih arhitektonskih i građevinskih poduzeća i radionica, a to su: Industrogradnja, Monter-Elektro, Dekor, Tehnika, HEP Elektra, Podomont, Exportdrvo-Inženjering, Staklo, Interijer Jurić, Plan, Grič, Javor, Milivoj Herceg, Armont, Final-Projekt, Špiel, Interkonzalting i Mozaik. Suradnja članova Razreda i navedenih organizacija pokazala se vrlo uspješnom te je Hrvatski muzej arhitekture otvoren na vrijeme, kako bi se Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti mogla i na ovaj način priključiti obilježavanju 900. obljetnice prvog pisanog spomena grada Zagreba, otvaranjem vrlo uspjele izložbe radova arhitekta Viktora Kovačića.

Za redovitu djelatnost Muzeja predviđeno je zapošljavanje dvaju djelatnika u stalnom radnom odnosu te je zatražena podrška Ministarstva prosvjete i kulture za reaktiviranje oslobođenog radnog mjesta savjetnika u Kabinetu za arhitekturu i urbanizam i financiranje još jednog radnog mjesta. Kako dosad dogovor nije postignut, zahtjev će se ponoviti novom Ministarstvu kulture.

Komemoracije

Dana 16. veljače, održan je u palači Hrvatske akademije komemorativni sastanak u spomen akademiku Vojinu Bakiću. O životu i radu preminulog akademika govorili su akademik Kosta Angeli Radovani i član suradnik Tonko Maroević.

Dana 12. travnja održan je u palači Hrvatske akademije komemorativni sastanak u spomen akademiku Edi Kovačeviću. O životu i radu preminulog akademika govorili su akademik Andre Mohorovičić i član suradnik Radovan Ivančević.

Svečana sjednica

U povodu 100. obljetnice rođenja i 10. obljetnice smrti akademika Marina Tartaglie, Razred je priredio svečanu sjednicu dana 29. lipnja u palači Akademije. O životu i radu dugogodišnjeg člana Razreda su govorili akademici Andre Mohorovičić i Josip Vaništa i član suradnik Tonko Maroević.

Odbori Razreda

U sklopu Razreda djelovao je Redakcijski odbor časopisa Bulletin Razreda za likovne umjetnosti (glavni i odgovorni urednik Miroslav Begović), zatim Odbor "Arhitektura u turizmu i slobodnom vremenu" pri Znanstvenom savjetu za turizam Hrvatske akademije, Odbor za vođenje brige o radu muzejsko-galerijskih jedinica Akademije i Organizacijski odbor znanstvenog skupa i izložbe radova arhitekta Viktora Kovačića.

Funkcije članova Razreda

M. Begović u Hrvatskoj akademiji je član Izvršnog odbora Znanstvenog savjeta za turizam, Odbora za Statut i Odbora za organizaciju znanosti. Glavni je urednik Bulletina Razreda za likovne umjetnosti. Voditelj je poslediplomskog studija "Arhitektura u turizmu i slobodnom vremenu". Član je matične komisije Zajednice sveučilišta za područje arhitekture i urbanizma, geodezije i građevinarstva. Predsjednik je Odbora Razreda za praćenje rada muzejsko-galerijskih jedinica Akademije.

B. Fučić je predstavnik Razreda u Europskom projektu Akademije. Član je Akademijina Odbora za ekologiju i predstavnik Razreda u Znanstvenom savjetu za zaštitu prirode.

F. Kulmer je predstavnik Razreda u Akademijinom Odboru za međunarodnu suradnju.

A. Mohorovičić imenovan je petim članom Uprave Hrvatske akademije u prvoj polovici mandata; predstavnik je Razreda u Odboru za slobodu misli i ljudska prava, u Europskom projektu Akademije. Predsjednik je Odbora za narodni život i običaje, član je Odbora za gradnju Nacionalne i sveučilišne biblioteke i Odbora za obnovu zagrebačke katedrale.

V. Neidhardt je potpredsjednik Zaklade Hrvatske akademije. Voditelj je cjelokupnog projekta za novu Nacionalnu i sveučilišnu biblioteku u Zagrebu. Član je uredništva Vjesnika Akademije.

A. Vulin obavlja funkciju predsjednika Komisije za ocjenu arhitektonskih rješenja Gradskog poglavarstva grada Zagreba.

Članovi Organizacijskog odbora znanstvenog skupa o arhitektu Viktoru Kovačiću bili su članovi Razreda: M. Begović, predsjednik, B. Magaš, A. Mohorovičić, V. Neidhardt, Z. Prica, A. Vulin, A. Mutnjaković i S. Sekulić-Gvozdanović.

S. Sekulić-Gvozdanović je redoviti član "Commité International pour la Metrologie Historique.

Djelatnost članova Razreda

K o s t a A n g e l i R a d o v a n i uz umjetnički i kreativni rad u atelijeru izradio je brončano spomen-poprsje Markantuna de Dominisa. Spomenik je otkriven u Rabu, 2. listopada u povodu održavanja znanstvenog skupa o Markantunu de Dominisu, crkvenom reformatoru i znanstveniku.

M i r o s l a v B e g o v i ć je voditelj projekta Sanacija ljetnikovca Sorkočević na Lapadu, u sklopu realizacije The Getty Grant Programm i Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Voditelj je znanstvenog projekta Ministarstva znanosti i tehnologije Analiza i smjernice arhitektonsko-prostornih koncepcija u turizmu na tlu Hrvatske. Sudjelovao je na 20. zagrebačkom salonu Arhitektura, urbanizam, interijer (Izložba natječajni projekt Blok Badel, Zagreb 1993.); idejni projekt trgovačko-poslovno-stambena uglovnica, Zagreb, Šubićeva ul., projekt 1993. godina; restoran Potok,

interijer, Zagreb, Tkalčićeva ul. 5, realizacija 1994. Objavio je: Hrvatski muzej arhitekture, Bulletin Razreda za likovne umjetnosti, god. XLII br. 1 (60), Zagreb 1994.

Na znanstvenom skupu Arhitekt Viktor Kovačić, Život i djelo, Zagreb, 20-23. listopada 1994. godine, održao je referat Interijeri Viktora Kovačića.

U tijeku je rad na objavljivanju vlastitih radova: revitalizacija u urbanim jezgrama.

Cvito Fisković objavio je: Radovanovo značenje (Il significato di Radovan), Zbornik Majstor Radovan i njegovo doba, Muzej grada Trogira, Trogir 1994, 7-18; O majstorima crkve Staroga Grada na Hvaru, Zbornik K. Jurišića, sv. 25, Split 1994, 487-494; Vinko Foretić u zaštiti spomenika kulture, Zbornik Vinka Foretića, Dubrovnik 1994, 101-108; Nekoliko narodnih pjesama 19. stoljeća, Čakavska rič 1, Split 1994, 3-22; Ka cjelovitom viđenju starohrvatskoga Solina, Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku, Disputationes Salonitanae IV, Split 1994, 7-8; Od Macanovićeve skice do izradbe pročelja crkve u Nerežišćima na Braču, Peristil XXXV-XXXVI, Zagreb 1994, 181-186; Zlato i srebro Splićana u 16. stoljeću, Kulturna baština XVIII/24, Split 1994, 61-76.

Nagrada za životno djelo, Grb grada Splita, Gradsko poglavarstvo, 14. siječnja 1994.

Branko Fučić priredio je za tisak s predgovorom i transliteracijom teksta knjigu riječkog isusovca na riječkom govoru hrvatskog čakavskog narječja, O. Nikola Hermon, Brašno duhovno, Ljubljana 1993, reprint Rijeka; Sv. Vid, Katedrala, Rijeka, Hrvatska, četiri paralelna izdanja na hrvatskom, talijanskom, njemačkom i engleskom jeziku, Udine 1994; Veli malomišćanski čovik, esej u Monografiji dr. Borisa Vizintina o riječkom slikaru J. Morretti Zajcu, Rijeka 1994; Esej u fotomonografiji Petra Trinajstića Opatija, Opatija-Udine 1994; Brseč, šetnja kroz grad, Liburnijske teme, sv. 8, Opatija 1994, 111-132; Janešova glagoljica, Bulletin Razreda za likovne umjetnosti 1 (60), Zagreb 1994; Majstor Albert iz Konstanza, Istarska danica za 1995. godinu, Pazin-Pula 1994; Terra incognita, 31 emisija o kulturnopovijesnim temama na Radio-Rijeci, Rijeka 1994; Valun na otoku Cresu, Crkva sv. Marka na Bućevu (nalazište Valunske ploče, istraživanja, projekt konzerviranja i prezentiranja, vođenje radova).

Ljubo Ivančić nastavlja umjetnički rad u atelijeru.

Želimir Janeš na izložbama likovnih radova: Zagrebačka akademija likovnih umjetnosti, München, lipanj 1994; XXIV Fidem, Budimpešta, svibanj-lipanj 1994; Zaštita okoliša, Rovinj-Crveni otok, lipanj 1994; More ljudi obala, Šibenik, srpanj-listopad 1994; Triennale hrvatskog kiparstva, Zagreb, rujan-studeni 1994; Musée Olympique, Lausanne, listopad 1994.

Andre Mohorovičić objavio je: Barok u Varaždinu, Radovi Zavoda za znanstveni rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Varaždinu, knj. 6-7, Varaždin 1994; Hrvatska kulturna snaga u kataklizmi našeg vremena, Bulletin Razreda za likovne umjetnosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, XLII, 1 (60), Zagreb 1994; Hrvatsko rano graditeljstvo, Hrvatska danas (Croatia today), god. I, br. 1, Zagreb 1994; Cesta kaj mi povedati znaš, Forum Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, 5-6, Zagreb 1994; Hrvatska - povijesno-kulturni identitet, "Hrvatska", izdanje Marin Držić, Zagreb 1994.

Velimir Neidhardt objavio je: Arhitektura u demokratskom društvu, Vjesnik Hrvatske akademije 3-4, Zagreb 1994, 87-88; Što s NSB?, Vjesnik Hrvatske akademije 3-4, Zagreb 1994, 95-105; Sjaj i bijeda redizajna, Vijenac 14, Zagreb 1994, 26; Kevin Lynch i Maks Fabiani - Eksplicitno i implicitno o slici grada, Prostor 3-4, Zagreb 1994.

Izlagao je na izložbama: Zagreb - Star, lijep i živ, u povodu 900. obljetnice zagrebačke nadbiskupije, Umjetnički paviljon, siječanj 1994; 29. zagrebački salon, Muzejski prostor, Zagreb, listopad-prosinac 1994; Izložba natječajnih radova za župnu crkvu na Volovčici u Zagrebu, Župna crkva Kraljice sv. Krunice, Zagreb, studeni 1994; bio je autorom izložbe: Kritička retrospektiva 29.

zagrebačkog salona - izložba In memoriam Drago Galić 1907-1992, Muzejski prostor, Zagreb 1994. (zajedno s Lj. Biondić).

U tijeku su radovi na: Interijer ugostiteljskog objekta na uglu Bakačeve ul. i Pod zidom u Zagrebu; Urbanističko-arhitektonska prostorna koncepcija Projekta 2000: EE Village Vrutak - The Mediterranean Eco and Ethno Resort, Podgora 1994. (zajedno s D. Milasom); Novo idejno arhitektonsko rješenje ansambla upravne zgrade "Gradska groblja s.p.o." na Mirogoju, Zagreb 1994. Voditelj je projekta za novu zgradu Nacionalne i sveučilišne biblioteke u Zagrebu. Uz autorske intervencije i praćenje izvedbe, dovršen je niz projekata eksterijerskih i interijerskih arhitektonskih sustava, te prostornooblikovnih inovacija i transformacija (zajedno s D. Mance).

Dodijeljena mu je druga nagrada na natječaju za arhitektonsko idejno rješenje Župne crkve u naselju Volovčica u Zagrebu.

I v o P e t r i c i o l i objavio je: Orme dei Crivelli nell'opera pittorica di Pietro Jordanić, Studi per Pietro Zampetti, Ancona 1993, 106-109; Romanička skulptura zadarske katedrale, Majstor Radovan i njegovo doba, Trogir 1994; Novi podaci o renesansnim majstorima u Zadru, Radovi Filozofskog fakulteta u Zadru 32, Razdio povijesnih znanosti 19, Zadar 1993, 217-230; Arhivske bilješke o zlatarstvu XIV. st. u Splitu i Zadru, Peristil XXXV-XXXVI, Zagreb 1992-93, 47-54.

U tijeku su istraživački radovi: Projekt Ministarstva znanosti: Predromanika i romanika u Hrvatskoj, knjiga; Projekt Urbanizam primorskih gradova, pri Mediteranskom centru u Splitu; Povijest zadarskog urbanizma.

K r u n o P r i j a t e l j objavio je: Una proposta per Carlo Maratti a Dubrovnik, Studi per Pietro Zampetti, Ancona 1993, 453-454; Pala sv. Paulina u Franjevačkoj crkvi u Sinju, Kačić XXV (Zbornik u čast fra Karla Jurišića), Split 1993, 619-624; Doprinos Vinka Foretića povijesti umjetnosti Dubrovnika, Zbornik radova o Vinku Foretiću, Dubrovnik-Korčula 1994, 109-116; Radovanov portal i Emanuel Vidović, Majstor Radovan i njegovo doba, Trogir 1994, 307-312; Likovni barok u Boki kotorskoj, Dubrovnik IV, 4, Dubrovnik 1994, 219-233; Prijedlog za Urbana Bavarca, Peristil XXXV-XXXVI, Zagreb 1993, 143-150; Portreti biskupa Ivana i Luigia Skakoca u Kaštelima, Kaštelanski zbornik 4, Kaštela 1994, 195-200; Štete na hrvatskoj umjetničkoj baštini i problemi njezine obnove, Vjesnik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti III, 1-2, Zagreb 1994, 7-12; Replika portreta biskupa Strossmayera J.P. Mückea u samostanu Tolisa, Bulletin Razreda za likovne umjetnosti, XLII, 1 (60), Zagreb 1994, 11-14.

Tijekom godine 1994. sudjelovao je na znanstvenim skupovima i kongresima: Nekoliko umjetničkih slika sv. Klare u Splitu, referat na znanstvenom skupu: Sv. Klara i naše vrijeme, Split, 7. listopada 1993; La pittura in Dalmazia nel Quatrocento e i suoi legami coll' altra sponda, referat na kongresu Quatrocento Adriatico, u organizaciji John Hopkins University u Baltimoreu, Firenze, 16. lipnja 1994; prezentacija kataloga izložbe Sveti trag, Muzej Mimara, Zagreb, 22, rujna 1994; Kasnogotičko slikarstvo u Dalmaciji i rezultati najnovijih istraživanja, referat na kongresu Gotika u Sloveniji, Ljubljana 20. listopada 1994; u ime Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti održao je pozdravne riječi u slijedećim prigodama: Proslava 100. obljetnice Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika u Splitu, Split, 27. listopada 1994; na otvaranju znanstvenog skupa Sv. Klara i naše vrijeme i na otvorenju XIII. međunarodnog kongresa za starokršćansku arheologiju, Split, 25. rujna 1994. godine.

U tijeku je rad na istraživanju iz hrvatske povijesti umjetnosti, s posebnim obzirom na Dalmaciju i Istru, obrađujući mnoga razdoblja i probleme naročito hrvatskog slikarstva i skulpture od 13. do 20. stoljeća.

U povodu 70. obljetnice života prezentiran je Prijateljev zbornik u izdanju Regionalnog zavoda za zaštitu spomenika kulture u Splitu u dva sveska, Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji 32-33.

Dodijeljena mu je plaketa Zlatni grb grada Splita, u Splitu, 30. prosinca 1993. godine.

Josip Vaništa izlagao je na samostalnoj izložbi u Karlovcu, veljača-ožujak 1994; Europa, Europa - stoljeće avangarde u srednjoj i istočnoj Europi, Kunst und Austellunghalle, Bonn, 5-16.10.1994; samostalna izložba, Zagreb, Galerija A, listopad-studeni-prosinac 1994.

Objavio je: Zapisi, Kratis, Zagreb 1994, 100 str.; Leo Junek Pisma, Slikarski dnevnik, Bulletin Razreda za likovne umjetnosti 1 (60), Zagreb 1994, 53-60.

Šime Vulas izlagao je na izložbama: 20 godina ZILIK-a Karlovac, Zagreb, Muzejski prostor, 12-22. siječnja 1994; Aleja skulptura za savski nasip, Zagreb, galerija ULUPUH, 20. 1 - 10. 2. 1994; Hrvatski umjetnici za Trsteno, Katalog donacije SHDLU, Zagreb 1994; Izložba Akademije likovnih umjetnosti, Singen, Freiburg, München 1994; Plehan - ponovno rađanje, Beč, lipanj-kolovoz 1994; Zagrebu za obljetnicu, Zagreb, Muzejsko-galerijski centar, rujan-listopad 1994; Muzej Vukovara u progonstvu, Split, Galerija umjetnina, lipanj-srpanj 1994; Dubrovnik, Umjetnička galerija, srpanj-kolovoz 1994.

Sudjelovao je na dobrotvornoj aukciji umjetnina: Hrvatski umjetnici Klinici za neurologiju, Zagreb, Hotel Intercontinental, 8. prosinca 1994.

Izvedba: Skulptura "Tvrdalj", bronca 200 cm, postavljena u parku u Zagrebu, Opatovina.

Ante Vulin sudjelovao je na izložbi 29. zagrebačkog salona, Zagreb, Muzejski prostor, 29.10 - 11.12.1994. Voditelj je projektantskog nadzora na gradnjama koje su u tijeku: Crkva i župni ured, Jordanovac 110, Zagreb; Dom Družbe sestara Srca Isusova, Alagovićeva 44, Zagreb; Muzej grada Zagreba, rekonstrukcija i uređenje, Opatička 20-22, Zagreb.

U tijeku je rad na idejnom rješenju adaptacije građevine Trg bana Jelačića 1, Zagreb i idejnom rješenju objekata u Vlaškoj ul. 55, 57, 59 i 59a.

Radovan Ivančević objavio je: Milan Prelog i teorija o pasivnoj i aktivnoj negaciji antike, Milan Prelog, Između antike i romanike, Djela 2, Zagreb 1994, 5-16; Zagorski dvorci Ivana Lovrenčića, predgovor mapi serigrafija, Zagreb 1994; Solinska crkva u Gradini: izuzetak ili tip?, Bulletin Razreda za likovne umjetnosti XLII 1 (60), Zagreb 1994, 47-52; Morfološka i strukturalna analiza lunete Radovanova portala (prilog metodi stilskog definiranja i likovne valorizacije), Zbornik radova Majstor Radovan i njegovo doba, Trogir 1994, 91-105; Trolisna pročelja renesansnih crkava u Hrvatskoj, Peristil 35/36, 1992/93, 85-120; Mobilne multikompozicijske grafike Miroslava Šuteja, Život umjetnosti 54/55, 1993/94, 64-69; Preispitivanje apstrakcije, Život umjetnosti 54/55, 1993/94, 84; Društvo povjesničara umjetnosti Hrvatske od SDPUJ do CIHA, Život umjetnosti 54/55, 1993/94, 101-110.

Andrija Mutnjaković objavio je znanstvene i umjetničke radove: Sretan grad, knjiga na hrvatskom i engleskom jeziku; prilog: Franjo Petrić, La cittá felice, Venetia 1553., faksimil originala, prijevod na hrvatski i osuvremenjeni talijanski, Architectonica Croatica, Zagreb 1993, 146 str., ilustrirano; projekt i djelomična realizacija Kazališta Trešnja u Zagrebu sa specifičnim intenzivnim oblikovanjem pročelja; projekt i započeta realizacija zatvorenog bazena u sastavu Turističkog naselja Duga uvala kraj Pule; projekt župne crkve Sv. Terezije u Zagrebu u obliku rekonstrukcije kružnog hrama sa slike idealnog renesansnog grada, čiji autor je Luciano Laurana (Lucijan Vranjanin, oko 1470); projekt dominikanske župne crkve u Zagrebu; projekt salezijanske crkve u sastavu Studentskog naselja Stjepan Radić u Zagrebu, u obliku suvremene reinterpretacije ranoromaničke hrvatske sakralne arhitekture; studija formiranja rekreacijskog centra mladeži grada Zagreba u Savudriji (3.000 kreveta).

Istraživački rad u tijeku: studija i obrada teksta knjige o urbanizmu Rima u doba Siksta V; studija i obrada teksta o arhitekturi hrvatskog kraljevskog grada Knina (zajedno sa Senom Sekulić-Gvozdanović). Studija koncepcije izgradnje turističkih naselja mladeži (Duga uvala, Crikvenica).

Tijekom godine surađivao je na realizaciji znanstvenog skupa o arhitektu Viktoru Kovačiću i na realizaciji osnivanja Hrvatskog muzeja arhitekture.

Sena Sekulić - Gvozdanović objavila je: Crkve-tvrđave u Hrvatskoj, Školska knjiga, Zagreb 1994, 164 str.; Two measures from Kvarta (Lika, Croatia), Cahiers de Métrologie, Edition du Lys, Ed. J. C. Hocquet, Tomes 11-12, 1994, 489-500; Sustavi povijesnih mjera, Uvod u istraživanja hrvatske metrologije I, Prostor, vol. 2, br. 1-2, Zagreb 1994, 49-76.

Sudjelovala je na izložbi: Kongres hortikulture, Tongji University Shanghai, Kina, svibanj 1994. Projekt uređenja hortikulture za džamiju u Zagrebu.

U tijeku je istraživački rad: studij utvrde-burga grada Knina - priprema za monografiju, izdanje društva "Braća hrvatskog Zmaja". Dalji rad na metrologiji Hrvatske. Organizacija monografije Utvrđeni samostani u Hrvatskoj.

Marija Ujević dobila je nagradu: Nagrada i izvođenje za skulpturu, zajedno s Tomislavom Kožarićem, za Lipik, 1993.

RAZRED ZA GLAZBENU UMJETNOST I MUZIKOLOGIJU

Organizacija i sastav

Razred za glazbenu umjetnost i muzikologiju imao je krajem 1994. godine 8 redovitih članova i 6 članova suradnika.

Redoviti članovi (akademici): Jerko Bezić, Pavle Dešpalj, Natko Devčić, Anđelko Klobučar, Koraljka Kos, Ivo Maček, Ivan Supičić i Lovro Županović.

Članovi suradnici: Nikša Gligo, Stanko Horvat, Frano Parać, Ruben Radica, Ennio Stipčević i Stanislav Tuksar.

Na Izbornoj skupštini Akademije održanoj 12. svibnja izabran je za člana suradnika dr. Ennio Stipčević, znanstveni suradnik u Odsjeku za povijest hrvatske glazbe Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe. Na skupštini Akademije održanoj 17. studenoga izabran je za člana Predsjedništva akademik Natko Devčić, a potvrđen je izbor akademika Ivana Supičića za tajnika Razreda. Na sjednici Predsjedništva održanoj 5. prosinca izabran je akademik Natko Devčić za člana Uprave (u drugoj polovici mandata).

Tajnik Razreda je akademik *Ivan Supičić,* a zamjenik tajnika akademik *Jerko Bezić.*

Razred je u 1994. godini održao 7 redovitih sjednica.

Znanstvenoistraživačka i ostala djelatnost

Razred je nastavio svojom redovitom djelatnošću u okviru općih zadataka i programa Akademije, a posebno u okviru umjetničkog i znanstvenog djelovanja u području skladateljstva, muzikologije, pedagogije i reproduktivne djelatnosti.

Svoju aktivnost na području glazbene umjetnosti i muzikologije članovi Razreda obavljali su u okviru Muzičke akademije u Zagrebu, u Odsjeku za povijest hrvatske glazbe Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe, te u Zavodu za istraživanje folklora.

Razred je na svojim sjednicama rješavao niz tekućih pitanja i zadataka od interesa za Razred i cijelu Akademiju. Tako je proveden postupak za izbor novog člana suradnika, kao i predlaganje i izbor članova Predsjedništva.

U skladu s Pravilnikom o dodjeljivanju Nagrade Akademije za najviša znanstvena i umjetnička dostignuća, provedena je kandidatura i predloženo da se u ovoj godini Nagrada za područje glazbe dodijeli članu suradniku Frani Paraću za Misu Marulianu. Nagrada mu je uručena na Dan Akademije 29. travnja o.g.

Član Razreda akademik Koraljka Kos dobila je Nagradu "Bartol Kašić" za "Pavlinski zbornik".

Razred je u skladu s odlukama Predsjedništva Akademije prihvaćao dopune Statuta, prijedloge za izmjenu Statuta o Zakladi, izmjenu Pravilnika za dodjelu Nagrada, kao i Pravilnik o izdavačkoj djelatnosti.

Razred je na svojim sjednicama redovito primao izvješća o radu Odbora za Europski projekt i dao punu podršku izdanju publikacije "Hrvatska i Europa. Kultura, znanost i umjetnost". Razred je dao svoju suglasnost na prijedlog spajanja Odbora za Europski projekt i Uprave Croatian Academy Pressa u jedinstven odbor pod nazivom Europski projekt, jer je projekt pod takvim nazivom uključen u službeni program "Svjetskog desetljeća kulturnog razvoja" UNESCO-a.

Na sjednicama Razreda redovito se raspravljalo o izdavačkoj djelatnosti za koju se Razred neposredno brine. Recenziran je i prihvaćen za tisak niz rukopisa za I. sv. edicije "Hrvatska i Europa", kao i za Zbornik "Kulturna dimenzija znanstvenog i tehnološkog razvoja".

Zaključeno je da se i za ediciju "Djela suvremenih hrvatskih sladatelja", u kojoj se objavljuju djela članova Razreda, prije notografiranja rukopisi recenziraju.

U potpunosti je proveden recenzentski postupak (čak 4 recenzenta za različita područja) glazbene zbirke "Cithara octochorda", najvažnijeg tiskanog zbornika latinskih i hrvatskih crkvenih pjesama s odgovarajućim napjevima, prvi put objavljenog u Beču 1701., a u Zagrebu 1757.g. Zbog nedostatka novca suvremeno izdanje "Cithare octochorde" nije moglo biti objavljeno u jubilarnoj godini proslave 900. obljetnice zagrebačke biskupije i posjeta Sv. Oca pape Ivana Pavla II Hrvatskoj.

Razred je suizdavač dvaju časopisa "International Review of the Aesthetics and Sociology of Music" i "Arti musices" koji su ove godine obilježili 25. obljetnicu izlaženja. U svečanim dvobrojevima pretiskani su važniji članci objavljeni tijekom proteklih godina.

U povodu 250. obljetnice Guarnerijeve smrti održana je u Metropolitan Museumu u New Yorku od 21. studenoga do 4. prosinca ove godine velika izložba u svijetu najpoznatijih Guarnerijevih violina. Tom prigodom bila je izložena i Akademijina Guarnerijeva violina "King", koja prema mišljenju stručnjaka ima među svim njegovim violinama najljepši zvuk. Ta violina, iz donacije Zlatka Balokovića Akademiji, bila je na izložbi osobito zapažena.

Na svojim sjednicama Razred je razmatrao i problem čuvanja, održavanja i muziciranja na violini "King". Zaključeno je da bi trebalo zvati stručnjaka iz inozemstva koji bi pregledao instrument i ocijenio njegovo stanje, te dao upute za njegovo daljnje održavanje i čuvanje. Također je zaključeno da se u Palači Akademije u određenim prilikama (komemoracije, svečane sjednice, promocije), a i u svrhu održavanja instrumenta, muzicira na toj violini.

I u ovoj godini Razred je zatražio od Uprave ugađanje velikog koncertnog i malog glasovira.

Razred je u tijeku godine rješavao i niz pitanja vezana uz rad Odsjeka za povijest hrvatske glazbe, čiji je voditelj član suradnik Nikša Gligo. U skladu sa svojim ovlaštenjima Razred je pokrenuo postupak za izbor dr. Dubravke Franković u više znanstveno zvanje. Razred je podržao molbu Odsjeka za povijest hrvatske glazbe da mu Uprava odobri dodatni prostor unutar palače u Opatičkoj 18.

U organizacijski odbor konferencije o hrvatskim humanistima koja će se održati iduće godine u Münchenu Razred je predložio člana suradnika Stanislava Tuksara.

Razred je podržao zajedničku izjavu predstavnika naše Akademije i Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine o obustavi svih neprijateljstava i uspostavi pravednog mira u toj susjednoj zemlji, kao i apel za spas Bihaća.

I u 1994. uplaćena je članarina u Internacionalnom muzikološkom društvu.

Izdavačka djelatnost

1. sjednica od 19. siječnja 1994.

M. Demović, Glazbene prilike u hrvatskoj državi do kralja Zvonimira, za Zbornik radova Filozofskog fakulteta u Zagrebu.

S. Tuksar, Prva stoljeća hrvatske glazbe, za ediciju "Hrvatska i Europa" sv.1.

2. sjednica od 16.ožujka 1994.

Glazbena zbirka iz 18. st. "Cithara octochorda", priredili za tisak Isak Špralja i Lovro Županović, kao posebno izdanje.

3. sjednica od 20. travnja 1994.

I. Supičić, Zajednički korijeni europske kulture - Hrvatska, za Zbornik "Kulturna dimenzija tehnološkog razvoja".

A. Arfwedson, Kultura i razvoj, za Zbornik "Kulturna dimenzija tehnološkog razvoja".

A. Mohorovičić, Hrvatska, kulturno-povijesni identitet, za ediciju "Hrvatska i Europa" sv.1.

J. Bezić, Glagoljaško pjevanje, za ediciju "Hrvatska i Europa" sv. 1.

6. sjednica od 10. listopada 1994.

A. Badurina, Likovna oprema Citharae octochordae, za glazbenu zbirku "Cithara octochorda".

7. sjednica od 21. studenoga 1994.

F. Gruić, Leksik i umjetnička vrijednost pjesničkih tekstova na latinskom jeziku u glazbenom zborniku C.O., za glazbenu zbirku "Cithara octochorda".

Rukopisi u pripremi za tisak ili u tisku

Za niz Djela suvremenih hrvatskih skladatelja:
B. Bjelinski, Koncert za violinu i orkestar - klavirski izvadak.
N. Devčić, Gudački kvartet.
Kao posebno izdanje:
"Cithara octochorda".

Objavljeno

Spomenica preminulom akademiku Borisu Papandopulu, sv. 70. Zagreb 1994, 63 str.
Spomenica preminulom akademiku Brunu Bjelinskom, sv. 76, Zagreb 1994, 39 str.

Znanstveni skupovi, koncerti i svečane sjednice

Pod pokroviteljstvom Razreda održana je 10. travnja u Muzeju Mimara, u organizaciji Hrvatskog društva skladatelja, a u okviru manifestacije "21. dani hrvatske glazbe", koncertna izvedba Apokaliptike Milka Kelemena.

U palači Akademije održan je od 28. rujna do 1. listopada pod pokroviteljstvom Razreda, a u organizaciji Odsjeka za povijest hrvatske glazbe, međunarodni muzikološki skup pod naslovom "Zagreb i hrvatske zemlje kao most između srednjoeuropskih i mediteranskih glazbenih kultura". Skup je održan u okviru proslave 900. obljetnice utemeljenja zagrebačke biskupije i prvog spomena grada Zagreba. U okviru skupa održan je i koncert. Na koncertu je nastupio ansambl "Dijalogus de Lyra" iz Beča i izveo niz djela starih majstora (Antiquis, Bardi, Bossinesis, Bendusi, Caccini, Cara, Cecchini, Dalza, Jelić, Lukačić, Lurano, Malvezzi, Peri, Puliti, Striggo, Strozzi, Trombocini).

U velikoj dvorani Hrvatskog glazbenog zavoda održan je pod pokroviteljstvom Razreda 30. listopada koncert u čast 80. obljetnice života akademika Ive Mačeka. Dirigent je bio akademik Pavle Dešpalj, a na glasoviru je nastupio sam svečar. Hrvatski komorni orkestar i Zagrebački puhački trio izveli su Mačekov Puhački trio i Concertino za klavir i komorni orkestar.

U obnovljenoj "Ilirskoj dvorani" 8. prosinca održana je svečana sjednica na kojoj je Zagrebački kvartet izveo "Gudački kvartet u A-duru" I. M. Jarnovića. Istog dana navečer pod pokroviteljstvom

Razreda u koncertnoj dvorani "Vatroslav Lisinski", održan je koncert u čast 900. obljetnice grada Zagreba na kojem su bila praizvedena djela trojice hrvatskih skladatelja, članova Razreda: Milka Kelemena, Frana Paraća i Rubena Radice.

Djelatnost članova Razreda

J e r k o B e z i ć objavio je: Slobodno folklorno glazbovanje mladih kao jedan od preduvjeta za dugoročnije očuvanje lokalne glazbene baštine. U: Ratna sudbina hrvatske tradicijske baštine, Zagreb 1993, 59-61. (Radovi Hrvatskog društva folklorista, vol. 1); Glazba u zadarskom kazalištu u vrijeme Bachovoga apsolutizma. U: Bašćinski glasi, knj. 3, Omiš 1994, 63-93; Obersteier...Oberštajer in Kroatien. U: Der Vierzeiler, Jahrgang 14, No. 1/2, (Graz) 1994, 12-13.

Objavljeni sažeci sa znanstvenih skupova na kojima je sudjelovao referatom: Croatian Musicianship outside their Mother Country. U: Internationales Symposium zum Österreichischen Jahr der Minderheiten 1994 - Traditionelle Musik von Minderheiten - Ethnische Gruppen, 11.-14. travnja 1994, Verstaltungsort: Österreichisches Volksliedwerk 1160, Wien, Gallitzinstrasse 1,5; The Folk Music of Nortwestern Croatia - An Indicator of a Broader Central-European and Mediterranean Musical Culture. U: Zagreb i hrvatske zemlje kao most između srednjoevropskih i mediteranskih glazbenih kultura, Međunarodni muzikološki skup, Zagreb, 28.09.-1.10.1994.

Sudjelovao je u zamisli priredbe "Crkvene pučke popijevke zagrebačke nadbiskupije" u sklopu 28. međunarodne smotre folklora u Zagrebu 21.7.1994. u povodu 900. obljetnice zagrebačke biskupije. Surađivao je u postavljanju izložbe "Crkvene pučke popijevke zagrebačke nadbiskupije", na savjetovanju pod istim naslovom održao predavanje "Život crkvene pučke popijevke u sjeverozapadnoj Hrvatskoj" i sudjelovao u izradi koncepcije koncerta na gore navedenu temu: izradio program, pomogao u njegovom uvježbavanju te napisao popratni tekst uz program tog koncerta.

Nastavio je s pripremnim radovima za veći sintetični rad "Folklorna glazba u Hrvatskoj".

P a v l e D e š p a l j - u ovoj godini održao je 25 koncerata i 14 opernih predstava. Bio je mentor dvaju koncerata svojih studenata. Svoj repertoar obogatio je ovim djelima, izvevši ih po prvi put: Beethoven, Krist na Maslinovoj gori; Devčić, Non nova; Dvorak, VI. simfonija; Lučić, Missa Jubilaris; Lučić, Simfonija u F-molu; Maček, Concertino za klavir i komorni orkestar; Majurec, Kvarnerske ure; Papandopulo, Koncert za ksilofon i gudače; M. Ružđak, Vrata noći; Stratik-Šulek, Simfonija u D-duru.

Gostovao je u Italiji, Makedoniji, Njemačkoj i SAD. U prosincu o.g. održao je koncert sa Zagrebačkom filharmonijom u pretplati "Subotom u Lisinskom" na kojem je dirigirao djela S. Šuleka, te koncert u pretplati Hrvatskog komornog orkestra na kojem je između ostalog po prvi put izveden "Koncert za flautu i gudače" Bruna Bjelinskog.

Dobio posebno priznanje Republike Hrvatske za prvu izvedbu Osme simfonije Gustava Mahlera.

N a t k o D e v č i ć objavio je studiju "Harmonijska komponenta u glazbenom djelu Ive Mačeka", izdavač M. I. C. Zagreb 1994, 80 str.

A n đ e l k o K l o b u č a r. Praizvedbe: "Passacaglia" za dvije gitare i kontrabas, Zagrebački gitarski trio, dvorana HGZ, Zagreb, 12. ožujka; "Molitva" za dva soprana i gudački orkestar, Nataša Vučinović, Ljerka Vladović, orkestar "Windstrings", dirigent Alan Bjelinski, Mimara 25. svibnja; "Misa" za proslavu 900. obljetnice zagrebačke biskupije za bariton, mješoviti zbor i puhački orkestar grada Zagreba, orkestar Hrvatske vojske, dirigent Mladen Tarbuk, Zagreb - Hipodrom 11. rujna.

Koncerti: koncerti s programima djela hrvatskih skladatelja održani u: Dubrovniku 4. svibnja, te u Düsseldorfu 28. svibnja i Duisburgu 29. svibnja. Koncert uz proslavu 900. obljetnice, Zagreb,

Katedrala 16. studenoga. Sudjelovao je na simpoziju u Varaždinskim Toplicama 2. listopada s referatom "Römerove orgulje u Varaždinskim Toplicama". Na znanstvenom skupu Instituta za crkvenu glazbu 22. studenoga održao referat "Orgulje u zagrebačkoj stolnoj crkvi".

K o r a l j k a K o s radila je na ovim temama: Hrvatski jezik i glazba u razdoblju baroka (referat održan na znanstvenom skupu u Ljubljani, listopad); Blagoje Bersa i hrvatska Moderna (referat održan na znanstvenom skupu u Zagrebu, rujan); Hrvatski glazbeni zavod u razdoblju Moderne (referat održan na znanstvenom skupu u Beču, listopad).

Kontinuirano radi na projektu povijesti solo pjesme u Hrvatskoj. Voditeljica je dionice međunarodnog projekta "Uloga glazbenih udruženja u kulturnom životu od 1868. do 1930.g.". Projekt organizira Hochschule für Musik und darstellende Kunst, Abteilung Musikpädagogik, u Beču.

I v o M a č e k . U povodu 80. obljetnice života održane su u Zagrebu u velikoj dvorani HGZ tri priredbe s glazbenim djelima svečara.

Dana 23. ožujka 1994. održano je koncertno veče komornih skladbi. Sudjelovali su Maja Dešpalj-Begović, violina, Valter Dešpalj, violoncello, Srebrenka Poljak, klavir; dana 29. ožujka izveli su studenti Odjela za klavir i orgulje zagrebačke Muzičke akademije Mačekova klavirska djela. Tom je prilikom prvi put izvedena skladba Tema s varijacijama; dana 30. listopada održan je koncert Hrvatskog komornog orkestra (dirigent Pavle Dešpalj) na kojemu su izvedeni Puhački trio (praizvedba) i Concertino za klavir i komorni orkestar (praizvedba). Sudjelovali su Zagrebački puhački trio (Branko Mihanović, oboa, Anđelko Ramušćak, klarinet, Zvonimir Stanislav, fagot), te skladatelj kao solist u Concertinu.

I v a n S u p i č i ć objavio je u zborniku "Kulturna dimenzija znanstvenog i tehnološkog razvoja" (HAZU-AGM, Zagreb 1994, 29-36) članak na francuskom jeziku: Zajednički korijeni europske kulture - Hrvatska. Glavni urednik toga zbornika. Glavni urednik petosveščane edicije "Hrvatska i Europa. Kultura, znanost i umjetnost." Predsjednik Odbora za Europski projekt Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u okviru kojega se priprema ta edicija (na hrvatskom i engleskom jeziku). Glavni urednik trojezičnog časopisa "International Review of the Aesthetics and Sociology of Music". Predsjednik Hrvatskog muzikološkog društva. U 1994. god. imenovan je predsjednikom Hrvatske komisije za suradnju s UNESCO-om, postao profesor *emeritus* Sveučilišta za humanističke znanosti u Strasbourgu i izabran za redovitog člana Europske akademije znanosti, umjetnosti i književnosti u Parizu.

L o v r o Ž u p a n o v i ć objavio je knjige: Fr. Ks. Kuhač, Ilirski glazbenici, pretisak izdanja iz 1893., ali s Kuhačevim tada (i dosad) neobjavljenim Historijskim uvodom, priredio i bilješke te pogovor napisao, Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb 1994, str. LXV + 290 + 291-325; te radove; Razvoj glazbenog života na Gradecu od 14. do kraja prve polovice 19. stoljeća, Zagrebački Gradec 1242-1850, zbornik radova, Zagreb 1994, 369-382; Missa jubilaris i Simfonija u f-molu Fr. Lučića, Programna knjižica Ogranka Matice hrvatske Velika Gorica 1994, 3-8; Hrvatska crkvena pučka popijevka s osobitim osvrtom na njezina moguća izvorišta i višeglasno dopunjavanje, 28. međunarodna smotra folklora (programna knjižica), Zagreb 1994, 30-32; Fran Galović - autor ciklusa "Z mojih bregov" - tragač za glazbom riječi, Kajkavski zbornik, Zlatar 1994, 99-107; Uz prve suvremene izvedbe djela Sacrum Crisiense anonimnog autora iz 18. st. i Te Deum Đ. Arnolda (1781-1848.), Programna knjižica Varaždinskih baroknih večeri, Varaždin 1994, 17-20; kao i note: Navedena dva djela (Sacrum.., Te Deum) priredio za suvremeno izvođenje: prvo (misa) - sačuvano u zapisu na dva notna crtovlja (melodija i b.c.) - dopunio za sola, mješoviti zbor i orgulje; drugo - sačuvano u spartiranim dionicama za mješoviti zbor i orkestar - revidirao i izradio partituru. Prva suvremena izvedba uslijedila je u Varaždinu (za VBV '94) 29.9.1994. na koncertu "Iz domaće glazbene bašćine"; izvođači: zbor i orkestar Glazbene škole Varaždin, dirigent Vladimir Ščedrov.

Nagrada: "Ivan Lukačić" Varaždinskih baroknih večeri za suvremeno priređivanje tih dvaju djela, Varaždin.

Sudjelovanje na znanstvenim skupovima: 21.7., Zagreb, O razvoju glazbenog života na Gradecu; 25.9., Zlatar, O B. Široli kao skladatelju na kajkavske jezične predloške; 21.10., Kaštel Sućurac, O skladateljstvu B. Sokola; 30.10., Split, O izvorniku partiture djela La traslazione di S. Doimo J. Bajamontija; 8.11., Križevci, O vezama Lisinskoga s Križevcima (predavanje povodom 140. obljetnice smrti V. Lisinskog); 22.11., Zagreb, O novim spoznajama glazbene zbirke Cithara octochorda i o nekim pretpostavkama u svezi s njom.

Skladateljstvo. Praizvedbe djela: Kristuš je gore vstal, obradba napjeva iz CO za mješoviti zbor i orgulje (20.5.), Zagreb; Tri korala za orgulje, Hvalimira Bledšnajder (9.11.) Zagreb.

N i k š a G l i g o - prvih šest mjeseci ove godine boravio je na istraživačkoj stipendiji Humboldtove zaklade u Freiburgu, gdje je radio na Pojmovnom vodiču kroz glazbu 20. stoljeća, a u okviru projekta Hrvatska glazbena terminologija (glavni istraživač).

U studenome o.g. sudjelovao je na simpoziju Musikerziehung als kultureller Indikator in Wien und in mitteleuropäischen Zentren 1850-1930. und heute, u Beču s prilogom o obrazovanju muzikologa u Zagrebu.

S t a n k o H o r v a t : praizvedba novog djela: Jeu des cloches za marimbafon i gudački kvartet. Zagreb, svibanj 1994., interpreti: Igor Lešnik i Zagrebački gudački kvartet; javna izvedba djela: Koncert za klavir i orkestar, svibanj1994. Koncertna dvorana "Lisinski". Interpreti: P. Gvozdić, klavir, I. Kuljerić, dirigent; sudjelovanje na Okruglom stolu profesora kompozicije podunavskih zemalja (Austrija, Češka, Slovačka, Madžarska, Bugarska, Rumunjska Slovenija, Hrvatska) u Semmeringu (Austrija), kolovoz 1994.

Na poziv Akademije za glazbu u Ljubljani održao dva predavanja za studente kompozicije i teoretskog odjela na temu: Suvremeno hrvatsko glazbeno stvaralaštvo (listopad 1994.).

F r a n o P a r a ć objavio je skladbe: "Pacem" za komorni zbor i gudače, praizvedba u srpnju o.g. na međunarodnom festivalu "Međugorje 94" u Međugorju, I. nagrada; "Gloria" za mješoviti zbor, bariton i orkestar, skladana u povodu obilježavanja 900. obljetnice osnivanja zagrebačke biskupije i prvog pisanog spomena Zagreba.

R u b e n R a d i c a napisao je skladbu: XIII. ura, dva soneta A. G. Matoša za tri zbora i orkestar. Djelo je naručeno od HRT-e u povodu 900. obljetnice grada Zagreba.

E n n i o S t i p č e v i ć tijekom godine najveći dio svojih znanstvenih aktivnosti obavljao je u Odsjeku za povijest hrvatske glazbe i u sklopu dvaju projekata, kojih je voditelj, a koje financira Ministarstvo znanosti i tehnologije ("Hrvatsko-talijanski glazbeni kontakti 16.17. st." i "Osam stoljeća hrvatske duhovne glazbe").

Od stručnih i znanstvenih aktivnosti koje je obavljao izvan redovitih zadataka u Akademiji: dovršio rukopis knjige Hrvatska glazba (oko 200 kartica), koju je za izdavački plan u 1995. prihvatila Školska knjiga iz Zagreba; osmislio i vodio interdisciplinarni znanstveni skup Julije Bajamonti (Split, 30.10.1994), koji je organizirao Književni krug u sklopu ovogodišnje "Knjige Mediterana".

S t a n i s l a v T u k s a r objavio je: Djela hrvatskih skladatelja 18. stoljeća u glazbenim zbirkama Kraljevine Švedske, Arti musices, 25/1,2, Zagreb 1994, 231-237; Musique et politique a Dubrovnik a l'époque de la Renaissance, International Review of the Aesthetics and Sociology of Music, 25/1,2, Zagreb 1994, 209-221; Stage Music, Italian Opera Performances, and Librettos in Dubrovnik from 1670's to 1800. U: Giovanni Legrenzi e la Cappela ducale di San Marco, Atti dei convegni internazionali di studi Venezia-Clusone 1990, Firenze 1994; The Madrigal. Destiny of a Form in Croatian Musical Culture. U: Il Madrigale, Atti del IV Convegno internazionale, Como 1991, A. M. I. S., Como 1994.

Znanstvenoistraživački rad: Kao glavni istraživač vodi projekt Ministarstva znanosti i tehnologije "Sređivanje i katalogizacija muzikalija u Hrvatskoj" pri Hrvatskom muzikološkom društvu. Bio je glavni organizator međunarodnog muzikološkog skupa, održanog u okviru proslave 900. obljetnice utemeljenja zagrebačke biskupije i prvog spomena Zagreba, s naslovom "Zagreb i hrvatske zemlje kao most između srednjoeuropskih i mediteranskih kultura", održanog od 28.9. do 1.10.1994. Sudjelovao je aktivno priopćenjima na znanstvenim skupovima u Zagrebu, Novom Vinodolskom (Dani hvarskog kazališta) i Ljubljani (Glasbeni barok na Slovenskem in evropska glazba).

ZNANSTVENOISTRAŽIVAČKE JEDINICE HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

1. Zavod za povijesne i društvene znanosti, Zagreb
   - Odsjek za povijesne znanosti, Strossmayerov trg 2
   - Odsjek za arheologiju, Ante Kovačića 5
   - Odsjek za etnologiju, Ante Kovačića 5
   - Odsjek za ekonomska istraživanja, Strossmayerov trg 2
2. Zavod za lingvistička istraživanja, Zagreb, Ante Kovačića 5
3. Zavod za povijest i filozofiju znanosti, Zagreb
   - Odsjek za povijest prirodnih i matematičkih znanosti, Ante Kovačića 5
   - Odsjek za filozofiju znanosti, Ante Kovačića 5
   - Odsjek za povijest medicinskih znanosti, Demetrova 18
4. Jadranski zavod, Zagreb, Frane Petrića 4
5. Zavod za paleontologiju i geologiju kvartara, Zagreb, Ante Kovačića 5
6. Zavod za ornitologiju, Zagreb, Ilirski trg 9
7. Zavod za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe, Zagreb, Opatička 18
   - Odsjek za povijest hrvatske književnosti,
   - Odsjek za povijest hrvatskog kazališta,
   - Odsjek za povijest hrvatske glazbe
8. Kabinet ha arhitekturu i urbanizam, Zagreb, Hebrangova 1
9. Zavod za povijesne i društvene znanosti, Rijeka, Ružićeva 5
10. Zavod za povijesne znanosti, Zadar, Kneza Trpimira 8
11. Zavod za znanstveni i umjetnički rad, Split, Trg braće Radića 7
12. Zavod za povijesne znanosti, Dubrovnik, Lapadska obala 6
13. Zavod za istraživanje korozije i desalinaciju, Dubrovnik, Vlaha Bukovca 18
14. Zavod za znanstveni rad, Osijek, Kuhačeva 29
15. Zavod za znanstveni rad, Varaždin, Lončarićeva 4.

ZAVOD ZA POVIJESNE I DRUŠTVENE ZNANOSTI - ZAGREB

ODSJEK ZA POVIJESNE ZNANOSTI

Organizacija jedinice

U Odsjeku za povijesne znanosti u Zagrebu obavljani su radovi u okviru sljedećih skupina znanstvenih i stručnih djelatnosti:

a) Sustavno prikupljanje, evidentiranje i objavljivanje povijesne građe - vrela;

b) Izradba povijesnih studija i monografija;

c) Izradba priručnika i pomagala za znanstveni rad na povijesti;

d) Obrazovanje znanstvenih kadrova, posebno u svezi s istraživačkim radom na povijesti srednjega vijeka i razdoblja feudalizma hrvatske povijesti.

Radovi na ostvarenju pojedinih znanstvenih zadataka odvijali su se u okviru osnovne djelatnosti, kao i u okviru projekata dugoročnog karaktera, odobrenih od Ministarstva znanosti i tehnologije, i to: "Izvori, studije i pomagala za Hrvatsku povijest VII- XX. stoljeća" (glavni istraživač: dr. Miroslav Kurelac), te "Srednjovjekovni izvori za hrvatsku povijest: a) Codex diplomaticus, supplementa do 1399., b) Monumenta Croatica Vaticana do 1526." (glavni istraživač: dr. Josip Barbarić).

Posebna briga posvećena je razradbi povijesne metodologije i pomoćnim povijesnim znanostima u skladu s potrebama znanstvenoistraživačkog rada uopće, kao i u svezi s potrebama izobrazbe mlađih istraživača pripravnika, asistenata novaka, postdiplomanada i drugih, a u interesu pomlađivanja znanstvenog osoblja. Posebna pozornost posvećena je vježbama iz paleografije i diplomatike, srednjovjekovnom latinitetu i historiografiji.

Odsjek je ostvarivao suradnju sa srodnim znanstvenim ustanovama, akademijama, institutima, znanstvenim centrima, sveučilištima, fakultetima, arhivima i knjižnicama, kao i drugim odgovarajućim ustanovama u zemlji i inozemstvu.

U Odsjeku je djelovalo tajništvo Odbora za Repertorij srednjovjekovnih povijesnih izvora. Na toj je zadaći u tijeku suradnja mnogobrojnih europskih znanstvenih ustanova, te se rad odvijao u okviru međunarodne i nacionalne suradnje sa svrhom objavljivanja priručnika "Repertorium fontium historiae Medii Aevi - Novi Potthast" sa sjedištem i redakcijom u Rimu.

Ostvarivala se suradnja s Centralnim europskim sveučilištima (Central European University), Odsjekom za povijest (History Department) sa sjedištem u Budimpešti i Pečuhu. Djelatnici Odsjeka surađivali su u projektima Akademije: "Hrvatska i Europa - kultura, znanost i umjetnost", s Povijesnim institutom Mađarske akademije znanosti i umjetnosti u Budimpešti, Ruskom akademijom znanosti, Povijesnim institutom Poljske akademije, Talijanskim institutom za srednji vijek u Rimu i Spoletu, Povijesnim institutom za jugoistočnu Europu u Grazu, Povijesnim institutom Bugarske akademije u Sofiji, Centrom za studij srednjovjekovne civilizacije u Potiersu u Francuskoj, Francuskim institutom u Zagrebu, s Institutom sveučilišta na Sorbonni u Parizu, kao i s drugim povijesnim institutima i knjižnicama Poljske, Češke, Slovačke, Ukrajine, Rusije, SAD, Velike Britanije, Švicarske, Turske, Španjolske, Makedonije, Slovenije i dr.

Knjižnica Odsjeka bila je uključena u tekuće radove znanstvenih projekata. Nastavljena je također sustavna nabava knjiga i časopisa, te razmjena znanstvenih publikacija.

U Odsjeku za povijesne znanosti radilo je 11 redovitih djelatnika. Od toga devet znanstvenih djelatnika, i to: dr. Josip Barbarić, mr. Vesna Gamulin, dr. Ante Gulin, prof. Damir Karbić, prof. Aleksandra Kolarić, dr. Miroslav Kurelac, prof. Zoran Ladić, mr. Mirjana Matijević-Sokol, prof. Jasna Marković, te administrativni tajnik - dokumentarist Erika Škalabrin i knjižni manipulant - pomoćni službenik Ana Šmintić.

Na pojedinim zadacima iz programa rada Odsjeka bili su angažirani i izvanjski suradnici.

Funkciju voditelja Odsjeka za povijesne znanosti obavljao je akademik *Hodimir Sirotković,* a funkciju upravitelja zamjenika voditelja dr. *Miroslav Kurelac,* član suradnik Akademije.

Izvori za hrvatsku povijest: Codex diplomaticus regni Croatiae, Dalmatiae et Slavoniae - Supplementa (do 1399.).

Nastavljen je rad na transkripciji, kolacioniranju i izradi kritičkog aparata edicije neobjavljenih srednjovjekovnih isprava, posebice: Povijesnog arhiva u Dubrovniku, Franjevačkog samostana u Zadru, Mađarskog državnog arhiva. Pregledavana je literatura, ispisivane isprave dosad neobjavljene u našem Diplomatičkom zborniku, te zaokružen sumarij isprava što će ih sadržavati prvi svezak Dodataka Diplomatičkog zbornika (J. Barbarić, J. Marković).

Monumenta Croatica Vaticana (do 1526.):

Nastavljen je rad na istraživanju, evidentiranju i snimanju arhivske građe u Vatikanskom tajnom arhivu, značajne za povijest hrvatskog naroda, a koja je dosad nepoznata u hrvatskoj historiografiji. U tu je svrhu realizirano službeno putovanje u Rim tijekom listopada-studenoga. Istodobno je nastavljen rad na pripremi 1. sveska edicije izvora za povijest hrvatskog naroda što se čuvaju u Vatikanskom tajnom arhivu. Na izvršenju zadataka sudjelovali su J. Barbarić, J. Marković i A. Lukinović.

Skupine izvora općeg i regionalnog karaktera hrvatske povijesti razdoblja srednjega vijeka i feudalizma do kraja 19. stoljeća:

Obavljena su istraživanja i evidentiranje isprava u Državnom arhivu Mađarske i Rukopisnoj zbirci Mađarske nacionalne biblioteke "Szechenyi" u Budimpešti. Registrirano je oko 8500 isprava iz razdoblja od početka 13. do početka 17. st. koje se odnose na hrvatsku povijest do kraja 16. st. (spisi hrvatsko-dalmatinskih-slavonskih banova i banovaca, županija, gradova, kaptola, privatni spisi crkvenih i svjetovnih uglednika, notarski spisi itd.), te je izrađena baza podataka upotrebom kompjutorskog programa Excel. Istraživanja se temelje na prethodnim radovima koje su obavile M. Matijević-Sokol i V. Gamulin. Nastavljaju se istraživanja podrobnijeg određivanja teritorija na koji se te isprave odnose (županija, gradova, itd.) (D. Karbić, Z. Ladić).

Za "Križevački zbornik" predan je rad "Zdravstveni izvještaji fizika Križevačke županije Leopolda Pluskala za 1785.g." (J. Barbarić).

Izrađen je prijevod s latinskog jezika oporuke Ivana Adamovića od Čepina (25 kartica), te prijevod s latinskog jezika kodicila istoga Ivana Adamovića od Čepina (11 kartica). Rad je predan za monografiju o Ivanu Adamoviću, posjedniku i vlasniku Čepina, Erduta, Aljmaša, te mnogih drugih dobara, imanja i vlastelinstava u Hrvatskoj. Rad se odnosi na vremensko razdoblje: kraj 18. i početak 19. st. (J. Barbarić).

Izrađen je prijevod s latinskog jezika izvješća Ludovika Marića, Antuna Kiša i Hermengilda Sirčića o provođenju urbarijalnog uređenja Kamenice, Viletinca, Purge, Podgorja i Žarnovice (7 str.) (J. Barbarić).

Za "Vrbovečki zbornik" izrađen je prijevod isprave od 21. travnja 1244., kojom kralj Bela daruje Vrbovec i Slanje knezu Janku (4 kartice) (J. Barbarić).

Nastavljeno je prevođenje isprave o Sv. Ivanu Zelini i dovršen i predan u tisak rad "Isprave - dokazi postojanja" za Zbornik Matice hrvatske u Zelini (15 kartica) (M. Matijević-Sokol).

Priređen je za tisak rad "Najstarija povijesna svjedočanstva o Zaboku" (16 kartica) (M. Matijević-Sokol).

Nastavljeno je prikupljanje i prevođenje objavljene građe o Senju i okolici u srednjem vijeku (M. Matijević-Sokol).

Započet je rad na dugoročnoj temi "Hrvatski srednjovjekovni kaptoli", koji će pod tim radnim naslovom sadržavati srednjovjekovnu povijest svih naših kaptola od njihova utemeljenja pa do 1526. Iz toga područja već je obrađena prošlost Zagrebačkog kaptola (100 str. teksta) (A. Gulin).

Nastavljeno je pripremanje za objavljivanje skupine isprava vezanih uz život i djelovanje Sv. Ivana Trogirskoga (M. Kurelac).

Održan je referat "Srednjovjekovni Zagrebački kaptol - utemeljenje, ustroj i javna djelatnost" na Međunarodnom znanstvenom skupu - 900. obljetnica zagrebačke biskupije i Zagreba - Zagreb 3-5. studenog 1994.g. (A. Gulin).

Izrađen je prijevod povelje kralja Bele IV. iz 1244. godine za knjigu dr. M. Markovića "Brod - kulturno-povijesna monografija", u kojoj se prvi puta javlja toponim "Broid". U istoj monografiji izrađeno je kazalo osobnih imena i geografskog nazivlja u opsegu od 86 str. (J. Marković).

Zapisnici poglavarstva slobodnog i kraljevskog grada Varaždina

V. svezak (1622-1635). Priredili J. Barbarić i J. Kolanović. Uredio J. Barbarić. Načinjena je transkripcija latinskog teksta Zapisnika, izrađen kritički aparat, napisani regesti na hrvatskom jeziku, isprave datirane, sastavljen popis pravnih predmeta s naznakom sadržaja, izrađeno trostruko kazalo i napisana uvodna studija. Izdanje Povijesnog arhiva u Varaždinu, Varaždin 1994, 1-464. Uvodna studija Josipa Barbarića, 11-49.

J. Barbarić, Kralj Matija Korvin. Prijevod isprave kralja Matije Korvina od 12. srpnja 1464. godine, kojom podjeljuje Varaždinu pečat slobodnog kraljevskog grada, Varaždinski godišnjak, Ogranak Matice hrvatske Varaždin, Varaždin 1994, 203 str.

Građa za gospodarsku, demografsku i političku povijest Hrvatske

Objavljen je rad: I. Erceg, Izvještaj o gospodarskom položaju i mogućnostima unapređenja na veleposjedima plemićke obitelji Zrinski (-Frankopan) na sjevernohrvatskom primorju 1675, Acta historico-oeconomica, vol. 20, Zagreb 1993., 7-119.

I. Erceg, Drugi austrijski popis stanovništva u Dalmaciji (1803), Acta historico-oeconomica, vol.20, Zagreb 1993., 133-145.

Izrađen je rad i održan referat: I. Erceg, Lebens Bedigungen der Bewohner Slawoniens (und eines Teiles des Donau Gebiete), Ende des 17. und Anfang des 18. Jahrhundert, Milano 11-16. IX. 1994.

Dovršen je rad o društveno-ekonomskim odnosima u Zadru (1358.-1382.) i pripremljen je za objavljivanje (D. Karbić).

Izvršena su istraživanja u svezi s gospodarskim odnosima u arhivima i bibliotekama u Rijeci. Kolacionirana je otprije prikupljena građa (I. Erceg).

Notarski spisi

Monumenta Catarensia - Kotorski notarski spisi, sv. 3-4. Redigiran je tekst i započet rad na izradi indeksa stvari (M. Matijević-Sokol, J. Stipišić, V. Gamulin, D. Karbić, Z. Ladić).

Izvršena je evidencija objavljenih i neobjavljenih notarskih spisa hrvatskih gradova (D. Karbić, D. Ladić).

Obavljen je pregled spisa notara Ivana de Calcina i Articutija de Ravignana koji se odnose na područje Lučke i Kninske županije (D. Karbić).

Nastavljeno je s indeksiranjem spisa zadarskih notara (poglavito oporuka) (Z. Ladić).

Nastavljen je rad na splitskim notarskim spisima (J. Stipišić).

Djela pisaca hrvatske povijesti

Objavljen je rad: M. Matijević-Sokol, Starohrvatski Solin u kronici Tome Arhiđakona, Vjesnik za historiju i arheologiju dalmatinsku, 85, Split 1992, 83-90.

Nastavljen je rad na temi "Diplomatički izvori u djelu Tome Arhiđakona" (M. Matijević-Sokol).

Pripremljena je definitivna redakcija latinskog teksta i hrvatskog prijevoda djela "Obsidio Iadrensis" (prijevod na hrvatski V. Gortan).

Izrađene su inačice pisanja u različitim rukopisima i starim izdanjima. Započeta je izrada popratnog kritičkog aparata za bilješke (M. Kurelac, D. Karbić, Z. Ladić). Kod redigiranja latinskog teksta sudjelovao je poseban odbor: B. Glavičić, M. Kurelac, V. Vratović.

Pripremljen je prijevod i kritičke bilješke djela "Memoriale" zadarskog patricija Paulusa de Paulo (D. Karbić, L. Čoralić).

Pripreman je izbor iz pisama i rasprava F. Račkoga (M. Kurelac, A. Kolarić).

Nastavljen je rad na pripremanju kritičkog izdanja i prijevoda na hrvatski jezik djela I. Lučića-Luciusa, "De Regno Dalmatiae et Croatiae", knj. II, III (M. Kurelac, J. Stipišić, B. Kuntić-Makvić). Evidentirana su i djelomice prepisana pisma I. Lučića-Luciusa (M. Kurelac).

Priređeno je djelo za tisak: Kronika Franjevačkog samostana Slavonski Brod, I. sv. (1706.-1783.). Istodobno je nastavljen posao na II. svesku Kronike (1806.-1833.). Završena je transkripcija latinskog teksta i nastavljen rad na paralelnom hrvatskom prijevodu (J. Barbarić).

Pomoćne povijesne znanosti - građa, studije, pomagala

Dovršen je rad Hrvatska crkvena srednjovjekovna sfragistika, predano u tisak, 490 str., 70 sl. priloga, autor A. Gulin.

Napisan i predan za tisak prilog Srednjovjekovni pečat zadarskog samostana Sv. Dominika za časopis Croatica Christiana periodica (A.Gulin).

Nastavljen je rad na temi "Diplomatička analiza tzv. isprave kralja Zvonimira za Bosiljinu". Obrađivane su i druge isprave kralja Zvonimira, posebno darovnice splitskoj Crkvi (M. Matijević-Sokol).

Objavljen je rad M. Matijević-Sokol, Struktura i diplomatička analiza isprava kninskog kaptola. Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU, Zadar 1994, 69-85.

Paleographical analysis of one medieval notary act from Zadar - rad izrađen u okviru studija u Budimpešti (Z. Ladić).

Paleografski album hrvatskih povijesnih dokumenata. Izvršeno je redigiranje prijevoda isprava (M. Matijević-Sokol).

Održana su predavanja iz predmeta srednjovjekovnog latinskog i paleografije na Filozofskom fakultetu u Zagrebu (M. Matijević-Sokol).

Sudjelovanje u radu "Dubrovačke medievističke radionice" (Međunarodno središte hrvatskih sveučilišta - Dubrovnik) s predavanjem pod naslovom: "Pisma Stjepana Gradića senatu Dubrovačke republike" (V. Gamulin).

Obavljena su predavanja iz paleografije i diplomatike, te srednjovjekovnog latiniteta u sklopu "Dubrovačke medievističke radionice" u Dubrovniku (M. Matijević-Sokol).

Nastavljen je rad na pripremanju paleografskog albuma hrvatskih povijesnih dokumenata razdoblja do 1102.g. (J. Stipišić, M. Matijević-Sokol, D. Karbić, Z. Ladić, V. Gamulin, M. Kurelac).

Studije iz hrvatske povijesti razdoblja srednjega vijeka i feudalizma

Objavljena je studija: Z. Ladić, Prilog proučavanju hodočašćenja iz Zadra u drugoj polovici XIV. stoljeća, Croatica Christiana periodica, Zagreb 1994, 17-31.

Objavljen je rad: J. Barbarić, Neke odredbe Vinodolskog zakona u svjetlu objavljene diplomatičke građe, Arhivski vjesnik, 36/1993, Zagreb 1993, 99-116.

Izrađen je i predan u tisak rad: Latinski epigrafički spomenici od XII. do XVI. stoljeća. Izdanje "Hrvati i Europa", sv. I. (M. Matijević-Sokol).

Izrađena je studija Odnosi Hrvatske sa srednjom Europom u razdoblju od 13. do 16. stoljeća (M. Kurelac).

Izrađen je i predan za tisak rad Narativni izvori hrvatske povijesti do kraja 12. stoljeća. Projekt "Hrvatska i Europa", sv. I. (M. Kurelac).

Nastavljen je rad na izradi studije Bitka za afirmaciju hrvatske državne tradicije (M. Kurelac).

Objavljen je rad: M. Kurelac, Sisačka bitka u svjetlu suvremenih hrvatskih i europskih događanja, Zbornik Sisačka bitka 1593, Zagreb 1994, 11-17.

Izrađene su dopune za studiju Hrvatska u kontekstu europskih povijesnih zbivanja do kraja XII. stoljeća. Projekt "Hrvatska i Europa", knjiga I. (M. Kurelac).

Nastavljen je rad na prikupljanju podataka i popunjavanju kompjutorskih baza za temu Studenti iz Hrvatske na gradačkom sveučilištu 1584-1710.g. (D. Ladić).

Izrađeno je kazalo osoba i mjesta za knjigu Povijest obitelji Rattkay, 1400-1793. (A. Gulin).

Nastavljen je rad na obradi teme Juraj Utješinović i hrvatske prilike 1526.g. (A. Kolarić).

Izvršena je znanstvena komparacija nazočnosti hrvatskih studenata na Gradačkom i Bečkom sveučilištu, prema podacima objavljenim u matrikulama Gradačkog i Bečkog sveučilišta za studiju: Studenti iz Hrvatske na Gradačkom sveučilištu od 16. do 18. stoljeća (Z. Ladić).

Izrađen je rad Bihać - hrvatsko društvo za istraživanje domaće povijesti. Znanstveni skup Hrvatskog arheološkog društva u Poreču 26.X.1994. (M. Kurelac).

Studije i djela iz hrvatske historiografije i povijesti političke i crkveno-religiozne misli u Hrvatskoj 16-19. stoljeća

Objavljena je knjiga: M. Kurelac, Ivan Lučić Lucius,otac hrvatske historiografije, Školska knjiga, serija Clio Croatica, Zagreb 1994, 180. str.

Priređena je knjiga: prof. dr. Rudolf Horvat, Povijest grada Varaždina. (Knjigu prema rukopisu autora priredio M. Kurelac i suradnici), Varaždin 1993, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Zavod za znanstveni rad - Varaždin i Grad Varaždin, 542 str.

Objavljeno je izdanje knjige memoara baruna J. Neustädtera Ban Jelačić i događaji u Hrvatskoj 1848/49. Kritičke bilješke i biografske podatke izradio D. Karbić (koautori: I. Gostl, L. Čoralić, N. Stančić). Zagreb 1994, Školska knjiga.

Objavljena je studija: M. Kurelac, Ivan Kukuljević-Sakcinski (Bassani de Sacci), povodom 175 obljetnice rođenja, Radovi Zavoda za znanstveni rad, 6-7, Varaždin 1994, 101-117.

Nastavljen je rad na prikupljanju i obradi korespondencije Tadije Smičiklasa (A. Kolarić).

Izrađena je studija: Franjo Rački, život i djelo u povodu 100. obljetnice smrti (1894.-1994.). Izlaganje održano na Znanstvenom skupu održanom u Fužinama pod pokroviteljstvom Akademije.

Izrađena je studija i održano predavanje: Franjo Rački i njegove historiografske koncepcije, Doprinos Franje Račkog razvoju hrvatske historiografije. Održano povodom "Svečane sjednice HAZU". Izlaganje u povodu 100. obljetnice smrti F. Račkoga (M. Kurelac). Pripremljeno za tisak.

Izrađena je studija i održano predavanje Korespondencija Franje Račkoga i Izidora Kršnjavoga u svezi s gradnjom Akademijine palače. Predavanje održano na Znanstvenom skupu posvećenom Franji Račkom, 18. lipnja 1994. (A. Kolarić).

Izrađena je studija i održano predavanje: Franjo Rački - uloga i značenje u izdavanju povijesnih vrela. Izlaganje održano na Znanstvenom skupu u Fužinama 18. lipnja 1994. (M. Matijević-Sokol).

Nastavljena je analiza djela historičara humanista razdoblja renesanse i rane erudicije: M. Orbin, T. Mrnavić, F. Vrančić, D. Zavorović, F. Glavinić, J. Ratkaj, S. Gradić, P. Ritter Vitezović (M. Kurelac).

Predan je u tisak rad: V.Gamulin, Marko Antonije de Dominis kao prevodilac Baconovih Eseja, priređeno za ediciju: "Prilozi za istraživanje hrvatske filozofske baštine".

U okviru rada na temi Marko Antonije de Dominis i njegovi suvremenici u kontekstu političke misli 17. stoljeća izvršeno je istraživanje arhivske i bibliotečne građe u The British Museum Library - Manuscript Department; Public Record Office, St. George Chapel Library - Windsor Castle i Chatsworth House (Devonshire MSS) Bakewell, Derbyshire u Velikoj Britaniji, u okviru međuakademijske suradnje s Britanskom akademijom (V. Gamulin).

Studije iz gospodarske i demografske povijesti Hrvatske

Nastavljen je rad na temi: Izvještaji dalmatinskih providura venecijanskom duždu (stanovništvo, gospodarske prilike) (Koautor I. Erceg, J. Barbarić).

Nastavljen je rad na demografsko-gospodarskom istraživanju u Zrinjskoj i Kostajničkoj krajini u polovici 18. st. (J. Barbarić).

Glavni problemi demografski srednjovjekovnog Zagreba (Z. Ladić).

Istraživana je građa u svezi s gospodarskom povijesti Hrvatske u arhivima i bibliotekama u Rijeci, gdje je uglavnom kolacionirana otprije prikupljena građa - spisi (I. Erceg).

Problem obitelji srednjovjekovne Hrvatske (D. Karbić). Izrađen rad u okviru studijskih obveza u Budimpešti.

Pomagala i priručnici

Repertorij srednjovjekovnih povijesnih izvora: a) Međunarodni repertorij. Nastavljen je rad na obradi i redigiranju vrela za hrvatsku povijest, za VII. svezak ovog priručnika, I. izvori s početnim slovima L - M - N. Zbog nedostatka novca nije bilo moguće ostvariti znanstveno putovanje u Rim

radi sudjelovanja na sjednici znanstvenog komiteta i ostvariti dodatne radove pri centralnoj redakciji u Istituto Storico Italiano per il Medio Evo. b) Nacionalni repertorij. Nastavljen je rad na prikupljanju ili redigiranju priloga za priručnik. 1. Zbirke vrela i priručnika. 2. Obradba pojedinih izvora i skupina izvora. 3. Obradba arhivskih i bibliotečnih fondova srednjovjekovne građe.

Objavljena je korespondencija s predstavnicima Centralnog komiteta Repertorija i članovima Znanstvenog komiteta Repertorija. Tajničke poslove obavljao je M. Kurelac, kao i obradu izvora.

Lexicon latinitatis Medii Aevi - Additamenta ad vol. I-II.

Nastavljen je rad na dopunama za izvore objavljene poslije 1978. god. i radovi na skupinama izvora u rukopisu poglavito testamenata (J. Stipišić, M. Matijević-Sokol, V. Gamulin, D. Karbić, M. Karbić, M. Kurelac, Z. Ladić).

Album fotosnimaka povijesnih dokumenata razdoblja hrvatskih narodnih vladara do 1102.g. i drugih karakterističnih i značajnih povijesnih dokumenata hrvatske povijesti. Izrađena je evidencija, prikupljena fotodokumentacija, ustanovljena mikroteka i obavljeno je mikrosnimanje građe (D. Karbić, Z. Ladić, M. Matijević-Sokol, M. Karbić, V. Gamulin, I. Jurković).

Prilozi za bibliografiju objavljenih izvora za povijest Istre

Nastavljeno je ekscerpiranje časopisa, redigiranje tekstova. Razrađena je struktura baze podataka. Zadatak se obavlja u suradnji sa Zavodom HAZU u Rijeci (A. Gulin, D. Karbić, Z. Ladić, I. Jurković).

Atlas fotosnimaka povijesnih dokumenata razdoblja hrvatskih narodnih vladara do 1102. god. i drugih karakterističnih povijesnih dokumenata. Pristupilo se prikupljanju građe, uređenju mikroteke, izradi evidencija, kao i mikrofilmiranju građe koja dosad nije snimljena (D. Karbić, Z. Ladić, M. Matijević-Sokol, M. Karbić, V. Gamulin, I. Jurković, J. Stipišić, M. Kurelac).

Ostali znanstveni projekti i djelatnosti

Europski projekt - Hrvatska i Europa - kultura, znanost i umjetnost. Izrađeni su pripremni radovi za svih pet svezaka koliko se predviđa za tu ediciju, u kojoj sudjeluju djelatnici ovoga Odsjeka u uredništvu i u pojedinim znanstvenim prilozima. Izrađeni su prilozi i pripremljeni za tisak: M. Kurelac: Narativni izvori hrvatske povijesti do XII. stoljeća. Mirjana Matijević-Sokol: Latinski natpisi za prvi svezak. Pripremljeni su radovi za II. svezak: M. Kurelac: Odnosi sa središnjom Europom u doba renesanse i reformacije (XV-XVI. st.); M. Matijević-Sokol: Latinski natpisi XIII-XVI. st. Kao član centralne redakcije toga projekta sudjelovao je M. Kurelac, koji je također član uredništva prvog, drugog i trećeg sveska.

Odbor za izdavanje sabranih djela Jurja Križanića i radova o njegovu životu i djelu

Nastavljena je obrada pojedinih djela J. Križanića prema utvrđenom programu. Objavljen je rad Križanićev doprinos teoriji glazbe (Znanstveni skup u povodu 300. obljetnice smrti J. Križanića, IV. dio Muzikološki radovi), Zagreb 1994., 45 str.

Održan je znanstveni skup "Zagrebačka biskupija i Zagreb 1094.-1994." u Zagrebu 3.-5. studenog 1994. U organizacijskom odboru sudjelovao je uz ostale M. Kurelac. Djelatnici Odsjeka sudjelovali su: M. Kurelac, s predavanjem: Ivan Vitez od Sredne, kanonik-kustos zagrebački, nadbiskup ostrogonski i protektor zagrebačke biskupije u doba Matije Korvina; Ante Gulin: Srednjovjekovni zagrebački kaptol (utemeljenje, ustroj i javna djelatnost).

Održana je svečana sjednica u spomen Franje Račkoga prvoga predsjednika Akademije, u povodu 100. obljetnice smrti (15.II. 1994.). Predavanje na sjednici održao je M. Kurelac pod naslovom Život i djelo Franje Račkoga prvoga predsjednika Akademije.

Delegacija Akademije položila je istoga dana cvijeće na grob Franje Račkoga, a u katedrali održana je sv. misa koju je služio biskup msgr. dr. Đuro Kokša.

Pod pokroviteljstvom Akademije organiziran je znanstveni skup u Fužinama u povodu 100. obljetnice smrti Franje Račkoga (18.-19.VI.) na kojem su sudjelovali referatima djelatnici Odsjeka: M. Kurelac, A. Gulin, M. Matijević-Sokol, A. Kolarić. Sudjelovali su također na znanstvenoj tribini o Franji Račkom, koju je organizirala Matica hrvatska (S. Antoljak, M. Matijević-Sokol, M. Kurelac, A. Kolarić).

Znanstveni djelatnici Odsjeka surađivali su svojim prilozima u ostvarenju nekoliko fundamentalnih istraživanja i projekata osim već spomenutih: Acta Croatica, Korpus dokumenata i spomenika hrvatske prošlosti do 1200.g., Toponomastički rječnik Hrvatske. Surađivali su također u izdanjima Leksikografskog zavoda "M. Krleža", Splitskog književnog kruga, Matice hrvatske i drugim edicijama u zemlji i inozemstvu.

U povodu 750. obljetnice prvoga pisanog spomena Slavonskog Broda organizirali su Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Poglavarstvo grada Slavonskog Broda, Odbor za obilježavanje 750. obljetnice grada i Muzej Brodskog Posavlja - Slavonski Brod, znanstveni skup u Slavonskom Brodu (sudjelovali J. Barbarić, J. Marković).

Pod pokroviteljstvom Akademije održan je znanstveni simpozij 900 godina Ivanicha (15-17. VI. 1994.) u Kloštru Ivaniću, Ivanić-Gradu i Križu. J. Barbarić održao je dva predavanja: Srednjovjekovni dokumenti za Ivanić i njegov kraj i Seljačke bune na ivanićkom vlastelinstvu u 17. stoljeću. Za Zbornik tog znanstvenog simpozija izradio je i predao u tisak J. Barbarić rad pod naslovom: Diplomatički i ostali pisani izvori za povijest Ivanića i njegova kraja 1246 - 1808, ukupno 70 kartica. Zbornik radova nalazi se u tisku.

U povodu 900. obljetnice grada Zagreba održan je 4. XI. u Starogradskoj vijećnici u Zagrebu pod pokroviteljstvom grada Zagreba i njegova Gradskog poglavarstva znanstveni skup Medicina u Zagrebu tijekom stoljeća. Organizirali su ga Matica hrvatska - Odjel za medicinu i Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti - Razred za medicinske znanosti. Na tom skupu održao je J. Barbarić predavanje Zdravstveno izvješće fizika Zagrebačke županije Mauricija Fabyja za 1785.g.

Znanstveno usavršavanje

Asistenti mladi istraživači (novaci) D. Karbić i Z. Ladić dovršili su međunarodni tečaj specijalizacije iz srednjovjekovne povijesti i pomoćnih povijesnih znanosti u Budimpešti na "Central

European University" - Odjel za srednjovjekovnu povijest. Položili su propisane ispite, obranili pismene radove i stekli stupanj magistra srednjovjekovnih studija.

D. Karbić započeo je doktorandski studij na Srednjoeuropskom sveučilištu u Budimpešti s temom The Šubić kindred. An example of transformation of noble kindreds in late Medieval Croatia.

Z. Ladić započeo je doktorandski studij na istom Srednjoeuropskom sveučilištu s temom: Some comparative studies on the religious life in Sopron and Zadar in the late middle ages.

A. Kolarić dovršila je pohađanje postdiplomskog studija iz hrvatske povijesti na Filozofskom fakultetu u Zagrebu i napisala sve obvezatne radove postdiplomskog studija. Započela je rad na magistarskom radu Utjecaj europske revolucije 1848.g. u Hrvatskoj. Osim toga obrađuje 1848. u historiografiji i priprema za objavljivanje korespondenciju Tadije Smičiklasa.

J. Marković dovršila je obveze postdiplomskog studija. Sudjelovala je na znanstvenom skupu u Slavonskom Brodu predavanjem Antička Marsonija, njezini spomenici i podrijetlo njezinog imena. Rad je predan za tisak za Zbornik znanstvenog skupa (opseg 30 kartica).

Knjižnica

Obavljena je redovita djelatnost knjižnice: Nabava knjiga i časopisa kupnjom, razmjenom sa srodnim ustanovama u zemlji i inozemstvu kao i darovima. Redovito su se posuđivale knjige i časopisi, posebice znanstvenim djelatnicima i ustanovama s kojima Odsjek ima utvrđenu suradnju, postdiplomandima kao i za potrebe fakultetske nastave. Izvršavane su redovite obveze prema Akademiji, posebno njezinoj knjižnici, Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici, ISSN uredu za Hrvatsku, Zavodu za statistiku i ostalim ovlaštenim ustanovama. Knjižnica je bila uključena u međunarodnu knjižničnu posudbu kao i posudbu unutar naše države.

ODSJEK ZA ARHEOLOGIJU

Organizacija jedinice

U Odsjeku za arheologiju tijekom godine radilo je pet znanstvenih djelatnika. Asistent Nikša Petrić već jedanaestu godinu boravi u Hvaru.

Znanstveni djelatnici Odsjeka radili su na projektu Naselja i kulture pretpovijesnoga i antičkoga razdoblja na Jadranu.

Voditelj Odsjeka je akademik *Mate Suić* a zamjenik voditelja upravitelj prof. *Božidar Čečuk.*

Terenska istraživanja i iskopavanja

U okviru spomenutoga projekta Božidar Čečuk, stručni savjetnik, nastavio je s arheološkim istraživanjima špilje Kopačine, koja se nalazi nedaleko Donjeg Humca na otoku Braču.

Zbog nedostatka novca istraživanja su trajala svega 3-4 dana. Iskopavanja su se obavljala u prednjem dijelu špilje, produbljen je iskop u predšpiljskom prostoru. Pronađeno je svega dvjestotinjak kremenih artefakata, od kojih se četrdesetak može priključiti određenoj tipološkoj skupini. Prevladavaju strugala, te nožići/rezala i odbojci. Izrađeni su iz kremena tamnijih i svjetlijih boja.

Uz kremene rukotvorine otkopane su životinjske kosti među kojima prevladavaju kosti većih preživača.

Zbog nedostatka novca nisu obavljena istraživanja u drugom značajnom pretpovijesnom nalazištu - Veloj špilji na otoku Korčuli.

Obavljena su rekognosciranja na otoku Hvaru.

Znanstvenoistraživačka djelatnost

Voditelj Odsjeka akad. Mate Suić istraživao je rano kršćanstvo na jadranskim otocima a obrađivao je i arheološko-topografske probleme na istočnojadranskoj obali. Posebnu pozornost posvetio je problemima kontinuiteta na prijelazu iz kasne antike u hrvatski rani srednji vijek. Bavio se i problemima hrvatske etnogeneze.

Dr. Branka Migotti, znanstvena suradnica, u okviru teme o ranokršćanskom razdoblju u Dalmaciji završila je rad na obradi hagiografske problematike, o čemu je napisala podužu studiju.

Tijekom čitave godine radila je, u svojstvu autora, na pripremanju izložbe "Od nepobjedivog Sunca do Sunca Pravde" (Rano kršćanstvo u kontinentalnoj Hrvatskoj), koja je u povodu 13. međunarodnoga kongresa za starokršćansku arheologiju otvorena u Arheološkom muzeju u Zagrebu u rujnu o.g. S obzirom na to da je riječ o slabo istraženom i malo poznatom arheološkom horizontu u kontinentalnoj Hrvatskoj, istraživanje, odabir, predstavljanje i obrada građe imali su sve elemente znanstvenoga projekta. Njime su dosad nepoznati ili zanemareni spomenici izneseni na svjetlo dana a drugi protumačeni i vrednovani u skladu s novim znanstvenim dostignućima struke, čime je ostvaren pregled i presjek stanja ranokršćanske arheologije u kontinentalnoj Hrvatskoj i dane smjernice za buduća istraživanja.

Mr. Alka Domić Kunić, znanstvena asistentica, radila je na prikupljanju i obradi podataka za doktorsku disertaciju "Geografija i etnografija Ilirika (Panonije) u djelu Plinija Starijega". Prikupljala je također i literaturu i antička vrela i iz njih crpila podatke za proučavanje zemljopisa i etnografije Panonije i dijela provincije Dalmacije u kojem je živio panonski etnički element.

Radila je također na prikupljanju podataka za katalog antičkih vrela o Iliriku u rimsko doba.

Mr. Mario Šlaus, znanstveni asistent, nastavio je s antropološkim analizama arheoloških populacija koje su naseljavale današnje područje naše zemlje. Analizirana su groblja: Stari Jankovci (7. stoljeće), Privlaka (8. st.), Stenjevec (11-13.st.), Nova Rača (13-16. st.). Ukupan broj analiziranih osoba iznosi preko 350. Izvršene su paleodemografske, paleopatološke i kraniometrijske analize, te antropometrijska mjerenja. Dobijeni rezultati bit će prilog doktorskoj disertaciji "Paleodemografska i paleopatološka analiza srednjovjekovnih lokaliteta iz kontinentalne Hrvatske".

M. Šlaus nastavio je radom (zajedno s prof. dr. I. Kostovićem, prof. dr. D. Strinovićem, prof. dr. P. Rudanom, te s dr. D. Owsleyem iz Smithsonian Institute, Washington) na izradi prijedloga projekta za stvaranje forenzično-antropološke baze podataka koja će se koristiti za utvrđivanje osobnog identiteta žrtava Domovinskoga rata.

B. Čečuk nastavio je s laboratorijskom i stručnom obradom arheološke građe iskopane tijekom godine 1993. na pretpovijesnom lokalitetu Kopačini.Tom prilikom obrađeno je nekoliko stotina komada koštanih i kremenih rukotvorina.

Sudjelovanje na znanstvenim skupovima

B. Čečuk bio je član Izvršnog organizacijskog odbora 13. međunarodnog kongresa za starokršćansku arheologiju, najvažnijeg znanstvenog skupa ove vrsti, prvi put održanog u slobodnoj hrvatskoj državi. Kongres se održao u Splitu i Poreču od 25. rujna do 1. listopada o.g. Bio je također član Organizacijskog odbora Hrvatskog arheološkog društva međunarodnog znanstvenog skupa "Arheološka istraživanja u Istri", koji se održao u Poreču od 26. do 28. listopada o.g.

Ostali rad

Tijekom godine u priručnu biblioteku Odsjeka primljeno je i katalogizirano 28 časopisa i 23 knjige koje Odsjek prima u zamjenu s domaćim i inozemnim ustanovama za časopis Razreda za društvene znanosti "Arheološki radovi i rasprave" kao i za druga Akademijina izdanja.

B. Čečuk, kao glavni urednik, uređuje stručno-znanstveni časopis "Obavijesti" (Hrvatsko arheološko društvo); tijekom godine objelodanjena su tri broja toga časopisa. Urednik je i "Izdanja Hrvatskog arheološkog društva", radio je na skupljanju priloga za 17. broj te edicije. Predsjednik je Nakladničkog vijeća Hrvatskoga arheološkog društva te član Izdavačkoga savjeta "Starohrvatske prosvjete" Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika iz Splita.

Publicistička djelatnost

B. Čečuk, Vela špilja pokraj Vele Luke, Luško libro 2, Zagreb 1994, 41-50.

A. Domić Kunić, Gentije - međunarodni odnosi između Ilirije, Rima i Makedonije uoči i za vrijeme trećeg makedonskog i trećeg ilirskog rata, Opuscula archaeologica 17, Zagreb 1993. (izišlo 1994!), 205-261.

B. Migotti, Arheološka građa iz ranokršćanskog razdoblja u kontinentalnoj Hrvatskoj. U: Od nepobjedivog Sunca do Sunca Pravde (Rano kršćanstvo u kontinentalnoj Hrvatskoj), Katalog izložbe, Zagreb 1994, 41-70.

M. Šlaus, Osteological Evidence for Peri-Mortem Trauma and Occupational Stress in Two Medieval Skeletons from Croatia, Coll. Antropol., 18 (1), 1994, 165-175; Cranial Variation and Microevolution in Two Early Middle Age Sites From Croatia: Privlaka and Stari Jankovci, Opuscula archaeologica, 17, Zagreb 1994, 273-307.

B. Čečuk objavio je nekoliko nekrologa, otvorenih pisama itd. u "Obavijestima" Hrvatskog arheološkog društva, br. 1, 2, 3/1994.

ODSJEK ZA ETNOLOGIJU

Organizacija jedinice

U Odsjeku je tijekom 1994. godine radilo dvoje istraživača sa znanstvenim zvanjima. Jedinica je privremeno smještena u radnoj prostoriji u Opatičkoj ulici 10 zajedno s knjižnicom i rukopisnim arhivom Odbora za narodni život i običaje. Predviđa se skora seoba u prikladnije radne prostorije.

Unatoč skromnim uvjetima za normalan rad, suradnici Odsjeka obavljali su tekuće i znanstveno-istraživačke poslove bez zastoja.

Dužnost voditelja Odsjeka obavljao je akademik *Andre Mohorovičić,* a upravitelja član suradnik *Mirko Marković.* Istraživači Odsjeka radili su tijekom 1994. godine, uz ostalo, na projektu Ministarstva znanosti i tehnologije pod naslovom "Proučavanje naselja, podrijetla i etnogeneze stanovništva Hrvatske".

Znanstvenoistraživačka i stručna djelatnost

Dr. Mirko Marković, znanstveni savjetnik, radio je na realizaciji projekta "Proučavanje naselja, podrijetla i etnogeneze stanovništva Hrvatske", te na ostalim poslovima.

Povodom obilježavanja 750. obljetnice Slavonskog Broda, objavljena je njegova knjiga "Brod - Kulturno-povijesna monografija" (Slav. Brod 1994, 332 str. sa 220 ilustracija). Tijekom 1994. godine radio je na pisanju monografskog djela "Rijeka i Klobučarić". S tim u svezi radio je u Zemaljskom arhivu Štajerske u Grazu gdje se čuvaju Klobučarićevi rukopisni planovi Rijeke i ostalih hrvatskih naselja iz vremena početka 17. st. Za ediciju "Hrvatska i Europa" napisao je poglavlje o geografskim karakteristikama Hrvatske i prikaz hrvatskih zemalja na karti arapskog kartografa Idrizija iz 1156. godine. Za Križevački zbornik priredio je rad "Opće značajke geografskog položaja i povijesnog razvoja Križevaca". Napisao je i predao za tisak rad "Hrvatska u doba vladanja kralja Zvonimira". U tjedniku "Posavska Hrvatska" tiskana je u 22 nastavka njegova rasprava "Brod i njegova okolica", a u listu "Brođanin" kraći prilog povodom 750. obljetnice Broda. Na simpoziju povodom 900. obljetnice zagrebačke biskupije podnio je referat "Značenje osnutka zagrebačke biskupije za kasniji razvoj Hrvatske".

Na znanstvenom skupu povodom obilježavanja 750. obljetnice Slavonskog Broda podnio je referat "Povijesno-geografske odrednice Broda", a na znanstvenom skupu povodom 750. obljetnice Gorjana govorio je o povijesnom razvoju spomenutog mjesta.

U tisku se nalaze dva veća njegova rada "O etnogenezi stanovništva Like" i "Zagreb iz aspekta naseobinskog razvoja". U postupku objavljivanja nalazi se njegova monografija "Hrvati - narodni život i kulturno nasljeđe". Osim toga, izučavao je arhivsku građu o podrijetlu i etnogenezi pojedinih etničkih skupina pučanstva Hrvatske, posebice Šokaca i Vlaha.

Obavljao je dužnost upravitelja Odsjeka, tajnika Odbora za narodni život i običaje, te zajedno s akademikom A. Mohorovičićem poslove urednika "Zbornika za narodni život i običaje". Član je više radnih odbora ili povjerenstava u sastavu ili izvan sastava Akademije.

Zorica Šimunovć-Petrić, asistent, radila je također na realizaciji projekta "Proučavanje naselja, podrijetla i etnogeneze stanovništva Hrvatske", napose na prikupljanju arhivske i ilustrativne građe za knjigu dr. Markovića "Brod - Kulturno-povijesna monografija". Radila je u knjižnici Akademije, Sveučilišnoj i nacionalnoj biblioteci, Muzejsko-dokumentacijskom centru i u Odjelu za dokumentaciju Etnografskog muzeja u Zagrebu na istraživanju svilogojstva, izradi svile i njenoj primjeni u tradicijskom tekstilu. Prikupljala je etnografsku građu od Imoćana koji žive u Zagrebu i njegovoj okolici. Izradila je upitnik o svilogojstvu za anketu ispitanika. Spomenutu upitnicu uputila je u Konavle gdje se svilogojstvo u posljednje vrijeme revitaliziralo.

U tisku se nalazi njezin rad "Neke etnografske pojave u selima križevačkog kraja". Napisala je radove "Svilogojstvo u Imotskoj krajini (za Zbornik Imotske krajine, knj. 4) i "Uzgoj i prerada svilene bube konavoskih žena u progonstvu" (za Etnološku tribinu, sv. 18). U tisku se nalazi njezin rad "Narodna graditeljska baština Hrvatske (u Zborniku za NŽO, knj. 52). Brinula se oko čuvanja rukopisnog arhiva Odbora za NŽO i knjižnice Odsjeka u Opatičkoi ulici 10.

Objavljeni radovi

M. Marković, Brod. Kulturno-povijesna monografija, Matica hrvatska, Slav. Brod 1994, 332 str. sa 220 ilustracija i starih planova grada; Brod i njegova okolica, Posavska Hrvatska god. II, br. 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26 i 27 (u nastavcima), Slav. Brod 1994; Zavičaj treba i voljeti, Brođanin, Glasilo Zavičajnog kluba "Brod" u Zagrebu, br. 4, Zagreb 1994.

ODSJEK ZA EKONOMSKA ISTRAŽIVANJA

Organizacija jedinice

Na ostvarivanju znanstvenoistraživačkih i tekućih poslova, tijekom 1994. godine radilo je dvoje djelatnika Zavoda: 1 znanstveni suradnik i 1 administrator. Voditelj Odsjeka je akademik *Jakov Sirotković,* a upravitelj dr. *Gordan Družić.*

Znanstvenoistraživački rad

Znanstvenoistraživački rad odvijao se u okviru osnovne djelatnosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti kroz projekte: 1. Teorija i politika ekonomskog razvoja i 2. Ekonomski položaj gospodarskih jedinica; kao i unutar projekta odobrenog od Ministarstva znanosti i tehnologije: "Ekonomski položaj gospodarstva Hrvatske i mogućnosti razvoja" (glavni istraživač: akademik J. Sirotković).

Radovi na tim projektima su svojim pretežnim dijelom međusobno komplementarni.

Nakon objavljene knjige akad. J. Sirotkovića "Hrvatsko gospodarstvo 1945-1992" u kojoj su prezentirani rezultati istraživanja na tim projektima u razdoblju 1990. i 1993. godine, tijekom 1994. godine nastavljen je rad na slijedećim temama:

- teorijske i programske osnove ekonomske politike
- metode analize i statistička osnova
- nasljeđe
- međunarodni ekonomski položaj Hrvatske
- politika cijena i raspodjele
- obnova i razvoj hrvatskog gospodarstva.

Tijekom godine akad. J. Sirotković završio je i objavio članak "Ekonomski položaj Hrvatske u Jugoslaviji od 1945. do 1990. godine - Odnosi u nivou razvijenosti.

Dr. Gordan Družić je osim 64 natuknice za Ekonomski leksikon LZ "Miroslav Krleža" završio članak "Kreditiranje i subvencioniranje poljoprivrede u Republici Hrvatskoj".

Publicistička djelatnost

Prilozi u časopisima

J. Sirotković, Ekonomski položaj Hrvatske u Jugoslaviji od 1945. do 1990. godine - Odnosi u nivou razvijenosti, Suvremeni ekonomski problemi 1, 133-164 (1994), Zagreb.

Ostali rad

Tijekom godine dopunjavan je i sređivan priručni bibliotečni fond s područja znanstvenoistraživačke djelatnosti Odsjeka, kojim se osim zaposlenih u Odsjeku koriste i vanjski suradnici na projektima. Nastavljen je rad na dokumentaciji za projekt "Ekonomski položaj privrede Hrvatske i mogućnosti razvoja", premda u vrlo reduciranom obliku zbog nedostatka novčanih sredstava.

ZAVOD ZA POVIJESNE ZNANOSTI - ZADAR

Organizacija jedinice

Tijekom godine 1994. u Zavodu je djelovalo devet djelatnika. Šest su u povijesnoj znanosti (dr. Šime Peričić, dr. Milko Brković, mr. Mladen Ančić, prof. Marjan Diklić, prof. Marija Zaninović-Rumora i prof. Ivna Anzulović) i tri administrativna (Dragojla Dukić, Anka Breulj, Divna Njegovan). Voditelj Zavoda je akademik *Mate Suić*, a njegov zamjenik upravitelj dr. *Milko Brković*.

Znanstvenoistraživački i stručni rad

I ove je godine Zavod nastavio s radom na znanstvenom projektu Prošlost Dalmacije, financiranom od strane Ministarstva znanosti. Nastavljena su istraživanja u arhivima i knjižnicama, osobito u Povijesnom arhivu i Znanstvenoj knjižnici u Zadru. Kronološkim redoslijedom u okviru projektnih istraživanja obrađivane su isprave hrvatskih narodnih vladara s diplomatičkog i povijesnog stajališta; povezanost primorskih gradova s hrvatskim zaleđem, ugarsko-hrvatska vlast u odnosu na Bosnu u vrijeme Anžuvinaca; prikupljana je i obrađivana arhivska građa iz kulturne povijesti, toponimije i topografije; istraživane su i obrađivane mjere sjeverne Dalmacije u mletačkom razdoblju; teme iz političke i gospodarske povijesti Dalmacije; te je prikupljana i proučavana izvorna arhivska građa, periodika i literatura o političkim strankama u Dalmaciji do 1918. godine, posebice je proučavano dalmatinsko pravaštvo i Stranka prava.

Dr. Šime Peričić istraživao je izvore u Povijesnom arhivu i Znanstvenoj knjižnici u Zadru, a literaturu konzultirao u znanstvenim knjižnicama Zadra i Rijeke, te u knjižnici Povijesnog arhiva u

Zadru. Obradio je nekoliko tema iz povijesti Dalmacije: Juraj Biankini i pomorstvo (26 kartica), Don Stipan Sorić (49 kartica), Zlatno doba bračkog jedrenjaštva (16 kartica i 5 priloga), Pregršt statističkih podataka o Istri i Kvarnerskim otocima (16 kartica), te načinio Pregled razvoja gospodarstva otoka Hvara do 1941. godine (70 kartica). Također je (za potrebe Zadarske smotre) napisao kraće prikaze dvaju zadarskih listova (Poljodjelski vjesnik L'Economista) u povodu stote obljetnice njihova izlaženja, te Pomorstvo otoka Krka u 18 stoljeću (5 kartica). Sudjelovao je na četiri znanstvena skupa održana u Zadru, odnosno Preku i Starigradu. Za skup Stanko Ožanić - život i djelo (Zadar, 24. VI. 1994.) izradio je priopćenje Stanko i Nenad Ožanić kao ekonomski povjesnici. Na skupu 45 godina NP Paklenica (Starigrad, 19-22. X. 1994.) podnio je referat Prinos upoznavanju šume Paklenice u 19. st. Na skupu o Zori dalmatinskoj (Zadar, 13.-14. X. 1994.) referirao je o gospodarskoj problematici u njoj, a za skup o otoku Ugljanu (Zadar, 1.-3. XII. 1994.) podnio je referat Prinos upoznavanju ekonomskih prilika otoka Ugljana u prošlosti.

Dr. Milko Brković predao je za tisak: Dispozicija u ispravama hrvatskih narodnih vladara, Svjedoci u isprava hrvatskih narodnih vladara i Tomo Vukšić, Međusobni odnosi katolika i pravoslavaca u Bosni i Hercegovini (1878.-1903.), povijesno-teološki prikaz, koje je djelo ujedno predstavio na Filozofskom fakultetu u Zadru. Također je predstavio i knjižicu autora Pavlovića Korlat - crtice iz povijesti. Obavljao je uredničke poslove oko znanstvenih časopisa Radova Zavoda za povijesne znanosti u Zadru i Croatica Christiana periodica Instituta za crkvenu povijest pri Teološkom fakultetu u Zagrebu i prikupio rukopise za sv. 37/1995. Radova, koji će biti posvećeni dr. Vjekoslavu Maštroviću. Koordinirao je znanstvenoistraživački i stručni rad Zavoda i suradnju s drugim ustanovama u zemlji i inozemstvu. Također je završio stručni rad na odrednicama budućeg hrvatskog leksikona obradivši pojedine pojmove srednjovjekovne Bosne i novije zadarske povjesničare.

M. Mladen Ančić je tijekom protekle godine usredotočio svoj rad prije svega na poslove oko znanstvenog projekta Prošlost Dalmacije, kao i ostali sudionici na tom projektu. Završio je posao oko izradbe doktorske disertacije Ugarsko-hrvatsko kraljevstvo i Bosna u doba Anžuvinaca (1301.-1382.). Također je završio tekst Pobožnost franjevaca bosanske vikarije u drugoj polovici 14. stoljeća, predao za objavljivanje u časopisu Croatica Christiana periodica br. 34, kao i rad Topuska opatija do uspostave komendatarne uprave, prihvaćen za br. 27 Radova Zavoda za hrvatsku povijest Sveučilišta u Zagrebu. U okviru djelovanja Međunarodnog središta hrvatskih sveučilišta u Dubrovniku sudjelovao je kao predavač u radu Dubrovačke medievističke radionice.

Marjan Diklić je tijekom godine radio na prikupljanju i proučavanju izvorne arhivske građe, periodike i literature o političkim strankama u Dalmaciji do 1918., a posebice je radio na proučavanju dalmatinskog pravaštva i Stranke prava. Istraživanja je obavljao uglavnom u Povijesnom arhivu i Znanstvenoj knjižnici u Zadru, te Sveučilišnoj knjižnici u Splitu. Pripremio je i predao za tisak nekoliko priloga o pravaštvu. Sudjelovao je na znanstvenom skupu o 150. obljetnici Zore dalmatinske održanom u Zadru (13. i 14. listopada 1994.), s referatom Mladi Ante Starčević i Zora dalmatinska. U organizaciji Filozofskog fakulteta i Ogranka Matice hrvatske u Zadru održao je (21. travnja 1994.) predavanje Razvoj i djelovanje Stranke prava u Hrvatskoj. U organizaciji Sveučilišne knjižnice u Splitu održao je predavanje o Stranci prava u Banskoj Hrvatskoj i Dalmaciji do kraja prvog svjetskog rata, a 15. studenoga u Zadru o Stranci prava u Dalmaciji u povodu 100. obljetnice njezina osnutka.

Marija Zaninović-Rumora tijekom godine nastavila je rad na istraživanju i obradi mjera sjeverne Dalmacije u mletačkom razdoblju. Sudjelovala je na znanstvenom skupu Prošlost i sadašnjost otoka Ugljana (Zadar, 1.-3. XII. 1994.) s izlaganjem Stare mjere u svakodnevlju otoka Ugljana, koji će se tiskati u istoimenom zborniku.

Ivna Anzulović je završila rad Ubikacija posjeda knezova Posedarskih i sudjelovala na znanstvenom skupu Prošlost i sadašnjost otoka Ugljana (1.-3.XII. 1994.) s referatom Život i kultura na otoku Ugljanu u 15. stoljeću.

Izdavačka djelatnost

Zavod je uspio na vrijeme izdati svoj godišnjak Radovi (sv. 36/1994.) usprkos već četvrtoj godini ratnih nedaća. Time su sva četiri ratna broja toga godišnjaka bila zastupljena na izložbi Godine rata - Godine rada, pod naslovom Tiskarstvo i izdavaštvo na zadarskom području u tijeku Domovinskog rata 1991.-1994., koju su priredili Znanstvena knjižnica i Društvo bibliotekara Zadar u čast listopada - mjeseca knjige i knjizi u čast. Od svih drugih zadarskih ustanova, koje izdaju znanstvene publikacije, na toj je izložbi upravo Akademijin Zavod bio najzastupljeniji svojim ratnim izdanjima i kvalitetom sadržaja priloga. Sv. 36/1994. Radova u potpunosti je financiralo Ministarstvo znanosti.

Rukopisi za slijedeći broj (37/1995.) već su prikupljeni i dostavljeni Razredu za društvene znanosti na recenziju. Taj će svezak biti posvećen dr. Vjekoslavu Maštroviću.

U godini 1994. djelatnici Zavoda objavili su:

Š. Peričić, Prinos poznavanju pomorskotrgovinskih veza Dalmacije i Senja u prošlosti, Vjesnik Povijesnog arhiva u Rijeci, 33-34, 95-105 (1993), Rijeka; Pregled gospodarstva Arbanasa u prošlosti, MZ Arbanasi, Zadar 1993, 50 str. + 4 priloga; Dr. Roman Jelić kao povjesnik, Zadarska smotra, 41, br. 6, 228-230 (1992), Zadar; Frane I. Borelli, isto, 242-243; Perat Nutrizio Grisogono i šumarstvo Dalmacije, Vartal, 2, br. 1-2, 127-138 (1993), Trogir; Ante Kuzmanić kao povjesničar, Kačić, 25, 797 -803 (1993), Split; Statistički podaci o proizvodnji na zadarskom području god. 1803-1804, Act historico-oeconomica, 20(1), 119-131 (1993), Zagreb; Juraj Biankini i naše pomorstvo, Radov Zavoda za povijesne znanosti u Zadru, 36, 169-180 (1994), Zadar; Blago Hrvatske iz Arhiva map za Istru i Dalmaciju, 360-362 (prikaz); N. Čolak, Hrvatski pomorski regesti (Regesti maritimi croati) isto, 362-364 (prikaz).

M. Brković, Koroboracija u ispravama hrvatskih narodnih vladara, Radovi Zavoda za povijesne znanosti u Zadru, 36, 24-34 (1994), Zadar; De administrando imperio, isto 355-356 (prikaz).

M. Ančić, Parba za dio naslijeđa banovca Jakova Šubića Bribirskog, Radovi Zavoda za povijesne znanosti u Zadru, 36, 309-352 (1994), Zadar; Xavier Hernendez - Pilar Comes: Brambi (il Jordi Ballonga) Honghton Mifflin Company, Boston 1990., isto, 353-355 (prikaz).

M. Diklić, Prilog strukturi pučanstva Dalmacije krajem XIX. i početkom XX. stoljeća, Radovi Zavoda za povijesne znanosti u Zadru, 36, 181-190 (1994), Zadar.

M. Zaninović-Rumora, Zadarske mjere za zapremninu kroz stoljeća, Radovi Zavoda za povijesne znanosti u Zadru, 36, 87-95 (1994), Zadar.

Knjižnica Zavoda

Administrator Dragojla Dukić zaprimila je publikacije pristigle u Zavod putem zamjene ili kupnje, te ujedno obavila međubibliotečnu zamjenu sv. 36. Radova s drugim knjižnicama i ustanovama. Zbog nepostojanja bibliotekara i za proteklu godinu izostala je stručna obrada knjižnog fonda i stručna usluga i pomoć znanstvenim djelatnicima Zavoda oko praćenja literature iz njihova područja.

Ostali rad

Zavod je načinio plan rada za 1995. Uprava Akademije odobrila je u 1994. sredstva u visini od oko 40.000 kn za saniranje najnužnijih popravaka na zgradi Zavoda. Od Poglavarstva grada Zadra i drugih zadarskih ustanova Zavod je primio određenu novčanu potporu za tiskanje svojih izdanja.

ZAVOD ZA POVIJESNE I DRUŠTVENE ZNANOSTI - RIJEKA

Organizacija jedinice

Tijekom godine Zavod za povijesne i društvene znanosti u Rijeci nastavio je znanstvenu i stručnu djelatnost u okviru dviju znanstvenih disciplina: povijesti i etnologije. Znanstveni i stručni suradnici Zavoda (u Rijeci i Radnoj jedinici Pula), nastavili su u okviru financijskih mogućnosti, s istraživanjima, prikupljanjem i znanstveno-kritičkom obradom povijesno-kulturne baštine Istre, Rijeke, Hrvatskog primorja, Gorskog kotara i Kvarnerskih otoka. Znanstveni je rad bio usmjeren na obradu izvornih arhivskih vrela, pa su obrađivani različiti aspekti i odrednice prošlosti, kao i uska povijesna veza spomenutog područja s obližnjom Slovenijom, Apeninskim poluotokom i srednjom Europom. Rezultati istraživanja uglavnom su kao znanstvena priopćenja iznijeli na znanstvenim skupovima, u Hrvatskoj i inozemstvu. Jedan je manji dio (u nedostatku novčanih sredstava), objavljen u domaćim periodičnim edicijama i publikacijama.

U Zavodu je zaposleno 11 radnika, od toga se osmorica bave znanstvenim radom: znanstveni savjetnik, znanstveni suradnik, 3 znanstvena asistenta i 3 istraživača suradnika. Tehničke poslove obavljaju: administrator i administrator-knjižničar, čistačica te domar-ložač, kojega Zavod angažira na određeno radno vrijeme. Voditelj Zavoda je akademik *Dragovan Šepić,* a dužnost njegova zamjenika upravitelja Zavoda obavlja mr. *Darinko Munić.*

Zavod je nastavio suradnju sa svim srodnim ustanovama i organizacijama na širem području sjevernog Jadrana: povijesnim arhivima u Rijeci i Pazinu, katedrom Čakavskog sabora Buzeta, Grobnika, Klane, Opatije, Pule, Pazina, Ronjgi i Rijeke, Društvom za Hrvatsku povjesnicu Republike Hrvatske, Društvom arhivista Istre i Rijeke, Hrvatskim etnološkim društvom, Povijesnim društvom Rijeka, Društvom za kulturnu baštinu i povijesni razvoj Istre - Pula, Ogrankom Matice hrvatske Pula i Zgodovinskim društvom za južno Primorsko - Koper. Kao i prijašnjih godina Zavod je bio suorganizator znanstvenih skupova: Dana dr. Matka Laginje, Dana Sv. Vida, Pazinskog memorijala, Susreta na dragom kamenu, a uključio se i u rad svih znanstveno-stručnih skupova na području Primorsko-goranske i Istarske županije. Nastavljeni su radovi oko petotomnog projekta "Povijest Istre", koji objedinjuje znanstveni rad svih naših prominentnih znanstvenika. Prikupljeni su prilozi za zavodsku ediciju "Problemi sjevernog Jadrana", sv. 7, te su djelomično osigurana novčana sredstva za tiskanje. Uz to učinjene su predradnje za obilježavanje 50. obljetnice postojanja Zavoda. Program obilježavanja obljetnice prve znanstvene ustanove u Sušaku-Rijeka usmjerene na sustavno istraživanje i znanstveno-kritičku obradu povijesti Istre i promicatelje historiografije o Istri, te prve Akademijine ustanove izvan Zagreba, prihvatio je i odobrio Razred za društvene znanosti Akademije.

U biblioteci je nastavljeno s tekućim radom. Međutim, zbog novčanih teškoća i objektivnih okolnosti, knjižni se fond vrlo skromno povećava, i to uglavnom Akademijinim izdanjima (ali ne svima) i zamjenom.

Znanstvenoistraživački rad:

A. P o v i j e s t

U protekloj godini pet je suradnika Zavoda nastavilo rad na dugogodišnjem programu istraživanja i obrade povijesne zbilje Istre, Rijeke, Hrvatskog primorja i Kvarnerskih otoka, jer je Nevio Šetić postao

savjetnikom za Istru u Uredu predsjednika Republike Hrvatske. Ostali suradnici su djelomično uključeni i u projekt "Prilozi za povijest Istre, Kvarnera i Gorskog kotara", koji vrlo skromno financira Ministarstvo znanosti i tehnologije. S obzirom na tematiku i problematiku prošlosti našega područja, stalno je prisutan nedostatak znanstvenih djelatnika, što posebice vrijedi za posebne povijesne discipline.

Prof. dr. Miroslav Bertoša, znanstveni savjetnik Radne jedinice u Puli, u protekloj je godini nastavio elaboriranje arhivskih vrela mikrofilmiranih 1992.-1993., koja se odnose na gospodarsku, etničku i kulturno-antropološku povijest Istre u doba Venecije, posebice na razdoblje razaranja i depopulacije u godinama rata Cambraiske lige (u prva tri desetljeća 16. st.), kao i na drugu polovicu 18. st. kada Republika Sv. Marka, a s njom i istarski posjed, doživljavaju tešku krizu i zastoj svih svojih struktura.

U okviru suradnje Hrvatske akademije i mletačke Fondazione Cini dva je tjedna boravio u Veneciji i istraživao u arhivima, muzejima i bibliotekama građu za istarsku i uopće hrvatsku povijest 16-18. st. Nastavljen je rad na sintezi istarske povijesti u okviru Akademijinog projekta; neka su poglavlja razdoblja između 16.-17. st. cjelovito obrađena, neka tek skicirana. Budući da je većina vanjskih suradnika odustala od rada na sintezi, čini se, da će urednik III. knjige morati sam napisati cjeloviti tekst.

Istodobno, u Državnom arhivu u Veneciji izvršena su istraživanja koja se odnose ne samo na istarsku već i na čitavu hrvatsko-jadransku (sa zaleđem) vojnu povijest. Pregledana su mletačka vrela koja se odnose na hrvatsko konjaništvo i pješaštvo (Cavalleria croatta, Fanteris croatta), na naoružane lađe s hrvatskom posadom ("barche armate croate") koje se bore na zapadnoj obali Istre, duž jadranske rivijere od Marana do ušća rijeke Pad, zatim na Levantu i Ponentu, na obalama daleke sjeveroafričke Berberije... No, vrela (najvećim dijelom nepoznata našoj historiografiji) toliko su opsežna da će se istraživanja, ako se nađu novčana sredstva, produžiti na nekoliko godina. Nepotrebno je posebno napominjati koliko je građa značajna za proširivanje dosadašnjih povijesnih spoznaja.

Iako se sve teže dolazi do stranih časopisa, edicija i knjiga, nastavljeno je proučavanje metodologije rada i novih "modela" u europskoj historiografiji. Na temelju tih priloga pripremat će se knjiga studija pod radnim naslovom "Kulturno antropološki eseji", a radi i na rukopisu o "novoj povijesti".

Mr. Darinko Munić, znanstveni asistent, u ovoj je godini obavljao znanstvena istraživanja u Povijesnom arhivu Rijeka, Arhivu Hrvatske, Arhivu HAZU i Hrvatskom školskom muzeju u Zagrebu, te u okolnim župnim arhivima (Klana, Kastav). Istraživanja arhivskih vrela bila su usmjerena na obradu srednjovjekovne povijesne zbilje grada Rijeke, šireg područja Kvarnerskog zaljeva i otoka, Istre i kopnenog zaleđa, te uzgredno i na neka suvremena povijesna zbivanja, posebice iz povijesti školstva. Pri tome nije zanemarena veza naznačenog područja s cijelom jadranskom obalom i kopnenim zaleđem Hrvatske. Na razini tih znanstvenih interesa i obrade povijesnih vrela, podnijeto je nekoliko znanstvenih priopćenja te objavljeno nekoliko priloga u našim i stranim edicijama.

Mr. Alojz Štoković, znanstveni asistent Radne jedinice u Puli, u župnom arhivu u Fažani nastavio je pregledavanjem i istraživanjem preostalih knjiga o bratovštinama mjesta Bale kod Rovinja, te "župskih spisa" od 1860. do 1914. godine. U pripremi je monografija "Župa Fažana". Uz to analizirane su poslovne knjige bratovština iz Vižinade i Vodnjana u cilju utvrđivanja hrvatskog nazivlja.

Antun Giron, znanstveni asistent, nastavio je radom na istraživanju političkih, društvenih i gospodarskih prilika na području Istre, Kvarnera i Gorskog kotara tijekom 20. st. Istraživanja je izvršio u povijesnom arhivu Rijeka. Radio je na pregledu arhivskog fonda Kotarskog kapetanata Volosko (1814.-1926.) i Općinskog poglavarstva Kastav (1814.-1945.).

Goran Crnković, istraživač suradnik, tijekom godine nastavio je istraživanje arhivske građe za povijest Istre i kvarnerskog kraja u 19. i prvim desetljećima 20. st., te je nalazio i ekscerpirao nove podatke navlastito za sljedeće tematske cjeline: a) društvene, gospodarske, političke i uljudbene prilike u liburnijskom dijelu Istre koncem 19. i 20. st.; b) demografski razvoj u hrvatskoj Istri u 19. i 20.

st. i mijene nacionalnih struktura. Istraživanja građe obavljana su u Povijesnom arhivu u Rijeci, Povijesnom arhivu u Zadru te u župnim i privatnim pismohranama.

Nevio Šetić, istraživač suradnik, privremeno na dužnosti savjetnika u Uredu predsjednika Republike Hrvatske u Zagrebu, radio je na doktorskoj disertaciji: "Naša sloga" kao izvor za proučavanje povezanosti Istre s ostalim hrvatskim nacionalnim prostorom tijekom nacionalne integracije.

B. Etnologija i etnografija

I tijekom godine dr. Josip Milićević i Tihomira Stepinac Fabijanić, nastavili su rad na istraživanju i obradi etnologijskih i etnografskih odrednica Istre, Hrvatskog primorja i Kvarnerskih otoka. Tek su djelomično uključeni u projekt Ministarstva znanosti i tehnologije s temom: Etnološko istraživanje u Istri i Hrvatskom primorju.

Dr. Josip Milićević, viši znanstveni suradnik Radne jedinice Pula, u nedostatku sredstava koja su nužno potrebna za znanstvenoistraživački rad na terenu, istraživanja je obavljao na svoj trošak što je bilo nedostatno. U okviru plana rada tijekom godine proučavao je literaturu, sređivao i koristio bilješke prijašnjih znanstvenih istraživanja, dešifrirao magnetofonske snimke i sređivao fotografije.

Tihomira Stepinac Fabijanić, istraživač suradnik, je znanstveno-istraživački rad, zbog nedostatka sredstava u prošloj godini, kao i u nizu proteklih godina, obavljala isključivo na osnovi literature koja je također nabavljana o vlastitom trošku. U Zavodu u Rijeci, naime, ne naručuje se etnološki relevantna literatura ni časopisi. Također, putem osobne suradnje s pojedinim stručnjacima i institucijama u zemlji i svijetu, te sudjelovanjem u različitim pa i vlastitim projektima (npr. "Zavičajni park Istre") ostvarila je mogućnost prijavljivanja doktorske disertacije na Sveučilištu u Manchesteru, pri Faculty of Architecture i CEI (Center for Environmental Interpretation). Naslov predložene teme je "The Role of Heritage Interpretation in Promoting Revitalization in Central Istria, Croatia".

Izdavačka djelatnost

A. Povijest i B. Etnografija i etnologija

a) Objavljeni radovi:

Prilozi u knjigama i zbornicima:

M. Bertoša, Buzetska arhivska vrela u fondovima mletačkoga Frarija (XV-XVIII. stoljeća), Buzetski zbornik, 18, 27-36 (1993), Buzet; Bibliografija radova dr. Petra Strčića iz arhivske oblasti, Vjesnik Povijesnog arhiva Rijeka, XXXIII-XXXIV, 197-217 (1993), Rijeka; Mletačka stoljeća Marčane, Acta I, 43-48 (1994), Pula; Itinerar istarskih tisućljeća, Dva tisućljeća pisane riječi u Istri, Povijesni muzej Istre, 33-36 (1994), Pula; Rovinj: fragmenti za povijesni portret grada, Rovinj-Rovigno, Garmond, 7-15 (1994), Zagreb.

D. Munić, Kastavštini s ljubavlju. U: Ivo Jardas, Kastavšćina (reprint izdanje), Zbornik za narodni život i običaje južnih Slavena JAZU, 39, VII-XVII (1957), Zagreb i (1994), Ronjgi; Brseč na početku XVII stoljeća, Liburnijske teme - "Brseč i Brsešćina", knj. 8, 39-48 (1994), Opatija; Skica za portret istočnoistarskih kvarnerskih srednjovjekovnih komuna od XV. do XVII. stoljeća, Acta Histriae, III, 83-96, Zgodovinsko društvo za južno Primorsko (1994), Koper-Capodistria; Ljudima, s ljubavlju. Godišnje izvješće Prve riječke hrvatske gimnazije u Rijeci za školsku godinu 1993/1994, 31-

33 (1994), Rijeka; Pet izvještaja iz 1898/1899. o povijesti grobničkih pučkih škola, Grobnički zbornik, 3/3, 38-52 (1994), Rijeka.

A. Giron, Pisma Poglavniku s Grobništine iz 1942. godine (prethodno saopćenje), Grobniština: tragovi, znakovi, smjerokazi, 7 (1994), Grobnik; Pisma Poglavniku s Grobništine 1942. godine, Zbornik Grobništine 3, 28-37 (1994), Rijeka; Diplomatske igre oko Rijeke i Rimski pakt iz 1924. godine, Godišnje izvješće Prve riječke hrvatske gimnazije u Rijeci, 14-18 (1994), Rijeka.

G. Crnković, Sakralni vodič Opatije, 9-14 (1994), Opatija.

J. Milićević, Lončarstvo Ćukarije, Buzetski zbornik 18, 95-101 (1993), Buzet; Seosko gospodarstvo otoka Hvara. U: Zbornik radova 29. kongresa Saveza udruženja folklorista Jugoslavije, 80-83 (1991), Zagreb; Humski župan, Buzetski zbornik 19, 45-52 (1994), Buzet.

T. Stepinac Fabijanić, Otkrivanje središnje Istre, Gazophylacium 3-4, Pinta, 334-343 (1994), Zagreb;

Prijedlog granica Zavičajnog parka Istre. U: Prilozi za Hrvatski nacionalni program, Matica hrvatska, 135-137 (1994), Zagreb; The First Meeting of Croatian NGO-s. U: ECOVAST News No. 8, (May 1994), Shaftesbury.

Prilozi u časopisima:

M. Bertoša, Istarski pabirci o kolonizaciji, etnocentrizmu, integraciji i dezintegraciji (XVI-XVIII. stoljeća), Gazophylacium I., 192-202 (1994), Zagreb.

G. Crnković, Temeljne značajke demografskih gibanja u Istri tijekom XX. stoljeća, Republika Hrvatska 186, 89-104 (1994), Zagreb.

J. Milićević, Veza Hrvata u Slovačkoj s Istrom, Istarska Danica 1994, 152-154 (1993), Pazin.

Dovršeni radovi (u tisku i predano u tisak):

A. Štoković, Bratovštine u središnjem dijelu Istre, Vjesnik Istarskog arhiva sv. 2, Pazin; Statut bratovštine Svetog Sakramenta iz Umaga iz 1555. godine. Vjesnik Istarskog arhiva sv. 3, Pazin; Jedan turski pljačkaški pohod na Buzeštinu sredinom XVII. st. Buzetski zbornik; Etničko čišćenje u Istri na talijanski način, časopis Republika Hrvatska.

T. Stepinac Fabijanić, Tradicijska nošnja u Omišlju, Krčki kalendar za 1995. (12 kartica).

Ostalo:

D. Munić, Riječke poštanske marke. U: Iz riječke prošlosti. Sažeci priopćenja znanstvenog skupa u povodu Dana Sv. Vida 15. lipnja 1994. IX (1994), Rijeka (i urednik sažetaka); stručni suradnik na filmu "Katedrala Sv. Vida", Istra-film 1994, režija Bernardina Modrića.

Priopćenja na znanstvenim skupovima:

D. Munić, Ponovno otvaranje hrvatske škole u Klani (1945), Znanstveno-kulturni skup "Dani dr. Matka Laginje", Klana 19. i 20. ožujka 1994. godine; Riječke poštanske marke, Znanstveni skup "Iz prošlosti Rijeke" u okviru obilježavanja Sv. Vida (zaštitnika grada Rijeke), Rijeka 13. lipnja 1994; Franjo Rački i statuti primorskih komuna, priopćenje podnijeto na Znanstvenom skupu u povodu obilježavanja 100. obljetnice smrti dr. Franje Račkoga, Fužine 19. lipnja 1994.; Pet izvještaja iz 1988/1989. godine o povijesti grobničkih pučkih škola priopćeno na Znanstvenom skupu i stručnom skupu "Grobniština: tragovi, znakovi i smjerokazi", Grobnik, 1. listopada 1994. U: "Sažeci priopćenja",

8; "Ekologija" u statutima srednjovjekovnih istočno-istarskih kvarnerskih komuna, Međunarodni znanstveni skup o pravu, vlasti i upravi, Koper 11. i 12. studenoga 1994.

A. Giron, Klana za vrijeme talijanske okupacije (od 1918. do 1920. godine). Klana, Katedra Čakavskog sabora Klana, 19. do 20. ožujka 1994. godine; Pisma Poglavniku s Grobništine 1942. godine, Grobnik, Katedra čakavskog sabora Grobništine, 1. listopada 1994. godine.

G. Crnković, Družba sv. Ćirila i Metoda za Istru u doba predsjedavanja Vjekoslava Spinčića, Ronjgi-Viškovo, Ustanova "Ivan Matetić Ronjgov", 12. ožujka 1994. godine; Viktor Car Emin - tajnik Družbe sv. Ćirila i Metoda za Istru, Lovran, Pedagoški fakultet u Rijeci, 7. svibnja 1994.

Ostali rad

Dr. Miroslav Bertoša, u godini 1994. nastavio je pisanje i objavljivanje redovite tjedne rubrike u puljskome "Glasu Istre" kulturno-znanstvene esejističke rubrike pod naslovom "Domišljanje Istre: između povijesnog i fikcijskog" (od 3. siječnja do 21. studenoga 1994. tiskano je 46 nastavaka, od ukupno 184 kartice). Uz to predsjednik je Odbora Akademije za objavljivanje sinteze Povijesti Istre, redoviti profesor na Pedagoškome fakultetu u Puli Sveučilišta u Rijeci za predmete: Uvod u povijesne znanosti i Povijest u Odsjeku za razrednu nastavu. Nadalje, voditelj je puljskoga Centra Instituta za primijenjena društvena istraživanja Sveučilišta u Zagrebu i glavni istraživač projekta "Istarski Hrvati: između potisnutog identiteta i usporene integracije". Drugi dopredsjednik Nacionalnoga komiteta za povijest. Isto tako član je neformalne Hrvatsko-talijanske komisije za povijest pri Ministarstvu vanjskih poslova Republike Hrvatske. Član je Nacionalnoga komiteta za visoku naobrazbu Ministarstva znanosti i tehnologije. Član je Hrvatske komisije za suradnju s UNESCO-om pri Ministarstvu kulture, te član Matične komisije za povijest Zajednice sveučilišta Republike Hrvatske. Dobitnik je državne nagrade "Bartol Kašić".

Mr. Marinko Munić, u protekloj godini uz znanstvenu djelatnost obavljane su i sve obveze upravitelja Zavoda u Rijeci, te niz dužnosti i suradničkih djelatnosti u području izdavaštva i znanstveno-kulturološkog promicanja grada i područja Goransko-Primorske, Istarske i Ličko-Senjske županije.

Kao član znanstvenog kolegija Odbora Sv. Vida u Rijeci, zajedno s akademikom Lujom Margetićem organizirao je znanstveni skup "Iz prošlosti Rijeke". Isto tako sudjelovao je u organizaciji znanstvenog skupa "Dani dr. Matka Laginje" u Klani i znanstvenog skupa o dr. Franji Račkom. Član je Uredničkog odbora "Jadranskog zbornika", a jedan je od urednika "Zbornika - Rijeka", "Zbornika - Sv. Vid", te posebne edicije Povijesnog društva Rijeka - "Nova istraživanja prošlosti Rijeke i riječkog područja" (1. knjiga objavljena je 1993. a 2. knjiga 1994.). Kao recenzent i stručni savjetnik obavio niz recenzija, a u Izdavačkom centru Rijeka surađivao na ediciji "Fluminensia" i dr., te dužnost predsjednika Izdavačkog savjeta časopisa "Dometi". Pripremio i objavio više prikaza, osvrta i bilješki, i feljtona u dnevnom tisku ("Novi list"), a niz radova predao u tisak. Potpredsjednik je Katedre Čakavskog sabora Rijeka.

Od ove godine član je međunarodnog organizacijskog odbora znanstvenog skupa (Italija, Slovenija, Hrvatska) "Mletačka Republika i Istra".

U koautorstvu s A. Gironom izradio je projekt fotomonografije županije Primorsko-Goranske.

Mr. Alojz Štoković, održao je referat "Pregled povijesti Istre" za učiteljski aktiv Osnovne škole Lovran, 11. ožujka 1994. godine. Uređivanje i vođenje emisije "Povijesni aspekti današnjih zabluda", na Hrvatskom radiju Pazin - radiju Istra. Surađivao u djelatnosti Matice hrvatske u Puli.

Antun Giron, u koautorstvu s mr. Darinkom Munićem izradio je projekt fotomonografije županije Primorsko-Goranske.

U povodu dana oslobođenja Rijeke i Dana pobjede nad fašizmom održao je predavanja za Poglavarstvo grada Rijeke.

Goran Crnković, izradio je projekt znanstvenog skupa "Volosko - povijesni grad u suvremenoj urbanoj aglomeraciji" (koautorstvo s N. Crnkovićem). U Zagrebu 29. rujna 1994. (Mimara), održao predavanje pod naslovom: Temeljne odrednice istarskog pravaštva.

Dr. Josip Milićević, napisao je više tekstova za populariziranje etnološke znanosti i objavio ih u regionalnom glasilu, a s istom svrhom u nekoliko navrata govorio na Radio-Pazinu i Radio-Puli. Također je sudjelovao u radu stručnih društava.

Tihomira Stepinac Fabijanić, organizirala je i sudjelovala na znanstvenim i stručnim skupovima, te surađivala s domaćim i stranim stručnjacima, organizacijama i institucijama koje se bave istraživanjem, prezentacijom i zaštitom tradicijske baštine i ostalim kulturološkim pitanjima.

ZAVOD ZA POVIJESNE ZNANOSTI - DUBROVNIK

Organizacija jedinice

Zavod u svom sastavu ima dvije po sadržaju rada različite i međusobno odvojene radne jedinice: istraživačku radnu jedinicu (po kojoj Zavod nosi ime), smještenu u renesansnom Sorkočevićevu ljetnikovcu na Lapadu i Bogišićevu biblioteku s muzejskim zbirkama u Cavtatu. Voditelj Zavoda je akademik *Vladimir Stipetić,* zamjenik voditelja je upravitelj dr. *Nenad Vekarić,* a voditeljica Bogišićeve biblioteke je *Stane Perišin.*

Sveukupno je uposleno 10 radnika, i to: 5 na znanstvenim poslovima, 1 na stručnim poslovima, 1 na administrativno-računovodstvenim poslovima i 3 pomoćna službenika.

Znanstveno istraživačka djelatnost

Zavod za povijesne znanosti radi na projektu Povijest Dubrovnika i Dubrovačke Republike. Znanstvene zadatke obavlja 5 znanstvenih radnika: 1 znanstveni savjetnik, 2 znanstvena suradnika i 2 znanstvena asistenta. Osim toga Zavod vodi i projekt Povijest stanovništva Dubrovnika i okolice.

Dr. Ivo Perić, Znanstveni savjetnik, glavni istraživač projekta Povijest Dubrovnika i Dubrovačke Republike, urednik zavodske publikacije Anala, istraživao je tijekom godine gospodarsku, kulturnu i političku prošlost Dubrovnika i dubrovačkog kraja u arhivima Zagreba, Dubrovnika, Zadra i Varaždina. Objavljivao je svoje radove u Analima Zavoda za povijesne znanosti u Dubrovniku, Maruliću, Dubrovačkim horizontima i Prominskom glasniku.

Dr. Slavica Stojan, znanstveni suradnik, proučavala je povijest književnosti i kulturnu povijest Dubrovnika u 19. stoljeću. Istraživala je u arhivima Zagreba, Dubrovnika i Zadra, a svoje radove objavljivala u časopisu Dubrovnik i Analima Zavoda.

Dr. Nenad Vekarić, znanstveni suradnik, istraživao je teme iz demografske prošlosti Dubrovnika i okolice. Istraživao je u arhivima Dubrovnika i Zagreba te u više župnih arhiva dubrovačke okolice, na obradi matičnih knjiga. Radove je objavio u Analima Zavoda, Dubrovačkim horizontima i sarajevskom Napretku.

Mr. Vesna Miović-Perić, znanstveni asistent, istraživala je turske dokumente u Povijesnom arhivu u Dubrovniku i posebno temu odnosa na dubrovačko-hercegovačkoj granici. Radove je objavila u Analima Zavoda i Dubrovačkim horizontima.

Miljenko Foretić, znanstveni asistent, dobitnik je Nagrade grada Dubrovnika za zasluge u izdavačkoj djelatnosti dubrovačkog ogranka Matice hrvatske. Proučavao je raznolike segmente dubrovačke povjesnice, a objavio je rad u novom časopisu Dubrave hrid.

Izdavačka djelatnost

U izdanju Zavoda objavljene su dvije znanstvene publikacije: Anali, br. 32 te knjiga Zdenke Janeković-Römer, Rod i Grad, kao četvrta knjiga serije Prilozi povijesti stanovništva Dubrovnika i okolice. Pripremljen je za tisak br. 33 Anala, te knjiga Nenada Vekarića, Pelješki rodovi, I dio (A - K).

Znanstvenici Zavoda objavili su 15 znanstvenih radova, predali za tisak dvije knjige i više radova te sudjelovali na više znanstvenih skupova.

Prilozi u časopisima

M. Foretić, Zapis o "Tri crkve" (Povijesni osvrt), Dubrave hrid, 1, 25-28 (1994), Dubrovnik.

Vesna Miović-Perić, Odnosi Dubrovnika i tripolitanskog namjesništva u XVIII stoljeću (II. dio), Anali Zavoda za povijesne znanosti u Dubrovniku, 32, 65-93 (1994), Dubrovnik; Dubrovnik 1694, Dubrovački horizonti, 34, 40-43 (1994), Dubrovnik.

I. Perić, Franjo Rački i Dubrovnik, Anali Zavoda za povijesne znanosti u Dubrovniku, 32, 143-157 (1994), Dubrovnik; Jedno pismo Dubrovčanina Antuna Stražičića upućeno Josipu Jurju Strossmayeru (Prilog upoznavanju nastanka i nestanka tzv. Srba-katolika u Dubrovniku kao prolazne pojave), Marulić, 3, 347-350 (1994), Zagreb; Brodske ljekarne na dubrovačkim jedrenjacima duge plovidbe u 19. stoljeću, Dubrovački horizonti, 34, 43-48 (1994), Zagreb; O stanovništvu Promine i jednom dijelu njegove imovine krajem 1830. godine, Prominski glasnik, 2, 29-30 (1994), Zagreb; Parobrodarsko društvo "Naprijed" u Dubrovniku (U povodu 100. godišnjice njegova osnutka), Dubrovački horizonti 34, 49-52 (1994), Zagreb.

S. Stojan, Opsade Dubrovnika u književnosti, Dubrovnik, 2, 250-257 (1993), Dubrovnik; Mato Vodopić i dubrovački književni krug, Dubrovnik, 5, 220-228 (1993), Dubrovnik; Stullijeva dramska pustolovina, Dubrovnik, 1-2, (1994), Dubrovnik; Dnevnik Vlaha Stullija, Anali Zavoda za povijesne znanosti u Dubrovniku, 32, 101-116 (1994), Dubrovnik.

N. Vekarić, Rod Božića iz Gornjeg Brgata (Barović, Balarin, Knego), Dubrovački horizonti, 34, 73-75 (1994), Zagreb.

M. Sivrić - N. Vekarić, Genealoški prikaz roda Bošković, Napredak, Hrvatski narodni kalendar za 1994., 319-344 (1993), Sarajevo.

N. Kapetanić - N. Vekarić, Stanovništvo Cavtata i Oboda 31. 12. 1830. godine, Anali Zavoda za povijesne znanosti u Dubrovniku, 32, 117-142 (1994), Dubrovnik.

Znanstveni skupovi

M. Foretić sudjelovao je na znanstvenim skupovima Zagrebačka biskupija i Zagreb 1094-1994. referatom Uzajamne veze Maksimilijana Vrhovca i Dubrovčana u kontekstu predpreporodnih iskaza i o Pasku-Antunu Kazaliju (Dubrovnik, 1-3.12.1994.) referatom Dubrovnik u vrijeme P.A. Kazalija.

V. Miović-Perić sudjelovala je na znanstvenom skupu o Rajmundu Kuniću (Dubrovnik, 21-22.11.1994.) referatom Ulomak iz Kunićeve korespondencije.

I. Perić sudjelovao je na znanstvenom skupu o Pasku-Antunu Kazaliju (Dubrovnik, 1-3.12.1994.) s temom Školsko-pedagoški rad P.A.Kazalija.

S. Stojan sudjelovala je na znanstvenim skupovima o Zori dalmatinskoj (Zadar 13.-16.10.1994.) referatom Dubrovački suradnici Zore dalmatinske, o Rajmundu Kuniću (Dubrovnik, 21-22.11.1994.) referatom Talijanska kritika 19. stoljeća o Kuniću i Pasku-Antunu Kazaliju (Dubrovnik, 1-3.12.1994.) s temom P.A. Kazali u časopisima i novinstvu.

N. Vekarić sudjelovao je na znanstvenim skupovima o Lastovskom statutu (Lastovo, 8.1994.) s temom Imena i prezimena u Lastovskom statutu, o Rajmundu Kuniću (Dubrovnik, 21-22.11.1994.) s referatom Porijeklo Stjepana-Rajmunda Kunića i o Pasku-Antunu Kazaliju (Dubrovnik, 1-3.12.1994.) s temom Porijeklo dubrovačkog književnika Paska-Antuna Kazalija.

Rad Bogišićeve biblioteke u Cavtatu

Izvršene su pripreme za održavanje znanstvenog skupa o Baldu Bogišiću koji će se održati krajem travnja godine 1995. uz sudjelovanje 22 sudionika iz Hrvatske i inozemstva. U tijeku su i pripremni radovi za postavljanje prigodne izložbe Iz Bogišićeve ostavštine u Kneževu dvoru. Voditeljica biblioteke S. Perišin radila je i na znanstvenoj obradi djela bakrorezaca Petra i Josipa Manćuna u Bogišićevoj grafičkoj zbirci.

Izvršeni su manji popravci na zatvorima Bogišićeve rodne kuće, a osoblje Biblioteke obavilo je poslove na hortikulturnom uređenju i održavanju perivoja i vrta u kompleksu Kneževa dvora. Donacijom zaklade Otvoreno društvo nabavljen je stroj za fotokopiranje.

KABINET ZA ARHITEKTURU I URBANIZAM

Organizacija jedinice

Kabinet za arhitekturu i urbanizam istražuje kulturnopovijesno nasljeđe iz područja arhitekture i urbanizma, čuva i obrađuje gradivo o našim arhitektima (planoteka, grafička zbirka, arhiv, fototeka, priručna knjižnica). U sklopu Kabineta djeluje Arhiv za likovne umjetnosti, u kojem se prikuplja, čuva i obrađuje gradivo o likovnim umjetnicima (slikarima, kiparima, arhitektima) novijeg razdoblja.

Sukladno planovima Razreda za likovne umjetnosti proširila se djelatnost Kabineta osnivanjem Hrvatskoga muzeja arhitekture (Ulica I. G. Kovačića, 37). U Kabinetu i Muzeju zaposlen je istraživač suradnik, arhivist (Ivan Martinčić); redovito djelovanje Hrvatskoga muzeja arhitekture bit će vezano s primanjem najmanje dvoje novih znanstvenih i stručnih djelatnika.

U Arhivu za likovne umjetnosti zaposleni su: znanstveni asistent (mr. Mirjana Repanić-Braun), viši stručni suradnik (Vladimira Tartaglia-Kelemen), od sredine godine arhivist (Andreja Der-Hazarijan Vukić), administrator (Ružica Mikulan); planira se zaposlenje novih znanstveno-stručnih djelatnika. Ovisno o mogućnostima, Kabinet je referalno mjesto za djelovanje arhitekata članova Razreda za likovne umjetnosti pri realizaciji njihovih znanstvenih projekata i istraživačkih studija.

Voditelj je Kabineta za arhitekturu i urbanizam akademik *Velimir Neidhardt.*

Znanstvenoistraživački i stručni rad

U Kabinetu za arhitekturu i urbanizam nastavljeno je prikupljanje novoga gradiva, preuzeta je arhitektonska dokumentacija akademika Lavoslava Horvata i arhitekta B. Rašice. U obradi gradiva napose se radilo na arhitektonskoj dokumentaciji Viktora Kovačića, a u svezi sa Znanstvenim skupom o Viktoru Kovačiću i izložbi radova Viktora Kovačića u Hrvatskom muzeju arhitekture, a u sklopu obilježavanja obljetnica Viktora Kovačića, osnivanja Tehničkog fakulteta u Zagrebu te 900. obljetnice Zagreba. Gradivo je korišteno i u znanstvenostručnoj suradnji s drugim institucijama i znanstvenim radnicima. Za "Rječnik arhitektonskoga i urbanističkoga nazivlja" istraženo je oko 200 tekstovnih potvrda naziva te izrađeno oko 50 radnih tekstova za rječničke jedinice (I. Martinčić).

U Hrvatskom muzeju arhitekture, na temelju djelatnosti Razreda za likovne umjetnosti, a kao proširenje djelatnosti Kabineta za arhitekturu obavljani su poslovi utemeljenja Muzeja, obnove i uređenja zgrade Muzeja u Ulici I. G. Kovačića i organiziranja i održavanja izložbe radova Viktora Kovačića. Obavljani su pripremni i popratni poslovi u svezi s obnovom i uređenjem prostora Muzeja; napose je rađeno na smještanju, čuvanju i zaštiti postojećega gradiva. Djelomično je sređen dio gradiva koji je bio korišten u uslugama za aktualne radove u drugim institucijama, npr. arhitektonska dokumentacija arhitekta D. Iblera za "drveni neboder" u Martićevoj ulici u Zagrebu.

U Arhivu za likovne umjetnosti nastavljena je znanstveno-istraživačka djelatnost. M. Repanić-Braun objavila je nekoliko radova u knjigama, zbornicima i časopisima, sudjelovala je na znanstvenom skupu "900 godina Ivanića", nastavila je s terenskim i arhivskim radom na prikupljanju građe za disertaciju "Barokno slikarstvo u sjeverozapadnom dijelu Hrvatske" te započela pripremne radove na dugoročnom projektu "Izložbe franjevačkog slikarstva". Nastavljena je dugogodišnja razgranata temeljna djelatnost prikupljanja, obrade i čuvanja gradiva. Pregledavan je dnevni, tjedni i specijalizirani tisak te registrirane samostalne i kolektivne izložbe održane na području Republike Hrvatske, gostujuće izložbe održane na području Republike Hrvatske, gostujuće izložbe inozemnih umjetnika u hrvatskim galerijskim prostorima te izložbe hrvatskih umjetnika u inozemstvu (M. Repanić-Braun, A. Der-Hazarijan Vukić, V. Tartaglia-Kelemen). Napisi su izrezani i uloženi u dokumentacijske zbirke (R. Mikulan), podaci su evidentirani u kartoteke (A. Der-Hazarijan Vukić, R. Mikulan).

Nastavljena je izrada bibliografija: tematske (M. Repanić-Braun), likovne kritike (V. Tartaglia-Kelemen). Prikupljane su pozivnice i katalozi izložbi te izrađena kronologija o likovnim priredbama u galerijama i muzejima Zagreba, Hrvatske te u inozemstvu u 1994.; za tematsku hemeroteku prikupljeni su isječci iz tiska, klasificirani i smješteni u zbirke (V. Tartaglia-Kelemen). Napisan je popis izložaba održanih u Hrvatskoj u 1993., za Ministarstvo kulture za Fond Vladimir Nazor (R. Mikulan). Osuvremenjivanje obrade podataka provodi se računalnom obradom u projektu ("Izradba baze podataka za suvremenu likovnu umjetnost, 19. i 20. st.)" (M. Repanić-Braun, A. Der-Hazarijan Vukić). U sklopu stručne suradnje Arhiva s drugim institucijama obavljeno je napose: za HDL priprema dokumentacije o izložbama u Zagrebu od 1916. do 1950.; za Muzejski prostor istraživanje i priprema građe za izložbu "Zagreb kak imam te rad"; za obljetnicu Slav. Broda priprema dokumentacije o umjetnicima 19. i 20. st.; priprema građe za monografiju o umjetnicima Petrinje; istraživanje i priprema građe za izložbu maketa

spomenika A. Starčevića; izrada natuknica o hrvatskim umjetnicima za treći tom "Biografskog leksikona" Leksikografskog zavoda (V.Tartaglia-Kelemen).

Arhivsku građu i stručnu pomoć u Arhivu u 1994. tražilo je 183 korisnika, a sve djelatnice Arhiva pružale su pomoć korisnicima.

Objavljeni radovi

M. Repanić-Braun, Freske u kapeli Sv. Roka u Galgovu. U: Pod Okićem - zavičajna knjiga župa Sv. Marije i Sv. Martina pod Okićem, 347-351 (1993), Zagreb; Sakralno štafelajno slikarstvo baroknog razdoblja. U: Sveti trag - devetsto godina umjetnosti zagrebačke nadbiskupije 1094-1994 (katalog izložbe), 342-370 (1994), Zagreb; Sakralno slikarstvo. U: Crkvena umjetnost i baština Sv. Ivana Zeline i okolice (katalog izložbe), 13-14. (1994), Sv. Ivan Zelina; Slika Ignaza Flurera Rođenje Isusovo u crkvi uršulinskog samostana u Varaždinu, Peristil 35-36, 231-236 (1992/93), Zagreb.

Znanstveni skupovi

M. Repanić-Braun, Slikarstvo u Ivanić-Gradu, Kloštar-Ivaniću i Križu, Simpozij "900 godina Ivanića", Kloštar-Ivanić, 15-17. lipnja 1994.

Izložbe

Izložba Viktor Kovačić - u povodu 70. obljetnice smrti, 75. obljetnice osnivanja Odjela za arhitekturu Tehničkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i 900. obljetnice prvog pisanog spomena Zagreba, Hrvatski muzej arhitekture, 21-31. listopada 1994.

JADRANSKI ZAVOD - ZAGREB

Organizacija jedinice

U Jadranskom zavodu zaposleno je 7 djelatnika: 1 znanstveni savjetnik, 2 znanstvena asistenta i 2 mlađa asistenta, 1 bibliotekar i 1 administrativni tajnik.

Voditelj Zavoda je prof. dr. *Branko Jakaša*, član suradnik Hrvatske akademije, a zamjenik voditelja i upravitelj je prof. dr. *Vladimir-Đuro Degan*.

Znanstvenoistraživačka djelatnost

Nastavljen je rad na 2 znanstvena projekta prijavljena kod Ministarstva znanosti i tehnologije:

1. Izradba plovidbenog zakonodavstva Republike Hrvatske koji vodi prof. dr. Branko Jakaša i

2. Sukcesija države kao posljedica raspada države prethodnice koji vodi prof. dr. Vladimir-Đuro Degan.

Djelatnici Zavoda bili su aktivno uključeni u rad radnih grupa za izradu novog Pomorskog zakonika Republike Hrvatske i s tim u svezi nastavili suradnju s Ministarstvom pomorstva, prometa i veza, pomorskim i pravnim fakultetima, lukama, lučkim kapetanijama, brodarima i drugim institucijama. Nakon stupanja Pomorskog zakonika na snagu surađivali su u radu na njegovim izmjenama i dopunama.

Vladimir-Đuro Degan dovršio je sljedeće rukopise za objavljivanje:

- State Succession, especially in respect of State property and debts, 70 strana, za Finnish Yearbook of International Law 1993; Neka pravna pitanja spora o granicama sa Slovenijom, 21 str., za "Zbornik Pravnog fakulteta u Rijeci"; Razgraničenja morskih prostora u međunarodnoj sudskoj praksi, 69 strana, za časopis Uporedno pomorsko pravo - Comparative Maritime Law.

Dorotea Čorić započela je s proučavanjem problematike onečišćenja mora s brodova, s posebnim gledištem naknade štete u slučaju onečišćenja.

Melita Veršić-Marušić završila je studijski boravak na Pravnom fakultetu Katoličkog sveučilišta u Leuvenu (Belgija) gdje je studirala pravo Europske zajednice s naglaskom na računovodstvenu pravu i pravu konkurencije. Nastavila je s istraživanjem problematike povezanih trgovačkih društava: ovisno i vladajuće društvo i koncern. Započela je s proučavanjem dioničkog društva prema Zakonu o trgovačkim društvima te na temelju njemačkih izvora (zakonodavstvo, doktrina i sudska praksa), izradila statut dioničkog društva s iscrpnim objašnjenjima.

Marina Vokić-Žužul proučava međunarodne dokumente kojima se uređuju radni odnosi pomoraca i lučkih radnika, posebice Konvencije Međunarodne organizacije rada iz područja pomorstva, kojima se obvezala Republika Hrvatska. Nastavlja s proučavanjem međunarodnopravne problematike zaštite mora od onečišćenja.

Dražen Jakovina istražuje problematiku prestanka ugovora u prijevozu stvari morem radi izrade magistarskog rada koji je pod istim naslovom prijavio na Pravnom fakultetu u Zagrebu.

Stručna djelatnost

Kao član delegacije Republike Hrvatske V.-Đ. Degan sudjeluje u djelatnostima Radne grupe o sukcesiji država u okviru Konferencije o bivšoj Jugoslaviji u Ženevi. Izradio je stručna mišljenja o nekim pravnim pitanjima za Sabor, Vladu i Ministarstvo vanjskih poslova Republike Hrvatske.

M. Vokić-Žužul analizira obvezivanje Republike Hrvatske međunarodnim unifikacijskim instrumentima iz područja pomorstva. Analizira nove dokumente vezane uz Konvenciju UN o pravu mora iz 1982. te uz Vladimira-Đuru Degana, koji je izradio stručno mišljenje o tom problemu, sudjeluje u raspravama o sukcesiji Republike Hrvatske u odnosu na navedenu konvenciju.

Sudjelovanje na znanstvenim i stručnim skupovima

1. 27. i 28. svibnja V.-Đ. Degan sudjelovao na znanstvenom skupu u organizaciji Europske akademije znanosti i umjetnosti u Salzburgu na temu Human values, Human rights and Rights of ethnic groups. Podnio referat: Western Concept of Human Rights, 24 strane.

2. Povodom stupanja na snagu Pomorskog zakonika Hrvatsko udruženje za pomorsko pravo organiziralo je 2. i 3. lipnja u Rijeci savjetovanje o najvažnijim rješenjima novog hrvatskog pomorskog kodeksa u odnosu na bivši Zakon o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi i međunarodne unifikacijske instrumente. Među ostalim autorima i suradnicima dijela zakonskog teksta, V.- Đ. Degan je podnio referat o morskim i podmorskim prostorima Republike Hrvatske (Dio II. Zakonika, čl. 6-47), a D. Ćorić o stvarnim pravima na moru (Dio VI. Zakonika, čl. 223-404). Na savjetovanju su bili nazočni M. Vokić-Žužul i D. Jakovina.

3. Od 22. do 24. rujna V.-Đ. Degan sudjelovao je na međunarodnom kolokviju u Pragu na temu: Nationalité, minorités et succession d'Etats dans les pays d'Europe centrale et orientale, u organizaciji Centre de droit international de l'Université Parix X Nanterre i Société tchéque de droit international. Podnio referat: La crise yougoslave - les perspectives ouvertes par la jurisprudence de la Commission d'Arbitrage, 21 str. i 13 str. autorizirane diskusije za objavljivanje.

4. Na međunarodnoj konferenciji o: Peace, Human Rights and the Responsibility of Intellectuals, održanoj u Opatiji od 29. rujna do 2. listopada, V.-Đ.Degan podnio je referat: Responsibility of Intellectuals in Promotion of Human Rights, 8 str.

5. Od 22. do 24. listopada V.-Đ.Degan sudjelovao je na međunarodnom kolokviju na temu Ethnic Peace, održanom u Gallarateu u blizini Milana u organizaciji Međunarodnog instituta Jacques Maritain. Podnio je referat na temu: A View on Fundamental Rights and Duties of Ethnic Groups within a State, 19 str.

6. Na 25. jubilarnom znanstvenom skupu Pazinski memorijal održanom 11. studenog u Pazinu u organizaciji Katedre Čakavskog sabora, V.-Đ.Degan podnio je referat: Spor o granicama sa Slovenijom - Pravni domašaj historijskih argumenata, 21 str.

7. 29. i 30. studenog V.-Đ. Degan sudjelovao je na međunarodnom kolokviju u Parizu Horizon 2000 na temu: Espace Adriatique. Podnio je referat: La proclamation de la zone économique exlusive et la protection du milieu marin de l'Adriatique, 8 str.

Ostali rad

Odlukom Predsjedništva Akademije Jadranski zavod je početkom veljače započeo s preseljenjem iz prostorija u Opatičkoj 18 u bivše prostorije Zavoda za arheologiju u Marinkovićevoj (sada Petrićevoj) ulici br. 4, što je zahtijevalo dodatni višemjesečni angažman svih zaposlenih u Zavodu.

Za izdanje Pomorskog zakonika u Narodnim novinama, Zagreb, Ratkajev prolaz 4, izrađeno je stvarno pojmovno kazalo.

Izdavačka djelatnost

Godine 1992. Republika Hrvatska je dobila status pridružene članice "Memoranduma o suglasnosti o nadzoru države luke" (Memorandum of Understanding on Port State Control). Kako u tom svojstvu Hrvatska, kao država luka, mora uskladiti kontrole brodova, te sudjelovati u svim drugim aktivnostima u skladu s Memorandumom, smatrali smo potrebnim objaviti tekst Memoranduma i svih njegovih priloga na izvornom engleskom jeziku uz stručni prijevod na hrvatski jezik. Prijevode su izradili D. Ćorić, M. Veršić-Marušić i V. Polić-Ćurčić. Glavni i odgovorni urednik je B. Jakaša, a tehnički urednik D. Ćorić.

Objavljen je četvorobroj 137-140 časopisa Uporedno pomorsko pravo za 1993. godinu i pripremljen za objavljivanje novi broj za 1994. godinu (glavni i odgovorni urednik: B. Jakaša, a tehnički urednik. V. Živojnović).

V.-Đ. Degan objavio je: General Principles of Law (A Source of General International Law), Finnish Yearbook of International Law 1992, Vol. III, pp.1-103; Historic Events Resulting in the Dissolution of Yugoslavia, Encyclopaedia moderna 1993 (Zagreb), No. 2 (42), 163-169; Western Concept of Human Rights, Encyclopaedia moderna 1993, No, 4(44), 277-285; Kontinuitet i sukcesija država u pogledu državne i društvene imovine, Financijska praksa 1993, br. 5 (Zagreb), 427-449.

D. Ćorić objavila je: Što novo donosi Pomorski zakonik u odnosu na sustav stvarnopravnih jamstava na brodu, Uporedno pomorsko pravo (UPP), 137-140, Zagreb 1993, 51-62; Pomorski zakonik Narodne Republike Kine, UPP 137-140, 1993, 195-202; Stručni prijevodi: Rezolucija o priznanju svjedodžbi izdanih u skladu s Međunarodnom konvencijom o građanskoj odgovornosti za štete od onečišćenja uljem, 1969. i Međunarodnom konvencijom o građanskoj odgovornosti za štete od onečišćenja uljem, 1992, UPP 137-140, Zagreb 1993, 132-135; Rezolucija o osnivanju Međunarodnog fonda za naknadu štete od onečišćenja, UPP 137-140, Zagreb 1993, 137-140; Rezolucija o potrebi izbjegavanja situacije u kojoj djeluju dva suprotna ugovorna režima, UPP 137-140, Zagreb 1993, 140-143; Rezolucija o nekim problemima ugovornog prava koji se odnose na države koje su se obvezale protokolima iz 1984, UPP 137-140, Zagreb 1993, 144-147; Rezolucija o prihvaćanju privremenog ograničenja doprinosa koji plaćaju uvoznici ulja u određenoj državi, UPP 137-140, Zagreb 1993, 148-149.

M. Veršić-Marušić objavila je: Objektivna odgovornost za štetu od proizvoda u američkom pravu, Zakonitost, 4-7, 1993, 405-429.

M. Vokić-Žužul objavila je: Međunarodni ugovori pomorskoga prava i prava mora koji obvezuju Republiku Hrvatsku, UPP 137-140, Zagreb 1993, 63-78; Protokol iz 1992. o izmjenama i dopunama Međunarodne konvencije o odgovornosti za štetu zbog onečišćenja uljem, 1969, UPP 137-140, Zagreb 1993, 80-101 (stručni prijevod).

D. Jakovina objavio je: Protokol iz 1992. o izmjenama i dopunama Međunarodne konvencije o osnivanju medjunarodnog fonda za naknadu štete od onečišćenja uljem, 1971, UPP 137-140, Zagreb 1993, 102-131 (stručni prijevod); Prikaz presude engleskog prizivnog suda u sporu "Abu Dhabi National Tanker Co. v. Product Star Shipping Ltd" od 24, 25, 26. studenog i 1, 2, 3, 4. prosinca 1992, UPP 137-140, Zagreb 1993, 193-194.

Biblioteka

U sastavu Zavoda nalazi se biblioteka koja je krajem 1993. godine imala 48973 sveska knjiga, časopisa i novina. Zbog preseljenja Zavoda u znatno manji prostor bili smo prisiljeni reducirati bibliotečni fond, otpisavši određeni dio građe, predavši ga zainteresiranim zavodima Akademije, Arhivu i drugim zainteresiranim ustanovama, o čemu je Uprava Akademije detaljno izvještena. Nakon reduciranja

bibliotečne građe, biblioteka je krajem 1994. godine imala 32112 sveska knjiga i časopisa iz znanstvenoistraživačke djelatnosti Zavoda. Prinove u 1994: 4 sveska knjiga, 45 godišta časopisa i jedno godište novina. Od toga su kupljena 2 sveska knjiga, 10 godišta domaćih časopisa (zbog novčanih teškoća Akademije nismo primili 5 godišta stranih časopisa) i 1 godište novina. Zamjenom se dobio 1 svezak knjiga i 35 godišta časopisa, te darom 1 svezak knjiga i 2 godišta časopisa. Tijekom godine u biblioteci je bilo 272 korisnika. U prostorijama biblioteke čitano je 373 sveska knjiga i časopisa, a posuđeno je 57 svezaka knjiga i 362 sveska časopisa.

ZAVOD ZA POVIJEST I FILOZOFIJU ZNANOSTI - ZAGREB

Organizacija jedinice

Rad Zavoda za povijest i filozofiju znanosti odvija se unutar tri Odsjeka:

1. Odsjek za povijest prirodnih i matematičkih znanosti
2. Odsjek za povijest medicinskih znanosti
3. Odsjek za filozofiju znanosti.

Voditelj zavoda je akademik *Žarko Dadić*. Zamjenica voditelja, upraviteljica Odsjeka za povijest medicinskih znanosti je član suradnik *Biserka Belicza*, a zamjenica, upraviteljica Odsjeka za filozofiju znanosti je mr. *Jasmina Lelas*.

U Zavodu rade slijedeći znanstveni djelatnici i istraživači: akademik Žarko Dadić, znanstveni savjetnik; član suradnik Biserka Belicza, znanstveni savjetnik; prof. dr. Ilinka Senčar-Čupović, znanstveni savjetnik; dr. Snježana Paušek-Baždar, znanstveni suradnik; mr. Jasmina Lelas, znanstveni asistent; dr. Stipe Kutleša, znanstveni asistent; mr. Stella Fatović, znanstveni asistent; mr. Tihomir Vukelja, znanstveni asistent; Marijana Buljan-Klaić, znanstveni novak i Snježana Šain, znanstveni novak.

ODSJEK ZA POVIJEST PRIRODNIH I MATEMATIČKIH ZNANOSTI

Odsjek za povijest prirodnih i matematičkih znanosti istražuje razvitak prirodnih (astronomskih, fizikalnih, kemijskih, bioloških) i matematičkih znanosti u Hrvata. Svojim temama sudjeluju i na projektu: "Povijest prirodnih i matematičkih znanosti u Hrvata" (glavni istraživač akademik Žarko Dadić), koji sadrži program istraživanja povijesti matematike, fizike, astronomije, kemije, biologije i tehnike u Hrvata, koji financira Ministarstvo znanosti i tehnologije Republike Hrvatske.

Znanstvenoistraživački rad

Ž. Dadić nastavio je istraživanje rada Hermana Dalmatina i priređivao monografiju o Hermanu Dalmatinu, koju je dovršio i predao u tisak. Obrađivao je više tema iz povijesti egzaktnih znanosti, koje se odnose na 18. st. i 20. st.

I. Senčar-Čupović se bavila istraživanjem kemije u Hrvata u 19. st.

S. Paušek-Baždar istražila je život i rad hrvatskih kemičara koji su djelovali na Kraljevskom gospodarskom i šumarskom učilištu u Križevcima, od njegova utemeljenja (1860.) do osnutka kemije na Sveučilištu (1876.). Također je istraživala alkemijske sadržaje u djelu Hermana Dalmatina "O bitima" (1143.) i Kemijski rječnik iz rukopisne ostavštine Julija Bajamontija iz 18. st.

S. Kutleša istraživao je odnos filozofije i znanosti kod nekih autora u srednjem vijeku, filozofijsku problematiku kod Rajmunda Kunića te hrvatsku prirodnofilozofijsku terminologiju iz druge polovine 19. st.

M. Buljan-Klaić istražila je astronomski sadržaj u kalendarima Pavla Rittera Vitezovića iz početka 18. st. Također je radila na Boškovićevoj prepisci.

Stručni rad

Ž. Dadić surađivao je s Leksikografskim zavodom "Miroslav Krleža", posebno kao urednik struke Hrvatskog biografskog leksikona, kao urednik povijesti znanosti za pripremu Hrvatske enciklopedije, te kao suradnik Hrvatskog leksikona. Sudjelovao je u radu Odbora Akademije Hrvatska i Europa, te u uredništvima svih pet svezaka publikacije Hrvatska i Europa. Surađivao je i u Enciklopediji srednjeg vijeka istočnih srednjoeuropskih zemalja, koja izlazi u Budimpešti.

S. Paušek-Baždar surađivala je s Leksikografskim zavodom "Miroslav Krleža" u izradi članaka za Hrvatski biografski leksikon, kao pomoćnik urednika za povijest znanosti u pripremi Hrvatske enciklopedije, te kao suradnica Hrvatskog leksikona.

S. Kutleša surađivao je s Leksikografskim zavodom "Miroslav Krleža" u izradi članaka za Hrvatski biografski leksikon, te kao urednik u Hrvatskom leksikonu. Član je uredništva časopisa "Filozofska istraživanja". Sudjeluje u radu Matice hrvatske kao član Odbora njezina Odjela za filozofiju.

M. Buljan-Klaić surađivala je s Leksikografskim zavodom "Miroslav Krleža" u izradi članaka za Hrvatski biografski leksikon.

Ostali rad

Ž. Dadić predavao je predmet povijest matematike i fizike na Odsjeku za matematiku i fiziku prirodoslovno-matematičkog studija Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Splitu, te povijest egzaktnih znanosti u Hrvata na Hrvatskom studiju - Studia Croatica Sveučilišta u Zagrebu. Djeluje kao predsjednik Hrvatskog astronomskog društva i kao pročelnik Sekcije za povijest znanosti Hrvatskog prirodoslovnog društva.

S. Paušek-Baždar predavala je Povijest kemije na Pedagoškom fakultetu Sveučilišta u Osijeku. Djeluje kao tajnik Sekcije za povijest znanosti Hrvatskog prirodoslovnog društva i Odjela za prirodoslovlje Matice hrvatske.

S. Kutleša predavao je kolegij povijest fizike na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu u Zagrebu školske godine 1993./94. i kolegij filozofija znanosti na Filozofsko-teološkom institutu D. I. u Zagrebu.

Izdavačka djelatnost

Knjige

Ž. Dadić, Hrvati i egzaktne znanosti u osvitu novovjekovlja, Naprijed, Zagreb 1994, 342 str.

S. Paušek-Baždar, Flogistonska teorija u Hrvata, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti i Birotisak, Zagreb 1994, 200 str.

S. Kutleša, Prirodnofilozofijski pojmovi Ruđera Boškovića, Hrvatsko filozofsko društvo, Biblioteka Filozofska istraživanja, Zagreb 1994, 357 str.

Prilozi u knjigama i zbornicima

Ž. Dadić, Znanost Radovanova doba u Hrvata. U: Majstor Radovan i njegovo doba, Zbornik radova Međunarodnog znanstvenog skupa održanog u Trogiru 26-30. rujna 1990. godine, Trogir 1994, 247-250.

S. Paušek-Baždar, Dubrovačka prirodoznanstvena sredina u doba baroka. U: Dani hvarskog kazališta, Hrvatsko barokno pjesništvo, Književni krug, Split 1994, 208-215.

M. Buljan-Klaić, Hrvatski komputski rukopis iz kasnog baroknog razdoblja u Dalmaciji. U: Dani hvarskog kazališta, Hrvatsko barokno pjesništvo, Književni krug, Split 1994, 216-225.

Prilozi u časopisima

S. Kutleša, Ruđer Josip Bošković, Filozofski glasnik 3, 17-36 (1994), Zagreb.

Sudjelovanje na znanstvenim skupovima

Ž. Dadić sudjelovao je na znanstvenom skupu Hrvatski nobelovci, Zagreb, 8. travnja 1994. Priopćenje: Retrospektiva hrvatskog prirodoslovlja; na znanstvenom skupu Perspektive razvoja hrvatskog prirodoslovlja, Zagreb, 13. svibnja 1994. Priopćenje: Sinteza povijesti hrvatskog prirodoslovlja; na znanstvenom skupu Hrvatski prirodoslovci 3 - Hrvatska znanost 1930.-1950., Zagreb, 7. listopada 1994. Priopćenje: Razvoj hrvatske matematike 1930.-1950.; na znanstvenom skupu Stanje istraživanja povijesti hrvatske filozofije, Zagreb, 13-15. listopada 1994. Priopćenje: Prirodnofilozofski pogledi Hermana Dalmatina; te na znanstvenom kolokviju o Juliju Bajamontiju (u povodu 250. obljetnice rođenja), Split, 30. listopada 1994. Priopćenje: Prirodoznanstveni radovi Julija Bajamontija.

S. Paušek-Baždar sudjelovala je na Danima hvarskog kazališta, Hrvatska književnost 18. stoljeća - tematski i žanrovski aspekti, Novi Vinodolski, 5-7. svibnja 1994. Priopćenje: Putopis Matije Pillera i Ljudevita Mitterpachera po Slavoniji i Požeškoj županiji iz 1783. godine; na međunarodnom znanstvenom skupu Platonism and Natural Philosophy, Dani Frane Petriša, Cres, 17-21. srpnja 1994. Priopćenje: Pojam strukture tvari kod Frane Petriša; na znanstvenom skupu Stanje istraživanja povijesti hrvatske filozofije, Zagreb, 13-15. listopada 1994. Priopćenje: Gledišta Hermana Dalmatina o suglasju planeta i naravi tvari; na znanstvenom kolokviju o Juliju Bajamontiju, Split, 30. listopada 1994. Priopćenje: Kemijski rječnik Julija Bajamontija, te na međunarodnom znanstvenom skupu Rajmund Kunić, pjesnik i prevoditelj, Dubrovnik, 21-22. studenoga 1994. Priopćenje: Znanstvenici i izumi u stihovima Rajmunda Kunića.

S. Kutleša sudjelovao je na simpoziju u spomen 100. obljetnice smrti Theodora Billrotha, Opatija 12-14. svibnja 1994. Priopćenje. Theodor Billroth u ozračju znanstvenih zbivanja 19. st. (suizlagač S. Fatović-Ferenčić); na znanstvenom skupu Filozofija i znanost, Zagreb, 16-18. lipnja 1994. Priopćenje: Filozofijsko i znanstveno poimanje prirode; na međunarodnom znanstvenom skupu Platonism and Natural Philosophy, Dani Frane Petriša, Cres, 17-21. srpnja 1994. Priopćenje: Neki prirodnofilozofijski pojmovi u Boškovićevoj filozofiji; te na znanstvenom skupu Stanje istraživanja povijesti hrvatske filozofije, Zagreb, 13-15. listopada 1994. Priopćenje: Hrvatska prirodnofilozofska terminologija u drugoj polovici 19. st.; na međunarodnom znanstvenom skupu Rajmund Kunić, pjesnik i prevoditelj, Dubrovnik, 21-22. studenoga 1994. Priopćenje: Filozofijske teme u Kunićevim elegijama.

M. Buljan-Klaić sudjelovala je na Danima hvarskog kazališta, Hrvatska književnost 18. stoljeća - tematski i žanrovski aspekti, Novi Vinodolski, 5-7. svibnja 1994. Priopćenje: Hrvatski kalendari Pavla Rittera Vitezovića.

ODSJEK ZA POVIJEST MEDICINSKIH ZNANOSTI

Rad Odsjeka za povijest medicinskih znanosti bio je tijekom godine usmjeren na proučavanje razvitka medicinske znanstvene misli; istraživanje stanja i problema medicinske prakse i zdravstvene zaštite; analizu zdravstvenog stanja i zdravstvene kulture žitelja Hrvatske kroz stoljeća.Osobita je pozornost posvećena znanstvenoistraživačkom i stručnom radu u svezi s aktivnostima Centra za bioetiku, te realizaciji projekta Proučavanje hrvatske medicinske baštine, koji sufinancira Ministarstvo znanosti i tehnologije.

Znanstvenoistraživačka djelatnost

Član suradnik Biserka Belicza, znanstveni savjetnik; mr. sc. Stella Fatović-Ferenčić, znanstveni asistent; te dr. Snježana Šain, liječnik, asistent pripravnik postdiplomand proučavale su stanje i probleme razvitka medicinskih znanosti i prakse; doprinos naših učenjaka i stručnjaka u razvitku i unapređivanju medicinske prakse i zdravstvene zaštite; fenomene diferencijacije medicinskih praktičara i medicinskih struka s naglaskom na analizu stručnog i znanstvenog rada; te zdravstvenoepidemiološke prilike i uzroke smrti.

Kao rezultat znanstvenoistraživačke djelatnosti objavljeni su slijedeći radovi tiskani u ovoj godini:

Prilozi u knjigama i zbornicima

B. Belicza, Zdravstvene prilike i zdravstvena zaštita u Gradecu do 16. stoljeća. U: Zagrebački Gradec 1242-1850, Grad Zagreb, 143-148 (1994), Zagreb; Obilježja zdravstvenih prilika i zdravstvene zaštite u Gradecu od sredine 18. do sredine 19. stoljeća. U: Zagrebački Gradec 1242-1850, Grad Zagreb, 231-240 (1994), Zagreb.

B. Belicza, M. Grubešić, Razmišljanja o medicinskoj etici učenika Medicinske škole u Rijeci (generacija 1990-1994). U: Medicinska škola u Rijeci. Ljetopis za školsku godinu 1993/94, Republika Hrvatska, Županija primorsko-goranska, Medicinska škola u Rijeci, 131-135 (1994), Rijeka.

Stručna djelatnost

Nastavljen je rad na prikupljanju i obradi povijesnomedicinske dokumentacije; na tematskoj bibliografiji i kartoteci objavljenih povijesnomedicinskih djela; na zaštiti, obradi i fotodokumentaciji zbirke za povijest medicine i farmacije.

B. Belicza, T. Pavešić, Izložba o povijesti zagrebačkog ljekarništva, povodom 900. obljetnice osnutka zagrebačke nadbiskupije, Ljekarne "Zagreb", listopad-prosinac 1994, Zagreb.

Znanstveni skupovi

B. Belicza, Dr. Radovan pl. Marković, povodom obilježavanja 90. obljetnice Dječjeg odjela u bolnici "Sestre milosrdnice" - Sastanak Hrvatskog pedijatrijskog društva HLZ, Ogranak Zagreb, 26. svibnja 1994, Zagreb; Prof.dr. Božidar Spišić - utemeljitelj ortopedije i rehabilitacijske medicine u Hrvatskoj, Svečana sjednica Senata Sveučilišta u Zagrebu 2. lipnja 1994, Zagreb; Ljekarna Kloštar-Ivanić, Simpozij 900 godina Ivanića, 15-17. lipnja 1994, Kloštar Ivanić; *B.Belicza, M. Grgić,* Dr. Julije Bajamonti, Znanstveni skup Zaslužni Splitski liječnici u prošlosti do 1945. godine, 26. rujna 1994, Split; Prof. dr. Lujo Thaller and lectures in History of Medicine at the Faculty of Medicine, University of Zagreb, 1. Pintarjevi dnevi, Simpozij Med medicino in literaturo, 14-15. listopada 1994, Ljubljana; Medicina u Zagrebu tijekom stoljeća, Znanstveni skup Medicina u Zagrebu tijekom stoljeća, u povodu 900. obljetnice Grada Zagreba, Matica hrvatska, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, 4.studenog 1994, Zagreb; *B. Belicza, S. Šain,* Uloga Zbora liječnika Hrvatske i Slavonije u osnivanju prve javne prosekture u Zagrebu, Croatian days of selected topics in medicine, XVIII Sergei Saltykow Memorial Meeting, 2nd Meeting of the Croatian Society of Pathology and Forensic Medicine, 4-5. studenog 1994, Zagreb; Prikaz zdravstva i zdravstvene prilike u Gradecu od 1243. do 1850. godine, Znanstveni skup povodom 900. obljetnice osnutka zagrebačke biskupije i prvog pisanog spomena imena Zagreb, posvećen Ivanu Krstitelju Tkalčiću (1840-1905), 5. studenoga 1994, Zagreb.

S. Fatović-Ferenčić, S. Kutleša, Theodor Billroth u ozračju znanstvenih zbivanja 19. stoljeća i njegov utjecaj na početke razvoja moderne kirurgije u Hrvatskoj, Simpozij u spomen 100-te godišnjice smrti Theodora Billrotha, 12-14. svibnja 1994, Opatija.

S. Fatović-Ferenčić, Zdravstveno-prosvjetiteljska nastojanja na stranicama "Zore dalmatinske", Svečanost proslave 150. obljetnice Zore dalmatinske, 13-14. listopada 1994, Zadar; Vladimir Jelovšek - liječnik, pjesnik i publicist (1879-1934), 1. Pintarjevi dnevi, Simpozij Med medicino in literaturo, 14-15. listopada 1994, Ljubljana; Podaci o zaraznim bolestima u gradu Zagrebu u XIX. stoljeću, Znanstveni skup Medicina u Zagrebu tijekom stoljeća, u povodu 900. obljetnice grada Zagreba, Matica hrvatska, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, 4, studenog 1994, Zagreb; *S. Fatović-Ferenčić, S. Šain,* Nekoliko podataka o Ivanu Krstitelju Tkalčiću, Znanstveni skup povodom 900. obljetnice osnutka zagrebačke biskupije i prvog pisanog spomena imena Zagreb, posvećen Ivanu Krstitelju Tkalčiću (1840-1905), 5. studenoga 1994, Zagreb.

Ostali rad

U sklopu suradnje s Medicinskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu, B. Belicza kao voditeljica i S. Fatović-Ferenčić kao znanstveni asistent obavljale su nastavu iz kolegija Povijest medicine. Osim toga, B. Belicza vodila je nastavu postdiplomskog studija Uvod u metodiku znanstvenog rada.

Nastavljena je suradnja s Razredom za medicinske znanosti Akademije, te stručnim i znanstvenim društvima u zemlji i inozemstvu.

ODSJEK ZA FILOZOFIJU ZNANOSTI

Znanstveni radnici Odsjeka za filozofiju znanosti dugoročno se bave istraživanjem fenomena znanosti, posebno prirodnih znanosti. Svrha je zasnivanje jedne nove teorije znanstvene spoznaje, kao dijela spoznajne teorije. Na projektu Filozofski aspekti znanosti, koji financira Ministarstvo znanosti i tehnologije, zajedno rade fizičari i filozofi po izobrazbi, a glavni je istraživač akademik Ivan Supek. Istražuje se niz različitih tema iz okvira filozofije znanosti. Pritom je bitno opredjeljenje današnjeg postpozitivističkog doba u filozofiji znanosti da svako istraživanje u teoriji znanosti zahtijeva neprekidno oslanjanje na uvid u razvoj znanosti, njezinu povijest.

Znanstvenoistraživački rad

Ivan Supek, glavni istraživač na projektu Filozofski aspekti znanosti, razrađuje svoju filozofiju humanizma, koja počiva na naglašenoj ulozi ljudskog čina, što osim svoje spoznajne dimenzije uvijek sadržava i odnos čovjeka prema drugom čovjeku i ljudskoj zajednici. Takav obuhvatniji pojam znanstvene djelatnosti moguće je povezati s kreativnim čovjekovim djelovanjem u umjetnosti. Nadalje, iz ovako objedinjenih istraživanja dadu se izvoditi filozofske i moralne poruke, važne u presudnim trenucima razvitka ljudskog društva uopće, kao i pojedinih naroda, s vjerom u svijet mira, napretka i humanog odnosa među ljudima.

Zdravko Radman u polovici je protekle godine (1.7. 1994. prekinuo je radni odnos) zaključio svoj rad na znanstvenom zadatku posvećenom epistemologiji metafore. Rezultati istraživanja, nekoliko radova su u tisku i pred izlaženjem. To su: 1. Fictional Meanings and Possible Worlds, Metapher und Innovation, A. Graeser et al. eds. 2. Künstliche Intelligenz und natürlicher Leib, Metapher, Cognition und künstliche Intelligenz, H. J. Schneider, ed. 3. In Search for Substance and Structure, Luft, Erde, Wasser, Feuer: die vier Elemente und ihre Metaphern, F. Rigotti, ed.

Jasmina Lelas je šest mjeseci studijskog boravka na Virginia Polytecnic Institute and State University u protekloj godini iskoristila za upoznavanje onog dijela W. Heisenbergovih radova koji su više filozofske prirode. Posebna je pozornost posvećena onim radovima u kojima on nastoji pružiti objašnjenje razvitka fizike, čime je, prema C. F. von Weizsäckeru, vjerojatno dao najveći prinos filozofiji znanosti. Temeljni je tu rad Der Begriff "Abgeschlossene Theorie" in der modernen Naturwissenschaft (1948.), s idejama koje je već razvijao u nizu radova od godine 1934. Zamisao da se progres fizike sagleda kao slijed "zaključenih", "zatvorenih" ili "konačnih" teorija (abgeschlossene Theorien), što uvijek vrijede, izvorna je i u vezi s postojećim modelima razvitka znanosti nedovoljno istražena, posebno u angloameričkoj tradiciji filozofije znanosti. No J. Lelas je otkrila u sekundarnoj literaturi da se francuski autor Catherine Chevalley prihvatila tog posla (1988.), kao i prije nje Amerikanac fenomenološke tradicije Patrick A. Heelan (1975.). Nesumnjivo je da su te Heisenbergove ideje, osim N. Bohrovog načela korespondencije, utjecale na zamisao "genealogije" prirodnih znanosti I. Supeka, pa će njihovo proučavanje pripomoći daljnjem uobličavanju "genealoškog" modela razvitka prirodnih znanosti na kojem J. Lelas radi.

Bojan Marotti bavio se istraživanjem Aristotelova poimanja znanosti, te odnosom teoretske i praktične filozofije u cjelini Aristotelova djela. Bavi se također i filozofijom jezika.

Tihomir Vukelja je u okviru priprave doktorske disertacije istraživao stavove koje su spram pojma kvanta zauzeli fizičari tijekom ranog razdoblja razvoja kvantne teorije (1900.-1913.), tumačenje kvantne teorije koje je oblikovao N. Bohr te neke probleme kvantne mehanike (teorija trenutnog i neprekidnog motrenja, teorija nestabilnog sustava, relacija neodređenosti za vrijeme i energiju).

Stručni rad

Multidisciplinarni časopis Encyclopaedia moderna, koji je obnovljen godine 1991. nastavlja s izlaženjem. U 1994. godini objavljeni su brojevi 43 i 44, a broj 45 je u pripremi. Poslovima oko uređivanja i objavljivanja časopisa znatno pridonosi svojim radom B. Marotti, koji je i tajnik uredništva.

Z. Radman član je uredništva, a J. Lelas član uredničkog vijeća časopisa Encyclopaedia moderna.

B. Marotti sudjeluje u radu Matice hrvatske kao član Odbora njezina Odjela za filozofiju. U godini 1994. održan je od 23. do 25. lipnja simpozij Filozofija i znanost u organizaciji Matice, a radovi će biti objavljeni u zborniku radova.

Ostali rad

T. Vukelja je tijekom ljetnog semestra predavao predmet Moderna fizika i filozofija na Prirodnoslovno-matematičkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

Publicistička djelatnost

I. Supek, The United Nations and Europe in maintaining peace and striving to general and complete disarmament, Encyclopaedia moderna, 43, 242-244 (1993), Zagreb.

ZAVOD ZA ORNITOLOGIJU - ZAGREB

Organizacija jedinice

U Zavodu za ornitologiju u 1994. godini šest je djelatnika aktivno sudjelovalo u provedbi radnih zadataka ove ustanove: dva znanstvena suradnika, znanstveni asistent, istraživač suradnik, asistent pripravnik postdiplomand i čistačica.

Od 25. svibnja 1994. voditelj Zavoda je akad. *Zvonimir Devidé.* Voditelj Zavoda obavljao je organizacijske poslove i nadgledao provedbu znanstvenih projekata financiranih ugovorom s Ministarstvom znanosti i tehnologije, te općenito nadzirao rad Zavoda. Odlukom voditelja, znanstveni suradnik dr. *Goran Sušić* obavljao je poslove zamjenika voditelja upravitelja i nakon isteka svog mandata do imenovanja novog upravitelja.

U okviru znanstvenih programa, pri terenskim istraživanjima, sudjelovalo je još oko 20 vanjskih suradnika, a u okviru redovitog programa prstenovanja ptica još daljnjih pedesetak dobrovoljnih suradnika s čitavog područja naše zemlje.

Znanstvenoistraživački rad

Znanstvenoistraživačka se djelatnost tijekom 1994. godine odvijala u okviru dva znanstvena projekta Ministarstva znanosti i tehnologije: Rasprostranjenost i dinamika populacija ptica Hrvatske (voditelj dr. Goran Sušić) i Ornitofauna močvara u Hrvatskoj (voditelj dr. Jasmina Mužinić).

Rad na pojedinim programima unutar tih znanstvenoistraživačkih projekata odvijao se u obliku istraživanja terenskog, laboratorijskog i kabinetskog karaktera.

Rasprostranjenost i dinamika populacija ptica Hrvatske. Voditelj projekta je znanstveni suradnik dr. Goran Sušić. Na tom su projektu, uz sedam vanjskih suradnika, i znanstveni djelatnici Zavoda: znanstveni asistent mr. Vesna Tutiš, istraživač-suradnik dipl. ing. Dragan Radović te asistent-pripravnik mr. Jelena Kralj.

Unutar ovog projekta ostvaruju se slijedeći programi:

Program zaštite i izučavanja bjeloglavih supova *(Gyps fulvus)* u Hrvatskoj (posebice na Kvarnerskom otočju). G. Sušić nastavio je na otoku Cresu višegodišnja autekološka istraživanja, napose istraživanja populacijske dinamike, najveće kolonije bjeloglavih supova *(Gyps fulvus)* u Hrvatskoj i ovom dijelu Europe. Istraživanja su usmjerena na utvrđivanje apsolutne veličine populacije, praćenje dnevne aktivnosti bjeloglavih supova, praćenje intraspecijske kompeticije među pojedinim starosnim razredima u populaciji i utvrđivanje hijerarhijskih, odnosno socijalnih odnosa, te prikupljanje niza etoloških parametara prilikom prehrane. Tijekom godine dojavljeno je da su ponovno viđeni obilježeni bjeloglavi supovi, i to osim na Cresu i Krku još u Italiji, Austriji, Sloveniji, Bugarskoj i Grčkoj, čime su stečene nove spoznaje o disperziji subadultnog dijela populacije tih ptica. Rezultati istraživanja, kojima smo dosegli sam vrh u svjetskim razmjerima, bili su prezentirani na Šestom kongresu o pticama grabljivicama u Španjolskoj, u rujnu 1994. Na ovom programu sudjelovala je i V. Tutiš, a prilikom markiranja supova i D. Radović.

Istraživanje ornitofaune ribnjaka "Draganići" kod Karlovca. D. Radović i V. Tutiš nastavili su opsežna i podrobna istraživanja vezana za ustanovljavanje kvalitativne i kvantitativne strukture, te dinamike ornitofaune ribnjaka "Draganići".

Istraživanje šumske sove *(Strix aluco)* i sove jastrebače *(Strix uralensis)* u šumskim ekosustavima Hrvatske. V. Tutiš i D. Radović provodili su istraživanja šumske sove i jastrebače u Hrvatskoj. Ovim istraživanjima temeljna je namjera utvrditi rasprostranjenost i gustoću populacija obje vrste sova u različitim tipovima šuma, te utvrditi točnu rasprostranjenost tih vrsta u Hrvatskoj. Kako u Hrvatskoj postoji izrazita horizontalna i vertikalna raščlanjenost šumske vegetacije, istraživanja su planirana tako da obuhvate najznačajnije šumske zajednice mediteranske i eurosibirsko-sjevernoameričke regije.

Ornitološka istraživanja močvarnih područja na ušću rijeke Neretve, otoku Pagu i Vranskom jezeru kraj Biograda. U 1994. godini D. Radović i V. Tutiš započeli su ornitološka istraživanja na ušću rijeke Neretve. Riječ je o prvim sustavnim istraživanjima nakon gotovo tri desetljeća, kad je to područje proučavao D. Rucner. Istraživanja se provode sa svrhom utvrđivanja strukture i godišnje dinamike ornitofaune, neophodne za ispravnu valorizaciju i donošenje mjera konkretne zaštite tih, inače zakonski zaštićenih, područja.

Praćenje selidbe ptica preko močvarnog područja Savice kod Zagreba. D. Radović i V. Tutiš nastavili su višegodišnje praćenje dinamike proljetne selidbe ptica preko područja Savice (Zagreb).

J. Kralj obranila je 28. listopada 1994. magistarski rad pod naslovom: Dinamika kvalitativne strukture ornitofaune Hrvatske u dvjestogodišnjem razdoblju istraživanja.

Terenska istraživanja

Istraživanja populacijske dinamike bjeloglavih supova na Kvarnerskom otočju zahtijevala su redovite višednevne mjesečne obilaske i podrobni census svih kolonija. Specijalnim postupkom osim prstenovanja mladih u gnijezdu, te uzimanja morfometrijskih podataka, ove godine je obavljeno i markiranje 24 mladih bjeloglavih supova, pri čemu je obilježeno 80% creske populacije. Promatranjem iz Ornitološke stanice, koja je izgrađena uz hranilište za te ugrožene ptice, praćena je intraspecijska kompeticija te prikupljan niz etoloških parametara prilikom prehrane. Nastavljena su i temeljna ornitofaunistička izučavanja pojedinih staništa otoka Cresa u svim razdobljima godine.

Terenski izlasci na ribnjake Draganić provodila su se dinamikom od jednog terenskog izlaska svakih deset dana tijekom godine.

Podrobna istraživanja vrst roda *Strix* provedena su na 11 lokaliteta u Hrvatskoj. Istraživanjima su obuhvaćeni šumski ekosustavi Brača, Cresa, Papuka, Spačve, Turopoljskog luga, Pokupskog bazena, Učke, Čičarije, Zagrebačke gore, Gorskog kotara te Štirovače na Velebitu.

Istraživanja ornitofaune močvarnih područja na ušću rijeke Neretve, Pagu i Vranskom jezeru provođena su tijekom višednevnih terenskih izlazaka u sezoni gniježđenja, te za proljetne i jesenske selidbe ptica.

Istraživanja selidbe ptica provodila su se na većini područja obuhvaćenih ekološkim i faunističkim istraživanjima, a obuhvatila su i akcije prstenovanja. D. Radović i V. Tutiš organizirali su jednomjesečni prstenovački kamp u zoološkom rezervatu Savica u Zagrebu. D. Radović sudjelovao je i u višednevnim akcijama prstenovanja na ribnjacima Draganići, otoku Pagu i na Lonjskom polju.

U sklopu europskog projekta zimskog prebrojavanja ptica vodenih staništa D. Radović i V. Tutiš aktivno su sudjelovali u prebrojavanjima na ribnjacima Crna mlaka kod Jastrebarskog i Draganića kod Karlovca, na šljunčarama Rakitje kraj Zagreba i Šoderici kraj Koprivnice, Vranskom jezeru kraj Pakoštana, Velom, Malom i Kolanskom blatu na otoku Pagu, te na močvarnim područjima donjeg toka i ušća rijeke Neretve.

Kabinetska istraživanja

D. Radović organizirao je prstenovanje ptica u Hrvatskoj. Ovaj posao obuhvaća distribuciju prstenova, nabavku prstenova od proizvođača, pronalaženje i obrazovanje novih dobrovoljnih suradnika, kontroliranje starih dobrovoljnih suradnika i njihovo stalno usavršavanje, prikupljanje izvještaja i njihovu obradu, obradu stranih i domaćih nalaza, pripremanje izvještaja o prstenovanju i nalazima za objavljivanje u godišnjaku "Larus" i za EURING, Europsku uniju za prstenovanje ptica sa sjedištem u Nizozemskoj. U 1994. god. obrađeno je više desetaka tisuća podataka o 12.000 prstenovanih ptica (160 vrsta).

G. Sušić, u suradnji s D. Radovićem i V. Tutiš, vodio je daljnju izradbu "Hrvatske ornitološke nomenklature" koja do sada broji preko 2.000 taksonomskih kategorija (na hrvatskom, engleskom i latinskom jeziku).

D. Radović i V. Tutiš nastavili su upotpunjavanje komparativne zbirke pokrovnih i letnih pera raznih vrsta ptica, što čini četvrtu zbirku u Zavodu. Prve tri zbirke (znanstvena zbirka ptičjih svlakova, oološka i osteološka zbirka), također su upotpunjene u ovoj godini.

Laboratorijska istraživanja

Nastavljena je laboratorijska analiza materijala prikupljenog u obliku gvalica sova. Ukupno je na Zavodu prikupljeno preko 2.000 gvalica male ušare, *Asio otus,* čija je analiza dugotrajni proces. Obrađeno je i nekoliko desetaka gvalica bjeloglavih supova s posebnim osvrtom na analizu artefakata u gvalicama mladih ptica.

* *
*

Ornitofauna močvara u Hrvatskoj. Voditelj projekta je znanstvenik suradnik dr. Jasmina Mužinić, a na projektu sudjeluju i 4 vanjska suradnika. J. Mužinić suradnik je na projektu Ptice: rezervoari i prenosioci bolesti ljudi i domaćih životinja (koji vodi Zavod za biologiju Veterinarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu).

S obzirom na međunarodno značenje močvarnih ekosustava ovaj je projekt ostvario vezu s organizacijama koje određuju strategiju istraživanja i zaštite na području Europe.

Terenska istraživanja

U okviru projekta provedena su istraživanja na terenu na područjima močvara: Kolansko blato, Blato rogoza, Pantan, Jadrtovac i Končanica. Također je sabran fotodokumentacijski materijal dijelova flore i faune, te močvarnog okoliša s istraživanih lokaliteta.

U sklopu međunarodnog censusa bijele rode koji se provodi svake desete godine, u 1994. godini census je u Hrvatskoj izvršen u 20 općina, najviše onih uz Savu i Muru.

Kabinetska istraživanja

Floristički i faunistički podaci projekta pohranjuju se u datoteku "CORINE biotope database".

Laboratorijska istraživanja

Floristički i faunistički materijal projekta determiniran je s osobitim obzirom na ektoparazite i endoparazite ptica.

Sudjelovanje na znanstvenim skupovima

S priopćenjem: Breeding success of Griffon vulture (Gyps fulvus) on the island of Cres (Croatia) G. Sušić sudjelovao je na Šestom kongresu o pticama grabljivicama mediteranskih zemalja u Španjolskoj 21-25.9; G. Sušić sudjelovao je također na Petom kongresu biologa Hrvatske u Puli (3-7. listopada) usmenim priopćenjem Zaštita bjeloglavog supa na Cresu, te s dva priopćenja na posterima: Prehrambena ekologija bjeloglavog supa na Cresu i Distribucija niša za gnježđenje u koloniji bjeloglavog supa na Cresu.

J. Mužinić sudjelovala je na poziv Bavarske akademije za zaštitu prirode i njegu pokrajine na međunarodnom seminaru European Nature Conservation Year od 9-10. studenoga u gradu Passau,

Njemačka, s referatom: Nature Conservation outside of protected areas in Croatia. Bila je sudionik (bez znanstvenog priloga, tj. bez referata ili postera) skupova: XXI World Bird Life Conference: Global Partnership for Bird Conservation, Rosenheim, Njemačka, 11-19. kolovoza i XXI International Ornithological Congress, Wien, Austrija, 20-26. kolovoza.

Stručni rad

G. Sušić tijekom godine vodio je izradu dva diplomska rada studenata biologije na PMF-u u Zagrebu, dva magistarska rada, te jedne doktorske disertacije.

J. Mužinić vodila je izradu diplomskog rada: Veličina i dinamika populacije bijele rode, *Ciconia ciconia,* na nekim područjima u Hrvatskoj, te izradila više raznih recenzija.

Ostali rad

Zahvaljujući iznimno opsežnoj stručnoj biblioteci Zavoda za ornitologiju, najvećoj te vrsti u ovom dijelu Europe, usluge njegove biblioteke koristio je tijekom godine veći broj ornitologa iz čitave Hrvatske, ali i iz drugih država: Italije, Njemačke, Bugarske, Grčke i Makedonije (Međunarodna posudba uz pomoć G. Sušića).

Diplomandi, postdiplomandi i doktorandi iz područja ornitologije, zoologije i ekologije koristili su zavodsku literaturu (uz pomoć V. Tutiš) te arhivske podatke iz izvještaja o prstenovanim pticama u razdoblju od 1910.-1994. godine kao i podatke iz znanstvene zbirke ptičjih svlakova (uz pomoć D. Radovića).

Zavodski godišnjak Larus (volumen 44-45) distribuiran je na više od dvjesto stranih adresa u svrhu razmjene za znanstvene i stručne zoološke, ekološke i ornitološke časopise, što su provodili V. Tutiš i D. Radović uz pomoć volontera, posebice Zrinke Pongrac, prof. biologije i kemije.

G. Sušić jedan je od tri glavna urednika časopisa Razreda za prirodne znanosti Larus, koji je sudjelovao u priređivanju volumena 46-47, glavni je urednik časopisa Svanimir, u kojem je sudjelovao i u pisanju recenzija ornitoloških radova. Član je Znanstvenog savjeta za zaštitu prirode, a kao član saborskog Odbora za prostorno uređenje i zaštitu okoliša, sudjelovao je prilikom razmatranja zakonskih prijedloga iz toga područja. Predsjednik je Odbora za ekologiju Sekcije za poljoprivredu i ekologiju Hrvatsko-američkog društva. Predsjednik je udruženja "Svanimir" (Hrvatskoga udruženja za zaštitu prirodnog i kulturno-povijesnog nasljeđa), te osnivači voditelj Eko-centra *Caput insulae* u mjestu Beli na otoku Cresu. Voditelj je projekata Spašavanje malih močvara na otoku Cresu te Podizanje svijesti javnosti otoka Cresa o zaštiti bjeloglavih supova koje sufinancira Regional Environmental Center (REC) iz Budimpešte. Djelovanje na području zaštite prirode G. Sušić provodio je i nizom predavanja i tribina: u povodu Dana planeta Zemlje za javnost u Zagrebu (24. travnja u Muzičkom salonu Studentskog centra Sveučilišta), za članove "Svanimira" (niz predavanja u prostorijama udruženja), za sudionike Međunarodne ljetne škole zaštite prirode u Eko-centru (o zaštiti prirode i o zaštiti bjeloglavih supova), za stanovnike triju sela na otoku Cresu i grada Cresa (o rezultatima petnaestogodišnjih napora za zaštitu bjeloglavih supova, tijekom manifestacije Dani Creskih orli od 24-28. srpnja), te na tribinama Kulturno-informativnog centra u Zagrebu (7. veljače, 28. ožujka, 22. travnja, 27. lipnja i 2. studenoga). Delegat je "Svanimira" i koordinator za Republiku Hrvatsku u organizaciji CEE-WEB (Central and East European Working Group for Enchancement of Biodiversity) sa sjedištem u Budimpešti. Koordinator je za područje istočne Europe (uključujući i europski dio bivšeg SSSR-a), te član odbora Technical Advisory Board na međunarodnom projektu Raptor Migration Atlas Project (sa sjedištem u Kemptonu, SAD).

V. Tutiš vodila je korespondenciju vezanu uz razmjenu časopisa Larus, te obavljala redovite pismene kontakte sa suradnicima Zavoda za ornitologiju. Predsjednik je strukovnog udruženja Hrvatskoga ornitološkog društva (HOD). U okviru rada Društva voditelj je projekta Zaštita mješovite kolonije čaplji i žličarki na ribnjacima Jelas polja koje financira u programu namjenskih potpora Regional Environmental Center (sa sjedištem u Budimpešti). U svrhu popularizacije problematike i provođenja aktivne zaštite močvarnog područja Savice sudjelovala je u organiziranju i postavljanju izložbe o vrijednostima Savice u prostorijama knjižnice Marin Držić te u prostorijama V. gimnazije prigodom Dana planeta Zemlje. Tijekom održavanja akcije prstenovanja na Savici održala je nekoliko predavanja učenicima V. gimnazije. Sudjelovala je u organiziranju tribine o zaštiti područja Savice, održane u Kulturno-informativnom centru u Zagrebu, pod naslovom Vode stoje, a karavane prolaze, te u radu daljnje dvije tribine u Kulturno-informativnom centru organizirane u svrhu iznošenja problematike zaštite prirodnog i kulturno-povijesnog nasljeđa otoka Cresa.Član je Upravnog odbora "Svanimira" (Hrvatskog udruženja za zaštitu prirodnog i kulturno-povijesnog nasljeđa). U razdoblju od 12. srpnja do 4. kolovoza sudjelovala je u organiziranju i provođenju obrazovnih aktivnosti u Eko-centru *Caput Insulae* na otoku Cresu. Tijekom tog razdoblja volonterima iz Nizozemske i Hrvatske održala je dva predavanja o biologiji i zaštiti bjeloglavih supova. Održala je i predavanje o aktivnostima na projektu zaštite bjeloglavih supova u Hrvatskoj polaznicima programa Junior Fellowship Program koji organizira Regionalni centar za zaštitu okoliša iz Budimpešte. Sudjelovala je u organiziranju i provođenju akcije Dani creskih orli usmjerene na popularizaciju zaštite bjeloglavih supova. Organizirala je postavljanje dviju obrazovnih i dviju umjetničkih izložbi o zaštiti prirode te prirodnim i kulturnim vrijednostima otoka Cresa i Lošinja. U sklopu europskog projekta zimskog prebrojavanja ptica vodenih staništa sudjelovala je, u svojstvu sukoordinatora za Hrvatsku, u organiziranju i provođenju prebrojavanja u našoj zemlji.

J. Mužinić sudjelovala je u izradi projekta o introdukciji bijele rode u Italiji, u dolini rijeke Po (7. i 8. listopada). Pisala je recenzije ornitoloških radova za domaće časopise, obavljala redakcijske poslove za časopis Troglodytes, dala prilog za izložbu Znanost u Hrvata (koji je objavljen u časopisu Natur und Landschaft), sudjelovala je u saborskom Odboru za prostorno uređenje i zaštitu okoliša kod razmatranja zakonskih prijedloga; član je Znanstvenog savjeta za zaštitu prirode, član je Savjeta za zaštitu okoliša Hrvatsko-njemačkog društva za njegovanje znanstvenih, kulturnih i gospodarskih odnosa (posebno u pogledu organiziranja predavanja stranih članova), delegat je Hrvatskog društva za zaštitu ptica i prirode pri Wetland and Waterfowl Research Bureau, Slimbridge i dr. U Hrvatskom društvu za zaštitu ptica i prirode (u kojem je predsjednik) 10. listopada održala je predavanje Tehnika i etika prstenovanja ptica. Predstavnik je Hrvatske u međunarodnoj Grupi za istraživanje i zaštitu bijele rode. Suradnik je na Ekološkom projektu grada Zagreba.

Prilozi u knjigama i zbornicima

J. Mužinić, Status of the Wetland Inventories in the Mediterranean Region. Croatia. IWRB:36-38, Slimbridge 1994.

G. Sušić, Wing-marking of Eurasian Griffons Gyps fulvus in Croatia - Evaluation and Initial Results. U knjizi: Meyburg, B.-U. & R.D. Chancellor (eds.): "Raptor Conservation Today". WWGBP/ The Pica Press: 373-380, 1994.; Bjeloglavi supovi - nepoznata vrijednost otoka Krka. Krčki kalendar: 174-179, Rijeka 1994.

G. Sušić, J. Kralj, D. Radović, V. Tutiš, Ornitofauna u NP "Risnjak" i užoj okolici. Zbornik radova sa savjetovanja u povodu 40-godišnjice osnutka i rada Nacionalnog parka "Risnjak", Crni Lug 16. i 17. rujna 1993.: 105-109, 1993.

V. Tutiš, G. Sušić, Koja je krčka sova?, Krčki kalendar: 172-174, Rijeka 1994.

Prilozi u časopisima

J. Munić, G. Sušić, Izvješće o provedbi ljetnog programa promatranja dnevne aktivnosti bjeloglavih supova u Belom, Svanimir 1: 19-22,1994.

J. Mužinić, Erste Übericht über die städtliche Pflanen - und Tierwelt von Zagreb (Kroatien), Natur und Landschaft 10: 527-529, 1993.

J. Mužinić, A. Lesinger, J. Conda, Gnježđenje žute pčelarice, medrops apiaster, u Međimurju (Sjeverna Hrvatska), Troglodytes 6:109-112, 1993.

J. Mužinić, et al., Preliminarni popis močvara Hrvatske, Troglodytes 7:5-10, 1994.

Z. Pongrac, V. Tutiš, G. Sušić, Esej o ljetnom djelovanju Eko-centra "Caput Insulae", Svanimir 1: 7-13, 1994.

G. Sušić, M. Franković, M. Rožić, Prirodno nasljeđe - najveća razvojna vrijednost Hrvatske, Marketing u praksi 1: 31-34, Zagreb 1994.

V. Tutiš, Sova jastrebača, Lovački vjesnik, 5: 16-27, 1994., Sove. Glasilo Amaterskog društva za zaštitu i uzgoj ptica i akvarijskih ribica, 1:1, 1994.

Znanstvene studije

G. Sušić, V.Tutiš, D. Radović, J. Kralj, Z. Pongrac, Utjecaj promjene razine vode na ornitofaunu u ornitološkom rezervatu Vransko jezero. Prethodna studija 1-27, Zavod za ornitologiju, 1994.

Kongresni sažeci

J. Lajtner, V. Tutiš. R. Erben, G. I. V. Klobučar, Učinak fenola na preživljavanje i histopatološke promjene u probavnoj žlijezdi puževa Amphimelania holanderi Fer. (Prosobranchia) i Planobarius corneus L. (Pulmonata). Zbornik sažetaka priopćenja V. kongresa biologa Hrvatske: 359-360, HBD, Zagreb 1994.

J. Majcen, S. Fiedler, Prilog poznavanju ornitofaune okolice Izbičnog (Hercegovina). Zbornik sažetaka priopćenja IV. kongresa biologa Hrvatske, 259-260, HBD, Zagreb 1993.

J. Mužinić, A.Cvitanić, Prirodne i povijesne značajke močvare Pantan, Zbornik sažetaka priopćenja V. kongresa biologa Hrvatske, Pula 3-7. listopada 1994:389-390, 1994.

C. A. Penić, G. Sušić, Interkolonijalna disperzija gnijezdećih lokacija u bjeloglavih supova. Zbornik priopćenja IV. kongresa biologa Hrvatske: 337-338, HBD, Zagreb 1993.; Distribucija gnijezdećih niša u koloniji bjeloglavog supa na Cresu. Zbornik sažetaka priopćenja V. kongresa biologa Hrvatske: 382-383, HBD, Zagreb 1994.

G. Sušić, Integral model for protection of endangered animal species, Periodicum biologorum 95 (4):501, 1993.; Breeding success of Griffon vulture (Gyps fulvus) on the island of Cres (Croatia). VI Congres de Biologia i Conservacio dels Rapinyaires Mediterranis (VI Congress of Mediterranean Raptors), Palma de Mallorca 21-25. 9.1994.: 41-42, 1994.; Zaštita bjeloglavog supa na Cresu. Zbornik sažetaka priopćenja V. kongresa biologa Hrvatske: 380-381, HBD, Zagreb, 1994.; Model integralne zaštite ugroženih životinjskih vrsta. Zbornik sažetaka priopćenja IV. kongresa biologa Hrvatske: 63-64, HBD, Zagreb 1993.

G. Sušić, M. Franković, M. Rožić, Strategija zaštite prirode - temelj održivog razvoja Hrvatske. Zbornik sažetaka Znanstvenog skupa: "Znanost i održivi razvoj", 11-13. ožujka 1993.: 21-22, Zagreb 1993.

V. Tutiš, Prilog poznavanju prehrane sova (Strigiformes) sjeverozapadnog dijela Karlovačkog pokuplja. Zbornik sažetaka priopćenja IV. kongresa biologa Hrvatske: 242-243, HBD, Zagreb 1993.

D. Vugić, G. Sušić, Prehrambena ekologija bjeloglavog supa na Cresu. Zbornik sažetaka V. kongresa biologa Hrvatske: 383-384, HBD, Zagreb 1994.

ZAVOD ZA PALEONTOLOGIJU I GEOLOGIJU KVARTARA - ZAGREB

Organizacija jedinice

U Zavodu za paleontologiju i geologiju kvartara zaposleno je 7 djelatnika (viši znanstveni suradnik, znanstveni suradnik, 3 znanstvena asistenta, mladi istraživač, laborant). Voditelj Zavoda je akad. *Milan Herak,* a zamjenik voditelja upravitelj dr. *Maja Paunović.*

Dr. Maja Paunović, viši znanstveni suradnik, uz organizaciju rada u Zavodu i na projektima, radi na proučavanju tercijarnih i kvartarnih vertebrata, kronostratigrafiji kvartara i mikroevolucijskim procesima.

Dr. Vesna Malez, znanstveni suradnik, proučava ornitofaunu pleistocenske i holocenske starosti kao i kvartarne karnivore.

Mr. Marija Poje, znanstveni asistent radi na istraživanju malakofaune kvartara uz taksonomsku odredbu mekušaca i paleogeografsku analizu nalazišta.

Mr. Jadranka Lenardić, znanstveni asistent, bavi se proučavanjem fosilnih proboscida i mikromamalija.

Mr. Dejana Brajković, znanstveni asistent, radi na problematici fosilnih ungulata i domestikacije.

Dipl. ing. Gordana Jambrešić, mladi istraživač, zaposlena je u Zavodu od 1. studenog ove godine. Područje istraživanja mladog istraživača obuhvatit će stratigrafiju i sedimentologiju kvartara.

Laborant Zavoda, Jadranka Boljunčić obavljala je do 31. svibnja ove godine prepariranje, signiranje i pripremu nalaza. Od 22. kolovoza sve radne zadatke laboranta preuzeo je Tomislav Šokec.

Na realizaciji pojedinih zadataka bili su angažirani vanjski suradnici mr. Ivor Karavanić (materijalne kulture), mr. Nevenka Krklec (statistika), dr. Nada Horvatinčić i dr. Bogomil Obelić (radiometrijsko datiranje), prof. dr. Krešimir Babić (anatomija), prof. dr. Zvonimir Kozarić (histologija).

Terenska istraživanja

U svibnju i lipnju ove godine u dva navrata su u špilji Vindiji kod Donje Voće snimani profili radi dogovora o mogućim radovima za vrijeme terenskih istraživanja, a u okviru realizacije projekta "Zaštita i prezentacija Vindije".

Sredstva dobivena za realizaciju međunarodnog projekta OWP-56 "Chronologie kroatischer Höhlen" omogućila su terenski rad 3 znanstvena djelatnika, laboranta i 10 studenata u trajanju od 14 dana u špilji Vindiji. Tom su prilikom očišćeni predšpiljski prostori i zaštitni profili, snimljeno je 8 profila, uzimani su uzorci sedimenata iz svih slojeva. Uzorci iz slojeva D-F uzimani su iz glavnog zaštitnog profila, iz kompleksa G iz prvog i trećeg zaštitnog profila, a iz slojeva H-L na pet različitih lokacija zadanih parametrima zaštitnih profila 1-3. Zbog male fosilifernosti sloja I, iskopane su na platou drugog zaštitnog profila 2 istražne sonde. Prilikom uzimanja uzoraka u sloju G_3 na prvom zaštitnom profilu nađen je fragment prvog desnog rebra roda *Homo*. Najvjerojatnije je riječ o neandertalcu vindijskog tipa koji je mješavina neandertaloidnih i anatomski modernih značajki.

Uz uzimanje uzoraka za sedimentološke i palinološke analize te apsolutno datiranje, iz svakog je sloja na licu mjesta ispirano 50-100 kg sedimenata. Kvantitativno skromni rezultati šlemanja, kvalitativno će omogućiti podrobniju analizu promjena mikrofaune uvjetovanih klimatskim oscilacijama.

Laboratorijski rad

Macerirani su i preparirani skeleti recentnog zubaca, lasice, srne i trčke.

Signirana je i sređena zbirka recentnih malih zvijeri *(Martes foina, M. martes, Mustela putorius, Meles meles i Lutra lutra).*

Iz fundusa fosilnog materijala iz Cerovačkih pećina i Velike pećine izdvojene su i signirane metapodne kosti vrste *Ursus spelaeus,* odnosno duge kosti i incizivi iz Vindije.

U tijeku je izdvajanje mikromamalija iz sedimenata špije Vindije.

Izvršena je laboratorijska obrada 10 uzoraka sedimenata iz ciglane Radikovci i 2 uzorka eolskog pijeska s lokaliteta Zvonimirovo.

Fosilni je materijal po potrebi bio fotografiran i restauriran.

Kabinetski rad

Radiometrijsko datiranje uzorka iz sloja G_1 špilje Vindije načinjeno u Institutu za fiziku čestica ETH Zürich (ETH-12714) upućuje da se sedimentacija odvijala prije 33.000 godina, dok uzorak iz sloja G_3 nije sadržavao kolagen u količinama dovoljnim za analizu.

Malakološka analiza profila kod Viljevačkog Čreta i glinokopa ciglane Dilj I kod Vinkovaca, dva autohtona nalazišta pleistocenskih proboscida, omogućila je paleobiotopsku i stratigrafsku odredbu. U tijeku je analiza malakofaune iz ciglane Radikovci.

Iz eolskih pijesaka otoka Suska obrađena je recentna (23 vrste, 4069 jedinki) i fosilna (23 vrste, 1957 jedinki) malakofauna. Utvrđeno je da je samo vrsta *Vallonia costata* prisutna i u fosilnoj i u recentnoj fauni, dok sukcesija zajednica upućuje na klimatske promjene od prvotno tople i neznatno vlažne klime, preko suhe i hladne klime do izrazito vlažne i relativno tople klime, kao i na intenzivnu migraciju vrsta u postglacijalu.

Determinirani su, opisani i komparirani nalazi zuba roda *Mastodon* iz Slovenije i mamuta iz Viljevačkog Čreta i ciglane Dilj.

Morfometrijski je obrađena zbirka izoliranih zuba proboscida u Geološkom institutu u Budimpešti.

Određivani su morfotipovi na zubima arvikolida (posebno roda *Microtus*) iz špilje Vindije, te determinirane i komparirane vrste *Arvicola terrestris* i *Clethryonomys glareolus* iz pleistocena Austrije.

Nastavljena je morfometrijska obrada skupine *Ungulata* iz špilje Vindije i započeto istraživanje početaka domestikacije životinja u Istri.

Iz faune malih karnivora špilje Vindije morfometrijski su obrađene vrste *Martes martes, M. Foina, Mustela nivalis, M. putorius, Meles meles, Lutra lutra, Felis silvestris* i *Vulpes vulpes,* te svizac *Marmota Marmota.*

Determinirana je ornitofauna gornjopleistocenskog nalazišta Divje babe I u Sloveniji i arheozoološki materijal iz groba na lokalitetu Zvonimirovo.

Nastavljen je rad na proučavanju mikroevolucijskih procesa koji su zahvatili treće gornje incizive, metapodne i duge kosti vrste *Ursus spelaeus* tijekom 150.000 godina, od interglacijala Riss/Würm do kraja glacijala Würm. Započelo je proučavanje promjena koštane strukture koje su uvjetovane procesima fosilizacije. Završena je statistička obrada metrijskih podataka za metapodne kosti špiljskog medvjeda iz Vindije, a započela ista na onima iz Velike pećine i Cerovačkih pećina.

Završena je determinacija faune eneolitičkog naselja Vučedol kraj Vukovara. Analiza faune nižih vertebrata upozorila je na veliku važnost ribolova u gospodarstvu toga naselja, te na neznatne promjene u spektru vrsta u odnosu na recentnu faunu Dunava.

Stručni rad

Izborom materijala i stručnim savjetom sudjelovali su djelatnici Zavoda u realizaciji izložbe "SOS Vuk" u Hrvatskom prirodoslovnom muzeju u Zagrebu, izložbe "Die Neandertaler und die Anfänge Europas" (Eisenstadt, 25. ožujka - 26. listopada 1994.), te izložbe "Zagreb i Akademija 1867.-1994." (Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, 20. listopada - 20. prosinca 1994.).

Ostala djelatnost

Djelatnici Zavoda bili su mentori maturantima, diplomandima te doktorandima, a bogata stručna biblioteka Zavoda i dalje je davala usluge mnogobrojnim korisnicima iz Hrvatske i inozemstva.

U svrhu predstavljanja djelatnosti Zavoda široj javnosti snimljen je prilog za znanstveni program HTV-a, a za obrazovni program HTV-a prilog o istraživanjima u špilji Vindiji. U tijeku je rad na scenariju za dokumentarnu emisiju o kvartaru Hrvatske.

Kao članovi tehničke redakcije Razreda za prirodne znanosti, djelatnici Zavoda sudjelovali su u izdavačkoj djelatnosti Akademije, a kao članovi radne skupine na realizaciji projekta "Prezentacija i zaštita Vindije".

Sudjelovanje na skupovima

J. Lenardić, M. Poje i J. Boljunčić sudjelovale su s izlaganjem "Pleistocene Elephants and Malacofauna from Croatia" u radu međunarodnog skupa "Neogene and Quaternary Mammals of the Palaearctic" (17. do 21. svibnja 1994., Krakow, Poljska).

M. Poje je u koautorstvu s V. Štamol izložila poster "Fosilna i recentna kopnena malakofauna *(Mollusca, Gastropoda)* otoka Suska (Hrvatska)" na V. kongresu biologa (3.-10. listopada 1994., Pula).

D. Brajković sudjelovala je u radu međunarodnog znanstvenog skupa "Arheološka istraživanja u Istri" s predavanjem D. Brajković & P. Miracle: "Pragovedo (*Bos primigenius*) u Istri i problemi podrijetla istarskog goveda *Bos taurus primigenius* "(26.-28. listopada 1994., Poreč).

Suradnja s inozemnim institucijama
i studijski boravci u inozemstvu

Zbog realizacije znanstvenih zadataka međunarodnog projekta OWP-56 "Chronologie kroatischer Höhlen" boravila je dr. Maja Paunović 2 tjedna u travnju i 1 tjedan u listopadu u Institut für Paläontologie, Institut für Histologie i Naturhistorisches Museum u Beču.

Mr. Jadranka Lenardić je od travnja do kraja lipnja koristila tromjesečnu stipendiju Austrijskog ministarstva znanosti za znanstveno usavršavanje u Institut für Paläontologie der Universität Wien, a u listopadu boravila je 2 tjedna u Budimpešti u Geološkom institutu u okviru suradnje Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Mađarske akademije znanosti.

U okviru suradnje sa Slovenskom akademijom znanosti i umjetnosti u Zavodu je tijekom listopada na paleolitičkim kulturama radio dr. Ivan Turk iz Instituta za arheologiju, a dr. Vida Pohar iz Instituta za geologiju sudjelovala je kod terenskih radova u špilji Vindiji u svrhu upoznavanja stratigrafije nalazišta.

Tijekom lipnja u Zavodu je prof. dr. Tim White proučavao faunu Vindije, a prof. dr. Anta Montet-White paleolitičke kulture Vindije, Velike pećine i Veternice, te je tom prilikom dogovorena suradnja s Institutom za antropologiju Sveučilišta u Kaliforniji odnosno Kanzasu.

Paloeantropološka proučavanja vindijskih neandertalaca u okviru projekta OWP-56 izvršili su u prosincu 1994. dr. Karl Grossschmidt i dr. Sylvia Kirchengast koristeći paleonatropološku zbirku Zavoda i Hrvatskog prirodoslovnog muzeja.

Publicistička djelatnost

Objavljeni radovi

D. Brajković, Z. Bajraktarević, K. Babić, T. Bajraktarević-Čičin-Šain, Problems and Dilemmas Concerning the Indentification of the Fossil Bovine Atlas in Comparison with Recent Bovines, Natura Croatica 3/1, 67-86 (1994.), Zagreb.

J. Lenardić, M. Poje, J. Boljunčić, Pleistocene Elephants and Malacofauna from Croatia, Conference "Neogene and Quaternary Mammals of the Palaearctic", Abstracts, p. 41, 1994., Krakow.

M. Paunović, S. Percač, Fossile Hominiden aus Kroatien - Evolutive Veränderungen in der Struktur der Unterkiefer, Courier Forschungs-Institut Senckenberg 171, 237-239 (1994.), Frankfurt.

M. Poje, V. Štamol, Fosilna i recentna kopnena malakofauna (Mollusca, Gastropoda) otoka Suska (Hrvatska), V. kongres biologa Hrvatske, Zbornik sažetaka priopćenja, str. 220 (1994.), Zagreb.

ZAVOD ZA ISTRAŽIVANJE KOROZIJE I DESALINACIJU - DUBROVNIK

Organizacija jedinice

Znanstvenoistraživačka djelatnost Zavoda odvija se u okviru istraživanja i zaštite Jadranskog mora a obuhvaća zasad dvije znanstvene discipline: 1. korozija i zaštita materijala od utjecaja morske vode i klime i 2. desalinacija slanih voda.

U Zavodu je tijekom godine bilo u stalnom radnom odnosu 6 djelatnika: 2 viša znanstvena suradnika, 1 znanstveni asistent, 1 asistent-istraživač, administrator i čistačica.

Voditelj Zavoda je dr. ing. *Olga Šarc-Lahodny*, redoviti profesor Rudarsko-geološko-naftnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i član suradnik Akademije, koja je ujedno i znanstveni voditelj problematike na području korozije i zaštite materijala od utjecaja morske vode i klime. Zamjenik voditelja upravitelj je mr. *Dubravko Sambrailo*.

Znanstvenoistraživačka djelatnost

1. Rad na području zaštite materijala od utjecaja morske vode i klime. Nastavljena su istraživanja na osnovnoj tematici "Korozija i zaštita materijala od utjecaja mora i morske klime". Posebna pozornost usmjerena je na ekološke aspekte zaštite Jadranskog mora.

Znanstveno-istraživački rad na projektu Ministarstva znanosti i tehnologije pod nazivom "Mehanizmi reakcije na granici čvrsta faza/elektrolit" također je nastavljen poglavito na proučavanju čimbenika koji iniciraju pojavu i rast različitih oblika lokalne korozije na metalnoj površini.

U okviru međunarodnog projekta "Comparison of Seawater Corrosivity" unutar radne skupine Marine Corrosion koordinirane od European Federation of Corrosion (EFC) u koji su uključeni istraživački centri iz 11 obalnih država Europe privodi se kraju II. faza predviđenog programa istraživanja.

Znanstveni voditelj Zavoda Olga Šarc-Lahodny, član suradnik Akademije ujedno je i voditelj navedenih projekata. Dosadašnji rezultati istraživanja mehanizma stvaranja pukotinske korozije na visoko legiranim čelicima (Avesta-Švedska) u ovisnosti o sastavu protočne morske vode, te pratećim specijama prirodnog porijekla ili prisutnim u moru uslijed zagađenja, sadržani su u konačnom izvještaju za prvu fazu projekta i preliminarnom za II fazu. Rezultati tih istraživanja referirani su i na sastancima radne skupine projekta u La Haque (Francuska) u ožujku i u Brightonu (Engleska) u listopadu ove godine.

Tijekom ove godine tiskan je u časopisu "Kemija u industriji" jedan rad a recenziran je i rad za časopis "Corrosion Science" o problemu depasivacije aluminija u morskoj vodi.

2. Rad na području desalinacije morske vode. Tijekom godine nastavljen je rad na istraživanju mogućnosti iskorištavanja i zaštite Jadranskog mora a u okviru osnovne teme istraživanja "Desalinacija i koncentriranje morske vode".

Došlo je do zastoja u radu na znanstvenoistraživačkom projektu "Disperzni sustavi i separacijski procesi" zbog privremenog prestanka financiranja od strane Ministarstva znanosti i tehnologije.

Istraživan je mehanizam formiranja asimetričnih reverznoosmotskih (RO) membrana pripravljenih na bazi celuloznog triacetata. Ispitivana je mikrostruktura RO membrana indirektnim metodama, upotrebom odgovarajućih otopina markera i analizatora ukupnog ugljika.

Naročita pozornost posvećena je istraživanju utjecaja vrste otapala kod priprave otopina za lijevanje membrana, kao i separacijske i protočne karakteristike RO membrana za morsku vodu. Studirani su i kemijsko-inženjerski aspekti i primjena procesa reverzne osmoze.

Dio rezultata istraživanja objavljen je na XI. simpoziju teorija i praksa brodogradnje, s međunarodnim udjelom, koji je održan na Pomorskom fakultetu u Dubrovniku od 19. do 21. svibnja 1994.

Ostali rad

Nastavljena je dugogodišnja suradnja sa sličnim znanstvenim i stručnim ustanovama kao što su Rudarsko-geološko-naftni fakultet u Zagrebu, Biološki zavod u Dubrovniku, Pomorski fakultet u Dubrovniku, Tehnički fakultet u Dresdenu, UNIDO u Beču itd.

Također je nastavljena suradnja sa Zavodom za fizikalnu kemiju Fakulteta kemijskog inženjerstva i tehnologije u Zagrebu, u okviru koje se provode istraživanja desalinacijskog postupka reverzne osmoze pod vodstvom dr. Branka Kunsta, redovitog profesora.

Suradnik Zavoda nastavlja s polaganjem ispita na postdiplomskom studiju Oceanologije i pripremama za izradu magistarskog rada.

Nastavit će se suradnja djelatnika Zavoda kao predavača na postdiplomskom studiju Oceanologije, Sveučilišta u Zagrebu.

Djelatnici Zavoda sudjelovali su i u dva razgovora na temu aktivnosti Zavoda u okviru emisije Pomorska večer na radio postaji Dubrovnik, kao i u razgovoru za tjednik "Dubrovački vjesnik". Suradnica Zavoda sudjelovala je na XI "Sorta" simpoziju kao predsjedavajuća jedne sekcije.

Izdavačka djelatnost

Lj. Krstulović i B. Kulušić, Ponašanje aluminija u kontaktu s grafitom u prirodnoj morskoj vodi, Kem. ind. 43 (1) 1 (1994.).

D. Sambrailo i B. Kunst, Desalinacija morske vode reverznom osmozom na obali i plovnim objektima, Zbornik XI. simpozija Teorija i praksa brodogradnje, 1, 336-349 (1994.), Dubrovnik.

ZAVOD ZA POVIJEST HRVATSKE KNJIŽEVNOSTI, KAZALIŠTA I GLAZBE

ODSJEK ZA POVIJEST HRVATSKE KNJIŽEVNOSTI I ODSJEK ZA POVIJEST HRVATSKOG KAZALIŠTA

Odsjek za povijest hrvatske književnosti i Odsjek za povijest hrvatskog kazališta djelovali su tijekom 1994. godine, kao i uvijek dosad, udruženo, s jednim voditeljem i zajedničkom

administracijom. Dužnost voditelja oba Odsjeka obnašao je član suradnik Branko Hećimović, koji je obnašao i dužnost upravitelja Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta. Nakon odlaska akademika Dubravka Jelčića u mirovinu krajem 1993. upravitelj Odsjeka za povijest hrvatske književnosti nije još imenovan. Poslove tajnika za oba Odsjeka obavljala je Silva Fabijanović.

Tijekom godine oba Odsjeka imala su u svom sastavu osam odnosno devet znanstvenih djelatnika, te pet stručna ili administrativna, od kojih su dvije osobe radile samo pola radnog vremena.

Dana 3. siječnja primljen je arhivist Krešimir Čvrljak. Nakon dva bezuspješna raspisana natječaja za znanstvenog savjetnika, privremeno je, na određeno vrijeme primljen u svojstvu mlađeg znanstvenog asistenta pripravnik Nenad Rizvanović.

Dana 12. svibnja 1994. dr. Tomislav Sabljak izabran je za člana suradnika Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Djelatnost obaju Odsjeka bila je i u 1994. u mnogo čemu podčinjena radovima na dovršenju obnove i uređenja palače Narodni dom odnosno Ilirske dvorane, koja je otvorena 8. prosinca svečanom sjednicom Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti posvećenom obilježavanju 900. obljetnice osnutka Zagrebačke biskupije i prvoga pisanog spomena Zagreba, te završetka obnove palače Narodni dom. Tijekom godine obavljena su još preostala neophodna premještanja građe te je Odsjek za povijest hrvatske književnosti napokon preseljen u njemu namijenjene prostorije.

1. Kritička izdanja sabranih djela hrvatskih pisaca.

a) Sabrana djela K. Š. Gjalskog. Rad na kompletiranju izdanja zastao je zbog zauzetosti voditelja projekta, bivšeg člana Odsjeka za povijest hrvatske književnosti, dr. Nedjeljka Mihanovića.

b) Sabrana djela Vjenceslava Novaka. Rad na tom izdanju obustavljen je do daljnjega.

c) Sabrana djela Augusta Šenoe. Rad na tom projektu, koji je otežan zbog nedostatka sredstava i odlaska članova Odsjeka za povijest hrvatske književnosti u mirovinu, vodi glavni istraživač akademik Dubravko Jelčić.

d) Sabrana djela Milana Begovića. Kao glavni istraživač projekta Tihomil Maštrović obavio redaktorske poslove na priređenim knjigama 2, 13 i 17. Završio poslove kritičke i tekstološke obradbe knjige 6 (Drame IV). Organizirao prijepis i kolacioniranje rukopisne građe Milana Begovića, kao i tiskanih tekstova razasutih po periodici, te prevođenje Begovićevih članaka objavljenih na njemačkom jeziku, za potrebe pojedinih priređivača. Nastavio istraživanja Begovićeve rukopisne ostavštine u Beču, a pronađeni Begovićevi rukopisi u Nacionalnoj biblioteci, dosad neobjavljeni, fotokopirani su i pohranjeni u Zavodu. Kao gost Instituta za književnost Madžarske akademije znanosti i umjetnosti istraživao ostavštinu M. Begovića u budimpeštanskim arhivima i bibliotekama. Usklađivao rad svih istraživača na znanstvenom projektu. Proveo završnu raspodjelu građe po knjigama s obzirom na znatno proširenje predviđenog Begovićevog opusa, posljedicom sustavno provedenih bibliografskih istraživanja, tako da se prvotno određen opseg Sabranih djela, rađen prema spoznajama na početku istraživanja, gotovo udvostručio, pa je tako planiranih deset svezaka tijekom istraživanja naraslo na devetnaest omašnih svezaka.

Vida Flaker priredila jedanaesti svezak Begovićeva djela Dunja u kovčegu; utvrdila i pripremila za tisak konačni tekst romana, napisala Napomene i pogovor te sastavila Tumač. Za napomene o svesku osamnaestom Kritike i prikazi prevela s njemačkog Begovićeve članke: Dubrovačko pjesništvo, Goetheov Götz u kazalištu Deutsches Schauspielhaus, Jednovečernja predstava Wallensteina i Vitez Emanuel von Treuchtlingen.

Hrvojka Mihanović-Salopek dovršila je rad na kolacioniranju, lektoriranju, te istraživanju bibliografskih podataka za zbirku proznih crtica Nasmijana srca.

Nina Vinski završila je i pripremila za tisak svezak Theatralia. Svezak sadrži Begovićeve kazališne kritike tiskane u novinama i časopisima od 1909. do 1944. god. i kazališne oglede i polemike tiskane od 1904. do 1944. Tekstovi su objavljeni uglavnom u hrvatskoj a nešto i u srpskoj periodici. U svezak je uvršteno i nekoliko kritika prevedenih s njemačkog jezika koji su bili objavljeni u njemačkim novinama. Svi ti članci sada se prvi put objavljuju u knjizi. Obavila lekturu teksta prilagodivši ga današnjim pravopisnim normama. Izradila tumač pojmova i indeks imena i napisala Napomene s uvodom u svezak i dala objašnjenje nekih imena i pojava vezanih uz kazališni život koje spominje Begović u svojim tekstovima.

2. Dokumentacija o hrvatskoj književnosti 20. stoljeća.

Rad na projektu organizirao je glavni istraživač akademik Dubravko Jelčić, koji i sam sudjeluje u njegovoj izradi.

Tomislav Sabljak obavio je pregled kazališnog dijela u listu "Spremnost" kao i pregled građe Umjetničke škole Ustaške mladeži, koja je davala javne kazališne predstave. Nastavio je nadalje s pregledom i pisanjem sažetaka kritika u novinama koje se odnose na predstave u sezoni 1943.-1944., te je posebno obradio Strozzijevu dramu Tomislav i Ognjište Mile Budaka, sve tri adaptacije - Tita Strozzija, Vojmila Rabadana te Pere Budaka i Jakova Sedlara. Priloge o svojim istraživanjima objavio je u "Republici" i "Vjesniku".

Ivica Matičević je u dogovoru s glavnim istraživačem sastavio rad na izradbi bibliografije članaka s područja književnosti, književne kritike te glazbene i likovne umjetnosti u periodici što je izlazila za vrijeme Nezavisne Države Hrvatske. Popisao je gotovo svu građu iz dnevnika "Hrvatski narod" i ona sada čeka, ovisno o financijskim i tehničkim mogućnostima, svoju računalnu obradu.

3. Izdavačka djelatnost

S Ogrankom Matice hrvatske, Karlovac organizirano je objavljivanje monografije Karlovačka kazališna stoljeća, koja će biti istodobno tiskana i kao zaseban dvobroj obnovljenog časopisa "Kronika".

Za tisak je priređen i zbornik Krležini dani u Osijeku 1993. Zbornik je priredio B.Hećimović.

Kritička izdanja Ive Vojnovića i Ante Kovačića, koja su predana Nakladnom zavodu Matice hrvatske, i dalje čekaju na povoljnije nakladničke prilike.

4. Izložbena djelatnost

a) Odsjek za povijest hrvatskog kazališta sudjelovao je sa svojim izlošcima u ostvarenju izložbe Aleksandra Augustinčića Scenografija usnule ljepotice, koja je održana u Galeriji Dubrava od 24. siječnja do 5. veljače. Na pripremi izložbe radile Marica Bugarin i Jasna Đurđević.

b) Tijekom godine Odsjek za povijest hrvatskog kazališta organizirao je četiri izložbe u Gradskoj knjižnici Ivan Goran Kovačić u Karlovcu. Dana 27. siječnja otvorena je izložba radova Zlatka Kauzlarića Atača pod naslovom Krleža na sceni i privatno (Autor izložbe: B. Hećimović), od 10. veljače do 10. ožujka održana je izložba crteža Ivana Lackovića Croate na temu Krležina i Papandopulova Kraljeva, u lipnju je postavljena izložba o W. A. Mozartu na pozornici Hrvatskoga narodnog kazališta u Zagrebu (Autor izložbe: Antonija Bogner-Šaban), a 20. kolovoza otvorena je izložba Iz scenografske radionice Ljube Babića. U pripremi izložbi sudjelovale su M. Bugarin i J. Đurđević.

c) U organizaciji Sekcije za srednju Europu svjetske kazališnomuzejske udruge SIMBAS, koja obuhvaća Austriju, Njemačku, Švicarsku, Sloveniju, Češku, Slovačku, Mađarsku i Hrvatsku, otvorena je u Slovenskom gledališkom i filmskom muzeju u Ljubljani 3. ožujka izložba Shakespeare u kazalištima

srednje Europe između dva rata 1918.-1938. Odsjek za povijest hrvatskog kazališta, koji je član SIMBAS-a, kao ravnopravni sudionik zastupao je na toj izložbi Republiku Hrvatsku. Izloške za izložbu, koja je tijekom godine postavljena i u nizu drugih gradova zemalja sudionika izložbe, izabrala je A. Bogner-Šaban, koja je i autor tekstova u katalogu o hrvatskom dijelu izložbe.

d) Narodno sveučilište Otokar Keršovani i Odsjek za povijest hrvatskog kazališta organizirali su, koristeći se scenografskom zbirkom Odsjeka, izložbu Ljubo Babić/Grand prix u Parizu 1925., koja je otvorena u Galeriji Dubrava 2. svibnja. Na pripremi izložbe sudjelovale su M. Bugarin i J. Đurđević.

e) U povodu 80. obljetnice smrti A. G. Matoša V. Flaker priredila je u palači Hrvatske akademije izložbu Matošiana u Akademiji, 16. ožujka - 15. travnja. Izlošci: Akademijine publikacije s prilozima o A. G. Matošu i popisi tih priloga; Akademijina izdanja Matoševih Sabranih djela; katalozi izložaba i programi znanstvenih skupova o Matošu što ih je Akademija priredila; rukopisi, fotografije, dokumenti, knjige i dr. iz Matoševe ostavštine koja se čuva u Odsjeku za povijest hrvatske književnosti; likovni portreti A. G. Matoša iz likovne zbirke Odsjeka; rukopisi zbornika radova o A. G. Matošu priređeni u Akademiji za tisak, dosad neobjavljeni. Ista izložba postavljena je u Gradskoj knjižnici Ivan Goran Kovačić u Karlovcu. Na otvorenju izložbe 12. svibnja V. Flaker govorila je o A. G. Matošu.

f) Na poziv Kunsthalle der Bundesrepublik Deutschland iz Bonna ostvarena je suradnja na predstavljanju Miroslava Krleže u dijelu izložbe, koja je u cijelosti bila posvećena 100. obljetnici avangarde u Europi (Europa-Europa, Das Jahrhundert der Avangarde in Mittel - und Osteuropa) od 25. svibnja 1994. do listopada 1994. u Bonnu. Kako se NSB nije odazvala na poziv na suradnju, prvotisci djela M. Krleže i Krležina korespondencija posuđeni su od raznih naslova i privatnih osoba. T. Sabljak izabrao je na traženje organizatora prvotiske 10 (deset) Krležinih djela, te 7 (sedam) Krležinih pisama različitim korespondentima iz kojih se vidi Krležina prisutnost u europskim avangardnim zbivanjima. Uz to, izabrano je nekoliko fotografija M. Krleže. Suradnice: S.Fabijanović i I. Stepan.

g). S građom iz svojeg fundusa Odsjek za povijest hrvatskog kazališta sudjelovao je u izložbi posvećenoj redatelju Vladi Habuneku, otvorenoj u foyeru Hrvatskoga narodnog kazališta 7. studenog. Autor dijela izložbe posvećenog Habunekovim režijama dramskih djela bila je A. Bogner-Šaban. Suradnik: M. Bugarin.

h) Odsjek za povijest hrvatskog kazališta posudio je iz svog fundusa i izloške za sljedeće izložbe: za retrospektivnu scenografsku i kostimografsku izložbu Marije Zidarić u Karlovcu, za izložbu In memoriam - Kosta Spaić u Dramskom kazalištu Gavella te za izložbu o musicalu u hrvatskim kazalištima, koju je u svojim prostorima postavilo Narodno kazalište "Ivan Zajc" u Rijeci. Suradnici na posudbi izložaka: M. Bugarin i J. Đurđević.

5. Teatraloška istraživanja

Pod vodstvom glavnog istraživača Branka Hećimovića nastavljen je rad na projektu Repertoar hrvatskih kazališta 1981.-1990. u kojem su od znanstvenih djelatnika sudjelovali A. Bogner-Šaban i T. Sabljak te od stručnih I. Stepan i M. Bugarin. Obavljane su provjere i dopune repertoara unešenih u računalo te su pisani popratni tekstovi za pojedine repertoare. Osigurana su i sredstva za daljnji rad: za izradu računskih programa.

6. Rad na prikupljanju, sređivanju i obradbi kazališne građe.

a) Nastavljeno je sređivanje kazališne građe nakon njezinoga prvobitnog smještaja u novouređene arhivske prostorije. Sređena je scenografska i kostimografska zbirka Hrvatskoga narodnog kazališta te su nadopisane legende gdje ih nije bilo. (Izvršitelji zadatka: J. Lončar, M. Bugarin i J. Đurđević).

b) N. Rizvanović sredio je i popisao ostavštine Kalmana Mesarića (18 stranica), Jakše Kušana (28 stranica) i Drage Ivaniševića (40 stranica, rukopis), te autorsku donaciju Fadila Hadžića (10 stranica, rukopis).

c) Započeto je formiranje biblioteke dramskih djela na stranim jezicima kao i teatroloških izdanja na stranicama. Nositelj zadatka: B. Hećimović. Suradnici: M. Bugarin i J. Đurđević.

d) Tijekom godine Odsjek za povijest hrvatskog kazališta preuzeo je više donacija: Vladimir Heinz poklonio je ostavštinu glumca i pisca Branka Špoljara (preuzeo, sredio i popisao B. Hećimović); Ivo Pitarević darovao je 32 nepoznata pisma Stjepana Miletića Vladimiru Treščecu Baranjskom (preuzela A. Bogner-Šaban); Fadil Hadžić predao je svoju autorsku rukopisnu i tiskanu građu (preuzeo B. Hećimović); Trpimir Macan poklonio je novopronađene dokumente i rukopise Vlaha Turčinovića (preuzeo B. Hećimović); Zlatko Kauzlarić Atač poklonio je niz portreta hrvatskih pisaca (M. Krleže, A. Šoljana, I. Brešana) i kazališnih umjetnika, (B. Gavelle, K. Spaića) - (preuzeo B. Hećimović).

Manje donacije kazališne građe i knjige primljene su od Narodnog kazališta "Ivan Zajc", Rijeka, Hrvatskoga kulturnog doma, Rijeka, Gradske knjižnice Ivan Goran Kovačić, Karlovac, Mire Hadžić-Ristić, Šimuna Jurišića, Ive Livakovića, Marijana Radmilovića i Tihomila Maštrovića.

e) Nastavljeno je svakidašnje odabiranje, izrezivanje i arhiviranje članaka, prikaza i kritika iz dnevnog tiska o hrvatskim kazalištima i kazališnim umjetnicima, dramatičarima i glazbeno-scenskim autorima. Izvršitelji zadatka: M. Bugarin i J. Đurđević.

f) Kazališnom građom i bibliotekom koristio se tijekom godine veliki broj znanstvenih i stručnih djelatnika, kazališnih umjetnika, književnika i kritičara, novinara i ljubitelja kazališta te studenata i učenika. Građa kazališnog arhiva korištena je za više izdanja, kao i za kazališno propagandne i novinske potrebe, odnosno za radijske i televizijske emisije. Izvršitelji zadatka: M. Bugarin i J. Đurđević.

7. Rad na organiziranju i postavi Hrvatskoga kazališnog muzeja.

Od Ministarstva prosvjete, kulture i športa te od Gradskog poglavarstva dobivena su sredstva za postavljanje prve tematske izložbe Shakespeare u kazalištima srednje Europe između dva rata te su obavljane pripreme za tu izložbu kojom bi u veljači 1995. započeo niz kazališnih tematskih izložbi u muzejskom prostoru.

8. Rad u djelokrugu književnog arhiva.

Arhivist Krešimir Čvrljak radio je na sređivanju biblioteke Odsjeka za povijest hrvatske književnosti u koju je uvrstio niz biblioteka iz ostavština hrvatskih pisaca, koja nisu bila usko vezana za njihova stvaranja. Započeo je i sređivanje časopisne biblioteke te premjestio osobnu Matoševu knjižnicu u buduću Matoševu sobu. Tijekom godine preuzeo je književnu ostavštinu Maje Nučić-Vojković, donaciju Sonje Sever i novopronađenu građu Lucije Petelinove. Surađivao je na pripremi izložbe A. G. Matoš i Akademija te opsluživao znanstvene djelatnike obaju Odsjeka i stranke. Preuzeo je također i dio knjiga od Jadranskog zavoda te organizirao redovito primanje nekih časopisa.

9. Sudjelovanje na znanstvenim savjetovanjima i priredbama

a) Odsjek za povijest hrvatskog kazališta obavio je, kao jedan od suorganizatora znanstvenog savjetovanja u sklopu Krležinih dana u Osijeku, koji se održavaju pod pokroviteljstvom Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Sveučilišta "Josip Jurja Strossmayer" u Osijeku, sve organizacijske pripreme za simpozij Suvremena hrvatska dramska književnost i kazalište od 1968./1971. do danas. Simpozij je, međutim, odgođen zbog radova na dovršenju bombardirane zgrade Hrvatskoga narodnog kazališta u Osijeku te će se održati od 24. do 27. siječnja 1995. Dužnost predsjednika Odbora Krležinih

dana obnaša B. Hećimović. Organizatorsko-administrativne poslove oko znanstvenog savjetovanja obavljale su S. Fabijanović i I. Stjepan.

b) Znanstveni djelatnici Odsjeka za povijest hrvatske književnosti i Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta sudjelovali su na sljedećim znanstvenim savjetovanjima i priredbama:

Tihomir Maštrović

Obnašao je dužnost predsjednika Odbora za obilježavanje 150. obljetnice Zore dalmatinske (središnji odbor djelovao je u Zadru, a njegovi pododbori u Zagrebu i Preku), a svečanosti proslave održane su, pod visokim pokroviteljstvom predsjednika Republike Hrvatske dr. Franje Tuđmana, u Zadru 13. i 14. listopada, a 15. listopada u Lukoranu i Preku na otoku Ugljanu, te na otočiću Galevac (Školjić). U okviru proslave održan je na Filozofskom fakultetu u Zadru znanstveni skup o Zori dalmatinskoj na kojem su sudjelovali svojim priopćenjima sljedeći članovi Odsjeka za povijest hrvatske književnosti: T. Maštrović, V. Flaker, H. Mihanović-Salopek i Ivica Matičević.

Dana 16. listopada o.g. izlaganjem o doprinosu grada Nina hrvatskoj kulturi, a napose književnosti, otvorio obnovljenu pučku knjižnicu u Ninu.

Antonija Bogner-Šaban

Sudjelovala na godišnjem sastanku europskog ogranka udruge SIBMAS u Pragu od 12. do 14. travnja s priopćenjem na engleskom jeziku Stanje arhivske i kazališne građe s obzirom na rat u Hrvatskoj.

Vida Flaker

Od 13. do 15. listopada sudjelovala predavanjem: Hrvatska himnodija u Zori dalmatinskoj u Zadru na znanstvenom skupu povodom 150. obljetnice Zore dalmatinske.

Ivica Matičević

Dana 19. studenoga govorio u Gradskoj knjižnici u Slavonskom Brodu, prigodom predstavljanja projekta pretiska Zore dalmatinske o suradnji brodskih Brlića u Zori dalmatinskoj.

10. Objavljeni znanstveni i stručni radovi članova Odsjeka za povijest hrvatske književnosti i Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta.

Branko Hećimović

a) *Objavljena knjiga*

Razgovori s Pometom, Desdemonom i Poljskim Židovom ili Velika imena hrvatskog glumišta. AGM, Zagreb 1994.

b) *Prilozi u periodici i zborniku*

Razgovori s Pometom, Desdemonom i Poljskim Židovom ili Velika imena hrvatskog glumišta. (Ulomci.) Glasilo Hrvatskog društva dramskih umjetnika 7-8-9, 15-20 (1994), Zagreb; Vlado Habunek (1906-1994). Slavlje neovisnosti, Glasilo Hrvatskog društva dramskih umjetnika 7-8-9, 35-36; Ivan Supek. Humanist i krivovjernik, Dubrovnik, 3, 9-30 (1994), Dubrovnik.

Tihomil Maštrović

a) *Priređena izdanja*

Paula von Preradović "Pave e Piero", Hefti edizioni, Milano 1994., 304 str. (Pogovor: Storia di un amore infelice. Il poeta croato Petar Preradović e Pavica (Paolina de Ponte) fra Lukoran (l'arcadico rifugio della bellezza) e Motta di Livenza (la morte nello straordinario paesaggio italiano), 289-298, Tumač imena: 295-298.)

b) *Prilozi u periodici*

Hrčak: Glasnik Hrvatskoga čitateljskog kluba. Journal of reading, XXXVII, br. 4, str. 331, Newark (USA), December 1993/January 1994; Zašto je zabranjivan "Hrvatski Diogenes"? Vrijedan doprinos Milana Begovića hrvatskom političkom kazalištu, Tomislav, II, br. 23, str. 14-15, s 2 sl., Zagreb, studeni 1993; Nikola Šubić Zrinski najprije proslavljen u Zadru, Tomislav, II, br. 24, str. 12, s 1 sl., Zagreb, prosinac 1993; Ratnik i stradalnik. Zaboravljeni hrvatski general Nikola Maštrović, Tomislav, III, br. 25, str. 14-15, s 1 sl., Zagreb, siječanj 1994; Kroatizam Ante Kuzmanića. Prosrpska politika Ljudevita Gaja, Tomislav, III, br. 26, str. 6-7, s 1 sl., Zagreb, veljača 1994; Slavna europska glumica Eleonora Duse započela je glumačku karijeru u Hrvatskoj. Uz 70 obljetnicu smrti, Tomislav, III, br. 27, str. 19, s 2 sl., Zagreb, ožujak 1994; Antun Gustav Matoš i Zadar. Uz 80. obljetnicu smrti, Tomislav, III, br. 28, str. 22, s 2 sl., Zagreb, travanj 1994; Najzabranjivaniji hrvatski pisac. "Otkrivanje" Milana Begovića, Tomislav, III, br. 29, str. 19, s 1 sl., Zagreb, svibanj 1994; Otac hrvatske biologije mora. Sto godina hrvatskog znanstvenog istraživanja Jadranskog mora, Tomislav, III, br. 30, str. 19, s 2 sl, Zagreb, lipanj 1994; Nesretna ljubav ili hrvatski pjesnik Petar Preradović i Pavica (Paolina de Ponte) između Lukorana (arkadijskog zavičaja ljepote) i Motte di Livenza (smrti u čudesnom talijanskom pejzažu), Tomislav, III, br. 35, str. 23, s 1 sl., Zagreb, studeni 1994.

Antonija Bogner-Šaban

a) *Objavljena knjiga*

Tragom lutke i Pričala. AGM. Zagreb 1994, 277 str.

b) *Prilozi u periodici, zbornicima i knjigama*

Shakespeareova dela v hrvatskih gledališčih med obema vojnama 1918-1938, Seznam uprizoritev. U: Shakespeare v gledališčih srednje Evrope med obema vojnama 1918-1938., Slovenski gledališki in filmski muzej, Skupni projekt članov SIBMAS za Srednjo Evropo, Ljubljana 1994, 19-24; Prva kazališna Judita, Coloqvia Maruliana, III, 165-173 (1994), Split; Povijesni fragmenti o karlovačkoj Družbi dječjeg carstva, Svjetlo, 1-2, 48-52 (1994), Karlovac; Krležini dani, Glasilo Hrvatskog društva dramskih umjetnika, 1-2, 3-4 (1994), Zagreb; Borislav Mrkšić - In memoriam; Glasilo Hrvatskog društva dramskih umjetnika, 1-2, 3-4 (1994), Zagreb; Đurđa Dević-Šegina, Glasilo Hrvatskog društva dramskih umjetnika, 3-4, 11-13 (1994), Zagreb; Davor Mladinov - In memoriam, Glasilo Hrvatskog društva dramskih umjetnika, 7-8-9, 36-37 (1994), Zagreb; Eliza Gerner. Građa za portret glumice, Glumište Međunarodnog slavističkog centra Republike Hrvatske, Sezona XIV, sv. 24, Zagreb/Pula, kolovoz 1994, 32; Književnik, redatelj, profesor. U: Tomislav Durbešić: Fajerunt, gospodo. Rijeka 1994, 13-14: Josip Bogner. U: Godišnjak Ogranka Matice hrvatske, Vinkovci 1994, 47-49; Nazočnost u drami. U: Vlado Habunek (1906-1994), Hrvatsko narodno kazalište, izvanredni broj, Zagreb 1994, 44-47; Benešićev "Godišnjak Narodnog kazališta u Zagrebu" u povijesnom i kazališnom zrcalu. U: Julije Benešić-Tito Strozzi, Zbornik radova znanstvenih kolokvija Hrvatskoga narodnog kazališta u Zagrebu, 1992. i 1993. HNK, Zagreb 1994, 33-40; Carstvo velikog cara. U: Julije Benešić-Tito Strozzi, Zbornik radova znanstvenih kolokvija Hrvatskoga narodnog kazališta u Zagrebu, 1992. i 1993. HNK, Zagreb 1994, 187-191;

Tomislav Sabljak

a) *Priređena knjiga*

Hrvatska kratka priča, antologija. Izbor, predgovor i bilješke o piscima Tomislav Sabljak, Alfa-Večernji list, Zagreb 1994, 312 str.

b) *Prilozi u periodici zbornicima*

Aspekt detektivskog u Krležinoj prozi i drami, Forum, 3-4, 246-255 (1994), Zagreb; Julije Benešić i hrvatski scenski jezik. U: Julije Benešić-Tito Strozzi. Zbornik radova znanstvenih kolokvija Hrvatskoga narodnog kazališta u Zagrebu, 1992. i 1993. HNK, Zagreb 1994, 91-93; Policijska zabrana "Gaja" Tita Strozzija. U: Julije Benešić-Tito Strozzi, Zbornik radova znanstvenih kolokvija Hrvatskoga narodnog kazališta u Zagrebu, 1992. i 1993. HNK, Zagreb 1994, 173-176; Pjesnik i grad Zagreb u književnosti. U: Hrvatski iseljenički zbornik 1994, Zagreb 1994, 54-57.

Hrvojka Mihanović-Salopek

a) *Objavljeni radovi u zbornicima i knjigama*

Pogovor. U: Nikola Pulić: Sablja Vuka Mandušića, Znanje, Zagreb 1994, 123-125; Pogovor. U: Dubravko Horvatić: Junačina Mijat Tomić, Znanje, Zagreb 1994, 138-140; Odgojno-etičke i strukturalističko-umjetničke smjernice u dječjoj poeziji Ivane Brlić-Mažuranić. U: Ivana Brlić-Mažuranić - prilozi sa znanstvenog kolokvija, Matica hrvatska - Ogranak Slavonski Brod, Slavonski Brod 1994, 47-55.

Ivica Matičević

a) *Objavljeni radovi u zbornicima*

Zašto su zgode Šegrta Hlapića čudnovate. Ivana Brlić-Mažuranić - prilozi sa znanstvenostručnog kolokvija 22. travnja 1994, Slavonski brod, Matica hrvatska - Ogranak Slavonski Brod, 1994, 41-47; Sintaktičko-semantički aspekti avangardnog u ranim dramama Tita Strozzija. U: Julije Benešić-Tito Strozzi, Zbornik radova znanstvenih kolokvija Hrvatskoga narodnog kazališta Zagreb 1991. i 1992. HNK, Zagreb 1994, 143-157.

b) *Stručni radovi i publicistika*

Pod Krležinim kišobranom, Tomislav, 7-8, 29 (1994), Zagreb; Na vrelu hrvatstva,Tomislav, studeni, 35, 22 (1994), Zagreb.

11. Sudjelovanje u znanstvenoj i kulturnoj djelatnosti izvan Zavoda te u sveučilišnoj nastavi.

a) T. Maštrović je za projekt časopisa Zora dalmatinska (1844.-1849.) izradio iscrpnu bibliografiju Zore te mnogobrojna kazala u knjizi o Zori koja će se objaviti uz pretisak.

b) A. Bogner-Šaban nastavila je u sklopu projekta Teorija drame u Hrvata (glavni istraživač Nikola Batušić, Akademija dramske umjetnosti), istraživanje teorijsko-dramskog djela Josipa Kulundžića i Kalmana Mesarića.

c) A. Bogner-Šaban napisala je niz jedinica za Hrvatski biobibliografski leksikon.

d) I. Matičević dopunio je postojeću bibliografiju od 1979. do danas za Zbornik o Mirku Božiću Razreda za književnost te nastavio s izborom tekstova za zbornik te jedan dio priredio za tisak.

e) T. Maštrović obnašao je i u godini 1994. dužnost predsjednika Hrvatskog sabora kulture.

f) B. Hećimović vodio je kolegij Teatrološki praktikum na Akademiji dramske umjetnosti.

g) T. Maštrović predavao je kolegij Novija hrvatska književnost na Filozofskom fakultetu u Zadru.

h) A. Bogner-Šaban predavala je povijest kazališta na dislociranom studiju glume Akademije dramske umjetnosti, Zagreb, u Osijeku.

ODSJEK ZA POVIJEST HRVATSKE GLAZBE

Organizacija jedinice

U Odsjeku za povijest hrvatske glazbe zaposleno je sedam znanstvenika: Gorana Doliner (asistent-istraživač), dr. Dubravka Franković (znanstveni asistent s doktoratom), mr. Vedrana Juričić (asistent s magisterijem), mr. Vjera Katalinić (znanstveni asistent), mr. Katarina Livljanić (asistent s magisterijem), dr. Sanja Majer-Bobetko (znanstveni suradnik), dr. Ennio Stipčević (znanstveni suradnik). Voditelj Odsjeka je *Nikša Gligo,* član suradnik, a zamjenik voditelja upravitelj je *V. Katalinić.* Znanstvenici u Odsjeku za povijest hrvatske glazbe prijavili su četiri projekta:

Dubravka Franković: Hrvatska glazbena kultura 1800.-1918.;

Vjera Katalinić: W. A. Mozart i hrvatska glazbena kultura 1750.-1820.;

Ennio Stipčević: Hrvatsko-talijanski glazbeni kontakti (16. i 17. st.); Osam stoljeća hrvatske duhovne glazbe.

Znanstvenici rade i na projektima izvan Akademije (Franković, Juričić, Katalinić, Majer-Bobetko).

Znanstvenoistraživačka djelatnost

Srednji vijek

Nastavljen je rad na liturgičkoj analizi antifonarija Monte Cassino, ms. 542. Zbog problema u dataciji kodeksa, započeta je vrlo minuciozna kompjutorska usporedba toga vrela s bliskim beneventanskim glazbeno-liturgijskim izvorima 11. i 12. st. u Italiji i Dalmaciji.

Nastavljen je rad na transkribiranju polifonih fragmenata iz hrvatskih srednjovjekovnih izvora (Livljanić).

U tijeku je odabir materijala za antologiju hrvatske duhovne glazbe (Livljanić, Stipčević).

Dovršen je rad na izradi "izvedbene partiture" liturgijske drame "Tractus stellae" iz liturgijskoga rukopisa Agenda pontificalis (Zagreb, Metropolitanska knjižnica, ms. 165). Napisan je tekst o zagrebačkome Exultetu (Livljanić).

Renesansa i barok

Nastavljen je rad na knjizi Antologija hrvatske duhovne glazbe 11.-19.st., te na pjesmarici Pisni... A. Grgičevića-Jurjevića (Stipčević).

Dovršen je rukopis knjige Glazbena kultura u Istri i Dalmaciji tijekom 16. i 17. st. (Stipčević).

Klasika (1750.-1820.)

Nastavljeno je istraživanje povijesnih vrela glagoljaškog pjevanja (popis i sustavna obradba vrela čuvanih u zagrebačkim fondovima, podaci o tradiciji senjskog glagoljaškog pjevanja, zapisi plesnih melodija) (Doliner).

Istražena je djelatnost Ivana Jarnovića na području scenske glazbe i o tome napisan članak: "Pasticcio i Jarnovićev prilog toj scenskoj formi"; o građi u franjevačkim glazbenim zbirkama napisan je tekst: "Glazbeni materijali u franjevačkom samostanu na o. Košljunu u odnosu na krčke i neke franjevačke zbirke" (Katalinić).

U arhivima grada Beča istražena je dokumentacija o djelovanju kolekcionara Nikole Udine i o tome je napisan tekst: "Jedan kolekcionar iz Mediterana u srednjoj Europi: Nikola Udina/Algarotti i njegova glazbena zbirka" (Katalinić).

Pripremljena je za tisak knjiga Sonatnost u violinskim koncertima Ivana Jarnovića (Katalinić).

19. stoljeće

Nastavljeno je istraživanje o Zagrebu, kao modelu glazbenog života u Hrvatskoj 1850.-1860.: započeta je obradba Narodnih novina, te je proučena odgovarajuća literatura (Franković).

Popisano je glazbeno nazivlje u šest odabranih radova Franje Ks. Kuhača (Franković).

Istraženi su glazbeni prilozi u časopisu Sv. Cecilija, o čemu je napisan članak (Juričić).

Završeno je pretraživanje teksta Povijest glazbe Vjenceslava Novaka i izradjen abecedarij termina. Napisana je uvodna studija, kritički komentari i popis pojmova i imena. Rukopis je predan za tisak (Majer-Bobetko).

Napisani su tekstovi "Rezultati i važnost djelovanja inozemnih (osobito čeških) glazbenika u drugoj polovici 19. st. u našim krajevima" i "Rezultati na području glazbene edukacije, reprodukcije, periodike i kritike u Hrvatskoj u to doba" za publikaciju Akademije Hrvatska i Europa. Kultura, znanost i umjetnost, sv. IV. (Majer-Bobetko).

Ostalo

V. Juričić je dovršila knjigu Glazbena knjižnica. Upute za rad glazbenih zbirki u narodnim knjižnicama (180 str. rkp.) (koautor S. Vukasović-Rogač) i predala je u tisak.

E. Stipčević je dovršio rukopis knjige Hrvatska glazba (oko 200 kartica) za Školsku knjigu.

Obredna crkvena glazba i glagoljaško pjevanje

Nastavljena je analiza građe i komparativni studij (Doliner).

Dokumentacija

Nastavljen je rad na utvrđivanju autorstva za pojedine anonimne skladbe u fondu muzikalija župne crkve u Novom Vinodolskom (Doliner).

V. Juričić izradila je vlastitu aplikaciju u ISIS-u za bazu podataka glazbenih priloga iz časopisa Sv. Cecilija i obradila 1150 jedinica. Izrađeno je 303 zapisa rukopisa i tiskovina creskog benediktinskog arhiva u bazi ISIS Glazba (Juričić).

Nastavljena je obradba skladbi iz zbirke Nikole Udine za računalni program micro-ISIS (oko 300 jedinica) (Katalinić).

Nastavljeno je evidentiranje relikata beneventanskoga korala u južnohrvatskim fragmentima iz srednjega vijeka (Livljanić).

Suradnja na međunarodnom projektu RISM (Frankfurt)

Nastavljen je rad na obradi hrvatskih i nekih stranih dominikanskih procesionala po kriterijima RISM B/V/2 (Livljanić).

V. Juričić započela je unos rukopisnih skladbi iz creskog arhiva u bazu Pikado (eksperimentalno prvih 15 jedinica, koje su poslane u centar RISM-a u Frankfurt) (Juričić).

Nastavljena je obradba jedinica iz zbirke Nikole Udine/Algarottija (Katalinić).

Suradnja na međunarodnom projektu RILM (New York)

U tijeku je izradba hrvatske muzikološke bibliografije za godinu 1993. (Katalinić). Obrađena je građa objavljena tijekom godine 1992. (Majer-Bobetko).

Stručni rad

Nastavljen je rad na katalogizaciji knjižnog fonda knjižnice (obrađeno 400 jedinica) (Juričić).

Obavljani svi ostali poslovi vezani uz rad knjižnice (posudba, pretplata časopisa, priprema za uspostavljanje veze s CARNET-om i dr.) (Juričić).

Pripremljen je stručni program za znanstveni skup u Našicama 1995. (Katalinić).

Ostali rad (izvan Akademije)

Suradnici u Odsjeku održali su predavanja, kao povremeni ili stalni predavači na Odsjeku za muzikologiju Muzičke akademije, studentima Hrvatskih studija ili na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu (Katalinić, Livljanić, Majer-Bobetko, Stipčević).

Znanstvenici u Odsjeku surađivali su kao autori biobibliografskih jedinica za Hrvatski leksikon (ur. A. Vujić). (Doliner, Katalinić, Majer-Bobetko, Stipčević) i za Hrvatski biografski leksikon (LZ) (Katalinić). Nadalje, surađivali su s Hrvatskim radiom kao autori emisija (Katalinić).

K. Livljanić sudjelovala je u radionici srednjovjekovne glazbe u Kulturnom centru MFMO u Grožnjanu (kolovoz 1994.) u suradnji s francuskim ansamblom Venance Fortunat. Održala je i ciklus predavanja iz interpretacije i teorije gregorijanskoga korala polaznicima početnih tečajeva na pariškom Centre de Musique Médiévale.

Postignuti znanstveni stupnjevi i zvanja

D. Franković je u srpnju obranila doktorsku disertaciju: Glazbeni život u Hrvatskoj i ilirska Danica od 1835. do 1849. Glazbeno nazivlje na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

E. Stipčević izabran je u zvanje znanstvenog suradnika.

Izdavačka djelatnost

Odsjek je suizdavač znanstvenog muzikološkog časopisa Arti musices (članovi redakcije iz Odsjeka: Franković, Katalinić, Stipčević, a V. Katalinić je tehnički urednik).

Sudjelovanje na simpozijima i organizacija skupa

Odsjek za povijest hrvatske glazbe je (uz Hrvatsko muzikološko društvo) organizirao međunarodni znanstveni skup "Zagreb i hrvatske zemlje kao most između srednjoeuropskih i mediteranskih glazbenih kultura" koji je održan u Akademiji od 28.9. do 1.10.1994.

G. Doliner

"Zagreb as a Treasury of Glagolitic Singing Artefacts". Međunarodni znanstveni skup "Zagreb i hrvatske zemlje kao most između srednjoeuropskih i mediteranskih glazbenih kultura", Zagreb 28.9. do 1.10.1994.; "Theory and Method on Gender Issues in Croatia". Study Group of ICTM, Turku, 4.-7.8.1994.; "Music Forms of Glagolitic Singing in Croatia". Study Group of ICTM, Beč, 12.-16.9.1994.

V. Juričić

"Il ruolo e il significato dei supplementi musicali sul periodico Sv. Cecilija. Una rassegna bibliografica completa e commentata". Međunarodni znanstveni skup "Zagreb i hrvatske zemlje kao most između srednjoeuropskih i mediteranskih glazbenih kultura", Zagreb 28.9. do 1.10. 1994.

V. Juričić je prisustvovala International MicroISIS Conference - Multilingual Information Management With MicroISIS u Beču (21-22. 11. 1994.).

V. Katalinić

"Glazbeni materijali u franjevačkom samostanu na o. Košljunu u odnosu na krčke i neke franjevačke zbirke". Simpozij o Košljunu, prigodom stote obljetnice prve hrvatske gimnazije na području Istre i Kvarnera, Košljun, 29-30. srpnja 1994.; "Ein Kollektionär aus dem Mittelmeerraum in Mitteleuropa: Nikola Udina/Algarotti und seine Musiksammlung". Međunarodni znanstveni skup "Zagreb i hrvatske zemlje kao most izmedju srednjoeuropskih i mediteranskih glazbenih kultura", Zagreb 28. 9. do 1. 10. 1994.

K. Livljanić

"Y a-t-il un Exultet du Zagreb?" Međunarodni znanstveni skup "Zagreb i hrvatske zemlje kao most između srednjoeuropskih i mediteranskih glazbenih kultura", Zagreb 28. 9. do 1. 10. 1994.

S. Majer-Bobetko

"National Ideology in Opera. The Croatian Example." 4. konferencija ISSEI (The International Society for the Study of European Ideas), Graz, kolovoza 1994.; "The Question of National Identity in Music. The Croatian Example." Culture and Identity, Cieszyn, Poljska, rujna 1994.; "Prva hrvatska povijest glazbe." Međunarodni znanstveni skup "Zagreb i hrvatske zemlje kao most između srednjoeuropskih i mediteranskih glazbenih kultura", Zagreb 28.9. do 1.10.1994.

E. Stipčević

"O odnosu glazbe i kazališta u Hrvatskoj u 18. stoljeću (pristupna razmatranja)". XXI. dani hvarskog kazališta. Hrvatska književnost 18. stoljeća - tematski i žanrovski aspekti, Novi Vinodolski, 5. -7. 5. 1994.; "L'umanesimo in Croazia, i "Schiavoni" e l'inizio della tipografia musicale in Europa". Međunarodni znanstveni skup "Zagreb i hrvatske zemlje kao most između srednjoeuropskih i mediteranskih glazbenih kultura", Zagreb 28.9. do 1.10.1994.; "Doprinos Zagrebačke biskupije hrvatskoj glazbenoj kulturi", Zagrebačka biskupija i Zagreb 1094.-1994., Zagreb 3.-5.11.1994.; "Mulih i glazba - koncept isusovačkog doprinosa hrvatskoj glazbenoj kulturi", Isusovac Juraj Mulih (1694.-1754.) i njegovo doba, Zagreb 25.-26.11.1994.

E. Stipčević je osmislio i vodio znanstveni kolokvij o Juliju Bajamontiju, koji je u sklopu Knjige Mediterana organizirao Književni krug iz Splita, 30.10.1994. Održao je i završnu riječ.

Objavljeni znanstveni radovi

G. Doliner, Nepoznati zapisi plesnih melodija iz Dalmacije, Arti musices 25/1-2 (1994.).

D. Franković, Školovanje Franje Ks. Kuhača - Pešta, 1852-1854. Prikaz Kuhačeve završne svjedodžbe Mađarske Peštanske kraljevske preparandije u odnosu na završnu svjedodžbu Konzervatorija Peštansko-budimskog glazbenog društva i zakon o školstvu u Monarhiji, Arti musices 25/1-2 (1994.).

V. Juričić, ISBD (NBM) Međunarodni standardni bibliografski opis neknjižne građe, Hrvatsko bibliotekarsko društvo, Zagreb 1993. (prijevod s engl. 92 str.)

V. Katalinić, Povijest hrvatske glazbe u razdoblju klasike - sto godina historiografskih istraživanja, ideja i sinteza: od Franje Ksavera Kuhača do Josipa Andreisa, Glazba, ideje i društvo - svečani zbornik za Ivana Supičića, HMD, Zagreb 1993, (objavljeno 1994.), 127-152; Giovanni Sebenico - a Pupil of Legrenzi? Giovanni Legrenzi e la Cappella ducale di San Marco, Leo S. Olschki Editore, Firenze 1994, 201-206; Slavljenje Svetog Vlaha, gradskog zaštitnika Dubrovnika - u glazbi, Dubrovnik V/1-2 (1994.) 214-221; Pasticcio i Jarnovićev prilog toj scenskoj formi, Arti musices 25/1-2 (1994.).

E Stipčević, Andrea Antico iz Motovuna i Andrea Torresani iz Asola: interpretacija jednog nakladničkog suradništva, Arti musices 25/1-2 (1994.); Skladno pripjevanje: teatar, glazba i glazbeni teatar, Dani hvarskog kazališta. Hrvatsko barokno pjesništvo, Dubrovnik i dalmatinske komune, XX, Književni krug, Split 1993, 175-194.

Objavljeni stručni radovi

V. Katalinić, The 28th Annual Conference of the Royal Musical Association, Southampton, 26.-28. ožujka 1993. Izvještaj o skupu, Arti musices 25/1-2 (1994.); Charles H. Sherman & T. Donley Thomas, Johann Michael Haydn (1737-1806). A Chronological Thematic Catalogue of His Works, Thematic Catalogues No. 17, Pendragon Press, Stuyvesant NY 1993; Thomas B. Milligan, Johann Baptist Cramer (1771-1858.). A Thematic Catalogue of His Works, Thematic Catalogues No. 19, Pendragon Press, Stuyvesant NY 1994., recenzija, Arti musices 25/1-2 (1994.).

K. Livljanić, Paléographie Musicale. Vol. XXI, Solesmes, 1992., recenzija, Arti musices 25/1-2 (1994.); Villafranca del Bierzo (Leon, Španjolska) - Musica mediaval y camino de Santiago, izvještaj sa skupa, Arti musices 25/1-2 (1994.).

S. Majer-Bobetko, CD "Musica sacra". "Sacrae cantiones" Ivana Marka Lukačića, Cantus, 79 (1994.), 30; Popis članaka Borisa Papandopula, Boris Papandopulo, 1906.-1991., Spomenica preminulim akademicima, 70, Zagreb 1994, 56-63.

E. Stipčević, Kopar - Antonio Tarsia v času in prostoru, izvještaj sa skupa, Arti musices 25/1-2 (1994.); Ivano Cavallini: I due volti di Nettuno. Studi su teatro e musica a Venezia e in Dalmazia dal Cinquecento al Settecento, recenzija, Arti musices 25/1-2 (1994.); Pavlinski zbornik, recenzija, Arti musices 25/1-2 (1994).

ZAVOD ZA LINGVISTIČKA ISTRAŽIVANJA ZAGREB

U godini 1994. Zavod za lingvistička istraživanja imao je četiri znanstvene asistentice, troje asistenata pripravnika te više vanjskih suradnika.

Voditelj je Zavoda akademik *Rudolf Filipović.*

Znanstvenoistraživački rad

1. Hrvatski rječnik

Voditelj je zadatka akademik Stjepan Babić. U ovoj godini na tom su zadatku radili asistenti Alemko Gluhak, Anja Nikolić-Hoyt i Bernardina Petrović.

Do konca godine na leksikografskim je člancima radilo samo to četvero asistenata. Posve je završena obrada za slova Č, H, S-Se, a završena je prva obrada za D, E, F, T pa su ti dijelovi spremni za tisak. Započeta je obrada slova C, J.

Nastavljen je i rad na skupljanju nove građe. Zabilježeno je i dokumentirano oko 1500 novih riječi.

2. Rječnik čakavskoga narječja

Voditelj je projekta akademik Milan Moguš, a na zadatku radi asistentica mr. Sanja Vulić.

Tijekom godine prikupljena je rječnička građa na terenu u gradišćanskohrvatskim selima Mučindrofu (Grossmutschen), Longitolju (Langental), Šuševu (Nebersdorf), Malom Borištofu (Kleinwarasdorf), Gerištofu (Kroatisch Gerersdorf), Mjenovu (Kroatisch Minihof), Kalištrofu (Kaisersdorf) i Bajngrobu (Weingraben) te u gradišćanskohrvatskom selu Undi (Und) u Mađarskoj.

3. Povijesni toponimijski rječnik Hrvatske

Voditelj je projekta mr. Dunja Brozović-Rončević.

Tijekom godine nastavljeno je sređivanje toponimijske građe iz ostavštine akad. S. Gunjače i njezino unošenje u središnju kartoteku rječnika. Nastavljeno je također ispisivanje i obrada nove građe za rječnik iz povijesnih i toponomastičkih radova.

Skupljena je i toponimijska građa iz gradišćanskohrvatskih sela: Unda (Und) u Mađarskoj, Kalištrofa (Kaisersdorf), Bajngroba (Weingraben), Fileža (Nikitsch), Prvana (Kleinmutschen), Mjenova (Kroatisch Minihof), Gerištofa (Kroatisch Gerersdorf), Šuševa (Nebersdorf), Maloga Borištofa (Kleinwarasdorf), Longitolja (Langental) u srednjem Gradišću u Austriji.

4. Etimološki rječnik anglicizama u europskim jezicima

Voditelj je zadatka akad. R. Filipović, a na zadatku radi asistentica mr. Lelija Sočanac i jedanaest vanjskih suradnika.

Tijekom godine nastavljena su istraživanja anglicizama u francuskom, njemačkom, ruskom i talijanskom jeziku. Započet je rad na analizi anglicizama u slovenskom jeziku.

Dovršena je računalna priprema za tisak rječnika anglicizama u švedskom, a započet je rad na računalnoj pripremi za rječnik anglicizama u rumunjskom.

Tijekom godine dovršena je analiza anglicizama u francuskom na semantičkoj razini.

Završena je analiza anglicizama u njemačkom na fonološkoj razini, pa se cio rukopis editira i priprema za računalnu obradu.

Nastavljena je analiza anglicizama u ruskom na morfološkoj i semantičkoj razini i obavljeni su pripremni radovi za analizu na fonološkoj razini. Riješeni su problemi fonetske transkripcije i transfonemizacija.

Završena je analiza anglicizama u talijanskom na semantičkoj razini i proučavani su problemi transfonemizacije kako bi se utvrdila načela analize na fonološkoj razini.

Započeo je rad na analizi anglicizama u slovenskom i skupljen je dio korpusa koji će se analizirati u sljedećoj godini.

Voditelj projekta održavao je sastanke s radnim grupama i editirao završeni dio rada pripremajući ga za računalnu obradu.

5. Hrvatsko-ruski frazeološki rječnik

Na rječniku rade voditelj zadatka (akad. Antica Menac) i troje suradnika. Temelj rada tvore frazeologizmi hrvatskoga jezika, prikupljeni iz leksikografskih, književnih, publicističkih i drugih izvora te njihovi ruski ekvivalenti iz odgovarajućih vrela. Frazeološki se materijal analizira prema sastavu (stalni, varijabilni i fakultativni elementi), prema obliku (fonetska riječ, sveza riječi, rečenica) i prema statističkoj označenosti (kolokvijalni, književni, vulgarni, arhaični i dr.). Dosad su obrađene natuknice do slova E.

6. Proučavanje povijesti hrvatskoga književnoga jezika

Nastavilo se prikupljanje podataka za bibliografiju rasprava i članaka o povijesti hrvatskoga književnog jezika. Načinio se nacrt za prvu knjigu (Povijest hrvatske tropismenosti). Snimljen je dio slikovnih priloga.

7. Rječnik hrvatskih kajkavskih govora

Na zadatku radi asistentica mr. Jela Maresić.

Tijekom godine 1994. prikupljana je terenska rječnička građa i ispisivana na kartice. Dopunjavana je dosad prikupljena građa iz podravskih govora.

8. Lingvistička geografija

S područja lingvističke geografije istraženo je pet punktova za Hrvatski dijalektološki atlas, i to:
- Cres na otoku Cresu (S. Hozjan)
- Donja Pulja u Gradišću (S. Hozjan)
- Trajštof u Gradišću (B. Finka i A. Šojat)
- Sent Andreja u Mađarskoj (M. Lončarić)
- Bandol u Gradišću (B. Finka i A. Šojat)

U skladu sa zaključcima jedan je član (B. Finka) boravio u Minsku, a dva člana (D. Brozović i B. Finka) u Moskvi na radnom zasjedanju Međunarodne komisije OLA.

Preuzete su obveze i odgovarajuća građa za pristup završnoj redakciji 3[a] sveska fonetske serije OLA s podacima o refleksima starih poluglasa u jakom položaju.

Izdavačka djelatnost

Knjige

A. Menac i R. I. Trostinska, Hrvatsko-rusko-ukrajinski frazeološki rječnik, Mali frazeološki rječnici, 9, Zavod za lingvistiku Filozofskog fakulteta, Zagreb 1993. (1994.), 1-140 str.

J. Vončina (priredio): Milutin Cihlar Nehajev, Vuci, Zagreb 1994, 397 str.

Prilozi u zbornicima

R. Filipović, Some problems in compiling an etymological dictionary of anglicism. U: On Languages and Language. SLE Presidential Addresses, Mouton-de Gruyter, 127-143 (1994), Berlin, New York.

A. Menac, Iz problematike pridjevske antonimije: pridjevi s prefiksom ne- u ruskom i u hrvatskom književnom jeziku, U: Rječnik i društvo, HAZU, Zagreb 1993 (1994), 221-226.

J. Vončina, Jezična slika hrvatskoga književnog baroka, U: Dani Hvarskog kazališta XX, Split 1994, 25-27.

S. Vulić, O rječnicima izvornih čakavskih govora. U: Rječnik i društvo, Zbornik radova sa znanstvenog skupa o leksikografiji i leksikologiji održanog 11-13.X. 1989. u Zagrebu, Zagreb 1993 (1994), 383-387; Gradišćanski Hrvati ili gradišćanski Hrvati, U: Hrvatski kalendar, 1994, Godišnjak za hrvatsku narodnost u Mađarskoj, Savez Hrvata u Mađarskoj, Budimpešta 1994, 131-132; Imena blagdana u Hrvatskoj. U: Hrvatski iseljenički zbornik 1994, Zagreb 1994, 168-178; Govor Zagorja kod Ogulina - susretište triju narječja, u knj. Antuna Luketića Zagorje kod Ogulina, Zagorje 1994, 46-48.

Prilozi u časopisima

D. Brozović-Rončević, O razgraničenju toponima s dočetkom -aj, -aja od apelativa s etimološkim sufiksima -(j)aj, -(j)aja, Folia onomastica Croatica 3, Zagreb 1994, 17-23; O Trubačevljevu viđenju etnogeneze Slavena, Folia onomastica Croatica 3, Zagreb 1994, 143-148; O imenima u "Hrvatskom etimološkom rječniku", Folia onomastica Croatica 3, Zagreb 1994, 149-154; Tekuća onomastička bibliografija (1990-1991), Folia onomastica Croatica 3, Zagreb 1994, 155-166; Bibliografija radova Petra Šimunovića, Rasprave Zavoda za hrvatski jezik 19, Zagreb 1993, 19-49; O imenima zagrebačkih ulica, Matica 1, Zagreb 1994, 46; O zagrebačkim toponimima, Matica 3, Zagreb 1994, 41; Izvješće

o toponomastičkom istraživanju u austrijskoj pokrajini Gradišće, Vjesnik HAZU, br. 3-4, Zagreb 1994, 149-150; O metodama izradbe toponimijskih rječnika, Filologija 22-23, Zagreb 1994, 367-373.

D. Brozović-Rončević i *A.Gluhak,* Zagreb, Zabreg, Sagreb, Zagreb, Matica 11-12,1993,34;

R. Filipović, Kako hrvatski leksikografi gledaju na probleme izradbe hrvatskih jednojezičnih rječnika, Filologija, 22-23, 17-27 (1994), Zagreb i Iseljeni Gorani sačuvali su svoj hrvatski etnički identitet u SAD više od sto godina, EUR - Eko usmjereni razvoj, 2, 19-28 (1994), Zagreb; (s A. Menac), Transfonemizacija u Rječniku anglicizama u ruskom jeziku: teorija i primjena, Suvremena lingvistika 35 (1994), Zagreb.

A. Gluhak, Etimologije i rječnici: hrvatski i drugi, Filologija 22-23, 1994, Zagreb, 143-154; Etruscan cen-, Suvremena lingvistika 35, 1994, Zagreb; Strojevina - prva pratilja, Byte (hrv.) 18. travanj 1994, 82.

J. Marešić, Iz frazeologije govora Podravskih Sesveta, Fluminensia 1-2, 71-76 (1994), Rijeka; Frazemi u govoru Kloštra Podravskog, Kaj 2-3, 26-29 (1994), Zagreb; O jednom kajkavskom frazemu, Suvremena lingvistika 35 (1994), Zagreb.

A. Nikolić-Hoyt, Kulturne i povijesne komponente značenja riječi, Filologija 22-23, Zagreb 1994, 253-257.

L. Sočanac, O nekim anglicizmima i pseudoanglicizmima u rječnicima hrvatskoga književnog jezika, Filologija 22-23, Zagreb 1994, 225-228; Sekundarna adaptacija anglicizama u talijanskom jeziku: tvorba riječi, Suvremena lingvistika 35, Zagreb 1994.

J. Vončina, O povijesti hrvatske književnojezične norme, Filologija 20-21, Zagreb 1992-93, 529-538.

S. Vulić, O hrvatskom jeziku iznova, Matica 11/12, Zagreb 1993 (1994), 32-33; Maska, krabulja i krinka, Matica 1, Zagreb 1994, 31; Od Mletaka do Venecije i natrag, Matica 2, Zagreb, 1994, 38-39; Nova monografija o Gradišću (prikaz knjige R. Hajszana Die Herrschaft Guens im 15. und 16. Jahrhundert, Guettenbach, 1993), Matica 2, Zagreb 1994, 40; Uskrsu u susret, Matica 3, Zagreb 1994, 24-25; Objašnjenje, Matica 4, Zagreb 1994, 2; O imenima blagdana hrvatskih svetaca, Matica 4, Zagreb 1994, 36; Ljevica i desnica, Matica 5, Zagreb 1994, 43; Osvrt na karaševske govore, katalog Tjedan Hrvata iz Rumunjske, Zagreb 1994, HMI, 19-24; Časopis - da ili ne, Matica 6, Zagreb 1994, 36-37; Štokavski elementi u govoru čakavskoga gradišćanskohrvatskoga sela Pinkovca, Čakavska rič 1, Split 1994, 143-148; Rapske ćufte, Matica 7-8, Zagreb 1994, 29; Izvješće o terenskom istraživanju u Gradišću, Vjesnik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, br. 3-4, god. III, Zagreb 1994, 151-153; Uz novi Hrvatski pravopis, Matica 9, Zagreb 1994, 44; Blagdan Sviju svetih nije Dan mrtvih, Matica 10, Zagreb 1994, 28; Struktura rječničkoga članka u rječnicima izvornih čakavskih govora, Filologija 22-23, Zagreb 1994, 185-191.

Sudjelovanje na znanstvenim skupovima

D. Brozović-Rončević sudjelovala je u radu znanstvenoga skupa III. Skokovi etimološki susreti u Puli, 3-4. studenoga 1994, s referatom "Iz istarske toponimije".

R. Filipović sudjelovao je na kongresu Europskoga lingvističkoga društva (SLE) u Krakowu 1-5. IX s referatom "The struggle for maintenance of European dialects in the US".

A. Gluhak sudjelovao je u radu znanstvenoga skupa III. Skokovi etimološki susreti u Puli, 3-4. studenoga 1994, s referatom "O početnom slavenskom x-/sk-".

S. Vulić održala je 24. lipnja na tribini Hrvati u Rumunjskoj, jučer, danas, sutra - referat pod naslovom "O karaševskim govorima", u sklopu Tjedna Hrvata iz Rumunjske (od 20. do 26.6.1994. u Zagrebu), te na znanstvenom simpoziju Mišljenja i hipoteze o podrijetlu karaševskih Hrvata u

Rumunjskoj, održanom 8. listopada 1994. u Karaševu u Rumunjskoj, referat pod naslovom "Karaševski nebalkanizirani leksemi".

ZAVODI ZA ZNANSTVENI RAD

ZAVOD ZA ZNANSTVENI RAD - OSIJEK

Organizacija jedinice

Zavod za znanstveni rad u Osijeku je znanstvena jedinica Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti sa zadatkom povezivanja znanstvenih i stručnih djelatnika sa svrhom rješavanja znanstvene i stručne problematike uz izdavačku djelatnost poglavito na području Osječko-baranjske županije i grada Osijeka, gdje je i sjedište Zavoda, a po potrebi i sa susjednim županijama.

Pristup znanstvenoistraživačkom i stručnoistraživačkom radu je multidisciplinaran a ponajprije se odnosi na ona područja koja ne pokrivaju ostale znanstvene institucije i organizacije navedenih područja, odnosno suradnja s pojedinim institucijama na organizaciji znanstvenih skupova a pod okriljem Akademije.

Protekla godina je prva godina uspješnog djelovanja Zavoda, nakon Domovinskog rata, koji je u velikoj mjeri u negativnom smislu pogodio Osječko-baranjsku županiju i grad Osijek a time i djelatnost Zavoda. Tijekom godine znatno je poboljšana djelatnost Zavoda u organizacijskom smislu na znanstvenom i stručnom polju, ponajviše u broju znanstvenih djelatnika u stalnom radnom odnosu i vanjskih suradnika.

Od 1. rujna na radno mjesto suradnika u znanosti primljena je u stalni radni odnos doc. dr. Dubravka Hackenberger.Voditelj Zavoda je akademik *Milan Maceljski*, a upravitelj Zavoda je prof. dr. *Julijo Martinčić* s Poljoprivrednog fakulteta u Osijeku u dopunskom radnom odnosu.

U Zavodu su tri stalno zaposlena djelatnika, prethodno spomenuti znanstveni suradnik, jedan administrator-stenodaktilograf i jedan dostavljač-čistačica. Tijekom godine 1993. ustrojen je Znanstveni savjet Zavoda koji je s uspjehom djelovao u 1994. godini, a čine ga: akademici Milan Maceljski, Vladimir Stipetić, Milan Moguš i Vladimir Matković, član suradnik Eduard Prelogović od strane Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, te prof. dr. sc. Antun Tucak, liječnik Kliničke bolnice Osijek - Urološka klinika, prof. dr. sc. Stjepan Mađar, agronom Poljoprivrednog fakulteta u Osijeku, i prof. dr. sc. Jozsef Mikuska, biolog Pedagoškog fakulteta u Osijeku, od strane Zavoda za znanstveni rad u Osijeku.

Sjednica Znanstvenog savjeta Zavoda održana je 7. rujna u Osijeku. Na sjednici je upravitelj Zavoda podnio usmeno izvješće o radu Zavoda i upoznao članove Savjeta s planom aktivnosti Zavoda u 1995. godini. Savjet Zavoda prihvatio je izvješće a potom u raspravi u kojoj su sudjelovali svi članovi Savjeta i plan aktivnosti. S obzirom na organizacijske teškoće naročito u dolasku vanjskih članova Savjeta, tijekom godine upravitelj je u stalnoj vezi s voditeljem Zavoda i članovima Savjeta iz Osijeka, s kojima je održao više konzultativnih sastanaka.

U radu djelatnici Zavoda, osim uspješnosti susreću se i s nizom teškoća. Radni prostor Zavoda je znatno smanjen boravkom Hrvatske vojske u većem dijelu zgrade a koji bi s obzirom na proširenje i normalnu djelatnost bio potreban Zavodu. S obzirom na starost i ratom oštećenu zgradu, bilo bi potrebno istu obnoviti (u prvom redu centralno grijanje koje je na izmaku svoje valjanosti i svaki dan može otkazati). Radni inventar Zavoda je znatno stradao i nestao za vrijeme Domovinskog rata pa bi ga bilo potrebno obnoviti poglavito nabavom suvremenog kompjutora i uredske garniture za održavanje sastanaka.

Znanstvenoistraživački rad

Program znanstvenoistraživačkog rada Zavoda u 1994. godini nastavljen je na 4 projekta koje financira Ministarstvo znanosti i tehnologije Republike Hrvatske.

1. Povezivanje Podunavlja s Jadranom. Tijekom 1994/1995. godine izaći će iz tiska časopis Anali 10, Zavoda za znanstveni rad u Osijeku u kojemu će se objaviti šest izvornih znanstvenih radova kao rezultat znanstvenoistraživačkog rada autora: Tatjane Delibašić, Velimira Dumičića, Ivana Legca, Julija Martinčića, Stjepana Mađara, Josipa Marušića i Zvonimira Zdunića. Radovi obrađuju rezultate istraživanja tijekom godine u području prometa, autocesta, plinovoda, luka, hidrotehničkih objekata i poljoprivredno-prehrambene djelatnosti.

Projekt ostaje i dalje neobično važan za istočnu Hrvatsku a naročito za Osječko-baranjsku i Vukovarsko-srijemsku županiju. Nastavit će se s njegovom realizacijom uz dopune koje se odnose na povećanje proizvodnje svih ratarskih, voćarsko-vinogradarskih, stočarskih i povrtlarskih proizvoda s uključenjem u projekt novih znanstvenika iz područja agronomije i biotehnologije.

Glavni istraživač projekta je prof. dr. Josip Marušić.

2. Monumenta Slavonica saec. XV. et XVI. Od strane glavnog istraživača tijekom godine prikupljeni su podaci u arhivima Beča, Budimpešte i Hrvatske (prikupljeni materijal se još nadopunjuje) za tiskanje dva sveska Monumenta Slavonica saec. XV et XVI, no zbog materijalnih teškoća tiskanja knjiga objavljivanje dolazi u pitanje tijekom 1995. godine.

Glavni istraživač je dr. Ive Mažuran.

3. Razvoj naselja u istočnoj Hrvatskoj u 18. st. U Analima 10 objavit će se znanstveni prilog dr. Vlade Horvata pod naslovom "Prilozi za povijest naselja u istočnoj Slavoniji u 18. st." kao dio projekta.

Glavni istraživač je dr. Vlado Horvat.

4. Istraživanja faune i ekologije kralježnjaka istočne Hrvatske. Rezultati dosadašnjih istraživanja prikazani su u izvornom znanstvenom radu J. Mikuske i T. Mikuske, pod naslovom "Ptice Dunava na području Hrvatske" koji će biti objavljen u Analima 10.

Istraživanja, prikupljanje i snimanje podataka na terenu se nastavljaju.

Glavni istraživač je dr. Jozsef Mikuska.

1. Studijski dani

Obiteljski institut Teologije u Đakovu Katoličko-bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i Zavod za znanstveni rad u Osijeku predložili su organiziranje "Studijskih dana o braku i obitelji u Hrvatskoj" (radni naslov) s održavanjem krajem 1994. godine, a povodom proglasa Ujedinjenih naroda da godina 1994. bude "Godina obitelji". Predloženo je i učinjeno, te se znanstveni skup pod naslovom Studijski dani "Obitelj u Hrvatskoj - stanje i perspektive" održao od 20. do 22. listopada 1994. godine. Na skupu je sudjelovalo 20 referenata, znanstvenih radnika iz cijele države.

Pristup znanstvenom skupu bio je interdisciplinaran i interkonfesionalan s naglaskom na perspektive obitelji u Hrvatskoj u novim političko-gospodarskim prilikama. Nakon pet plenarnih predavanja rad znanstvenog skupa odvijao se u 5 radnih skupina sa slijedećim temama: 1. Demografska kretanja u Hrvatskoj, 2. Konflikti, problemi i pomoć braku i obitelji, 3. Brak i obitelj u zakonodavstvima, 4. Brak i obitelj u odgojnom sustavu, 5. Crkva i obitelj.

Skupu je prisustvovalo oko 300 sudionika.

U tijeku su pripreme tiska posebnog izdanja časopisa "Diacovensia" u kojemu će biti objavljena predavanja, radovi, rasprave i zaključci održanog skupa.

2. Obilježavanje 800. obljetnice grada Osijeka

Tijekom godine nastavljeni su radovi na obilježavanju 800. obljetnice grada koji su započeti 2. prosinca 1993. godine, a završavaju 2. prosinca 1996. godine. Zavod za znanstveni rad u Osijeku aktivno se uključio u navedenu manifestaciju poglavito izdavanjem knjige "Povijest grada Osijeka" (monografija u dva dijela) i organiziranjem znanstvenog skupa "Povijest poljoprivrede Slavonije i Baranje".

Obilježavanje te značajne obljetnice ponajprije je posvećeno knjigama "Povijest grada Osijeka" od kojih je prva knjiga bila predstavljena 30. studenog u Osijeku, a 12. prosinca u Zagrebu.

Na pisanju druge knjige koja obuhvaća razdoblje povijesti Osijeka od Turaka do danas intenzivno se radi, a o radu se brine Odbor za izdavanje i pisanje s nizom znanstvenih i stručnih suradnika. Knjiga bi trebala biti predstavljena krajem 1995. godine.

Organiziranje znanstvenog skupa "Povijest poljoprivrede Slavonije i Baranje" je u tijeku, a više pozornosti bit će mu posvećeno tijekom 1995. godine.

3. Tri stoljeća opstojnosti Belja

Tijekom prošle godine dogovorena je suradnja između d. d. "Belje" Darda, s privremenim sjedištem u Osijeku i Zavoda za znanstveni rad u Osijeku u organizaciji znanstvenog skupa "Stoljeća opstojnosti Belja" s ciljem okupljanja znanstvenika iz zemlje i inozemstva u svrhu promidžbe "Belja" i razrješavanja nekih spornih tema oko povijesti hrvatskog "Belja". Uspostavljena je uska suradnja s Razredom za društvene znanosti u Zagrebu i zaduženim koordinatorom akademikom Josipom Adamčekom. Istovremeno, uspostavljena je suradnja sa Zadunavskim institutom znanosti Mađarske akademije sa sjedištem u Pečuhu i Hrvatskim institutom Mađarske akademije znanosti.

U cilju organizacije skupa koji bi se trebao održati u prvoj polovici 1997. godine kada se navršava 300 godina opstojnosti "Belja" obavljeno je niz radova i razgovora sa suradnicima i institucijama o čemu svjedoče sedam promemorija kojima se utvrđuje stanje priprema.

Od strane voditelja i koordinatora projekta gospodina Davorina Taslidžića iz d. d. "Belja" i dr. J. Martinčića, upravitelja Zavoda u tijeku je i izrada programa savjetovanja (teme) i nositelja istih.

Izdavačka djelatnost

I. Mažuran, Srednjovjekovni i turski Osijek, Zavod za znanstveni rad Osijek, Zagreb 1994, 240 str.

Povodom proslave 800. obljetnice grada Osijeka 1996. godine Zavod za znanstveni rad kao izvršni izdavač u zajednici sa suizdavačima Gradskim poglavarstvom u Osijeku i "Školskom knjigom" iz Zagreba tiskao je i objavio knjigu "Srednjovjekovni i turski Osijek" autora dr. Ive Mažurana. Knjiga obuhvaća razdoblje od neolitika do izgona Turaka iz Osijeka i predstavlja prvi dio monografije "Povijest grada Osijeka".

Glavni i odgovorni urednik je dr. J. Martinčić. Knjiga sadrži 240 str. Predstavljanje knjige održano je 30. studenog u Osijeku (Gradsko poglavarstvo) i 12. prosinca 1994. godine u Zagrebu ("Školska knjiga"). U oba slučaja u suradnji sa Zavodom za znanstvni rad iz Osijeka.

Anali 10

Početkom 1995. godine izići će iz tiska časopis Anali 10 Zavoda za znanstveni rad. Časopis obuhvaća radove vezane uz projekte financirane od strane Ministarstva znanosti i tehnologije.

ZAVOD ZA ZNANSTVENI I UMJETNIČKI RAD - SPLIT

Organizacija jedinice

Zavod za znanstveni umjetnički rad u Splitu, kao jedinica Akademije, obavlja djelatnost u području pomorstva, povijesnih znanosti te umjetnosti. Voditelj Zavoda je akad. *Davorin Rudolf*, upravitelj prof. dr. *Ivo Petrinović,* a u radu uz djelatnike koji su uposleni u Zavodu surađuju članovi Hrvatske akademije koji djeluju u Splitu te vanjski suradnici.

Znanstvenoistraživačka djelatnost

U Zavodu se obavlja rad na znanstvenom projektu "Međusobni odnosi i utjecaji regija i država u području Jadranskog mora". Koordinator rada na projektu je dr. Vesna Čulinović-Konstantinović, a suradnici su akad. Davorin Rudolf, Marica Rismondo-Berket i dr. Ivan Mimica.

Kao rezultat rada na znanstvenom projektu objavljeni su sljedeći radovi:

V. Čulinović-Konstantinović, Veze Etnografskog muzeja i Građevinske, zanatlijske i umjetničke škole u Splitu. U: Sto godina Obrtničke škole u Splitu od 1891.do 1991., Društvo prijatelja kulturne baštine i Književni krug, Split 1993. (izašlo iz tiska u 1994.), 117-142.

V. Čulinović-Konstantinović, Adriatic and Dinaric Cultures a Case of Cross-Cultural Diffusion in Mediterranean Societies: Tradition and Change. U:Aleksandar Lopašić, Hrvatsko antropološko društvo, Zagreb 1994, 103-111.

I. Mimica, Novelistički elementi u pjesmama epskih pjevača Silvestra Kutleše, Imotski zbornik, sv. 2, Imotski 1994, 261-276.

Kao rezultat rada na projektu, priređena je zbirka tradicionalnih narodnih pjesama Moliških Hrvata "Di si pošla lipa zvizdo. Usmene i pučke pjesme Moliških Hrvata" (I. Mimica).

Izdavačka djelatnost

Zbornik Zavoda, Adrias, sv. 4-5 (pomorska tematika) nalazi se pred izlaženjem iz tiska.

Započelo se s prikupljanjem rukopisa za sv. 6 zbornika Adrias.

Poduzet je pripremni postupak za posthumno objavljivanje (u suradnji s Književnim krugom iz Splita) rukopisa dr. Bare Poparića "Povijest pomorstva naroda hrvatskoga" iz ostavštine autora.

Znanstveni skupovi i predavanja, predstavljanje knjiga

Zavod je u ovoj godini bio suorganizator znanstvenog dijela Marulićevih dana, zatim znanstveno-kulturne manifestacije Knjiga Mediterana te znanstvenog skupa Zaslužni splitski liječnici u prošlosti do 1945. godine.

U prigodi Marulićevih dana u Zavodu je održan Okrugli stol o Marku Maruliću (voditelj M. Tomasović, sudionici Ch. Béné, R. Bogišić, C. Fisković, B. Glavičić i drugi), te su predstavljene sljedeće knjige: zbornik Colloquia Maruliana III; Ch. Béné, Sudbina jedne pjesme (izdanja i prijevodi Marulićeve pjesme Carmen de doctrina Domini nostri Iesu Christi pendentis in cruce); Ljubovnici (nepoznati autor - priredio F. Čale).

U okviru Knjige Mediterana održan je znanstveni kolokvij o Juliju Bajamontiju u povodu 250. obljetnice rođenja (voditelji N. Bezić-Božanić i E. Stipčević, sudionici Ž. Dadić, S. Paušek-Baždar, Lj. Vince-Pallua, M. Grgić, I. Gostl, I. Mimica i drugi), zatim predavanja R. Bogišića Prve hrvatske književno-historijske sinteze i A. Cvitanića "Zlatna knjiga" grada Splita. U Zavodu su također u okviru Knjige Mediterana, predstavljene knjige: B. Franušić,Povijest navigacije u Hrvata; T. Marasović, Graditeljstvo starohrvatskog doba u Dalmaciji; M. Marulić, Poslanica papi Hadrianu VI (predstavili M. Tomasović, J. Bratulić i drugi); N. Kolumbić, Po običaju začinjavac (predstavili J. Bratulić, F. Švelec); M. Marulić, Dijaloški i dramski tekstovi (predstavili M. Moguš, B. Glavičić, N. Kolumbić); prigodne edicije u povodu 13. kongresa za starokršćansku arheologiju - uz prigodnu izložbu (riječ na otvaranju izložbe K. Prijatelj).

Uz znanstveni skup Zaslužni splitski liječnici u prošlosti do 1945. godine (sudionici M. D. Grmek, B. Belicza i drugi) također je bila postavljena i prigodna izložba portreta.

Zavod je organizirao i pojedina znanstvena predavanja: D. Juretić, Život i smrt staničnih struktura; N. Cambi, Kako je izgledao Dioklecijan; D. Kečkemet, Tradicionalno i suvremeno u Meštrovićevoj umjetnosti; Alain Finkielkraut (dopisni član naše Akademije), Europski intelektualci, politika, rat.

Predstavljena je zajednička edicija Zavoda i Ogranka Matice hrvatske u Imotskome, S. Kutleša, Život i običaji u Imockoj krajini (prema rukopisu iz fundusa Akademije priredila V. Čulinović-Konstantinović, a knjigu su predstavili I. Petrinović, M. Glibota i V. Čulinović-Konstantinović). Ta

edicija Zavoda predstavljena je također u Akademiji (u kojoj prigodi je o knjizi govorio i akad. H. Sirotković).

U Zavodu su predstavljene i sljedeće knjige ostalih izdavača: D. Tušek, Arhitektonski natječaji u Splitu 1918-1941; M. Prelog, Između antike i romanike (predstavio K. Prijatelj); A. Kadić, Iseljena Hrvatska; H. Hesse, Domotužje (izbor i prijevod D. Štambuk); R. Kraljević, Vinogradarski slom i demografski rasap južne Hrvatske u osvit 20. stoljeća; J. Lisac, Hrvatski jezik i njegovi proučavatelji.

Također je predstavljen i projekt Hrvatska baština drvene brodogradnje, uključen u projekt UNESCO-a.

U suradnji s Književnim krugom, Društvom književnika i Hrvatskim društvom likovnih umjetnika iz Splita održane su komemoracije u povodu smrti akademika Jure Franičevića Pločara, te splitskih znanstvenih i kulturnih djelatnika prof. Vladimira Rismonda i prof. Vedrana Gliga.

Izložbena djelatnost

Osim navedenih prigodnih izložbi, Zavod je organizirao, odnosno suorganizirao, i dvije izložbe splitskih slikara Vinka Bavčevića (retrospektiva) i Mile Skračića, izložbu Muzej Vukovara u progonstvu (donacije likovnih umjetnika Hrvatske - izbor iz postave u Zagrebu), zatim Drniš - 500. obljetnica prvog spomena u dokumentima, te izložbu literature o povijesti i umjetnosti Splita (autora D. Kečkemeta).

Zavod je sa 30 predmeta kulturno-povijesne vrijednosti (od 18. do 20 st.) iz svog fundusa sudjelovao na izložbi "Naše more hrvatsko" koja je u ovoj godini bila postavljena u Zagrebu i Rijeci (nakon što je u 1993. bila postavljena u Splitu).

Ostali rad

U redovitom korištenju sveukupnog fundusa Zavoda, posebno se pružila pomoć pri izradi monografije Hvara koja je u pripremi, te putem međubibliotečne suradnje usluga korištenja arhivskog materijala Povijesnom arhivu u Rijeci.

ZAVOD ZA ZNANSTVENI RAD - VARAŽDIN

Organizacija jedinice

Zavod za znanstveni rad smješten je u prostorijama palače Keglević, Nazorova ulica 14.

Voditelj Zavoda je akad. *Andre Mohorovičić*. Dužnost upravitelja Zavoda u 1994. godini do 1. listopada obnašao je mr. *Ivan Grabar*.

Tijekom godine obavljane su pripreme za kadrovsku, organizacijsku i financijsko-materijalnu konsolidaciju i konstituiranje Zavoda. Taj posao je s uspjehom obavljen: od 1. 9. 1994. godine zaposlena je stručno-administrativna osoba Ljiljana Mrazek s punim radnim vremenom. Od 1. listopada 1994. godine izabran je i imenovan upraviteljem Zavoda mr. *Eduard Vargović*.

Ugovor o djelovanju znanstvenoistraživačke jedinice Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Varaždinu, Županije varaždinske i grada Varaždina potpisan je 9. 12. 1994. godine. Ugovor su potpisali predsjednik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti akad. Ivan Supek, u ime Županije varaždinske dr. Zvonimir Sabati, župan Županije varaždinske i dogradonačelnik Varaždina Miroslav Hreljac. Činu potpisivanja Ugovora prisustvovali su, osim domaćinâ i akad. Andre Mohorovičić i tajnik Akademije mr. Slobodan Kaštela. Uskoro će se imenovati i članovi znanstvenog vijeća Zavoda, koje će brojiti pet članova; tri člana imenovat će Akademija, a po jednog Županija varaždinska i grad Varaždin.

Na sastancima kod predsjednika Akademije, akad. Ivana Supeka, kojima su prisustvovali voditelj Zavoda akad. Andre Mohorovičić, potpredsjednik Akademije akad. Ivan Padovan, glavni tajnik akad. Milan Moguš, tajnik mr. Slobodan Kaštela, te župan Županije varaždinske dr. Zvonimir Sabati, dožupan dr. Želimir Beer, gradonačelnik Varaždina Milivoj Ladić, član Poglavarstva D. Sačić i mr. Ivan Grabar, dogovoreno je financiranje Zavoda, kadrovska i organizacijska opremljenost.

U ovoj godini nabavljena je potrebna oprema: personalno računalo i tiskač, a nabavit će se i druga potrebna oprema. Nabavu opreme financiralo je Poglavarstvo grada Varaždina i djelomično Hrvatska akademija.

Znanstvenoistraživačka djelatnost

Znanstvenoistraživački rad temelji se na programu koji je donijelo Znanstveno vijeće Zavoda. Prostor njegova djelovanja je sjeverozapadna Hrvatska i dosad je Zavod okupio 61 suradnika koji su obradili 83 teme (napisana 83 rada), a sve je tiskano u Radovima Zavoda za znanstveni rad, u brojevima 1-7.

Znanstvenoistraživački rad obuhvaća interdisciplinarna područja: arheologiju, geologiju, povijest, gospodarstvo, kulturu, umjetnost, književnost, jezik, glazbu i druga znanstvena područja.

Znanstvenoistraživačku djelatnost financira Ministarstvo znanosti i tehnologije, grad Varaždin, poduzeća i institucije, općina Varaždinske Toplice i Županija varaždinska.

Iz sredstava Ministarstva znanosti u ovoj godini financirao se i projekt: "Stvaralački potencijali u funkciji društvenog razvoja sjeverne Hrvatske." Voditelj projekta je akad. Andre Mohorovičić, zamjenik voditelja projekta prof. dr. Franjo Ruža.

Na projektu radi devet znanstvenih suradnika, projekt je nastavak znanstvenoistraživačkog rada započetog 1981. godine, kada se obilježavala 800. obljetnica grada Varaždina (1181.-1981.), kojom prigodom je organiziran znanstveni skup pod pokroviteljstvom Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Na tom znanstvenom skupu 64 autora iznijeli su priopćenja i njihovi su radovi tiskani u "Varaždinskom zborniku" 1181.-1981.

Održan je znanstveni skup "Kukuljevićevi dani u Varaždinskim Toplicama" posvećen Kukuljevićevom djelovanju na zaštiti i čuvanju kulturne baštine, Varaždinske Toplice, 25.-26. studenoga 1994. godine. "Kukuljevićevi dani u Varaždinskim Toplicama" postali su trajna kulturna i znanstvena manifestacija. U ovoj godini formiran je počasni odbor i donijet petogodišnji program. U počasni odbor, osim drugih članova, imenovan je akad. Andre Mohorovičić, a u radni odbor mr. Eduard Vargović, upravitelj Zavoda.

U radu znanstvenog skupa "Kukuljevićevi dani u Varaždinskim Toplicama" sudjelovali su: Andre Mohorovičić: Uvodna riječ; Višnja Zgaga: Kukuljevićev prilog zaštiti pokretnih spomenika kulture u Hrvatskoj; Željko Trstenjak i Karmen Jakopović: Varaždinske Toplice u prostoru povijesnih zbivanja; Branka Vikić: Rezultati dosadašnjih arheoloških istraživanja antičkog lokaliteta u Varaždinskim Toplicama; Miroslav Kurelac: Kukuljevićeve znanstvene inicijative; Mirjana Matijević-

Sokol: Kukuljević - epigraf; Božena Filipan: Kulturno-povijesni spomenici (u Varaždinskim Toplicama) u zapisima i opisima I. Kukuljevića Sakcinskog; Ivan Zvonar: Kukuljevićev odnos prema usmenom narodnom stvaralaštvu; Andre Mohorovičić: Završna riječ.

Znanstvenom skupu pozdravne su govore uputili: Zvonimir Sabati, župan Županije varaždinske, Gabrijel Flajšman, načelnik općine Varaždinske Toplice i Nada Đud, ravnateljica bolnice Varaždinske Toplice. Valja zabilježiti da je znanstvenom skupu pribivalo preko dvadesetak kulturnih i javnih djelatnika iz Varaždina i Varaždinskih Toplica. Sve sudionike znanstvenog skupa primili su načelnik općine Varaždinske Toplice Gabrijel Flajšman, župan Županije varaždinske Zvonimir Sabati i ravnateljica bolnice Nada Đud. Za sudionike pripremljen je koktel i ručak. Svi sudionici posjetili su arheološki park uz stručno vođenje Branke Vikić i izložbu u Povijesnom muzeju "Grafička kolekcija - Ivan Rabuzin, Novi Marof". Izložba je zbirka živopisnih krajolika iz Italije, autori: Reinhart, Mehau i Dies. Rim i okolica 1792.-1799.

Znanstvena istraživanja resursa općine Varaždinske Toplice

Inicijativa Zavoda, da se nastave znanstvena istraživanja resursa općine Varaždinske Toplice, sada se organizirano i sustavno provodi u okviru programa "Kukuljevićevi dani u Varaždinskim Toplicama". Održani znanstveni skupovi neće samo znanstveno i stručno istraživati interdisciplinarne teme vezane na Kukuljevićev rad i djelovanje u 19. stoljeću, kao što su na primjer povijest, politika, kultura, književnost, zaštita kulturne baštine i tome slično, već će se područje interesa tematski i vremenski proširiti i povećati na sva razdoblja i teme za koje će znanstvenici, stručnjaci i općina Varaždinske Toplice pokazati interes i potrebu. Takvu koncepciju potvrdili su i dosad održani znanstveni skupovi u Varaždinskim Toplicama.

Izdavačka djelatnost

U ovoj godini Zavod je objelodanio i javnosti predstavio dvije knjige: redovitu ediciju "Radovi" 6-7 i knjigu dr. Marka Sapunara: Radio jučer, danas, sutra. Knjige su javnosti predstavili akad. Andre Mohorovičić i dr. Franjo Ruža. Uzvanike na predstavljanju knjiga pozdravili su u Gradskoj vijećnici župan Županije varaždinske dr. Zvonimir Sabati i donačelnik grada Varaždina Milivoj Hreljac.

U "Radovima" 6-7 svoje radove objavilo je 20 autora i knjiga broji 272 stranice. Knjiga Marka Sapunara: Radio jučer, danas, sutra izdana je kao posebno izdanje broj 5 Zavoda za znanstveni rad i Savjeta za film, radio i televiziju - Zagreb. Knjiga ima 180 stranica.

Stručna djelatnost

Tijekom godine održano je jedanaest sastanaka u Akademiji. Na sastanku kod predsjednika Akademije akad. Ivana Supeka i njegovih suradnika kojemu su prisustvovali čelnici Županije varaždinske i grada Varaždina, raspravljalo se o organizacijskom i kadrovskom ustrojstvu Zavoda, popuni radnih mjesta, te financiranju redovite i izdavačke djelatnosti. Drugi sastanci održani su kod akad. Andre Mohorovičića, voditelja Zavoda na kojima su razmatrana sva pitanja u svezi realizacije programa rada Zavoda.

Temeljito se raspravljalo o nakladničkoj djelatnosti, tiskanju knjiga, koncepciji programa obilježavanja 600. obljetnice Ivanca 1996. godine, zaštiti dvorca Opeka, zaštiti literarne baštine, o

kriterijima za izbor upravitelja i stručno-administrativne osobe koji će raditi u Zavodu, programu i organizaciji znanstvenog skupa, sadržaju Ugovora o djelovanju znanstvenoistraživačke jedinice Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Varaždinu, organizacijskim, kadrovskim i financijskim pitanjima Zavoda i drugim pitanjima vezanim za redovitu djelatnost Zavoda.

O organizacijskim, kadrovskim i financijskim pitanjima kao i o programu rada razgovaralo se i u Županiji varaždinskoj, Poglavarstvu grada Varaždina te u općini Varaždinske Toplice i općini Ivanec.

Suradnja s kulturnim institucijama, općinama i gradovima

Iz godine u godinu sve uspješnije se odvija i razvija suradnja s kulturnim institucijama, općinama i gradovima Županije varaždinske i Republike Hrvatske. Suradnja se u većini slučajeva odnosi na sudjelovanje na znanstvenim skupovima, predavanjima i organiziranju kulturnih manifestacija. Kontinuirano se odvija suradnja s Varaždinskim baroknim večerima putem znanstvenih savjetovanja, kolokvija, okruglih stolova o povijesti i teoriji glazbe. Posebna pozornost posvećuje se suradnji sa suradnicima Zavoda koji sudjeluju na znanstvenim skupovima, rade na projektima, bave se znanstvenoistraživačkim radom i koji svoje radove objavljuju u Radovima Zavoda za znanstveni rad Varaždin.

ZNANSTVENI SAVJETI I DRUGA TIJELA AKADEMIJE

CENTAR ZA KEMIJU ORGANSKIH PRIRODNIH SPOJEVA

UNESCO je 1979. godine putem Royal Society predložio našoj Akademiji osnivanje i financiranje regionalnog Instituta za kemiju organskih prirodnih spojeva karakterističkih za endemsku floru i faunu našega kopna, mora i podmorja, uključujući i cjelokupnu istočnu obalu Jadrana od Italije do Grčke. Uspješno istraživanje konstitucije i izolacija novih prirodnih spojeva je po poznatim mjerilima UNESCO-a jedan od kriterija za gospodarsku i kulturnu razvijenost jedne zemlje. Osim Zagreba bila je izabrana i Sofija.

Kako je naš Sveučilišni institut političkom odlukom ukinut upravo 1975., a u njemu je to područje cvalo i bilo u svijetu poznato, krenuli smo odmah u osnivanje našega Centra za kemiju organskih prirodnih spojeva u Akademiji.

Uvjeravanje, dopisi i dokumentacije trajale su, zahvaljujući nekim pojedincima, a ne Upravi, pet godina. Tek 1984. godine Akademija je kroz sve formalne sastanke, skupštine i sl. odobrila današnju strukturu Centra, a u međuvremenu je već inicijativa UNESCO-a za područje Crnog mora, Rumunjske, Bugarske i Grčke oživotvorena od izvrsnih kemičara Bugarske akademije znanosti. Oni su tada imali kao zagovornika slavnoga Carla Djerassija, a Hrvatska je, također uz slavne zagovornike, mogla danas imati međunarodno financirani Institut za to područje kemije za cjelokupno kopno, more i podmorje.

Nakon toga proteklo je deset godina što Centar djeluje u okrilju naše Akademije. Sjedište Laboratorija je u Zagrebu, Strossmayerov trg 14, a osnovna djelatnost je istraživanje organskih prirodnih spojeva: Ljetopis 87, 225 (1984); 88, 274 (1985).

Politička odluka kojom su 1975. godine, kao represija prema Sveučilištu, bili ukinuti sveučilišni instituti prirodnih znanosti, najteže je pogodila organsku kemiju, što je potaknulo organske kemičare i izvan okvira Akademije, sa Sveučilišta i iz proizvodnje, da traže utočište za svoju znanost pod okriljem Akademije (više o tome: Kemija u Hrvatskoj 1908-1988, Rad, 443, 7, 131-197, 1989; Razvoj kemije u Hrvatskoj i njezinu Sveučilištu u "Sveučilište u razvoju znanosti od 1669. do danas", 1990, 74-83).

Udarac organskokemijskoj znanosti izazvan ukidanjem sveučilišnih instituta poprimio je ubrzo karakter ozbiljne diverzije: dio instrumenata morao je biti predan Institutu "Ruđer Bošković" koji mjerenja na njima obračunava u stranoj valuti (samo za jedan set analiza 300 DEM), a ostali instrumenti koji su tom odlukom morali biti predani matičnom fakultetu zapušteni su i neupotrebljivi.

Već zakonom iz 1972. godine kojim je određeno da svi studenti moraju slušati niz predmeta bez ikakve veze sa strukom, a da ukupni sati nastave ne smiju prijeći određeni broj, izazvane su katastrofalne posljedice: praktikumi iz organske kemije reducirani su na 1/10 našeg, odnosno suvremenog europskog standarda, dok je broj verbalnih kolegija tijekom studija porastao na preko 50, trostruko više od istoga standarda. Konferencija za okruglim stolom o aktualnim problemima visokoškolske nastave kemije, str. 6-14, Sveučilište u Zagrebu, 1977, jasno je pokazala negativnu reakciju naših inozemnih uzora na ovaj zakon koji je još i danas, 1994., ostao u Republici Hrvatskoj neizmijenjen. Tim povodom je Vladimir Prelog, dobitnik Nobelove nagrade za 1975., na konferenciji

koju je organizirao njemu u čast tadašnji rektor Hrvatskog sveučilišta Dragutin Grdenić, također kemičar, izjavio i ovo "(...) jedna od najvećih razlika između vaše (Zagreb) i naše nastave (Zürich je u tome što mi imamo enormno više praktikuma tjedno svake godine, u svakom semestru; laboratoriji su otvoreni i dulje. U biti, tih 20 sati znači još više.To bih htio posebno naglasiti: mi smatramo praktički rad u laboratoriju najvažnijim dijelom nastave.Naši su studenti mnogo bolje praktički obrazovani nego, recimo, američki. Mi ih 'prodajemo' u Ameriku kao zlato, jer oni mogu mnogo bolje i lakše realizirati probleme... Ne znam tko je tome kriv, ali znam da to profesor Ružička nikada ne bi dozvolio. On bi ili otišao u zatvor ili bi se bilo nešto stvorilo. Sve diskusije o nastavi ne vode nikamo ako nema laboratorija gdje se ta praktička nastava može izvesti.

Ja sam to izjavio da to i novinari također čuju, da vide da mi to gledamo s velikom zabrinutošću, mi koji volimo Zagreb i koji znademo kako ovdje ljudi žive i rade (...)".

Javnost za njegove ozbiljne riječi nije doznala i sve je ostalo po starome.

Oko Centra je danas, kao i 1979., okupljena elita organske kemije u Hrvatskoj sa Sveučilišta, znanstvenih institucija i proizvodnje. Centar ima i danas ulogu dobrovoljne organizacije koja se brine kako postići da kemijska disciplina u kojoj su se dvojica Hrvata toliko istaknula u ovome stoljeću, ali izvan domovine, preživi na vlastitom tlu, na svom Sveučilištu, nakon organizacijskih i administrativnih udaraca dobivenih i dobivanih poslije 1972. godine.

Štetu za kemijsku znanost u Hrvatskoj nastalu tim postupcima uvidjelo je i tadašnje Ministarstvo znanosti koje, na naše upozorenje, počevši od 1982. godine određuje Centru znatna sredstva za osiguravanje znanstvene djelatnosti ("hladni pogon"), što omogućuje bitno poboljšanje uvjeta znanstvenog rada na ovome području, između ostaloga nastavljanjem pretplate na znanstvene časopise i ostale nizove publikacija, kao i njihovo kompletiranje, prekinuto 1975. godine. Ta sredstva pristižu sve do 1990. godine kada su, nažalost, presahla promjenama u znanstvenoj politici Ministarstva znanosti. U brizi za razvoj svoje discipline ističemo da kemijska industrija u Republici Hrvatskoj po svojoj razvijenosti daje i sada najveći doprinos u državne fondove znanstvenog istraživanja, pa smatramo da je i nakon 1990. godine zaslužila barem svojeg stručnog referenta u Ministarstvu znanosti koji bi nastavio s brigom o našim poteškoćama.

Odlukom Akademije od 19. lipnja 1990. godine, koja ni danas, na pragu 1995. nije provedena, prihvaćen je prijedlog Centra od 12. veljače iste godine da Knjižnica Akademije obuhvati i specijalnu biblioteku Centra kao jednu od svojih područnih knjižnica s naslovom "Knjižnica za organsku i bioorgansku kemiju HAZU, Zagreb, Strossmayerov trg 14". Ta se biblioteka sastoji od znanstvenih časopisa, stručnih knjiga, kompendija i serija iz toga područja, dijelom nastalih i dugogodišnjom stručnom aktivnošću članova Centra u redakcijama internacionalnih znanstvenih časopisa, iznimnom donacijom profesora Oskara Jegera, ETH Zürich: Ljetopis, 89, 333-334, 1986; Sveučilšta u Göttingenu, kao i znanstvenom ostavštinom Gustava Janečeka, prvog profesora kemije našega Sveučilišta, te Lavoslava Ružičke: "L. Ružička - Croatica", Ljetopis, 91, 278 (1988). Dosadašnji fond te knjižnice procijenjen je na USD 200.000.

Centar je u svoju knjižnicu primio i veliku donaciju počasnog člana Akademije Vladimira Preloga u rujnu 1992. godine. U prijenosu te pošiljke iz Tehničke visoke škole u Zürichu, Universitätstrasse 16, u Centar za kemiju organskih prirodnih spojeva HAZU u Zagrebu, Strossmayerov trg 14, besplatnim je prijevozom iz zračne luke Zürich u Zagreb, susretljivošću glavnog ravnatelja Matije Katičića, pomoglo poduzeće Croatia Airlines koje je, osim toga, sponzoriralo i besplatnu avionsku kartu za Alberta Eschenmosera prigodom njegova izbora za inozemnog dopisnog člana naše Akademije u listopadu 1994. Ostale troškove prijevoza donacije od zračne luke Pleso do našega Centra osiguralo je poduzeće "Pliva", također besplatno. To je bio tek dio donacije koja se sastoji od niza znanstvenih časopisa i ostalih publikacija potrebnih našoj struci; drugi dijelovi donacije u pripravi su za prijevoz iz Züricha u Zagreb pod istim okolnostima.

Skupština Akademije je na svojoj izvanrednoj sjednici od 28. listopada 1993. donijela odluku da Centar za kemiju organskih prirodnih spojeva i dalje djeluje pod nekadašnjim nazivom, a ne kako je Predsjedništvo predlagalo da se Centar pretvori u kabinet u okviru odgovarajućeg razreda. Centar je prijedlog za tu skupštinu, premda se radi o njegovoj sudbini dobio tek neposredno pred zasjedanje skupštine, 20. listopada; unatoč kratkoće vremena sastao se njegov Savjet i jednoglasno zaključio da je taj prijedlog neprihvatljiv stoga što je nakon administrativnog ukidanja Sveučilišnog instituta za organsku kemiju i biokemiju prije 12 godina nastavljena njegova znanstvena djelatnost pod okriljem Akademije, bez obzira što se, radi naravi samoga posla, djelovanje Centra i Laboratorija ionako ne može svesti u okvire jednoga kabineta. Centar je tada (20. listopada) predložio: ukoliko Akademija ipak na tome insistira, predlaže se nastavak rada Centra u nepromijenjenom obliku kako bi bilo vremena za povlačenje iz Akademije sa svime što je u nju donijeto, a to su laboratorijski prostor, oprema i radna mjesta.

Razred za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti jednoglasno je u cijelosti prihvatio taj prijedlog i iznio argumente koji su bili presudni za odluku Skupštine:

- Centar za kemiju organskih prirodnih spojeva ima Savjet koji djeluje već 12 godina po pravilnicima donijetim na Predsjedništvu i Skupštini Akademije.
- Promjena naziva jedinice izazvala bi poteškoće u opskrbi stranim publikacijama i razgranatoj korespondenciji s inozemstvom.
- Promjena naziva izazvala bi nesigurnost u daljnjim donacijama koje Centar uskoro očekuje.

U travnju 1994. godine preminuo je Mihovil Proštenik, umirovljeni profesor Medicinskoga fakulteta u Zagrebu, dugogodišnji član Akademije i jedan od utemeljitelja našega Centra u kojemu je do zadnjega časa aktivno surađivao. Njegovo članstvo u našoj Akademiji bilo je potaknuto izvanredno uspješnim istraživanjem prirodnih organskih spojeva. Svi ga se sjećamo kao tihog ali odlučnog čovjeka i dobrog prijatelja.

Dana 25.1.1994. održao je Krešimir Balenović predavanje: "Visokoškolska kemija i srodne znanosti u ratnom naporu saveznika tijekom prvog i drugog svjetskog rata" (Izabrani primjeri, organizacija, diskusija, sažetak).

Predavanje je održano s namjerom da se naše čimbenike, o kojima ovisi razvoj znanosti u Hrvatskoj koja je više u ratu nego u miru, upozna kakva su iskustva Saveznika u 1. i 2. svjetskom ratu. Ona su, naime, suprotna prisutnoj tezi da se iz istih razloga, tj. zbog rata, na znanosti drastično štedi. To predavanje ne može se smatrati uspjelim jer nitko od odgovornih kojima je namijenjeno i koji su pozvani nije došao.

Međutim, položaj naše znanosti bio bi puno gori da nije bilo uviđavnosti i pomoći u granicama mogućnosti i industrija s kojima smo dugo surađivali. Isto tako zahvalni smo pojedincima u našoj Akademiji i Ministarstvu znanosti koji su pomagali našem preživljavanju. Nitko od nas ne želi vjerovati da će u Akademiji od kemije ostati samo hrvatski flogiston i daltonizam za rješavanje svih suvremenih problema kemije u Hrvatskoj.

Dana 22.2.1994. održao je Krešimir Balenović predavanje: "Hrvatska treba više energije s pomoću svjetla i vjetra".

Na to predavanje nije došao niti jedan predstavnik 'nukleofila'. Naime, Znanstveni savjet za zaštitu prirode naše Akademije, (Ljetopis 97, 1993, 251), na temelju rezultata suvremene solarne tehnologije smatra Sunce važnim izvorom energije za naše podneblje, dok Znanstveni savjet za energetiku je decidiran: "Moramo napustiti razmišljanja da se energetska situacija Dalmacije (danas i u budućnosti) može riješiti obnovljivim izvorima: Sunce, vjetar, valovi..." (Vjesnik HAZU, 2/1-3, 1993, 206). Tom zaključku Savjeta za energetiku ne treba se čuditi s obzirom na njihovo nukleofilno usmjerenje.

Dana 25.10.1994. održao je, u organizaciji Razreda za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti i Centra za kemiju organskih prirodnih spojeva Albert Eschenmoser, profesor organske kemije na Saveznoj tehničkoj visokoj školi u Zürichu predavanje "Zur Frage des Ursprungs des Struktur-Typs der natürlichen Nukleinsäuren" povodom izbora za dopisnog člana Akademije izvan Republike Hrvatske.

Predavanje je održano pred punom dvoranom uz poticajnu i dugotrajnu diskusiju.

ODBOR ZA NARODNI ŽIVOT I OBIČAJE

Rad odbora za narodni život i običaje u godini 1994. odvijao se oko priprema rukopisa za 53. knjigu "Zbornika za narodni život i običaje", koji bi trebao izaći iz tiska povodom 100. obljetnice objavljivanja prve knjige te Akademijine edicije. Dobivši od Ministarstva znanosti novčanu potporu za tisak 52. knjige Zbornika, očekuje se da će spomenuti svezak biti uskoro objavljen.

U 52. knjizi Zbornika objavljuju se slijedeći radovi: A. Mohorovičić, Natpis kneza Branimira iz 888. godine dokument kulturnog identiteta Hrvata; A. Bošnjaković, Novak Bapska godine 1767; M. Marković, O etnogenezi stanovništva Like; Z. Šimunović-Petrić, Narodna graditeljska baština Hrvatske; K. Marković, Z. Mavar i A. Mlinar, Konzervatorske pripreme za obnovu ratom razorenih ruralnih prostora; M. Desin i N. Duić-Kowalsky, Ratna razaranja na malim povijesnim središtima u ruralnom prostoru Republike Hrvatske; M. Marković, Zagreb iz aspekta naseobinskog razvoja.

Monografija M. Markovića "Hrvati. Narodni život i kulturno nasljeđe" dopunjena je na zahtjev nakladnika poglavljima o kulturnom nasljeđu urbanog stanovništva Republike Hrvatske i nalazi se u postupku objavljivanja.

Odbor je tijekom godine imao slijedeći sastav: predsjednik akademik Andre Mohorovičić. Članovi akademici Jerko Bezić, Radoslav Katičić, Matko Peić, Eugen Pusić, Nikola Reiser i Ante Vulin; članovi suradnici Biserka Belicza, Milivoj Sironić i Mirko Marković (tajnik).

MEĐUNARODNI KOMITET ZA ISTRAŽIVANJA BOKSITA, ALUMINIJ HIDROKSIDA I ALUMINIJA (ICSOBA)

U 1994. godini održan je sastanak Predsjedništva ICSOBE u Zagrebu na kojem se je raspravljalo o planovima djelatnosti ICSOBE, te o mogućim izvorima financiranja.

Skupljeni su i recenzirani radovi za br. 24 časopisa "Travaux de l'ICSOBA" koji nije predan u tisak radi nedostatka novčanih sredstava.

Poslan je poziv članovima ICSOBE da u svojim industrijskim tvrtkama potaknu financiranje časopisa putem oglasa. Poglavito se to odnosi na inozemne članove.

Članovi Predsjedništva su odlučili da održe godišnju skupštinu ICSOBE u Budimpešti u 1995. godini.

HRVATSKA KRISTALOGRAFSKA ZAJEDNICA

U proteklom razdoblju predstavnici Hrvatske kristalografske zajednice sudjelovali su na 15. europskom kristalografskom sastanku, Dresden, od 28. kolovoza do 2. rujna 1994., i zajedno sa Slovenskom kristalografskom asocijacijom organizirali III. slovensko-hrvatski kristalografski sastanak, Kranjska Gora, 29.-30. rujna 1994. Za vrijeme skupa u Dresdenu održano je i zasjedanje Europskog kristalografskog komiteta na kojem je Hrvatsku kristalografsku zajednicu predstavljao predsjednik akademik Boris Kamenar. Akademik B. Kamenar sudjelovao je i u pripremi i oblikovanju znanstvenog projekta zemalja srednje Europe, što će pod naslovom "Centralno-europski program istraživanja i obrazovanja u rendgenskoj difrakciji na sinkrotronu Elettra u Trstu (Cerex-Elettra) obuhvatiti kristalografska istraživanja osam zemalja srednje Europe (Austrija, Češka, Hrvatska, Italija, Mađarska, Poljska, Slovačka i Slovenija).

III. slovensko-hrvatski kristalografski sastanak

29. i 30. rujna 1994. u Kranjskoj Gori održan je III. sastanak. Nazočno je bilo oko 75 sudionika, i to 40 iz Hrvatske i 30 iz Slovenije i gosti iz inozemstva. Sastanak je bio posvećen 70. obljetnici života akademika Drage Grdenića, utemeljitelja naših kristalografskih organizacija.

Plenarna predavanja

Prof. dr. W. Fuller et al. (Keele, U.K.), Structural studies of biological and industrial fibres using X-ray synchrotron radiation sources and neutron beams,

Dr. A. Rečnik (Ljubljana), Structural analysis of planar faults in oxide-ceramic systems,

Dr. T. Schirmer (Basel), Crystal structures of porins: proteins that form transmembrane pores,

Dr. M. Luić and N. Brničević (Zagreb), Stereochemistry of hexanuclear niobium cluster with the $(Nb_6Cl_{12})^{2+}$ unit.

Sudionici sastanka izvijestili su o svojim istraživanjima u obliku 51 (32 iz Hrvatske i 19 iz Slovenije) usmenog priopćenja. Hrvatskim je kristalografima djelomičnu novčanu potporu dalo Ministarstvo znanosti i tehnologije.

Sljedeći hrvatsko-slovenski kristalografski skup održat će se rujna mjeseca 1995. godine u Hrvatskoj.

Istraživačka djelatnost

Hrvatski kristalografi okupljeni u svojoj kristalografskoj zajednici obavljaju strukturna i kristalografska istraživanja u okviru državnih i međunarodnih projekata. Kao što je u uvodu rečeno, pripremaju se nova istraživanja u okviru projekta zemalja srednje Europe uz korištenje sinkrotronskog izvora Elettra u Trstu.

SAVJET ZA DALJINSKA ISTRAŽIVANJA I FOTOINTERPRETACIJU

U proteklom vremenu održane su tri redovite sjednice Izvršnog odbora, dvije izvanredne sjednice Izvršnog odbora proširene predsjednicima i koordinatorima komisija i dvije sjednice užeg sastava Izvršnog odbora s Uređivačkim odborom.

Temeljna preokupacija i rad Izvršnog odbora u ovoj godini bila je izrada Programa aktivnosti primjenom postupaka daljinskih istraživanja i fotointerpretacije u okviru projekta "Hrvatska" Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Savjet se preko svojih Komisija živo angažirao u izradi toga Programa. Akademija je započela s radom na tom projektu u svrhu ustanovljavanja mogućnosti razvoja Hrvatske u moderno društvo, obogaćeno humanizmom i znanstveno-tehničkim dostignućima i stalnim napretkom demokracije i kulturnog stvaralaštva.

Program aktivnosti formuliran je nakon više sastanaka predsjednikâ komisijâ i ostalih dužnosnika Savjeta, a njime se željelo upozoriti na koristi koje bi Hrvatska mogla postići primjenom modernih tehnologija kojim se članice Savjeta zanimaju. Navode se mogućnosti daljinskih istraživanja za rješavanje zadataka i problema u okviru djelatnosti pojedinih komisija. Osobito bi te tehnologije bilo dobro primijeniti u ekologiji, za nadgledavanje stanja i uočavanje promjena i procesa na površini Zemlje, te u zaštiti prirodnog okoliša kao jednog od bitnih preduvjeta za ostvarenje održivog razvoja na Zemlji. U rješavanju problema vezanih za ratna razaranja u Hrvatskoj, te kod publiciranja topografskih karata naše države, daljinska istraživanja bila bi od velike pomoći.

Prezentirani program aktivnosti je doprinos našeg Savjeta tom projektu i objavljen je u Biltenu Savjeta br. 13.

Hrvatska u primjeni svemirske tehnologije znatno zaostaje za većinom država u svijetu. Razvijene i nerazvijene zemlje su uočile prednosti navedene tehnologije. Hrvatska će trebati učiniti znatan napor da se takvo stanje prevlada. U tom nastojanju uočava se određeni napredak.

Savjet ističe da između mnogih objektivnih razloga za slabu primjenu daljinskih istraživanja u Republici Hrvatskoj je i nedovoljna edukacija šireg kruga stručnjaka, budućih promicatelja modernih metoda prikupljanja podataka o čovjekovom okolišu. U komisijama se drži da što prije treba ostvariti ideje o osnivanju poslijediplomskog studija "Daljinska istraživanja".

Služba za snimanje iz zraka u Hrvatskoj je u nastajanju. Propisi za korištenje i arhiviranje aerosnimaka ostali su isti kao i u bivšoj Jugoslaviji i tako su restriktivni da gotovo onemogućavaju upotrebu prije snimljenog aerofotomaterijala. Takva situacija šteti Hrvatskoj u stručnom i gospodarskom smislu, a u donošenju novih hrvatskih propisa nije se odmaklo.

Na Skupštini Savjeta koja je održana 28. lipnja ove godine, razmatran je rad Savjeta od XIII. redovite skupštine, financijsko poslovanje, program i planovi rada. U okviru Skupštine održana su po uobičajenom redu i dva predavanja.

Također je razmatran problem izdavanja drugog prerađenog izdanja knjige "Daljinska istraživanja u geoznanostima" autora Donassyja, Oluića i Tomašegovića. Dogovoreno je da bi to trebala biti nova prerađena knjiga od većeg broja autora. Daljnji rad na knjizi ovisit će o raspoloživim novcima.

Kao i svake godine aktivnosti su se poduzimale i u okviru organiziranja predavanja i razgovora. U okviru toga Savjet je s GEOSAT-om iz Zagreba organizirao predavanje "Satelitska stanica Kiruna (Švedska) - prijem, obrada - primjena i distribucija satelitskih podataka", i "Dobivanje satelitskih snimaka i mogućnosti njihove primjene".

Savjet zapaža da se kroz proteklu godinu dana nije gotovo ništa promijenilo u odnosu europskih institucija prema Hrvatskoj. Još smo uvijek izvan programa, koje one potpomažu i financiraju: npr. Tempus i Phare. Pomoć razvijenih zemalja bila bi bitna za razvitak hrvatskih daljinskih istraživanja.

Unatoč tome, naši su članovi prisustvovali mnogobrojnim simpozijima u inozemstvu iz domene daljinskih istraživanja i geografsko-informacijskog sustava. Simpoziju u Enschedeu (Nizozemska) o problemu operacionalizacije daljinskih istraživanja s preko 1.000 sudionika pribivali su osim naših članova i predstavnici Ministarstva graditeljstva i zaštite okoliša. Potom su neki naši članovi obišli informacijske centre za daljinska istraživanja u Americi i Italiji.

Prof. dr. M. Oluić dobio je svojevrsno priznanje jer je kao stručnjak uključen u svjetski tim za testiranje i valorizaciju satelitskih snimaka dobivenih s pomoću japanskog satelita JERS-1 za istraživanje Zemlje.

Komisija za snimanje, opću interpretaciju i GIS

Radi se na organizaciji službe aerosnimanja u Hrvatskoj. Na Geodetskom fakultetu formiran je i opremljen fotolaboratorij, koji može pružiti sve potrebne usluge. Izvršena su neka aerosnimanja od strane inozemne (švicarske) firme. Ulazak stranog kapitala u to područje neizvjestan je zbog nepostojanja odgovarajućih zakonskih propisa.

Komisija za geologiju i geofiziku

U proteklom razdoblju primjenjivane su, prema prilikama, postojeće aerosnimke i satelitske snimke. Posebno se može istaknuti stvaranje digitalnih baza podataka, od postojećih geoloških, geofizičkih i drugih odgovarajućih podataka, od kojih su neki dobiveni i satelitskom detekcijom (INA-Naftaplin, INA-Geološki konzalting, INA-Info).

Komisija za vegetaciju, poljoprivredu i šumarstvo

Za rješavanje operativnih zadataka, prema mogućnostima, korištene su postojeće aerosnimke. Značajno je istaći da je izvršena automatska interpretacija satelitske snimke LANDSAT TM, kolovoz 1992., te proučavanje načina preslikavanja (respons) u pojedinim kanalima određenih klasa korištenja zemljišta i kartiranje korištenja zemljišta za šire područje Lonjskog polja. Istraživana su poljoprivredna zemljišta (10 klasa), šuma (15 klasa), prirodna izvanšumska vegetacija (10 klasa). Klasifikacija je izvršena u poduzeću GIS Data Zagreb, za J. P. Hrvatska vodoprivreda za ustanovljavanje šteta od poplava 1993/94. godine.

Komisija za hidrometeorologiju

Iz domene daljinskih istraživanja rad se sveo na operativne poslove u redovitom primanju podataka satelita "Metosat". Analogne satelitske snimke korištene su u poslovima analize vremenske situacije nad područjem Europe za potrebe prognoze vremena.

Komisija za prostorno planiranje i zaštitu okoliša

Radi nemogućnosti nabave starijih i recentnih aerosnimki, težište aktivnosti je usmjereno na primjenu GIS-a u domeni rada Komisije. Redovito se svake godine organizira CAD-forum, u okviru kojeg je jedan dan bio posvećen HR-GIS-u.

Komisija za oceanografiju

Nastavljena je suradnja s inozemnim ustanovama na području rada Komisije, većinom u Italiji, kao što su Institut u Ispri, zatim Mediteranski centar za remote sensing (Sicilija), ali nažalost više na individualnoj, privatnoj nego na službenoj državnoj osnovi.

Komisija za arheologiju i povijesno nasljeđe

Pri projektima Instituta za arheologiju u Zagrebu primjenjuju se aerosnimke za lociranje i istraživanje antiknih i srednjovjekovnih građevina, na području cijele hrvatske obale, te na kontinentu (Virovitičko-podravska županija).

ZNANSTVENI SAVJET ZA NAFTU

Znanstveni savjet za naftu navršio je tijekom godine 25 godina postojanja, te je nakon 25. redovite Skupštine održane 28. travnja1994. nastavio znanstvenu djelatnost i učvrstio organizacijske oblike svojih sekcija, skupina i odbora.

Krajem godine u Znanstvenom savjetu za naftu okupljeno je ukupno 441 individualni član i 16 članova organizacija. Individualno članstvo djeluje u 5 sekcija u područjima naftne i petrokemijske djelatnosti.

Izvršni odbor Znanstvenog savjeta za naftu održao je 5 sjednica na kojima se raspravljalo o radu Savjeta, pojedinih sekcija i odbora. Savjet je potvrđivao izbor novih članova, razmatrao plan rada i njegovo izvršavanje i pripremao plenarnu sjednicu.

Na 25. skupštini održano je predavanje:

Z. Hill: Energetska povelja - između želja i stvarnosti.
Na istoj Skupštini primljeno je i proglašeno deset novih članova Savjeta.

I. sekcija (za geologiju, geofiziku i geokemiju)

U Sekciji djeluju 93 redovita člana i 41 član suradnik - ukupno 134 člana. Pročelnik Sekcije je mr. *Velimir Steinbauer*, a njegov zamjenik je prof. dr. *Zvonimir Hernitz*.

Tijekom 1994. Sekcija je održala 25. redovitu godišnju skupštinu. Tim povodom mr. Dubravko Lučić održao je predavanje: "Stratigrafski odnosi na granici između krede i tercijara u središnjem dijelu jadranskog primorja".

U ovoj godini održane su 4 sjednice Upravnog odbora I. sekcije, na kojima su inicirane mnoge aktivnosti značajne za Sekciju. Među njima je svakako najznačajniji projekt "Hrvatska - strategija razvoja". Naša Sekcija sudjelovala je u okviru teme: "Nafta i plin u Hrvatskoj - ostvarivanje strateškog razvoja". Dio, koji se odnosi na istraživanje rezultat je rada velikog broja članova I. sekcije: B. Aljinović, L. Šterk, Geofizička istraživanja u okviru projekta Hrvatska; G. Barić, V. Britvić, Projekt Hrvatska; J. Bukovac, M. Pikija, Geološki aspekti valorizacije istražnih prostora; A. Šimunić, M. Kovačić, Istraživanje geotermalnih ležišta; V. Spaić, Dinaridi; A. Kužina, Istraživanje nafte i plina u podmorju Jadrana; S. Kolbah, Razrada ekonomskih kriterija i Prilog Projektu Hrvatska s područja istraživanja nafte; V. Steinbauer, Istraživanja nafte i plina za Hrvatsku (sadašnji trenutak - budući izgledi - kako ih postići), te B. Vlašić, Istraživanje nafte i plina.

U organizaciji I. sekcije 14. lipnja održao je D. Skerl predavanje s naslovom: Objedinjavanje bušotinskih i seizmičkih podataka u svrhu opisa rezervoara ugljikovodika. Predavanje pred prepunim auditorijem bilo je izvanredno primljeno, o čemu je svjedočila živa rasprava autora i mnogobrojnih slušača.

U međunarodnoj suradnji Prve sekcije potrebno je spomenuti kontakte i prepisku s AAPG (Američkim udruženjem naftnih geologa) koji su rezultirali njihovom ponudom o pridruženom članstvu. Zbog toga će naš poslovnik biti preveden na engleski jezik i poslan njima na uvid radi usporedbe ciljeva dvije strukovno-znanstvene organizacije.

U tijeku su prve organizacijske pripreme za simpozij pod radnim naslovom: "Istražna ekonomika".

Pod pokroviteljstvom Akademije objavljena je knjiga "Zbornik Đuro Pilar", gdje su tiskani radovi naših članova dr. Z. Hernitza i B. Jančikovića, povodom 100. obljetnice smrti prvog školovanog hrvatskog geologa Đure Pilara.

II. sekcija (za naftno rudarstvo)

Tijekom godine članovi Sekcije za naftno rudarstvo djelovali su na realizaciji više programa i projekata, od kojih navodimo najznačajnije:

1. Većina znanstvenika i stručnjaka radili su u okviru nekoliko znanstvenoistraživačkih projekata koji su prihvaćeni i podržani od Ministarstva za znanost i tehnologiju Republike Hrvatske.

2. Iz područja razrade ležišta i proizvodnje ugljikovodika mnogobrojni članovi Sekcije sudjelovali su u razradi razvojno-istraživačkih tema u cilju optimiranja procesa naftnog rudarstva,

odnosno povećanja bilančnih rezervi, povećanja iscrpka te uštede u procesima proizvodnje ležišne i dovedene energije.

3. Poticaj i zalaganje znanstvenika i stručnjaka na pripremi studije novih tehnologija i izrade vodoravnih i radijalnih bušotina u svrhu povećanja proizvodnje i konačnog iscrpka ugljikovodika.

4. Sudjelovanje članova Sekcije na osmišljavanju i izradi studija i projekata:

a) "Podobnost privođenja plinskog polja Gola-Duboka",

b) "Projekt utiskivanja CO_2 u dio ležišta naftnog polja Ivanić" kao rezultat dugogodišnjeg znanstvenog i laboratorijskog istraživanja,

c) "Studija podobnosti privođenja u proizvodnju novog naftnog polja Pavljani".

5. Pripremljeno je i prezentirano 18 referata čiji su autori članovi ove Sekcije na simpoziju IX. međunarodni susret stručnjaka za plin, održanog u Opatiji od 4. do 6. svibnja 1944. godine.

6. Članovi sekcije Željko Mlinarić i Mirko Zelić, sudjelovali su na 14. svjetskom kongresu, održanom u Stavangeru, Norveška, s temom: Dvanaestogodišnje iskustvo u iskorištavanju dubokih "vrućih" ležišta Podravine.

7. Član ove Sekcije Srećko Čubrić, napisao je stručni rad, koji je prihvaćen za Svjetski geotermalni kongres, koji će se održati u svibnju 1995. godine u Firenci: Geothermal Resources Potential of The Republic of Croatia.

III. sekcija (za preradu nafte)

1. Održane su tri sjednice u okviru kojih su održana predavanja: "Novi asortiman motornih benzina", autor M. Zambeli; "Proces uvođenja ISO 9002 u DINA d.d.", autor Ž. Bacinger i "Trendovi na području prerade nafte" prezentirani na Svjetskom naftnom kongresu u Oslu, autor S. Lisjak.

2. Za projekt "Hrvatska - prilozi za strategiju razvoja" razrađene su osnovne smjernice glede razvoja prerade nafte.

3. Komisija za primanje novih članova predložila je za redovite članove mr. Nikolu Blaževića, mr. Branislava Plavšića, ing. Štefana Sekuša i ing. Borisa Šutića, koji su potvrđeni na 25. redovitoj Skupštini Znanstvenog savjeta za naftu.

4. Sudjelovanje članova Sekcije na simpoziju goriva '94 (kao autori referata i članovi organizacijskog i znanstvenostručnog odbora).

IV. sekcija (za petrokemiju)

Rad Sekcije tijekom godine obuhvatio je slijedeće:

1. Održana je sjednica Sekcije kojoj je prisustvovalo 27 članova. Konstatirano je da većinu članova Sekcije predstavljaju umirovljenici, što je odraz jednog vrlo nepovoljnog stanja u odnosu na pomlađivanje stručnog osoblja. U svrhu obnove Sekcije predloženo je 8 radno aktivnih kandidata za novo članstvo.

2. Održana su 3 predavanja domaćih i stranih stručnjaka u kojima su bile prezentirane slijedeće teme:

- Dr. V. Fiolić - INA, Razvoj petrokemije u svijetu i u Hrvatskoj.
- Dr. J. H. Beynon, University College of Swansea, U. K.; Mass Spectroscopy in Chemistry.

- Dr. Z. Ježić, Dow Chem U.S.A.; Novija dostignuća u razvoju polietilen/polipropilen bikonstituentnih vlakana.

3. Više članova Sekcije sudjeluje redovito u raspravama o strategiji razvoja i mogućnosti razvoja bazne organske i anorganske kemije u Republici Hrvatskoj. Članovi Sekcije uključeni su također u rasprave o ulozi znanosti u gospodarskom razvoju Hrvatske koji se vode u okviru Ministarstva znanosti i tehnologije.

V. sekcija (za ekonomiku naftne privrede)

Tijekom godine u organizaciji Sekcije održana su tri predavanja. Prvo, na godišnjoj skupštini Znanstvenog savjeta: Z. Hill, Energetska povelja - između želja i stvarnosti, drugo, D. Daničić, Nove tendencije u baznoj petrokemiji svijeta, i treće, Z. Toth, D. Jakir, Elementi i struktura ulaganja u modernizaciju benzinskih stanica treće generacije.

Uz tu neposrednu aktivnost, članovi Sekcije sudjelovali su svojim prilozima na stručnim skupovima u organizaciji drugih institucija, i to: Z. Hill na Međunarodnom susretu stručnjaka za plin i Forumu Dani energije u Hrvatskoj u organizaciji HED-a; R. Protić na Međunarodnom susretu stručnjaka za plin, A. Lešić sa dva priloga na Međunarodnom kongresu Energija i zaštita čovjekove okoline, G. Sekulić na Simpoziju "Goriva 1994.".

Članovi Sekcije objavljivali su svoje radove u stručnim glasilima kao što su Nafta, Kemija u industriji, Petroleum Horizon, ECE.

Sekcija je aktivno sudjelovala u izradi projekta "Hrvatska", a pojedini članovi u vodećem energetskom projektu Hrvatske - PROHES-u.

Tijekom godine primljena su u redove redovitog članstva tri člana, što podliježu potvrdi Godišnje skupštine.

Uredički odbor

Kao suizdavač časopisa "Nafta", Znanstveni savjet za naftu nastavio je u protekloj godini tijesnu suradnju s tim časopisom, gdje je urednik izdanja Znanstvenog savjeta za naftu (D. Maljković) zamjenik glavnog urednika. Časopis redovito izlazi kao mjesečnik s dvojezičnim tekstovima (engleski-hrvatski). Osim ostalog u broju 7/94. dan je prikaz rada 25. plenuma Znanstvenog savjeta za naftu.

Tijekom godine nije bilo publikacija u serijama Radova Znanstvenog savjeta za naftu, što je većim dijelom posljedica još uvijek otežanih okolnosti za održavanje skupova i nedostka novčanih sredstava.

Provedeno je završno usklađivanje Poslovnika o izdavačkoj djelatnosti s aktima Akademije i Poslovnikom Znanstvenog savjeta za naftu, te ispravljeni tekst prihvaćen na sastanku Uredničkog odbora Savjeta.

ZNANSTVENI SAVJET ZA POMORSTVO

Znanstveni savjet za pomorstvo ima 30 članova koji su organizirani i djeluju u četiri sekcije: 1) Sekcija za morsko brodarstvo - 9 članova, pročelnik: prof. dr. Boris Glavan; 2) Sekcija za morsku brodogradnju - 7 članova, pročelnik: prof. dr. Miljenko Ferić; u Sekciji djeluje Komisija za operacijska istraživanja - 4 člana, predsjednik: prof. dr. Luka Sopta; 3) Sekcija za morske luke - 6 članova, pročelnik: prof. dr. Josip Kirinčić; 4) Sekcija za morsku tehnologiju - 8 članova, pročelnik: prof. dr. Igor Rožanić; u Sekciji djeluje Komisija za koroziju i zaštitu materijala, desalinizaciju, primjenu sunčeve energije i zaštitu mora - 5 članova, predsjednica: prof. dr. Olga Šarc-Lahodny.

Izvršni odbor, kao radno tijelo Skupštine Savjeta sastavljen je od 11 članova, predsjednik je akademik Zlatko Winkler.

Dana 24. veljače godine 1994. održana je 9. redovita Skupština Znanstvenog savjeta za pomorstvo kojoj je prisustvovalo 20 od 90 pozvanih budućih članova Savjeta. Prisustvovali su i potpredsjednik Akademije akademik Ivo Padovan, te akademici Zoran Bujas i Andre Mohorovičić.

Dotadašnji tajnik Savjeta akademik Zlatko Winkler podnio je izvještaj o radu Savjeta za razdoblje od 8. redovitog plenuma održanog 14. studenog 1990. godine do održavanja 9. redovite Skupštine. U vezi s ponovnim konstituiranjem Savjeta nakon dužeg mirovanja rada i djelovanja predložena je rasprava o tezama Poslovnika Znanstvenog savjeta za pomorstvo u okviru Pravilnika Akademije o radu znanstvenih savjeta.

Na Skupštini je izvršen izbor članova Izvršnog odbora te su jednoglasno izabrani za predsjednika Savjeta akademik Zlatko Winkler, tajnik prof. dr. Želimir Sladoljev te potvrđeni pročelnici sekcija, predsjednik Nadzornog odbora i predsjednik Uredničkog odbora dok je Predsjedništvo Akademije zamoljeno da odredi dva svoja delegata u Izvršni odbor.

U godini 1994. Savjet je održao dvije sjednice Izvršnog odbora. Na sjednici održanoj 20. rujna, predsjednik akademik Zlatko Winkler i tajnik Izvršnog odbora prof. dr. Želimir Sladoljev, te pročelnici sekcija dali su izvješća o radu Savjeta i sekcija. Dogovoreno je na koji će se način Savjet uključiti u rad na projektu "Hrvatska - prilozi za strategiju razvoja", kao i o pripremi priloga za publikaciju "Plan rada za 1995." i "Ljetopis Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti za 1994.".

Dana 6. prosinca održana je druga sjednica Savjeta na kojoj se raspravljalo o prijedlozima planova rada sekcija za godinu 1995., kao i o načinu rada na istraživanjima za projekt "Hrvatska" i sudjelovanju u radu grupe predsjednika znanstvenih savjeta Akademije. Svoja su izvješća o radu podnijeli predsjednik i tajnik Izvršnog odbora, kao i pročelnici sekcija, a raspravljalo se i o pitanju formiranja novog znanstvenog savjeta za istraživanje Jadrana, kao i o prijedlozima za nove članove Savjeta i za temu slijedeće, 10. redovite Skupštine u listopadu 1995. godine.

Sekcije i njihovi članovi sudjelovali su u izradi tekstova prijedloga za projekt Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti "Hrvatska - prilozi za strategiju razvoja" koji su prihvaćeni i objavljeni u istoimenoj publikaciji krajem godine 1994.

Predsjednik Izvršnog odbora akademik Winkler sudjelovao je u radu skupine predsjednika Akademijinih znanstvenih savjeta radi koordinacije stavova u utvrđivanju strateških ciljeva razvitka Hrvatske posebno sa stajališta uvažavanja značenja pomorskog gospodarstva u cjelokupnom hrvatskom gospodarstvu.

Posebno valja istaknuti djelatnost Sekcije za morsku tehnologiju na pripremi međunarodne konferencije o temi "Priobalje i podmorje Jadrana - realna šansa za hrvatski turizam" koja će se održati u ožujku godine 1995. u Opatiji.

U pripremi spomenute konferencije 29. rujna o.g. održan je u Opatiji Međunarodni okrugli stol koji je organiziran kao uvod u prije spomenutu konferenciju s glavnim ciljem rasprave o znanstvenim i stručnim osnovama programa konferencije.

Kao podloga za raspravu pripremljeno je 14 izlaganja koja će biti objavljena u posebnom zborniku koji izlazi krajem siječnja 1995. godine i poslužit će kao prilog konačnom pozivu za konferenciju. U raspravama Okruglog stola bilo je 48 sudionika koji su dali vrijedne sugestije i kritičke osvrte na aktualnost teme konferencije. Sudionike Okruglog stola pozdravio je predsjednik Akademije Ivan Supek.

U godini 1994. Savjet je potpisao dva sporazuma o suradnji, i to s Brodarskim institutom u Zagrebu i Pomorskim fakultetom Sveučilišta u Rijeci, pa je tako stvorena mogućnost da se Savjet u istraživanjima koristi i znanstvenoistraživačkim potencijalima tih ustanova.

Sekcija za morsko ribarstvo

Nakon 9. skupštine Savjeta, na kojoj je od 8 izabranih članova Sekcije bilo prisutno samo 5 članova iz Rijeke, održana su dva radna sastanka riječkih članova Sekcije na kojima su raspravljana osnovna organizacijska pitanja Sekcije, raspodjela rada među članovima i uključivanje ostalih izabranih članova u rad Sekcije. Treba spomenuti da smo u tom radu imali svestranu i nesebičnu pomoć predsjednika Savjeta, akademika Z. Winklera.

Prva sjednica novoizabranog Izvršnog odbora Savjeta održana je u palači Akademije u Zagrebu 20. rujna. Na toj sjednici pročelnik Sekcije obavijestio je IO o dotadašnjem radu Sekcije i o pitanjima koja se nisu mogla, ili se nisu znala, riješiti na sastancima kojima nisu prisustvovali svi članovi Sekcije. Nakon takvog izlaganja pročelnika Sekcije, odlučeno je da će administracija Savjeta zatražiti od izabranih članova Sekcije da se izjasne o prihvaćanju članstva u Sekciji i da će o njihovom odgovoru biti obaviješten pročelnik Sekcije. Osim izvješća pročelnika sekcija o njihovom radu, na dnevnom redu sjednice IO bila su i pitanja priprema Savjeta za projekt "Hrvatska III", prijedloga za plan rada 1994./95. i prijedloga za izbor novih članova Savjeta. Na osnovi tako postavljenih zadataka, Sekcija je dostavila teze o njezinom mogućem doprinosu projektu "Hrvatska III" a na ostalim zadacima sjednice IO i dalje radi.

Sekcija za brodogradnju

Od ponovna aktiviranja Sekcije za brodogradnju, na 9. redovitoj skupštini Savjeta održanoj 24. veljače 1994. godine, Sekcija je održala dva sastanka, i to: 2. lipnja i 17. studenog o.g.

U nastojanju iznalaženja dobro odmjerena sadržaja rada, članovi Sekcije su - na osnovi podastrijetih "Natuknica za razmišljanje" - svoj prvi sastanak posvetili podrobnoj raspravi o svrsi, načinu i stilu svoga dugoročnijeg rada, ali i dogovoru o okvirnom programu djelovanja Sekcije - kao cjeline i njezinih članova - pojedinačno u 1994. godini.

Sukladno tako dogovorenim načelnim odrednicama, obilježja i sadržaj rada Sekcije za brodogradnju u 1994. godini bila su:

a) Na području restrukturiranja hrvatske brodogradnje (kao nedvojbeno najvećeg problema te djelatnosti, rješenje kojega će u pozitivnom ili negativnom smislu imati goleme i dalekosežne posljedice po tu djelatnost, pa i šire);

- dva člana Sekcije za brodogradnju (Ž. Sladoljev i Đ. Spalatin) vrlo su djelatni članovi peteročlane skupine stručnjaka pri Ministarstvu gospodarstva - Sektor brodogradnje (tzv. Čuvalova ekspertna skupina) zadužene za praćenje procesa i sudjelovanje u postupku restrukturiranja naše brodogradnje;

- Š. Vukman jedan je od nositelja već idejno dobro razrađenog "Programa procesa parcijalne privatizacije Brodogradilišta Split" kao specifična doprinosa restrukturiranju jednog od pet naših velikih brodogradilišta.

b) U promotivnom javnom djelovanju:

- dva člana Sekcije (V. Andročec i I. Senjanović) sudjelovali su s izvješćima, kao delegati Hrvatske, na 12. međunarodnom kongresu za brodske i pomorske konstrukcije u St'Johnsu, Kanada u rujnu mjesecu o.g.;

- Ž. Sladoljev je napisao članak "Restrukturiranje hrvatske brodogradnje", koji je objavljen u časopisu "Brodogradnja" br. 4/94;

- Ž. Sladoljev u prosincu o.g. održao je predavanje o "Aktualnom trenutku hrvatske brodogradnje" u Hrvatskom inženjerskom društvu (HID) u Švicarskoj;

- više članova Sekcije djelatni su članovi udruge "Vila Velebita" kao njezini organizatori i promotori, potom kao izvoditelji javnih predavanja o npr. projektu i gradnji broda "Vila Velebita" i dr.

c) Na području širenja Sekcije:

- razmatran je prijedlog i načelno usvojen rad - u okviru Sekcije - Komisije za operacijska istraživanja u morskoj brodogradnji osnovane pri Tehničkom fakultetu Rijeka, Zavod za brodogradnju i inženjerstvo morske tehnologije pod predsjedavanjem prof. dr. Luke Sopte.

d) Ostalo:

- članovi Sekcije su se značajno angažirali u osmišljavanju sadržaja, koji bi sa stajališta brodogradnje trebalo uključiti u projekt "Hrvatska - prilozi za strategiju razvoja";

- Ž. Sladoljev, kao tajnik Znanstvenog savjeta za pomorstvo vidno je, svojim primjerenim angažiranjem pridonio uspješnosti njegova rada u prvoj godini njegova ponovna oživljavanja.

Na drugom sastanku Sekcije za brodogradnju (17. studenog o.g.) podrobno je razmotrena aktivnost Sekcije - kao cjeline i njezinih članova - pojedinačno u 1994. godini. Ta djelatnost je, u danim uvjetima, ocijenjena vrlo uspješnom. Na tom je sastanku: kritički valoriziran sadržaj rada Sekcije u 1994.; raspravljeno i usvojeno Izvješće o radu Sekcije u 1994.; dogovoren Plan rada Sekcije u 1995.; usuglašen prijedlog za izbor novih članova Savjeta.

Sekcija za morsku tehnologiju

Istraživani su podvodni ekološki uređaji te je dovršen, zaokružen i testiran software "AntiPollutant" za proračun potrebne snage za pretakanje polutantnih fluida iz potopljenih spremnika. Izvršena je analiza prilagodbe podvodnih ventila za daljinsko upravljanje s površine.

U rujnu 1994. u Opatiji je održan Međunarodni okrugli stol kao uvod u međunarodnu konferenciju i izložbu 1995. - Priobalje i podmorje Jadrana stvarna šansa za hrvatski turizam. Tom prilikom upozoreno je na vezu morske tehnologije i turizma. Članovi Sekcije održali su četiri referata pod naslovom: Z. Winkler, Znanstveni savjet za pomorstvo Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti,

Uloga priobalja u hrvatskom turizmu; I. Rožanić, Morska tehnologija i turizam; B. Čalić, Nova sredstva u priobalju i podmorju u turističkoj ponudi; J. Dobrinić, Ekologija priobalja i podmorja. Radovi su predani na objavljivanje.

Objavljen je rad u Pomorskom zborniku 1994., Tehnologijski sadržaji podmorskih parkova. Sudjelovalo se je i na skupu: Tehnološki parkovi - europska iskustva za hrvatski razvoj, održan u Brtonigli u studenom 1994. Radilo se je na znanstvenom projektu Progon plovnog objekta zbog kaznenog djela - kriminalistički, pravni, navigacijsko-tehnologijski aspekti, rad je objavio u koautorstvu B. Čalić.

Tijekom proteklog razdoblja rad na znanstvenom zadatku Desalinacija kao alternativa dobivanja vode iz mora u priobalnom području i na otocima hrvatskog dijela Jadrana, odnosio se na odabir prikladnog postupka desalinacije za primjenu u uvjetima podneblja hrvatskog dijela priobalnog područja Jadranskih otoka. Kao prikladno rješenje predlaže se izrada uređaja za desalinaciju kod okolišnjeg pritiska s pomoću slobodne cirkulacije vlažnog zraka. To bi bilo pilot-postrojenje malog kapaciteta podesnog za proizvodnju vode u našim uvjetima. S tim u svezi na Znanstvenom savjetovanju o temi Hrvatsko pomorsko gospodarstvo - danas i sutra, Opatija 1993. iznesen je rad pod naslovom Desalinacija kao alternativa dobivanja vode iz mora u priobalnom području i na otocima hrvatskog dijela Jadrana, autor B. Franković.

Izrađen je materijal pod naslovom "Nafta i plin u projektu Hrvatska", u kojem je obuhvaćeno i područje vezano za tehnologiju razrade i privođenja proizvodnje sjevernojadranskih plinskih polja. Održan je referat pod naslovom: "Koncipiranje proizvodno-otpremnog plinskog sustava sjevernojadranskog podmorja", autora M. Zelića i M. Vranešića u Opatiji 4-6. svibnja 1994. god. na IX. međunarodnom susretu stručnjaka za plin.

Način financiranja znanstvenih istraživanja poticao je uglavnom manje projekte s oskudnom financijskom potporom za eksperimentalni laboratorijski i terenski rad. Program stalnog praćenja kvalitete Jadranskog mora (monitoring) odvijao se u okviru dugoročnog programa praćenja zagađenja i istraživanja u Mediteranu (MED POL Phase II), koji koordinira UNEP. U veljači 1994. godine organizirana je rasprava s evaluacijom rezultata monitoringa u Hrvatskoj u razdoblju 1981-1993. i definiranjem smjernica za daljnji rad. Bilo je niz diskusija i pokušaja da se definira nacionalni znanstveno-istraživački projekt kompleksnih istraživanja Jadranskog mora, njegova realizacija tek predstoji.

Izvršena su ispitivanja korozivnosti morske vode na lokaciji u Dubrovniku na legirane čelike. Posebna pozornost je usmjerena na istraživanje lokaliziranog tipa korozije "pukotinske korozije". Rezultati rada su obrađeni i predani za publiciranje u "Marine Corrosion" Europske federacije za koroziju, koja koordinira navedena istraživanja u skupini od 10 zemalja Europe.

Izvršena su ispitivanja djelovanja netoksičnih inhibitora korozije u morskoj vodi i u otopinama klorida. Rezultati su objavljeni: O. Lahodny-Šarc, P. Urlović-Leko, Corrosion Inhibition of Steel in Chloride Solutions by Enviromentally Acceptable Inhibitors, Proceed. of UK Corrosion and Eurocorr 94, Vol. I, Publ. by the Institute of Materials, London, UK, 120-132, 1994.

Objavljeni su rezultati sinteze "Pillar" glina: O. Lahodny-Šarc, H. Khalaf, Some Considerations of the Influence of Source Clay Materials and Synthesis Conditions on the Properties of Alpillared Clays. Applied Clay Science, Elsevier, 8 405-415, 1994.

Istraživan je moguć utjecaj objekata morske tehnologije na okoliš u domeni emisije elemenata u tragovima. Posebna pozornost posvećena je mogućem zagađenju mora naftom. Pri tome je utvrđen moguć stupanj zagađenja mora naftom kao nosiocem elemenata te utjecaj tog zagađenja na promjenu elementnog sastava morske vode. Također je utvrđena mogućnost korištenja u tom području metode polarometrije.

Metoda UV-spektroskopije korištena je za određivanje stupnja zagađenja mora naftom, posebno ako se nalazi u malenim količinama.

Sekcija za morske luke

Sekcija za morske luke u novom sastavu djeluje od 9. skupštine Znanstvenog savjeta za pomorstvo održane 24. ožujka 1994. god. Sekcija ima šest članova čiji se rad u proteklom razdoblju pretežno odvijao u individualnom djelovanju. Rezultati takvog rada objavljeni su ili su u tisku u "Pomorskom zborniku" i Zborniku radova Pomorskog fakulteta u Rijeci. Članovi Sekcije imali su značajan udio na pripremi Zakona o lukama. Osim toga većina članova Sekcije bila je uključena na izradi korekcije nastavnog programa za studij na Pomorskom fakultetu u Rijeci, te pripremi novog programa obrazovanja prema kriterijima Zakona o visokim školama.

ZNANSTVENI SAVJET ZA PROMET

1. Plenum

Savjet za promet održao je redoviti godišnji Plenum 13. 4. 1994. godine. Plenum je saslušao i usvojio Izvješće o dosadašnjem radu Savjeta za razdoblje 1987-1994. godine (uključivo i Izvješće o radu Savjeta u 1993. godini). Na Plenumu je izvršen reizbor i izbor rukovodećih organa Savjeta. Za predsjednika Savjeta jednoglasno je izabran prof. dr. Josip Božičević (dosadašnji potpredsjednik), budući da se na predsjedničkoj dužnosti zahvalio dosadašnji predsjednik, akademik Andre Mohorovičić.

Novoizabrani predsjednik Savjeta prof. dr. J. Božičević zahvalio se na izboru, a osobno se zahvalio i dosadašnjem predsjedniku, akademiku A. Mohorovičiću na uspješnom radu, nesebičnom angažmanu i velikom prinosu u radu Savjeta. Plenum se također jednoglasno zahvalio akademiku A. Mohorovičiću i donio zaključak da mu se dodijeli i pismena pohvala.

Za potpredsjednika Savjeta izabran je akademik Nenad Grčević. Nakon toga za svih 8 sekcija izabrani su pročelnici, zamjenik i tajnik, zatim Izvršni odbor - 10 članova, Nadzorni odbor - 3 člana, Uredнички odbor - 6 članova i tajnik Savjeta mr. Vladimir Marić, umjesto dosadašnjeg tajnika dr. Ive Markovića.

Plan rada Savjeta za 1994. godinu izložio je predsjednik Savjeta prof. dr. J. Božičević. Nakon izlaganja i diskusije Plan rada Savjeta za 1994. godinu jednoglasno je usvojen i sugerirano je da sekcije Savjeta razrade svoje planove rada.

Plenum je odredio akademika A. Mohorovičića i prof. dr. Olgu Carević da u ime Znanstvenog savjeta za promet surađuju sa Znanstvenim savjetom za zaštitu okoliša Akademije.

2. Izvršni odbor

Izvršni odbor je prethodno analizirao, definirao i predložio materijale za Plenum. Isto tako Izvršni je odbor koordinirao rad sa sekcijama, a s Upravom Akademije suradnja je ostvarena preko predsjednika i potpredsjednika Savjeta.

3. Znanstveno-istraživački rad (studije i projekti)

Tijekom godine prof. dr. Olga Carević, redovit član Savjeta - Sekcija za promet i ekologiju završila je projekt "Učinci toksičnih tvari oslobođenih iz motornih vozila na funkciju animalne stanice".

Rad je intenzivno nastavljen na tri projekta studije:

- U Sekciji za cestovni promet - Sigurnost u cestovnom prometu.
- U Sekciji za zračni promet - radi se na dvije studije, i to "Mjesto, uloga i pravci razvoja zrakoplovnih luka u Hrvatskoj" i "Mjesto, uloga i pravci razvoja zrakoplovstva u Hrvatskoj - zračnih prijevoznika i gospodarskog zrakoplovstva".

Ta 3 projekta studije djelomično sufinancira Ministarstvo znanosti i tehnologije.

Na drugim planiranim projektima i studijama rad je uglavnom u "stanju mirovanja" zbog nedostatka financijskih sredstava.

4. Znanstveni skupovi (savjetovanja - simpoziji)

Planirani rad za održavanje jednog simpozija na temu "Strategija razvitka prometnog sustava u Republici Hrvatskoj" nalazi se u fazama preliminarnih priprema. U tom cilju prof. dr. J. Božičević, predsjednik Znanstvenog savjeta za promet izradio je materijal "Glavne smjernice razvoja prometa u Hrvatskoj" i objavljen je u posebnom izdanju Akademije, Zagreb 1994, pod nazivom Hrvatska - prilozi za strategiju razvoja, 45-51.

5. Rad sekcija Savjeta

Rad u sekcijama postupno se poboljšava jer je zbog ratnih i poratnih problema bio znatno umanjen, iako je i sada dosta prisutna i novčana problematika. Međutim, u četiri sekcije rad na projektima - studijama dobro je unaprijeđen, a u ostalim sekcijama pripremaju se i razrađuju programi rada.

POPIS

novoizabranih rukovodećih organa
Znanstvenog savjeta za promet
na održanom Plenumu Savjeta 14. travnja 1994.

Predsjednik prof. dr. Josip Božičević, potpredsjednik akademik Nenad Grčević.

Sekcija za promet u prostornom i urbanističkom planiranju: pročelnik: akademik Andre Mohorovičić, zamjenik: prof. dr. Dane Šikić, tajnik: akademik Ante Vulin.

Sekcija za medicinu prometa: pročelnik: akademik Nenad Grčević, zamjenik: akademik Ivo Ruszkowski, tajnik: prof. dr. Ivo Mlinarić.

Sekcija za cestovni promet: pročelnik: prof. dr. Franko Rotim, zamjenik: prof. dr. Vesna Cerovac, tajnik: prof. dr. Silvestar Perše.

Sekcija za željeznički promet: pročelnik: prof. dr. Tomislav Mlinarić, zamjenik: prof. dr. Blaž Bogović, tajnik: doc. dr. Antun Stipetić.

Sekcija za PT promet: pročelnik: prof. dr. Mato Perak, zamjenik: prof. dr. Miroslav Mikula, tajnik: prof. dr. Frane Jelušić.

Sekcija za zračni promet: pročelnik: prof. dr. Željko Radačić, zamjenik: doc. dr. Ernest Bazijanac, tajnik: doc. dr. Stanislav Pavlin.

Sekcija za promet i ekologiju: pročelnik: akademik Zvonimir Devidé, zamjenik: akademik Dušan Klepac, tajnik: dr. Srećko Božičević.

Sekcija za riječni promet: pročelnik: prof. dr. Zvonimir Aržek, zamjenik: prof. dr. Alojz Brkić, tajnik: doc. dr. Čedomir Ivaković.

Izvršni odbor: prof. dr. Josip Božičević, akademik Nenad Grčević, akademik Andre Mohorovičić, prof. dr. Franko Rotim, prof. dr. Tomislav Mlinarić, prof. dr. Mato Perak, prof. dr. Željko Radačić, akademik Zvonimir Devidé, prof. dr. Zvonimir Aržek, prof. dr. Boris Petz.

Nadzorni odbor: prof. dr. Dražen Topolnik, prof. dr. Alojz Brkić, prof. dr. Silvestar Perše.

Uredнички odbor: prof. dr. Zdravko Bukljaš, akademik Zvonimir Devidé, prof dr. Husein Džanić, prof dr. Ivo Mlinarić, prof dr. Ivan Mavrin, prof. dr. Ivo Marković.

Tajnik Savjeta: mr. Vladimir Marić.

ZNANSTVENI SAVJET ZA ZAŠTITU PRIRODE

1. Promjene u organizaciji Savjeta

Tijekom prvog polugodišta Znanstveni savjet za zaštitu prirode proširio je svoj sastav s oko 20 novih članova iz redova stručnjaka koji rade u ustanovama izvan Akademije. Na sastanku održanom 13. svibnja 1994. Savjet se konstituirao u novom sastavu i tom prigodom osnovao 3 sekcije, a to su:

1) Sekcija za zaštitu okoliša; voditelj prof. dr. Velimir Pravdić.

2) Sekcija za zaštitu biosfere, pedosfere i litosfere (= sekcija za zaštitu prirode u užem smislu!); voditelj dr. ing. geol. Srećko Božičević.

3) Sekcija za socijalnu ekologiju; voditelj prof. dr. Ivan Cifrić.

Savjet ima sada ukupno 40 članova. Predsjednik je akademik Zvonimir Devidé.

2. Znanstveni skupovi, predavanja, izložbe, publikacije

Izabrani referati sa znanstvenoga skupa "Uloga znanosti u održivom razvoju" (koji su bili zajedno organizirali Uredništvo časopisa "Socijalna ekologija" i ovaj Savjet od 11. do 13. ožujka

1993. na Filozofskom fakultetu u Zagrebu) zalaganjem glavnog organizatora prof. dr. Ivana Cifrića otisnuti su u časopisu Socijalna ekologija 2/3 (srpanj - rujan 1993.) 353-512 (izašlo 1994.). Među njima objavljeni su ovi prilozi članova Savjeta:

I. Cifrić: Napredak i koncepcije razvoja, str. 427-446;

Z. Devidé: No common future, str. 353-356;

B. Kurelec: Ekološki rizik, mediji i javno mišljenje, str. 481-489;

V. Pravdić: Institucionalni okviri znanosti za održivi razvitak: izazov za znanost ili za politiku?, str. 357-368.

Član Savjeta, akademik Sergej Forenbacher održao je u okviru Kulturno-informativnog centra "Žumberak - čudo prirode nadomak Zagreba" (3. dio) znanstveno-popularno predavanje "Kalendar flore Žumberačke gore" (27. travnja).

Prigodom "Dana planeta Zemlje" (22. travnja) Savjet je sudjelovao na izložbi Akademijine Knjižnice koju je priredila upraviteljica mr. Ljerka Filaković u atriju palače Akademije s prilogom o dosadašnjim dostignućima solarne tehnologije. U vitrini su izložene publikacije o uređajima za zagrijavanje vode, temperiranje prostorija, proizvodnju struje i sintezu solarnih goriva.

Naglašavanje potrebe korištenja solarne energije naišlo je uglavnom na pozitivni odaziv osim kod nekolicine članova iz Razreda za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti koji smatraju da su tvrdnje zagovornika korištenja solarne energije netočne, nedokumentirane i sl. Ipak su se iz tog istog razreda Akademije pojavila i drugačija mišljenja. Tako je u dogovoru sa Savjetom 22. veljače 1994. akademik Krešimir Balenović održao predavanje "Hrvatskoj treba još više energije od svjetla i vjetra - Dosadašnji uspjesi, usporedba s nekim drugim zemljama, diskusija, zaključci" u kojem je iznio vrlo zanimljive podatke te tom prigodom demonstrirao proizvode naše elektroindustrije koje ona izvanredno uspješno prodaje inozemstvu, dok su ti isti proizvodi našoj javnosti još posve nepoznati.

Dana 23. lipnja održao je član Savjeta, akademik Sead Midžić na javnom sastanku u Akademijinoj palači zanimljivo predavanje "Razvoj respiratornog sustava i prirodna okolina". Svoja je izlaganja popratio vrlo instruktivnim dijapozitivima koji su objašnjavali i argumentirali izvanredno zanimljive slučajeve.

Prilog projektu "Hrvatska" Savjet je u prvom polugodištu još revidirao i dopunio tako da u svom konačnom obliku pod naslovom "Ekosustav i solarna energija" sadrži tri teme: (1) Uvođenje široke primjene sunčeve energije u Hrvatskoj kao važan doprinos zaštiti prirode i okoliša te štednji neobnovljivih izvora energije, (2) Model za ekološku sanaciju agresijom razrušenih povijesnih gradova: Funkcionalna urboekološka sanacija povijesno-maritimne jezgre županijskog grada Zadra, (3) Temeljita revizija zakonskih propisa u odnosu čovjeka prema prirodi i njenoj zaštiti. Prigodom usklađivanja teksta za knjižicu izostali su neki dijelovi, tako kraj 4. poglavlja na str. 25, popis literature, pregled sadržaja i drugo što treba uzeti u obzir kod čitanja.

3. Aktualni problemi

Tijekom godine pristigle su molbe za pomoć i podršku iz tri područja naše domovine: iz Omišlja (o. Krk), Zadra i Šibenika.

U općini Omišalj postaje sve aktualniji problem smještaja terminala međunarodnog plinovoda za priključak na tekući zemni plin (Liquid Natural Gas = LNG). Prema mišljenju zaštitnika prirode otoka Krka i Općine Omišalj ta bi gradnja i u tehnološkom i u vizualnom pogledu degradirala Kvarnerski zaljev do te mjere da bi ozbiljno ugrozila turističke perspektive čitavog tog područja. Otok Krk je uz postojeće prometne mogućnosti (most, aerodrom i dr.) postao ključno središte sjevernojadranskog turizma. On se odlikuje svojim prirodnim bogatstvom (izvori pitke vode, šume, mnogobrojne uvale, ugodna klima itd.), a uz to je još riznica kulturno-povijesne spomeničke baštine u kojoj ima udio i samo mjesto Omišalj (Fulfinum i dr.). Opravdano je mišljenje da bi ireverzibilna

degradacija omišljanskog prostora koju bi uzrokovalo postavljanje privrednog objekta problematične naravi i kratkotrajne budućnosti kao što je to terminal LNG bila preskupa cijena.

O neobično složenom problemu obnove katastrofalno i mnogostruko uništenog grada Zadra raspravljao je Savjet već u godinama 1992. i 1993. te u prilogu projektu "Hrvatska" dao i konkretne prijedloge za povoljno rješenje. U međuvremenu razmatralo je ovaj problem i Urboekološko udruženje u Zadru, na čelu s neumornim dr. Šandorom Lovrićem te poslalo novi potanko razrađeni elaborat. U njemu se u 11 točaka posebno navode sva oštećenja i pogrešni sanacijski radovi koji su Zadar dosad zadesili, a nakon opširnog obrazloženja predlažu se u 18 točaka radovi kojima bi trebalo ispravno sanirati postojeće katastrofalno stanje.

Treća molba za pomoć i podršku stigla je od "Društva Šibenčana i prijatelja Šibenika u Zagrebu" koji izražavaju svoje neslaganje s odlukom Vlade Republike Hrvatske o radovima u vodotoku rijeke Krke (u području Nacionalnog parka Krka) u svrhu gradnje vodovoda od korita rijeke do šibenskog mosta, čime bi se upropastilo jedinstvene prirodne fenomene ove svjetski poznate rijeke. Zahtijevaju da se stručno i argumentirano istraže alternativne mogućnosti s pravovremenim izvješćem za javnost kako bi se izbjegli svi eventualni nesporazumi.

Sva ta tri slučaja vezana su za vitalne interese tamošnjeg stanovništva - i sada i u budućnosti. Znanstveni savjet za zaštitu prirode nastojat će svu tu kompleksnu problematiku svestrano interdisciplinarno proučiti te jasno i znanstveno korektno iznijeti sve argumente *pro* i *contra*, no odgovornost za odluke Savjet, naravno, ne može preuzeti. Tu moraju preuzeti političke vlasti na osnovi demokratskog izjašnjavanja stanovništva koje mora biti pravovremeno ispravno informirano o stvarnom stanju stvari kako bi se moglo odlučiti za jedno ili drugo - u većini slučajeva, nažalost samo za Skilu ili Haribdu!...

Na razmišljanja kako bi trebalo izaći iz ovakve "pat-pozicije" može nas uputiti tabela koja prikazuje kako današnji tzv. civilizirani svijet koristi pitku vodu. Iz nje je, naime, vidljivo da on troši 1% za piće, 5% za kuhinju dok od preostalih 94% koristi 49% za pranje, a 45% za ispiranje zahodskih uređaja. Zar nije jasno kao na dlanu da svijet može riješiti pitanje pomanjkanja pitke vode - sada svjetski problem br.1 - samo tako da promijeni svoje loše navike te ograniči potrošnju pitke vode samo na upotrebu za piće, kuhanje i dio osobne higijene, dok za ispiranje zahodskih naprava, pranja podova, ulica, automobila itd. koristi nepitku vodu (uz eventualni dodatak dopuštenih kemijskih sredstava).

U Hrvatskoj je ljepota naše relativno još donekle sačuvane prirode naš jedini "kapital" za našu budućnost. Od zlih iskustava zapadnog svijeta trebali bismo naučiti da smijemo živjeti samo od "kamata" tog "kapitala" (od prirasta šuma, priroda poljoprivrednog tla itd.), a ne od njegovoga upropaštavanja, ako ne želimo do kraja uništiti izvore života svome vlastitom potomstvu.

Stoga je neophodno potrebno da u osnovi promijenimo način svog razmišljanja i da se zato nikako ne povodimo po tuđim uzorima - jer su nam upravo oni dokazali da to vodi u gotovu propast! - već da krenemo u budućnost na temelju novih znanstvenih spoznaja kod čega se trebamo osloniti prije svega na svoj zdravi razum i - dakako - na svoje poštenje.

ZNANSTVENI SAVJET ZA TURIZAM

Plan djelovanja koji je postavio Znanstveni savjet za turizam za 1994. godinu nije u potpunosti realiziran, iako je bilo mnogo kontakata i pojedinačnih nastupa njegovih članova. Razloga je bilo

više, od onih sasvim subjektivne prirode (relativno slaba zainteresiranost članova za zajednički rad), do objektivnih teškoća (pomanjkanja novca za rad).

U godini 1994. planirano je predstavljanje monografije "Povijest turizma Zagreba" u povodu 900. obljetnice grada Zagreba. I uz doista velike napore nije bilo moguće osigurati na vrijeme dovoljno novca za financiranje tiskanja monografije, a bilo je i teškoća oko pronalaženja odgovarajućeg nakladnika. Kad su napokon svladane te teškoće, ostalo je suviše malo vremena da se monografija tiska do kraja godine, pa će se - prema sadašnjem stanju tiskarskih poslova - monografija objaviti početkom 1995.

Kako je uz objavljivanje monografije bila planirana i godišnja skupština Savjeta, to je ostalo da se i taj redoviti sastanak članova Savjeta održi početkom godine 1995. Ponovno se pokazalo da je rad Savjeta teško zamisliv bez novca, jer velik dio članova pripada organizacijama (institutima, fakultetima) koje jednostavno nemaju novaca da pokriju troškove odlaska svojih članova Znanstvenog savjeta za turizam na neku sjednicu ili skup u Zagreb ili u neko drugo središte. S druge strane, još uvijek je otežan dolazak članova Savjeta iz Dalmacije zbog poznatih prometnih teškoća. Upravo to su bili razlozi koji su naveli Izvršni odbor da u pismu potakne članove Savjeta da predlože takve oblike zajedničkog djelovanja koji bi isključili ili sveli na minimum putovanja i iz toga proizlazeće troškove. Među dobivenim prijedlozima, čini se, da je najkorisniji bio onaj koji se zalaže za pronalaženje jedne veće znanstvene teme u razradi koje bi mogli sudjelovati svi članovi iz svojih prebivališta.

Tijekom godine obavljeno je nekoliko razgovora na tu temu, s dosta velikom dozom vjerojatnosti da bi takva znanstvena tema mogla kao zajednički projekt započeti 1995. godine (i trajati 4-5 godina). Zadaće koje su s time u svezi postavljene planom nisu se mogle realizirati jer u ovoj godini Ministarstvo znanosti nije više primalo nove projekte.

Članovi Savjeta sudjelovali su na Akademijinom projektu "Hrvatska" a zajednički pripremljen tekst u konačnoj redakciji prof. dr. Borisa Vukonića, objavljen je kao prilog Savjeta u Akademijinoj publikaciji pod naslovom "Hrvatski turizam: pogled u budućnost". Iako su svi prilozi bili opsegom ograničeni, ipak je sažeto iznesena osnovna hrvatska razvojna turistička problematika, s jasno naznačenim idejama o pravcima tog razvoja na kraći i duži rok. To je već drugi put da se takav zajednički stav članova Savjeta o hrvatskom turizmu javno pojavljuje, ali je prvi put da se takav sadržaj nalazi inkorporiran u stavove Akademije o razvoju Hrvatske.

Nastavljena je suradnja s Razredom za likovne umjetnosti na dovršenju projekta "Analiza i smjernice arhitektonsko-prostornih koncepcija u turizmu na tlu Hrvatske", koji će u sažetom obliku biti publiciran 1995. Osim toga nastavljena je i suradnja sa Znanstvenim savjetom za pomorstvo koja bi se trebala posebno ojačati zajedničkom organizacijom međunarodnog znanstvenog skupa o mogućnostima većeg aktiviranja jadranskog podmorja u turistički razvoj Hrvatske i općenito razvijanje takvog turizma na jadranskom području koji poštuje i čuva ambijent, kulturno i povijesno nasljeđe, drugim riječima razumnog, odgovornog i održivog turizma.

SAVJET ZA ENERGETIKU

Znanstveni savjet za energetiku tijekom 1994. godine održao je dvije sjednice.

Na prvoj sjednici Znanstvenog savjeta prezentiran je članak "Problemi razvoja energetike Republike Hrvatske" koji je pripremio predsjednik Znanstvenog savjeta za Akademijin projekt

"Hrvatska" (Prilozi za strategiju razvoja). Na Znanstvenom savjetu usvojen je prijedlog teksta, nakon čega je tekst upućen koordinatoru projekta.

Budući da je tekst objavljen, to će se u ovom izvješću navesti samo temeljne postavke:

1. Uvod (Značenje i potreba strategije energetskog razvoja).

2. Današnje stanje (Nepovoljna struktura potrošnje energije, smanjena proizvodnja i potrošnja oblika energije zbog ratnih razaranja, direktne i indirektne štete na energetskim postrojenjima izazvane ratom).

3. Budući razvoj energetskog sustava (Obnova i povezivanje porušenog energetskog sustava, rješavanje pozicije energetskih objekata izgrađenih sredstvima Republike Hrvatske u drugim državama - Bosni i Hercegovini i Srbiji. Potrebna izgradnja novih izvora energije.).

Na drugoj sjednici Znanstvenog savjeta za energetiku održanoj u prostorijama Gradske plinare Zagreb raspravljalo se o ulozi prirodnog plina u energetici Republike Hrvatske.

O značenju plina u energetskoj strategiji Hrvatske detaljno je govorio predsjednik Savjeta prof. dr. Božo Udovičić.

Tom prigodom osvrnuo se na razvitak ukupne energetike, te udio u ulogu plina u zadovoljenju energetskih potreba. Zatim je naglašena uloga plina u neposrednoj budućnosti Republike Hrvatske uz pripomenu da bi se plin trebao koristiti bez pretvorbi uz traženje novih oblika potrošnje. U izlaganju se prof. Udovičić osvrnuo na probleme velikih oscilacija u potrošnji plina, skladištenju plina, tarifa za potrošnju plina, kao i na mogućnosti proizvodnje domaćih i potrebe za uvoznim plinom. Na kraju izlaganja naglašena je potreba za smišljenom, organiziranom i dobro vođenom plinifikacijom na području naše države.

Drugi uvodničar na sjednici Znanstvenog savjeta bio je prof. dr. Miljenko Šunić. On je sudionike Savjeta upoznao s novim mogućnostima primjene i korištenja plina u energetici. Dosad je prirodni plin u energetici uglavnom korišten za dobivanje topline. Međutim, nove tehnologije i novi zahtjevi za sve većim količinama prirodnih oblika energije doveli su do novih područja korištenja prirodnog plina.

U svom izlaganju dr. Šunić opisao je nove mogućnosti u potrošnji plina: a) za klimatizaciju, b) u prometu, c) za gorive ćelije, te dao kratki presjek i mogućnosti takve primjene u nas. Osim energetsko-gospodarskih analiza i usporedbi dr. Šunić je naveo i konkretne pokusne primjene (klimatizacija u Gradskoj plinari, te gradnja prve suvremene punionice automobila plinom na prostorima Gradske plinare).

Nakon izlaganja vodila se vrlo konstruktivna i sadržajna rasprava. Savjet nije donosio nikakve zaključke osim preporuke da bi takve informacije trebalo podastrijeti državi i javnosti. Bilo bi poželjno kada bi se to moglo učiniti putem najmoćnijeg medija - TV, zatim tiska i stručnih publikacija.

Nakon rasprave sudionici sjednice Savjeta posjetili su Dispečerski centar Gradske plinare, gdje im je prezentiran rad i mogućnosti rada Centra.

ZNANSTVENI SAVJET ZA POLJOPRIVREDU I ŠUMARSTVO

Izvršni odbor Znanstvenog savjeta za poljoprivredu i šumarstvo održao je u 1994. godini nekoliko sastanaka dok su se članovi sekcija sastajali prema potrebi.

Težište rada Savjeta stavljeno je na organizaciju dva znanstvena skupa:

1. "Privatne šume u Hrvatskoj u ozračju rezolucija Helsinške konferencije o zaštiti i očuvanju europskih šuma". Taj znanstveni skup održan je 15. lipnja u palači Akademije. Bilo je šest priopćenja o navedenoj problematici. Tiskan je i zbornik radova. Savjetovanju je prisustvovalo oko 100 stručnjaka i znanstvenih radnika.

2. "Poljoprivreda i proizvodnja hrane u novom europskom okruženju". Znanstveni skup održan je 15. i 16. prosinca. Od strane programskog odbora znanstvenog skupa prihvaćeno je 28 referata.

Savjet je kao suorganizator sudjelovao u radu 2. hrvatskog kongresa prehrambenih tehnologa, biotehnologa i nutricionista. Kongres je imao međunarodni karakter budući da je u njemu sudjelovalo i više znanstvenika iz inozemstva. Kongres je održan u Zagrebu od 15. do 17. lipnja.

Savjet je organizirao kod svojih članova izradu referata o poljoprivredi, šumarstvu i drvnoj industriji za ediciju: Hrvatska - prilozi za strategiju razvoja.

Izvršni odbor organizirao je posjet ministru znanosti i tehnologije prof. dr. B. Jerenu. Delegacija je naišla na punu spremnost za suradnju.

ZNANSTVENI SAVJET ZA TEHNOLOŠKI RAZVOJ

Znanstveni savjet za tehnološki razvoj utemeljen je 29. lipnja 1993. godine te su u toj godini na inicijalnom sastanku, konstituirajućem sastanku Savjeta, prvom i drugom sastanku Izvršnog odbora usklađeni osnovni stavovi o konceptu tehnološkog razvoja Hrvatske (V. Brgo: Inicijalni sastanak za tehnološki razvoj Hrvatske 27. 5. 1993., Vjesnik Akademije br. 3-4/1994. i V. Bego: Izvješće o radu Znanstvenog savjeta za tehnološki razvoj na Izvanrednoj skupštini HAZU 28. 10. 1993.) koje ćemo ovdje iznijeti u sažetom obliku:

a) - Buduća hrvatska strategija mora uzeti u obzir pučka očekivanja i težnju da se u Hrvatskoj živi slično životu u zapadnoeuropskim zemljama. Pri tome bi svako strogo shematiziranje budućeg razvoja moglo voditi istim posljedicama kao nekadašnja planska privreda. Brži tehnološki razvoj Hrvatske, treba poglavito poticati odgovarajućom poreznom, monetarnom i carinskom politikom koja ne smije bitno odudarati od zapadnoeuropske.

b) - Stjecajem okolnosti Hrvatska je ostala ekološki relativno nezagađena. Čuvanje tog kapitala osnovni je zahtjev na buduće tehnologije.

c) - Strateški je važno difuzno naseljavanje hrvatskog teritorija. Tehnologija mora omogućiti decentraliziranost proizvodnje oslanjajući se na moderna informatička rješenja i brze komunikacije.

d) - Potrebne su značajne promjene u programskim sadržajima u školskim ustanovama. Potreban je veći udio opismenjavanja populacije u znanstvenom, tehnološkom i informatičkom aspektu.

e) - Financiranje svih grana znanosti koje se pojavljuju na sveučilištima i institutima treba optimalno prilagoditi veličini naše zemlje i njenim financijskim mogućnostima. Tu će se moći podržati na svjetskoj razini samo manji broj prodora koje su pojedinci ostvarili osobnim uspjesima.

f) - Nema uspješnog transfera znanja ni tehnologije bez osposobljenih vlastitih kadrova i trajnog ulaganja u vlastiti razvoj. Uz već spomenutu potrebu poticanja takve politike u proizvodnim poduzećima, nužna je i financijska potpora razvoju suvremenih poslovnih, inovacijskih i tehnoloških centara, u kojima na osnovi privatne inicijative poduzetnika nastaju nova poduzeća.

Već se u 1993. godini znatan dio djelatnosti Savjeta odnosio na neka važna područja tehnike koja dosad nisu bila zastupljena u članstvu Akademije ni u pojedinim savjetima. Takva djelatnost Savjeta nastavljena je u 1994. godini.

Tako je na trećem sastanku Izvršnog odbora održanom 19. siječnja razmatrana studija prof. dr. Hrvoja Babića: "O utjecaju visokoškolskog obrazovanja na tehnološki razvoj" (objavljena u Vjesniku Akademije, br. 3-4/1994., 115-119) koja je u raspravi nadopunjena mišljenjima gotovo svih članova Izvršnog odbora u nastojanju da se znanstveni potencijal visokoškolskih ustanova što više usmjeri prema potrebama privrede.

Na istom sastanku Izvršnog odbora razmatrana je i studija prof. dr. Božidara Liščića: "Uloga i značaj tehnoloških centara".

Na četvrtom sastanku Izvršnog odbora održanom 9. 3. 1994. godine nastavljena je rasprava o studiji prof. dr. B. Liščića kao i o studiji "Končar - tehnološki park" te je u raspravi podržana potreba o osnivanju takvih centara ili parkova koji mogu biti značajna podrška u tehnološkom razvoju naročito malih poduzeća.

Na istom sastanku imenovana je uža skupina za pripremu priloga u Akademijinom projektu "Hrvatska" u sastavu: prof. dr. M. Furić, akademik D. Fleš, akademik B. Kamenar, prof. dr. S. Jecić, prof. dr. T. Kelemen i prof. dr. D. Kalođera koja je sastavila prilog "Strategija znanstveno-tehnološkog razvoja" objavljen u posebnom radu Akademije "Hrvatska - strategija razvoja", Zagreb 1994, 75-80. U prosincu održan je peti sastanak Izvršnog odbora i drugi sastanak Savjeta za tehnološki razvoj.

Napomenimo da se rad Izvršnog odbora i navedene skupine temeljio na studijama i prilozima koje su izradili pojedini njegovi članovi, većinom samoinicijativno, što je bitno pridonijelo djelotvornosti i razini rada na skupnim sastancima. Tako su, osim već spomenutih izrađene slijedeće studije i prilozi: M. Furić, Obrisi globalne hrvatske strategije; U. Peruško, Neke odrednice za znanstvenu i tehnološku politiku Hrvatske; S. Jecić, Neki prijedlozi za rad Savjeta za tehnološki razvoj; V. Krstelj, Sustavno osiguranje kvalitete i unapređenje kvalitete tehničkim sredstvima; Z. Winkler, Prijedlozi za program djelatnosti Znanstvenog savjeta za tehnološki razvoj; I. Čatić, Prijedlog razina rada Savjeta za tehnološki razvoj; I. Čatić i D. Taboršak, Perspektive proizvodne tehnike; I. Čatić, Inženjeri u piramidi duha; T. Šurina, Tehnološki centri - povezivanje znanosti i industrije; I. Čatić, V. Krstelj, B. Liščić, T. Šurina i D. Taboršak, Proizvodna tehnika u budućem razvoju Hrvatske; E. Šehović, Telekomunikacije u Hrvatskoj.

SAVJET ZA KAZALIŠTE, FILM, TELEVIZIJU I RADIO

Savjet je održao 4 sjednice na kojima je raspravljao o djelatnosti. Budući da je Savjet konstituiran tek krajem 1993. godine valjalo je odrediti bitne zadaće djelovanja. Savjet je svoju aktivnost pretežito usmjerio prema projektu Hrvatska - strategija razvoja, što je i objelodanjeno u posebnom izdanju Akademije, str. 81-85. U toj projekciji posebno su istaknuti stručnoznanstveni i istraživački poslovi iz filmologije i filmografije te radiofonije, budući da je Savjet smatrao kako u nedostatku nacionalnoga instituta za film težište svoga znanstvenoga djelovanja mora posvetiti tim medijskim disciplinama.

U okviru svoje djelatnosti Savjet je stručno recenzirao i dao suglasnost za objavljivanje knjige dr. Marka Sapunara "Radio - jučer, danas, sutra", djela koje prvo u Republici Hrvatskoj tretira elektronske medije i raščlambu programa u pojedinim sustavima vlasti. Knjiga je tiskana u izdanju Akademije - Zavod za znanstveni rad Varaždin i ovog Savjeta, obasiže 180 stranica, Zagreb - Varaždin 1994.

MUZEJSKO-GALERIJSKE JEDINICE AKADEMIJE

GLIPTOTEKA U ZAGREBU

Organizacija jedinice

Gliptoteka Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti specifična je muzejska ustanova. Svoj rad Gliptoteka temelji na Zakonu o muzejskoj djelatnosti. Gliptoteku vodi upraviteljica *Mirjana Sakač* uz ove djelatnike: dva muzejska savjetnika, dva viša kustosa, jednog muzejskog tehničara, dva preparatora, stolara, jednog tehničkog pomoćnika, tri spremačice i domara.

U Gliptoteci su tijekom godine bile otvorene za javnost slijedeće zbirke: zbirka antičke skulpture, zbirka povijesnih spomenika Hrvatske, zbirka stećaka i zbirka skulptura XIX. i XX. stoljeća.

Znanstvenoistraživački i stručni rad

Sustavno je obrađen i valoriziran opus kipara Ivana Kožarića u okviru Petog trijenala hrvatskog kiparstva (Lida Roje Depolo).

Nastavljen istraživački rad na spomeničkoj građi grada Zagreba, te završni rad na monografskoj obradi kipara Frane Kršinića (Božena Kličinović).

Rad u arhivima Numizmatičke zbirke - unošenje novih podataka. Obrada hrvatskog kiparstva do 1950. za izložbu "Kroatische Moderne Bildhauerkunst bis 1950", Wilhelm Lehmbruck Museum, Duisburg, 1994, 11-17. Tekst za Zbornik posvećen dr. Antunu Baueru u izdanju Muzejskog dokumentacijskog centra, Zagreb, pod naslovom "Dr. Antun Bauer kao osnivač Gliptoteke HAZU" (Vesna Mažuran Subotić).

Izložbena djelatnost

Gliptoteka je organizator izložbe "Petog trijenala hrvatskog kiparstva", manifestacije koja je u kontinuitetu trijenalnog održavanja ponajbolji pokazatelj cjelokupne suvremene kiparske produkcije u Hrvatskoj. Manifestacija je održana u izložbenim prostorima i vrtu Gliptoteke u vremenu od 6. rujna do 30. listopada o.g. Na natjecanju za sudjelovanje na Petom trijenalu pozvani su svi hrvatski kipari, a konačnu odluku o prijavljenim djelima donio je Ocjenjivački sud, koji je prihvatio djela 81 autora.

Tradicionalnu Veliku nagradu trijenala Ocjenjivački je sud dodijelio kiparu Petru Barišiću, tri jednakovrijedne nagrade dodijeljene su umjetnicima Josipu Diminiću, Antunu Babiću i Danijelu Kovaču.

Likovni postav Petog trijenala: Božena Kličinović i Lida Roje Depolo.

U povodu te izložbe tiskan je katalog, 144 str., 77 c/b fotografija; pet fotografija u boji; tekstovi predgovora Vladimir Maleković, Božena Kličinović, Lida Roje Depolo. Dokumentacija Vesna Mažuran Subotić; tajnik trijenala Vesna Mažuran Subotić.

U okviru Petog trijenala hrvatskog kiparstva priređene su tri izložbe:

Izložba Ivana Kožarića organizirana je kao sažeta retrospektiva prvonagrađenom umjetniku Četvrtog trijenala hrvatskog kiparstva. Odabir radova, predgovor, kataloški podaci, likovni postav - Lida Roje Depolo. Katalog: 20 kartica teksta, c/b fotografije, jedna fotografija u boji (str. 99-117).

Izložba "Skice i modeli za spomenik dr. Anti Starčeviću s natječaja 1941/42.". Odabir radova, predgovor, kataloški podaci, likovni postav - Božena Kličinović, str. kataloga 118-124.

Izložba poprsja hrvatskih velikana sa Zrinskog i Strossmayerovog trga u Zagrebu. Predgovor, kataloški podaci, c/b fotografije, str. 125-136. Autor izložbe - Božena Kličinović.

U Zagrebačkoj banci priređena je izložba "Zagreb na medalji" u povodu 900. obljetnice grada Zagreba, od 29. 9. do 29. 10. Autor izložbe (predgovor, odabir radova i stručna obrada) Vesna Mažuran Subotić.

U Galeriji "Sveta Hrvatska" Privredna banka Zagreb, priređena je izložba "Medaljerstvo Ive Kerdića", u trajanju od 28. listopada do 15. studenog. Autor izložbe Vesna Mažuran Subotić.

U Galeriji Zračne luke Zagreb priređena je izložba "Odjeci simbolizma u hrvatskom kiparstvu i slikarstvu" iz zbirke Gliptoteke i Josipa Kovačića. Izložba je bila otvorena od 2. lipnja do 30. rujna. Autor kiparskog dijela izložbe (odabir i predgovor) Lida Roje Depolo, a slikarskog Stanko Špoljarić. Na izložbi je bilo izloženo 30 skulptura i 70 slika i crteža. Katalog 48 stranica, 96 c/b fotografija, pet fotografija u boji.

U muzeju Mimara priređena je izložba crteža i akvarela Vanje Radauša (donacija dr. J. Ribarić-Radauš društvu "Dubrovačko primorje" za obnovu). Izložba je bila otvorena od 22. lipnja do 10. srpnja, predgovor kataloga Lida Roje Depolo. Likovni postav Mirjana Sakač. Katalog 24 str., 10 fotografija u boji, prijevod predgovora na engleski i njemački.

U Hrvatskom vojnom učilištu "Petar Zrinski" organizirana je izložba pod naslovom "Starohrvatski reljefi baština u znakovlju"; dio izložbe iz fundusa Gliptoteke. Izložba je bila otvorena od 6. svibnja do 30. listopada. Suradnja na izložbi - Mirjana Sakač.

U Gradskom muzeju u Bjelovaru u povodu 120. obljetnice grada Bjelovara organizirana je izložba iz fundusa Gliptoteke pod naslovom "Od pletera Dalmacije do fresaka Istre". Izložba je priređena u prostorijama Muzeja, popraćena plakatom i katalogom, otvorena 10. prosinca. Autor teksta predgovora i postava izložbe Mirjana Sakač.

U izložbenom prostoru Gliptoteke priređena je izložba unikatnog tkanja i namještaja umjetnice Vesne Pleše. Izložba otvorena od 16. do 28. prosinca. Suradnja na izložbi i dio teksta predgovora kataloga Mirjana Sakač.

Muzejska djelatnost

Suradnja sa zagrebačkom nadbiskupijom glede otvaranja nadbiskupske galerije, zatim s Gradskim zavodom za zaštitu spomenika kulture u svezi zaštite bista hrvatskih velikana koje se nalaze na Trgu Nikole Šubića Zrinskog, sudjelovanje u nizu konzultacija kao član Komisije za spomenike grada Zagreba; informacije i razgovori s predstavnicima javnog priopćavanja u povodu raznih akcija (Božena Kličinović).

Predavanje o radu i djelu Ive Kerdića (1881. - 1953.) u Družbi "Braće hrvatskog zmaja", Kamenita vrata, 9. ožujka 1994. Predavači: dr. Ivan Mirnik i prof. Lida Roje Depolo.

Emisija iz kulture "Ekran bez okvira", I. program HTV, 13. siječnja 1994. Prilog o izložbi Ive Kerdića u Gliptoteci. O Kerdiću govorili Lida Roje Depolo i Vesna Mažuran Subotić.

Emisija iz kulture "Kulturni krajolik", I. program HTV, 21. rujna 1994. Prilog o izložbi "Peti trijenale hrvatskog kiparstva". O koncepciji trijenala i izložbi Ivana Kožarića govorila Lida Roje Depolo.

O "Petom trijenalu hrvatskog kiparstva", razgovor za radio (Radio Sljeme, Drugi program, Radio 101) dali Božena Kličinović, Lida Roje Depolo, Vesna Mažuran Subotić i Mirjana Sakač.

Proslavi u povodu 150. obljetnice "Zore Dalmatinske" priključila se Gliptoteka svojom donacijom sa tri odljeva glagoljskih natpisa s područja Zadra.

Nastavljen rad na kartoteci i popunjavanju bibliografskih podataka iz područja skulpture za sve zbirke (B. Kličinović, L. Roje Depolo, V. Mažuran Subotić i M. Sakač).

Redovito su održavani kontakti s drugim muzejskim i kulturnim institucijama, te školama u obliku stručnih vođenja kroz zbirke Gliptoteke, kao i kontakti sa svim sredstvima javnog priopćavanja. Tijekom godine stručnjaci Gliptoteke obavljali su ekspertize kiparskih djela.

Prema programu u svrhu zaštite umjetnina nastavljeno je lijevanje skulptura u broncu iz fundusa Gliptoteke. Odliveno je 15 skulptura i 11 medalja i plaketa slijedećih umjetnika: I. Rendića, F. Cote, D. Penića, I. Lozice, B. Deškovića, Palavicinija, R. Frangeša, R. Valdeca, V. Braniša, M. Wooda, H. Ferića, M. Matijevića.

Otkupljena je skulptura "Portret gđe Đurđe Dujmović" autora I. Kerdića.

Otkupljena je zbirka športskih medalja raznih autora, 21 primjerak.

Autor Ž. Janeš poklonio je Gliptoteci 17 medalja.

Dalibor Brozović iz svoje zbirke poklonio je Gliptoteci 6 medalja, rad akademskog kipara Ive Kerdića.

Hrvatsko veleposlanstvo u Parizu poklonilo je Gliptoteci medalju francuske umjetnice T. Dufresne.

Gliptoteku je u godini 1994. posjetilo 5725 posjetitelja.

Restauratorska i stolarska radionica

Stručni djelatnici radionice obavljali su sve potrebne radove za navedene izložbe; uređenje skulptura, kao i tehničku pomoć kod postave izložbi. Za Peti trijenale hrvatskog kiparstva obavljali su poslove primanja umjetnina, kao i sve poslove tehničke naravi. Izrada negativa i pozitiva poprsja boginje Atene iz fundusa antičke zbirke Gliptoteke za Klasičnu gimnaziju u Zagrebu.

Izrada dviju Baščanskih ploča za Ministarstvo vanjskih poslova Republike Hrvatske i za izložbu u Gradskom muzeju u Bjelovaru.

Uređenje izložaka za izložbu u Galeriji Zračne luke Zagreb i za izložbu muzeja u Bjelovaru (retuširanje, obnova patine).

Radionica je isto tako obavljala sve poslove kod preuzimanja i pohrane skulptura, kao i stručno tehničke poslove na održavanju izložaka u izložbenim dvoranama.

Stolarska radionica obavljala je sve potrebne poslove na opremi (postamenti, vitrine) održanih izložbi. Održavanje inventara Gliptoteke Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

KABINET GRAFIKE U ZAGREBU

Program rada za 1994. godinu sadržavao je sve redovite i već poznate aktivnosti Kabineta grafike Hrvatske akademije ali i jednu važnu novinu - samofinanciranje djela aktivnosti koje bi osigurale proširenje djelatnosti. Taj financijski plan je skoro u cjelosti realiziran o čemu će biti govora u ovom izvještaju dok je plan izložbenih aktivnosti reduciran samo na one izložbe koje je financiralo Ministarstvo kulture i Sekretarijat za kulturu grada Zagreba.

Prateći plan rada za 1994. godinu izvještaj će sadržavati: realizaciju izložbi; realizaciju izdanja; realizaciju investicija; prikaz rada na zaštiti; rad na fundusu Kabineta grafike; izvještaj o međumuzejskoj suradnji.

Od šest predloženih izložbi realizirane su četiri uz napomenu da je izložba grafika Dubravke Babić prateća izložba bijenalu grafike.

U Zagrebu očima grafičara - izložba u povodu 900. obljetnice zagrebačke biskupije i prvog pisanog spomena Zagreba održala se u travnju. Predgovor je napisala mr. Slavica Marković i mr. Mirna Abaffy, koncepcija izložbe mr. Slavica Marković i mr. Mirna Abaffy, suradnik na području plakata mr. Predrag Haramija. Postav mr. Mirna Abaffy i mr. Predrag Haramija.

Prigodom otvorenja izložbe predstavljene su dvije mape bakropisa na temu Zagreb Mencija Cl. Crnčića i Branka Šenoe.

18. zagrebačka izložba grafike održala se tijekom svibnja i lipnja u prostorima Umjetničkog paviljona koji se za te velike priredbe u posljednjih nekoliko godina redovito koristi, dok se u prostorima Kabineta grafike održala samostalna izložba grafika Dubravke Babić. Kako je ta izložba međunarodna u goste je pozvana selekcija mlađe generacije austrijskih grafičara po odabiru prof. Wilfrieda Skrainera iz Graza. Tu suradnju materijalno je pomogao Austrijski kulturni institut u Zagrebu.

Koncepcija i koordinacija izložbe mr. Slavica Marković, kataloška obrada mr. Predrag Haramija. Suradnici na katalogu dr. Reiner Fuchs, Christine Grunding, Annemarie Happe, mr. Gunther Holler-Shuster, Harold Jurkovič i Christine Wassermann.

Članovi Odbora za izbor radova: mr. Nela Schmidihen, dr. Tonko Maroević, Feđa Vukić, Stanko Špoljarić, mr. Predrag Haramija i mr. Slavica Marković.

Članovi Odbora za nagrade: mr. Božo Biškupić, Vladimir Maleković, mr. Nela Schmidihen, Tugomir Lukšić i mr. Slavica Marković.

Podijeljeno je sedam nagrada i nagrada "Tomislav Krizman" Herbertu Brandlu za najbolje ostvarenje austrijske selekcije. Dodijeljena su i tri posebna priznanja Odbora za nagrade mladim umjetnicima.

Prateća izložba 18. zagrebačke izložbe grafike bila je samostalna izložba grafike Dubravke Babić dobitnice premije na prethodnoj 17. zagrebačkoj izložbi grafike.

Izložba je predstavljala desetogodišnji presjek djelovanja i grafičkoga rada važne predstavnice hrvatske suvremene grafike.

Majstori hrvatskog plakata - Sergije Glumac i Pavao Gavranić je izložba kojom se započinje predstavljanje važnih predstavnika hrvatskoga plakata i njihovih ostvarenja od početka ovog stoljeća do naših dana.

Autor izložbe i kataloga je mr. Predrag Haramija, a urednica kataloga mr. Slavica Marković.

U javnosti (radio, TV i dnevni tisak) izložba je dobila vrlo visoke ocjene i uz to poticaj da institucije poput Kabineta grafike trebaju izdvajati vrijedne cjeline iz svojega fundusa češće nego dosad.

Izdanja

Objelodanjena su četiri kataloga, tri plakata i četiri pozivnice uz izložbe, zatim dvije grafičke mape: Zagreb očima grafičara (katalog, plakat, pozivnica); 18. zagrebačka izložba grafike (katalog, plakat, pozivnica, nagrada "Tomislav Krizman"); Dubravko Babić (plakat, katalog); Majstori hrvatskog plakata - Sergije Glumac, Pavao Gavranić (katalog, pozivnica); Mapa Zagreb Mencija Cl. Crnčića - kalkografski otisci u nakladi od 30 primjeraka; Mapa Zagreb Branka Šenoe - kalkografski otisci u nakladi od 30 primjeraka.

Realizacija investicija

Tijekom godine ostvaren je vlastiti prihod od prodaje mapa Zagreb Mencija Cl. Crnčića i Branka Šenoe. Uplaćena je grafička preša i planira se uređenje kalkografske radionice.

Preostala sredstva od prodaje mapa iskoristit će se prema planu za kupovinu ladičara, koji će upotpuniti opremu spremišta, te nabavu kompjutora.

Rad na zaštiti

Uz tjedne i dvotjedne kontrole vlage u spremištu, pregled pospremljene građe, rad na zaštiti sastojao se od nekoliko restauratorskih zahvata. Restaurirano je 12 bakropisa J. Duveta iz Valvasorove zbirke nadbiskupije zagrebačke za izložbu Sveti trag i Kukuljevićeva zbirka koja se sastoji od 192 lista.

Rad na fundusu

Svaki je kustos četvrtinu ukupnoga vremena predviđenoga za rad u Kabinetu grafike koristio za rad na vlastitoj zbirci.

Mr. Mirna Abaffy radila je dio vremena na Valvasorovoj zbirci (obrada bakroreza J. Duveta i bakropisa J. Umbacha) za naručene projekte: Sveti trag i samostalna izložba bakropisa J. Umbacha.

Mr. Predrag Haramija uz poslove oko pripremanja izložbi prikupio je veliku količinu plakata, skica, crteža P. Gavranovića (oko 300 inventarnih brojeva) i 128 različitih novih plakata. Razvrstao je 432 plakata po tematskim mapama.

Marija Kršinić inventirala je 200 listova iz ostavštine Sergija Glumca, 216 listova (crteža) iz ostavštine gospođe Berte Postružnik, udovice pokojnog slikara Otona Postružnika. 21 svezak bibliografskog izdanja Hrvatska 1991. sa 42 originalne grafike raznih autora, mapu "Kronika nevolje" Ivana Lackovića Croate (12 listova).

Kabinet grafike otkupio je 18 grafika raznih autora i 12 crteža Zdenka Gradiša koje je inventirala Marija Kršinić. Kataloški je obradila 15 listova Tomislava Krizmana, Marijana Detonija i Vanje

Radauša koje je Strossmayerova galerija predala Kabinetu grafike. Pregledala je oko 200 originalnih bakrenih, linoleum-ploča raznih autora od kojih je izdvojila 20 radi hitne zaštite.

Međumuzejska suradnja

Sudjelovanje na simploziju Vijeća Europe u Londonu na temu "Art and Power" na kojemu je sa svojim referatom nastupio mr. Predrag Haramija.

Suradnja s Austrijskim kulturnim institutom u Zagrebu i Galerijom suvremene umjetnosti u Grazu na koncepciji 18. zagrebačke izložbe grafike - segment Zemlja-gost (mr. Predrag Haramija).

Mr. Slavica Marković bila je selektor za Hrvatsku na 3. Grand prix Alpe Adria risbe u Međunarodnom grafičnom likovnom centru u Ljubljani. Izvršen je izbor autora i napisan predgovor za katalog. Katalošku obradu načinila je mr. Mirna Abaffy.

Mr. Mirna Abaffy pripremila je izložbu J. Duveta u sklopu muzeološkog projekta "Sveti trag", te referat za znanstveni skup u povodu 900. obljetnice zagrebačke biskupije i prvog pisanog spomena grada Zagreba.

Dio međumuzejske suradnje nije bio planiran, ali je zato vrlo uspješno realiziran.

STROSSMAYEROVA GALERIJA STARIH MAJSTORA

Organizacija jedinice

Tijekom godine Strossmayerovu galeriju su sporazumno napustila dva kustosa. Na jedno je upražnjeno mjesto primljena Sanja Cvetnić, a za drugo očekujemo popunjenje poslije raspisanog natječaja. Voditelj knjižnice i administracije bio je Borivoj Popovčak, a poslove muzejskog tehničara obavljao je Dean Benz. Dužnost upravitelja obavljao je *Đuro Vanđura*.

Stručna djelatnost

Stalni postav

Tijekom godine načinjen je projekt stalnog postava Strossmayerove galerije starih majstora. Projekt čini analiza fundusa i svih dosadašnjih koncepata stalnih izložaba, iz čega proizlazi prijedlog novog razmještaja slika po dvoranama. Projekt računa s cjelokupnom stručnom djelatnošću oko umjetnina u stalnom postavu i spremištu, a završava mišljenjima o tehničkim poboljšanjima prezentacije umjetnina u izložbenim dvoranama, atriju i studijskom spremištu.

Inventura

Obavljena je tijekom godine inventura kompletnog fundusa Strossmayerove galerije, s preciziranjem smještaja svake umjetnine i sa zamjenom inventarskih brojeva. Načinjeni su popisi svih zbirki u sastavu Galerije, a komisija (Sanja Cvetnić, Borivoj Popovčak, Đuro Vanđura, uz pomoć Deana Benca) je počela raditi na Zbirci Auer. U kući gospođe Matilde Auer evidentirano je zatečeno stanje, a o manjku je obaviještena policijska stanica Centar. Identična je prijava napravljena i za šest slika iz Zbirke Šulentić, koje nismo primili prošle godine preuzimajući Zbirku s Naumovca. Situacija je oko Zbirke Auer neizvjesna poslije smrti darovateljice 18. svibnja 1994. godine i pojave nepoznatih nasljednika na ostavinskoj raspravi. Zbirka Csikos je iseljena iz stana u Martićevoj ulici, budući da je u prostor sa slikama Poglavarstvo grada uselilo službenika MUP-a. Csikoseve su slike pohranjene u spremište, a ormar s crtežima u 10. dvoranu.

Prilikom inventure cjelokupan je fundus razmješten na rastere u spremištu po načelu pripadnosti zbirki ili mjestu i vremenu nastanka. Nakon uređenja spremišta, grafike i crteži zatečeni u staroj pohrani predani su Kabinetu grafike, a medalje Gliptoteci. Pokrenute su nove knjige ulaska i pohrane, te pripadajućim umjetninama dodijeljeni odgovarajući brojevi. Izvještaj o radu inventarske komisije čini popis umjetnina po smještaju. U sklopu rada na inventuri prekontrolirana je evakuacija umjetnina u trezoru. Sve je zatečeno u besprijekornom stanju.

U tijeku je izrada popisa (Sanja Cvetnić) pohranjenih umjetnina u Modernoj galeriji s poznatim dokazima o porijeklu, vlasništvu i predaji svakog pojedinačnog djela.

Fundus

Tijekom cijele godine obavljana je redovita djelatnost na predmetima i dokumentaciji galerijskog fundusa. Informacijske su košuljice popunjavane tekstovima i prilozima o pojedinim umjetninama, a snimljen je 41 komparativni primjer iz obrađene literature i periodike. Završena je inventura fotodokumentacije, uređena je hemeroteka (Dean Benc), retrogradno, do godine 1960., a arhiv je opisan do godine 1959.

Kustos Sanja Cvetnić je stručno zbrinula Zbirku Šulentić s kompletiranjem kartoteke, izradom kataloga i ispisom teksta za planiranu izložbu.

Izložbe

Tijekom godine Galerija nije priređivala i organizirala posebne izložbe, ali je od strane srodnih institucija došlo više zamolbi za posudbu pojedinih umjetnina iz njezinog fundusa. Realizirano je izlaganje Zlatka Šulentića u Muzejskom prostoru (svibanj - listopad) na izložbi Zagreb, kak imam te rad: Pogled na Mirogoj (1941.), Zagrebačka zima (1954.), Zagrebački kolodvor (1958.), i Horvati (1961.). Priređivači središnje izložbe u povodu 900. obljetnice zagrebačke biskupije Sveti trag odabrali su Medvedgradsku Bogorodicu, rad nepoznatog majstora s kraja 14. ili početka 15. stoljeća (SG - 387) za prezentaciju starog slikarstva na terenu zagrebačke dijeceze. Od rujna do prosinca u Muzeju za umjetnost i obrt postavljena je bila retrospektiva Hrvatske fotografije 1850. - 1950., između ostalog, i deset foto-primjerka iz Zbirke Csikos.

U mjesecu lipnju Sanja Cvetnić održala je dva predavanja studentima povijesti umjetnosti u atriju palače o talijanskom renesansnom i manirističkom slikarstvu, s primjerima iz galerijskog spremišta.

Govoreći o izlaganjima i posudbama umjetnina moramo spomenuti i ugovor s Hrvatskom gospodarskom komorom o kratkoročnom najmu 6 slika za uređenje reprezentativnih prostorija na Rooseveltovom trgu.

Donacije i otkupi

Deset je slika voljna ostaviti Galeriji gospođa Ljubica Šonje iz Poreča. Ponuda je stara nekoliko godina, a tek je ovoga ljeta precizirano o kojima je umjetninama riječ. Dobili smo pismeno svjedočanstvo kako gospođa Šonje ostavlja poslije smrti Galeriji 4 djela starih majstora i 6 slika modernog, hrvatskog i europskog slikarstva. Izričemo joj i ovom prilikom našu zahvalu.

Za otkup su 1994. godine Galeriji ponuđene dvije slike iz kruga Bassaneza, Jesen i Proljeće. Atribucija se kreće oko Leandra Bassana (1557.-1622.), a poslije našeg prijedloga o procijeni umjetnina, koje su montaža Jacopovih invencija, vlasnik se iz Splita više nije javljao.

Ostalo

Tijekom godine stručnjaci su Strossmayerove galerije redovito pružali strankama pismena i usmena mišljenja o umjetninama. Napisano je 16 stručnih procjena privatnim vlasnicima i institucijama.

Bibliotekar administrator Borivoj Popovčak redovito je radio na signiranju priručne biblioteke, inventiranju noviteta (34) i kontinuiranju časopisa (6). Revizija bibliotečnog fonda obavljena je do broja 2684, a 49 čitača je koristilo postojeći fond.

U mjesecu rujnu Đuro Vanđura promoviran je od strane Ministarstva kulture u zvanje višeg kustosa.

Uz svoju redovitu galerijsku djelatnost, zaposleni su sudjelovali i u drugim likovnim, savjetodavnim i upravnim tijelima Akademije, države i grada. Tehnički je uređen novi broj Bulletina Razreda za likovne umjetnosti i Nagrada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Sudjelovalo se u radu Komisije za donacije gradu Zagrebu, u organizaciji Ličkog anala, Bienala Slavonaca, te je izložbom obilježena obljetnica smrti akademika Vilima Svečnjaka.

Znanstvenoistraživačka djelatnost

Tijekom godine Sanja Cvetnić radila je na doktorskoj temi iz povijesti umjetnosti Slikarstvo u drugoj polovici 17. i početkom 18. stoljeća u Zagrebu. Đuri Vanđuri je na informatici, odsjeku za muzeologiju, prihvaćena doktorska tema Strossmayerova galerija. Redovita djelatnost na istraživanju

i proučavanju galerijskog materijala, kao i ostalih, bliskih fenomena likovnog kazivanja, rezultirala je publiciranim tekstovima:

S. Cvetnić, Moronijev Portret mladića u Strossmayerovoj galeriji, Peristil, 35/36, 1992/93., 151-154.

Đ. Vanđura, Franjo Asiški i crnokameni Giambattista Rovedata, Peristil, 35/36, 1992/93., 165-168; Otto van Veen u Strossmayerovoj galeriji, Bulletin Razreda za likovne umjetnosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, XLII, 1 (60), Zagreb 1994., 15-20; Josip Juraj Strossmayer - Politiker, Bischof, Mäzen, u katalogu Johann Friedrich Overback und die Kathedrale von Đakovo, Museum Ostdeutsche Galerie, Regensburg 1994., 8-14; Reprezentacija državnosti djelima likovnosti, Vjesnik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, III, 1-2, 1994., 19-23; Slike starih majstora ili o povijesti umjetnosti i ljudima koji je pišu, Kontura, 24, Zagreb 1994., 40-41; br. 25, str. 60-61.

JEDINICE U SASTAVU STRUČNIH SLUŽBI AKADEMIJE

ARHIV HRVATSKE AKADEMIJE

Organizacija jedinice

Arhiv je i dalje djelovao u slijedećim cjelinama: Središnja zbirka, Orijentalna zbirka, Razne zbirke, Laboratorij za restauraciju i konzerviranje arhivalija, Fotolaboratorij i Knjigovežnica. O djelatnostima "Raznih zbirki" daju izvještaje druge Akademijine jedinice u kojima se te zbirke nalaze.

Arhivska djelatnost

Nije bilo promjena u uobičajenoj arhivskoj djelatnosti. Pružane su stručne i znanstvene usluge te pomoć inozemnim i domaćim znanstvenim i drugim djelatnicima i institucijama. U čitaonici Središnje zbirke, uz stručnu pomoć i nadzor djelatnika Arhiva, oko 180 znanstvenika koristilo je oko 900 arhivalija, te literaturu iz priručne knjižnice. Nastavljeno je ažuriranje i sređivanje postojećih inventarskih knjiga, popisa građe i kataloga.

Fundus Središnje zbirke obogaćen je ostavštinom pok. akademika Z. Jankovića (preuzeta je iz Knjižnice HAZU), arheologa i povjesnika pok. dr. Ante Šonje iz Poreča (poklon gđe Lj. Šonje), te sa 6 mapa zemljovida i kompletom kataložnih listića s podrobnim opisom poklonjene građe te dijelom registrature Jadranskoga zavoda.

Nastavljena je kataloška obrada knjižnice Orijentalne zbirke. Sudjelovalo se na jednomjesečnom seminaru o katalogiziranju i klasifikaciji islamskih rukopisa u Istambulu (T. Paić-Vukić).

Nastavljeno je sređivanje rukopisnih ostavština N. Klaić i B. Magovca. Činjene su procjene arhivalija ponuđenih na otkup. Vođenje postdiplomskog studija arhivskog studija i predavanja na dodiplomskom studiju arhivskog smjera informatičkog studija Filozofskog fakulteta u Zagrebu. Član povjerenstva za izradu grbova (Županija primorsko-goranska, Kastav, Omišalj) i davanje mišljenja o njima (Županija istarska, Dobrinj, Opatija, Punat, Rijeka, Zagreb) (P. Strčić).

Arhivska građa korištena je za snimanje više dokumentarnih emisija HTV (Smičiklas, Rački, Lucius, Karlobag itd.), u kojima su sudjelovali i pojedini djelatnici Arhiva.

Održavana su redovita predavanja studentima arhivistike te povijesti Filozofskog fakulteta u Zagrebu, uz demonstriranje posebno odabirane i priređivane arhivske građe (I. Mažuran, P. Strčić).

Pregledavane su pismohrane HAZU i Jadranskoga zavoda te davana mišljenja (M. Jašo, P. Strčić).

Obavljana je kontrola građe, uz utvrđivanje prioriteta restauracije i konzerviranja. Tako je za Bogišićevu zbirku u Cavtatu, Grafički kabinet i za Arhiv HAZU restaurirano ili konzervirano 1939 listova različitih formata i oštećenja (grafičkih listova, litografija, pergamena, kamenopisa, listova itd.) (S. Gonzi).

Fotolaboratorij je obavljao redovite i izvanredne poslove, i to za Arhiv, Upravu, razrede i Kabinet grafike, te druge: dijaprojekcije na 20 simpozija i predavanja Akademije; 18 snimanja skupština, sastanaka, javnih skupova itd.; izrađeno je ukupno 2175 komada fotografija svih formata, 800 mikrosnimaka, 120 dijapozitiva i 230 litara kemikalija; učinjeno je 15 vanjskih snimanja arhitekture što ostaje za fotodokumentaciju (G. Kos).

Knjigovežnica je za potrebe Akademije izradila ukupno 248 predmeta - knjige uvezane u kožu, u platno i u polukožu, karton, mapa, kutija itd. (E. Marojević).

Znanstvenoistraživačka djelatnost

Proučavan je i pripreman za objavljivanje (suradnja Arhiva i Hrvatskog povijesnog instituta u Beču, Filozofskog fakulteta, Družbe Isusove u Zagrebu) rukopis dr. K. Dočkala, "Collegium Croaticum Viennae an. 1627. fundatum", koji se čuva u Arhivu HAZU (T. Mršić).

Nastavljeno proučavanje "Glagoljske matice krštenih" iz Lindara u Istri (1591.-1648.) (M. Jašo, P. Strčić).

Proučavana je i arheografski obrađivana bratovštinska knjiga Sv. Antuna Padovanskoga iz Krasa na o. Krku, pisana glagoljicom i talijanskim jezikom (M. Jašo, T. Mršić, P. Strčić).

Proučavana je glagoljska zbirka franjevačkog samostana na o. Košljunu (o. Krk), te odabrani dijelovi glagoljske zbirke Arhiva HAZU (M. Jašo).

Nastavljeno je proučavanje djela Gassana Kanafanija (T. Paić-Vukić).

Proučavano je dopisivanje I. Črnčića, građe o nagodbenoj Rijeci, Istri od 1815. do 1947. i Grobništćini 1848., života i djela više znamenitih Hrvata u 19. i 20. st., povijesti franjevačkoga samostana Košljun na o. Krku (P. Strčić).

Nastavljena je znanstvenoistraživačka priprema doktorskog (T. Mršić) i magistarskog rada (M. Jašo, T. Paić-Vukić).

Rezultati znanstvenoistraživačke djelatnosti priopćavani su s jednim priopćenjem (M. Jašo) te 10 priopćenja na znanstvenim skupovima i sa sedam predavanja (P. Strčić).

Izložbena djelatnost

U suradnji s Knjižnicom postavljena je izložba "Franjo Rački, u povodu 150. obljetnice smrti", te "Zagreb i Akademija (1867.-1994.)", u povodu 900. obljetnice zagrebačke biskupije i grada Zagreba; obje izložbe postavljene su u palači Akademije (M. Jašo).

Pripremom i posudbom građe sudjelovalo se u postavi još dvije izložbe: "Sveti trag", Muzej Mimara, i "Zagreb na geodetsko-katastarskim zemljovidima i u zemljišnim knjigama", Umjetnički paviljon, Zagreb (T. Mršić, M. Jašo).

Izdavačka djelatnost

Posebno izdanje Arhiva (u suradnji): Bože Mimica, Numizmatička povijest Dubrovnika - Historia ragusina in nummis, Rijeka-Zagreb 1994., 513 str.

P. Strčić objavio je knjige: Košljun i njegov franjevački samostan. Povijesni pregled s izborom literature, Rijeka 1994., 127 str., i Pregled hrvatske povijesti, 2. dop. izd., Split, 247 str. (koaut. A. Antoljak i dr.), te znanstvene članke: Prilog nacrtu kronološkog pregleda povijesti hrvatske Istre (do 1941. godine), Annales III, 3, Kopar (1993!), 329-38; Prispevek o odnosu Neodvisne Države Hrvaške leta 1943 do hrvaške Istre, isto, 161-165; O ubojstvu dr. Milana Šufflaya, Historijski zbornik 46, Zagreb (1993.), 89-107 (koaut. B. Janjatović); Funkcioniranje Države Slovenaca, Hrvata i Srba na primjeru o. Krka, Radovi 26, Zagreb (1993.), 255-62; Zaključek stoletnega procesa. Združitev hrvaške Istre z matico-domovino 1943, Primorska srečanja XIX, 155, Nova Gorica, 125-28; Dr. Andrija Rački. Prilog za životopis sušačkog povjesnika, Sušačka revija, II, 6-7, Rijeka, 17-20; Prilog za životopis dr. Eduarda Čalića, Marčanski zbornik/Knjižnica Acta 1, Pula, 145-57; Dokumenti o osnivanju prvih turističkih društava na o. Krku u 19. i 20. st., Krčki zbornik 29, Krk, 263-2/82 (koaut. B. Frgačić); isto, u: Počeci i razvoj turizma na o. Krku, Posebna izdanja Povijesnog društva o. Krka, sv. 23; Povijesni okvir za donošenje odluka o sjedinjenju Istre s maticom-domovinom Hrvatskom 1943, Vjesnik HAZU III, 3-4, Zagreb, 25-31; Prilog proučavanju seljačke bune na Grobništini 1848, Grobnički zbornik 3, Rijeka, 20-27; Prilog proučavanju života i djela o. dr. Jacinta Boškovića, Vjesnik Hrvatske dominikanske provincije, XXXI, 74-75, Zagreb, 26-32. Uz ovo je tiskano ili objavljeno putem radija i TV više desetaka većih i manjih stručnih članaka, ocjena, intervjua itd.

KNJIŽNICA HRVATSKE AKADEMIJE

Organizacija Knjižnice

Na kraju godine u Knjižnici je bilo zaposleno 10 djelatnika: upraviteljica, 4 bibliotekara, 4 knjižničara (1 radi skraćeno radno vrijeme) i 2 manipulanta. Tijekom godine jedan je manipulant radio honorarno u spremištu knjiga. Umjesto M. Bukala u stalni je radni odnos primljen manipulant Goran Matić.

Početkom studenog preminula je u 44. godini djelatnica Knjižnice Spomenka Dujmić.

Zbog teškoća u financiranju puta i boravka samo je jedna djelatnica Knjižnice sudjelovala u radu simpozija i skupova izvan Zagreba, i to: bibliotekarka Nada Šćukanec, prisustvovala je skupštini Hrvatskog bibliotekarskog društva u Bizovačkim Toplicama kraj Osijeka. Bibliotekari T. Kukolja, D. Torbica i A. Zrnić izlagali su na savjetovanju "Primjena kompjutora u knjižnicama u Republici Hrvatskoj" u organizaciji Društva bibliotekara Zagreb. A. Zrnić pohađao je tečajeve o primjeni kompjutorskih programa: SPSS (Social Package for Social Sciences) za statističku obradu podataka (organizator Nacionalna i sveučilišna knjižnica), MS DOS i MS Windows te Word for Windows (organizator SRCE). Djelatnici Knjižnice prisustvovali su predavanjima gostujućih profesora iz USA i Velike Britanije, vezanih uz problematiku biblioteka i elektroničkih informacija. Bibliotekarka D. Torbica imenovana je članom radne skupine za korisničke studije koju je u NSB-u osnovao prof. Tefko Saračević i redovito prisustvovala radnim sastancima i sudjelovala u izradi upitnika za korisničke studije. Ona je također pohađala tečaj iz statističkog programa SPSS. Upraviteljica Knjižnice Ljerka

Filaković sudjelovala je u radu radnih tijela i komisija HBD-a te koordinirala rad bibliotekara u specijalnim knjižnicama iz područja društvenih znanosti radi jednoznačne primjene UDK-brojeva za klasificiranje pojmova iz nove društveno-gospodarsko-političke realnosti zemalja istočne Europe i Republike Hrvatske. U prosincu 1994. osnovana je unutar Komisije za automatizaciju i informatizaciju, Sekcije za upravljanje i informacijsku tehnologiju Hrvatskog bibliotekarskog društva Interesna skupina za rad s programom Micro ISIS. Njezini su članovi A. Zrnić i D. Torbica. Tijekom godine Knjižnicu su posjetili bibliotekari iz USA: Elizabeth Layton iz Odjela za razmjenu u Library of Congress, Michael Biggins iz The University of Kansas Library, prof. Tefko Saračević sa Sveučilišta Rutgers te Otto Sagner iz Kubon und Sagner, Buchexport Import (Njemačka). Glavni je razlog posjete bio proširenje razmjene s Knjižnicom.

Izložbe

Djelatnici Knjižnice postavili su u atriju palače Akademije 4 izložbe, i to:

1) Izložba povodom "Dana planete Zemlje 22. travnja" (80 izložaka u vitrinama i izlošci među visećim staklima: 6 stakala);

2) "Rački i Akademija" - izložba povodom održavanja znanstvenog skupa (50 izložaka u vitrinama i izlošci među visećim staklima - 4 stakla);

3) "Zagreb i Akademija (1867.-1994.)": izbor tema o Zagrebu objavljenih u Akademijinim izdanjima od izlaska prvog broja Rada do današnjih dana - izložba povodom obilježavanja 900. obljetnice osnutka zagrebačke biskupije (58 izložaka u vitrinama i izlošci među visećim staklima - 10 stakala);

4) Izložba izdanja Akademije u 1994. godini (84 izloška u vitrinama). Za tu kao i prethodnu izložbu izrađen je katalog izložbe. Katalog je izradio A. Zrnić, a grafički obradio Dobriša Skok.

Također su postavljene 2 prigodne izložbe: povodom održavanja međunarodnog skupa "Mir, ljudska prava i odgovornost intelektualaca", Opatija 29. 9. - 2. 10. 1994., te izložba knjiga koje su dobile nagradu "Josip Juraj Strossmayer 94."

U prostorijama Knjižnice postavljene su slijedeće izložbe: izložba recentne literature (uglavnom tiskane u Sjedinjenim Američkim Državama) iz psihologije, socijalne psihologije i socijalne psihijatrije (45 izložaka) te izložba "Dar Sabre Foundation" (56 izložaka). Izložbe je koncipirala i postavila Lj. Filaković uz suradnju bibliotekarke N. Šćukanec i knjižničarke G. Matić, a likovno opremila knjižničarka D. Plećaš.

Akademijina izdanja

Izrađen je popis izdanja Akademije prispjelih u Knjižnicu od 15. siječnja 1994. do 15. siječnja 1995. koji će biti tiskan kao prilog Ljetopisu. Također je izrađen popis za "Izložbu izdanja HAZU u 1994. g." Navedene tekuće popise Akademijinih izdanja izradio je bibliotekar A. Zrnić. Izvršene su sve potrebne korekture i označivanja tehničkom uredniku za "Popis izdanja JAZU 1986.-1991.".

Pri završetku je sređivanje podataka koji su prikupljeni posredovanjem Nacionalne i sveučilišne knjižnice, a odnose se na prisutnost Akademijinih serijskih publikacija u svjetskim bazama podataka i odgovarajućim sekundarnim i tercijarnim bibliografijama.

Istraživanje ima svrhu da se dobije pregled (po stručnim područjima) Akademijinih serija koje se i gdje bibliografiraju, kao i da se predloži u koje najpoznatije svjetske baze, relevantne za određeno znanstveno područje, treba poslati ogledne primjerke Akademijinih serijskih izdanja koja su prema našim pokazateljima slabo ili nimalo nazočna. Na tom je zadatku najviše radio bibliotekar T. Kukolja.

Kompjutorizacija

S unosom podataka o fondu biblioteke u računalo najdalje se došlo u odjelu periodike - u databazama periodike postoje 4.262 zapisa u bazi Serial i 544 zapisa u bazi Peri. Baza sada ima 544 tekuća naslova periodike; ponovo je cijela pregledana i ažurirana i stavljena na raspolaganje korisnicima računalne mreže CARNet. U tijeku je printanje kataložnih listića naslova časopisa u bazi Peri (cca 2.500 listića). Baza Libri koja sadržava podatke o novim knjigama sadržava 762 zapisa (ove je godine unešeno 408 zapisa), a baza Popis koja sadržava podatke o Akademijinim izdanjima sadržava 638 zapisa (222 zapisa u 1994. g.). Isprintano je oko 1.500 kataložnih listića. Na oblikovanju baze Serial i izradi baze Peri radila je D. Torbica, a na izradi baza Libri i Popis A. Zrnić.

Radna stanica

D. Torbica radila je svakodnevno u radnoj stanici: dodijeljene su nove korisničke oznake pojedinim akademicima i zaposlenima u Akademijinim zavodima. Novi su korisnici dobili i osnovnu poduku za uporabu mrežnih pomagala i službi. Izvršena su i sva zatražena pretraživanja CARNet i Internet računalnih informacija te vođena briga o pristizanju elektroničke pošte, printanju i distribuciji korisnicima. Na temelju pretraživanja CARNet Gophera dostupnih informacija D. Torbica napisala je diplomski rad na dodiplomskom studiju iz bibliotekarstva.

Trezor

Korisnicima je iz trezora donijeto na uporabu 74 sveska knjiga. Od toga je na zahtjev korisnika s 8 svezaka snimljeno po nekoliko stranica. Na zahtjev HTV-a i odobrenje Uprave donešena su 4 rariteta, za snimanje u čitaonici, iz spremišta s privremeno smještenom najvrednijom trezorskom građom. Snimanje je izvršeno za potrebe emisije "Senjski misal", i to iz djela: Naručnik Plebanušev, 1507, R-675; Transit sv. Jeronima, 1508, R 732; Korizmenjak fratra Ruberta, 1508, R 674; Marijini mirakuli, 1508, R 738.

Početkom studenoga započelo se s uređivanjem trezora: uvedena je nova rasvjeta i nabavljeni odvlaživač prostorija te ionizator zraka. Uvođenjem novih tehničkih pomagala bit će stvorena pogodna mikro-klima za čuvanje stare građe. Među neobrađenom građom izdvojene su knjige i periodika koje prema utvrđenim kriterijima trebaju biti pohranjeni u trezoru te stavljeni u kase s ostalom neobrađenom trezorskom građom. Najvrednija trezorska građa i matični katalog Rare i nadalje su

privremeno sklonjeni na sigurnije mjesto. Presloženo je i numerirano oko 3000 svezaka knjiga (trezorska građa i knjige vraćene iz Zavoda za jezik). Gradskom sekretarijatu za obrazovanje, kulturu i znanost upućen je zahtjev za mikrofilmiranjem inkunabula i matičnog kataloga Knjižnice.

Odjel priručne literature

Fond priručnika popunjen je s 15 novih naslova odnosno 19 svezaka. Pretežno je riječ o inozemnim rječnicima i enciklopedijama nabavljenim isključivo razmjenom.

Nabava knjižnog fonda

Ukupan fond Knjižnice povećan je za 1.224 sveska knjiga i 1.070 godišta periodike. Najveći broj knjiga i periodike Knjižnica nabavlja razmjenom s domaćim i inozemnim akademijama, znanstvenim institucijama i bibliotekama. Knjižnica je koordinirala nabavu časopisa za Akademijine zavode i institute, također je izvršena reklamacija svih domaćih i inozemnih časopisa koji se kupuju i domaćih časopisa koji pristižu razmjenom. Te je poslove obavila knjižničarka Lj. Bugarin.

a) razmjena

U godini 1994. Knjižnica je poslala publikacije u 396 institucija (271 inozemnoj i 125 domaćih). Putem razmjene Akademijine se knjige šalju u 57 zemalja na 5 kontinenta. Tridesetak inozemnih akademija znanosti uključeno je u razmjenu. Tijekom godine Knjižnica je uspostavila razmjenu s 6 novih institucija. Knjižnica je poslala oko 2.630 svezaka Akademijinih izdanja svojim partnerima u razmjeni, a zauzvrat primila 90 svezaka knjiga i oko 3.200 svezaka časopisa. Razmjenu koordinira bibliotekar T. Kukolja.

Pri završetku je akcija sređivanja adresa i baze podataka o razmjeni sa svrhom dobivanja što potpunijih podataka o svakom partneru u razmjeni (npr. što se šalje, što prima; postoji li mogućnost da se za Knjižnicu nabavljaju izdanja drugih izdavača. Za prikupljanje podataka izrađeni su anketni upitnici za inozemne i tuzemne partnere. Upitnici za inozemne partnere poslani su koncem godine. Institucije su također klasificirane prema djelatnosti i stručnom području i u tijeku je izrada komparativnog pregleda institucija i naslova Akademijinih izdanja koja se šalju u razmjenu, sređenog prema strukama. Analiza se radi sa svrhom dobivanja podataka o tome u kojoj se mjeri podudara stručno područje određene institucije sa strukama Akademijinih izdanja koja se šalju, i ukupnim brojem naslova serija i monografija relevantnog stručnog područja, koja je moguće poslati u razmjenu. Već su letimični pregledi pokazali da bi se mnogo veći broj naslova mogao plasirati u razmjenu, ali i da je u pojedinim slučajevima potrebno istražiti razlog zbog kojeg se pojedini naslov šalje na neku adresu.

Pripremljena je i nova lista dubleta Knjižnice: Lista dubleta br. 4 i odaslana je na 100 adresa sveučilišta i slavističkih centara širom svijeta. Lista sadržava 200 naslova ponuđenih za razmjenu; naslove je odabrala bibliotekarka N. Šćukanec, a knjige popisala i listu oblikovala knjižničarka D. Plećaš. Do sada je podijeljeno 210 svezaka knjiga.

b) kupnja

Knjižnica je pretplatila 66 časopisa (22 domaća i 40 inozemnih), a Ministarstvo znanosti financiralo je pretplatu na 33 inozemna časopisa. Kupljeno je 46 svezaka knjiga.

c) darovi

Tijekom godine Knjižnica je dobila na dar 422 sveska knjiga, separata i časopisa. Knjige su darovali: Uprava Akademije, pojedini akademici i znanstveni djelatnici iz Hrvatske i inozemstva. Ponovo se počeo njegovati stari običaj da se Akademijinoj biblioteci daruje primjerak knjige s posvetom autora. Posebno ističemo dar Žarka Avdalovića koji je osim nekoliko knjiga i godišta stranih časopisa darovao računalne programe Superbase 4 (10 disketa) i pripadajući priručnik te Microsoft MS-DOS verzije 4.0 i 5.0 (8 disketa).

Knjižnica je u više navrata darovala knjige i časopise bibliotekama (ukupno 400 svezaka). Darovana su Akademijina izdanja i dublete Knjižnice. Akademijina izdanja darovana su franjevačkom samostanu u Našicama, Gradskoj knjižnici u Dubrovniku te Narodnoj knjižnici u Đurđenovcu (ukupno 150 svezaka). Dublete kao i časopisi koji pristižu razmjenom, a Knjižnica ih ne zadržava, darovani su bibliotekama pojedinih fakulteta Sveučilišta u Zagrebu kao i drugima. Među 12 institucija kojima su darovane knjige nalazi se Arhiv Hrvatske (16 sv.), Hrvatski školski muzej (11 sv.), Zavod za etnologiju na Filozofskom fakultetu (15 sv.), Akademijini zavodi (100 sv.).

Obrada knjižnog fonda

Zbog nedovoljnog broja djelatnika nije obrađena sva knjižna građa prispjela tijekom godine. Obavljena je selekcija prioritetne literature, te je obrađeno (klasificirano, katalogizirano i inventarizirano) 877 naslova knjiga i 295 naslova časopisa. Kontinuacija časopisa je ažurna. U tijeku godine pristiglo je 3.800 svezaka časopisa. Knjižnica posjeduje 1.350 naslova tekuće periodike (1.250 nabavlja se razmjenom, a 100 se časopisa kupuje). Tijekom godine bilježimo i dalje znatan pad u broju pristiglih časopisa i serija koje stižu razmjenom iz zemalja Istočne Europe, a i ostalih dijelova bivše Jugoslavije.

Obrada tekućih serijskih publikacija je ažurna. Obrada neobrađenih serija, monografija izvan serija i separata, zaostataka iz prijašnjih godina oduzima mnogo vremena i ne dopušta bilo kakvo znatnije proširenje i unapređivanje djelatnosti.

U abecedni, matični, topografski i stručni katalog uloženo je oko 3200 kataložnih listića. Uvezane su 2 knjige; časopisi se već godinama ne uvezuju nego se stavljaju u ovitke i tako pohranjuju na spremište.

Planirana zaštita bibliotečne građe nije realizirana - nijedna stara knjiga nije uvezana, restaurirana i mikrofilmirana.

Za monografije, časopise i serije tiskane u godini 1986. i nadalje, primjenjuje se međunarodni standardni bibliografski opis za monografije ISBD (M) i serijske publikacije ISBD (S), a u stručnoj obradi Univerzalna decimalna klasifikacija. Na obradi knjiga i časopisa tiskanih nakon 1986. rade bibliotekari D. Torbica i A. Zrnić (katalogizacija) te Lj. Filaković (klasifikacija). Obrada nove periodike i monografija (katalogizacija) rađena je s pomoću računala u verziji biblioprograma za katalogizaciju, pretraživanje i tiskanje, a kataložni su listići umnoženi. Strojna se obrada sve više primjenjuje u pojedinim fazama poslovanja Knjižnice (posebno u razmjeni i obradi bibliotečne građe).

Knjige tiskane prije godine 1986. popisuju se prema starim kataložnim pravilima i klasificiraju prema staroj klasifikacijskoj shemi.

Na obradi knjiga i časopisa tiskanih prije 1986. rade bibliotekarka N. Šćukanec (klasifikacija) i katalogizator V. Krpan.

Djelatnici Knjižnice nastavili su vrlo složenu akciju primarne obrade neobrađenog fonda Knjižnice (započete u travnju 1993.). Prema gruboj procjeni riječ je o cca 25.000 svezaka knjiga i časopisa koji su dospjeli u Knjižnicu uglavnom prije 50 i više godina. Primarna obrada uključuje ove poslove: istraživanje u abecednom katalogu naslova svakog sveska da bi se ustvrdilo je li riječ o dubleti ili o novom naslovu: selekciju novih naslova na ono što će se zadržati i ono što će se: ponuditi u razmjenu, darovati - i kome, a ostalu građu podijeliti po strukama; među naslovima za koje je prema katalogu utvrđeno da su dublete treba izdvojiti one koje se zadržava, a za ostale ustanoviti nalaze li se na spremištu i u kakvom stanju, nakon toga donosi se odluka želi li se primjerak zadržati ili dati u razmjenu. Djela u više svezaka od kojih su pronađeni samo pojedini svesci publikacije pohranjuju se posebno i odmah skraćeno popisuju. Pronađeno je oko 1.500 svezaka dubleta (stara kroatika je zadržana kao i drugi primjerak Knjižnice, a ostalo će se ponuditi u razmjenu). Ove godine je pronađeno i popisano 600 naslova periodike koje knjižnica nije imala obrađeno ni evidentirano u svojem fondu. Kada kompletan posao bude završen izvršit će se selekcija periodike. Također je kontinuirano oko 500 naslova periodike koje Knjižnica posjeduje otprije ali su navedeni svesci nedostajali. Po jedan kataložni listić svakog popisanog naslova periodike ulaže se u abecedni katalog da bi se pojednostavila daljnja istraživanja i da bi korisnici dobili informaciju o periodici koju Knjižnica posjeduje (premda neobrađena, može se dobiti na uporabu u čitaonici). Ove godine je pregledano oko 7.500 svezaka iz neobrađenog fonda (6.000 svezaka periodike i 1.500 svezaka knjiga). Na tom opsežnom poslu osim djelatnika iz Knjižnice (Lj. Filaković te N. Šćukanec, G. Matić, S. Dujmić i Lj. Bugarin) angažirana je i umirovljena bibliotekarka gospođa Marija Ševerdija.

Pregledana je ostavština pok. akademika Zlatka Jankovića - odvojen je dio knjiga i cijela arhiva za Knjižnicu i Arhiv HAZU, a ostalo su uglavnom preuzele knjižnice na PMF-u. Preuzet je dio knjiga i časopisa iz knjižnice Jadranskog zavoda.

Uporaba Knjižnice

Ove je godine povećan broj novih članova Knjižnice za 77 korisnika. U čitaonici je boravilo oko 500 čitača, a na čitanje je dano oko 1500 svezaka knjiga i periodike. Izvan Knjižnice posuđeno je i 1.200 svezaka, putem međubibliotečne posudbe 9, te je ukupno posuđeno 2.718 svezaka.

Na zahtjev korisnika fotokopirano je oko 600 stranica iz našeg knjižnog fonda. Ukupno je fotokopirano 20.000 stranica raznog materijala (za potrebe Knjižnice, Uprave, Ekonomsko-financijske službe i zavoda).

I ove je godine vraćen dio knjiga koje je Zavod za jezik posudio prije dvadeset i više godina; vraćeno je 70 svezaka. Budući da je aktualan problem Knjižnice neredovito vraćanje posuđenih knjiga, pregledane su sve zadužnice i razvrstane po prioritetu kako bi se prednost dala reklamacijama za vrijedniju građu (oko 650 zadužnica). Uskoro će se početi slati prve reklamacije. Izbor je izvršila N. Šćukanec.

Besplatna distribucija Akademijinih izdanja

Tijekom godine poslano je na 364 adrese 3 obavijesti o novim izdanjima; ukupno su sadržavale 22 naslova. Članovi Akademije nastanjeni u Zagrebu dobivali su knjige u Knjižnici, a ostalima su slane poštom.

Skladište i ekspedit

Tijekom godine iz skladišta je za razmjenu izdano cca 3.000 svezaka, a članovima Akademije, zavodima, autorskih primjeraka i poklona po nalogu Uprave 8.500 svezaka. Iz tiskare je preuzeto 17.000 svezaka knjiga, separata i časopisa i uskladišteno u središnjim i vanjskim skladištima ili distribuirano suizdavačima. Potom je poslano 3.800 svezaka knjiga (razmjena, besplatni primjerci akademicima i autorski primjerci). Značajno je intenzivirana suradnja s prodajnim mrežama u zemlji i inozemstvu, koja će rezultirati punim zamahom u tijeku iduće godine. Dogovoreni su i ostvareni dosad najpovoljniji uvjeti prodaje knjiga (s najmanjim rabatom).

Zahvaljujući velikoj potražnji za pojedinim novoizašlim naslovima, Akademija je od prodaje ostvarila prihod od 35.000 kuna. Skladište je uspostavilo 67 faktura, a više od polovice odnosi se na prodaju bez rabata, tako da je i ovdje učinjen značajan napredak u odnosu na godinu 1993. U skladištu je zaposlen djelatnik skladištar Inoslav Tompak, a u ekspeditu djelatnik Mirko Kratofil.

ARBORETUM TRSTENO

Organizacija jedinice

Arboretum Trsteno je stari hrvatski perivoj, dio Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Rad u Arboretumu Trsteno odvija se u okviru Razreda za prirodne znanosti.

Arboretum Trsteno je kulturno - povijesni spomenik i spomenik prirode, smješten je na području Županije dubrovačko-neretvanske i općine Dubrovnik u mjestu Trstenom, zaprema površinu od 25,513 ha. Posebno se ističe kao stara zbirka egzotičnog drveća i grmlja, koja broji oko 300 primjeraka i kao gotičko-renesansni perivoj Gučetić.

Voditelj Arboretuma Trsteno je akademik *Mirko Vidaković*, a upravitelj mr. *Petar Đurasović*.

Arboretum ima 11 djelatnika, od čega 2 s visokom školskom spremom, 5 sa srednjom stručnom spremom i 4 s nižom stručnom spremom.

Znanstvenoistraživačka djelatnost

Znanstveno istraživački rad u Arboretumu Trsteno odvijao se kroz jedan osnovni zadatak:

1. Introdukcija stranih vrsta drveća i grmlja za naše područje mediterana i submediterana, podesnih za uzgoj u šumarstvu i hortikulturi.

Rad na introdukciji stranih vrsta drveća i grmlja od važnosti je za područje južne Hrvatske, sastojao se od nabave i sjetve sjemenja, svakodnevne njege i uzgoja izniklih biljčica.

Sjeme za introdukciju dobiveno je besplatno međunarodnom razmjenom sjemenja najviše iz suptropskog pojasa te aridnih područja i područja klimatski sličnih Mediteranu. Za razmjenu sjemenja korištena je brošura "Delectus seminum" Arboretuma Trsteno za 1993.-94. godinu, na popisu koje je 300 taksona za razmjenu. Brošura je upućena na oko 200 adresa arboretuma, botaničkih vrtova i različitih parkova u svijetu.

Tijekom godine dobili smo ukupno 92 paketa sjemenja iz 28 država svijeta, od kojih su 20 države Europe, 3 Azije, 3 Amerike, 1 Australije i 1 Oceanije.

U lipnju i srpnju posijano je u stakleniku Arboretuma ukupno 614 različitih uzoraka sjemenja od čega na vrste drveća i grmlja otpada 524 različitih uzoraka, a na vrste ostalog bilja 90 različitih uzoraka. Iznikło je ukupno 160 uzoraka ili 26 %. Početkom studenog kontrolom izniklih introduciranih biljčica održalo se na životu 110 različitih uzoraka ili 16,3 %, s 860 biljčica. Od 524 različita uzorka drveća i grmlja održalo se na životu 90 različitih uzoraka ili 14,8 %, s ukupno 599 biljčica. Biljčice koje su preživjele presađuju se i pripremaju za prezimljavanje.

Ostali rad

Tijekom godine obavljani su slijedeći važniji radovi na obnovi, saniranju i održavanju Arboretuma.

Održavanje Arboretuma

U okviru mogućnosti obavljani su važniji poslovi na saniranju i održavanju arboretskih nasada od posljedica požara, okupacije i ratnih devastacija uzrokovanih od zločinačke srpsko-crnogorske armije 1991. i 1992. godine.

Obavljano je piljenje izgorjelih borovih stabala i suhih lovorika, spaljivanje granja i sitnijeg materijala, košenje trave motornim kosilicama, čišćenje šetnica i putova motornim puhalicama.

Obnova staklenika

Od posljedica velikog požara u Arboretumu, od 2. na 3. listopada godine 1991. koji je uzrokovala srpsko-crnogorska armija izgorio je staklenik i gotovo sve biljke u stakleniku i ispred staklenika. Tijekom prosinca 1993. i siječnja godine 1994. u cijelosti je obnovljen staklenik - prekriven je staklom na površini od oko 120 m^2. Staklo za staklenik poklonili su Kaštelanski staklenici iz Kaštela, a rad na pokrivanju staklenika obavili su djelatnici Arboretuma Trsteno u okviru redovitog rada.

Obnova paviljona

U velikom požaru od 2. na 3. listopada 1991. godine, koji je uzrokovala srpsko-crnogorska armija do temelja je izgorio i stari paviljon - glorijet ispred ljetnikovca Gučetić u Trstenome. Tijekom srpnja, kolovoza i rujna Hrvatska akademija je obnovila stari paviljon u Arboretumu Trsteno. Radove na rekonstrukciji paviljona obavilo je poduzeće "Servis" iz Dubrovnika sa svojim kooperantima, od 22. srpnja do 21. rujna o.g.

Dio poslova, otucanje žbuke sa zidova, impregnaciju i ličenje drvene građe i čišćenje gradilišta obavili su djelatnici Arboretuma. U obnovi paviljona su pomogli donatori: Fondacija International Monument Trust, Croatia Appeal - London, koju vodi gđa Jadranka Beresford Peirse (Jadranka

Njerš) s 1000 funti i Pokret ljubitelja prirode "Lijepa naša" iz Kaštela i Općina Kaštela, s 2800 komada kupa kanalica i s više od 8 m^3 drvene građe.

Vrtno-konzervatorski radovi

Nastavljeno je s oblikovanjem šimširovih živica u starom parku naročito na parterima ispred i iza te zapadno od dvorca Gučetić. U ožujku je na polje 29a, na stalno mjesto u Arboretumu presađeno 279 sadnica santolina, od čega 236 komada zelenih santolina i 43 komada sivih santolina. Krajem lipnja presađeno je na polju 17, na staro mjesto u Arboretumu 18 sadnica raznih Acacia i 1 sadnica Albicije.

U okviru obnove šimširovih živica presađeno je 27 komada šimširovih sadnica, od čega 20 na Drvaricu, a 7 u glavnu ulaznu šetnicu u starom parku.

Proizvodnja bilja

U okviru proizvodnje bilja napravljeno je i stavljeno na oživljavanje 7385 komada reznica, od čega najviše: sive santoline 2700, zelene santoline 1850, šimšira 1830, od čega 990 "visokog" šimšira i 840 komada "okruglog" šimšira.

Iz staklenika je na rasadnik Arboretuma presađeno 3105 ožiljenih rezanica šimšira od čega 1715 komada visokog i 1390 okruglog šimšira. U plastične pitare presađeno je 230 ožiljenih raznih oleandera.

U svibnju i lipnju Arboretum su posjetile skupine učenika, uglavnom osnovne škole iz južnog dijela Hrvatske i iz Hercegovine s nešto više od 2000 učenika.

Predavanje

500. obljetnica Arboretuma Trsteno obilježena je prigodnim predavanjem akademika Mirka Vidakovića, predstojnika Arboretuma Trsteno, a u organizaciji Razreda za prirodne znanosti.

CENTAR ZA ZNANSTVENI RAD - VINKOVCI

Organizacija jedinice

Centar za znanstveni rad djeluje kao istraživačka jedinica Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i posebice se bavi istraživanjima u šumarstvu, veterini i filologiji.

U Centru su samo dvije osobe u stalnom radnom odnosu: viši znanstveni suradnik i administrator, te vanjski suradnik za šumarstvo.

Voditelj Centra je akademik *Dušan Klepac*, a upravitelj dr. *Katica Čorkalo*. Centrom upravlja Savjet u sastavu: akademici D. Klepac, M. Peić, D. Tadijanović, M. Vidaković i dr. K. Čorkalo. Dana 13. prosinca 1994. Savjet je proširen novim članovima s područja šumarskih znanosti. To su: prof. dr. Rudolf Sabadi, dr. Joso Vukelić i Josip Dundović, direktor Hrvatskih šuma. Članovi su Savjeta po položaju: župan Županije vukovarsko-srijemske, gradonačelnik Vinkovaca i ravnatelj Uprave šuma Vinkovci.

Znanstvenoistraživačka djelatnost

Odvijala se u suradnji s Razredom za prirodne znanosti, Razredom za društvene znanosti, Razredom za filologiju i Razredom za književnost, te u suradnji s JP Hrvatske šume i Šumarskim fakultetom u Zagrebu.

Znanstvenoistraživački projekti u šumarstvu:

- Utjecaj strukture na njegu sastojina prorjedom u šumi hrasta lužnjaka i običnog graba (prof. dr. I. Dekanić), računalna i statistička obrada kao i terenska mjerenja (mr. N. Segedi). Istraživanje se provodi na 18 pokusnih ploha spačvanskog bazena, a financiraju ga Hrvatske šume.

- Postotak iskorištenja drvne mase, projekt akad. D. Klepca koji istražuje odnos drvne mase izrađenih sortimenata i drvne mase oborenih stabala s korom.

Šumarstvo i šume Slavonije u domovinskom ratu, voditelj projekta akad. D. Klepac, suradnik mr. N. Segedi. Prikupljaju se svi dostupni podaci i unose u postojeću cjelinu.

Hrast lužnjak, istraživanje namijenjeno budućoj monografiji, voditelj akad. D. Klepac, a surađuju mnogobrojni znanstvenici i stručnjaci.

Pojava dvostruke i višestruke bjeljike u hrasta lužnjaka. Projekt Šumarskog fakulteta u Zagrebu, u kojem surađuje mr. N. Segedi prikupljajući podatke na terenu.

Sva navedena istraživanja financira JP Hrvatske šume Zagreb, strojeve i terenske radove osigurava Uprava šuma Vinkovci, a statističku i računalnu obradbu podataka obavlja mr. N. Segedi.

Istraživanja u veterini. Projekt Utjecaj razine hormona u krvi na reproduktivne osobine goveda, vodi dr. Krznarić, surađuje dr. Vučko. Istraživanje financira Ministarstvo znanosti Republike Hrvatske, u trajanju od 1991. do 1995. Opremu i tehničke usluge pruža Veterinarski zavod Vinkovci.

Filološka istraživanja provodi Katica Čorkalo u okviru projekta Udio Slavonije u hrvatskoj književnosti i kulturi u tristogodišnjem trajanju. Osim franjevačkih pisaca druge polovice 18. i prve polovice 19. stoljeća, koji su trajan predmet istraživanja, bavila se i sljedećim područjima:

Književnim djelom Izidora Kršnjavoga, koje je zbog njegove potisnutosti u posljednjih pedesetak godina nedovoljno istraženo te zahtijeva temeljitije i nove prosudbe. Prikupila je 1123 bibliografske jedinice - Kršnjavoga i literature o njemu. Posebno se trebalo posvetiti razdoblju od 1945. do danas, o čemu ne postoji građa u Leksikografskome zavodu. Utvrdila je da su zapisi o Kršnjavome presahli u nekoliko poslijeratnih desetljeća, no također i to, da su najdalje u rehabilitaciji tog prešućivanog imena u posljednja dva desetljeća došli povjesničari umjetnosti. Ostale, posebice etnologe i književne povjesničare još čeka taj posao.

Baveći se djelom Ivane Brlić-Mažuranić, zadržala se na tri knjige naslova Iz Arhiva obitelji Brlić u Brodu na Savi, i utvrdila da je autorica osim priznatoga umjetničkoga, posjedovala i izniman istraživački dar. Građa koju je skupila i obrazložila u tim knjigama, nezaobilazan je prilog hrvatskoj nacionalnoj povijesti.

Proučavala je rukopisnu i tiskanu ostavštinu Ferde Juzbašića (u posjedu Muzeja u Županji) i napisala studiju o poeziji. Čitanje, obrada i proučavanje proze nastavlja se, jer je vlasnik ostavštine voljan tiskati kritičko izdanje njegovih djela.

Skupila je svu dostupnu literaturu o Vjekoslavu Kalebu za književnopovijesnu monografiju o njemu koja je u tisku.

Proučavala je povijesnu građu Josipa Matasovića koja se odnosi na prošlost Vinkovaca.

Bavila se i drugim temama, što je vidljivo iz bibliografije objavljenih radova i popisa predavanja i javnih priredaba.

Potkraj godine Poglavarstvo Županije vukovarsko-srijemske povjerilo je rad na projektu Privremeno okupirana naselja Vukovarsko-srijemske županije Centru u Vinkovcima, a Uprava Hrvatske akademije prihvatila je i odobrila izradbu projekta, dopisom od 4. studenoga. Surađuju mnogobrojne županijske i državne ustanove i udruge, a Županija se obvezala osigurati računalo i druga pomoćna sredstva za rad. Zasad su obavljene pripreme za rad i načinjeni upitnici za prognano pučanstvo i stradalnike. Tim istraživanjem županijsko Poglavarstvo želi dobiti cjelovitu sliku povijesnoga stradanja hrvatskoga naroda.

Stručni rad

Osim temeljnih programa iz svoga djelokruga djelovanja, djelatnici Centra ostvaruju uspješnu suradnju s mnogim institucijama i pojedincima, osobito na prostoru svoje Županije, ali i u drugim sredinama. Tako je K. Čorkalo sudjelovala u programima prikazivanja knjiga, predavanjima, radio i TV-emisijama. U tom smislu ističe stručnu potporu Ogranku Matice hrvatske Vinkovci u prikazivanju i ocjeni njihovih izdanja, Ogranku Matice hrvatske Tovarnik u priređivanju završne priredbe Matoševa tjedna u Vinkovcima, predavanja i prikaze knjiga poglavarstvima gradova Ilok, Vukovar i Vinkovci te stručna predavanja i razgovore na Hrvatskom radiju, Radiopostajama Vinkovci, Vukovar, Osijek.

N. Segedi je u svom šumarskom području obavio slijedeće zadatke:

Prema prijedlogu akad. Klepca skupio i računalno rasporedio bibliografiju o hrastu lužnjaku u koju nastavlja unositi nove podatke.

Dovršio je posao računalne obrade ukupnog fonda knjižnice Društva inženjera i tehničara šumarstva i drvne industrije - Vinkovci (koja je smještena u Centru), čime je omogućeno brzo pretraživanje fonda, izdvajanje prema područjima, autorima i godinama izdanja.

Izradio je računalne programe za potrebe Odjela za uređivanje šuma u Vinkovcima, te s pomoću njih napravio mnogobrojne tablice i grafičke priloge za osnove gospodarenja u Slaviru, Mrsunjskom Lugu - Migalovci, koji se ne mogu dobiti standardnim programom za obradu podataka.

Osim toga, mr. N. Segedi je član Komisije za znanstveni rad JP Hrvatske šume te je sudjelovao u njezinu radu u Jastrebarskom i Zagrebu.

Napominjemo da veći dio radnog vremena mr. N. Segedi provede u Upravi šuma Vinkovci gdje mu je na uporabu dano računalo, jer ga Centar nema.

Izdavačka djelatnost

Priređene su za tisak dvije knjige: Udio Slavonije u hrvatskoj književnosti i kulturi, Izidor Kršnjavi: Listovi iz Slavonije i drugi članci te Opis Đakovštine Biskupa Bakića. Za ta su izdanja, koja su trebala u tisak već u ovoj godini, novac obećali namaknuti Našice i Đakovo. Nastojat ćemo svakako objelodaniti Kršnjavoga u godini 150. obljetnice rođenja kako bi taj književnik (putopisi, romani i drame), etnograf, povjesničar umjetnosti i likovni kritičar te, najzad, najuspješniji hrvatski ministar, dobio bar jednu cjelovitu knjigu.

Također su priređeni za tisak radovi sa znanstvenoga skupa o franjevcu Kaji Agjiću, koji su ocijenjeni u razredima za filologiju, književnost i društvene znanosti. Novčana sredstva za zbornik osiguravaju Županija požeško-slavonska i franjevački samostan u Požegi.

Sudjelovanje na znanstvenim i književnim priredbama

Katica Čorkalo

Dana 3. ožujka, na Godišnjoj skupštini Ogranka Matice hrvatske Vinkovci govorila o izdavačkoj djelatnosti i zajedničkom izdavačkom projektu Matice i Hrvatske akademije Udio Slavonije u hrvatskoj književnosti i kulturi, a istoga dana u povodu izlaska knjige Slavonica govorila u emisiji Hrvatska danas HTV-a o udjelu slavonskih pisaca u korpusu hrvatske književnosti; 9. ožujka u kontaktemisiji HR Radiopostaje Vinkovci govorila o suvremenim istraživanjima i novim prosudbama u vrednovanju hrvatske književnosti slavonskih pisaca; 17. ožujka, u jednosatnoj emisiji Radiopostaje Vukovar govorila o kulturi u ratu; 18. ožujka u okviru Matoševa tjedna održala predavanje Neumrli Matoš, na književnoj priredbi O poznatom i nepoznatome Matošu, u organizaciji Ogranka Matice hrvatske Tovarnik; 22. ožujka snimila za Vinkovačku televiziju polusatni prilog o utemeljenju, istraživačkoj, nakladničkoj i drugim oblicima znanstvene i umjetničke nazočnosti Akademijina Centra u Vinkovcima; 8. travnja održala predavanje o Matošu u Županji, za djelatnike u prosvjeti i kulturi, povodom njegova jubileja; 19. travnja, s akademikom D. Jelčićem, sudjelovala u predstavljanju knjižnice Udio Slavonije u hrvatskoj književnosti i kulturi na Pedagoškom fakultetu Sveučilišta "J. J. Strossmayer" u Osijeku; 22. travnja sudjelovala u Okruglom stolu o Ivani Brlić-Mažuranić priopćenjem Ivana Brlić-Mažuranić i povijesni sjaj obitelji Brlić; 13. svibnja sudjelovala u predstavljanju knjige Hrvatska riječ, Jezičnoga priručnika Franje Tanockoga, u Vinkovcima; 8. listopada u kolokviju o Vladimiru Kovačiću sudjelovala priopćenjem Slavoničnost Vladimira Kovačića, povodom nagrade Društva hrvatskih književnika Visoka žuta žita i Duhovno hrašće, u Drenovcima; 17. listopada prikazala monografiju Ilok u Vinkovcima, u organizaciji Poglavarstva Grada Iloka.

Nikola Segedi

Dana 15. siječnja sudjelovao u emisiji 2. programa Radiopostaje Zagreb, prigodom prikaza rada Uprave šuma Vinkovci; 29. i 30. rujna čitao svoje literarne radove na Danima hrvatskih šuma u Virovitici.

Katica Čorkalo

a) Prilozi u knjigama i zbornicima

Nekoliko riječi obljetničke čestitke Matici hrvatskoj, Godišnjak 10, Vinkovci 1993., 31; Lirska i poučna nit Reljkovićeva Satira, Godišnjak 10, Vinkovci 1993., 33-47; Josip Matasović (1892.-1962.), Godišnjak 10, Vinkovci 1993., 193-200; Adam Filipović Heldenthalski, 1792.-1871., Godišnjak 10, Vinkovci 1993., 201-202; Književnokritičarska suglasja. Dionizije Švagelj o Josipu Bogneru, Godišnjak 11, Vinkovci 1994., 43-46; Alain Finkielkraut u Vinkovcima, Godišnjak 11, Vinkovci 1994., 209-217; Pascal Bruckner u Vinkovcima, Godišnjak 11, Vinkovci 1994., 218-220; Proslovna riječ. Dom od paljevine, Zbirka domoljubne poezije, Vinkovci 1994., [7-8]; Ferdo Juzbašić-Selim, Županjski vijenac, Županja, kolovoza 1994., 129-134; Ivana Brlić-Mažuranić i povijesni sjaj obitelji Brlić, Ivana Brlić-Mažuranić, 22. travnja 1994., 33-40.

b) Prilozi u časopisima

M. Kevo: Hrvatsko predziđe, Istočnoslavonska ratna kronika. Novinar, XLVII/11-12, Zagreb, studeni - prosinac 1993., 39; I gorit će lampa nasrid Vinkovaca, katalog, Zagreb 1993. (3); E brillerá la lampada nel centro di Vinkovci, katalog, Zagreb 1994. (3); "Šuma i Šokci" Mare Švel, Marulić, XXVII/1, Zagreb, siječanj - veljača 1994., 83-85; Pjesme o domu i domovini (Ljubica Kolarić-Dumić: Molitva za Hrvatsku, Rijeka 1992., Marulić, XXVII/1, Zagreb, siječanj - veljača 1994., 161-162; Neumrli Matoš, Marulić, XXVII/4, Zagreb, srpanj - kolovoz 1994., 581-584.

POPIS IZDANJA HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI OBJELODANJENIH U GODINI 1994.

1. ANALI Zavoda za povijesne znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Dubrovniku / glavni i odgovorni urednik Vladimir Stipetić. Sv. 29(1991) . Dubrovnik / i.e. Zagreb/ : Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, 1991- . -24 cm.

Godišnjak. - Opis po Sv. 30(1992). - Sv. 29(1991) ISSN 0353-5797. - Nastavak publikacije: Anali Zavoda za povijesne znanosti JAZU u Dubrovniku, ISSN 0352-339X. - Sv.1(1952): Anali Historijskog instituta u Dubrovniku.

ISSN 13300-598.

Sv. 32. - 1994. - 210 str. : ilustr.

Sadržaj: Janeković-Römer, Zdenka: "Post tertiam campanam" - Noćni život Dubrovnika u srednjem vijeku, str. 7-14. Čoralić, Lovorka: Dubrovčani u Veneciji od XIII. do XVIII. stoljeća, str. 15-57. Tomić, Radoslav: Nekoliko novih podataka o slici "Silazak Duha Svetoga" Santi di Tita u Dubrovniku, str. 59-64. Miović-Perić, Vesna: Odnosi Dubrovnika i tripolitanskog namjesništva u XVIII. stoljeću (II. dio), str. 65-93. Lučić, Josip: Oporuka dubrovačkog kartografa Mihajla Pešića (1764), str. 95-100. Stojan, Stanislava: Dnevnik Vlaha Stullija, str. 101-116. Kapetanić, Niko; Vekarić, Nenad: Stanovništvo Cavtata i Oboda 31.12.1830. godine, str. 117-142. Perić, Ivo: Franjo Rački i Dubrovnik, str. 143-157. Kobašić, Antun: Neki socio-ekonomski aspekti 100-godišnjeg razvoja Dubrovnika 1890-1990, str. 159-208. Osvrti, Stojan, Slavica: In memoriam. Frano Čale (1927-1993), str. 209-210.

2. /BABIĆ, Dubravka/

Dubravka Babić : 1983.-1994., Kabinet grafike HAZU, svibanj-lipanj 1994. / / koncepcija, izbor djela, predgovor Vladimir Bužančić ; urednica kataloga Slavica Marković ; fotografije Stanko Vrtovec ; prijevod na engleski Vladimir Ivir/. - Zagreb : HAZU, 1994. - 47 str. : ilustr. ; 30 cm. - (/Katalozi izložbi Kabineta grafike ; sv. 88/).

Tekst kataloga usporedo na hrv. i engl. jeziku. - Naklada 600 primjeraka.

3. /BABIĆ, Ljubo/

Ljubo Babić : "Grand prix u Parizu 1925" : scenografija, 2.-14.5.1994 / /organizatori/ Narodno sveučilište "Otokar Keršovani" i Zavod za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe HAZU. - Zagreb : Narodno sveučilište "Otokar Keršovani", 1994. - /1/ presavijeni list : ilustr. ; 25 cm.

4. /BAVČEVIĆ, Vinko/

Vinko Bavčević : 1954 - 1994., Palača Milesi, Split / /fotografije Zvonimir Buljević/ . - Zagreb : HAZU, 1994. - /16/ str. : ilustr. u bojama ; 21 cm

Na nasl. str.: HAZU Zavod za znanstveni i umjetnički rad.

5. BERLJAK, Jasna

Repeatable bud formation in Pinus nigra shoot tip culture = Trajno stvaranje pupova u kulturi izdanaka crnog bora (Pinus nigra Arn.) / Jasna Berljak and Sibila Jelaska. - Zagreb : HAZU, 1994. - 15 str. ; 29 cm. - (Acta biologica, ISSN 0448-0147 ; vol. 17, br. 2).

Bibliografija: str. 24 -25 /8-9/. - Sažetak. - Na prel. str.: Razred za prirodne znanosti.

6. BILTEN Savjeta za daljinska istraživanja i fotointerpretaciju / glavni i odgovorni urednik Bojan Lipovšćak. - Vol.1, br.11(1991)- . - Zagreb : Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, 1991- . - 30 cm

ISSN 0351-4927

Vol.1, br. 1(1980)-vol.1, br. 10(1989): naziv nakladnika JAZU.

Vol. 13. - 1994. - 130 str. : ilustr.

Godišnjak. - Tekst sažetaka usporedo na hrv. i engl. jeziku. - Bibliografija uz svaki referat.

Sadržaj: Slovo urednika = Editors letter. Izvorni znanstveni radovi. Bajić, Milan: Metoda za povećanje vjerojatnosti otkrivanja umjetnih objekata u SLAR snimkama, str. 1-20. Oluić, Marinko; Oluić, Dean: Doprinos digitalno procesiranih LANDSAT tm snimki u geoistraživanjima Papuka, Hrvatska, Croatia, str. 21-32. Bogunović, Matko: Valorizacija zemljišnog prostora otoka Paga s aspekta razvoja ovčarstva, str. 33-40. Kušan, Vladimir ; Lampek, Ivana: Prilog istraživanju povećanja interpretabilnosti Landsat TM snimke za potrebe kartiranja korištenja zemljišta, str. 41-52. Stručni radovi. Bušelić, Vjeran ; Batić, Sanja ; Potočnjak, Mario : Quality control in data capture process, str. 53-58. Prethodno priopćenje. Kovač, Toni ; Viher, Mladen ; Javorović, Ivana: Geokodiranje podataka prikupljenih daljinskim istraživanjima, str. 59-70. Viher, Mladen ; Javorović, Ivana: Procjena grešaka kod geokodiranja vertikalnih snimki za potrebe daljinskih istraživanja, str. 71-81.Pregledni radovi. Kušan, Vladimir ; Kalafadžić, Zvonimir: Daljinska istraživanja i GIS kao dio jedinstvenog informacijskog sustava šumarstva, str. 83-91. Prikazi. Oluić, Dean: Novi sateliti za istraživanje Zemlje, str. 93-100. Izvještaji, vijesti. Kalafadžić, Zvonimir: Program aktivnosti primjenom postupaka daljinskih istraživanja i fotointerpretacije u okviru projekta "Hrvatska" Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, str. 101-109. Oluić, Dean: Prijem, obrada i primjena satelitskih snimaka, str. 109-110. Oluić, Dean: Operacionalizacija daljinskih istraživanja = Operationalization of remote sensing, str. 111-113. Oluić, Marinko: Vijesti iz Europske unije, str. 113-115. Oluić, Dean: Programski paket ILWIS-verzija 1.4, str. 115-116. Lončarić, Josip: Značaj daljinskih istraživanja, str. 117. Lončarić, Josip: "EOSAT/EURIMAGE" International distributor meeting - Our changing world, str. 118-120. Kuzmić, Milivoj: Tečaj o prelasku s optičkih na mikrovalne senzore = Optical to ERS-1 SAR cross-over course, str. 120-121. Morović, Mira: Primjena promatranja iz svemira u oceanografiji, str. 121-122. Faber, Aleksandra: Izvještaj o službenom boravku u SAD, str. 122. In memoriam prof. dr. Franjo Braum, str. 123. Savjet za daljinska istraživanja i fotointerpretaciju, str. 124-126. Izbor iz objavljenih radova za područje daljinskih istraživanja i GIS-a prof. dr. Marinka Oluića, str. 127-130.

7. BUJAS, Zoran

Adaptation to NaCl evaluated by reaction time and magnitude estimation / Zoran Bujas, Dean Ajduković, Silvija Szabo, Dragutin Mayer and Marijan Vodanović. Taste-modifying protein from Synsepalum dulcificum and anodal electric taste / Zoran Bujas. - Zagreb : HAZU, 1994. - 15 str. ; 29 cm. - (Acta biologica, ISSN 0448-0147 ; vol. 17, br. 1).

Bibliografija uz oba rada. - Sažeci. - Na prel. str.: Razred za prirodne znanosti.

8. BULLETIN Razreda za likovne umjetnosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti / /glavni i odgovorni urednik Miroslav Begović/. - God. 42, br.1(60) (1994)- . - Zagreb : HAZU, 1994- . - 30 cm.

Polugodišnjak. - Na prelim. str.: Razred za likovne umjetnosti. - Tekstovi imaju nacrtak na hrv. i sažetak na engl. jeziku. - Naklada: 600 primjeraka.

ISSN 1330-1519.

God. 42, br. 1(60)(1994). - 1994. - 63 str. : ilustr.

Sadržaj: Mohorovičić, Andre: Hrvatska kultura životna snaga u kataklizmi našeg vremena, str. 5-10. Prijatelj, Kruno: Replika portreta biskupa Strossmayera J. P. Mückea u samostanu Tolisa, str. 11-14. Vanđura, Đuro: Otto van Veen u Strossmayerovoj galeriji, str. 15-20. Begović, Miroslav: Hrvatski muzej arhitekture, str. 21-24. Magaš, Boris: Putovi vlastitosti u arhitektonskoj teorijskoj misli na prijelazu stoljeća, str. 25-35. Knežević, Snježka: Akademijina palača i njezini trgovi, str. 35-47. Ivančević, Radovan: Solinska crkva u Gradini : izuzetak ili tip, str. 48-52. Vaništa, Josip: Leo Junek. Pisma. Slikarski dnevnik, str. 53-60. Fučić, Branko: Janešova glagoljica, str. 61-62. Upute suradnicima, str. 63.

9. CONTEL 94 : Conference on telecommunications, Faculty of Electrical engeenering, Zagreb, June 15-17. 1994 / edited by Branko Mikac ; /organized by Croatian telecommunications society, Croatian Academy of Sciences and Arts, University of Zagreb Faculty of Electrical engeenering. - Zagreb : Hrvatsko društvo za telekomunikacije, 1994. - VII, 386 str. ; 22 cm. - (Informacija, telekomunikacije, automati ; vol. 13, no. 1/3).

10. CROATIAN Academy of Sciences and Arts / /editor of 2nd edition Dobriša Skok ; English translation Željko Novačić/. - 2nd revised and improved ed. - Zagreb : HAZU, 1994. - 36 str. : ilustr. ; 21 cm.

Monografija o Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti. - Naklada: 1000 primjeraka.

11. The CULTURAL dimension of scientific and tehnological development = La Dimension du développement scientifique et technologique = /Kulturna dimenzija znanstvenog i tehnološkog razvoja/ / /uredio Ivan Supičić/. - Zagreb : HAZU : AGM, 1994. - V, 131 str. ; 24 cm.

Zbornik radova sa znanstvenog skupa održanog u Zagrebu od 1. do 3. listopada 1993. - Tekst na engl. ili franc. jeziku. - Sažeci. - Naklada: 1000 primjeraka. - Bibliografija uz neke radove.

ISBN 953-154-018-7.

12. ČORKALO, Katica

Slavonica / Katica Čorkalo. - Vinkovci /i.e. Zagreb/ : Ogranak Matice hrvatske Vinkovci : HAZU, 1993. - 229 str. ; 21 cm. - (Udio Slavonije u hrvatskoj književnosti i kulturi. Suvremena istraživanja i prosudbe ; 1).

Naklada: 1000 primjeraka. - Bibliografija radova Katice Čorkalo: str. 9-16.

ISBN 953-154-021-7.
953-6015-04-8.

13. /DEŠKOVIĆ, Branislav/

Branislav Dešković : izložba, Gliptoteka HAZU, Zagreb, prosinac 1993. - siječanj 1994. / /izložba i katalog Božena Kličinović ; fotografije Fedor Vučemilović/. - Zagreb : HAZU, 1993. - /16/ str. : ilustr. ; 24 cm. - (/Katalozi izložbi Gliptoteke ; sv. 25/).

Naklada: 400 primjeraka.

14. ENCYCLOPAEDIA moderna / glavni i odgovorni urednik Nikola Zovko. - God.12, br. 36 (1991)- . - Zagreb : Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti. - 29 cm

Izlazi četiri puta godišnje. - Br.1(1966)- god.11, br. 32/35(1976) om. podnasl. na raznim jezicima: časopis za sintezu znanosti, umjetnosti i društvene prakse; naziv nakladnika JAZU.

ISSN 0013-7138.

God. 14, br. 3(43). - 1993. - Str. 177-274 : ilustr.

Ilustracije Zlatan Vrkljan. - Tekstovi na hrv. ili engl. jeziku. - Sažeci usporedo na hrv. i engl. jeziku. - Naklada 1000 primjeraka.

Sadržaj: Uvodnik, str. 177. Editorial, str. 178. Znanstveni forum - Scientific forum. Nemec, Krešimir: Romani Ante Kovačića, str. 179-185. Gretić, Goran: "Narod je duševni čin", str. 186-192. Čvrljak, Krešimir: Ibsenov prijatelj Ludwig Passarge u srednjoj Dalmaciji između 1899. i 1904. : s posebnim osvrtom na Skradin i Skradinski buk, str. 193-199. Historiografske aktualnosti - Historiographic issues. Košćak, Vladimir: Teritorijalni razvitak Dubrovačke Republike, str. 200-221. Babić, Marko: There was no orthodox religion in mediaeval Bosnia, str. 222-234. Filozofija i teologija - Philosophy and theology. Brajičić, Rudolf: Predstavljanje knjige Filozofija i teologija, str. 236-238. Despot, Branko: Filozofija i teologija, str. 239-241. Prema svjetskom jedinstvu i miru - Towards world unity and peace. Supek, Ivan: The United Nations and Europe in maintaining peace and striving to general and complete disarmament, str. 242-244. Ogledi - Essays. Devidé, Vladimir: Hrvatski haiku u ratu - Croatian haiku about war, str. 245-250. Obradović, Josip: Stotinu svjedočanstava, str. 251-253. Polemike - Controversies. Silobrčić, Vlatko: Pismo odgovornom uredniku, str. 254-255. Trinajstić, Nenad: On the evaluation of the quality of scientific research, str. 256-261. Pravdić, Velimir: Znanstvena društva i hrvatsko demokratsko ustrojstvo : tribina, str. 262-269. Picek, Ivica:

Dunja Grbić-Galić : hrvatski mikrobiolog u USA, str. 270-271. O'Toole, Kathleen: Microbiologist Grbić-Galić dies at 43, str. 272-273.

God. 14, br. 4(44). - Str. 275-368 : ilustr.

Ilustr. Lidija Šeler. - Tekstovi na hrv. ili engl. jeziku. - Sažeci usporedo na hrv. i engl. jeziku. - Naklada 1000 primjeraka.

Sadržaj: Uvodnik, str. 275. Editorial, str. 276. Znanstveni forum - Scientific forum. Degan, Vladimir-Đuro: Western concepts of human rights, str. 277-285. Vukasović, Ante: Stotinu godina pedagoške izobrazbe studenata i nastavnika Sveučilišta u Zagrebu, str. 286-298. Peterlin, Davorin: The first letter of Clement, str. 299-307. Pop-Jordanov, J. ; Markovska, N.: Brain drain in energy and informatics, str. 308-313. Novi dometi u prirodoslovlju - New trends in natural sciences. Zovko, Nikola: Kvantna vizija svijeta i globalna osnova etike, str. 315-319. Prema svjetskom jedinstvu i miru - Towards world unity and peace. Stipetić, Vladimir: Population summit of the world's Scientific Academies, str. 320-336. The statement, str. 337-342. Ogledi - Essays. Le Goff, Jacques: Imaginarno kod Radovana (s francuskoga preveo Ivo Babić), str. 343-345. Damjanović, Stjepan: Modeli i ideologemi, str. 346-348. Raukar, Tomislav: Novi pogledi o kršćanstvu u hrvatskom srednjovjekovlju, str. 349-351. Vratović, Vladimir: Latinitas : uz 40. obljetnicu znamenitoga vatikanskog časopisa, str. 352-355. Devidé, Vladimir: Cjelovi pjesme prirode u djelu Ivana Lackovića, str. 356-358. Polemike - Controversies. Trinajstić, Nenad: Experimental and theoretical research in the natural sciences, str. 359-360. Knjige i časopisi - Books and reviews. Zovko, Nikola: Ruđer Bošković - hrvatski Isaac Newton, str. 361-362. Vratović, Vladimir: Bezina, Kapitanović, Šegvić Belamarić - tri dragocjena popisa rukopisa i knjiga, str. 363-365. Koprek, Ivan: Etika, moral i moralni odgoj, str. 366-367.

15. FILOLOGIJA : časopis Razreda za filološke znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti / /glavni i odgovorni urednik Rudolf Filipović/. - Knj. 18(1990)- . - Zagreb : Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Razred za filološke znanosti, 1990- . - 24 cm.

Godišnjak. - Nastavak publ.: Filologija : časopis Razreda za filološke znanosti JAZU, /Knj. 1(1957)- knj. 17(1989)/.

ISSN 0449-363X.

Knj. 22/23. - 1994. - 386 str.

ISSN 0449-363X

Sadržaj: Filipović, Rudolf: Pozdrav predsjednika Organizacijskog odbora, str. 11-12. Moguš, Milan: Riječ glavnog tajnika HAZU, str. 13-14. Finka, Božidar: Riječ tajnika Razreda za filološke znanosti, str. 15-16. Izlaganja. Filipović, Rudolf: Kako hrvatski leksikografi gledaju na probleme izradbe hrvatskih jednojezičnih rječnika: uvodno izlaganje, str. 17-27. I. Tipovi jednojezičnih rječnika. Brozović, Dalibor: Dva specifična problema pri izradbi hrvatskih jednojezičnih rječnika, str. 29-34. Cvitaš, Maja: Problemi pravopisnog rječnika, str. 35-45. Klaić, Željko: Francuski Petit Robert - mogući uzor jednojezičnog rječnika, str. 47-50. Kolenić, Ljiljana: Izradba frazeoloških rječnika djela slavonskih pisaca 18. stoljeća, str. 51-58. Kolumbić, Nikica: Teorijske i metodološke osnove rječnika

pjesničkog jezika hrvatskog srednjovjekovlja, str. 59-68. Kunzmann-Müller, Barbara: Jednojezični rječnik i nenativni govornik, str. 69-79. Maras, Mate: Srokovni rječnik hrvatskog nazivlja, str. 81-86. Mihaljević, Milica: Struktura rječničkoga članka u terminološkim rječnicima, str. 87-90. Peti, Mirko: Hrvatski poredbeni rječnik, str. 91-94 Piccoli, Agostina: Prolegomena za rječnik govora Montemitra, str. 95-99 Šërakowa, Irena: Koncepcija novog pravopisnog rječnika gornjolužičkoga jezika, str. 101-103. Vukušić, Stjepan: Posebnosti akcentološkoga rječnika, str. 105-108 II. Leksikografski postupci. Tafra, Branka: Leksikografski postupci, str. 109-117. Bjelanović, Živko: Antroponimi u općem rječniku, str. 119-126. Filipi, Goran: Ornitonimijska građa u općim, dijalektalnim i etimologijskim jednojezičnim hrvatskim rječnicima, str. 127-142. Gluhak, Alemko: Etimologija i rječnici : hrvatski i drugi, str. 143-154. Hudeček, Lana: Leksikografska obrada nepromjenljivih riječi, str. 155-159. Menac, Antica: Frazeologija u različitim tipovima jednojezičnih hrvatskih rječnika, str. 161-168. Meštrović, Zrnka: Onimijska komponenta jednojezičnog rječnika, str. 169-174. Vajs, Nada ; Zečević, Vesna: Frazeologija u rječniku hrvatskoga kajkavskoga književnog jezika, str. 175-183. Vulić, Sanja: Struktura rječničkog članka u rječnicima izvornih čakavskih govora, str. 185-191. III. Variranje u jeziku. Babić, Stjepan: Jezična raslojenost, str. 193-199. Anić, Vladimir: Formule za tabuiranje u hrvatskom jeziku, str. 201-204. Hozjan, Snježana: ; čakavizmi u rječnicima hrvatskoga književnog jezika, str. 205-209. Maček, Dora: Regionalizmi i korisnik rječnika, str. 211-216. Muhvić-Dimanovski, Vesna: Mjesto posuđenica u jednojezičnim rječnicima, str. 217-224. Sočanac, Lelija: O nekim anglicizmima i pseudoanglicizmima u rječnicima hrvatskoga književnog jezika, str. 225-228. Zoričić, Ivan: Izvori naglasnih kolebanja u novijim rječnicima hrvatskog jezika, str. 229-234. IV. Leksikologija i leksikografija. Bratanić, Maja: Leksikologija i leksikografija, str. 235-244. Ljubičić, Maslina: O hrvatskim zoonimima: konotativno značenje i frazeologija, str. 245-252. Nikolić-Hoyt, Anja: Kulturne i povijesne komponente značenja riječi, str. 253-257.Stolac, Diana: Boje u starijoj hrvatskoj frazeologiji i leksikografiji, str. 259-267. Šarić, Ljiljana: Antonimija u strukturi jednojezičnih rječnika, str. 269-274. Žic-Fuchs, Milena: Semantičke i leksikografske definicije, str. 275-280. V. Leksikografija i leksikologija. Katičić, Radoslav: Leksikografija i gramatika, str. 281-286. Brdar, Mario: Gramatički modeli u rječnicima - rječnik u gramatičkim modelima, str. 287-296. Kačić, Miro: Rječnik i gramatika, str. 297-302. Ptičar, Adela: Leksikografska relevantnost glagolskih kategorija, str. 303-306. Švaćko, Vanja: Prijedložni izraz kao gramatička ili leksikografska jedinica, str. 307-311. Znika, Marija: Gramatički podaci u jednojezičnom rječniku, str. 313-322. VI. Leksikografski metajezik. Vajs, Nada: Leksikografski metajezik, str. 323-333. Pritchard, Boris: Jezične osobitosti i leksikografske definicije, str. 335-350. Putanec, Valentin: Sigliranje identičnih definicijskih formula u jednojezičnoj leksikografiji, str. 351-353. VII. Leksikografska metodologija. Neweklowsky, Gerhard: Od konkordancije do rječnika, str. 355-366. Brozović-Rončević, Dunja: O metodama izradbe toponimijskih rječnika, str. 367-373. Gačić, Milica: Metodologija izrade terminoloških rječnika, str. 375-386.

16. FOLIA onomastica Croatica / glavni i odgovorni urednik Petar Šimunović. - Knj.1(1992)- . - Zagreb : Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Razred za filološke znanosti, 1992- . - 24 cm.

Godišnjak.

ISSN 1330-0695.

Knj. 3. - 1994. - 166 str.

Na nasl. str.: Razred za filološke znanosti. - Tekstovi imaju nacrtak na hrv. i sažetak na stranom jeziku.

ISSN 1330-0695.

Sadržaj: Kovačec, August: Zašto Skokovi etimološki susreti?, str. 7-16. Brozović-Rončević, Dunja: O razgraničenju toponima s dočetkom -aj, -aja od apelativa s etimološkim sufiksima -(j)aj, -(j)aja, str. 17-23. Čače, Slobodan: Iz liburnske toponimije, str. 25-36. Filipi, Goran: Istarska ornitonimija - stratifikacija nazivlja, str. 37-48. Hilje, Emil: Prilog povijesnoj topografiji zadarskog područja, str. 49-76. Kravar, Miroslav: Oko toponima Raguza za Dubrovnik, str. 77-87. Lončar, Miljenko: Pozadina Porfirogenetovih etimologija Zadra i Duklje, str. 89-92. Ljubičić, Maslina: O hrvatskoj leksičkoj komponenti u Miottovu "Vocabolario del dialetto veneto-dalmata", str. 93-106. Sejdiu, Shefki: Prilog tumačenju toponima Kolovare, str. 107-109. Skračić, Vladimir: Tragom Skokove jadranske toponimije, str. 111-122. Vajs, Nada: Iz jadranske fitonimije, str. 123-132. Vinja, Vojmir: Opreka GRAD vs SELO u prihvaćanju aloglotskih leksičkih elemenata, str. 133-141. Brozović-Rončević, Dunja: O Trubačevljevu viđenju etnogeneze Slavena, str. 143-148. Brozović-Rončević, Dunja: Imena u etimološkom rječniku Alemka Gluhaka, str. 149-154. Brozović-Rončević, Dunja: Tekuća onomastička bibliografija, str. 155-166.

17. FORENBACHER, Sergej

Klinička patologija probave i mijene tvari domaćih životinja / Sergej Forenbacher. - Zagreb : HAZU : Školska knjiga, 1975-1993. - 24 cm.

Sv. 2 : Jetra. - 1993. - X, 709 str. : ilustr.

Bibliografija: str. 565-698. - Kazalo.

ISBN 953-0-31106-0.

18. FORUM : mjesečnik Razreda za književnost Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti / glavni i odgovorni urednik Slavko Mihalić. - God. 30, knj. 62, br. 7/8 (srp./kol. 1991)- . - Zagreb : Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, 1991- . - 22 cm.

Mjesečnik. - Nastavak publikacije: Forum : časopis Razreda za suvremenu književnost JAZU, /God. 1, br. 1(1962)-god. 30, knj. 61, br. 5/6(svib./lip.1991)/.

ISSN 0015-8445.

God. 32, knj. 65, br. 10/12 listopad/prosinac 1993. - 1994. - Str. 669-902.

Sadržaj: Katičić, Radoslav: Mediteran i najranija hrvatska književnost, str. 669-680. Bogišić, Rafo: Dva zapisa (Sve moje Istre ; Zapis na Kupi), str. 681-703. Biletić, Boris: Radovi na nekropoli : ciklus pjesama, str. 704-719. Pavličić, Pavao: Otvoreno pismo Dubravki Gundulićevoj, str. 720-731. Golub, Ivan: Moji Svi sveti, str. 732-736. Talan, Nikica: Carlos Drummond de Andrade, str. 737-742. Andrade, Carlos Drummond de: Ruža naroda : ciklus pjesama (preveo Nikica Talan), str. 743-756. Škunca, Andriana: Prah : ciklus pjesama u prozi, str. 757-767. Stamać, Truda: Kenotaf Nelly Sachs, str. 768-773. Sachs, Nelly: Noći, zidu plača, ciklus pjesama (prevela Truda Stamać), str. 774-790. Miklaužić, Đurđa: Pojmovnik sjećanja, lirski zapisi, str. 791-804. Paprašarovski, Marija: Priča, str. 805-813. Knjige, časopisi, rukopisi. Bogišić, Rafo: Kamen bačen u jezero, str. 814-827. Stipetić, Vladimir: Prvi hrvatski pisac klasične političke ekonomije (Pretisak knjige Temelj žitne trgovine / Josip Šipuš, Karlovac : Matica hrvatska, 1993), str. 828-847. Jelčić, Dubravko: Umjesto vijenca Ivi

Pilaru (Uz neobjavljeni prijevod Južnoslavenskog pitanja), str. 848-850. Biletić, Boris: Črnja dramatičar, str. 851-857. Pejaković, Hrvoje: O prebrzom glasniku, čudesnim čudovištima i iskušavanju leta (Zavodnička šuma / Slavko Mihalić, Zagreb : Naklada MD, 1993.), str. 858-860. Bagić, Krešimir: Literatura je društvena igra (Prošlo nesvršeno vrijeme / Antun Šoljan), Zagreb : Kairos : Hrvatska sveučilišna naklada, 1992.), str. 861-864. Pavešković, Antun: Svršetak igre (Predstava Hamleta u Mrduši Donjoj; Ledeno sjeme; Stani malo Zvonimire / Ivo Brešan, Zagreb : Znanje, 1993.), str. 865-868. Bagić, Krešimir: Sonet - "Kurva koja se svakom daje" (Sonetna struka / Tonko Maroević, Zagreb : Kairos : Hrvatska sveučilišna naklada, 1992.), str. 869-875. Maleš, Branko: Vukovarsko dopisivanje hrvatskog identiteta (Društvena istraživanja, br. 4/5, Zagreb, 1993.), str. 876-878. Pavešković, Antun: Igra značenja i smisla (Zlatousti / Stjepan Tomaš, Zagreb : Znanje, 1993.), str. 879-881. Brezak-Stamać, Dubravka: Mučno čuvstvo dekadencije (Kuća dekadencije / Dražen Katunarić, Zagreb, 1992), str. 882-885. Pavešković, Antun: Pišem Kravar, pamtim barok (Nakon godine MDC / Zoran Kravar, Dubrovnik : Matica hrvatska, 1993), str. 886-888. Sadržaj LXV. knjige, str. 889-901. Kazalo autora, prevoditelja i priređivača, str. 902.

God. 33, knj. 66, br. 1/2 siječanj/veljača 1994. - 1994. - Str. 5-157.

Sadržaj: Katičić, Radoslav: Pisma pape Ivana X. od 925. i osnovne koordinate hrvatske kulture, str. 5-16. Šegedin, Petar: Idiotova priča, str. 17-50. Koroman, Veselko: Oduvijek : ciklus pjesama, str. 51-58. Vittorini, Elio: Ime i suze : četiri pjesme u prozi (prevela Karmen Milačić), str. 67-74. Milačić, Karmen: Grad kao rondo i posljednji Vittorini, str. 67-74. Majetić, Alojz: Mrtva i druge prirode : ciklus pjesama, str. 75-84. Odjeci rasprava o Miroslavu Krleži. Flaker, Aleksandar: Krležini gradovi, str. 85-92. Solar, Milivoj: Krava na orehu / Miroslav Krleža, str. 93-101. Golub, Ivan: Sjećanja na Krležu, str. 102-107. Zima, Zdravko: Krleža je Matoš, str. 108-114. Pavešković, Antun: Smrt na Tuškancu - Ivan Pilar, str. 115-116. Zaboravljena studija. Pilar, Ivan: Uvijek iznova Srbija (preveli s njemačkog Mile Maslać i Tatjana Cvetnić), str. 117-132. Dva značajna izdanja. Moguš, Milan: Pohvala filologiji (Uz početke hrvatskih početaka / Radoslav Katičić, Split: Književni krug, 1993.), str. 133-136. Šimunović, Petar: Poticaj (Uz početke hrvatskih početaka / Radoslav Katičić, Split: Književni krug, 1993.), str. 137-140. Šimunović, Petar: Apologija i ekskursi (Povijest hrvatskoga književnoga jezika / Milan Moguš, Zagreb : Globus, 1993.), str. 141-157.

God. 33, knj. 66, br. 3/4 ožujak/travanj 1994. - 1994. - Str. 159-303.

Sadržaj: Mađer, Miroslav S.: Sitne pjesme : ciklus pjesama, str. 159-167. Stahuljak, Višnja: Zlatna vuga : ulomci iz povijesnog romana, str. 168-186. Begović, Sead: Vjetar nad razvalinama : ciklus pjesama, str. 187-193. Queroz, Eça de: Dvije pripovijetke (preveo Nikica Talan), str. 194-203. Talan, Nikica: Preporoditelj portugalske pripovijetke, str. 204-208. Domović, Tomislav: Pjesnički manifest, str. 209-218. Stamać, Ante: Preživjeli našeg doba : poraženi pisac i njegov antijunak, str. 219-227. Odjeci rasprava o Miroslavu Krleži. Bošković-Stulli, Maja: Krleža u žarištu nekih davnih mladića, str. 228-245. Sabljak, Tomislav: Vid detektivskog u Krležinom djelu, str. 246-255. Zaboravljena studija. Pilar, Ivan: Uvijek iznova Srbija (II) (preveli s njemačkog Mile Maslać i Tatjana Cvetnić), str. 256-272. Prisjećanja. Milićević, Nikola: Viktor Vida, str. 273-277. Tušek-Šimunković, Miroslava: Uz pjesmu Dodir Zvonka Milkovića, str. 278-282. Knjige, časopisi, rukopisi. Nemec, Krešimir: Kapitalno djelo hrvatske kulture : uz treći svezak Hrvatskog biografskog leksikona, str. 283-284. Pavešković, Antun: Zavođenje neizrecivog, str. 285-288. Batušić, Nikola: Prvi svezak

Krležijane, str. 289-291. Jelčić, Dubravko: Poslije četiri godine : o romanu Mirka Božića Slavuji i šišmiši, str. 292-296. Tatarin, Milovan: Hrvatski tekst, europski kontekst (Duh impresionizma i secesije / Viktor Žmegač, Zagreb : Zavod za znanost o književnosti, 1993.), str. 297-299. Pejaković, Hrvoje: Prilog razumijevanju semantike stiha (Stih i značenje / Pavao Pavličić, Zagreb : Zavod za znanost o književnosti, 1993.), str. 300-303.

God. 33, knj. 66, br. 5/6 svibanj/lipanj 1994. - 1994. - Str. 305-482.

Sadržaj: Walcott, Derek: Sredina ljeta : izbor iz lirike (izabrao i preveo Miloš Đurđević), str. 305-319. Đurđević, Miloš: Derek Walcott, str. 320-321. Stahuljak, Višnja: Zlatna vuga (svršetak iz prošlog broja), str. 322-343. Bagić, Krešimir: Dodir, pogled u ružu : ciklus pjesama, str. 344-358. Lukšić, Irena: Sjajna zvijezda Rovinja, str. 359-395. Mohorovičić, Andre: Cesta kaj mi povedati znaš, str. 396. Rehak, Eta: Kaliopa, str. 397-403. Andrilović, Vlado: Toranj, str. 404-408. Meršinjak, Saša: Putovanje na istok, str. 409-412. Pavešković, Antun: Naglo osvrtanje gospodina graditelja, str. 413-419. Lirska panorama. Šišara, Slavica: Nesanica : ciklus pjesama, str. 420-422. Škreblin, Nevenka: Povratak u vječnost : ciklus pjesama, str. 423-424. Postružnik, Ana: Zaborav : ciklus pjesama, str. 425-426. Levanić, Stela: Ponekad zamišljam : ciklus pjesama, str. 427-429. Vrdoljak, Mislav Ivan: Oko puno boli : ciklus pjesama, str. 430-433. Jelčić, Dubravko: Mrvice, str. 434-449. Pederin, Ivan: Baština moderne u hrvatskom putopisu, str. 450-466. Zaboravljena studija. Pilar, Đuro: Uvijek iznova Srbija (završetak) (preveli s njemačkoga Mile Maslać i Tatjana Cvetnić), str. 467-482.

God. 33, knj. 66, br. 7/8 srpanj/kolovoz 1994. - 1994. - Str. 445-599.

Sadržaj: Frangeš, Ivo: Čarolija Tijardovićeva pjesništva, str. 445-457. Horvatić, Dubravko: Hrvatski krajolik : ciklus pjesama, str. 458-461. Milićević, Nikola: Sa stola i s koljena, str. 462-478. Dekanović, Ivo: Sunce u križu : ciklus pjesama, str. 479-488. Barbieri, Veljko: Split : stihovi i proza, str. 489-510. Novak, Boris A.: Krunidba : sonetni vijenac (pohrvatio Luko Paljetak), str. 511-518. Iveljić, Nada: Dvije pripovijetke (U spremištu lutaka ; Pismo), str. 519-529. Stojan, Slavica: Duga vjera Nike Sorgove, str. 530-542. Talan, Nikica: Suvremeno angolsko pjesništvo, str. 543-549. Četiri suvremena angolska pjesnika (preveo Nikica Talan) Netto, Agostinho: Afrički plač ; Čežnja ; Da u ma kojoj pjesmi, str. 550-557. Sicato, Tadeu: Afrika-Božić ; Crnčica ; Angola, str. 558-559. Andrade, Costa: Mrtva koliba ; Mulat ; Povjerenje ; Ugovorenici, str. 560-563. Rui, Manuel: Muzej ; Onako usput ; Talas i Afrika, str. 564-568. Perić, Ivo: Pismo Frana Supila J. J. Strossmayeru, str. 569-572. Doprinos obnovi hrvatske drame. Vončina, Nikola: Radio-dramsko stvaralaštvo Ivice Ivanca od 1960. do 1971., str. 573-599.

God. 33, knj. 66, br. 9/10 rujan/listopad 1994. - 1994. - Str. 601-775.

Sadržaj: Sabolović, Mirko: Među zvijezdama, str. 601-622. Jelčić, Dubravko: Matoš i Srbi, str. 623-635. D'Almeida, Fialho: Dvije pripovijetke (Božićna priča ; Junaci / preveo Nikica Talan), str. 636-646. Talan, Nikica: Dekadentna proza Fialha D'Almeide, str. 647-651. Kaleb, Vjekoslav: Kolumbovo jaje ili proze u pjesmi, str. 652-667. Kupareo, Rajmund: Patka priča, str. 668-697. Dautbegović, Jozefina: Dan kada je samostan s Plehana letio u nebo : ciklus pjesama, str. 698-707. Draženović, Jadranka: Kroz vrijeme razborito : ciklus pjesama, str. 708-713. Željeznak, Mila: Zdenac

: ciklus pjesama, str. 714-716. Kritike i komentari Jovanović, Neven: Jedan rani humanistički epitalamij, str. 717-727. Rehak, Eta: Motiv sunca u noveli Dan Petra Šegedina, str. 728-734. Frangeš, Ivo: Slovenska književnost u europskom kontekstu (Slowenische Literatur im europäischen kontext / France Bernik, München : "Otto Sagner", 1993.), str. 735-737. Matanović, Julijana: Sedam nepoznatih romana (Tragovu prošlosti / Vilma Vukelić, Osijek : Matica hrvatska, 1994), str. 738-742. Mišković, Milan: Svevremeno i suvremeno (Prilog tumačenju pripovijetke Propast Magnuma, Ivana Aralice), str. 743-750. Pavešković, Antun: Roman prijekora ili prijekor romana (Knjiga gorkog prijekora / Ivan Aralica, Zagreb : Znanje, 1994), str. 751-755. Šicel, Miroslav: Opsesije suvremenog intelektualca (Strah / Dubravko Jelčić, Zagreb : NZ Matice hrvatske : Mladost, 1994), str. 756-759. Brezak-Stamać, Dubravka: Putovanje u kabinetu (Komparatističke i romanističke teme / Mirko Tomasović, Split : Književni krug, 1993.), str. 760-761. Đurđević, Miloš: Tri pjesničke zbirke (Zeleni prah / Andriana Škunca, Zagreb : Meandar : Naklada MD, 1994.; Ekrani praznine / Branko Čegec, Zagreb : Naklada MD, 1992.; Dubina / Gordana Benić, Zagreb : Meandar, 1994.), str. 762-772. Lukšić, Irena: Demiurg nad tuđim djelom / Morana Čale Knežević, Zagreb : Hrvatsko filološko društvo, 1993, str. 773-775.

19. FRANJIĆ, Josip

Morphometric leaf analysis as an inducator of common oak (Quercus robur L.) variability in Croatia = Morfometrijska analiza lista kao pokazatelj varijabilnosti hrasta lužnjaka (Quercus robur L.) u Hrvatskoj / Josip Franjić. - Zagreb : HAZU, 1994. - 32 str. : ilustr. ; 24 cm. - (Annales forestales = Anali za šumarstvo, ISSN 0353-8265 ; Vol. 19/1).

Naklada: 300 primjeraka. - Bibliografija: str. 26-31. - Sažetak. - Na prel. str.: Razred za prirodne znanosti.

20. FUČEK, Juraj

Juraj Mulih : život i djelo / Ivan Fuček. - Zagreb : Filozofsko-teološki institut Družbe Isusove : Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti ; Rim : Papinsko sveučilište Gregorijana, 1994. - XVII, 559 str., /1/ presavijeni list s kron. tab. : ilustr. ; 24 cm. - (Biblioteka Vrela i prinosi za povijest isusovačkog reda ; knj. 4).

Zusammenfassung. - Résumé. - Összefoglals. - Bibliografija: str. 497-515. - Kazala.

ISBN 953-6257-00-9.

21. HRVATSKA : strategija razvoja / /glavni urednik Željko Bujas/. - Zagreb : HAZU, 1994. - 93 str. ; 24 cm. - (Posebna izdanja HAZU).

Naklada: 800 primjeraka.

ISBN 953-154-033-0.

22. INTERNATIONAL review of the aesthetics and sociology of music / /glavni i odgovorni urednik Vladimir Supičić/. - Vol.24, no.2 (1993)- . - Zagreb : HAZU : Hrvatsko muzikološko društvo : Muzička akademija Sveučilišta u Zagrebu, 1993- . - 24 cm.

Tekstovi uglavnom na engl. jeziku. - Sažeci.

ISSN 0351-5796.

Vol. 24, no. 2. - 1993. - Str. 99-187.

Sažeci. - Naklada: 800 primjerka.

Sadržaj: Original scientific papers = Izvorni znanstveni radovi. Luppi, Andrea: The role of music in Francis Bacon's thought : a survey, str. 99-111. Padoan, Mauricio: Tradition and "modernity" in Il corago, str. 113-127. Carlton, Richard: Folk-song, chant, and English symphonic rennaisanse : a case study of etnic musical identity, str. 129-142. Sedak, Eva: Das Zeitgenössische als Episode : Zum Begriff des Fortschtitts in der Music am südlichen Rand Mitteleuropas zwischen den beiden Weltkriegen, str. 143-158. Booth, Gregory D.: Traditional practice and mass mediated music in India, str. 159-174. Reviews and information on books = Recenzije i obavijesti i knjigama, str. 175-185. In memoriam. Dragotin Cvetko (1911-1993).

23. JANEKOVIĆ RÖMER, Zdenka

Rod i grad : dubrovačka obitelj od XIII do XV stoljeća / Zdenka Janeković Römer. - Zagreb : HAZU, 1994. - 170 str. ; 24 cm . - (Posebna izdanja. Prilozi povijesti stanovništva Dubrovnika i okolice, ISSN 1330-075X ; knj. 4).

Naklada: 1000 primjeraka. - Bibliografija: str. 145-157. - Summary: The Dubrovnik family from 13th - 14th centuries - Zusammenfassung: Die Familie in Dubrovnik im 13. und 14. Jahrhundert

ISBN 953-145-005-5.

24. KNJIGA Mediterana = El libro del Mediterraneo = Le livre de la Mediterranee = Il libro del Mediterraneo, 24. - 31. listopada 1994. - Split : /s. n./, 1994. - 22 str. ; 21 cm.

HAZU suorganizator događanja. - Katalog događanja. - Tekst usporedo na raz. jezicima.

25. KRSTINIĆ, Ante

Genetics of Black Alder (Alnus glutinosa (L.) Geartn.) = Genetika crne johe (Alnus glutinosa (L.) Geartn.) / Ante Krstinić. - Zagreb : HAZU, 1994. - Str. 37-72 : graf. prikazi. ; 24 cm. - (Annales forestales = Anali za šumarstvo ; Vol. 19/2).

Naklada: 300 primjeraka. - Bibliografija: str. 66-70 /30-34/. - Sažetak. - Na prel. str.: Razred za prirodne znanosti.

26. LARUS : godišnjak Zavoda za ornitologiju Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti = Annual of the Institute of ornithology of the Croatian Academy of Sciences and Arts / /urednici Zdravko Lorković, Milan Meštrov, Goran Sušić. - 43(1991)- . - Zagreb : HAZU, 1991- . - 24 cm.

Godišnjak. - Razred za prirodne znanosti. - Sv. 1(1947) - 26/28(1975) izlazi kao godišnjak Odjela za ornitologiju Instituta za biologiju Sveučilišta u Zagrebu.

ISSN 0350-5189.

Vol. 44/45 (1992/1993). - 1993. - 83 str.

Sadržaj: Radović, Dragan ; Kralj, Jelena ; Tutiš, Vesna ; Sušić, Goran ; Pongrac, Zrinka: Rezultati prstenovanja ptica u 1991. i 1992. godini, str. 1-12. Radović, Dragan ; Kralj, Jelena ; Tutiš, Vesna ; Sušić, Goran ; Pongrac, Zrinka: Nalazi prstenovanih ptica u 1991. i 1992. godini, str. 13-32. Kralj, Jelena ; Leskovar, Krešimir ; Radović, Dragan ; Tutiš, Vesna ; Pongrac, Zrinka ; Sušić, Goran: Breeding of the tufted duck (Aythya fuligula) in the Pokupsko basin (Croatia), Hrvatska, str. 33-39. Dolenec, Zdravko: Kvalitativna struktura zajednice ptica gnjezdarica Medvednice, Ivanščice i Cesargradske gore, str. 41-48. Micevski, Branko: Structure, seasonal dynamics and energetics of the avifauna in macedonian oak forest, str. 49-63. Crnković, R. ; Radović, Dragan ; Sušić, Goran: Oološka zbirka Zavoda za ornitologiju u Zagrebu, str. 65-74. Vijesti - News, str. 75-76. Prikazi knjiga - Book reviews, str. 77-80. Upute autorima, str. 81-83.

27. /LONČAR, Josip/

Josip Lončar : život i djelo / /urednici Vojislav Bego, Josip Butorac/. - Zagreb : HAZU : Elektrotehnički fakultet Sveučilišta, 1994. - 205 str., /1/ list sa slikom J. Lončara : ilustr. ; 25 cm.

Zbornik radova prigodom svečanog skupa uz 100. obljetnicu rođenja J. Lončara. - Naklada: 800 primjeraka. - Kronološki popis djela J. Lončara. - Kazalo imena.

ISBN 953-154-020-9.

28. LJETOPIS Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti / urednik Milan Moguš. - Knj. 95(1992)- . - Zagreb : Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, 1992- . - 24 cm.

Godišnjak. - Nastavak publ.: Ljetopis JAZU, /Knj. 1(1877) - knj. 94(1991)/

ISSN 1330-0725.

Knj. 97 : za godinu 1993. - 1994. - 357 str., 21 list s tablama.

Sadržaj: I dio. Članovi Akademije, str. 13-42. Zasjedanja Akademije. Prvo redovito zasjedanje skupštine Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti održano 15. travnja 1993. godine, str. 45-55. Izvanredna skupština Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti održana 29. lipnja 1993. godine, str. 56-58. Izvanredna skupština Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti održana 28. listopada 1993. godine, str. 59-63. Apeli Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti upućeni akademijama, svjetskim znanstvenim i političkim institucijama i organizacijama O Masleničkom mostu , str. 64-65. O hidroelektrani Peruči, str. 65. Apel akademijama i institucijama svijeta, str. 65-66. Izvješće i apel Odbora Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti za mir, ljudska prava i druge političke probleme, str. 66-67. Apel za spas ranjenika i konvoja u Novoj Biloj, str. 67. II dio. Izvještaj o radu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u godini 1993. Predsjedništvo Akademije, str. 71-80. Znanstveni skupovi, svečane sjednice, savjetovanja i predavanja održana 1993. godine u organizaciji ili pod pokroviteljstvom Hrvatske akademije, str. 81-84. Odbor za međunarodna pitanja i međunarodnu suradnju, str. 85-87. Odbor za Europski projekt, str. 88-89. Služba za zaštitu i održavanje imovine i kulturnih dobara, str. 89-90. Razred za društvene znanosti, str. 91-104. Razred za matematičke, kemijske i tehničke znanosti, str. 105-117. Razred za prirodne znanosti, str. 118-127. Kabinet za proučavanje strukture i funkcije osjetnih organa - Zagreb, str. 128-129. Razred za medicinske znanosti, str. 130-143. Kabinet za istraživanje i standardizaciju imunoloških supstancija, str. 143-144. Razred za filološke znanosti, str. 145-153. Razred za književnost, str. 154-157. Razred za likovne umjetnosti,

str. 157-164. Razred za glazbenu umjetnost i muzikologiju, str. 165-169. Znanstvenoistraživačke jedinice Hrvatske akademije, str. 170. Zavod za povijesne i društvene znanosti - Zagreb, str. 171. Odsjek za povijesne znanosti, str. 171-177. Odsjek za arheologiju, str. 177-179. Odsjek za etnologiju, str. 179-180. Odsjek za ekonomska istraživanja, str. 181-182. Zavod za povijesne znanosti - Zadar, 182-184. Zavod za povijesne i društvene znanosti - Rijeka, str. 185-190. Zavod za povijesne znanosti - Dubrovnik, 190-192. Muzej i knjižnica Balda Bogišića u Cavtatu, str. 192. Kabinet za arhitekturu i urbanizam - Zagreb, str. 193-194. Jadranski zavod - Zagreb, str. 195-198. Zavod za povijest i filozofiju znanosti - Zagreb, str. 198. Odsjek za povijest prirodnih i matematičkih znanosti, str. 198-200. Odsjek za povijest medicinskih znanosti, str. 200-201. Odsjek za filozofiju znanosti, str. 201-203. (Zavod za ornitologiju - Zagreb, str. 203-207. Zavod za paleontologiju i geologiju kvartara - Zagreb, str. 208-211. Zavod za istraživanje korozije i desalinaciju - Dubrovnik, str. 212-213. Zavod za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe. Odsjek za povijest hrvatske književnosti i Odsjek za povijest hrvatskog kazališta, str. 213-224. Odsjek za povijest hrvatske glazbe, str. 224-227. Zavod za lingvistička istraživanja - Zagreb, str. 228-232. Zavodi za znanstveni rad. Zavod za znanstveni rad - Osijek, str. 232-234. Zavod za znanstveni i umjetnički rad - Split, str. 234-235. Zavod za znanstveni rad - Varaždin, str. 236-238. Znanstveni savjeti i druga tijela Akademije. Centar za kemiju organskih prirodnih spojeva, str. 239. Odbor za narodni život i običaje, str. 239-240. Međunarodni komitet za istraživanje boksita, aluminij hidroksida i aluminija (ICSOBA), str. 240. Hrvatska kristalografska zajednica, str. 240-241. Savjet za daljinska istraživanja i fotointerpretaciju, str. 241-243. Znanstveni savjet za naftu, str. 243-246. Znanstveni savjet za pomorstvo, str. 246-247. Znanstveni savjet za prirodoslovno istraživanje Jadrana, str. 247-248. Znanstveni savjet za promet, str. 248-251. Znanstveni savjet za zaštitu prirode, str. 251-252. Znanstveni savjet za turizam, str. 252-253. Savjet za energetiku, str. 254. Znanstveni savjet za poljoprivredu i šumarstvo, str. 254-255. Znanstveni savjet za tehnološki razvoj, str. 255-256. Muzejsko galerijske jedinice Akademije. Gliptoteka u Zagrebu, str. 257-258. Kabinet grafike u Zagrebu, str. 258-261. Strossmayerova galerija starih majstora u Zagrebu, str. 261-263. Jedinice u sastavu stručnih službi Akademije. Arhiv u Zagrebu, str. 264-266. Knjižnica u Zagrebu, str. 266-271. Arboretum Trsteno, str. 271-273. Centar za znanstveni rad - Vinkovci, str. 273-275. Popis izdanja Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti objelodanjenih u godini 1993., str. 276-299. Dopuna biografijama novih članova Akademije izabranih 11. prosinca 1992. godine. Anica Nazor, str. 303-304. III. dio. Nekrolozi. France Bezlaj (1910.-1993.), str. 307-309. Fran Bošnjaković (1902.-1993.), str. 309-311. Franjo Braum (1914.-1993.), str. 312-313. Dragotin Cvetko (1911.-1993.), str. 314-316. Frano Čale (1927.-1993.), str. 317-318. Dušan Čalić (1918.-1993.), str. 319-320. Ivo Jelčić (1933.-1993.), str. 321-323. Leo Junek (1899.-1993.), str. 324-325. Blaže Koneski (1921.-1993.), str. 326. Edo Kovačević (1906.-1993.), str. 327-328. Đuro Kurepa (1907.-1993.), str. 329-331. Mihajlo Lalić (1914.-1993.), str. 332. Janez Milčinski (1913.-1993.), str. 333-334. Davor Miličić (1915.-1993.), str. 335-336. Josip Potočanac (1915.-1993.), str. 337-339. Edo Ravnikar (1907.-1993.), str. 340-341. Duje Rendić-Miočević (1916.-1993.), str. 342-344. Vilim Svečnjak (1906.-1993.), str. 345-346. Nikola Škreb (1920.-1993.), str. 347-348. Antun Šoljan (1932.-1993.), str. 349-350. Herman Vetters (1915.-1993.), str. 351-352. IV. dio. Financijski izvještaj za godinu 1993., str. 354-357.

29. MAJER, Vladimir

Ofiolitni kompleks Banije s Pokupljem u Hrvatskoj i Pastireva u Bosni = Ophiolite complex of Banija and Pokuplje region in Croatia and Mt. Pastirevo in northwestern Bosnia

/ Vladimir Majer. - Zagreb : HAZU, 1993 . - Str. 39-84 /1-46/ ; 29 cm. - (Acta geologica, ISSN 0448-0155 ; vol. 23, br. 2).
Bibliografija. - Summary.

30. MAJSTORI hrvatskog plakata : Pavao Gavranić, Sergije Glumac, Kabinet grafike HAZU, Zagreb, listopad - studeni 1994. / /urednica kataloga Slavica Marković ; autor izložbe i kataloga Predrag Haramija ; fotografije izradio Goran Kos ; fotografije u boji Nino Vranić/. - Zagreb : HAZU, 1994. - 23 str. : ilustr. ; 30 cm.
Naklada: 300 primjeraka.

31. MAŽURAN, Ive
Srednjovjekovni i turski Osijek / Ive Mažuran ; /crteži Željko Brnetić/. - Osijek /i.e. Zagreb/ : HAZU : Školska knjiga ; Osijek : Gradsko poglavarstvo, 1994. - 240 str. : ilustr. ; 29 cm. - (Povijest Osijeka ; 1).
Bibliografske bilješke uz tekst. - Summary. - Zusammenfassung.
ISBN 953-154-040-3.

32. MEMORANDUM of understanding on port state control = Memorandum o suglasnosti o nadzoru države luke / glavni i odgovorni urednik Branko Jakaša. - Zagreb : HAZU, 1994. - 1 sv. (razl. pag.) ; 30 cm.
Na nasl. str. Jadranski zavod HAZU.

33. MIMICA, Bože
Numizmatička povijest Dubrovnika = Historia Ragusina in nummis / Bože Mimica ; /prijevod s latinskog i talijanskog Mikel Karadakić ; prijevod s engleskog Darko Stipanović/ . - Rijeka : Vitagraf ; Zagreb : HAZU : Mladinska knjiga, 1994. - 513 str. : ilustr. ; 24 cm. - (Numizmatička knjižnica).
Tekst na hrv., njem. i tal. jeziku. - Rječnik numizmatičkih pojmova: str. 463-491. - Bibliografija: str. 492-496. - Kazalo.
ISBN 953-6059-05-3.

34. MOHOROVIČIĆ, Andre
Architecture in Croatia : architecture and town planning / Andre Mohorovičić ; / translated by Neđeljka Batinović/. - Zagreb : Školska knjiga, Croatian Academy of Sciences and Arts. - VII, 201 str. : ilustr. u bojama ; 28 cm.
Izv. stv. nasl.: Graditeljstvo u Hrvatskoj. - Kazalo.
ISBN 953-0-31657-7.

35. MOHOROVIČIĆ, Andre
Baukunst in Kroatien : Architectur und Urbanismus / Andre Mohorovičić ; / Übersetzung und Korrektur Silvia Sladić/. - Zagreb : Školska knjiga, Kroatische Akademie der Wissenschaften und Künste. - VII, 201 str. : ilustr. u bojama ; 28 cm.
ISBN 953-0-31657-7.

36. MUTIĆ, Rozalija

Korelacija kvartara istočne Slavonije na osnovi podataka mineraloško-petrografskih analiza (Istočna Hrvatska) = Correlation of eastern slavonian quaternary deposits based on the mineralogical and petrographical analyses (Eastern Croatia) / Rozalija Mutić. - Zagreb : HAZU, 1989- . - (Acta geologica, ISSN 0448-0155 ; vol. 23, br. 1).

Dio 3 : Slavonsko-srijemska potolina = The Slavonia-Sriem depression. - 1993. - 37 str., VII listova s tablama, /1/ presavijeni list s geološkom kartom, ilustr., 29 cm.

Naklada: 800 primjeraka.

37. NAFTA : scientific journal / editor in chief Stjepan Đurasek. - Year 43, no 2/3 (1992)- . - Zagreb : Croatian national committee of world oil congresses : Croatian Academy of Sciences and Arts, Council for petroleum, 1992- . - Ilustr. ; 28 cm.

Mjesečnik. - Od 1992. god. HAZU je suizdavač. - Tekstovi na hrv. i engl. jeziku.

ISSN 0027-755X.

Year 45, no. 1(1994). - Str. 1-76.
Year 45, no. 2(1994). - Str. 77-128.
Year 45, no. 3(1994). - Str. 129-180.
Year 45, no. 4(1994). - Str. 181-230.
Year 45, no. 5/6(1994). - Str. 231-312.
Year 45, no. 7(1994). - Str. 313-360.
Year 45, no. 8(1994). - Str. 361-410.
Year 45, no. 9(1994). - Str. 411-462.
Year 45, no. 10(1994). - Str. 463-516.
Year 45, no. 11(1994). - Str. 517-576.
Year 45, no. 12(1994). - Str. 577-638.

38. /PAPANDOPULO, Boris/

Boris Papandopulo : 1906-1991 / /uredio Ivan Supičić/. - Zagreb : HAZU, 1994. - 63 str., /1/ list sa slikom B. Papandopula ; 26 cm. - (Spomenica preminulim akademicima, ISSN 1330-0865 ; Sv. 70).

Komemoracija održana 10 studenoga 1992. u palači Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. - Na poleđini nasl. str.: Razred za glazbenu umjetnost i muzikologiju. - Str. 20-55: Popis skladbi B. Papandopula / Erika Krpan. - Str. 56-63: Popis članaka B. Papandopula / Sanja Majer Bobetko . - Na pol. nasl. str.: Razred za glazbenu umjetnost i muzikologiju.

39. PAUŠEK-BAŽDAR, Snježana

Flogistonska teorija u Hrvata / Snježana Paušek-Baždar. - Zagreb : HAZU : Birotisak, 1994. - 200 str. ; 24 cm. - (Biblioteka Djela znanstvenika Hrvatske ; knj. 3).

Bibliografija: str. 191-196. - Summary.

ISBN 953-154-025-X.

953-6156-08-3.

40. PLANOVI rada : za godinu 1994 / Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti ; / priredio Dobriša Skok/. - Zagreb : HAZU, 1994. - 82 str. ; 24 cm
ISSN 1330-3643.

41. PLANOVI rada : za godinu 1995 / Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti ; / priredio Dobriša Skok/. - Zagreb : HAZU, 1995. - 85 str. ; 24 cm.
ISSN 1330-3643.

42. RAD Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. - Knj.452(1991)- . - Zagreb : Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, 1991- . - 24 cm
Izlazi neredovito. - Nastavak publ.: Rad JAZU. - Knj. 1(1867)
Knj. 465. Razred za društvene znanosti ; knj. 32 / glavni i odgovorni urednik Eugen Pusić. - 1993. - 178 str.
Naklada: 650 primjeraka.
ISSN 1330-0768.

Sadržaj: Bošnjak, Branko: Sokratova apologija, str. 1-15. Margetić, Lujo: Osnove srednjovjekovnog obveznog prava u Dalmaciji, str. 17-114. Pusić, Eugen: Društvena regulacija moralom, str. 115-150. Sirotković, Hodimir: Uloga vinodolske obitelji Mažuranić u pravnoj, te političkoj i kulturnoj povijesti hrvatskoga naroda, str. 151-170.

Knj. 466. Medicinske znanosti ; knj. 27 / urednici Dragan Dekaris, Drago Buneta. - 1994. - 195 str.
Sažeci na hrv. i engl. jeziku.
ISSN 1330-5301.

Sadržaj: Midžić, Sead ; Belicza, Biserka: Život i djelo akademika Franje Kogoja, str. 11-17. Brnobić, Albin ; Lipozenčić, Jasna: Uloga Franje Kogoja u razvoju alergologije i kliničke imunologije u dermatovenerologiji u Hrvatskoj, str. 19-28. Puretić, Štefanija ; Kolbas, Vladimir: Ernst Mayerhofer - učenik Clemensa von Pirqueta i naš učitelj, str. 29-40. Poljak, Željko: Postdiplomski studij alergologije i kliničke imunologije u Zagrebu, str. 41-50. Dekaris, Dragan: Founding and activity of the Croatian referral centre for clinical cellular immunodiagnostic, str. 51-64. Krajina, Zvonimir: Alergologija kao temelj rinološke struke, str. 65-73. Lovašen-Eberhardt, Željka: The distribution of pallynoallergens in Croatia, str. 74-79. Sindik, Nikša ; Restović-Sirotković, Margi ; Skitarelić, Boris ; Balić, Josip ; Kavurić-Hafner, Carmen ; Peharda-Sabolić, Vesna: Polinoze u primorskom pojasu, str. 81-85. Kavurić-Hafner, Carmen ; Grakalić-Cukon, Anka: Alergijske bolesti djece u Istri : tri desetljeća alergološke ambulante za djecu u Puli (1961-1992), str. 87-97. Restović-Sirotković, Margarita: Prikaz dvanaestogodišnjeg rada (1980-1992) alergološko-pulmološke ambulante školske poliklinike u Splitu, str. 99-103. Paleček, Ivan ; Kljaić-Turkalj, Mirjana ; Tudorić, Neven ; Batiša, Irena ; Stipić-Marković, Asja ; Čvorišćec, Branimir: Preosjetljivost na lijekove, str. 105-114. Kanceljak-Macan, Božica ; Žuškin, Eugenija ; Godnić-Cvar, Jasminka ; Štilinović, Luka: Suvremena dijagnostika profesionalnih alergijskih bolesti pluća, str. 115-124. Medar-Lasić, Maja ; Treščec, Anđa ; Krnić, Branka ; Dodig, Slavica: Praćenja kliničkih promjena i laboratorijskih nalaza u asmatične djece liječene hiposenzibilizacijom standardnim pripravkom Dermatophagoides pteronyssinus, str.

124-131. Silobrčić, Vlatko: Od miša do čovjeka, str. 133-136. Barić, Ivo: Mogućnost molekularne genetike u istraživanjima prirođenih imunodeficijencija, str. 137-143. Richter, Darko: Teška kombinirana imunodeficijencija, str. 145-153. Mažuran, Renata: Prošlost i budućnost istraživanja i primjene citokina. Past and future of cytokine research, str. 155-162. Sabioncello, Ante: Primjena protočne citometrije u kliničkoj imunologiji, str. 163-171. Batinić, Drago ; Marušić, Matko ; Čikeš, Nada: Metode određivanja autoantitijela u sistemskim autoimunosnim bolestima, str. 173-180. Matijević-Mašić, Ljubica: Kronobiološki ritam i imunoreaktivnost u čovjeka, str. 181-189. Taseski, Blagoje ; Rabatić, Sabina ; Gagro, Alenka ; Dekaris, Dragan: Promjene u ekspresiji antigena CD5, CD23 i CD54 u bolesnika s juvenilnim kroničnim artritisom, str. 191-195.

Knj. 466. Razred za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti ; knj. 44. Matematičke znanosti ; sv. 11 / urednik Vladimir Volenec. - 1994. - 171 str.

Naklada: 800 primjeraka. - Tekstovi na engl. jeziku. - Sažeci. - Bibliografija uz svaki tekst.

ISSN 1330-0814.

Sadržaj: Wegner, Bernd: On the evolutes of piecewise linear curves in the plane, str. 1-16. Stamou, Georg: Über Gewisse begleitregelflächen windschiefer Flächen, str. 17-26. Alzer, Horst ; Pečarić, Josip E.: On an inequality of A. M. Mercer, str. 27-30. Palman, Dominik: Vollständig zirkuläre Kurven 4. Ordnung der Isotropen Ebene I2 mit einem drei fachen absoluten Punkt, str. 31-39. Pečarić, J. E. ; Dragomir, S. S. ; Sándor, J.: On some Grüss type inequalities for isotonic functionals, str. 41-47. Pengfei, Wang ; Wanlan, Wang: Dynamic programming approach to inequalities of the Ky Fan type, str. 49-56. Lang, Johan ; Röschel, Otto: Eine Verallgemeinerung der Bertrandkurven, str. 57-65. Babić, Ivanka ; Kučinić, Branko: M-Modell des hyperbolischen H3-raums in der Möbius-Ebene, str. 67-75. Volenec, Vladimir: Concylic or collinear points on rational circular cubic or on a rational bicircular quartic, str. 77-83. Volenec, Vladimir: Regular triangles in hexagonal quasigroups, str. 85-93. Temesvári, Agota H.: Die dichteste gitterförmige 9-fache Kreispackung, str. 95-110. Alić, M. ; Pečarić, J.: Inequalities related to Hardy's and Levin's, str. 111-117. Šiftar, Juraj: Involutory automorphisms of 2-(22,8,4) designs - the case with 13 fixed blocks, str. 119-135. Mdzinarishvili, L. D.: On homological dimension, str. 137-144. Lončar, Ivan: Inverse limits of maximal compact spaces, str. 145-157. Matijević, V.: Approximate resolutions of a topological pair, str. 159-169.

43. RADOVI Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru / odgovorni urednik Mate Suić. - Sv.33(1991)- . - Zadar : Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Zavod za povijesne znanosti, 1991- . - 24 cm .

Godišnjak. - Sv. 1(1954)-sv.20(1973): Radovi Instituta JAZU u Zadru. - Sv. 21(1974)-sv. 25(1978): Radovi Centra JAZU u Zadru. - Sv. 26(1979)-sv. 32(1990) Radovi Zavoda JAZU u Zadru.

ISSN 0351-6709.

Sv. 35. - 1993. - 240 str. : ilustr.

ISSN 1330-0474.

Sadržaj: Članci: Čače, Slobodan: Prilozi povijesti Liburnije u I. stoljeću prije Krista, str. 1-35. Margetić, Lujo: Odnosi Liburnije i Istre u antici i ranom srednjem vijeku, str. 37-61. Čoralić, Lovorka: Zadrani u Veneciji od XIV. do XVIII. stoljeća, str. 63-118. Zaninović-Rumora, Marija: Stare mjere za površinu u sjevernoj Dalmaciji, str. 121-135. Granić, Miroslav: Plemstvo, grbovi i rodoslovlja paške vlastele u XVIII. stoljeću, str. 137-218. Peričić, Šime: Glavari i časnici Vojne krajine u Dalmaciji, str. 219-232. Peričić, Šime: Splićanin Vid Nikolić, str. 233-241. Diklić, Marjan: Jedan dokument o nastanku i organizaciji Stranke prava u Dalmaciji, str. 243-252. Ocjene i prikazi. Peričić, Šime: Ivan Dominik Stratiko (1732-1799) / Stjepan Krasić, Split : Književni krug, 1991., str. 253-255. Diklić, Marjan: Politika "Novog kursa" dalmatinskih pravaša oko Supila i Trumbića / Tereza Ganza-Aras, Split : Matica hrvatska, 1992., str. 256-258. Zaninović-Rumora, Marija: Život i djelo Ante Trumbića : prilozi sa znanstvenog skupa, Zagreb : HAZU, 1991., str. 259-261 Lisac, Josip: Uz Strohalovu monografiju o Karlovcu, Karlovac : Ogranak Matice hrvatske, 1992, str. 262-263. Diklić, Marjan: Gospodarske prilike u Dalmaciji od 1797. do 1848., Split : Književni krug, 1993., str. 264-266.

Sv. 36. - 1994. - 367 str., /17/ str. s tablama.
Summaries.
ISSN 1330-0474.

Sadržaj: Ilakovac, Boris: Javni zdenac (lacus) rimskog akvedukta Škopalj-Novalja na Pagu, str. 1-5. Margetić, Lujo: Još o vijestima Konstantina Porfirogeneta o dolasku Hrvata, str. 7-23. Brković, Milko: Koroboracija u ispravama hrvatskih narodnih vladara, str. 25-34. Granić, Miroslav: Jadranska politika Šubića Bribirskih, str. 35-68. Matijević Sokol, Mirjana: Struktura i diplomatička analiza isprava Kninskog kaptola, str. 69-85. Zaninović-Rumora, Marija: Zadarske mjere za zapreminu kroz stoljeća, str. 87-95. Čoralić, Lovorka: Zadarski iseljenici u Veneciji i bratovština slavenskih doseljenika sv. Jurja i Tripuna (od 1451. godine do kraja XVIII. stoljeća), str. 97-124. Pederin, Ivan: Uprava, crkva, politika i kultura na Rabu u XVI. stoljeću, str. 125-168. Peričić, Šime: Juraj Biankini i naše pomorstvo, str. 169-180. Diklić, Marjan: Prilog strukturi pučanstva Dalmacije krajem XIX. i početkom X. stoljeća, str. 181-190. Građa. Kurilić, Anamarija: Latinski natpisi antičkog, kasnoantičkog i anosrednjovjekovnog razdoblja na otoku Pagu i zadarsko-šibenskom otočju, str. 191-246. Čoralić, ovorka: Služba na galijama u XIV. stoljeću u Zadru, str. 247-260. Granić, Miroslav: Capitulare omitis Pagi, str. 261-281. Margetić, Lujo: Zakon grada Kastva iz 1400, str. 283-308. Ančić, Mladen: arba za dio nasljeđa banovca Jakova Šubića Bribirskog, str. 309-352. Ocjene i prikazi. Ančić, laden: BRAMBI / Xavier Hernendez, Boston: Houghton Mifflin company, 1990, str. 353-355. rković, Milko: De administrando imperio, Zagreb: "August Cesarec" : AGM d.o.o., 1994, str. 55-356. Čoralić, Lovorka : Crkva i kršćanstvo u Hrvata (Srednji vijek) / Franjo Šanjek, Zagreb: ršćanska sadašnjost, Biblioteka Priručnici, sv. 22, 1993, str. 356-360. Peričić, Šime: Blago Hrvatske z arhiva mapa za Istru i Dalmaciju, Split: Historijski arhiv, 1992, str. 360-362. Peričić, Šime: Hrvatski omorski regesti (Regesti maritimi Croati) / Nikola Čolak, sv. 1, Padova, 1985; sv. 2, Padova, 1993, tr. 362-363. Čoralić, Lovorka: Putopisni dnevnik Josipa Hosta po Istri i Dalmaciji, str. 364-367.

4. RADOVI Zavoda za znanstveni rad u Varaždinu / /urednik Andre Mohorovičić/. - 4/5(1991)- . - Varaždin /i. e. Zagreb/ : HAZU, 1991- . - 24 cm.

a spor. nasl. str. Papers of the Institute for scientific research work in Varaždin. - /K nj./ 1(1986).

ISSN 0352-9509.

Knj. 6/7. - 1994. - 272 str. : ilustr.

Tekst sažetaka na više jezika, uglavnom usporedo na hrv. i njem. jeziku. - Bibliografija uz svaki tekst.

Sadržaj: Mohorovičić, Andre: Barok u Varaždinu, str. 9-11. Mirković, Marija: Udio franjevaca u sazrijevanju varaždinskog baroka, str. 13-25. Baričević, Doris: Barokno kiparstvo kod varaždinskih franjevaca, str. 27-36. Klemm, Miroslav: Umjetnost štukatura u Varaždinu, str. 37-42. Oltar sv. Lovre u kapeli varaždinskog starog grada, str. 43-49. Perči, Ljerka: Zidna slika u zapadnom krilu varaždinske tvrđave, str. 51-57. Sakralno barokno graditeljstvo u općini Koprivnica, s posebnim osvrtom na župne crkve u Kuzmincu i Koprivničkom Ivancu, str. 59-78. Jembrih, Alojz: Nedelišćansko-Markiševska crkvena pjesmarica iz 1632. godine, str. 79-93. Bedina, Katarina: Pomen jezuitskega glazbenog dela v preboju baročne miselnosti na Slovenskem, str. 95-99. Kurelac, Miroslav: Ivan Kukuljević Sakcinski : život i djelo, str. 101-116. Kolarić, Aleksandra: Ivan Kukuljević i narodna zahtjevanja 1848. godine, str. 117-121. Pavliček, Vida: Varaždinske gradske zaklade krajem 19. i početkom 20. stoljeća, str. 123-145. Lončarić, Vid: Hrvatski sabori u Varaždinu (1526-1848) - Kronološki pregled, str. 147-159. Žugaj , Miroslav ; Bojanić, Milorad ; Kero, Krsto ; Ređep, Milivoj: Proizvodnja sočivica u Županiji Varaždin na smjeni 19. u 20. stoljeće, str. 161-187. Ređep, Milivoj: "Zajednička zemljišta" u Hrvatskoj i Slavoniji na prijelazu 19. u 20. stoljeće s posebnim osvrtom na Varaždinsku županiju, str. 189-204. Lončar, Ivan: Local connectedness of inverse limit, str. 205-211. Piasek, Gustav: Zdravstvo Varaždina do konca 19. stoljeća, str. 213-272.

45. ROJE-DEPOLO, Lida

Ivo Kerdić : retrospektivna izložba, Gliptoteka HAZU, Zagreb, prosinac 1993 - siječanj 1994. / Lida Roje-Depolo, Vesna Mažuran-Subotić ; fotografije Fedor Vučemilović. - Zagreb : HAZU, 1993. - 160 str. : ilustr. ; 24 cm.

Naklada: 500 primjeraka. - Bibliografija: str. 156-160. - Summary.

46. SAPUNAR, Marko

Radio: jučer, danas, sutra / Marko Sapunar. - Zagreb : HAZU : Epoha, 1994. - 179 str. ; 23 cm. - (Posebna izdanja / HAZU, Zavod za znanstveni rad Varaždin, ISSN 1330-1063; Knj. 5).

Naklada: 1000 primjeraka. - Bibliografija: str. 173-178.

ISBN 953-54-023-3.

47. SENJSKI glagoljski misal 1494. / urednici Milan Moguš i Anica Nazor. - Faksimilni pretisak. - Zagreb : HAZU, 1994. - 440 str. ; 19 cm. - (Pretisci Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti ; sv. 5).

Naklada: 2000 primjeraka od kojih je 333 označeno brojevima.

48. SKRAČIĆ, Mile

Mile Skračić : slike i crteži, Palača Milesi, Split, 20.XII.1994. - 15.I.1995 / pisci tekstova Ive Šimat Banov.../et al./ ; color fotografija Andreis Luetić ; crno bijela Darko Šatalić/. - Split : Logos, 1994. - /34/str. : ilustr. ; 24 cm

Organizator izložbe Zavod za znanstveni i umjetnički rad HAZU u Splitu. - Naklada: 500 primjeraka.

49. SUVREMENI ekonomski problemi / /Dušan Čalić/. - Sv. 12(1991)- . - Zagreb : HAZU : Informator, 1991- . - 24 cm.

Izlazi neredovito. - Sv. 1(1962)-11(1990) naziv nakladnika JAZU.

ISSN 0562-7176.

Br. 1/1994 / glavni urednik: Dušan Čalić, Adolf Dragičević. - 1994. - 177 str.

Naklada: 500 primjeraka. - Sažeci. - Summary kod nekih tekstova.

Sadržaj: In memoriam akademik Dušan Čalić. Vojnić, Dragomir: Ostvarenje tranzicijskih procesa : problemi i perspektiva, str. 1-27. Dragičević, Adolf: Znanstveno predviđanje društvenih promjena, str. 29-63. Čalić, Dušan: Robna privreda i ingerencije države na privredni razvoj, str. 65-94. Vranjican, Stjenko: Ljudski kapital - ključna determinanta razvoja Republike Hrvatske, str. 95-112. Wertheimer-Baletić, Alica: Demografske rezerve radne snage u Hrvatskoj, str. 113-131. Sirotković, Jakov: Ekonomski položaj Hrvatske u Jugoslaviji od 1945. do 1990. godine : odnosi u razini razvijenosti, str. 133-164. Prikaz knjige. Medić, Đuro: Kulićeva kritika /dez/integracije Europe, str. 165-177.

50. /ŠKREB, Nikola/

Nikola Škreb : 1920-1993 / /uredio Vladimir Majer/. - Zagreb : HAZU, 1994. - 26 str., /1/ list sa slikom Nikole Škreba ; 26 cm. - (Spomenica preminulim akademicima, ISSN 1330-0865 ; Sv. 71).

Komemoracija održana 14. travnja 1993. na Medicinskom fakultetu u Zagrebu. - Na poleđini nasl. str.: Razred za prirodne znanosti. - Bibliografija radova akademika Nikole Škreba: str. 18-26.. - Popis radova akademika N. Škreba: str. 18-26. - Na prel. str.: Razred za prirodne znanosti.

51. TRI velika događaja u dječjem crtežu : posjet pape Ivana Pavla II. Hrvatskoj : izložba "Sveti Trag" : jubilarni Zagreb, Kabinet grafike HAZU , Zagreb, 21. prosinca 1994. - 15. siječnja 1995. / /urednica kataloga Slavica Marković ; autor predgovora Radovan Ivančević/. - Zagreb : HAZU, 1994. - 18 str. ; 24 cm

Naklada: 800 primjeraka.

52. TRIENNALE hrvatskog kiparstva (5 ; 1994 ; Zagreb)

Peti triennale hrvatskog kiparstva = The fifth triennial of croatian sculpture, Gliptoteka HAZU, Zagreb, 6. rujna do 30. listopada 1994. / /glavni urednik Andre Mohorovičić ;

predgovori Božena Kličinović, Vladimir Maleković, Lida Roje-Depolo ; prijevod Tomislav Pisk ; fotografije Fedor Vučemilović, Dag Oršić/. - Zagreb : HAZU, 1994. - 136 str. : ilustr. ; 30 cm. - (/Triennale hrvatskog kiparstva ; sv. 5/).

Naklada: 1000 primjeraka.

53. UPOREDNO pomorsko pravo = Comparative maritime law / glavni i odgovorni urednik Branko Jakaša. - Br. 3/4(131/132) (1991) - . - Zagreb : Zavod za pomorsko pravo, historiju i ekonomiku pomorstva Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, 1991- . - 24 cm.

Br.1(1958)-br.3/4(119/120) (1988): Uporedno pomorsko pravo i pomorska kupoprodaja. - Br.1(121) br.1/2(129/130) (1991) naziv nakladnika: Zavod za pomorsko pravo, historiju i ekonomiku pomorstva JAZU.

ISSN 0353-5487.

Br. 1-4(137-140). - 1992. - V, 205 str.

Sadržaj: Pavišić, Berislav: Kaznena sudbenost obalne države na stranome brodu u neškodljivome prolasku teritorijalnim morem, str. 1-19. Pejović, Časlav: Ograničenje odgovornosti pomorskog vozara za štetu na teretu, str. 21-32. Filipović, Velimir: Hrvatska bi trebala ratificirati nove Protokole 1992. o naknadi štete uzrokovane onečišćenjem naftom, str. 33-42. Bravar, Aleksandar: Aspekti ugovorne odgovornosti stranaka kod pomorskog prijevoza tereta u američkom pravu, str. 43-50. Ćorić, Dorotea: Što novo donosi Pomorski zakonik u odnosu na sustav stvarnopravnih jamstava na brodu?, str. 51-62. Žužul-Vokić, Marina: Međunarodni ugovori pomorskoga prava i prava mora koji obvezuju Republiku Hrvatsku, str. 63-77. Dokumentacija, str. 79-149. Odluke domaćih sudova i drugih organa, str. 151-191. Odluke stranih sudova i arbitraža, str. 193-194. Osvrti. Ćorić, Dorotea: Pomorski zakonik Narodne Republike Kine, str. 193-202. Obavijesti, str. 203-204.

54. VJESNIK Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti / /glavni urednik Željko Bujas/. - Br. 1/2(1992)- . - Zagreb : HAZU, 1992- . - 23 cm.

ISSN 1330-0873.

God. 3, br. 1/2 / glavni urednik Vladimir Paar. - 1994. - 131 str.

Tekstovi na hrv. ili engl. jeziku. - Bibliografija uz neke tekstove.

Teme. Prijatelj, Kruno: Štete na hrvatskoj umjetničkoj baštini i problemi njezine obnove, str. 7-12. Girardi-Jurkić, Vesna: Nove tehnike i obnova uništenih elemenata kulturne baštine, str. 13-18. Vanđura, Đuro: Reprezentacija državnosti djelima likovnosti, str. 19-23. Aktualnosti. Tadić, Dubravko: Ipak neka opstane, str. 25-34. Pusić, Eugen: Projekt "Hrvatska", str. 35-37. Izvješće i apel Odbora HAZU za mir, ljudska prava i druge političke probleme, str. 38-39. Revitalizing R&D on the road to democracy and free markets : report of a workshop, str. 40-60. Šlaus, Ivo: Izvješće o posjetama delegacija National Academy of Sciences i State Departmenta te o NAS-HAZU seminaru, str. 61-65. NAS-CASA workshop : summary and actions: , str. 66-67. Supičić, Ivan: Znanstveni skup "Kulturna dimenzija znanstvenog i tehnološkog razvoja", str. 69-72. Degan, Vladimir Đuro: Izvješće sa 88.

zasjedanja Instituta za međunarodno pravo u Milanu, str. 73-76. Kamenar, Boris: XVI. međunarodni kristalografski kongres (Beijing) i II. hrvatsko-slovenski kristalografski sastanak, str. 77-79. Zagrebački velesajam pristupio utemeljiteljima Zaklade HAZU, str. 80. Prikaz. Sirotković, Jakov: Hrvatsko gospodarstvo 1945-1992. - Ekonomski uzroci sloma Jugoslavije i oružane agresije na Hrvatsku, str. 81-84. In memoriam. Batušić, Nikola: Frano Čale (1927.-1993.), str. 85-86. Pavličić, Pavao: Uz smrt Antuna Šoljana (1932.-1993.), str. 87-90. Muljević, Vladimir: Akademik Josip Lončar (1892.-1973.), str. 91-96. Sažeci obrazloženja za izbor novih članova HAZU, str. 97-131.

God. 3, br. 3/4 / glavni urednik Vladimir Paar. - 1994. - 191 str.
Neki tekstovi na engl. jeziku.

Sadržaj: Teme. Štulhofer, Mladen: Znanstvenotehnički napredak kao mogući razlog dehumanizacije kirurgije, str. 7-14. Supek, Ivan: Prigodom 50. obljetnice sjedinjenja Istre s Hrvatskom, str. 15-18. Sirotković, Hodimir: ZAVNOH i pazinske odluke o ujedinjenju Istre s domovinom iz rujna 1943. godine, str. 19-24. Strčić, Petar: Povijesni okvir za donošenje odluka za sjedinjenje Istre s maticom-domovinom Hrvatskom 1943, str. 25-32. Paar, Vladimir: Neke mogućnosti korištenja komunikacijskog čvora Hrvatske akademije na mreži CARNET, str. 33-64. Hrvatski jezik i književnost u hrvatskim školama : prilozi za raspravu. Fališevac, Dunja: Primjedbe na nastavni program, str. 65-68. Jelčić, Dubravko: O programima i metodama, opet, str. 69-72. Babić, Stjepan: O programu književnosti u srednjoj školi, str. 73-74. Batušić, Nikola: Uz program hrvatskoga jezika i književnosti za gimnazije, str. 75-77. Vončina, Josip: Nekoliko zapisa na rubovima Programa hrvatskoga jezika i književnosti za gimnazije, str. 79-86. Inicijative. Neidhardt, Vladimir: Arhitektura u demokratskom društvu : poziv na prekid hrvatske arhitektonske šutnje, str. 87-88. Vidaković, Marko: Što je i tko je arhitekt? / A. Grunberger, Zagreb 1934., str. 89-93. Neidhardt, Vladimir: Što s NSB, str. 95-106. Aktualno. Bego, Vojislav: Izvadak iz zapisnika Inicijalnog sastanka Savjeta za tehnološki razvoj Hrvatske HAZU, str. 107-113. Babić, Hrvoje: O utjecaju visokoškolskog obrazovanja na tehnološki razvoj, str. 115-119. Bego, Vojislav: Izvješće o radu Znanstvenog savjeta za tehnološki razvoj na izvanrednoj skupštini HAZU, str. 121-123. Stipetić, Vladimir: Population summit of the world's scientific academies = Sastanak na vrhu svjetskih znanstvenih akademija o stanovništvu svijeta - New Delhi, str. 125-128. Stipetić, Vladimir: Linkages between population resources and the environment, str. 129-134. Aktivnosti. Padovan, Ivo: Dear american friends, dear guests, str. 135-136. Zajednička izjava Akademije znanosti i umjetnosti BiH i HAZU, str. 137-138. Proglašenje novih članova. Kuharić, Franjo: Govor zagrebačkog nadbiskupa prigodom primanja počasnog članstva u HAZU, str. 139-141. Supek, Ivan: Proglašenje novih članova Hrvatske akademije, str. 143-145. Prilog: Popis novih članova HAZU, str. 147-148. Istraživanja. Brozović-Rončević, Dunja: Izvješće o toponomastičkom istraživanju u austrijskoj pokrajini Gradišće, str. 149-150. Vulić, Sanja: Izvješće o terenskom istraživanju u Gradišću, str. 151-153. Skupovi. An International conference: Peace, human rights and the responsibility of intellectuals, Opatija, 30. rujna - 1. listopada 1994, str. 155-157. Prikazi i predstavljanja. Moguš, Milan: Riječ Milana Moguša na znanstvenom skupu "Teorija i praksa izradbe jednojezičnih hrvatskih riječnika", str. 159-160. Friganović, Mladen Ante: Riječ u povodu predstavljanja knjige Alice Wertheimer-Baletić u HAZU "Stanovništvo Vukovara i vukovarskog kraja", str. 161-163. Wertheimer-Baletić, Alica: Promocija knjige "Stanovništvo Vukovara i vukovarskog kraja", str. 165-167. Konstantinović-Čulinović, Vesna: Monografija o Imotskoj krajini od fra Silvestra Kutleše, str. 169-176. Iz povijesti Akademije. Pedeseta saborska sjednica 29. lipnja 1861., str. 177-184. Uz rub. Forenbacher, Sergej: Iz velebitske bilježnice : pisani

kamen, str. 185-187. Forenbacher, Sergej: "Dujam Knežević", str. 189-191. Zagrebački velesajam : program sajmova za 1994. godinu, str. 192-196.

55. ZAGREB očima grafičara : uz 900. obljetnicu Zagreba, Kabinet grafike HAZU, travanj 1994. / /urednica kataloga i koordinatorica i autorica predgovora Slavica Marković ; fotografije Goran Kos, Nino Vranić ; prijevod na engleski Željko Novačić/. - Zagreb : HAZU, 1994. - 51 str. : ilustr. ; 30 cm. - (/Katalozi izložbi Kabineta grafike ; sv. 87/).

Tekst kataloga usporedo na hrv. i engl. jeziku. - Naklada: 400 primjeraka.

56. ZAGREBAČKA izložba grafike (18 ; 1994 ; Zagreb)

/Osamnaesta zagrebačka izložba grafike/

18. zagrebačka izložba grafike, Umjetnički paviljon; Kabinet grafike HAZU, Zagreb, svibanj-lipanj 1994. / /koncepcija, koordinacija i predgovor Slavica Marković ; fotografije Goran Kos... /et. al./ ; prijevodi s njemačkog Ivan Gotthardi Škiljan ; prijevod na engleski Katya Miličić/. - Zagreb : HAZU, 1994. - 125 str. : ilustr. ; 30 cm. - (/Zagrebačke izložbe grafike ; sv. 18./).

Katalog izložbe. - Izložba je realizirana u suradnji s Austrijskim kulturnim centrom. - Naklada: 600 primjeraka.

57. ZNANSTVENI skup o etimologiji (1987 ; Zagreb)

Etimologija : referati sa Znanstvenog skupa o etimologiji održanog 4. i 5. lipnja 1987. u Zagrebu / urednik Vojmir Vinja. - Zagreb : HAZU, 1993. - 155 str. ; 24 cm. - (Znanstveni skupovi Razreda za filološke znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, ISSN 1330-089X ; knj. 3).

Bibliografija: str. 149-155. - Sažeci na stranim jezicima uz sve referate.

ISBN 953-154-012-8.

Sadržaj: Riječ akademika Milana Moguša tajnika Razreda za filološke znanosti na Znanstvenom skupu o etimologiji, Zagreb 4-5.06.1987, str. 7-8. Vinja, Vojmir: Etimologija danas : uvodno izlaganje, str. 9-18. Budor, Karlo: Leksikotvorbeni horonimi, etnici, ktetici (Španjolska, Španjolac, Španjolski...) kao etimologijski i semantički problem, str. 19-32. Filipi, Goran: Talasozoonimi slovenskog primorja, str. 33-40. Furlan, Metka: Etimologija i besedotvorje, str. 41-47. Gerersdorfer, Vera: Etimologija franačkog bojnog pokliča MON(T)JOIE! u svjetlu novih istraživanja, str. 49-56. Ježić, Mislav: O odnosu između etimologije i kontekstualne semantičke analize u vedološkoj i poredbenoj interpretaciji vedskog teksta (s primjerima), str. 57-71. Katušić, Maslina: Nekoliko "marangunskih" termina između etimologije i pučke etimologije, str. 73-80. Kovačec, August: Neki problemi istrorumunjske etimologije, str. 81-91. Kravar, Miroslav: Etimologija i leksički sastav jezika, 93-104. Nezirović, Muhamed: Neki romanizmi i njihovi etimoni u muslimanskoj epskoj poeziji, str. 105-119. Putanec, Valentin: Etimologija apelativa, prezimena i etnonima ljaraman/Ljaraman, str. 121-128. Snoj, Marko: Kako v etimologiji povečati verjetnost?, str. 129-135. Tekavčić, Pavao: Aspekti etimoloških istraživanja u studiji istroromanskih govora, str. 137-147. Temeljna bibliografija, str. 149-155.

58. ZNANSTVENI skup o Gjuri Pilaru (1993 ; Slavonski Brod)

Zbornik znanstvenoga skupa o Gjuri Pilaru (1846.-1893.) / /urednici Ivan Gušić i Krešimir Sakač ; fotografije Nives Borčić i Željko Matuška/. - Zagreb : HAZU /etc./, 1994. - 250 str. : ilustr. ; 24 cm. - (Posebna izdanja Razreda za prirodne znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, ISSN 1330-5530 ; knj. 11).

Bibliografija uz tekstove. - Summaries.

ISBN 953-154-031-4

Sadržaj: Uvodne napomene, str. 1-2. Pozdravni govor akademika Milana Heraka, str. 3. Sakač, Krešimir ; Herak, Milan: Znanstveni rad i životni put Gjure Pilara, str. 5-20. Krizmanić, Katarina: Izvori podataka o životu i radu Gjure Pilara, str. 21-37. Jančiković, Božidar: Doprinos obitelji Pilar hrvatskoj znanosti i kulturi, str. 38-45. Gušić, Ivan ; Jelaska, Vladimir: Pilarova sveučilišna predavanja iz geologije, str. 47-60. Crnjaković, Marta: Mineraloški i petrološki rad Gjure Pilara, str. 61-72. Herak, Milan: Pilarovo poimanje geodinamike, str. 73-84. Pamić, Jakob: Doprinos i važnost Gjure Pilara u geološkom istraživanju Bosne i Hercegovine, str. 85-94. Đerek, Tamara ; Japundžić, Sanja: "Flora fossilis Susedana, str. 95-101. Rukavina, Darko: Pilar i ledeno doba, str. 103-115. Skoko, Dragutin ; Prelogović, Eduard: Značenje Pilarovog doprinosa prirodoznanstvenom tumačenju potresa, str. 117-133. Čolić, Petar-Krešimir: Suvremeni pogled na Pilarovo djelo "Geografijske koordinate...", str. 135-172. Randić, Leo: Pilarova sveučilišna predavanja iz astronomije, str. 173-181. Penzar, Ivan ; Penzar, Branka: Meteorološka, aeronomska i oceanografska djelatnost Gjure Pilara, str. 183-193. Kanajet, Božidar: Pilarove osnove rudarstva i rudnog prava, str. 195-199. Božičević, Srećko: Pilarovi speleološki doprinosi, str. 201-204. Hernitz, Zvonimir: Šahovski svijet Gjure Pilara, str. 205-224. Težak-Gregl, Tihomila: Arheološki doprinosi Gjure Pilara, str. 225-229. Poljak, Željko: Udio Pilara u osnutku Hrvatskog planinarskog društva, str. 231-236. Šparica, Marko: Neogenske stijene središnjeg dijela Dilj-gore u području Pilarovih istraživanja, str. 237-242. Sakač, Krešimir: Izložba "Slavonac i zemlja" Gjuro Pilar, svestrani prirodoslovac, str. 243-247.

59. ZNANSTVENI skup o leksikografiji i leksikologiji (1989 ; Zagreb)

Rječnik i društvo : zbornik radova sa znanstvenog skupa o leksikografiji i leksikologiji održanog 11-13. X. 1989. u Zagrebu. - Zagreb : HAZU, 1993. - 393 str. ; 24 cm. - (Znanstveni skupovi Razreda za filološke znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti ; knj. 2).

Bibliografije uz neke tekstove. - Summaries.

Sadržaj: Finka, Božidar: Uvodna riječ, str. 1-4. Požar, Hrvoje: Pozdravna riječ glavnog tajnika Akademije, str. 5-6. Moguš, Milan: Riječ tajnika Razreda za filološke znanosti, str. 7. Babić, Stjepan: Izrazi za osjete primljene njuhom, str. 9-12. Bencsics, Nikola: Gradišćanskohrvatski rječnik - rječnik društvene potrebe, str. 13-18. Bjelanović, Živko: O jednom načinu organiziranja leksikografske jedinice u antroponimijskom rječniku, str. 19-26. Bratanić, Maja: Kultura rječnika i rječnici kulture, str. 27-32. Brdar, Mario: Neki problemi vezani uz izradu kontrastivnog valencijskog rječnika, str. 33-37. Bujas, Željko: Četveromjesečno "S" (Dnevnik leksikografa), str. 39-45. Čerkasova, Galina A. ; Dmitrieva, Ol'ga L.: Komp'juterizacija leksikografičeskih issledovanij v mašinnom fonde russkogo jazyka. Komp'juterizacija orfografičeskoj leksikografii, str. 47-56. Erjavec, Tomaž ; Tancig, Peter: Struktura računalniškega slovarja z morfemskimi entitetami : primjer slovenščine, str. 57-64. Fink, Željka: O jednom tipu frazeoloških varijanti, str. 65-70. Furlan, Metka: Etimološki slovar - za koga

in kako, str. 71-79. Gačić, Milica: Frekvencijski rječnici struke i njihovi korisnici, str. 81-87. Gilić, Stanislav: Alpinistička terminologija, str. 89-92. Glovacki-Bernardi, Zrinjka: O njemačkim elementima u zagrebačkom govoru i hrvatskom književnom jeziku, str. 93-96. Gluhak, Alemko: Dubine u etimološkom rječniku: mali etimološki rječnik hrvatskoga književnog jezika, str. 97-106. Gošić, Nevenka: O jednoj novijoj pojavi u savremenoj srpskohrvatskoj leksici, str. 107-110. Gudelj-Velaga, Zdenka ; Visinko, Karol: Učenički rječnik, str. 111-120. Hajnšek-Holz, Milena: Vprašanje narečne leksike v slovarju slovenskega knjižnega jezika, str. 121-127. Horvat, Sonja: Frazeologija kostelskega slovarja, str. 129-132. Humar, Marjeta: Slovenska papirniška terminologija, str. 133-140. Ivir, Vladimir: Prevodilac kao korisnik rječnika : leksikografija i prevođenje, str. 141-146. Jakopin, Franc: Tipologija nove leksike ob slovarju slovenskega knjižnega jezika (SSKJ), str. 147-153. Jašar-Nasteva, Olivera: Aloglotski elementi u galičkom rečniku Riste Ognjanovića kao odraz društveno kulturne sredine, str. 155-166. Jembrih, Alojz: Hrvatske riječi u putopisu Arnolda von Harffa (1497), str. 167-172. Jernej, Josip: Semantički i sintaktički pristup obradi leksičkih jedinica, str. 173-176. Kalogjera, Damir: Jedan sociolingvistički pogled na Oxfordski engleski rječnik, str. 177-182. Keber, Janez: Izimenska leksika in frazeologija v slovarju slovenskega knjižnega jezika, str. 183-187. Kovačević, Miloš: Od antonimije do gradacije posredstvom negacije, str. 189-200. Lončarić, Mijo: O kajkavskom leksiku, str. 201-209. Maček, Dora: Standardni i nestandardni vokabular u rječnicima engleskoga jezika, str. 211-220. Menac, Antica: Iz problematike pridjevskih antonima: pridjevi s prefiksom ne- u ruskom i hrvatskom književnom jeziku, str. 221-226. Merše, Majda: Glagolski vid v Dalmatinovi Bibliji ob naslonitvi na Lutrov prevodni zgled, str. 227-235. Mihaljević, Milica: Naziv u općem rječniku, str. 237-241. Miteva, Dimka: Za eden rečnik na jazički neotpornosti vo makedonskiot jezik, str. 243-248. Moguš, Milan: Piščev rječnik, str. 249-254. Muhvić-Dimanovski, Vesna: O potrebi jednog rječnika neologizama, str. 255-259. Müller, Jakob: Leksikografsko razvrščanje samostalniških pomenov, str. 261-270. Nartnik, Vladimir: Obravnava naglasnih dvojnic v slovarju slovenskega knjižnega jezika, str. 271-273. Novak, France: Vprašanje gradiva za zgodovinski slovar, str. 275-282. Nyomárkay, István: Uloga mađarskog leksika u formiranju hrvatskoga književnog jezika u drugoj polovici XIX. stoljeća, str. 283-287. Peti, Mirko: Rječnički položaj jezika, str. 289-297. Popović, Milenko ; Trostinska, Raisa I.: O međujezičnoj homonimiji, hrvatskosrpsko-ruskoj i hrvatskosrpsko-ukrajinskoj, str. 299-305. Putanec, Valentin: "Mali hrvatsko-njemački rječnik" (Zagreb, 1829), jezična analiza i autorstvo, str. 307-310. Ressel, Gerhard: Leksikološka struktura ekonomske terminologije u srpskohrvatskom jeziku, str. 311-317. Saje, Agata ; Tancig, Peter: Leksikona v sistemu za računalniško prevajanje iz slovenščine v latinščino, str. 319-324. Stolac, Diana: Odnos pasivnog rječnika i književnog jezika, str. 325-331. Suhadolnik, Stanislav: Avtorski slovar, str. 333-336. Šarčević, Susan: Zadatak leksikografa u privrednoj reformi, str. 337-344. Šipka, Danko: Upotrebna raslojenost polisemijske strukture, str. 345-349. Tafra, Branka: Od Rječnika JAZU do njegovih dopuna : podudarnosti i razlike, str. 351-356. Turk, Marija ; Karković, Danijela: Problem određenja i uporabe nekih termina (lingvističko-antropološki pristup), str. 357-361. Volos, Renata P.: Podhod k sozdaniju novogo tolkovogo slovarja, str. 363-365. Vučetić, Zorica: Talijanski frazeologizmi, str. 367-372. Vukušić, Stjepan: Korpus određenih modela naglašavanja u zapadnoj i Karadžić-Daničićevoj štokavštini, str. 373-382. Vulić, Sanja: O rječnicima izvornih čakavskih govora, str. 383-387. Zoričić, Ivan: Prozodijski rječnik i uzusna norma, str. 389-393.

BIOGRAFIJE NOVIH ČLANOVA AKADEMIJE

Počasni članovi

FRANJO KUHARIĆ

Rođen je u Pribiću 15. travnja godine 1919. Maturirao je na Nadbiskupskoj klasičnoj gimnaziji u Zagrebu godine 1940., a diplomirao na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu godine 1945. Svećenikom je zaređen 15. srpnja 1945.; obavljao je kapelansku službu u Radoboju, a župnikovao je u Rakovu Potoku i Svetom Martinu pod Okićem, te u Samoboru. Pomoćnim zagrebačkim biskupom imenovan je 15. veljače 1964., biskupsko posvećenje primio je 3. svibnja iste godine. Imenovan je administratorom zagrebačke nadbiskupije 1969., a zagrebačkim nadbiskupom 16. lipnja 1970. Sveti Otac papa Ivan Pavao II. imenovao ga je kardinalom godine 1983.

O 300. obljetnici Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Zagrebu promoviran je za počasnoga doktora teologije 12. ožujka 1970. Član je Kongregacije za kler, te Papinskog vijeća pri Svetoj Stolici za one koji ne vjeruju. Sudjelovao je na Drugom vatikanskom saboru.

Služba zagrebačkog nadbiskupa samo po sebi izrazito je pastoralna, ali zasijeca duboko u sva područja misije katoličke crkve u narodu u kojemu je ona prisutna, pogotovo kada je i zbog sasvim iznimnih prilika posljednjih desetljeća nadbiskupska zagrebačka stolica postala pročelna svim biskupijama ne samo Crkve u Hrvata, nego katoličke crkve u cijeloj minuloj Jugoslaviji. Kao zagrebački nadbiskup i dugogodišnji predsjednik Biskupske konferencije Jugoslavije, a sada Hrvatske biskupske konferencije, kardinal Franjo Kuharić snažno je utjecao na svoje vrijeme, i to u više pravaca. Prije svega, kao najodgovorniji duhovni pastir on se brinuo da njegova crkvena cirkumskripcija bude opskrbljena što boljim vjerskim službenicima koji su u komunističkoj i općoj materijalističkoj najezdi bili čuvari i njegovatelji općih duhovnih i specifično kršćanskih vrednota čovjekova dostojanstva i slobode u hrvatskom narodu.

Zajedno s biskupima kojima je predsjedao, a i sam, poduzimao je značajne korake u komunističkoj državi. Bio je uvijek razuman, ali neustrašiv, za obranu temeljnih ljudskih prava pojedinaca i naroda. Napose je bio dosljedan u zauzimanju za povijesnu istinu o svom predšasniku kardinalu Alojziju Stepincu, čime je postojano stavljao u pitanje pravednost komunističkih sudova i postupaka, i to ne samo u tom slučaju.

Kroz cijelo vrijeme svoga biskupovanja on je, kao nitko drugi, pridonio općem duhovnom i osjećajnom jedinstvu domovinske i iseljene Hrvatske po vrlo mnogim pastirskim pohodima našim iseljenicima u Europi i diljem svijeta.

Njegova prisutnost u kardinalskom zboru pape Ivana Pavla II. imala je i ima neprocjenjivo značenje za afirmaciju hrvatske samobitnosti i konsolidaciju hrvatske državnosti, već i zbog velikoga autoriteta što je Sveta Stolica uživa na međunarodnom diplomatskom polju.

I osobno, kao predsjednik Biskupske konferencije Jugoslavije - u vrijeme raspada Jugoslavije i novog oblikovanja države Hrvatske - dao je važan doprinos za podizanje sveopće svijesti o pravima i odgovornostima svih hrvatskih građana, osobito katoličkih vjernika da preuzmu neodgodive i dubinski važne odluke za svoj povijesni čas.

Njegovi apeli i predstavke, njegovo zauzimanje za vjersku toleranciju i ekumenizam u međunarodnim forumima i u domaćoj javnosti, predstavljaju autoritativan glas u zauzimanju za prava hrvatskoga naroda i za temeljna ljudska prava svih ljudi.

Kroz cijelo vrijeme svojega nadbiskupovanja on je bio i jest Veliki kancelar Katoličkog bogoslovnog fakulteta. Kao takav, on se istakao u očuvanju i unapređivanju te najviše katoličke znanstvene ustanove na ovoj razmeđi svjetova, i to u doba kada je fakultet od 1952. godine bio nepravedno odcijepljen od svoje sveučilišne matice u koju je konstitutivno ušao u samom aktu utemeljenja Zagrebačkoga sveučilišta godine 1874.

Po šematizmu katoličke crkve (1975.), kardinal Franjo Kuharić je sadamdeset i četvrti biskup, odnosno nadbiskup zagrebačke nadbiskupije koja ove godine slavi 900. obljetnicu svojega osnutka.

LINUS PAULING

Linus Pauling jedan je od velikih znanstvenika koji su svojim opusom i javnim djelovanjem znatno pridonijeli oblikovanju modernog svijeta 20. stoljeća. Tijekom svog dugog i plodnog 70-godišnjeg znanstvenoistraživačkog rada on je svojim otkrićima bitno utjecao na razvoj prirodnih znanosti. Njegovo znanstveno djelo je multidisciplinarno i interdisciplinarno, a proteže se u širokom rasponu od fizike na jednom kraju spektra do molekularne biologije i medicine na dugom kraju. Osnovna značajka njegova znanstvenog habitusa je univerzalnost po kojoj je Paulingova divovska statura jedinstvena u novijoj povijesti fizike, kemije i biologije.

Pauling nije samo prirodoslovac već i veliki humanist i mirotvorac. On je neumoran borac za obustavu nuklearnih pokusa, za mir i sveopće razoružanje, za ljudska prava i socijalnu pravdu. Ne smije se zaboraviti ni njegova značajna aktivnost za očuvanje zdravlja ljudi i osnivanje nove tzv. ortomolekularne medicine. Linus Pauling jedini je dobitnik dvije cijele Nobelove nagrade u povijesti te institucije (za kemiju 1954. godine i za mir 1962. godine).

Linus Carl Pauling rođen je 28. veljače 1901. godine u Portlandu, Oregon, gdje je s 21 godinom diplomirao kemijsko inženjerstvo (*magna cum laude*). Doktorirao je 1925. godine, a slijedeće godine odlazi u Europu gdje se upravo rađa nova kvantna fizika, koja će potpuno promijeniti ne samo prirodne znanosti nego i čitav svijet. Pauling odmah usvaja kvantnu mehaniku i shvaća da je to ključ za razumijevanje kemijskih fenomena. Poput Prometeja daje klasičnoj kemiji vatru moderne kvantne fizike pretvorivši je time u modernu prirodnu znanost. Posebice treba istaknuti njegovo tumačenje prostornih svojstava kovalentnih kemijskih veza modelom hibridizacije atomskih orbitala. Razmatrajući svojstva simetrije atoma u kemijskim okolinama Pauling konstruira kemijski adaptirane atomske orbitale koje racionaliziraju trodimenzionalne rasporede kemijskih veza, što leže u osnovi fascinantne molekuarne arhitekture. Model hibridizacije nema premca u kemiji po svojoj jednostavnosti, eleganciji i sadržaju mjerenim količinom korisnih fizičko-kemijskih informacija.

Vrativši se u Ameriku, Pauling radi na određivanju strukture mnogobrojnih kristala i molekula primjenom tehnika difrakcije X- zraka i elektrona. Odlično poznavanje teorije omogućuje mu da razvije vlastiti stohastički pristup u interpretaciji eksperimentalnih rezultata kao i da pronađe nekoliko jednostavnih općih pravila koja određuju strukturu i

stabilnost kristala. Svojom je neumornom intuicijom pronicao u bit složenih problema. Kvintesenciju fenomena opisivao je na najjednostavniji način reducirajući složene probleme na jedan ili nekoliko ireducibilnih pojmova. Njegovi modeli postali su mjerilo stvari. Vrijednost Paulingovih modela nemoguće je precijeniti posebice u predkompjutorsko doba. Pojmovi kao hibridizacija, rezonancija, elektronegativnost, atomski radijus itd. važan su dio intelektualnog alata današnjeg modernog kemičara. Interesantno je da neki od njegovih modela i metoda doživljavaju svoju renesansu upravo u doba i s pomoću (super) kompjutora. Svoju ogromnu kemijsku erudiciju sažeo je u kapitalnoj knjizi "The Nature of the Chemical Bond" koja je jedan od kamena temeljaca moderne kemije.

Prije četvrt stoljeća Pauling udara temelje ortomolekularnoj medicini. U njezinoj osnovi leži ideja da se mnoge bolesti mogu tretirati variranjem količina nekih supstancija koje se inače potpuno prirodno nalaze u organizmu. Tipične ortomolekule su vitamini. Među njima su kao antioksidansi najpoznatiji vitamini C, A, i E. Oni onemogućuju opasne kancerogene radikale *in vivo* što znači da oni igraju važnu ulogu u prevenciji raka.

Znanstveno istraživanje za Paulinga bila je uvijek intelektualna avantura. Nastavljujući tradiciju američkih pionira na najbolji način, Pauling je uvijek bio u prvoj liniji istraživanja hvatajući se u koštac s najvećim izazovima i najtežim znanstvenim problemima. Njegove ideje često su bile ispred svoga vremena, a njegov neortodoksni i vizionarski pristup zbunjivao je znanstveni etablisman, često izazivajući otpor konzervativnih sredina. Bio je u središtu mnogih kontroverzi, ali je imao tu sreću da doživi potvrdu mnogih svojih vizionarskih ideja.

Linus Pauling znanstvenik nedjeljiv je od Linusa Paulinga humanista i mirotvorca. Kao što je hrabro branio svoje znanstvene stavove, tako se i vehementno borio za mir, obustavu atomskih eksplozija u atmosferi i razoružanje. Objašnjava štetne posljedice radioaktivnih padavina i proračunava broj oboljelih od raka zbog te ljudske ludosti. Dobivši Nobelovu nagradu za kemiju 1954. g. Pauling koristi svoj znanstveni autoritet za još intenzivnije mirovne akcije. Njegovu peticiju o zabrani atomskih pokusa potpisuje 11.000 vodećih znanstvenika, književnika i umjetnika u svijetu. Ona je imala jak moralni učinak i utjecaj na javnost pridonijevši time bržem potpisivanju sporazuma tadašnjih velesila o obustavi atomskih pokusa u atmosferi. Na dan stupanja na snagu tog sporazuma (10. listopada 1963.) Nobelov komitet u Oslu objavljuje da je profesor Linus Pauling dobio Nobelovu nagradu za mir. Simbolika toga datuma govori više od bilo kojeg komentara. To, međutim, nije kraj njegove borbe. Spomenimo da je 1974. godine bio član skupine koja je u Interuniverzitetskom centru u Dubrovniku sastavila tzv. Dubrovnik-statement protiv naoružanja. On je također jedan od autora Cavtatske deklaracije 1988.g. u kojoj se svijet

upozorava na 4 apokaliptičke opasnosti: nuklearni holokaust, svjetski gospodarski kolaps, ekološku katastrofu i populacijsku bombu. Kao zadnje, iako ne i posljednje po značenju, spomenimo da je L. Pauling bio jedan od prvih potpisnika Apela za mir u Hrvatskoj koji je supotpisalo preko stotinu dobitnika Nobelove nagrade. Paulingov potpis bio je presudan za uspjeh te akcije. To isto vrijedi i za kasniji Apel za mir u Bosni i Hercegovini i stabilnost na Balkanu.

Rezimirajući životno djelo L. Paulinga možemo reći da je sve svoje sposobnosti stavio u službu čovječanstva. Njegova su otkrića uzidana u svjetionik znanosti 20. stoljeća, a po svome humanizmu postao je jedan od moralnih lidera svijeta.

REDOVITI ČLANOVI

NIKOLA BATUŠIĆ

Izabran je za člana suradnika 9. lipnja godine 1983. Biografija i popis radova do toga izbora objavljeni su u Ljetopisu JAZU, knj. 87.

Od 1986. do 1988. obnašao je dužnost dekana Akademije dramske umjetnosti. Od 1975. od 1985. jedan je od dvojice potpredsjednika Fédération internationale de Recherche théâtrale (FIRT), nevladine stručne organizacije u okviru UNESCO-a. Od 1993. predsjednik je Akademijina Savjeta za kazalište, film, radio i televiziju.

Predavao je kao gost-profesor na svim hrvatskim sveučilištima i na sveučilištima u Beču, Veneciji, Varšavi i Udinama. Sudjelovao je na međunarodnim teatrološkim kongresima i znanstvenim skupovima u raznim europskim gradovima. Nagrađen je nagradom "Marko Fotez" za godinu 1983. N. Batušić danas je jedan od vodećih stručnjaka za povijest hrvatskoga kazališta, istraživač od kojega je opravdano očekivati nove prinose hrvatskoj književnoj povijesti.

POPIS RADOVA

(nakon izbora za člana suradnika godine 1983.)

Knjige

Gavella - književnost i kazalište, Grafički zavod Hrvatske, Zagreb 1983., 344 str.

Skrovito kazalište - ogledi o hrvatskoj drami, Hrvatsko društvo kazališnih kritičara i teatrologa, Zagreb 1984., 218 str.

Hrvatska drama 19. stoljeća, Logos, Split 1986., 558 str.

Uvod u teatrologiju, Grafički zavod Hrvatske, Zagreb 1991., 36 str.

Narav od fortune, studije o starohrvatskoj drami i kazalištu, August Cesarec - Matica hrvatska, Zagreb 1991., 303 str.

Melpomenine avanture - ogledi o hrvatskoj drami i kazalištu, Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb 1994., 330 str.

Znanstveni radovi

Das Lachen bei Držić - einst und heute, u: Worüber lacht das Publikum, Maske und Kothurn, br. 1-2,Wien 1984.

U Repertoaru hrvatskih kazališta 1840-1860-1980 (ur. Branko Hećimović), Zagreb 1990, istražio i obradio kazališni repertoar u Zagrebu od 1840. do 1918. (drama, opera, balet) - ukupno 2048 jedinica.

Uredničkí rad

Antologija novije hrvatske drame, Scena, 2, Novi Sad 1984.

Hrvatsko narodno kazalište u Zagrebu 1860-1985 (monografija), Školska knjiga, Zagreb 1985 (hrvatsko i englesko izdanje),

Ivo Hergešić: Zapisi o teatru, HDKKT, Zagreb 1986.

Il teatro croato del dopoguerra (zajedno s B. Hećimovićem i R. Marinkovićem), La Battana, 91-92, Rijeka 1989.

Friedrich Schiller: Razbojnici, Školska knjiga , treće izdanje, Zagreb 1991.

Hrvatsko narodno kazalište u Zagrebu 1840-1860-1992, monografija, Školska knjiga, Zagreb 1992.

Moliére: Tartuffe - Škrtac, treće izdanje, Školska knjiga, Zagreb 1993.

H. Ibsen: Nora, Školska knjiga, treće izdanje, Zagreb 1993.

Urednik Teatrologijske biblioteke Hrvatskoga društva kazališnih kritičara i teatrologa - 33 sveska.

Ostalo

Autor mnogobrojnih jednosatnih emisija na III. programu Hrvatskoga radija u seriji Iz riznice hrvatske kulture, autor nekoliko jednosatnih emisija na Hrvatskoj televiziji (T. Brezovački, Ivan Kukuljević-Sakcinski, Stjepan Miletić, Ivo Vojnović, 125. obljetnica Hrvatskoga narodnog kazališta u Zagrebu, Dubrovačko kazalište).

JOSIP VANIŠTA

Rođen je 17. svibnja 1924. godine u Karlovcu gdje je i maturirao 1943. godine. Akademiju likovnih umjetnosti diplomirao je 1950. u Zagrebu, u klasi Marina Tartaglie. Nakon diplome nastupio je na mjesto asistenta u Kabinetu za crtanje AGG fakulteta. Habilitirao je za nastavnog docenta 1964. Izvanredni profesor postaje 1970., a redoviti 1980. godine. Godine 1953., 1954. i 1957. boravi na studiju u Parizu. Boravio je kraće vrijeme na studijskim putovanjima po mnogim europskim zemljama. Godine 1975. boravi u Njemačkoj. Dugogodišnjim nastavničkim radom na Arhitektonskom fakultetu u Zagrebu predstavio se kao izniman i uspješni pedagog.

Kao slikar prvi put se J. Vaništa predstavio javnosti na već sada legendarnoj samostalnoj izložbi (s Miljenkom Stančićem) 1952. u Muzeju za umjetnost i obrt u Zagrebu. Od tada J. Vaništa razvija uspješno djelatnost na području slikarstva i crteža. Svojim četrdesetgodišnjim slikarstvom on je prevladao nekoliko likovnih stilova, da bi se od klasične akademske pa preko apstraktne faze razvio do najsuptilnijeg lirskog slikara i crtača. Pomno odnjegovanim i odabranim ukusom svojim slikama i crtežima predstavlja neprekinuti kontinuitet hrvatskog slikarstva. Priklonjen onome iza površinskih dojmova boje i forme, Vaništa stremi transcendentalnom, uvažavajući tradiciju i prepoznavanje u matici naše likovne umjetnosti od Karasa do Becića.

Svjestan prisutnosti povijesti umjetnosti u neposrednom dodiru s motivom, između aluzije i opservacije on prikazuje stanje našeg pejzaža kojim se bavi od samih početaka prisjećajući se Matoševe opservacije "o moralnoj lekciji hrvatskog pejzaža".

Vrijednosti luminoznosti, delikatne modulacije na njegovim pejzažnim prikazima suprotstavljaju se ozbiljnost klasicističke pravocrtanosti, elementu prisutnom njegovu djelu od ranih godina.

Vaništini portreti (Kafka, Gide, Krleža, Rilke, Babelj, Herman, Proust, Virius, Ujević, Schönberg) predstavljaju ono najviše što se u tehnici olovke može postići. Značajno je i njegovo istraživanje naše i svjetske likovne umjetnosti u formi kritičke analize i sređivanja gradiva za monografije naših umjetnika (Junek, Steiner ...).

Zainteresiran i informiran o svemu, sigurnog ukusa i golemog znanja, u kontaktu s mnogim našim i svjetskim umjetnicima, J. Vaništa je autor čija su djela u idealnom srodstvu s najboljima iz naše i svjetske umjetnosti.

Nagrađen je : Nagradom Republičkog savjeta za nauku i kulturu, 1949.; Nagradom grada Zagreba 1960.; Godišnjom nagradom "Vladimir Nazor" 1974.

POPIS IZLOŽABA

Skupne izložbe

1953. 60 tableaux de la peinture moderne yougoslave; Atena: Umjetnički paviljon "Zopion", svibanj-lipanj.
Ankara, listopad-studeni; Istambul : Akademija likovnih umjetnosti, studeni-prosinac.

1954. 60 tableaux de la peinture moderne yougoslave: Damask: Nacionalni muzej, siječanj-veljača; Beirut,veljača-ožujak;
Kairo, travanj.
Izložba sedamnaestorice: Osijek: Narodni odbor grada, lipanj-srpanj.

1955. Izložba fundusa: Zagreb: Gradska galerija suvremene umjetnosti, lipanj- prosinac.
Premiere Biennale de la Mediterranee: Aleksandrija, srpanj-rujan.

1956. Salon 56: Rijeka : Moderna galerija, srpanj- rujan
Izložba ULUH-a: Beograd: Umetnički paviljon Mali Kalemegdan, prosinac.
Suvremeno slikarstvo Jugoslavije: Dubrovnik: Umjetnička galerija, kolovoz-rujan.

1959. Salon 59: Rijeka : Moderna galerija, svibanj-rujan.
ULUH - Izložba mladih: Zagreb: Umjetnički paviljon, svibanj-lipanj.
Presjek fundusa Gradske galerije suvremene umjetnosti: Zagreb: Gradska galerija suvremene umjetnosti: lipanj-listopad.
Premiere Biennale de Paris: Paris: Musee d'art moderne de la ville de Paris, listopad.
Art yougoslave d'aujourd'hui: Pariz: Galerie Raymond Creuze, studeni.

1960. New Painting from Yugoslavia: New York, Washinton, Boston, St. Louis.
Guggenheim International Award. New York: Guggenheim Museum.
Izložba ULUH-a : Zagreb: Umjetnički paviljon, svibanj.
Izložba ULUH-a : Beograd: Umetnički paviljon, Mali Kalemegdan, studeni-prosinac.

1961. Contemporar Yugoslav Painting and Sculpture: London; Tate Gallery, travanj-svibanj; Coventry: Herbert Art Gallery, lipanj-srpanj; Kingston-upon-Hull: Ferens Art Gallery, srpanj-kolovoz; Brighton: Brighton Art Gallery, kolovoz-rujan.
60 godina slikarstva i kiparstva u Hrvatskoj: Zagreb: Umjetnički paviljon, ožujak.
Slikarstvo skulptura 61: Zagreb: Gradska galerija suvremene umjetnosti, svibanj-lipanj.
Prvi trijenale likovnih umjetnosti: Beograd: Muzej savremene umetnosti, svibanj-lipanj.
Jugoslawische Maler: Ullm: Studio F, lipanj-srpanj.
Peintres de la Galerie: Pariz: Galerie Lambert, srpanj-rujan.

1962. Suvremeno jugoslavensko slikarstvo: Bombay: Jehangir Art Gallery, ožujak; Ahmadabad: Culture Centre, ožujak; New Delhi: Lalit Kala Accademy, travanj; Lucknow, listopad; Calcutta, listopad,Madras, studeni; Colombo.

1963. Nutida Jugoslavisk Konst: Vasteras: Stadhuset, Konstgalleriet.

1964. Akvizicije 2: Zagreb:Gradska galerija suvremene umjetnosti, kolovoz-rujan.
200-godišnjica gimnazije u Karlovcu: Karlovac: Galerija slika Vjekoslav Karas, studeni.

1965. Slikarstvo, keramika, skulptura, tekstilni uzorci scenografija: Karlovac:Galerija slika Vjekoslav Karas, svibanj.

1966. Moderne Kroatische Kunst: Eisenstadt: Orangerie im Schlossgarten, rujan-listopad.

1967. Suvremena hrvatska umjetnost - poslijeratni period: Beograd: Muzej savremene umetnosti, travanj-svibanj.
Sarajevo: Umjetnička galerija BiH, svibanj-lipanj.
Dubrovnik: Umjetnička galerija, kolovoz-rujan.
Ljubljana:Moderna galerija, listopad.
Zagreb: Moderna galerija. prosinac-siječanj 1968.
Slikarstvo grafika skulptura: Karlovac: Galerija slika Vjekoslav Karas, srpanj-studeni.
Treći trijenale likovnih umjetnosti: Beograd: Muzej savremene umetnosti, srpanj-rujan.

1968. Prva zagrebačka izložba jugoslavenskog crteža: Zagreb: Kabinet grafike JAZU, ožujak-travanj.
Nagrađeni likovni umjetnici Hrvatske: Zagreb: Moderna galerija, studeni.
Arte Contemporaneo Yugoslavo: Montevideo: Nacionalni muzej, listopad.
Santiago de Chile: Nacionalni muzej, studeni-prosinac; Antafagasta, siječanj-veljača 1969.

1970. Četvrti beogradski trijenale likovnih umetnosti: Beograd: Muzej savremene umetnosti, srpanj-rujan.

1972. 100 djela 72 autora: Zagreb: NAMA, Galerija Kvatrič.
Ilustracije djela Ivane Brlić-Mažuranić: Slavonski Brod: Muzej Brodskog Posavlja, studeni.

1974. Krleža u djelima likovnih umjetnika: Osijek: Galerija Zodijak, veljača-ožujak.
100 djela na sovremena hrvatska umetnost: Skopje: Muzej na sovremena umetnost, studeni-prosinac.

1977. 12. Zagrebački salon: Zagreb: Umjetnički paviljon, svibanj-lipanj.
Autoportret u novijem hrvatskom slikarstvu: Osijek: Galerija likovnih umjetnosti, veljača.
Zagreb: Galerija Karas, travanj-svibanj.
Gorgona: Zagreb: Galerija suvremene umjetnosti. ožujak-travanj.
Beograd: Galerija Studentskog kulturnog centra, lipanj.
Moderne Kunst in Kroatien: Mainz: Rathaus, svibanj-lipanj.
Gorgona: Dokumente einer Idee, Jugoslawien, 1959-1966.
Mönchengladbach: Stadtisches Museum, rujan-listopad.

Karlovački slikari: Karlovac: Galerija Vjekoslav Karas.

1978. Ilustratori dječjih knjiga: Zagreb: Knjižnica Vladimir Nazor, ožujak-travanj.
Karlovačko slikarstvo od 1900. do danas: Karlovac: Galerija Vjekoslav Karas, srpanj-rujan.
Zagreb: Povijesni muzej, studeni-prosinac.
Akvizicije: Zagreb: Galerija suvremene umjetnosti, srpanj-rujan.
Tendenzen in der jugoslawischen Kunst von heute: Dortmund: Museum am Ostwall, lipanj-kolovoz: Berlin: Staatliche Museen, Preusischer Kulturbesitz, rujan-studeni; Nürnberg: Kunsthalle, studeni-siječanj 1979.

1980. Kritičari biraju: Zagreb: Galerija Karas, veljača-ožujak.

1981. Jugoslawische Malerei 1950-1965: Ost Berlin, listopad.
Hrvatski vedutisti od Bukovca do danas: Dubrovnik: Umjetnička galerija, kolovoz-rujan.
Lik-figura u novijem hrvatskom slikarstvu: Osijek: Galerija likovnih umjetnosti, prosinac-siječanj 1982.

1982. Miroslav Krleža i hrvatska likovna umjetnost: Zagreb: Galerija Schir, veljača.
Pokupski slikari 1840-1982: Karlovac: Galerija Vjekoslav Karas, listopad-studeni.
Sisak: Muzej, prosinac.

1983: Interijer: Zagreb: Galerija Lotrščak, travanj-svibanj.
Kontinentalni krajolik u hrvatskom slikarstvu: Zagreb: Galerija Lotrščak.

1984. Slikari scenografi: Zagreb: Palainovka, siječanj- veljača.

1985. Marijan Jevšovar, Julije Knifer, Ivan Kožarić, Đuro Seder, Josip Vaništa: Osijek: Galerija likovnih umjetnosti.
Pittori e scultori: Alessandria: Teatro comunale, travanj.
Od prirode do identiteta, od identiteta do prirode slike.

Samostalne izložbe:

1952. Zagreb: Muzej za umjetnost i obrt. 14-30. rujna (s Miljenkom Stančićem).

1955. Zagreb: Muzej za umjetnost i obrt, 6-26. veljače (sa Stančićem, Ivančićem, Michielijem i Kožarićem).

1957. Zagreb: Klub Narodne omladine, prosinac-siječanj 1958.

1958. Karlovac: Gradska čitaonica, ožujak.

1959. Zagreb: Gradska galerija suvremene umjetnosti, travanj-svibanj.
Opatija: Mala galerija, 1-12. rujna (crteži).

1960. Pariz: Galerie Lambert, 7-29. listopada.

1965. Zagreb: Galerija suvremene umjetnosti, 18. ožujka - 4. travnja.

1966. Karlovac: Zorin dom, 13-30. studenoga.

1974. Zagreb: Društvo arhitekata grada Zagreba, 16.-26. svibnja (crteži 1954 - 1974).

1975. Rijeka: Mali salon Moderne galerije, 20-31. svibnja (crteži).
Osijek: Galerija likovnih umjetnosti, 3. listopada - 3. studenoga (crteži).

1976. Pariz, Le Centre Culturel de la RFS de Yugoslavie, 8-23. travnja (crteži).

1979. Zagreb: Knjižnica "Vjekoslav Majer", listopad (reprodukcija crteža).
Zagreb: Kabinet grafike JAZU, 20. lipnja - 8. srpnja (crteži 1953 -1979).

1980. Zagreb: Muzej za umjetnost i obrt, 15.-20.travnja.
Karlovac: Galerija Vjekoslav Karas Gradskog muzeja, 4-26. listopada.

1982. Zagreb:Galerija Schira 18. listopada - 8. studenoga (s djelima Miljenka Stančića).

1983. Zagreb: Galerija 11, 15. ožujka - 10. travnja.
Split: Galerija umjetnina, 21. travnja - 21. svibnja.
Karlovac: Zorin dom, 15.-24. studenoga (crteži, akvareli).

1984. Zadar: Galerija Pedišić, 22. svibnja - 16. lipnja (crteži).
Zagreb: Palainovka, 11-18. studenoga (studije, nacrti, slika "Vukomeričke gorice").
Dugo Selo; Dom JNA, 22. studenoga - 5. prosinca (crteži, akvareli).

1985. Beograd: Galerija Sebastian, lipanj (crteži, akvareli).
Čakovec: Muzej Međimurja, 19-30. rujna.
Zagreb: Palainovka, 22. prosinca - 12. siječnja 1986.
Zagreb: Galerija Voćarska, travanj.
Gorgona: Osijek: Galerija likovnih umjetnosti.
XXV. annale: Sjećanja i suvremenost: Poreč, srpanj - kolovoz.
Karlovački umjetnici 1945.-1985.: Karlovac: Galerija Vjekoslav Karas, listopad - prosinac.

1986. Gorgona i posle: Beograd: Galerija Studentskog kulturnog centra, ožujak.
Novogodišnja izložba: Zagreb: Galerija Josip Račić, prosinac - siječanj 1987.
Novogodišnja izložba: Zagreb: Galerija 11, prosinac.
Varaždin: Galerija Sebastijan, 22. siječnja - 17. veljače.
Bjelovar: Gradski muzej, 4 - 18. svibnja (crteži, akvareli).

1987. Izložba članova Galerije: Zagreb: Galerija Josip Račić, siječanj - veljača.
Proljeće: Zagreb: Galerija Mlakar, ožujak.
In memoriam Miljenku Stančiću: Zagreb: Galerija Račić, svibanj.

Mali formati velikih umjetnika: Zagreb: Galerija Mlakar, jesen.
Postojanost figurativnog 1950.-1987. Kritička retrospektiva 22. zagrebačkog salona: Zagreb: Umjetnički paviljon, rujan.
XIII jesenji salon: Samotnjaci: Banja Luka, studeni - siječanj 1988.
Novogodišnja izložba: Zagreb: Galerija 11, prosinac - siječanj 1988.
Zagreb: Galerija Josip Račić, 26. studenoga - 12. prosinca.
Zagreb: Galerija 11, 25. studenoga - 15. prosinca.
Zagreb: Galerija Mlakar.

1988. Ready mades: Zagreb: Izlog knjižare August Šenoa, proljeće.
Zagreb: Galerija suvremene umjetnosti.

1989. Karlovac: Gradska biblioteka "I. G. Kovačić".

1993. Varaždin: Galerija "Doraart".
Samobor: Galerija "Messingars".
Zagreb: Kabinet grafike HAZU.
Zagreb: Galerija 11.

1994. Karlovac.

DOPISNI ČLANOVI

FRANCE BERNIK

Rođen je 13. svibnja 1927. godine u Ljubljani. Diplomirao je 1951. godine na Filozofskom fakultetu u Ljubljani slavistiku, germanistiku i povijest. Do 1957. godine je asistent na katedri za povijest slovenske književnosti Ljubljanskog sveučilišta (uz prof. Antuna Slodnjaka). Godine 1960. postaje doktorom književnih znanosti. Od 1961. do 1972. je urednik i tajnik Slovenske matice. Od 1972. pa nadalje je suradnik i znanstveni savjetnik u Institutu za slovensku književnost i književne znanosti Slovenske akademije znanosti i umjetnosti. Od 1981. glavni je urednik nacionalne znanstvenokritičke zbirke Sabrana djela slovenskih pjesnika i prozaika.

Godine 1983. izabran je za dopisnog člana, 1987. za redovitog člana i 1992. za predsjednika Slovenske akademije znanosti i umjetnosti. Od 1993. član je Academiae Scientiarum et Artium Europae (Salzburg, Austrija).

Član je više znanstvenih i stručnih društava u Sloveniji i u svijetu, među ostalim Society for Slovene Studies u Bloomingtonu, U.S.A., član više uredničkih odbora stručnih revija i listova, među njima Slovene Studies Journal u Edmontu u Kanadi.

Kao redoviti profesor za slovensku književnost predavao je na sveučilištima u Ljubljani, Zagrebu, Dubrovniku (Interuniverzitetski centar), itd. Kao profesor-gost predavao je u Celovcu (Klagenfurtu) u Austriji, na Sveučilištu u Trstu. Slobodna predavanja na sveučilištima i međunarodnim simpozijima u Innsbrucku, Bonnu, Frankfurtu na Maini, Giessenu, Marburgu/Lahnu, Münsteru, Mannheimu i Torontu. Napisao je 9 knjiga o slovenskoj književnosti 19. i 20. stoljeća, među njima jednu na njemačkom jeziku. Objavio je više od 300 rasprava i studija u slovenskim i međunarodnim stručnim revijama i časopisima.

PREDRAG CVITANOVIĆ

Predrag Cvitanović, član Kraljevske danske akademije znanosti i umjetnosti, direktor Centra za istraživanje kaosa i turbulencije u Kopenhagenu te profesor na Institutu Niels Bohr Sveučilišta u Kopenhagenu i na Rockefellerovom Sveučilištu u New Yorku, jedan je od najistaknutijih svjetskih fizičara srednje generacije. Rođen je 1946. godine u Zagrebu, gdje je pohađao osnovnu i srednju školu. Studirao je fiziku na Massachusetts Institute of Tehnology i doktorirao na Cornell University. Potom je znanstveno radio na nizu najistaknutijih svjetskih znanstvenih centara: Stanford University, Institute for Advanced Study Princeton, Oxford University itd. Obavljao je dužnost direktora u NATO Advanced Study Institute, Como i NATO Advanced Research Workshop, Kopenhagen.

Urednik je znanstvene serije Cambridge University Nonlinear Science Series te međunarodnih znanstvenih časopisa Physica Scripta, Nonlinearity i Chaos.

Kao predstavnik Danske koordinator je u Nonlinear Science Network Europske unije. Godine 1993. Cvitanoviću je dodijeljena najveća danska nagrada za znanstveni rad u fizici koja se svake druge godine u Danskoj dodjeljuje jednom znanstveniku. Cvitanović je cjelokupni novčani iznos (100.000 danskih kruna) poklonio Hrvatskoj kao pomoć unapređivanju obrazovanja.

Najvažnija znanstvena otkrića Predraga Cvitanovića učinjena su u tri područja fizike: kvantnoj teoriji polja, grupnoj teoriji i nelinearnoj dinamici. Posebno na polju nelinearne dinamike Cvitanović je nakon Feigenbaumove formulacije prvi strogo izveo univerzalnu jednadžbu za udvostručavanje perioda, koja je igrala ključnu ulogu u teoriji prijelaza na turbulenciju. Kasnije je Cvitanović generalizirao svoje univerzalne jednadžbe na n-turpliranje periode; razvio je topološke strukture stranih atraktora, pri čemu je u fiziku uveo novi koncept "pruning point"; otkrio je fazne prijelaze na stranim skupovima; te dao bitan prinos u razvoju teorije periodičnih orbita za klasične i kvantne neintegrabilne sustave i za renormalizacijske grupe.

R A Y M O N D D A U D E L

Rođen je u Parizu 2. veljače 1920. Inženjer Visoke škole za industrijsku fiziku i kemiju (1940.), doktor znanosti (1944.), asistent prof. Iréne Joliot-Curie (1942.-1956.), direktor radova profesora Frédérica Joliota (1956.-1957.), docent profesora Louisa de Brogliea (1957.-1962.), redoviti profesor katedre na Sorbonni (od 1962.), direktor Centra za primijenjenu valnu mehaniku Nacionalnog centra za znanstvena istraživanja (1947.-1986.).

Znanstveno djelo Raymonda Daudela posvećeno je primjenama radioaktivnosti i valne (ili kvantne) mehanike u fizici, kemiji, biologiji i medicini.

Njegova se djela u prvom redu tiču slijedećih tema: Predviđanje ovisnosti ritma radioaktivne dezintegracije jezgre strukture molekule koja ga sadrži (1947.). Prilog otkriću fenomena (1948.) koji dopušta precizno mjerenje elektronske gustoće jezgri. Ustanovljenje preciznih kvantitativnih odnosa između elektronske strukture molekule i njezine kemijske reaktivnosti. Uvođenje, u suradnji s Alberte Pullman, indeksa slobodne valencije (1945.). Odnos između tog indeksa i potencijalne granice koja se suprotstavlja nekim reakcijama. Priroda kemijske vezanosti. Uvođenje pojma "loge", područja gdje postoji visoka vjerojatnost nalaženja u atomu ili molekuli određenog broja elektrona, i samo toga broja. Uvođenje pojma diferencijalne gustoće koja mjeri transfere elektrona koji se produciraju kad se molekula oblikuje od atoma. Prilog analizi mehanizma oblikovanja kanceroznih stanica. Prilog otkriću posljednjih kancerogena koji se oblikuju *in vivo* od kancerogenih molekula. Prilog određivanja uvjeta djelotvornijeg liječenja raka farinksa radioterapijom na temelju istraživanja tisuću pacijenata.

R. Daudel je inozemni član Kraljevske španjolske akademije egzaktnih, fizičkih i prirodnih znanosti, predsjednk Europske akademije znanosti, umjetnosti i književnosti, počasni predsjednik Međunarodne akademije kvantnih molekularnih znanosti i Svjetskog udruženja teoretičara organske kemije. Doktor je *honoris causa* sveučilišta u Uppsali, Louvainu i Barceloni.

R. Daudel se osobito zalagao za međunarodno priznanje Republike Hrvatske i znanstvenu suradnju između Hrvatske i Francuske, a tako i za međunarodnu znanstvenu pomoć Hrvatskoj i suradnju s njom, što je, među ostalim, rezultiralo održavanjem međunarodnog radnog skupa o kulturnoj dimenziji znanstvenog i tehnološkog razvoja u

zajednici s Europskom akademijom, UNESCO-om, Sveučilištem u Zagrebu i Hrvatskom akademijom od 1. do 3. listopada 1994. u Zagrebu i nizom preporuka za navedenu suradnju, napose u smislu podrške UNESCO-a Hrvatskoj akademiji na realizaciji Europskog projekta i prvog izdanja u njegovu okviru: "Hrvatska i Europa. Kultura, znanost, i umjetnost" (u 5 svezaka na hrvatskom i engleskom).

ALBERT ESCHENMOSER

Rođen je 1925. godine u Erstfeldu, kanton Uri, Švicarska. Maturirao je u St. Gallenu. Studirao je kemiju na Saveznoj tehničkoj visokoj školi u Zürichu (ETH; prof. dr. L. Ružička i prof. dr. P. Plattner, njegov suradnik). Obranio je disertaciju 1951. godine, dvije godine nakon diplomiranja.

Karijera A. Eschenmosera na ETH brzo se razvijala. Privatni docent postao je 1956. nakon habilitacije, izvanredni profesor 1960., a redoviti profesor organske kemije 1965. godine.

Eschenmoser je u svojim ranim znanstvenim radovima obrađivao katalitičke ciklizacije alifatskih poliena otkrivajući nove strukture i kritički procjenjujući starije prijedloge terpenskih struktura. Stereokemijska obrada tih ideja bila je poticaj za razvoj definitivnog oblika poznatog biogenetskog isoprenskog pravila. Istodobno, taj njegov rad bio je putokaz za spektakularne sinteze steroida američkih kemičara Johnsona, van Tamelena i drugih. Eschenmoser je možda najpoznatiji po uspjesima sinteze, uz svoju posebnu strategiju i taktiku, alkaloida kolhicina, što se još više manifestiralo u teškim istraživanjima korina, područja u kojem je surađivao s pokojnim R. B. Woodwardom, koja su okrunjena s dvije potpuno različite sinteze vitamina B_{12}. Fasciniran neograničenim mogućnostima konstrukcije izvanredno kompleksnih molekula iz jednostavnih kemikalija, Eschenmoser se kasnije prihvatio rješavanja pitanja zašto određene jednostavne molekule, kao npr. riboza, neizostavno sudjeluju u biološkoj evoluciji, što je predmet njegovih najnovijih radova. Tako npr. njegov najnoviji znanstveni rad, Helv. Chim. Acta 1992, 75, 218, već u naslovu sadrži pitanje "Zašto pentozne, a ne heksozne nukleinske kiseline?"

Albert Eschenmoser bio je gostujući profesor na nizu renomiranih sveučilišta. Počasni je doktor niza inozemnih sveučilišta.

BRANKO FRANOLIĆ

Rođen u Rijeci 2. srpnja 1925. Studirao je u Zagrebu engleski i francuski jezik od 1945. do 1951., kada dobiva stipendiju te studira na Harlech Collegeu u Walesu i poslije na Sveučilištu u Cambridgeu. Godine 1953.-57. studira na Filološkom fakultetu u Strasbourgu te dobiva "Licence d'Enseignement". Godine 1977. dobiva najviši francuski doktorat (Doctorat d'état) na Sveučilištu René-Descartes, Sorbonne, s najvišom mogućom ocjenom: trés honorable.

Predaje engleski i(li) francuski na raznim državnim školama u Francuskoj 1958.-1969., 1969.-1974. na Liceju Charlemagne u Parizu. Od 1974. do 1989. profesor je francuskoga jezika na Beverley Collegeu u New Havenu, Surrey, a od 1990. do danas profesor je francuske filologije i hrvatskoga jezika na Atkinson Collegeu, York University, Toronto, Kanada.

Franolić je objavio 8 knjiga, tri na francuskome i 5 na engleskome, s time da je jedna od francuskih objavljena i u švedskome prijevodu:

1. Hrvatski književni jezik (franc.), 1972, švedski prijevod 1975;
2. Utjecaj francuskoga jezika u Hrvatskoj (franc.), 1975;
3. Francuske posuđenice u hrvatskome (franc.), 1976;
4. Kratka povijest književnog hrvatskoga (engl.), 1980;
5. Povijesni pregled književnog hrvatskoga (engl.), 1984;
6. Bibliografija hrvatskih rječnika (engl.), 1985;
7. Jezična politika u Jugoslaviji s osobitim obzirom na hrvatski (engl.),1988;
8. Prilog Filipa Vezdina indijskim studijima u Europi na koncu 18. stoljeća (engl.), 1991.;

Sve je Franolićeve knjige izdao NEL (Nouvelles Editions Latines), pariška kuća specijalizirana za filološka izdanja. Knjige pod 1, 7 i 8 opsegom su manja izdanja informativnoga stručnoga karaktera, namijenjena upoznavanju stranih kulturnih krugova s hrvatskom jezičnom problematikom (1, 7) ili pak s djelom jednog zaslužnog hrvatskog lingvista (8). Sve ostale knjige znatno opsežnije, osobito ona pod 3. posvećene su ili francusko-hrvatskim jezičnim odnosima (2, 3) ili hrvatskoj jezičnoj povijesti (4-6). Pri tome treba istaknuti da su njegove knjige iz povijesti hrvatskoga književnog jezika i hrvatske jezične povijesti uopće odigrale znatnu ulogu u cijelom razdoblju nakon Deklaracije, kada se u svijetu počeo buditi interes što se zapravo događa s jezikom u Hrvatskoj i o čemu je

uopće riječ. Bilo je više osvrta na njih, neutralnih i pozitivnih, i nekoliko napadaja iz slavističkih krugova sklonih srpskohrvatskomu rješenju. Osobito je pak važna njegova bibliografija hrvatskih rječnika, u kojoj je navedeno nekoliko novijih i starijih stranih izdanja nepoznatih domaćoj kroatistici. Isto tako valja istaknuti njegovu knjigu o francuskim posuđenicama, koja je zasad najbolje i najopsežnije izdanje o toj temi.

Franolić je objavio i dvadesetak znanstvenih priloga na francuskom i engleskome, u raznim zemljama Staroga i Novog svijeta, znatno više na francuskome (jedan je tiskan i u španjolskom prijevodu). Tematika je slična kao u knjigama: fonetska, morfološka i sintaktička adaptacija francuskih i nešto engleskih tuđica, kalkova i fraza, povijest hrvatskoga književnog jezika, leksikografije, glagoljskog nasljeđa i sl., s time da je objavio i neke radove o engleskoj fonetici. Dobar dio tih priloga objavljen je u vodećim slavističkim i općelingvističkim časopisima na Zapadu i već samim tim Franolić daje znatan doprinos kroatistici u svijetu, a radovi o primanju i adaptaciji francuskih i engleskih elemenata u hrvatskome predstavljaju kao cjelina nezaobilazan prilog na tome polju.

Osim toga, Franolić je neumorno objavljivao na francuskom i engleskome recenzije iz hrvatske filologije u najširem smislu, uz pojedine osvrte na druga slavenska i neslavenska lingvistička djela, pa nas je i time mnogo zadužio.

NIKOLA JOVIĆ

Rođen je 7. lipnja 1935. godine, u Makarskoj. Studij medicine završio je na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu 1963. godine. Dvije godine kasnije specijalizira psihijatriju i psihoterapiju u Velikoj Britaniji, da bi 1967. godine nastavio specijalizaciju iz neurologije i psihijatrije najprije na neuropsihijatrijskom odjelu u Splitu, a zatim na Neurološko-psihijatarijskoj klinici u Zagrebu. Specijalistički ispit iz neurologije i psihijatrije položio je 1969. godine. Njegovo je psihijatrijsko usmjerenje od početka specijalizacije prema psihoterapiji tako da odmah po dolasku na Kliniku počinje raditi na psihoterapijskom odjelu koji je vodio prof. dr. Stjepan Betelheim. Kada je otvoren Centar za mentalno zdravlje Kliničkog bolničkog centra nastavlja raditi na Poliklinickom psihoterapijskom odjelu. Od početka 1970. godine N. Jović je bio u Didaktičkoj analizi kod prof. Betelheima. U travnju 1972. otišao je na psihoanalitičku izobrazbu u Zürich, Institut - Sigmund Freud, gdje je studirao 6 godina: vlastita analiza, individualna supervizija triju pacijenata, supervizija u grupi i 12 semestara teorijske nastave (predavanja i seminari). Psihoanalitičku je izobrazbu završio u ljetu 1978. godine. Tijekom izobrazbe, od 1972. do 1978. godine radi u Kantonalnoj bolnici u Herisau, posljednje dvije godine kao zamjenik direktora.

Od početka postdiplomskog studija iz psihoterapije na Medicinskom fakultetu u Zagrebu sudjeluje u nastavi dolazeći iz Švicarske gdje stalno boravi. Godine 1980. izabran je za docenta, a 1989. za izvanrednog profesora u dopunskom radnom odnosu za predmet medicinska psihologija.

N. Jović publicirao je 45 radova, pretežno znanstvenih u hrvatskim i švicarskim časopisima. Zajedno s prof. Uchtenhagenom objavio je četiri knjige: Psychogeriatrie, Psychische Störungen im Alter, Ambulanten Psychogeriatrie, Psychotherapie des Alterns. U knjigama je napisao devet poglavlja. Knjige su dobile zapaženo priznanje medicinske javnosti, što se vidi i po tome što je prva knjiga doživjela i treće izdanje. Područja njegove znanstvene i stručne djelatnosti su psihoanalitička terapija i psihogerijatrija. Znanstvenim radovima iz psihoanalitičke terapije obogatio je novim spoznajama temeljna pitanja psihoanalize. Posebno je značajan njegov znanstveni doprinos psihodinamici i psihoterapiji psihičkih poremećaja starije životne dobi. Njegovi znanstveni prinosi na tom području zasnivaju se na dugogodišnjoj izobrazbi iz psihoanalize koju je završio u Švicarskoj po svim normama I. P. A. te na dugogodišnjem psihoterapijskom radu s osobama starije dobi.

N. Jović je sada šef liječničke službe za psihogerijatriju Sveučilišne psihijatrijske klinike u Zürichu i šef instituta za psihoterapiju i skrb starijih ljudi. Osnivač je i predsjednik komisije za psihijatriju, psihoterapiju starenja Švicarskog društva za socijalnu psihijatriju, te član upravnog odbora, dopredsjednik Švicarskog liječničkog društva za psihijatriju starenja. Povezujući svoje bogato znanje i iskustvo stečeno znanstvenim istraživanjima u području psihogerijatrije on je jedan od pionira organizacije psihogerijatrijske djelatnosti u Švicarskoj.

Član je švicarskih i drugih međunarodnih društava za psihijatriju i psihoterapiju. On je i suorganizator "Dana psihogerijatrije Zürich - Laussane" koji se održavaju naizmjenično u ta dva grada samo za pozvane sudionike liječnike.

N. Jović djeluje u postdiplomskoj nastavi iz psihoterapije na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu već 20 godina, a u Švicarskoj u raznim vidovima nastavnog rada. Veoma je iskusan i nadaren nastavnik, s velikom sposobnošću prenosi znanja na slušatelje.

U vrijeme Domovinskog rata svoje rodoljublje iskazuje u mnogim prilikama. Organizator je i član stručnih, kulturnih i humanitarnih hrvatskih udruga u Švicarskoj.

Nikola Jović priznat je znanstvenik iz područja psihoanalitičke terapije i psihogerijatrije. Znanstvenim, stručnim, edukativnim i organizacijskim radom afirmirao se u švicarskoj medicini i svjetski poznatoj švicarskoj psihijatrijskoj školi. Živeći i radeći preko dva decenija u Švicarskoj kontinuirano je povezan s hrvatskom psihijatrijom. Svojim cjelokupnim radom pridonio je boljem poznavanju hrvatske psihijatrije u Švicarskoj.

DOMOKOS KOSÁRY

Rođen je 31. srpnja 1913. godine u Selmacbanya. Povjesničar, redoviti član, a od 1990. i predsjednik Mađarske akademije znanosti. Studirao je na Sveučilištu u Budimpešti na Eötvös college. Stekao je doktorat iz povijesti 1936. godine. Od 1936. do 1937. boravio je u Parizu, te se usavršavao u studiju povijesti. Isto tako usavršavao se u Londonu od 1938. do 1939. u Institutu za povijesna istraživanja. Bio je profesor na Eötvös college u Budimpešti od 1937. do završetka 1950., te ravnatelj Povijesnog instituta (Teleki), zatim profesor moderne povijesti na Sveučilištu u Budimpešti. Svoje profesorske dužnosti morao je napustiti nešto prije i za vrijeme općenarodnog ustanka 1956. u Mađarskoj. Nakon 1960. zaposlio se u Povijesnom institutu Mađarske akademije znanosti kao znanstveni savjetnik Godine 1982. postaje redoviti član Akademije, te predsjednik Nacionalnog savjeta povjesničara 1985. - 1990. Dobitnik je više visokih nagrada i ordena, a među njima i ordena Francuske akademije 1988.

Autor je mnogobrojnih članaka o mađarskoj revoluciji 1848. i o nastalim reformama poslije nje. God. 1946. objavio je monografiju o Lajosu Kossuthu, vođi revolucionarne vlasti. Napisao je mnogobrojne članke i rasprave o problemima komparativne povijesti podunavskih naroda. Napisao i objelodanio veliko djelo "Uvod u mađarske povijesne izvore i literaturu" (Bevezetés a Magyar történelem forrásaiba és irodalmaba) u tri sveska (1951.-58.) na više od 2000 stranica. Napisao i objavio mnogobrojne članke i rasprave o raznim problemima iz 18. stoljeća. Zbirno i oveće djelo je "Kultura i društvo u Mađarskoj u 18. stoljeću" u 2 izdanja na 758 stranica (1980.-1983.). Objavio je s drugim autorima "Povijest grada Budimpešte", sv. II-III, 1979.-1985. Održao je i objavio opširno predavanje na mnogim stranim jezicima s 16. međunarodnog povijesnog kongresa pod naslovom "Male države pred kulturnim, političkim i gospodarskim mijenama od 1750. do 1914." (Lausanne 1985.). Posljednje oveće djelo je sinteza: "Uloga Mađarske u europskoj evoluciji od 1711. do 1867." Održao je mnogobrojna predavanja na sveučilištima i znanstvenim institucijama u inozemstvu, kao npr. u Francuskoj, Švedskoj, V. Britaniji, SAD, Austriji, Italiji i Njemačkoj.

BRANISLAV LICHARDUS

Rođen je 1930. godine u Paludzkau, Slovačka Republika. Osnovnu školu i gimnaziju završava s odličnim uspjehom. Studira medicinu na Sveučilištu Comenius u Bratislavi i diplomira s odličnim uspjehom. Nakon specijalizacije iz interne medicine (1960.) doktorira iz fiziologije i patofiziologije s disertacijom "Mehanizam akutne bubrežne regulacije volumena iz izvanstaničnih tekućina". Više vremena provodi na Sveučilištu Alberta i Torontskom sveučilištu, Kanada. Po 6 mjeseci provodi kao gost u Institutu za eksperimentalnu fiziologiju i medicinu Howard Florey u Melbourneu, Australija i na Odjelu za fiziologiju Torontskog sveučilišta, Kanada.

Publicistička djelatnost uglavnom mu obuhvaća područje bubrežne, neuralne i hormonalne regulacije volumena tjelesnih tekućina. Autor je tri monografije, o natrijuretskom hormonu, vasopresinu i kliničkoj endokrinologiji. Urednik je 4 zbornika međunarodnih i slovačkih znanstvenih skupova. Autor je više od 400 rukopisa i više od 400 izvješća na znanstvenim skupovima. Pozvani je predavač na mnogobrojnim međunarodnim kongresima iz područja endokrinologije (Washington, Budimpešta, Prag, Frankfurt, Varna, Melbourne, Kopenhagen, itd.). Organizator je više međunarodnih znanstvenih simpozija. Predavao je na seminarima sveučilišta i znanstvenih instituta u SAD, Kanadi, bivšem Sovjetskom Savezu, Engleskoj, Francuskoj, Belgiji, Njemačkoj, Japanu i Australiji. Član je izdavačkih vijeća više publikacija.

Od 1987. godine član je Slovačke akademije znanosti, od 1990. do 1992. godine zamjenik je direktora Instituta za eksperimentalnu endokrinologiju Slovačke akademije znanosti, od 1990. do 1993. godine predsjednik je Slovačkog medicinskog društva, od 1991. godine je član Znanstvenog savjeta Ministarstva zdravstva, a od 1992. godine je predsjednik Slovačke akademije znanosti.

Dobitnik je najznačajnijih slovačkih nagrada za znanstvena istraživanja iz područja endokrinologije i nefrologije.

HELMUT MORITZ

Rođen je 1. studenog 1933. u Grazu (Austrija). Nakon pučke škole, mladi Helmut Moritz je i gimnaziju u Grazu završio s odlikom, a njegov interes je bio zaista raznolik: od klasičnih jezika latinskog i grčkog, preko drage mu matematike i fizike, sve do literature njemačkih klasika i glazbene umjetnosti. 1951. godine upisao je studij geodezije na tadašnjoj Visokoj tehničkoj školi (današnjem Tehničkom sveučilištu - TU) u Grazu, a završava 1956., kao diplomirani geodetski inženjer, da bi obranio disertaciju pod naslovom "Fehlertheorie im Funktionenraum". Tako postaje doktorom tehničkih znanosti, i to s "*promotio sub auspiciis praesidentis*", s promocijom uz osobnu nazočnost tadašnjeg predsjednika Republike Austrije dr. A. Schärfa.

Koliko je takva iznimna čast bila opravdana kasnije će pokazati neosporna činjenica da je profesor Moritz do sadašnjih 60 godina života napravio toliko mnogo toga i tako vrijednoga kao ni jedan geodet prije njega. Zato on s punim pravom slovi za apsolutno najvećeg živućeg geodetskog stručnjaka na svijetu, pa i uopće geoznanstvenika. Dapače, svojim neumornim radom i uspjesima prof. Moritz se već svrstao među najistaknutije znanstvenike današnjice.

Životni poziv započeo je dipl ing. Helmut Moritz kao ugovorni asistent od 1956. do 1958. godine kod tada poznatog prof. dr. K. Hubenya na TH Graz. Zatim prelazi na službu u Savezni ured za mjere i geodeziju, radeći ipak u Geodetskom uredu u rodnom Grazu. Međutim, već 1960. godine usputno habilitira za docenta, opet na TH Graz, i to s temom iz geodetskog područja elipsoidne geometrije. Tada su njegovu pozornost privukli radovi iz područja teorije Zemljinog polja sile teže, pa mladi dr. Moritz već 1962. odlazi na dvije godine u Columbus (SAD) za istraživača suradnika kod čuvenog profesora finskog podrijetla W. A. Heiskanena na Ohio State University. Tamo ga je zaokupila spoznaja da fizikalna geodezija, naročito s obzirom na započeto geodetsko korištenje Zemljinih umjetnih satelita, ima i neosporan praktični značaj! Najednom je mogao sva svoja znanja - iz funkcionalne analize, stohastičkih procesa, teorije Molodenskog i dr. - primijeniti na stvarne probleme. Osobito uspješno uveo je teoriju predikcije u interpolaciju Zemljinog polja sile teže, a pokazao je da tu i teorija pogrešaka u Hilbertovom prostoru ima veliko praktično značenje. Tako Heiskanen i Moritz odlučuju zajednički napisati knjigu "Physical Geodesy", koja je odmah postala i ostala sve do sada nedostignutim uzorom u tom važnom području cjelokupne geodezije. Već je tada njegova znanstvena karijera bila

definitivno određena: u proljeće 1964. postaje privatnim docentom na Sveučilištu u Hannoveru, a već u jesen iste godine biva pozvan na redovitog profesora za kolegij "Astronomsko-fizikalna geodezija" na Tehničkom sveučilištu u Zapadnom Berlinu, da bi se konačno 1971. godine vratio na TU Graz kao redoviti profesor za znanstveno područje "Teorijska geodezija", napose "Fizikalna geodezija", gdje se i danas nalazi.

Postoji još jedna značajna sfera njegova djelovanja, jer on već 1965. sa svega 32 godine života postaje predsjednikom čuvene Njemačke geodetske komisije (Deutsche Geodätische Kommission - DGK), koja je u razvoju i napretku geodezije u svijetu u nekoliko posljednjih desetljeća odigrala veliku ulogu. Zapravo, s time je započelo i nadasve uspješno djelovanje znanstvenika H. Moritza u okviru IAG (International Association of Geodesy) i matične joj IUGG (International Union of Geodesy and Geophysics). Već je 1967. godine izabran u IAG za predsjednika specijalne studijske grupe "Matematičke metode u fizikalnoj geodeziji". Slijedi njegov uspon među vodeća IAG - imena: u Moskvi 1971. postaje predsjednikom sekcije IV. "Teorija i obrada", u Grenoblu 1975. unapređen je za podpredsjednika IAG, da bi 1979. godine u Canberri postao i sve do 1983. bio njezinim zaslužnim predsjednikom. Godine 1983. biran je u Hamburgu za člana predsjedništva u IUGG, koja uz jednu geodetsku asocijaciju obuhvaća još šest geofizičkih asocijacija. A na jubilarnom XX. općem saboru IUGG u Beču 1991. izabran je konačno za predsjednika IUGG. Polovinom listopada 1993. godine izabran je u petočlano predsjedništvo Internacionalnog savjeta znanstvenih unija (International Council of Scientific Unions -ICSU), u koji su udružene čak 23 svjetske znanstvene unije, kao i sve postojeće nacionalne akademije znanosti, pa je ICSU praktički "mozak mozgova" našeg planeta Zemlje. Očigledno, sjajan znanstvenik H. Moritz posjeduje izniman smisao i za tu vrstu - ponekad vrlo teške i osjetljive - diplomatske aktivnosti.

Profesor Moritz napisao je dosad preko 200 znanstvenih publikacija i članaka te nekoliko nezaobilaznih knjiga, koje su doživjele i po više izdanja, a prevođene su na različite jezike svijeta, od španjolskog i ruskog do turskog i kineskog, itd. To su ova djela:

Physical Geodesy (s W.A. Heiskanenom). San Francisco 1967.; Approximation Methods in Geodesy (s H. Sünkelom). Karlsruhe 1978.; Advanced Physical Geodesy. Karlsruhe, Kent 1980.; Earth Rotation: Theory and Observation (s I. I. Muellerom), New York 1987.; The Figure of the Earth: Theoretical Geodesy and the Earth´s Interior. Karlsruhe 1990.; Geometry, Relativity, Geodesy (s B. Hofmann-Wellenhofom). Karlsruhe 1992.

Za njegove nemjerljive zasluge u geodeziji i uopće u znanosti prof. Moritzu su dodijeljena mnoga priznanja. Od 1971. godine član je Austrijske geodetske komisije, a od 1988. je njezinim predsjednikom. Nakon smrti velikog mu prijatelja prof. dr. Karla Rinnera,

jednog od rijetkih "univerzalnih geodeta" svijeta, uloga nestora austrijske geodezije pripada isključivo prof. Moritzu. Također u inozemstvu njegov neumorni rad i ogromni uspjesi okrunjeni su posebnim odličjima. Prvo veće priznanje je izbor za honorarnog profesora na Ohio State University (1969.), a onda dolazi Gaussova medalja, dodijeljena mu 1977. godine od Znanstvenog društva iz Braunschweiga. Zatim slijede dva počasna doktorata od Tehničkog sveučilišta u Münchenu (1981.) i od Državnog sveučilišta Ohio (1992.). Nedavno mu je tako visoko priznanje dodijelilo i Moskovsko sveučilište pa je on sada trostruki počasni doktor znanosti!

Prof. dr. Helmut Moritz je član čak devet (!) svjetskih poznatih akademija znanosti, i to: redoviti član Austrijske akademije znanosti; inozemni član Finske akademije znanosti; inozemni član Accademia Nazionale dei Lincei; počasni član Mađarske akademije znanosti; dopisni član Kraljevske španjolske akademije znanosti; vanjski član Kraljevske švedske akademije inženjerskih znanosti; član Njemačke akademije prirodoslovnih istraživača Leopoldina; inozemni član Poljske akademije znanosti i član Europske akademije - Academia Europea. Bio je također članom prisilno ugasle Njemačke akademije znanosti u Berlinu, a još je uvijek član American Geophysical Union, te Royal Astronomical Society (obje u rangu akademija znanosti), itd.

Prof. Moritz je i sjajan poliglot, uz poznavanje klasičnih jezika grčkog i latinskog, govori desetak živih jezika, i to: engleski, francuski, njemački, poljski, ruski, španjolski i talijanski, a dosta dobro slovenski i hrvatski jezik. U pravilu rano ujutro svira orgulje u jednoj crkvi u Grazu i tek onda odlazi na posao u svoj institut, a poslije podne kod kuće klavir mu je najdraža relaksacija uoči stvaralačkog znanstvenog rada.

Preostaje još da se istakne koliko je mnogo toga prof. Moritz učinio za hrvatsku znanost. Prve kontakte s našim znanstvenicima uspostavio je još šezdesetih godina, a u sedamdesetim bio u nekoliko navrata gost na Geodetskom fakultetu u Zagrebu. Godine 1987. sudjeluje na znanstvenom skupu u Dubrovniku, posvećenom 200. obljetnici smrti Ruđera Boškovića i na tom uspjelom skupu bijaše sudionik najvišeg znanstvenog ugleda.

Tada izražava želju da posveti više pozornosti odnosima sa susjedima, napose Hrvatskoj. Iduće godine dolazi opet u prijateljski posjet Zagrebu i drži predavanje pod naslovom "Kolokacija po najmanjim kvadratima" na već solidnom hrvatskom jeziku! Prije godinu i pol održao je u našoj Akademiji predavanje "Die Rotation der Erde", govoreći o složenoj problematici na zadivljujuće jednostavan način. Prof. Moritz i njegovi najbliži kolege sa svojim suradnicima mnogo su učinili za napredak znanstvenog i stručnog rada na području geodezije u Hrvatskoj. Toliko je ostvarenih suradnji, studijskih posjeta i boravaka te publiciranih zajedničkih radova da ih nije moguće sve nabrojiti.

Posebno valja naglasiti da se prof. Moritz također iskazao kao pravi prijatelj ne samo hrvatske geodezije, već i uopće znanosti u Republici Hrvatskoj. Tako je npr. prvi međunarodni geodetski simpozij održan u nas "Gravity Field Determination and GPS-Positioning in the Alps-Adria Area", Dubrovnik i Hvar, 2.-7.10.1988. mogao biti doista uspješan zahvaljujući ponajviše iskrenoj podršci prof. Moritza i njegovih austrijskih kolega, napose aktivnog suorganizatora prof. Sünkela i njegovih suradnika.

No, Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti i Ministarstvu znanosti Republike Hrvatske naročito je poznato njegovo iskreno zauzimanje za ulazak Hrvatske u članstvo Internacionalne unije za geodeziju i geofiziku (s time automatski u Internacionalnu asocijaciju za geodeziju), i to odmah nakon što je mlada hrvatska država doživjela prva priznanja svoje suverenosti!

Na spomenutom zasjedanju Međunarodnog savjeta znanstvenih unija u Santiago de Chile upravo je zalaganje našeg osvjedočenog velikog prijatelja profesora Moritza - nakon prethodnog obrazloženja hrvatskog zahtjeva, koje je tamo sjajno prezentirao akademik Ivo Šlaus - bilo doista presudno za donošenje gotovo jednoglasne odluke da naša domovina, zastupana preko HAZU, svoje najviše znanstvene institucije, postane odmah stalnim članom ICSU, apsolutno najvišeg znanstvenog tijela na svijetu. Zasigurno to je povijesni događaj, a ogromnu ulogu koju je pritom odigrao prof. dr. Helmut Moritz, taj iznimni znanstvenik, veliki humanist i iskreni prijatelj hrvatske znanosti, znat ćemo vrednovati na pravi način!

MARTIN MUNICIO

Rođen je 30. studenoga 1923. Diplomirao je kemijske znanosti na Sveučilištu Salamanka, a farmaciju na Sveučilištu Santiago de Compostela. Doktorat znanosti kao i doktorat farmacije postigao je na Sveučilištu u Madridu. Profesor je organske kemije na Fakultetu kemijskih znanosti Sveučilišta u Madridu. Bio je šef Katedre za biokemiju i molekularnu biologiju i odgovarajućeg odjela na Fakultetu za biologiju i kemijske znanosti Sveučilišta u Madridu tijekom razdoblja od 22 godine. Bio je i prorektor za istraživanja i međunarodne odnose istog Sveučilišta u razdoblju od šest godina.

Član je Europske udruge za molekularnu biologiju od 1969. Bio je predstavnik Španjolske u Europskoj konferenciji za molekularnu biologiju u razdoblju od 28 godina, a i potpredsjednik te Konferencije.

Redoviti je član Kraljevske španjolske akademije znanosti od 1969., a od 1985. i njen predsjednik. Redoviti je član Kraljevske španjolske akademije od 1984., a od 1992. i njezin dopredsjednik. Redoviti je član Europske akademije umjetnosti, prirodnih i društvenih znanosti od 1992. Dopisni je član Akademije za fizičke, matematičke i prirodne znanosti Venezuele od 1993. Počasni je član Interameričkog medicinskog i zdravstvenog udruženja.

Nositelj je niza odličja među kojima Medalje za istraživačke zasluge Kraljevskog španjolskog udruženja za fiziku i kemiju; Križa "Alfonso X Mudri"; Velikog križa za vojne zasluge; Zlatne medalje "La Rioja"; Medalje časti za doprinos istraživanju Zaklade "Garcia Cabrerizo" i Medalje Sveučilišta u Madridu.

Njegov znanstveni opus je iznimno opsežan. Objavio je 225 znanstvenih radova od kojih gotovo 70% u priznatim međunarodnim časopisima. Prezentirao je preko 90 referata na istaknutim španjolskim i međunarodnim kongresima i znanstvenim i stručnim sastancima, među kojima i na sastanku Europske akademije znanosti i umjetnosti održanom u Zagrebu prošle godine. Znanstveni interes mu je usmjeren na istraživanja aktivnosti enzima, metabolizam piperidinskih derivata, biosintezu i metabolizam aminokiselina i proteina, te na antituberkulotike, na biokemiju masnih kiselina, lipida i fosfoglicerida. Istraživao je i utjecaj graviditeta na raspodjelu masnih kiselina u različitim organima eksperimentalnih životinja. U nizu radova bavi se metaboličkim promjenama u insektima (posebno *Ceratitis capitata*). Istraživao je i problem poznatog toksičkog uljnog sindroma u Španjolskoj te promjene izazvane oleinskom kiselinom.

HANS ROTHE

Rodio se 5. svibnja 1928. u Berlinu. Djetinjstvo je proveo u Samonienenu (Ist. Pruska). Maturirao je 1947. u Hamburgu., studirao 1947.-1953. u Kielu, Marburgu/L. i Londonu slavistiku, indoeuropeistiku i crkvenu povijest. Doktorirao je 1954. u Kielu. Od 1954. do 1963. asistent je za slavistiku u Marburgu/L., gdje je habilitirao 1963. Godine 1964. predaje na Slobodnom Sveučilištu Berlin. Od 1966. do 1993., kad je emeritiran, stajao je na čelu Slavističkog seminara u Bonnu.

Objavio je preko 100 znanstvenih radova iz različitih slavističkih područja. Posebno su zapaženi njegovi radovi iz starohrvatske, humanističke i renesansne hrvatske književnosti.

Nakladnik je i pokretač temeljnih njemačkih slavističkih publikacija: "Bausteine zur Geschichte der Literatur bei den Slaven" (zajedno s H. B. Harderom), "Slavistische Forschungen" (zajedno s R. Oleschom, nedavno preminulim dopisnim članom Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti); "Biblia Slavica" (zajedno s R. Oleschom); "Schriften des Komitees der Bundesrepublik Deutschland zur Förderung der slawischen Studien"; 'Mitteldeutsche Forschungen", itd.

Od 1979. podpredsjednik je MAIRSK-a (UNESCO); od 1983. član Međunarodnog slavističkog komiteta, a od 1990. član njegova predsjedništva; od 1980. pravi član Rheinisches Westfälische Akademie der Wissenschaften u Düsseldorfu; 1987. predsjednik Modern Humanities Research Association London; 1990. *doctor honoris causa* Sveučilišta u Wroclawu; 1989. pravi član Ukrainian Academy of Arts and Sciences in the U.S.; 1991. pravi vanjski član Poljske akademije znanosti (PAU) u Krakovu. Od 1. kolovoza 1993. otišao je u mirovinu. Član je matičnih komisija za izbor u slavistička zvanja u Njemačkoj.

EUGEN SEIBOLD

Rođen je 11. svibnja 1918. u Stuttgartu. Studirao je najprije u Tübingenu prirodne znanosti, zatim u Bonnu i Tübingenu geologiju. Godine 1951. habilitirao se na Sveučilištu u Tübingenu. Nakon docenture na Visokoj tehničkoj školi u Karlsruheu, naslijedio je svojeg učitelja Georga Wagnera 1954. g. kao izvanredni profesor za opću i primijenjenu geologiju na Sveučilištu u Tübingenu. Godine 1958. prihvatio je poziv da postane redoviti profesor i ravnatelj Geološko-paleontološkog instituta na Sveučilištu u Kielu. Glavno područje njegova djelovanja postala je geologija mora s regionalnim težištem na Sjevernom i Istočnom moru, Indijskom oceanu i području uz sjeverozapadnu obalu Afrike. Profesor Seibold bio je više puta vođa njemačkih i međunarodnih znanstvenih ekspedicija na istraživačkim brodovima "Meteor" i "Valdivia" i na brodu za dubokomorsko bušenje "Glomar Challenger". Rezultati tih istraživanja ogledaju se u preko 130 vlastitih publikacija i u voditeljstvu oko 40 doktorskih disertacija. Ukupno je E. Seibold objavio preko 200 radova u vodećim svjetskim geološkim i općenito prirodoznanstvenim časopisima.

Naglašavajući upravo i neprestano aktualistički aspekt i egzaktan analitički metodski pristup u geologiji, E. Seibold bitno je pridonio da geologija bude i u međunarodnim mjerilima primljena u krug suvremenih prirodnih znanosti kao punovrijedna članica ("hard science"), a unutar geologije afirmirao je marinsku geologiju kao nezaobilaznu disciplinu u suvremenim geoznanostima. Danas je on vodeći svjetski autoritet za marinsku geologiju i njegov udžbenik "Der Meeresboden", odnosno (u suradnji s W. Bergerom) "The Sea Floor", doživio je više izdanja a preveden je i na ruski i na japanski. Profesor Seibold je nakladnik ili sunakladnik knjiga "Sahara and surrounding seas" (1980.), "Geology of the northwest African continental margin" (1982.) i "Stratigraphy quo vadis" (1984.). Uz to, E. Seibold prvi je započeo s istraživanjima recentnih jadranskih sedimenata. Godine 1955. prikazao je rad A. Vuletića, o geološkoj građi dna Malog i Velikog jezera na otoku Mljetu, koji bi inače svjetskoj geološkoj publici ostao nepoznat, u jednom od vodećih njemačkih geoloških časopisa, a u vlastitim radovima iz 1958. i 1960. g. podrobno je opisao i analizirao postanak godišnjih taložina - varvi - u Malom jezeru na otoku Mljetu i obrazložio periodicitet njihovog taloženja. (Varve su dotad bile poznate samo iz jezerskih sedimenata i iz Crnog mora). Time je udaren temelj proučavanju recentnih sedimenata u Jadranskom moru, koja su kasnije nastavile mnogobrojne skupine njemačkih i naših, hrvatskih istraživača, često u međusobnoj suradnji.

Za svoje znanstvene zasluge i dostignuća E. Seibold primio je mnogobrojne počasti. On je od 1971. član, a od 1987. počasni član Njemačke prirodoslovne akademije u Halleu, od 1972. član je Akademije znanosti i literature u Mainzu, a od 1982. je dopisni član Bavarske akademije znanosti u Münchenu i od 1985. Hajdelberške akademije znanosti. Od godine 1975. do 1979. bio je podpredsjednik, a od 1980. do 1986. predsjednik Njemačke znanstvene udruge. Osim toga od 1980. do 1984. bio je predsjednik Međunarodne unije geoloških znanosti (IUGS) i od 1985. do 1990. predsjednik European Science Foundation. Član je mnogobrojnih inozemnih znanstvenih društava, primjerice počasni član Londonskog geološkog društva, Geološkog društva Amerike i Geološkog društva Afrike u Johannesburgu, kao i "membre associé" Francuskog geološkog društva. Honorarni je profesor na sveučilištima u Freiburgu i Šangaju, počasni doktor sveučilišta u Kielu i Giessenu. Dobitnik je i više znanstvenih i društvenih odličja i priznanja koje dodjeljuje Oceanografski institut u Monaku, Veliki njemački križ za zasluge i Veliki njemački križ za zasluge sa zvijezdom, Gustav-Steinmann medalja koju dodjeljuje Geologische Vereinigung, Hans-Stille medalja Njemačkog geološkog društva, Medalja za zasluge pokrajine Baden-Würtemberg i dr.

Hrvatsko geološko društvo obratilo se u studenom 1991. g. profesoru Seiboldu s molbom da se kao "past president" IUGS-a založi svojim autoritetom i ugledom za što skoriji primitak HGD-a u punopravno članstvo IUGS-a. Profesor Seibold je to i uradio, i Hrvatsko geološko društvo je na prvom slijedećem plenarnom zasjedanju IUGS-a, ljeti 1992., primljeno u punopravno članstvo IUGS-a.

Izborom profesora Seibolda za dopisnog člana Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti dobiva suradnika najviše svjetske vrijednosti, a ne treba zaboraviti niti njegov prijateljski odnos prema našoj zemlji i zalaganje za njezin što brži primitak u međunarodna znanstvena udruženja.

WERNER WELZIG

Redoviti profesor za noviju njemačku književnost na Sveučilištu u Beču, ugledan je znanstvenik. Od godine 1991. predsjednik je Austrijske akademije znanosti.

Rođen je u Beču 13. kolovoza 1935. godine. Ondje je, poslije studija u Beču i Parizu, promoviran. Habilitirao se 1963, a 1968. postao je redoviti profesor. Godine 1971. izabran je za dopisnoga člana Akademije, a 1973. za redovitoga. Od 1983. do izbora za predsjednika obavljao je dužnost glavnoga tajnika.

Znanstveni i stručni rad Wernera Welziga obuhvaća nekoliko samostalnih publikacija, mahom kritička izdanja djela, dnevnika ili pisama austrijskih pisaca baroka, romantizma i 20. stoljeća, te četrnaest članaka u časopisima i zbornicima. Među opsežnijim publikacijama ističe se izdanje Izabranih djela Erazma Rotterdamskoga (latinski i njemački tekst, 1968.-1980., priređivački rad), te sažeta monografija o njemačkom romanu 20. stoljeća (Der deutsche Roman des 20. Jahrhunderts, 1967., 1970.).

RUDOLF ZAHRÁDNIK

Rođen je 20. listopada 1928. godine u Bratislavi, Slovačka. Predsjednik je Akademije znanosti Češke Republike i profesor fizikalne kemije na Karlovu sveučilištu u Pragu.

U razdoblju između 1948.-1952. g. studirao je kemiju na Institutu za kemijsku tehnologiju u Pragu i diplomirao iz kemijskog inžinjerstva. 1956. g. postiže stupanj doktora znanosti na Čehoslovačkoj akademiji znanosti u Pragu. Između 1952.-1961. studira odnose strukturalno-bioloških aktivnosti na Institutu industrijske higijene i medicine rada u Pragu. Od 1961. g. je pročelnik Grupe za primijenjenu kvantnu kemiju na Institutu za fizikalnu kemiju Čehoslovačke akademije znanosti. Od 1959.g. predaje na Fakultetu prirodnih znanosti Karlova sveučilišta u Pragu, a 1967.g. postao je izvanredni profesor.

Između 1956.-1990. g. bio je gostujući profesor na sveučilištima u Würzburgu, Darmstadtu, Groningenu, Giessenu, Baselu, Erlangenu, Leipzigu, Austinu i Nashvilleu (SAD).

Član je Međunarodne akademije kvantnih molekularnih znanosti Europske akademije umjetnosti, znanosti i književnosti, počasni je član Švicarskog kemijskog društva, dobitnik je zlatne medalje Heyrovsky Čehoslovačke akademije znanosti i počasni je doktor znanosti više sveučilišta.

Zajedno sa suradnicima objavio je oko 340 radova uglavnom iz područja orbitalne teorije molekule, teorije reaktivnosti i slabih međumolekularnih interakcija, kao i molekularne spektroskopije. Suurednik je više publikacija iz područja kemije, i autor je 9 knjiga.

Reizbor članova suradnika

BISERKA BELICZA

Izabrana je za člana suradnika na Skupštini održanoj 7. lipnja., ponovno je izabrana za člana suradnika 1983. Životopis s popisom radova objavljen je u "Ljetopisu JAZU", knj. 81. i knj. 87.

U vremenu nakon izbora za člana suradnika godine 1984. izabrana je u zvanje znanstvenog savjetnika, a godine 1986. postaje redoviti profesor u dopunskom radnom odnosu za predmet povijest medicine na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

Autor je i suautor mnogobrojnih znanstvenih i stručnih radova s područja povijesti medicine koji obuhvaćaju proučavanje socioloških i gnoseoloških aspekata razvoja medicinskih znanosti i prakse, deontologije i bioetike.

U okviru osnovnog programa rada Akademije voditelj je na projektima: Federik Grisogono Bartolačić - reprint, prijevod i komentari (dovršen i objavljen u ediciji Rasprave i građa za povijest znanosti, knj. 6). U tijeku je nastavak rada na projektima: Gjuro Armeno Baglivi - prijevod i komentari odabranih djela te Zdravstvo i zdravstvene ustanove u Hrvatskoj od godine 1850. do 1918.

Do godine 1991. vodila je dio projekta Medicina i farmacija na tlu Hrvatske kroz stoljeća.

Od godine 1991. glavni je istraživač znanstvenog projekta Proučavanje hrvatske medicinske baštine koju sufinancira Ministarstvo znanosti, tehnologije i informatike.

U svrhu istraživanja, znanstvenog usavršavanja i razvijanja suradnje sa stručnjacima i srodnim ustanovama bila je na studijskim boravcima u: Library of Congress, Science and Technology Division, National Museum of American History, Washington, Washington Medical Science Division; National Library of Medicine, Bethesda; The Johns Hopkins University, Institute of the History, Baltimore; Department of the History of Science Harvard University, Cambridge; Department of Social Medical School, Boston.

Godine 1988. u istu svrhu boravila je u Institut für Geschichte der Medizin der Universität Wien.

Od godine 1985. sudjeluje kao predavač u programu Health for all - Human Rights and Medicine Interuniverzitetskog centra za poslijediplomski studij u Dubrovniku.

Godine 1989. sudjelovala je na poziv The Hastings Center iz New Yorka na "The first East - West Bioethics Conference" koja je održana u Pečuhu 25. i 26. srpnja. Bio je to početak plodonosne međunarodne suradnje na području bioetike, koja je nastavljena godine 1990. u Interuniverzitetskom centru u Dubrovniku od 5. do 8. rujna, te godine 1991. u Pragu od 29. do 30. kolovoza. Tom prigodom je održala posebnu sjednicu pod naslovom "Situation in Croatia - Bioethical Aspects".

Od 1984. do 1993. sudjelovala je na tridesetak kongresa i znanstvenih skupova s priopćenjima. Bila je suurednikom nekoliko knjiga i časopisa, uredila nekoliko izložbi.

POPIS RADOVA

(nakon izbora za člana suradnika godine 1983.)

1. Najstariji tiskani medicinskoteorijski radovi zadarskog liječnika i učenjaka Federika Grisogona Bartolačića, Saopćenja - Pliva, Zagreb 1982, 255-260.

2. Pomochnici i likovi stari - dalmatinska ljekaruša iz 18. stoljeća, Zbornik za narodni život i običaje Južnih Slavena, knj. 49, Zagreb 1983, 19-103.

3. Beitrag der Veterinarmedizin zur Losung des Problems der Epizootien in der Humanmedizin, 19th International Symposium on the History of Veterinary Medicine - Abstracts, Pula 1984.

4. B. Belicza, M. Rastija, Dr. Borislav Borčić, Tierarzt und Arzt, Experte bei der Walt - Gesundheist - Organisation, 19th International Symposium on the History of Veterinary Medicine - Abstracts, Pula 1984.

5. I. Padovan, B. Belicza, Povijesne težnje i suvremena ostvarenja u rehabilitativnoj kirurgiji larinksa. U: Stanje i problemi medicinskih znanosti u Jugoslaviji, V. znanstveni sastanak medicinskih razreda i odjela jugoslavenskih akademija, JAZU, Zagreb 1985.

6. Osnivanje i otvorenje Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. U: Lj. Čečuk, B. Belicza, M. Škrbić (ur.), Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu , Zagreb 1985, 13-33.
7. Dekani Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. *Ibid.*, 325-338.

8. Počasni doktori medicinskih znanosti na Sveučilištu u Zagreb. *Ibid.*, 325-338.

9. Katedra za povijest medicine. *Ibid.*, 325-338.

10. Lj. Čečuk, B. Belicza, B. Richter, J. Posinovec, M. Škrbić, K. Milković, Z. Jakšić, N. Pokrajac, B. Subotičanec, Razvoj nastave na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu - Dodiplomska nastava. *Ibid.*, 73-119.

11. Pučka medicina u okolici Imotskoga prema zapisima fra Silvestra Kutleše. Zbornik Kačić, XVIII, Split 1986, 75-79.

12. Virovitica i virovitička županija u zdravstvenim izvještajima 18. i 19. stoljeća. U: Virovitički zbornik 1234. - 1984. Virovitica 1986, 211-226.

13. Osnutak i djelatnost zagrebačkog liječničkog društva od 1845. do 1851. godine, Saopćenja - Pliva, XXXII/1-2, Zagreb 1986,165-175.

14. B. Belicza, M. Rastija, Prilog poznavanja života i rada Berislava Borčića, eksperta Lige naroda i Svjetske zdravstvene organizacije, Saopćenja - Pliva, XXX/1-2, Zagreb1984. (tiskano god. 1986.), 129-144.

15. M. Mimica, B. Belicza, M. Šimunić, Alternativna medicina. Što je to? Što raditi? , Liječnički vjesnik, 108/5:1986, 165-169.

16. V. Mandić, B. Belicza, M. Živković, Prirodni faktori u medicini - njihovo mjesto i uloga nekad i danas. U: 5. kongres lekara za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju Jugoslavije, Zbornik radova, Bled 1987,142-144.

17. Uloga medicinskog i javnozdravstvenog zakonodavstva u razvoju medicinskih profesija u Istri u razdoblju od 13. do 19. stoljeća, Rasprave i građa za povijest znanosti, knj. 5. Razred za medicinske znanosti, sv. 1, Zagreb 1988, 1-81.

18. Liječnici u Dalmaciji i "Sbor liečnika kraljevina Hrvatske i Slavonije" od 1874. do 1907, Medicinski anali, XIII/2, Split 1987. (tiskano godine 1988.), 143-153.

19. B. Belicza, Z. Šušnić-Fliker, Prilog poznavanju života i rada dr. mr. ph. Zdenke Kesterčanek-Semelić (1980.-1987.), Farmaceutski glasnik, 44/10: 1988, 355-356.

20. V. Mandić, B. Belicza, R. Čepelak, I. Jelčić, V. Mihajlović, Loss of Body Fluids and Electrolytes Whilst Driving in Warm Water and Means of Substitution. Proceedings - 11th World Congress of the International Association for Accident and Traffic Medicine. IAATM, Dubrovnik 1988, 137-141.

21. Povijest medicine i medicinska izobrazba, Radovi Medicinskog fakulteta u Zagrebu, XXIX/4: 1988, 281-290.

22. Počeci profesionalizacije i institucionalizacije ortopedije na tlu Jugoslavije, Acta orthopaedica Yugoslavica, XIX/1-2:1988,7-14.

23. Prof. dr. Božidar Špišić i ortopedska pomagala, Ortopedska pomagala, I/1:1988,27-30.

24. Poimanje života i zdravlja u djelu Frane Petrića "Sretni grad" iz 1553. i Nikole Vitova Gučetića "Upravljanje porodicom" iz 1589. godine, Saopćenja - Pliva, XXXIV/1-2: 1988, 177-187.

25. Glosarij medicinskih pojmova. U: M. D. Grmek, Bolesti u osvit zapadne civilizacije, Zagreb 1989, 375-389.

26. B. Belicza, S. Fatović-Ferenčić, S. Šain, Autopsy in the City of Zagreb during World War I. U: International symposium on the role of autopsy in epidemiology, medical research and clinical practice, Programme and Abstracts, 1-3. lipnja 1989, Trieste.

27. Frederik Grisogono Bartolačić i njegove rasprave o uzrocima i vrstama groznica, Rasprave i građa za povijest znanosti, knj. 6. Razred za medicinske znanosti, sv. 2, Zagreb 1990, 13-23.

28. Povijesnomedicinski rad prof. dr. sc. Lavoslava Glesingera (1901-1986), Liječnički vjesnik: 1990, 193-197.

29. B. Belicza, A. Szabo, Zdravstvo i zdravstvene prilike u općini i kotaru Crikvenica u drugoj polovini 19. stoljeća. Međunarodni simpozij iz povijesti medicine, Crikvenica 24.-26. svibnja 1990. Crikvenica 1990, 85.

30. S. Fatović-Ferenčić, B. Belicza, Tumačenja o djelovanju i korisnosti talasoterapije i balneoterapije u medicinskim djelima 18. i 19. stoljeća, Vinodolski zbornik, 6, Crikvenica 1991, 171-175.

31. S. Šain, S. Fatović-Ferenčić, B. Belicza, A Retrospective Analysis of the Authopsy Reports of the Zagreb Pathological Department made during First World War, Acta Clinica Croatica, XXX/ 3-4, Zagreb 1991, 155-163.

32. Zdravstvo i zdravstvene prilike Slavonije i Baranje, Zbornik radova, Osijek 1991, 171-175.

33. Etička polazišta u zdravstvenom radu franjevaca u našim krajevima, Zbornik sažetaka znanstvenog skupa Crkva u povijesti zdravstvene kulture Hrvatske, Trsat 22. lipnja 1991. posvećen 700. obljetnici Svetišta Majke Božje na Trsatu, Rijeka 1991, 10.

34. Zdravstvena djelatnost bosanskih franjevaca. U: M. Karamatić. Znanstveni skup Sedam stoljeća bosanskih franjevaca 1291.-1991., Kolo, 3, 1991, 187.

35. Foundation of the Zagreb School of Medicine, Croatian Medical Journal, XXXIII, 1992: 163-179.

36. A Brief of Croatian Medical History until 19 Century, Acta medica Croatica, XLVI,1992: 69-73.

37. Osnivanje i otvorenje Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. U: Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu 1917.-1922. Zagreb 1992, 1-14.

38. Z. Lacković, B. Belicza, Prema europskim mjerilima 1920.-1940., *ibid.*, 27-46

39. B. Belicza, T. Thaller-Former, Dr. Ignjat Vatroslav pl. Thaller (1850.-1916.), Rasprave i građa za povijest znanosti, knj. 7. Razred za medicinske znanosti, sv. 3, Zagreb 1992, 255-280.

40. Od proizvodnje animalnog cjepiva za zaštitu od velikih boginja do proizvodnje prvih humanih virusnih cjepiva, antibakterijskih preparata i antitoksičnih seruma, te osnivanje prvog odjela za proizvodnju lijekova biološkog podrijetla u Zagrebu. U: Od "Kraljevskog zemaljskog zavoda za proizvađanje cjepiva proti boginjam" do Imunološkog zavoda Zagreb 1893-1993, Zagreb 1993, 5-61.

41. Liječnička praksa i javnozdravstvena nastojanja Dr.Ivana Dežmana (Rijeka, 6. svibnja 1841 - Zagreb, 24. listopada 1873.), Medicus, 2: 1993, 98-103.

Napomena: Nisu uključene enciklopedijske natuknice kao i rad u Hrvatskom medicinskom leksikonu, knj.I.

IVAN ERCEG

Izabran je za člana suradnika 9. lipnja 1983. Biografija i popis radova do toga izbora objavljeni su u Ljetopisu JAZU, knj. 87.

Nakon izbora za člana suradnika Ivan Erceg, znanstveni savjetnik u Zavodu za povijesne znanosti naše Akademije (u mirovini), priredio je za tisak vrlo vrijedan tekst Josipa Šipuša Temelji žitne trgovine, te uredio i objavio niz brojeva časopisa Acta historico-oeconomica. Osim toga objelodanio je 33 znanstvene rasprave iz gospodarske i demografske povijesti. Osobito je bio aktivan u uspostavljanju suradnje s mađarskim povjesničarima, posebno u odnosu na gospodarsku povijest.

POPIS RADOVA

(nakon izbora za člana suradnika godine 1983.)

1. Brojno i financijsko stanje bratovština u Istri, Vjesnik Hist. arhiva u Rijeci i Pazinu, XXVI, 1984, 103-123.

2. Stanje i struktura stanovništva u hrvatsko-slavonskim županijama godine 1782., Starine JAZU, 59, Zagreb 1984, 308-325.

3. Ekonomisti 18. stoljeća u feudalnoj Hrvatskoj, Prilozi za povijest ekonomske misli na tlu Jugoslavije od 15. do 20. stoljeća, Informator, Zagreb 1984, 52-64.

4. Nastajanje trgovačkih poduzeća i osiguravajućih društava u Rijeci u 2. polovici 18. i u 1. polovici 19. stoljeća, Acta historico-oeconomica Iugoslaviae, 11, Zagreb 1984, 1-160.

5. Kretanje i struktura stanovništva u banatskim županijama, Acta historico-oeconomica Iugoslaviae, 12, Zagreb 1985, 1-21.

6. Pregled stanovništva tokom dva decenija (1768.-1789.) u Karlovačkom generalatu, Acta historico-oeconomica Iugoslaviae, 12, Zagreb 1985.,153-167.

7. Struktura stanovništva i njegova zdravstvena zaštita potkraj XVIII i početkom XIX stoljeća u bivšoj mletačkoj Istri, Vjesnik Hist. arhiva u Rijeci i Pazinu, Rijeka-Pazin 1985, 35-50.

8. Dokumenti o stanju i mjerama za uređenje Istre 1804. godine, Vjesnik Hist. arhiva u Rijeci i Pazinu, Rijeka-Pazin 1985, 107-122.

9. Primjena Marijoterezijanskog (hrvatskog) urbara na posjedima Gorskog kotara i Vinodola (1774.-1780.), Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu, 5-6, Zagreb, 619-631.

10. Dokumenti o urbarijalnom uređenju u općini Delnice 1774/1786, Vjesnik Hist. arhiva u Rijeci i Pazinu, XXVIII, Pazin-Rijeka 1986,15-60.

11. Salzverkehr an der ostadriatischen Küste Dalmatiens und Istriens (XVII-XVIII Jht), Le roi le marchand et le sel, Presses Universitaires, Lille 1987, 318-333.

12. Stočni fond kao izvor u održavanju materijalnog života stanovništva, Acta historico-oeconomica Iugoslaviae, 14, Zagreb 1987, 1-20.

13. Urbarijalni spisi sučije Grbalj, Gerovo, Čabar... 1774/1803, Vjesnik Hist. arhiva u Rijeci i Pazinu, XXIX, Rijeka 1987, 9-72+8 tabela.

14. Francuzi u Vojnoj krajini: Prilog poznavanju materijalnog i demografskog stanja u Plaščanskoj eparhiji 1810/11. Acta historico-oeconomica Iugoslaviae, 15, Zagreb 1988, 135-165.

15. Promet soli na istočnojadranskoj obali Dalmacije i Istre (XVII-XVIII stoljeće), Istorijski časopis Istorijskog instituta, XXXIV, Beograd 1988, 167-177.

16. Seewirtschaftliche Politik des Wiener Hofes an der Ostradriatischen Küste (1700.-1848.), Commission internationale d'histoire maritime..., Le villes portuaires, Edition de l'Academie Bulgare des Sciences, Sofia 1988, 273-298.

17. Tursko osvajanje i organizacija proizvodnje u Dalmaciji i njihov odraz na privredni život Hrvatske, Zbornik Cetinske krajine, 4, Sinj 1989, 9-54.

18. Politika i mjere Francuza u zdravstvu Ilirskih provincija s obzirom na Istru, Razred za medicinske znanosti JAZU, 1, Zagreb 1989, 133-182.

19. Prvi sveučilišni profesor ekonomsko-državnih znanosti, Acta historico-oeconomica Iugoslaviae, 16, Zagreb 1989., 153-168.

20. Salzgewinnung und Salzhandel in der Republik Dubrovnik (im Buch: Salz-Arbeit-Technik), Deutsches Salzmuseum, Lüneburg 1989, 281-293.

21. Pregled "solana" i proizvodnje soli duž istočnojadranske obale (doba feudalizma), Jadranski zbornik, 13, Pula-Rijeka 1986-1989, 118-131.

22. Die Kroatisch-Slawonische Militärgrenze und die Wirtschaftspolitik der Habsburgermonarchie im 18. Jahrhundert, Österreichiesche Ost-und Südosteuropa Institut, Österreichiesche Osthefte, Jahrgang 31, Wien 1989, 61-70.

23. Pregled proizvodnje i trgovine soli u Dubrovačkoj republici, Acta historico-oeconomica Iugoslaviae, 17, Zagreb 1990, 1-32.

24. A Besci udvar adraia-politikaja a 18. században, Vilagtörtenet, Budapest 1990, 47-54.

25. Pripreme i struktura jozefinskog popisa, Acta historico-oeconomica 18, Zagreb 1991, 7-38.

26. Prilog u uvođenju općehrvatskog urbara (1774), Acta historico-oeconomica, Zagreb 1991, 75-91.

27. Jozefinski popis stanovništva civilne Hrvatske i Slavonije (1785/86), Rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, 461, knj. XXXI, Zagreb 1992, 1-24.

28. Pregled proizvodnje soli i strukture solana, Acta historico-oeconomica, 19, Zagreb 1992, 7-23.

29. Adamovićev naputak o ekonomskom upravljanju veleposjedom, Acta historico-oeconomica, 19, Zagreb 1992, 34-52.

30. V. Benzoni za uvođenje trgovačkog sustava u kraljevinu Ugarsku, Acta historico-oeconomica, 19, Zagreb 1992, 53-69.

31. Izvještaj o mineraloško-rudnim ležištima na području Dalmacije i Istre, Acta historico-oeconomica, 19, Zagreb 1992, 105-114.

32. Knjiga: "Temelj žitne trgovine" Josipa Šipuša, s podnaslovima teksta i prijevoda, Matica hrvatska u Karlovcu, Karlovac 1993, 259 str.

33. Drugi austrijski popis stanovništva u Dalmaciji (1803), Acta historico-oeconomica, 20, Zagreb 1993,

34. Izvještaj o gospodarskom položaju i mogućnostima o unapređenju na veleposjedima obitelji Zrinski-Frankopan na sjevernojadranskom primorju godine 1675., Acta historico-oeconomica, 20, Zagreb 1993,

Napomena: Stručno-znanstvene recenzije i prikazi u domaćim i stranim časopisima nisu unijeti, kao ni sudjelovanje na stručno-znanstvenim skupovima u zemlji i inozemstvu, te ni prilozi u enciklopedijama i u Hrvatskom biografskom leksikonu.

ZVONIMIR KRULC

Izabran je za člana suradnika 7. lipnja 1977. Biografija i popis radova do tog izbora objavljeni su u Ljetopisu JAZU, knj. 81. Popis radova objavljenih u vremenu od toga izbora do reizbora 9.6.1983. objavljen je u Ljetopisu JAZU, knj. 87.

Od posljednjeg izbora do danas objavio je 17 znanstvenih radova, koje možemo grupirati u dvije skupine. Prva obuhvaća proučavanje mogućnosti unapređivanja i primjene geofizičkih, posebice geoelektričkih postupaka pri istraživanju tla u krškim (semiaridnim) područjima, otkrivanju rudnih sirovina (ležišta ugljikovodika i dr.), te utvrđivanju mogućih izvorišta geotermijske energije. Druga skupina znanstvenih radova usmjerena je na geoelektrična istraživanja vodljivosti tla u cilju optimalnog projektiranja i izvođenja uzemljenja u zaštiti objekata od munje, te primjenu geoelektričnih istraživanja općenito. Od ukupnog broja znanstvenih radova 46 ih je objavljeno u domaćim, a 18 u inozemnim publikacijama. U radove su uključena i izlaganja na znanstvenim skupovima objavljena *in extenso* u zbornicima tih skupova (8 domaćih i 3 inozemna).

POPIS RADOVA

(nakon izbora za člana suradnika godine 1983.)

I. Područje geofizičkih, posebice geoelektričnih istraživanja

1. Primjena geofizike u kršu. "Deveti jugoslavenski speleološki kongres", Zbornik radova, Karlovac 1984, 145-151.
2. Primjena geofizike u hidrogeologiji krša i i u speleologiji, Naš krš, Sarajevo 1984, 29-37.
3. Doprinos geofizike u suvremenom istraživanju ležišta ugljikovodika, Nafta, 37, Zagreb 1986, 587-590.
4. Algunas palabras sobre el karst yugoslavo y sobre la aplicación de los métodos geofísicos, Reuonion monografica sobre el karst, Larra-Pamplona 1983, 353-364.
5. Sadašnje stanje i pravci razvoja u geofizičkim istraživanjima ležišta ugljikovodika, Nafta, 36, Zagreb 1985, 1-2, 34-41.
6. Doprinos poznavanju geotermijske energije u Jugoslaviji, Energija, 37, Zagreb 1988, 339-342.
7. On some new results and problems of geological and geophysical exploration for oil and gas in the Sava-Drava river area, the Outer Dinarides and in the Adriatic, Nafta, Zagreb 1987, 4-5, 189-404. Koautorstvo: V. Kranjec, B. Aljinović i M. Šparica.

II. Područje proučavanja električnih svojstava tla za potrebe uzemljivanja te proučavanja ugroženosti od udara munje.

1. Specifični otpor tla, Geološko-geoelektrični presjeci tla, Energija, 33, Zagreb 1984, 6, 477-481.

2. Neke osobitosti atmosferskih električnih pražnjenja i kritička razmišljanja o zaštiti. Zbornik radova II. srpskog simpozijuma iz primenjene elektrostatike, Niš 1986, 211-219.

3. O nekim novijim spoznajama o munji i zaštiti od munje, Sigurnost, 28, Zagreb 1986, 3-4., 35-41.

4. Otpornost tla i geoelektričnogeološka građa tla, Elektrotehnika, 29, Zagreb 1986, 3, 181-187.

5. Osvrt na geološku građu i električnu otpornost tla za potrebe racionalnog projektiranja i izvođenja uzemljivačkog sustava, Elektrotehnika, 32, Zagreb 1989, 3-4, 269-272.

6. Einige neue Resultate als Zusatz zur Studie Schutz gegen Blitzschlag im Autocamp, 19. ICLP, Graz 1988, 7.1, 421-424. Koautorstvo: A. Simonetti, M. Lukšić.

7. Opasna i ćudljiva munja - neke važne spoznaje i pouke za zaštitu, Energija, 38, Zagreb 1989, 5,431-435.

8. Vrednovanje električne otpornosti tla u zaštiti od udara munje, Energija, 40, Zagreb 1991, 45-48

9. Neka nova razmišljanja o zaštiti od munje, Energija, 41, Zagreb 1992, 6, 375-377.

10. Posebne primjene geoelektričnih istraživanja, Elektrotehnika, 36, Zagreb 1993, 4-5, 312-318.

U popisu radova nije naveden veći broj referata i predavanja tiskanih u zbornicima savjetovanja o problematici gromobranskih (i drugih) instalacija kao i veći broj informacija i priopćenja iz tematike zaštite od udara munje.

ANTUN MAGDALENIĆ

Izabran je za člana suradnika 7. lipnja 1977., ponovno izabran za člana suradnika 9. lipnja 1983. Biografija i popis radova objavljeni su u Ljetopisu JAZU, knj. 81. i u Ljetopisu JAZU, knj. 87.

U razdoblju od 1983. do 1993. god. njegova je znanstvena aktivnost, uz ostalo, bila usmjerena na identifikaciju razvođa krških rijeka i većih izvora, traženja rješenja zaštite podzemnih voda u kršu i istraživanje mogućnosti reguliranja istjecanja podzemnih voda na krškim terenima. Više vrlo vrijednih spoznaja, kao novih dostignuća u hidrogeologiji krša, tiskano je u uglednim edicijama: u časopisu Krš Jugoslavije, zatim u radovima Akademije nauka i umjetnosti BiH, nadalje u izdanju internacionalnog simpozija o kršu u Ankari, Pomorskom zborniku - Rijeka i zadnji rad u poznatom časopisu Ground Water u Americi; ukupno 14 publikacija u proteklom desetogodišnjem razdoblju.

Dragocjena je bila i druga djelatnost A. Magdalenića, redovitog profesora Rudarsko-geološko-naftnog fakulteta, na promicanju znanosti i struke: npr. na dodiplomskoj nastavi i vođenje poslijediplomskog studija, te vođenju doktorskih radova; od 1983. bio je mentor petorici doktora znanosti (ukupno 12) i četvorici magistra (ukupno17). Također je voditelj znanstvenog projekta "Znanstvena valorizacija krša u Hrvatskoj", koji financira Ministarstvo znanosti i tehnologije Republike Hrvatske. Od 1985. god. predsjednik je Odbora za krš u okviru naše Akademije, odnosno Razreda za prirodne znanosti. Sudjelovao je u organiziranju i referatima na znanstvenim skupovima. Obavio je mnogobrojne recenzije hidrogeoloških radova u izdanjima Akademije i drugim. Izradio je nekoliko opsežnih studija i elaborata, koji su recenzirani i obranjeni: npr. studije krških izvora Bulaž, izvora Sv. Ivan, izvora Gradole i sliva akumulacije Butoniga u Istri. Uz definiranje hidrogeoloških razvodnica navedenih izvora određene su i zone sanitarne zaštite.

POPIS RADOVA

(nakon izbora za člana suradnika godine 1983.)

1. Osnove inženjerskogeoloških istraživanja. Mehanika stijena, temeljenje, podzemni radovi, knj. 1, 3-18, Zagreb 1983.

2. Hidrogeologija otoka Paga. Krš Jugoslavije, 10/6, 119-137, Zagreb 1984.

3. Hidrogeološka studija za potrebe melioracije Blata Rogoza na otoku Pagu, Radovi, knj. LXXV, Odjeljenje tehničkih nauka, knj. 8, 133-138. Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, Sarajevo 1984.

4. Značenje pećine Kamenak za određivanje regionalne razvodnice između crnomorskog i jadranskog sliva, Deveti jugoslavenski speleološki kongres, Zbornik predavanja, 261-268, Karlovac 1984.

5. Klizišta i odroni. Elementarne nepogode i zaštita. Stručna biblioteka, 66, 100-107, Zavod za ONO i DSZ SRH, Zagreb 1985.

6. A. Magdalenić, V. Jurak, O. Bonacci: Analysis of Karst Spring, Yugoslavia. International Symposium on Karst Water Resources. IAHS Publications, No 161, 259-269, Ankara 1986.

7. A. Magdalenić, O. Bonacci, V. Jurak: Sliv izvora Bulaž u središnjoj Istri, JAZU, Krš Jugoslavije, 12/1,1-26, Zagreb 1987.
8. Podzemne vode Međimurja. Međimurje, Časopis za društvena pitanja i kulturu,12,43-51, Čakovec 1987.

9. Hidrogeologija, Dopunski svezak Opće enciklopedije, 223-225, Jugosl. leksikografski zavod, Zagreb 1988.

10. Istražni radovi, klasifikacije i kategorizacije masiva, metode proračuna podgrada i obloga. Generalni izvještaj na 1. jugoslavenskom simpoziju o tunelima, knj. 3, Brioni 1988.

11. Podzemne vode na otoku Unije, Pomorski zbornik, 28, 583-591, Rijeka 1990.

12. Hidrogeologija i vodoopskrba jadranskih otoka, Pomorski zbornik, 29,461-474, Rijeka 1991.

13. A. Magdalenić. V. Jurak, Č. Benac: Inženjerskogeološka problematika izgradnje luke u jugoistočnom dijelu Bakarskog zaljeva, Pomorski zbornik, 30, 633-654, Rijeka 1992.

14. A. Magdalenić, O. Bonacci: The Catchment Area of the Karst Spring Sv. Ivan in Istria (Croatia), Ground Water, 31/5, 767-773, Dublin 1993.

PAVLE PAPIĆ

Izabran za člana suradnika 7. lipnja 1977., ponovno izabran za člana suradnika 9. lipnja 1983. Biografija i popis radova objavljeni su u Ljetopisu JAZU, knj. 81. i Ljetopisu JAZU, knj.87.

I u ovom razdoblju, koliko mu je to zdravlje dopuštalo, nastavio je Pavle Papić sa svojim istraživanjima na području opće topologije. Poglavito se bavio klasama preslikavanja, koja su srodna neprekidnim preslikavanjima, te poopćenjima regularnih prostora. U prvu skupinu spadaju rezultati o jako neprekidnim i potpuno neprekidnim preslikavanjima, koje je 1960. uveo N. Levine. Među ostalim, Papić je utvrdio da jako neprekidna surjekcija može biti skoro otvoreno (skoro zatvoreno) preslikavanje samo ako je domena diskretan prostor. Pokazao je da je jako neprekidna slika skoro kompaktnog prostora uvijek konačna, a dao je i karakterizaciju potpuno neprekidnih surjekcija, kao preslikavanja s regularno zatvorenim vlaknima. Proučavao je i skoro neprekidna preslikavanja, koja su 1968. uveli M. K. Singal i A. R. Singal. Pokazao je da ta preslikavanja, kada su skoro otvorena i skoro zatvorena, čuvaju regularnu otvorenost. U drugu skupinu spadaju rezultati o s-regularnim prostorima, koje su 1975. uveli S. N. Maheshwari i R. Prasad. Papić je dao više karaktrerizacija ovih prostora, te ih je usporedio sa d-regularnim prostorima.

U povodu obilježavanja 30. obljetnice seminara za topologiju na Sveučilištu u Zagrebu (1961.-1991.), Pavle Papić je napisao pregledni prikaz razvoja opće topologije u Hrvatskoj.

U razdoblju od posljednjeg izbora Papić je aktivno sudjelovao u radu nekoliko međunarodnih znanstvenih skupova posvećenih topologiji.

POPIS RADOVA

(nakon izbora za člana suradnika godine 1983.)

1. On almost continuous mappings, Glasnik Mat. 20(40) (1985.), 152-158.

2. On strongly continuous and completely continuous mappings, Matematički vesnik 35 (1983.),421-424.

3. Sur les espaces s-réguliers et quelques autres généralisations de régularité, Rad JAZU (450), 9 (1990), 1-7.

4. Opća topologija u Hrvatskoj u knjizi: Razvoj topologije u Jugoslaviji u povodu 30. godišnjice Seminara za topologiju na Sveučilištu u Zagrebu 1961-1991, Zagreb 1991, 17-31.

Sudjelovanje na znanstvenim skupovima

1. VII. kongres balkanskih matematičara, Atena 19-23.12.1983.

2. Topology and its Applications, 4. međunarodna konferencija, Dubrovnik, 30.9.-5.10.1985.

3. Topology and its Applications, 5. međunarodna konferencija, Dubrovnik, 18.-23.6.1990.

VALENTIN PUTANEC

Izabran za člana suradnika 7. lipnja 1977., ponovno izabran za člana suradnika 9. lipnja 1983. Biografija i popis radova objavljeni su u Ljetopisu JAZU, knj. 81. i knj. 87.

Znanstvena djelatnost Valentina Putanca vrlo je opsežna i obuhvaća razna područja interesa, a to su: etimološka i onomastička istraživanja, ilirski i predindoeuropski, povijest leksikografije, hrvatska književna povijest i povijest hrvatskih gramatika, romanska i, posebno, francuska lingvistika, kulturna povijest, opća lingvistika. To pokazuje Putančev širok interes za različita područja, ali i njegovu sposobnost da sva obuhvaćena pitanja obradi na visokoj znanstvenoj razini. Samo je tako uspio postići posebno vrijedne rezultate u znanstvenim područjima koja proučava.

S golemim iskustvom vodio je veći broj lingvističkih projekata (npr. najvažniji i najopsežniji Skokov Etimološki rječnik, Leksik prezimena Hrvatske, Naputak za skupljanje onomastičke građe, Dopune Akademijina Rječnika i dr.). Putančevu iznimnu stručnu i znanstvenu produktivnost potvrđuje, i to da je u zadnjih 10 godina (od reizbora) objavio čak tridesetak zapaženih radova, i to na hrvatskom i francuskom jeziku, u Hrvatskoj (Zagreb, Split, Osijek) i inozemstvu (Hamburg, Budapest, Pariz).

POPIS RADOVA

(nakon izbora za člana suradnika godine 1983.)

1. Prilog diskusiji o prvenstvu u metodi lingvističke geografije, Croatica XIV, 19, Zagreb 1983., 131-135.

2. Prva studija o pjesniku Tomašu Goričancu (Zvonimir Bartolić, Sjevernohrvatske teme, II, "Zrinski", Čakovec 1982.), Gesta, 12-13-14, Varaždin 1982.-1983., 222-224.

3. Kajkavski pisac Ivan Pergošić kao Varaždinec (novi prilozi za njegovu aktivnost u gradu Varaždinu i za njegove veze s pravnikom Ivanom Kitonićem). Varaždinski zbornik. Zbornik radova sa znanstvenog skupa održanog u Varaždinu od 1. do 3. listopada 1981. godine povodom obilježavanja 800. godišnjice grada, Varaždin 1983., 333-337.

4. Podrijetlo toponima Lašćina u Zagrebu, Jezik 31,1, Zagreb 1983., 21-23.

5. Neobični rusizmi za isti pojam u hrvatskom književnom jeziku: objasniti, razjasniti, pojasniti, Jezik 31,2, Zagreb 1983., 63-64.

6. Gramatički prilog i gramatička terminologija u "Zvaniku talijansko-hrvatskom", Filologija 11, Zagreb 1982.-1983. (1984.!), 149-158.

7. Petar Skok kao metodičar i tvorac ERHSJ-a., Filologija 11, Zagreb 1982.-1983. (1984.!), 439-449.

8. Raritet "Bogoljubno razmišljanje od očenaša" (Požun 1642) Jakova Mikalje, Rasprave Zavoda za jezik IFF 8-9, Zagreb 1982.-1983. (1984.!), 127-195.

9. Romanizmi u leksiku hrvatskih dijalekata u Gradišću (nacrt problema), Gradišćanski Hrvati 1533.-1983., Zagreb 1984. (1985.!), 141-148.

10. Rječnik JAZU i Stullijevi rječnici, Filologija 12, Zagreb 1984. (1985.!), 265-273.

11. Lanosovićevi rukopisni rječnici, Zbornik radova o Marijanu Lanosoviću, JAZU, Zavod za znanstveni rad Osijek, Posebna izdanja VI, Osijek 1985., 219-226.

12. Prilog za proučavanje aloglotema u hrvatskom ili srpskom jeziku: Marulićev hapaks datati=zdatati kao romanizam, Zbornik u čast Petru Skoku o stotoj obljetnici rođenja (1881.-1956.), Djela JAZU 59, Zagreb 1985., 409-414.

13. Pogovor o Petru Skoku i njegovu radu, Zbornik u čast Petru Skoku o stotoj obljetnici (1881.-1956.), Djela JAZU 59, Zagreb 1985., 547-553.

14. Prijedlozi Jakova Mikalje za reformu grafije u hrvatskoj latinici, Hrvatski dijalektološki zbornik 7, 1, JAZU, Zagreb 1985., 199-212.

15. Postanak toponima Stenjevec, Župa Uznesenja Marijina Stenjevec, Zagreb-Stenjevec 1985., 7-9.

16. Novi prilozi za povijest hrvatskih inkunabula 15. stoljeća, Čakavska rič XII, 1, Split 1985., 3-56.

17. Stjepan Ivšić (1884.-1962.) kao etimolog, Raprave Zavoda za jezik IFF 10-11, Zagreb 1985. (1986.!), 133-140.

18. Hungarizmi u hrvatskom ili srpskom jeziku (L. Hadrovics, Ungarische Elemente im serbokroatischen, Budimpešta 1985.). Jezik 33, 3, Zagreb 1986., 89-93.

19. Lingvistički rad Pavla Vitezovića (1652.-1713.), Forum XXV, LI, 3-4, Razred za suvremenu književnost, Zagreb 1986., 349-357.

20. Vatroslav Jagić kao etimolog, Jagićev zbornik, Zagreb 1987. (1986.!), 253-258.

21. V. Putanec/P. Šimunović, Retrospektivna onomastička bibliografija hrvatsko-srpska do godine 1975., Priredio Petar Rogulja, Djela JAZU 68, Razred za filološke znanosti, Zagreb 1987., 405 s kazalima.

22. Etimološki prinosi: 1. bikla, 2.filarka/piljarica, Raprave Zavoda za jezik IFF 13, Zagreb, 1987., 79-91.

23. La reprise du probléme étymologique du toponyme Brtonigla en Istrie. Romania et Slavia adriatica, Festschrift für Žarko Muljačić, Holtus-Kramer, Helmut Buske Verlag, Hamburg 1987., 455-458.

24. Francusko-hrvatski ili srpski rječnik, 4. dopunjeno i prerađeno izdanje, Školska knjiga, Zagreb 1987., XX, 1-1160.

25. Dva stara naziva za Bač: Idrizijev Bakasin (1154) i Kinamov Pagatzion (1164). Zbornik VI jugoslovenske onomastičke konferencije, SANU, Naučni skupovi XXXVII, Odeljenje jezika i književnosti 7, Beograd 1987., 49-52.

26. Jugoslavskaja etimologičeskaja leksikografija, Slavjanskaja istoričeskaja i etimologičeskaja leksikografija (1970.-1980. god.), itogi i perspektivy, Sbornik obzorov, Moskva 1986. (1988.!), 192-204.

27. Putanec V., Mulc I., Jugoslavskaja istoričeskaja leksikografija. Slavjanskaja istoričeskaja i etimologičeskaja leksikografija (1970.-1980.god.), itogi i perspektivy, Sbornik obzorov, Moskva 1986. (1988!), 230-238.

28. Sadašnje stanje proučavanja rječnika "Zvanik talijansko-hrvatski" (1655., 1704.,1737., 1804.). ANUBiH, Posebna izdanja 85. Odjeljenje društvenih nauka 21, Sarajevo 1988., 89-98, Leksikografija i leksikologija, Zbornik radova, Sarajevo 1988.

29. Dva hermetička antroponima u poeziji Tina Ujevića, Forum 217, 10-11, Zagreb 1988., 579-586.

30. Prilog proučavanju hrvatske inkunabule, fragmenta kalendara iz 1491. (Borg. illir. 19), Čakavska rič, XVI, 2, Split 1988., 3-8.

31. Hrvatska leksikografska izdanja tiskana u Varaždinu i neposrednoj okolici (16.-19. st.). Radovi Zavoda za znanstveni rad JAZU Varaždin 2, Varaždin 1988., 459-475.

32. Mjesto Della Belle u povijesti hrvatske leksikografije, Mogućnosti 36, 11-12, Split 1988., 979-983.

33. Etimološki prinosi: 1. krilat, 2. nastačilo, 3. vidulica, Rasprave Zavoda za jezik, 14, Zagreb, 1988., 49-162.

34. Francusko-hrvatski ili srpski rječnik, 5. izdanje, Zagreb, Školska knjiga 1989., XX, 1-1170.

35. Toponim Gušče-Gvešče (etimologija u članku: A. Gulin, Srednjovjekovni Čazmanski kaptol i njegovi pečati, Zbornik Zavoda za povijesne znanosti Istraživačkog centra JAZU, 15, Zagreb 1988., 45, nota 12).

36. Hauszerov "Hrvatsko-njemački rječnik" (1858.) za škole u Gradišću. Hrvatski dijalektološki zbornik 8, 1989. (1990.!), 115-126.

37. Prilozi za proučavanje diftongacije u dalmatskom, I. Apelativi benja i bojana te prezime Kožičić-Benja. Filologija (Zagreb) 16, 1988. (1990.!), 131- 136.

38. Franjo Glavinić (1585.-1652.) i glagoljsko tiskarstvo 15. i 17. stoljeća. Zbornik radova o Franji Glaviniću, Zagreb 1989. (1990.!), 309-316.

39. Francusko-hrvatski ili srpski rječnik, 6. izdanje, Školska knjiga, Zagreb 1990., XX, 1-1170.

40. Predgovor u djelu "Bartol Kašić S. I. Hrvatsko-talijanski rječnik (1599) s Konverzacijskim priručnikom (1595), priredio. Vl. Horvat, Zagreb 1990. (predgovor se nalazi na str. V-VI).

41. Poliglotni ar.-perz.-grč.-srp. i ar.-perz.-grč.-hrv. rukopisni konverzacijski priručnici s konca 15. st. na Porti u Carigradu (Knjižnica u Aja-Sofiji, mss. 4749 i 4750), Rasprave Zavoda za jezik IFF 16, 1990., 237-244.

42. Kožičićevi glagoljaški kalendari (Oficij B. D. M. 1530, Misal hrvatski 1531), Zbornik radova o Šimunu Kožičiću Benji, Zagreb 1991, 161-171.

43. Dijalektalni dalmatinizam datati/zdatati od Marulića preko Kavanjina do današnjih dana, Čakavska rič, XIX, 2, Split 1991., 53-61.

44. Faust Vrančić, Hrvatsko-latinski rječnik, 1595, postupkom obrata izradio i pogovor napisao Valentin Putanec, 2. izdanje 1992., u reprintu: Dictionarium quinque nobilissimarum Europae linguarum, latinae, italicae, germanicae, dalmatiae (!) et ungaricae, cum privilegiis. Venetiis, apud Nicolaum Morettum. 1595, 141-148.

45. Tekstološka analiza rukopisnoga hrvatsko-talijanskoga rječnika rkp. 194 (Franjevački samostan u Dubrovniku), Rasprave Zavoda za hrvatski jezik HFI, 17, 1991., (1992.!), 153-209.

46. Luteransko-protestantski biljeg u Vrančićevu peterojezičnom rječniku iz 1595, Rasprave Zavoda za hrvatski jezik HFI, 17, 1991. (1992.!), 211-215.

47. Ubikacija klasičnih toponima Sisopa i Soroga u Zagrebu i pitanje prisutnosti Slavena na Balkanu u prvom stoljeću naše ere. Zagreb 1992., 1-16 (vlastito izdanje, kao Opera Minora, nro 1).

48. Etimološki zahvati u djelu Matije Antuna Reljkovića (1732.-1798.). Vrijeme i djelo Matije Antuna Reljkovića, JAZU, Zavod za znanstveni rad Osijek, Posebna izdanja 14, Osijek 1991., 171-176.

49. Priručnik za proučavanje povijesti leksikografije. Priredio Valentin Putanec. Zagreb 1992. Djelo ima 96 strana, sadržava prerađen i dorađen članak Leksikografija, objavljen u Enciklopediji Jugoslavije sv. 5, 1962., 502-512.

50. Une contribution concernant l'étymologie d'un terme signifiant "le bourreau, l'exécuteur des hautes-oeuvres" chez les Croates: cocan, kocan, čokan, Studia slavica Academiae scientiarum hungaricae, tomus 36, fasc. 1-4, Budapest 1990. (1992.!), 319-324.

51. Tumačenje dijela natpisa nadgrobne ploče Šimuna Kožičića-Benje na Ugljanu, Rasprave Zavoda za hrvatski jezik HFI, 18 (1992.), 157-158.

52. Etimološka istraživanja o terminu Krunica i njegovim sinonimima, Rasprave Zavoda za hrvatski jezik HFI, 18 (1992.), 159-164.

53. Pitanje vremena postanka hrvatskoga latiničkoga lekcionara i hrvatske glose iz 11.-12. stoljeća u latinskoj Kadonovoj Bibliji (8.-9. stoljeće), Forum 63, 7-8, Zagreb srpanj-rujan 1993., 653-662.

54. Faust Vrančić (1551.-1617.) kao leksikograf, Encyclopaedia moderna, 14/2 (42), Zagreb 1993., 144-149.

55. Etimologija apelativa, prezimena i etnonima ljaraman/Ljaraman. Etimologija. Znanstveni skup o etimologiji, održan 4. i 5. lipnja 1987. u Zagrebu, Zagreb 1993. (1994.!), 121-128.

56. Naziv Labusedum iz 11. st. za grad Dubrovnik, Rasprave Zavoda za hrvatski jezik HFI 19, Zagreb 1993. (1994.!), 269-281.

Opaska: U ovaj popis radova nisu uključeni mnogobrojni članci iz dnevnog i tjednog tiska itd.

ZOLTAN RACZ

Izabran za člana suradnika 7. lipnja 1977., ponovno izabran za člana suradnika 9. lipnja 1983. Biografija i popis radova objavljeni su u Ljetopisu JAZU, knj. 81. i u Ljetopisu JAZU, knj. 87.

U razdoblju 1983.-1993. g. objavio je 11 znanstvenih radova u međunarodnim publikacijama ili domaćim publikacijama s međunarodnom recenzijom, 12 znanstvenih radova u domaćim časopisima, 8 preglednih i stručnih članaka, 2 rada u monografijama i posebnim publikacijama, te 5 znanstvenih studija i recenziranih izvješća znanstvenih projekata. U 1986. g. objavio je udžbenik "Agrikulturna mehanika tla".

Vodi međunarodni projekt "Protuerozijska zaštita tla i voda u Istri i susjednim područjima Italije i Slovenije".

Područje znanstvenog djelovanja prof. dr. Z. Racza je fizika tla, pedokemija, geneza i kartografija tala, paleopedologija, mikromorfologija, te šire agroekologija. U razdoblju nakon nesreće u Černobilu istražuje dinamiku teških metala i radionuklida terestričkih agroekosustava, a posljednjih je godina njegov rad usredotočen na uređenje i zaštitu tla i voda u hrvatskim agroekosustavima.

Z. Racz uvaženi je i međunarodno priznati znanstvenik i dugogodišnji profesor Sveučilišta u Zagrebu, čija se znanstvena aktivnost posebice pojačala u posljednjih 11 godina od izbora za člana suradnika.

POPIS RADOVA

(nakon izbora za člana suradnika godine 1983.)

Znanstveni radovi objavljeni u međunarodnim časopisima i publikacijama

Z. Racz, T. Novosel: Some experiences in investigations of mechanical properties of agricultural soils in Croatia. AFES Comptes rendus du Colloque Dijon, pp 309-322. Iste godine objavljeno i u PZS 66: 421-430, 1984.

Z. Racz: Results of complex investigations and contribution to the genesis of soil surface crusts. Proc. of Symposium held in Ghent, Belgium, pp. 24-31. Iste godine objavljeno u PZS 69: 419-429, 1985.

M. Bogunović, A. Škorić, Z. Racz, Ž. Vidaček: Vertic soils as factor of productivity of agroecological system of the Sava river basin, PODA, 2:83-91, Bratislava 1990.

Z. Racz, A. Škorić, M. Bogunović, J. Martinović, I. Ružić: Available Data and Possibilities of Preparing of Soil Vulnerability Maps in Yugoslavia. Proc. of an Intern.Workshop held at Wageningen, organized in the frame work of the CTB project. ISRIC, pp. 153-158, 1991. Iste godine objavljeno u Zemljište i biljka, 40, No. 1:55-61.

Z. Racz: Ein Beitrag zur Gesetzgebungs-Diskussion Technische Voraussetzungen und Übernachungen für den Bodenschutz. Expertentagung der gemeinsamen Arbeitsgruppe Bodenschutz am 17. und 18. Oktober 1991 im Szombathely/Vas, 86-96.

T. Novosel, Z. Racz, S. Husnjak: Dynamische Veränderungen der Bodendichte und die Vohrersage der Veränderungen. Expertentagung der gemeinsamen Arbeitsgruppe Bodenschutz am 7. und 8. Oktober 1992 in Zagreb, 20-56.

F. Bašić, Ž. Vidaček, J. Petraš, Z. Racz: Distribution and Regional Peculiarities of Soil Erosion in Croatia. US-Central and Eastern European Agro-Environmental Programm. Proc. of Workshop held in Budapest, pp. 134-157. Iste godine objavljeno u PZS, 57, 1992, br. 3-4:503-518.

Z. Racz, M. Bogunović, J. Martinović, K. Kvastek, A. Bognar: Soil Degradation and potential pollutants on Croatian Coast and in surrounding mountain. CTB Symposium held in Valencia, 1992. Naknadno objavljeno u PZS, 58, br. 2: 177-187, 1993.

Z. Racz, V. Bičanić: Agriculture and Environment in Croatia. The Second Session of FAO/ ECE Working Party on Relations between Agriculture and Environment, Geneva, svibanj 24-27, 1993, 8.

Ž. Vidaček, Z. Racz, F. Bašić, V. Grbavac, M. Bogunović: The Soil Monitoring in Croatia. Inter. Symposium organized by FAO, ISSS and Hungarian Academy of Sciences, held in Budapest, rujan 9-11, 1993.

Znanstveni radovi objavljeni u domaćim časopisima i publikacijama s međunarodnom recenzijom

Z. Racz, T. Novosel: A contribution to the mechanical investigations of Solonetz soils. Proc. of the Intern. Symposium held in Osijek, ISSS and YSSS, 190-195, 1988.

Znanstveni radovi objavljeni u domaćim časopisima s domaćom recenzijom

Z. Ratz, A. Butorac: Uticaj zbijenosti tla na rast, razvoj i prinose nekih ratarskih kultura. Referat održan na znanstvenom skupu "Čovjek i biljka", koji je održan 1983.g. u Novom Sadu. Iste godine tiskano u PZS, 62:491-500.

Ž. Vidaček, J. Mojsinović, Z. Racz: Utjecaj hidroelektrane Dubrava na biljnu proizvodnju, Zemljište i biljka, 33, no. 3:309-321, 1984.

Ž. Vidaček, Z. Racz, J. Mojsinović: Agropedološka i melioracijska problematika područja hidroelektrana na Muri, Zemljište i biljka, 34, no. 3:181-191, 1985.

Z. Racz: Zemljišni pokrivač i problematika sanitarno-ekološke zaštite akumulacije Butoniga u Istri, Vodoprivreda, 18 (102-103), 209-218, 1986.

Z. Racz: Agropedološka problematika podizanja novih vinogradarskih nasada u Vetovu (PPK Kutjevo), PZS, 72:5-20, 1986.

A. Škorić, Z. Racz, M. Bogunović: Pedosfera i vodni režim tla Posavlja, Zbornik radova i savjetovanja "Rijeka Sava - zaštita i korištenje", koje je održano 1987. god., dok je zbornik objavljen 1989, 69-99, s pedološkom kartom Posavlja.

Z. Racz, Ž. Vidaček: Hidropedološka problematika odvodnjavanja i navodnjavanja na području Like u Hrvatskoj, Zemljište i biljka, 36, no. 1:5-16, 1987.

Z. Racz: Optimalizacija pedofizikalnih i mehaničkih svojstava tla za potrebe intenzivne ratarske proizvodnje, Nauka u proizvodnji,17:41-49, Osijek 1989.

Z. Racz: Utjecaj hidroelektrane Zakučac na poljoprivredu u općini Omiš (Dalmacija), Vodoprivreda, 21:135-141, 1989.

Z. Racz: Hidropedološka problematika stacionarnih istraživanja za potrebe intenzivne ratarske proizvodnje, Zemljište i biljka, 39:1-11, 1990.

A. Bauman, Z. Racz, M. Maračić: Prilog problematici radionuklida o obrađenim i neobrađenim tlima Hrvatske, ANU BiH, Posebna izdanja, XCVIII, 225-231, 1991.

Z. Racz, M. Bogunović, D. Kaučić, Ž. Vidaček: Procjena kvalitete zemljišta i opasnosti od erozije na širjem makarskom području. Ekološki kongres "Prirodoslovna istraživanja biokovskog područja", koji je održan od 11.-16. listopada 1993. u Makarskoj. 10 str. teksta i 6-8 tematskih pedoloških i ostalih karata, Acta Biokovica, VII.

Pregledni članci u znanstvenim časopisima i publikacijama

Z. Racz: Suvremeni razvoj fizike tla u svijetu i Jugoslaviji, PZS, 64:117-135, 1984.

Z. Racz, B. Đaković: Postmeliorativna eksploatacija hidromelioriranih tala u poljoprivrednoj proizvodnji, Vodoprivreda, 18 (100-101): 113-123, 1986.

Z. Racz: Značenje mehaničkih svojstava u eksploataciji hidro i agromelioriranih tala, Poljoprivredne aktualnosti, 1-2:107-116, 1987.

Z. Racz: Tlo i ekološki problemi današnjice. Referat održan na okruglom stolu "Univerzitet i znanost o čovjekovom okolišu", povodom 320. godišnjice osnutka Sveučilišta u Zagrebu. Naknadno tiskano u PZS, 55, no. 1-2:183-194, 1990.

Ž. Vidaček, S. Čamdžić, J. Marušić, Z. Racz: Racionalno korištenje dreniranih površina u intenzivnoj ratarskoj proizvodnji, Poljoprivredne aktualnosti, 39:405-420, 1991.

Z. Racz: Svjetski i domaći trendovi zaštite tla i poljoprivredne proizvodnje od Stockholma do Rio de Janeira, Soc. ekol., 1, no. 3:399-405, 992.

Stručni radovi objavljeni u časopisima i drugim publikacijama

Ž. Vidaček, S. Čamdžić, Z. Racz, J. Marušić: Iskustva i preporuke za racionalno korištenje dreniranih površina. DON Hrvatske, Priručnik za hidrotehničke melioracije, 6:155-170, 1991.

Z. Racz: Značaj tla u prirodnim i agroekosustavima i suvremeni problemi njegove zaštite, Soc. ekol., 1, no. 1:105-118, 1992.

Studijska istraživanja za potrebe međunarodnih i domaćih projekata, sa stranom recenzijom

Z. Racz, M. Bogunović: Prostorno planerske podloge, istraživanja i ocjene podobnosti pojedinih lokacija za termoelektrane i nuklearne objekte na prostoru Hrvatske. Sektor poljoprivrede, 30 str. teksta i priloga. Urbanistički institut Hrvatske, 1989.

Udžbenici s domaćom i međunarodnom recenzijom

Z. Racz: Agrikulturna mehanika tla, Sveučilišna naklada Liber, Zagreb 1986, 131 str.

Radovi objavljeni u monografijama i posebnim publikacijama s domaćom recenzijom

A. Butorac, Z. Racz: Povećanje plodnosti tla. Monografija "Hrana i razvoj", Jugoslavenska naučna tribina, Beograd 1987, 91-98, 1987.

Z. Racz, Ž. Vidaček, S. Husnjak: Poljoprivredna i zaštitna voda. Osnove strategije zaštite voda i mora od zagađivanja u Republici Hrvatskoj. Opatija 12. i 13. veljače 1993., posebna publikacija, 40-46.

Znanstvene studije i recenzirani znanstveni projekti

Z. Racz, J. Marušić, S. Husnjak, A. Špoljar, A. Bilić, M. Polak, Z. Mabić, I. Kovačević, A. Herbut: Detaljni izvještaj o rezultatima istraživanja u 1989. i 1990. god. na pokusnom polju Šiljkovci (PPK Kutjevo). Regionalni program "Pedološka istraživanja u cilju optimalne ratarske proizvodnje na hidro i agromelioriranim tlima", povezano s osnovnim pravcem istraživanja "Hrana".

Z. Racz, Lj. Đumija, J. Manitašević, J. Anić, Z. Rengel: Dinamika radionuklida i teških metala u prirodnim i agroekosustavima. Podprojekt u suradnji s Institutom za medicinska istraživanja i medicinu rada. Zaključni izvještaj za razdoblje 1986.-1991., podnijet Ministarstvu znanosti, tehnologije i informatike, krajem 1991.

Z. Racz: Glavni istraživač sa suradnicima na projektu "Uređenje i zaštita tla i voda u agroekosustavima". Izvještaj Ministarstvu znanosti za 1991. i 1992. god.

Z. Racz: Tlo - Valorizacija fonda raspoloživih podataka i mogućnosti uspostavljanja stalnog praćenja (monitoringa) u Hrvatskoj. Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva Republike Hrvatske, 1992.

Z. Racz: Koordinator međunarodnog projekta u okviru RZ Alpe-Jadran "Protuerozijska zaštita tla i voda u Istri i susjednim područjima Italije i Slovenije - Pilot projekt Butoniga".

Objavljeni materijali prije sastanka:

- Uvodno izlaganje i dva referata, "Hrvatska vodoprivreda", god. II, br. 13:13-38, na hrvatskom i engleskom jeziku;
- Vodič za ekskurziju, 28 str. teksta i priloga, na engleskom jeziku;
- Popratni tekst uz postersku izložbu, 23 str. teksta i priloga na engleskom jeziku.

ELSA REINER

Izabrana za člana suradnika 7. lipnja 1977., ponovno izabrana za člana suradnika 9. lipnja 1983. Biografija i popis radova objavljeni su u Ljetopisu JAZU, knj. 81. i u Ljetopisu JAZU, knj. 87.

Elsa Reiner, znanstveni savjetnik, voditelj je laboratorija za biokemiju u Institutu za medicinska istraživanja i medicinu rada u Zagrebu. Predsjednik je Znanstvenog vijeća Instituta (treći mandat).

Voditelj je kolegija (s dr. Verom Simeon) "Enzimska kataliza - Kinetika reakcija" na poslijediplomskom studiju prirodnih znanosti Sveučilišta u Zagrebu, područje kemija (smjer: biokemija) i područje biologija (smjer: molekularna i stanična bilogija).

Predsjednik je međunarodnog znanstvenog odbora i predsjednik organizacijskog odbora za "International Meeting on Esterases Hydrolysing Organophosphorus Compounds" (Dubrovnik 1988.) i "Second International Meeting on Esterases Hydrolysing Organophosphorus Compounds with a session on Neuropathy Target Esterase" (Salsomaggiore 1992.). Oba sastanka organizirali su Institut i Hrvatsko biokemijsko društvo, a pokrovitelj je bila Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti. Drugi sastanak je trebao biti također u Dubrovniku, ali je zbog rata održan u Italiji. Međutim, sve pripreme (korespondencija, knjiga sažetaka) vođeni su u Institutu. Radovi *in extenso* nakon oba sastanka su objavljeni u knjigama.

Za vrijeme Domovinskog rata razrađen je enzimski test za dokazivanje nervnih bojnih otrova u vodama za piće. Test reagencije su ampulirane u "Plivi" i "Field-kit" koristi Hrvatska vojska sanitetske službe od jeseni 1991. godine. Opis testa i podaci o stabilnosti reagencija su objavljeni.

Član je uredništva u slijedećim znanstvenim časopisima:

Croatica chemica acta (od 1975.), Biochemical Pharmacology (od 1976.), Journal of Applied Toxicology (1971.-1984.), Journal of Biochemical Toxicology (1986.-1990.), Arhiv za higijenu rada i toksikologiju (od 1990.).

Član je slijedećih inozemnih i domaćih stručnih organizacija: World Health Organization (Geneva), član Expert Advisory Panel on Vector Biology and Control (od 1978.), Hrvatskog biokemijskog društva, član-osnivač (1976.) i predsjednik 1976.-79. i 1987.-89., član Hrvatskog kemijskog društva (od 1952.), Hrvatskog fiziološkog društva (od 1958.), The Biochemical Society UK (od 1966.) i European Society of Toxicology (od 1975.)

POPIS RADOVA

(nakon izbora za član suradnika godine 1983.)

Knjige

E. Reiner, W. N. Aldrige, F. C. G. Hoskin, eds.: Enzymes hydrolysing organophosphorus compounds, Ellis Horwood Ltd. (division of John Wiley and Sons), Chichester 1989, X+266 str.

E. Reiner, M. Lotti, guest eds., M. K. Johnson, V. Simeon, A. Moretto, assoc. quest eds., E. Hodgson, consulting ed. Enzymes interacting with organphosphorus compounds, Chemico-Biological Interactions - Special Issue, Volume 87, Nos. 1-3, Elsevier Scientific Publishers, Ireland Ltd. 1993, V-XII+476 str.

E. Reiner i N. Banić urednici: Institute for Medical Research and Occupational Health 1948-1993, Arhiv za higijenu rada i toksikologiju, Vol. 45, Supplemet (1994), 145 strana.

Znanstveni radovi

K. Caln, E. Reiner, D. G. Williams: The identification and characterization of two separate carboxylesterases in guinea-pig serum, Biochem. J. 215 (1983), 91-99.

Z. Radić, E. Reiner, V.Simeon: Binding sites on acetylcholinesterase for reversible ligands and phosphorylating agents: A theoretical model tested on haloxon and phosphostigmine, Biochem. Pharmacol. 33(1984), 671-677.

E. Reiner: Sites for reversible binding of acylating inhibitors to acetylcholinesterase evaluated from kinetic studies, u: "Cholinesterases: Fundamental and Applied Aspects" (M. Brzin, E.A. Bernard, D. Sket, eds.), Walter de Gruyter, Berlin 1984, 37-44.

S. Kovač, V. Rapić, M. Lačan, E. Reiner: Synthese und Eigenschaften einiger p-Hydroxyacetophenon derivate, Croat. Chem. Acta 58 (1985), 87-90.

Z. Radić, E. Reiner, V. Simeon: Measurement of cholinesterase (EC 3.1.1.7 and 3.1.1.8) activities in blood by the spectrophotometric method of Ellman et al. (technical paper in Croatian), u : "Toxicological-Chemical Analyses" (D. Stanković, D. Majić-Prpić, eds), Školska knjiga, Beograd 1985, 238-246.

B. Krauthacker, M. Kralj, B. Tkalčević, E. Reiner: Levels of 3-HCH, HCB, p.p'-DDE, p.p'-DDT and PCBs in human milk from a continental town in Croatia, Yugoslavia, Int. Arch. Occup. Environ. Health 58 (1986), 69-74.

Z. Radić, E. Reiner: Effect of atropine on esterases from human blood and pig liver, Acta Pharm. Jugosl. 36 (1986), 1-7.

E. Reiner, Z. Radić: An enzyme test for determining isomalathion impurities in water-dispersible powders of malathion, Bull. Wld. Hlth. Org. 64 (1986), 397-401.

E. Reiner: Inhibition of acetylcholinesterase by 4.4'-bipyridine and its effect upon phosphylation of the enzyme, Croat. Chem. Acta 59 (1986), 925-931.

E. Reiner, C. S. Davis, B.W. Schwab, L. M. Schopfer, R. J. Richardson: Kinetics of heat inactivation of phenyl valerate hydrolases from hen and rat brain. Biochem. Pharmacol. 36 (1987), 3181-3185.

E. Reiner, Z. Radić: An enzyme test for determining isomalathion impurities in water-dispersible powders of malathion (technical paper), WHO document No. WHO/VBC/87.950 (1987), 1-4.

B. Krauthacker, E. Reiner, V. Simeon, M. Škrinjarić-Špoljar: Residues of organochlorine pesticides in some foodstuffs of animal origin collected in Croatia, Yugoslavia, Arh. hig. rada toksikol. 39 (1988), 27-31.

M. Škrinjarić-Špoljar, V. Simeon, E. Reiner, B. Krauthacker: Bispyridinium compounds: Inhibition of human erythrocyte acetylcholinesterase and protection of the enzyme against phosphylation, Acta Pharm. Jugoslav. 38 (1988), 101-109.

M. Škrinjarić-Špoljar, E. Reiner, V. Simeon, B. Krauthacker: 1,3-(Hydroximinopyridinium-cyclohexylcarbonylpyridinium)-bismethylene oxide position isomers: Inhibition of bovine erythocyte acetylcholinesterase and reactivation of the phosphylated enzyme, Acta Pharm. Jugoslav. 38 (1988), 111-117.

V. Simeon, E. Reiner, M. Škrinjarić-Špoljar, B. Krauthacker: Cholinesterases in rabbit serum, Gen. Pharmac. 19 (1988), 849-853.

E. Reiner, B. Krauthacker: Organochlorine compounds in humans (in Croatian), u: "Pesticides and their Action on Health and Environment", Union of the Societies of Vojvodina for Prevention of Cancer, Bečej 1988, 121-128.

S. Povalec, E. Reiner, B. Krauthacker, V. Rapić: Stability of diphenyl (2,2,2-trichloro-1-hydroxyethyl) phosphine oxide and 0-(2,2-dichlorovinyl) diphenyl-phosphinate in aqueous solutions and their reaction with serum cholinesterase, Period. biol. 90 (1988), 335-340.

E. Reiner, Z. Radić, V. Simeon: Hydrolysis of paraoxon and phenylacetate by human serum esterases, u: "Enzymes hydrolysing organophosphorus compounds" (E. Reiner, W. N. Aldridge, F. C. G. Hoskin, eds), Ellis Horwood LTD. Chichester 1989, 30-40.

W. N. Aldridge, F. C. G. Hoskin, E. Reiner, C. H. Walker: Suggestions for a nomenclature and classification of enzymes hydrolysing organophosphorus compounds, u: "Enzymes hydrolysing organophosphorus compounds" (E. Reiner, W. N. Aldridge, F. C. G. Hoskin, eds), Ellis Horwood LTD. Chichester 1989, 246-253.

B. Krauthacker, E. Reiner, G. Lindstrom, C. Rappe: Residues of polychlorinated-dibenzodioxins, dibenzofurans and biphenyls in human milk samples collected in a continental town in Croatia, Yugoslavia, Arh. hig rada toksikol. 40 (1989), 9-14.

L. Franciškovič, Z. Radić, E. Reiner: Inhibition of serum cholinesterase by trialkylphosphorothioates, Arch. Toxicol. 63 (1989), 489-491.

Z. Radić, L. Franciškovič, E. Reiner: Trialkylphosphorothioates: toxic impurities in commercial malathion preparations (review in Croatian), Znan. prak. poljopr. tehnol. 19 (1989), 129-138.

Z. Radić, L. Franciškovič, E. Reiner: Trialkylphosphotothioates: Toxic impurities in commercial malathion preparations (review in Croatia), Znan. prak. poljopr. tehnol. 19 (1989), 129-138.

D. Milatović, J. Vorkapić-Furač, M. Škrinjarić-Špoljar, E. Reiner: Synthesis of three pyridoxal oxime derivatives and their reactivating potency against phosphylated acetylcholinesterase, Acta. Pharm. Jugosl. 39 (1989), 281-287.

Z. Radić, E. Reiner, P. Taylor: Role of the peripheral anionic site on acetylcholinesterase: Inhibition by substrates and coumarin derivatives, Molec. Pharmacol. 39 (1991), 98-104.

V. Drevenkar, Z. Radić, Ž. Vasilić, E. Reiner: Dialkylphosphorus metabolites in the urine and activities of esterases in the serum as biochemical indices for human absorption of organophosphorus pesticides, Arh. Environ. Contam. Toxicol 20 (1991), 417-422.

E. Reiner, N. Aldridge, V. Simeon, Z. Radić, P. Taylor: Mechanism of substrate inhibition of acetylcholinesterase, u: "Cholinesterases. Structure, Function, Mechanism, Genetics and Cell Biology" (J. Massoulie, F. Bacou, E. Bernard, A. Chatonnet, B.P. Doctor, M.M. Quinn, eds.), Conference Proceedings Series, American Chemical Society, Washington DC 1991, 227-228.

Z. Radić, E. Pavković, E. Reiner: Human serum esterases: Differentiation of EDTA-insensitive enzymes, u: "Cholinesterases. Structure, Function, Mechanism, Genetics and Cell Biology" (J. Massoulie, F. Bacou, E. Bernard, A. Chatonnet, B. P. Doctor, D.M. Quinn, eds.), Conference Proceedings Series, American Chemical Society, Washington DC 1991, 288.

V. Simeon, E. Reiner: Phenotypes of human serum esterases reacting with organophosphates, carbamates and other esters, u: "Ecogenetics: Genetic Predisposition to the Toxic Effects of Chemicals", (P. Grandjean, ed.), Chapman and Hall, London 1991, 185-192.

E. Reiner, V. Simeon, M. Škrinjarić-Špoljar: Kinetics and mechanism of reversible and progressive inhibition of acetylcholinesterase, u: "Cholinergic Basis for Alzheimer Therapy", Birkhauser, Boston 1991, 63-67.

M. Škrinjarić-Špoljar, L. Francišković, Z. Radić, V. Simeon, E. Reiner: Reaction of imidazolium and pyridinium oximes with the cholinesterase substrate acetylthiocholine, Acta Pharm. 42 (1992), 77-83.

E. Reiner, V. Simeon, Š. Šimaga, S. Cizl, D. Jeličić, V. Šumanović, D. Batinić: A field-test for detecting organophosphorus compounds in water, Arh. hig. rada toksikol. 44 (1993), 159-162.

E. Reiner: Recommendations of the IUBMB Nomenclature Committee: Comments concerning classification and nomenclature of esterases hydrolysing organophosphorus compounds, Chem. Biol. Interactions 87 (1993), 15-16.

E. Reiner, E. Pavković, Z. Radić, V. Simeon: Differentiation of esterases reacting with organophosphorus compounds, Chem.-Biol. Interactions 87 (1993), 77-83.

E. Reiner, M.K. Johnson, M. Jokanović: Hydrolysis of some organophosphorus dichlorophenyl esters by hen brain homogenates and rabbit serum compared with hydrolysis of paraoxon, Chem. - Biol. Interactions 87 (1993), 127-131.

E. Pavković, V. Simeon, E. Reiner, M. Sučić, V. Lipovac: Serum paraoxonase and cholinesterase activities in individuals with lipid and glucose metabolism disorders, Chem.-Biol. Interactions 87 (1993), 179-182.

E. Reiner, V. Simeon, Š. Šimaga, S. Cizl, D. Jeličić, V. Šumanović, D. Batinić: Detection of organophosphates in water, u: "Toxicological service in the defence of the Toxicological Society of Croatia, Hrvatsko toksikološko društvo, Zagreb 1993, 157-159.

L. Francišković, M. Škrinjarić-Špoljar, E. Reiner: Interaction of imidazolium and pyridium dioximes with human erythrocyte acetylcholinesterase, Chem.-Biol. Interactions 87 (1993), 323-328.

E. Reiner: The Croatian biochemical society - From its foundation to FEBS and IUBMB membership. Period biol. 95, no. 3(1993), 367-369.

B. Krauthacker, E. Reiner: Intake of organochlorine compounds and levels in population groups, u: "Chemical Safety, International Reference Manual, Richardson, eds.) VCH Verlagsgesellschaft GmBH, Weinheim 1994, 157-170.

U popis radova nije uključeno četrdesetak predavanja tiskanih u zbornicima savjetovanja, simpozija i kongresa.

MILIVOJ SIRONIĆ

Izabran za člana suradnika 7. lipnja 1977., ponovno izabran za člana suradnika 9. lipnja 1983. Biografija i popis radova objavljeni su u Ljetopisu JAZU, knj. 81. i Ljetopisu JAZU, knj. 87.

Od svoje disertacije 1954. "Kritičko-egzegetički prilozi Aristotelovom Ustavu atenskom" preko habilitacijskog rada "Ezopska basna u Dositejevu zborniku basana " do najnovijih studija o Eshilovu Prometeju, Sofoklovu Edipu kralju, Euripidovoj Medeji i "Studija iz helenske književnosti" M. Sironić je postao i ostao danas glavni predstavnik grčke filologije u Hrvatskoj.

Iz grčke filologije Sironić pokazuje najviše afiniteta za književnu problematiku, osobito s područja grčke tragedije, lirike i filozofije. Od tragičara najviše se bavio Euripidom (napisao o njegovim tragedijama više vrlo zapaženih znanstvenih priloga). Među filozofskim piscima osobito se bavio Aristotelom i Platonom, a od fabulista najviše mu je omilio Ezop (o kojem je također napisao više radova).

Svi se Sironićevi radovi odlikuju oštrinom zapažanja i uvjerljivošću zaključivanja. Napisao je i sintetički prikaz grčke književnosti, a obogatio je hrvatsku prevoditeljsku književnost iz grčkog jezika. Pisac je (sam ili u suradnji) i udžbenika za grčki jezik za potrebe klasičnih gimnazija.

POPIS RADOVA

(nakon izbora za člana suradnika godine 1983.)

1. Aktualnost Euripidovih Trojanki, Živa antika, 34/1-2, Skopje 1984, 111-117.
2. Euripidova tragedija Andromaha, Forum, 3-4, Zagreb 1987, 412-418.
3. Razvoj grčke drame kao književnosti - Tragedije, Sofoklo, Kralj Edip, Hrvatska kazališna knjižnica, Kolo,1/3, Zagreb 1993, 97-100.
4. Helenski tragičar Eshil - Trilogija o Prometeju, Hrvatska kazališna knjižnica, Kolo, 2/1, Zagreb 1994, 59-78.
5. Helenski tragičar Euripid - Tragedije - Analize Euripidove Medeje, Hrvatska kazališna knjižnica, Kolo, 3/2, Zagreb 1994, 71-99.

BRANKO SOUČEK

Izabran za člana suradnika 7. lipnja 1977., ponovno izabran za člana suradnika 9. lipnja 1983. Biografija i popis radova objavljeni su u Ljetopisu JAZU, knj. 81. i u Ljetopisu JAZU, knj. 87.

U proteklom razdoblju prof. dr. Branko Souček bio je vrlo aktivan na području računarskih znanosti djelujući od 1984. do 1987. kao profesor na Department of Electrical and Computer Engineering, University of Arizona, Tucson, i od 1987. do danas kao koordinator istraživačkih radova u IRIS International Center, Bari, Italija.

POPIS RADOVA

(nakon izbora za člana suradnika godine 1983.)

Knjige

11. B. Souček and M. Souček, Neural and Massively Parallel Computers, J. Wiley, New York 1988, 460 str.
12. B. Souček, Neural and Concurrent Real-Time Systems, The Sixth Generation, J. Wiley, New York 1989, 387 str.
13. B. Souček and IRIS Group, Neural and Intelligent Systems Integration, J. Wiley, New York 1991, 450 str.
14. B. Souček IRIS Group, Fuzzy, Holographic and Parallel Intelligence, J. Wiley, New York 1992, 450 str.
15. B. Souček and IRIS Group, Dynamic, Genetic and Chaotic Programming, J.Wiley, NewYork 1992, 500 str.
16. B. Souček and IRIS Group, Fast Learning and Invariant Object Recognition, J. Wiley, New York 1992, 300 str.
17. V.L. Plantamura, B. Souček and G. Visaggio, Frontier Decision Support Concepts: Helpdesk, Learning, Fuzzy Diagnoses, Quality Evaluation, Prediction, Evolution, J. Wiley, New York 1994.

Znanstveni radovi

61. B. Souček, S. Prohorov: Event-Train Correlation and Real Time Microcomputer Systems, Microprocessing and Microcomputing 11, 1983, 23-29.
62. B. Souček, Microcomputer-Mainframe coexistence, Proc. Int. Symp. MIMI 84, Bari, lipanj 1984, Internet Journal of Mini and Microcomputers, 1985.
63. B. Souček, Brain-Like Microcomputers, Proc. Int. Symp. MIMI 85, Barcelona, lipanj 1985, 1-11.

64. B. Souček, A. D. Carlson, Brain Windows in Firefly Communication, Journal Theoretical Biology (1986) 119, 46-65.
65. B. Souček, A. D. Carlson, Brain Window Language in Fireflies, Journal Theoretical Biology (1987), 125, 93-103.
66. D. Milutinović, V. Milutinović, B. Souček, Honeycomb Architecture, IEEE Computer (1987), travanj, 81-83.
67. B. Souček, Robots and Computers Emulating Brain-Behavior Functions, Proc. Int. Symp. Robots and Automaton, Beograd, 27-29. listopada 1987.
68. B. Souček, M. Souček, The Sixth Generation Computers, Proc. Int. Symp. MIPRO, 1-15, Opatija 1988.
69. B. Souček, M. Souček, Artificial Neural Systems or Neurocomputers. Proc. Int. Symp. "Computer at the University", 95-103, Cavtat 1988.
70. B. Souček, Massively Parallel Computers, Proc. Int. Symp. "Computer at the University", 212-221, Cavtat 1988.
71. B. Souček, New Trends in Analog and Digital Neural Chips and Systems, Int. Symp. on Information and Computers, Trieste, Italia, 4-6. listopada 1989.
72. B. Souček, From Modules to Application Oriented Integrated Systems, in B. Souček and IRIS Group "Neural and Intelligent Systems Integration", J. Wiley, New York 1991, 1-38.
73. B. Souček, Integrated Cognition, in B. Souček and IRIS Group "Fuzzy, Holographic, Invariant and Parallel Intelligence", J. Wiley, New York 1-37.
74. B. Souček, Paradigm/Problem Matching, u: B. Souček and IRIS Group "Dynamic Genetic and Chaotic Programming" J. Wiley, New York 1992, 1-28.
75. B Souček and I. Štajner, Continuous Chaos and Logical Chaos, u: B. Souček and IRIS Group "Dynamic, Genetic and Chaotic Programming, J. Wiley, New York 1992, 470-485.
76. A. Franich, R. Manger, B. Souček, Holographic Networks in Econometry, Proc. Neural Networks 92 Conference, Salerno, Italy.
77. A. Franich and B. Souček, Learning to See, u: B. Souček and IRIS Group, "Fast Learning and Invariant Object Recognition", J. Wiley, New York 1992.
78. B. Souček, V.L. Plantamura, R. Manger, F. Abbattista, Integrated Reasoning Informing and Serving (IRIS) System: Banking and Education; Education in Computing, Vol. 2, 1992.
79. A. Franich, B. Souček, G. Visaggio, "Object Orientation in Holographic Pattern Bases", Neural Network World,1, 1993.
80. A. Franich, B. Souček, G. Visaggio, "The Symmetric Holographic Associator", Neural Network World, 1, 1993.
81. A. Franich, B. Souček, G. Visaggio, "Holographic Fuzzy-Crisp Associator for Banking", Neural Network World, 1, 1993.

MIROSLAV ŠICEL

Izabran za člana suradnika 9. lipnja 1983. Biografija i popis radova do toga izbora objavljeni su u Ljetopisu JAZU, knj. 87.

U proteklom razdoblju M. Šicel je osim pojedinačnih studija objavio i šest knjiga koje su u krugovima istraživača i povjesničara hrvatske književnosti pobudile veliku pozornost. On je iznimno agilan i plodan književnoznanstveni djelatnik. Dosadašnji i najnoviji radovi u potpunosti su ga afirmirali i uvrstili među najistaknutije književne povjesničare u hrvatskoj književnosti.

M. Šicel nije zapostavio niti redaktorski rad koji je također opsežan. Obradio je izabrana djela mnogih hrvatskih pisaca.

Godine 1986. nagrađen je životnom nagradom "Davorin Trstenjak". Od 1993. predsjednik je "Kajkavskog spravišča". Sudjelovao je na mnogobrojnim znanstvenim skupovima i kongresima sa zapaženim predavanjima.

POPIS RADOVA

(nakon izbora za člana suradnika godine 1983.)

Knjige

1. A. Kovačić (monografija), "Globus", Zagreb 1984, 178 str.
2. K.Š. Đalski (monografija), "Globus", Zagreb 1984, 203 str.
3. Osmišljavanje. Studije i eseji iz hrvatske književnosti, "Revija", Osijek 1987, 230 str.
4. Riznica ilirska. 1835-1985., "Cankarjeva založba"-"Matica hrvatska" (predgovor, 9-30 str.), Ljubljana-Zagreb 1985, 402 str.
5. Ogledi iz hrvatske književnosti, "ICR Rijeka", Rijeka 1989, 200 str.
6. R. Jorgovanić (monografija), "Zavod za znanost o književnosti", Zagreb 1991, 126 str.

Znanstveni radovi

1. "Zaguprinja" Adolfa Vebera Tkalčevića kao model predrealističke novele, Croatica, 31-32, Zagreb 1989, 117-128.
2. Programi i manifesti hrvatske moderne, Croatica, 35-36, Zagreb 1992, 21-38.
3. Romani Antuna Bonifačića, Republika, 11-12, Zagreb 1992, 190-198.
4. Problem periodizacije hrvatske književnosti na prijelazu iz 18. u 19. stoljeće, Zbornik "Dani hvarskog kazališta", 19, Split 1993, 5-13.
5. Problem periodizacije hrvatske književnosti 19. stoljeća (s obzirom na ostale europske književnosti), Croatica, 37/38/39, Zagreb 1993, 341-358.

YVETTE ŠKREB-GUILCHER

Dr. Yvette Škreb-Guilcher, znanstveni savjetnik u Institutu za medicinska istraživanja i medicinu rada u mirovini, izabrana je za člana suradnika 7. lipnja 1977., a ponovno je izabrana 9. lipnja 1983. Biografija i popis radova objavljeni su Ljetopisu JAZU, knj. 81. i u Ljetopisu JAZU, knj. 87.

Područje znanstvenog interesa dr. Yvette Škreb-Guilcher je toksikologija u širem smislu, što uključuje djelovanje metalnih iona, te ultravioletnog i X-zračenja na animalne stanice u kulturi. Od posljednjeg izbora (1983.) do umirovljenja objavila je 7 znanstvenih radova u renomiranim časopisima s međunarodnom recenzijom.

Godine 1993. dobila je značajno francusko odlikovanje (Distinction francaise) "Chevalier de l'Ordre National du Mérite"

POPIS RADOVA

(nakon izbora za člana suradnika godine 1983.)

1. Y. Škreb, M. Šarić, The effect of ultraviolet radiation on occupationally exposed workers, Arh. hig. rada toksikol., 34, (1983), 275-286.
2. Y. Škreb, LJ. Hofman, N. Škreb, E. Suchanek, D. Šerman, Cyclic nucleotides affect growth and differentiation of cultured rat embryonic shields, Dev. biol. 101, (1984), 367-372.
3. Y. Škreb, A. B. Fischer, Toxicity of nickel for mammalian cells in culture, Zbl. Bakt. Hyg., I. Abt. Ori. B 178, (1986), 432-445.
4. Y. Škreb, B. Nagy, Cell survival after combined action of X-rays and manganese chloride in synchronized chinese hamster cells, Arh. Toxicol 56, (1984), 29-32.
5. A. B. Fischer, Y. Škreb, The cytotoxity of of NiCl2 for mammalian cells in culture, Tox. Environ. Che., 8, (1984), 295-304.
6. A. B. Fischer, Y. Škreb, The cytotoxicity of nickel chloride for mammalian cells in culture. U: "Carcionogenesis and mutagenic metal compounds". E. Merian, R.W. Frei, W. Hardi, Ch. Schlatter eds., Gordon and Breach Science Publishers, New York, London, Paris, Tokyo, 1985, 354-362.
7. Y. Škreb V. Simeon, Metal antagonism in Cd (II)/ Zn (II) and Mn (II)/Ni (II) treatments of cultured chinese hamster fibroblasts, Per. biol. 89, (1987), 149-154.

OLGA ŠOJAT

Izabrana za člana suradnika 7. lipnja 1977., ponovno izabrana za člana suradnika 9. lipnja 1983. Biografija i popis radova objavljeni su u Ljetopisu JAZU, knj. 81. i knj. 87.

O. Šojat neumoran je istražitelj hrvatske književnosti. Nakon svojega rada o ilircu Ljudevitu Vukotinoviću nastavila je proučavati pojedine probleme s područja ilirizma. U radu "Prva satira na socijalne i književne prilike u vrijeme ilirizma" prikazuje odnos nekih osoba prema ilircima, poglavito prema Vukotinoviću i Vrazu. U posebnom radu govori o odjeku što ga je Vukotinovićeva pjesma "Nek se hrusti šaka mala" izazvala u nas i u Mađarskoj. Uz druge radove opisala je O. Šojat životni put i dala potpunu bibliografiju o Vukotinoviću..

Veliki dio svoje znanstvene djelatnosti posvetila je Olga Šojat kajkavskoj književnosti, dotad nedovoljno obrađenoj i slabo poznatoj. Osobito je veliku pozornost posvetila Ignacu Kristijanoviću, posljednjem poborniku kajkavskoga kao književnog jezika, upozorivši na stilske osobitosti toga kajkavskoga pisca.

Objavila je i niz radova s izborom iz kajkavske rukopisne i tiskane poezije. Osobito je vrijedno što svaki kajkavski tekst popraćuje predgovorom, bibliografijom, literaturom o piscu i rječnikom.

POPIS RADOVA

(nakon izbora za člana suradnika 1983. godine)

1. Prikaz kajkavske književnosti u djelu Mihovila Kombola "Poviest hrvatske književnosti do narodnog preporoda", Zbornik "Mihovil Kombol", Zadar 1983, 383-399 (119-135); tiskano i u Zadarskoj reviji, 32/4-5
2. Juraj Mulih (1694-1754) kao kajkavski pisac i kao kulturno-prosvjetni radnik, Kaj, 16/5-6, Zagreb 1983, 176 str.
3. "Cvet sveteh" Hilariona Gašparotija (1714-1762), Croatica, 15/20-21, Zagreb 1984, 27-29.
4. Neke napomene uz transkribiranje i objavljivanje kajkavskih tekstova, Filologija, 14, Zagreb 1986, 357-369.
5. "Cithara octochorda" i kajkavski spjev "Planctus B.V. Mariae", Forum, 27, knj. 56/7-8, Zagreb 1988, 42-60.
6. Nove spoznaje o Hilarionu Gašparotiju i o njegovu "Cvetu sveteh", Kaj, 21/3-5, Zagreb 1988, 15-59.
7. Nikola Neralić - novo ime hrvatskokajkavske dramske književnosti. (O autorstvu komedija Cini barona Tamburlana i Mislibolesnik), Kaj, 24/2-3, Zagreb 1991, 23-42; br. 4, Zagreb 1991, 19-34.
8. B. A. Krželić i Dubrovnik, Filologija, 20-21, Zagreb 1992-1993, 451-455.

DUBRAVKO TIMET

Izabran za člana suradnika 7. lipnja 1977., ponovno izabran za člana suradnika 9. lipnja 1983. Biografija i popis radova objavljeni su u Ljetopisu JAZU, knj. 81. i knj. 87.

Glavno područje njegovih istraživanja i u proteklom 10-godišnjem razdoblju (1983.-1993.) bila je resorpcija elektrolita u probavnom traktu preživača i peradi. Nadovezujući se na rezultate istraživanja iz prijašnjeg razdoblja, u kojima je pokazao da se intenzitet resorpcije kalcija u složenom želucu goveda povećava s porastom koncentracije natrijevih iona u sadržaju, proširio je ta istraživanja i na neke druge elektrolite u sadržaju, što ga je dovelo do konačnog zaključka, objavljenog u posljednjim njegovim radovima, da je aktualni učinak resorpcije kalcija u probavnom traktu zapravo rezultanta koncentracijskih odnosa drugih elektrolita nazočnih u sadržaju i da se mijenja s promjenom tih odnosa.

Osim toga, u proteklom razdoblju istraživao je i kretanje aktivnosti nekih enzima u različitim fiziološkim stanjima. Posebno su zapažena njegova istraživanja enzimskih profila krava muzara hranjenih silažnom kukuruzovinom i krmnim keljom, pa istraživanja aktivnosti enzima u krvnoj plazmi pilića i purića u prvim tjednima života i u dobi kad involuiraju enzimatski sustavi glukoneogeneze.

U proteklom razdoblju objavio je 24 znanstvene rasprave, 1 stručni rad i 2 nastavna teksta. Osim toga, prikupljao je i obrađivao građu za Rječnik medicinskog (humanog i veterinarskog) nazivlja.

Godine 1989. dobio je Republičku nagradu za znanstveni rad na području prirodnih znanosti "Ruđer Bošković". Obavlja dužnost glavnog i odgovornog urednika znanstvenog časopisa Veterinarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu "Veterinarski arhiv" (od 1979. godine).

POPIS RADOVA

(nakon izbora za člana suradnika 1983. godine)

Znanstveni radovi

97. D. Timet, D. Emanović, Melita Herak, P. Kraljević, V. Mitin, Influence des interactions des ions sodium et potassium sur l'absorption gastrique de calcium chez les bovins, Annales de Recherches Vétérinaires 14, 147-153, 1983.

98. D. Timet, D. Emanović, Melita Herak, V. Mitin, P. Kraljević, Istraživanja utjecaja pH na resorpciju fosfora u složenom želucu goveda, I. Resorpcija fosfata pod izotoničnim i izoioninim uvjetima,Veterinarski arhiv 53, 171-180, 1983.
99. Z. Stojević, D. Timet, O resorpciji magnezijevih iona u složenom želucu goveda i njezinu odnosu prema koncentraciji magnezija u sadržaju, Veterinarski arhiv 53, 291-298, 1983.
100. Bojana Gradinski-Vrbanac, D. Timet, D. Emanović, Melita Herak, Promjene aktivnosti aspartat-aminotransferaze u plazmi i nekim organima kokoši za vrijeme hipotermije i posthipotermije, Veterinarski arhiv 53, suppl., S23-S25, 1983.
101. D. Timet, D. Emanović, Melita Herak, V. Mitin, P. Kraljević, Bojana Gradinski-Vrbanac, Enzimski profili krava muzara hranjenih silažom kukuruzovine i krmnog kelja, Poljoprivredna znanstvena smotra 65, 159-175, 1984.
102. D. Timet, D. Emanović, Melita Herak, P. Kraljević, Istraživanja resorpcije kalcija u probavilu preživača, VI. Ovisnost resorpcije kalcija u složenom želucu goveda o pripadnom anionu, Veterinarski arhiv 54, 297-306, 1984.
103. Z. Stojević, D. Timet, Resorpcija kalcija u slijepim crijevima pilića, Veterinarski arhiv 55, 71-81, 1985.
104. D. Timet, D. Emanović, Melita Herak, P. Kraljević, Bojana Gradinski-Vrbanac, Aktivnost nekih enzima u krvi krava u laktaciji kao pokazatelja stanja u njihovu metabolizmu, Veterinarski arhiv 55, suppl., S83-S85, 1985.
105. D. Emanović, D. Timet, Bojana Gradinski-Vrbanac, Melita Herak, P. Kraljević, Z. Klinar, Kretanje aktivnosti aspartat aminotransferaze i alkalne fosfataze u krvnoj plazmi pilića i purića tijekom prve sedmice života, Veterinarski arhiv 55, suppl., S26-S28, 1985.
106. Bojana Gradinski-Vrbanac, D. Timet, D. Emanović, Melita Herak, P. Kraljević, Z. Klinar, Aktivnost kreatin kinaze u krvnoj plazmi pilića tijekom prva dva tjedna nakon valenja, Veterinarski arhiv 55, suppl., S32-S34, 1985.
107. D. Timet, D. Emanović, Melita Herak, V. Mitin, P. Kraljević, Istraživanja utjecaja pH na resorpciju fosfora u složenom želucu goveda, II. Resorpcija fosfata iz otopine NaH_2PO_4 niske i visoke koncentracije, Veterinarski arhiv 55, 285-294, 1985.
108. D. Timet, D. Emanović, Melita Herak, P. Kraljević, Istraživanja resorpcije kalcija u probavilu preživača, VII. Utjecaj kalijevih iona na resorpciju kalcija u složenom želucu goveda, Veterinarski arhiv 56, 201-207, 1986.
109. D. Timet, Z. Stojević, Influence of sodium ions on the intensity of calcium absorption in the bovine stomach in the presence of magnesium ions, Acta biologica 12, 15-23, 1987.
110. D. Timet, D. Emanović, Melita Herak, V. Mitin, P. Kraljević, Investigations of the influence of pH on phosphorus absorption in the bovine stomach, III. Absorption of phosphate from solutions of different Ca/P ratio, Veterinarski arhiv 57, 283-292, 1987.
111. Bojana Gradinski-Vrbanac, D. Timet, P. Kardum, Branka Kecerin, Akatalazemija u eritrocitima nekih ptica, Vaterinarski arhiv 58, 91-94, 1988.
112. D. Emanović, D. Timet, Bojana Gradinski-Vrbanac, Melita Herak, Z. Klinar, Influence of transport on some beef cattle blood plasma parameters, Veterinarski arhiv 58, 139-149, 1988.
113. D. Timet, D. Emanović, Melita Herak, P. Kraljević, V. Mitin, Influence of increasing sodium concentration in the contents on calcium absorption from the bovine stomach at different Ca/P ratios,Veterinarski arhiv 58, 261-269, 1988.
114. D. Timet, Z. Stojević, D. Emanović, Glycogen and free fatty acids metabolism in the rat during hypothermia and posthypothermia, Iugoslavica physiologica et pharmacologica acta 24, 465-466, 1988.

115. D. Timet, V. Mitin, D. Emanović, Resorpcija elektrolita i njezini poremećaji u probavnom traktu domaćih životinja, Veterinarski glasnik 43, 239-246, 1989.
116. D. Timet, Z. Stojević, Influence of calcium ions on gastric absorption of magnesium ions in cattle, Veterinarski arhiv 59, 71-76, 1989.
117. Z. Klinar, D. Timet, O starosti pilića u kojoj involuiraju enzimski sustavi glukoneogeneze, Veterinarski arhiv 59, 329-337, 1989.
118. D. Emanović, D. Timet, Melita Herak, Z. Stojević, P. Kraljević, Effect of different cations on phosphate absorption in the bovine stomach, Veterinarski arhiv 60, 265-276, 1990.
119. D. Timet, Z. Stojević, Interrelations of calcium and magnesium absorption in the chicken's caeca, Vetrinarski arhiv 60, 277-283, 1990.
120. D. Timet, Vlasta Šerman, F. Zdelar, D. Emanović, N. Dasović, Interferencija između makroelemenata i mikroelemenata, Veterinarski glasnik 44, 1157-1163, 1990.
121. D. Timet, Dojka - Fiziologija mliječne žlijezde. Medicinska enciklopedija, II. dopunski svezak, 118-119, Zagreb 1986.

Nastavni tekstovi

1. D. Timet, Probava u domaćih životinja. Dodatna skripta. IV. dopunjeno izdanje, Veterinarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb 1986.
2. D. Timet, Fiziologija laktacije. Skripta. Veterinarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu - Centar postdiplomske nastave iz reprodukcije goveda, Zagreb 1988.

JOSIP TIŠLJAR

Izabran za člana suradnika 9. lipnja 1983. Biografija i popis radova do toga izbora objavljeni su u Ljetopisu JAZU, knj. 87.

Dr. Josip Tišljar, dipl. ing. geologije od 1986. redoviti je profesor sedimentologije i petrologije sedimentnih stijena na Odjelu za geologiju Rudarsko-geološko-naftnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

U razdoblju od izbora za člana suradnika prof. Tišljar bio je nastavnik na postdiplomskom studiju geologije Sveučilišta iz područja sedimentologije. Bio je voditelj, mentor, te član komisija za ocjenu i obranu oko 20 magisterija i doktorata, i održao niz specijalizacija iz sedimentologije. Obavljao je dužnost dekana Instituta za geologiju Rudarsko-geološko-naftnog fakulteta i dekana zajedničkog studija geologije na Sveučilištu, te predstojnika Zavoda za mineralogiju, petrologiju i ekonomsku geologiju. Stalan je konzultant i suradnik Instituta za geološka istraživanja u Zagrebu na izradi osnovne geološke karte 1:100.000 i 1:50.000. Izradio je oko 60 stručnih studija, ekspertiza, izvještaja i recenzija.

Član je Hrvatskog geološkog društva, IAS-International Association of Sedimentologists, SSG-Society for Sedimentary Geology. Sudjelovao je kao istraživač i voditelj u projektima Međunarodnog programa geološke korelacije (IGCP-UNESCO), član je radne skupine projekta "Tethyan Cretaceous Correlation", međunarodne asocijacije sedimentologa. Član je uredništva časopisa "Geologia Croatica" s međunarodnom recenzijom, ekspertni recenzent za radove na istraživanju nafte. Glavni je istraživač projekta Ministarstva znanosti Republike Hrvatske. Ima znanstvene kontakte i suradnju s relevantnim institutima sveučilišta u Pragu, Bochumu, Erlangenu, Münchenu, Amsterdamu i Trstu. Sudjelovao je aktivno ili dijelom pasivno na 18 međunarodnih kongresa, simpozija ili znanstvenih skupova, dijelom i kao suorganizator. Službeni je recenzent Ministarstva znanosti Republike Slovenije za znanstvene projekte.

Objavio je dosad oko 60 znanstvenih radova, od toga oko 30 u zadnjih deset godina. Među njima je 16 radova u časopisima u zemlji s recenzijom, 5 u inozemstvu, 3 vodiča za ekskurzije međunarodnih skupova, 1 vodič za domaći skup, 5 sažetaka predavanja na domaćim skupovima te 10 sažetaka za predavanja na međunarodnim skupovima. Objavio je dvije knjige (1987. i 1993.) o petrologiji sedimentnih stijena i sedimentologiji, jedine u našoj zemlji. Aktivan je u Znanstvenom savjetu za naftu naše Akademije.

Pretežni dio radova prije 1983. i svi radovi od 1983. godine odnose se općenito na problematiku sedimentnih stijena, a posebno na petrologiju, sedimentologiju, litofacijese, biofacijese, genezu i dijagenezu karbonatnih stijena jure i krede dinarskog kraškog područja. U domeni facijelne analize, izdvajanja litofacijesa i biofacijesa i njihovoj interpretaciji, posebno platformskih karbonatnih kompleksa i u problematici geneze i dijageneze dolomita dao je pionirske radove i postigao zapaženu inozemnu afirmaciju i cijenjen je kao stručnjak za navedenu problematiku. Posebno se ističu njegovi radovi koji se odnose na taložne sustave miocenskih sedimenata područja jugozapadnog dijela Panonskog bazena i dravske depresije, koji su prirodni rezervoari ugljikovodika. Njegove kompleksne studije karbonatnih sedimentata, precizna dokumentacija u izdvajanju litofacijesa i biofacijesa, te interpretacije facijesa su upravo modeli za analogne studije različitih kompleksa i područja.

Prof. Tišljar je naš vrhunski i vodeći znanstvenik iz područja petrologije sedimentnih stijena i sedimentologije, vrlo plodan i aktivan znanstvenik i uvaženi sveučilišni pedagog.

POPIS RADOVA

(nakon izbora za člana suradnika godine 1983.)

29. J. Tišljar (1983): Coated Grains Facies in the Lower Cretaceous of the Outer Dinarides (YU).- U: T. Peryt (ed): Coated grains, Springer-Verlag, 566-576, Berlin-Heildelberg-New York-Tokyo.
30. J. Tišljar, I Velić, J. Radovčić i B. Crnković (1983): Upper Jurassic and Cretaceous peritidal, lagoonal, shallow marine and perireefal Carbonate Sediments of Istria. U: Lj. Babić i V. Jelaska (edit.): Contribution to Sedimentology of Same Carbonate and Clastic Units of the Coastal Dinarides. Excursion Guidebook, 4th I.A.S Regional Meeting, International Assoc. of Sedimentologists, 13-35, Split.
31. J. Radovčić, J. Tišljar i V. Jelaska (1983): Upper Cretaceous Fishbearing Platy Limestones in Central Dalmatia. U: Lj. Babić i V. Jelaska (edit.): Contribution to Sedimentology of Same Carbonate and Clastic Units of the Coastal Dinarides. Excursion Guidebook, 4th I.A.S. Regional Meeting, International Assoc. of Sedimentologists, 79-85, Split.
32. J. Tišljar, I. Velić i B. Sokač (1983): Flaschwasserkarbonate der Unterkreide im dinarischen Karstgebiet entlang der Adriaküste, Zitteliana, 10, 201-206, München.
33. I. Blašković i J. Tišljar (1983): Prominske i Jelar naslage u Vinodolu (Hrvatsko primorje), Geol. vjesnik, 36, 37-50, Zagreb.
34. B. Aljinović, I. Blašković i J. Tišljar (1984): Determinacija korespondentnih sekvencija na geološkim profilima primjenom elementarne seizmičke korelacije, Nafta, 35, 181-190, Zagreb.
35. I. Blašković, J. Tišljar, I. Dragičević i J. Velić (1984): Razvoj sedimentacijskih okoliša miocenskih naslaga na zapadnim obroncima Psunja (Sjeverna Hrvatska), Geol. vjesnik, 37, 11-32, Zagreb.
36. J. Tišljar (1985): Strukturni tipovi i okoliši taloženja jurskih onkoidnih i ooidnih vapnenaca južnog Jadrana, Krš Jugoslavije, 11/3, JAZU, 71-99, Zagreb.

37. J. Tišljar i I. Velić (1986): Ritmička sedimentacija u peritidalnim i lagunarnim sedimentima donje krede Istre, Vodič ekskurzije V. skupa sedimentologa SFRJ, Brijuni, Hrvatsko geološko društvo, 1-27, Zagreb.
38. I. Dragičević, J. Tišljar, I. Blašković i J. Benić (1986): Mehanizam taloženja krovinskih naslaga ležišta boksita kao odraz paleoreljefa podine (Primjer boksitonosnog lokaliteta Studena Vrila, zapadna Hercegovina), Naučne komunikacije I, Odjeljenje tehničkih nauka 1, ANUBiH, 5-37, Sarajevo.
39. J. Tišljar (1986): Postanak crnih valutica i ulomaka ("black pebbles") u periplimnim vapnencima titona zapadne Istre i barema otoka Mljeta, Geol. vjesnik, 39, 75-94, Zagreb.
40. J. Tišljar (1987): Petrologija sedimentnih stijena, Rudarsko-geološko-naftni fakultet Zagreb, Tehnička knjiga, 242 str., Zagreb.
41. J. Tišljar und I. Velić (1987): Oberjurassische Geseitenbarren-Kalkarenitfazies in Westistrien (Westkroatien), Heidelberger Geowissenschaftliche Abh., 8, 251-255, Heidelberg.
42. J. Tišljar i I. Velić (1987): The Kimmeridgian Tidal-Bar Calcarenite Facies of Western Istria (Western Croatia), Facies, 17, 277-284, Erlangen.
43. I. Velić i J. Tišljar (1987): Biostratigrafske i sedimentološke značajke donje krede otoka Veli Brijun i usporedbe s odgovarajućim naslagama jugozapadne Istre, Geol. vjesnik, 40, 149-168, Zagreb.
44. D. Špalj i J. Tišljar (1988): Glaukonitni pješčenjaci u badenskim sedimentima okolice Novog Marofa, Geol. vjesnik, 41, 159-165, Zagreb.
45. I. Velić i J. Tišljar (1988): Litostratigrafske jedinice u dogeru i malmu zapadne Istre (zapadna Hrvatska), Geol. vjesnik, 41, 25-49, Zagreb.
46. J. Tišljar, I. Velić und B. Sokač (1989): Einflusse von Emersionen auf die Flachwasser-Karbonatsedimentation im Malm (Ober Jura) des Biokovo-Gebirges (Südkroatien), Geol. Paläont. Mitt. Innsbruck, 16, 199-202, Innsbruck.
47. I. Velić, J. Tišljar & B. Sokač (1989): The variability of thicknesses of the Barremian, Aptian and Albian Carbonates as a Consequence of Changing Depositional Environments and Emersions in Western Istria (Croatia), Mem. Soc. Geol. Italia, 40, Roma.
48. M. Pikija, K. Šikić, J. Tišljar i L. Šikić (1989): Biolititni i prateći karbonatni facijesi sarmata u području Krašić-Ozalj (središnja Hrvatska), Geol. vjesnik, 42, 15-28, Zagreb.
49. J. Tišljar (1990): Postsedimentne dolomitizacijske breče u jurskim plitkomorskim karbonatnim sedimentima Malog Halana na južnom Velebitu, RGN Zbornik, 2, 59-65, Zagreb.
50. J. Tišljar, I. Vlahović, J. Sremac, I. Velić, V. Veseli & D. Stanković (1991): Calcispongite Patch-Reef (Middle Permian), Peritidal Carbonates (Upper Permian), Shallow Marine Limestones and Continental Sediments (Middle to Upper Triassic), Shallow Marine, Tempestite and Bioturbated Limestones (Liass). Excursion A - Velebit Mt.: Permian-Jurassic. U: I. Vlahović & I. Velić (edit.): Some Aspects of the Shallow Water Sedimentation on the Adriatic Carbonate Platform (Permian to Eocene). Excursion Guidebook, Second Internat. Symposium on the Adriatic Carbonate Platform. Institute of Geology Zagreb, 3-52, Zagreb.
51. J. Tišljar & I. Velić (1991): Facies and Depositional Environments of the Jurassic and Lower Cretaceous Carbonates of the Coastal Dinarides, Geol. vjesnik, 44, 215-234, Zagreb.
52. I. Dragičević, I. Blašković, J. Tišljar & I. Benić (1992): Statigraphy of Paleogene Strata within the Mesihovina-Rakitno Area (Western Herzegovina), Geologia Croatica, 45, 25-52, Zagreb.
53. J. Tišljar (1992): Origin and Depositional Environments of the Evaporite and Carbonate Complex (Upper Permian) from the Coastal Part of the Dinarides (Southern Croatia and Western Bosnia), Geologia Croatica, 45, 115-126, Zagreb.

54. J. Tišljar (1993): Sedimentary bodies and depositional models for the Miocene oil-producing areas Ladislavci, Beničanci and Obod (Croatia), Nafta, 10, 531-542, Zagreb.
55. J. Tišljar & I. Velić (1993): The Malmian shallow-marine carbonates of the western Gorski Kotar: Facies and depositional environments, Geologia Croatica, 46/2, 263-279, Zagreb.
56. J. Tišljar (1993): Sedimentne stijene, udžbenik Sveučilišta u Zagrebu, Školska knjiga, 428 str., Zagreb.
57. M. Pikija, K. Šikić, J. Tišljar & N. Hrabak (1993): Miocene formations of the Molve-Kalinovac area (North Croatia), Nafta, 12, 665-671, Zagreb.

DRAGOMIR VOJNIĆ

Izabran za člana suradnika 9. lipnja 1983. Biografija i popis radova do toga izbora objavljeni su u Ljetopisu JAZU, knj. 87.

D. Vojnić, savjetnik u Ekonomskom institutu Hrvatske, objavio je nakon svog izbora za člana suradnika četiri knjige, 14 zbornika (u kojima je autor ili koautor, odnosno redaktor), te 17 zbornika na stranim jezicima. Osim toga objavio je 31 znanstvenu raspravu.

Uloga dr. Vojnića bila je naročito izražena u suradnji na teoretskom osmišljavanju i praktičnoj primjeni ideje tranzicije od države, odnosno društvene privrede na tržišnu s pretežnom ulogom privatnoga vlasništva.

POPIS RADOVA

(nakon izbora za člana suradnika godine 1983.)

Knjige

1. Ekonomska stabilizacija i društvena reprodukcija, Ekonomski institut i Informator, Zagreb 1983.
2. Ekonomska stabilizacija i ekonomska kriza, Ekonomski institut i Globus, Zagreb 1986.
3. Ekonomska kriza i reforma socijalizma, Ekonomski institut i Globus, Zagreb, 1989.
4. Ekonomija i politika tranzicije, Ekonomski institut i Informator, Zagreb 1993.

Zbornici

1. Polazne osnove dugoročnog programa ekonomske stabilizacije i kvalitet. Kvalitet - uslov ostvarivanja dugoročnog programa stabilizacije privrede, XVI. jugoslavensko savetovanje, Beograd, listopad 1983, 1-11. (Zbornik radova).
2. Polazne osnove dugoročnog programa ekonomske stabilizacije, Radnička štampa, Beograd 1983. (redaktor i koautor).
3. Proširena reprodukcija u sistemu socijalističkog samoupravljanja, Zbornik radova Pravnog fakulteta u Zagrebu, 36/3-4/1986, 301-335.
4. Problemi privrednog razvoja i privrednog sistema Jugoslavije, treći svezak, Ekonomski institut i Informator, Zagreb 1987. (redaktor i koautor).
5. Neka aktualna pitanja reforme u Jugoslaviji, Perestrojka privrednog mehanizma u SSSR-u i karakteristike promjena u privrednom sistemu SFRJ (Znanstveni skupovi, sv. 1), JAZU - Zavod za ekonomska istraživanja, Zagreb 1988, 11-21.
6. Reforma socijalizma u svjetlu jugoslavenskog iskustva. Problemi privrednog razvoja i privrednog sistema Jugoslavije, četvrti svezak, Ekonomski institut i Globus, Zagreb 1989. (redaktor i koautor), 39-62.

7. Društveno vlasništvo i proširena reprodukcija, Ekonomski institut i Globus, Zagreb 1990, 291 str. (redaktor i koautor).
8. Privredne reforme u svjetlu reforme socijalizma, Suvremeni ekonomski problemi, 11, Zagreb 1990, 25-65.
9. Socijalizam u reformi i jugoslavensko iskustvo, Socijalizam u reformi: iskustvo i problemi jugoslavenske privredne reforme, Ekonomski institut i Informator, Zagreb 1990. (redaktor), 3-12.
10. Ekonomija i politika tranzicije u svjetlu kontinuiteta reformskih opcija, Suvremeni ekonomski problemi, 1, Zagreb 1992, 35-65.
11. Gospodarstvo. U: Hrvatska: zadanosti i usmjerenja, HAZU, Zagreb 1992. (koautor), 67-86.
12. Ocjena momenta u povijesnoj retrospektivi i sadašnjoj fazi tranzicijskog razdoblja. Zbornik radova osamnaestog znanstvenog skupa "Susreti na dragom kamenu" 1992: Ekonomija i politika tranzicijskog razdoblja u Republici Hrvatskoj. Pula, Fakultet ekonomije i turizma "Dr. Mijo Mirković", Pula 1992, 25-44.
13. Aktualni problemi privrednih kretanja i ekonomske politike Hrvatske, Ekonomski institut, Zagreb 1991.-1993. (osam svezaka), redaktor i koautor.
14. Ekonomija i politika tranzicije, dostignuća, problemi i perspektive, Suvremeni ekonomski problemi, 1, Zagreb 1993.

Zbornici na engleskom, njemačkom i ruskom jeziku

1. Einige Grundprobleme der sozialwirtschaftlichen Entwicklung Jugoslawiens. U: Europäische Rundschau, 12. Jhrg., Nr. 4/1984. Europa Verlag, Wien, 103-124.
2. Nekotorye aktual'nye voprosy obščestvenno-ekonomičeskogo razvitja Jugoslavii. U: Aktual'nye voprosy ekonomičeskogo razvitja SSSR i SFRJ i problemy vzaimnogo sotrudničestva. Institut ekonomiki mirovoj socialističeskoj sistemy AN SSSR, Moskva, 148-155.
3. Charasteristics of a Long-Term Program of Economic Stabilization in Yugoslavia (referat), 18. International Ost-West-Hendels-Fachseminar, Bad Ischl 1985, 20 str.
4. Long-term Programme for Economic Stabilisation and the Industrial Structure of Yugoslavia (koautor Rikard Lang). U: Industrial Policies and Structural Change, Part III: Some National Industrial Policies Examined, Macmillan Press in association with the Vienna Institute for Comparative Economic Studies, Houndmills and London, 1987. (East-West European Economic Interaction, Vol. 10), 205-214.
5. Adjustment in the Socialist Countries-Comment. U: East-West Economic Relations in the 1990s, Eds. by Gary Bertsch and Christopher T. Saunders, Macmillan in association with the Vienna Institute for Comparative Economic Studies, Houndmills and London, 1989, 159-162.
6. The Socioeconomic Model of Socialist Self-Management (koautori: Rikard Lang i Božo Marendić). U: Essasy on the Yugoslav Economic Model, Ed. by George Macesich et al., Praeger, New York 1989, 12-55.
7. Note on Yugoslavia (Part II: The New Concept of Planning: Interaction with markets). U: Market Forces in Planned Economies: Proceedings of a Conference held by the International Economic Association in Moscow, USSR. Ed. by Oleg T. Bogomolov, Macmillan in association with the International Economic Association, Houndmills and London, 1990. (East-West European Interaction), 95-102.
8. Novyj socializm v svete jugoslavskogo opyta. U: Problemy i realizacija hozjajstvennyh reform v SSSR i Jugoslavii (materijaly meždunarodnoj konferencii), Čast' I, Institut meždunarodnyh ekonomičeskih i političeskih issledovanij, Rossijskaja akademija nauk, Moskva 1991, 11-38.

9. The Reform of Socialism and East-West Relations: the Yugoslav Experience, (Part III - Eastern Europe). U: The Impact of Governments on East-West Economic Relations, Ed. by Gary Bertsch and Steven Elliot-Gower, Macmillan in association with the Vienna Institute for Comparative Economic Studies, Houndmills and London, 1991. (East-West European Economic Interaction: Workshop Papers, Vol 12).
10. Economics and Politics of Transition: Achievements, Problems and Prospects. U: Financial Analysis of Firms: Selected Topics, Eds. P. Koveos, I. Teodorović, D. Vojnić, A. Young, School of Management Syracuse University, Syracuse, N. Y. and the Institute of Economics Zagreb, Zagreb University, 1992. (Series: Newly Emerging Market Economies; 106), 1-28.
11. Pljuralizm sobstvennosti i razvitie modeli rynočnoj ekonomiki, Vestnik naučnoj informacii 2, Institut meždunarodnyh ekonomičeskih i političeskih issledovanij AN SSSR, Moskva 1992, 86-123.
12. Problemy ekonomičeskoj reformy v svete razvitija modeli rynočnoj demokratii, Vestnik naučnoj informacii 2, Institut meždunarodnyh ekonimčeskih i političeskih issledovanij AN SSSR, Moskva 1992, 4-95.
13. Reforms in Retrospect (Historical View). U: Yugoslavia in the Age of Democracy: Essays on Economic and Political Reform, Ed. by George Macesich et al., Praeger Publishers, Westport, Conn., and London 1992, 17-26.
14. Some Issues on Financial Limits in the Process of Ownership Transition - the Case Study of Croatia (koautor Željko Rohatinski). U: Financial Analysis of Firms: Selected Topics, Eds. P. Koveos, I. Teodorović, D. Vojnić, A Young, School of Management Syracuse University, Syracuse, N.Y., the Institute of Economics Zagreb, Zagreb University, 1992. (Series: Newly Emerging Market Economies; 106), 29-47.
15. Yugoslavia: Experience of Systemic Change. U: Economics and Politics of Transition, Ed. by Christopher T. Saunders, The Macmillan Press LTD., in association with The Vienna Institute for Comparative Studies, Houndmills, 1992. (East-West European Economic Interaction Workshop Papers, Vol. 13), 349-368.
16. Privatization, Market Structure and Competition (koautor Rikard Lang). U: The Role of Competition in Economic Transition and Integration, Eds.: Christopher T. Saunders, Macmillan, London 1993.
17. Some Issue on Macro-Economic Stabilization Policy in the Economies in Transition. U: The Political Economy of the Transition Process in Eastern Europe - Proceedings of the 13th Arne Ryde Symposium, Rungsted Kyst, 11-12 lipanj 1992. Ed. Laszlo Somogi, Edward Elgar, Aldershot 1993, 146-157.

Članci u časopisima

1. Uvodna izlaganja - Savjetovanje: Ekonomska stabilizacija i problemi tekuće ekonomske politike za 1983, Ekonomist, 36/1, 1983, 16-21.
2. Idejno-teorijske osnove Dugoročnog programa ekonomske stabilizacije, Socijalizam, 27/5, Beograd 1984, 645-673.
3. Dugoročni društveni plan Jugoslavije za period od 1986. do 2000., Ekonomski pregled, 36/5-6, 1985, 233-238.
4. Kritička analiza funkcioniranja političkog sistema socijalističkog samoupravljanja, Ekonomski pregled 37/3-4, 1986, 163-169.
5. Neka idejno-politička pitanja našeg društveno-ekonomskog razvitka, Ekonomski pregled, 37/5-6, 1986, 265-270.

6. Proširena reprodukcija u sistemu socijalističkog samoupravljanja, Zbornik radova Pravnog fakulteta u Zagrebu, 36/3-4, 1986, 301-336.
7. Ekonomska kriza i ekonomska stabilizacija, otpori, problemi i perspektive u svjetlu idejnih kretanja, Ekonomski pregled, 7-8, 1987, 371-385.
8. Ekonomska stabilizacija, ekonomske zakonitosti i restrukturiranje privrede kao faktor integracije, Ekonomski pregled, 38/3-4, 1987, 166-174.
9. Financiranje proširene reprodukcije u uvjetima ekonomske stabilizacije, Ekonomski pregled, 38/5-6, 1987, 241-254.
10. Gdje smo tri godine nakon usvajanja Dugoročnog programa ekonomske stabilizacije, Ekonomski pregled, 38/1-2, 1987, 67-74.
11. Razmišljanja na temu: Kriza i njeni korijeni, Ekonomski pregled, 38/9-10, 1987, 413-440.
12. Društveno vlasništvo i proširena reprodukcija, Ekonomski pregled, 39/7-8, 1988.
13. Neki problemi ekonomske i razvojne politike za 1989. i 1990. godinu, Ekonomski pregled, 39/11-12, 1988, 518-525.
14. Neke naznake ocjene momenta razvitka i mogućeg scenarija ekonomske i razvojne politike u godinama 1989. i 1990., Ekonomski pregled, 40/3-4, 1989, 150-162.
15. Opća kriza socijalizma - krah boljševičke opcije, Ekonomski pregled, 41/1-2-3, 1990, 3-24.
16. Uvod u problematiku: o proboju barijera autarkičnog razvoja i šansama Jugoslavije, Razvoj/Development, 7/2-3, 1990, 169-173.
17. Ekonomska tranzicija u Centralnoj i Istočnoj Evropi, Ekonomski pregled, 42/10-11-12, 1991, 611-622.
18. Ekonomska znanost i pluralističke reformske opcije, Ekonomski pregled, 42/1-2, 1991, 59-64.
19. Pluralizacija vlasništva i razvijanje tržišne privrede, Ekonomski pregled, 42/3-4, 1991, 87-100.
20. Ekonomija i politika tranzicije u povijesnoj retrospektivi i u aktualnom trenutku, Ekonomski pregled, 44/5-6, Zagreb 1992, 297-389.
21. Ekonomske i političke dimenzije tranzicije (koautor Ž. Puhovski), Ekonomski pregled, 43/3-4, Zagreb 1992, 297-307.
22. Koncepcija i strategija razvoja u svjetlu ekonomije i politike tranzicije, Razvoj/Development, IX/1, 1992, 9-17.
23. Ekonomija i politika tranzicije i hrvatsko gospodarstvo u tranziciji, Ekonomski pregled, 44/1-2, Zagreb 1993, 37-54.
24. Ekonomija i politika tranzicije u svjetlu aktualnog trenutka i razvojne perspektive - komparativni pristup, Ekonomski pregled, 44/11-12, Zagreb 1993.

Članci u časopisima na engleskom i ruskom jeziku

1. Some Issues of the Long Term Program of Economic Stabilization, The Florida State University Proceedings and Reports of Seminars and Research (Tallahassee), 17, 1983, 12-23.
2. Long-Term Program of Economic Stabilization, World Economic Trends, 1/1985, 115-121.
3. Investement Policy and Economic Stabilization in Yugoslavia, The Florida State University Proceedings and Reports of Seminars and Research (Tallahassee), 20-21, 1986-1987-1988, 49-56.
4. Introduction to the Problem: on the Overcoming of Barriers of Autarchic Development and Yugoslavia's Prospects, Razvoj/Development - International, 5/1,1990, 15-19.
5. Nekotorye problemy reformy socializma v svete jugoslavskogo opyta, Voprosy ekonomiki, 2, Moskva 1990, 114-122.

6. Reforma ekonomičeskoj sistemy socializma v Jugoslavii (koautor R. Lang), Mirovaja ekonomika i meždunarodnye otnošenija, 5, Moskva 1990, 110-116.
7. Strategic issues in the Croatian Economy (koautori: Zvonimir Baletić, Stjepan Zdunić), Razvoj/ Development-International, VII/2-3,1992, 201-226.

VLADIMIR GOLDNER

Rođen je 19. prosinca 1933. u Ogulinu. Na Medicinskom fakultetu u Zagrebu diplomirao je 1959. godine. Godine 1968. položio je specijalistički ispit iz interne medicine. Od 1978. do sada voditelj je Odjela intenzivne njege, za aritmije i elektrostimulaciju srca u Klinici za bolesti srca i krvnih žila Medicinskog fakulteta i KBC Rebro u Zagrebu. Doktorat znanosti stekao je 1980. god., za docenta je izabran 1981. god., izvanredani profesor postao je 1985. god., a 1988. god. izabran je za redovitog profesora Medicinskog fakulteta. Godine 1976. usavršavao se u Parizu na klinikama Salpetriére, Lariboisiére i Broussais. Kao neposredni rezultat tog usavršavanja osnovao je Laboratorij za elektrofiziološko ispitivanje provodnog sustava srca, prvog u bivšoj Jugoslaviji.

Dosad je objelodanio 151 rad (4 u izdanjima naše Akademije) od kojih je 47 znanstvenih, 35 stručnih, 25 nastavnih tekstova, uz kongresna priopćenja. U indeksiranim časopisima objavljeno je 25 njegovih radova od čega 20 u Index Medicus i/ili Excerpta Medica, a 5 u CC. Njegovih 10 radova citira se u SCI 34 puta dok su rezultati prvog međunarodnog projekta o električnoj ablaciji provodnog sustava srca (gdje se V. Goldner navodi kao jedan od istraživača) citirani 82 puta. Suvlasnik je 4 patenta iz područja elektrokardiografije.

Znanstveni doprinos V. Goldnera značajan je u ishemičnoj bolesti srca, kliničkoj farmakologiji kardiovaskularnog sustava i ritmologiji. U disertaciji je dokazao da je koncentracija mioglobina u serumu najraniji biokemijski znak akutnog infarkta miokarda što ima posebno značenje u današnjoj terapiji fibrinoliticima. Zajedno s akademikom R. Ivančićem referirao je prvi o povoljnom učinku propafenona, danas jednog od najprimjenjivanijih antiaritmika, kod fibrilacije atrija i ventrikulske ekstrasistolije. Bio je jedan od autora koji su utvrdili odsutnost tolerancije kod dugotrajne primjene molsidomina. Sa suradnicima je otkrio povoljan učinak ritodrina u bolesnika s totalnim atrioventrikulskim blokom i sindromom bolesnog sinusnog čvora. Svojim je radovima također pokazao da je određivanje terapije i profilakse recipročne tahikardije u bolesnika s aberantnim snopovima srca intrakardijalnom elektrografijom najbolji način zaštite tih bolesnika. Voditelj je 4 znanstvena projekta dok je bio suradnik u dva domaća i tri inozemna projekta. Napisao je sam, odnosno sa suradnicima, poglavlja u 18 knjiga ili monografija i dva enciklopedijska

članka (većina iz područja aritmija srca). Kourednik je knjige "Klinička kardiologija" prve takove vrste u nas. Bio je mentor tri obranjene doktorske disertacije i pet magistarskih radova.

U radu svojeg odjela uveo je mnogobrojne dijagnostičke i terapijske metode i u proteklih 20 godina održao stručni rad na najvišem stupnju.

Sudjelovao je na svim važnijim domaćim kongresima iz područja kardiologije od kojih je neke i organizirao, a nastupao je, bio recenzent radova i/ili predsjedavao sjednicama mnogobrojnim znanstvenim međunarodnim kongresima i simpozijima. Za dva pronalaska iz elektrokardiografije dobio je Nagradu grada Zagreba. Dobitnik je Zlatne plakete Udruženja kardiologa bivše Jugoslavije. Prof. Goldner bio je predsjednik Kardiološke sekcije Zbora liječnika Hrvatske i predsjednik Udruženja kardiologa bivše Jugoslavije. Sada je voditelj radne grupe za elektrostimulaciju i elektrofiziologiju Hrvatskog kardiološkog društva, član Glavnog odbora HAMZ, uredničkog kolegija "Acta medica Croatica". Godine 1989. dobio je naziv "Fellow European Society of Cardiology". Član je Radne grupe za elektrostimulaciju i elektrofiziologiju Europskog kardiološkog društva i North American Society of Pacing and Electrophysiology.

POPIS RADOVA

1. M. Mimica, V. Goldner, Ispitivanje djelovanja $MgSO_4$ kod perifernih arterijskih bolesti metodikom "dvostruko slijepog pokusa", Lij. vjes. 1968; 6:521-525.
2. J. Vuletić, V. Goldner, B. Oberman, Korelacija patološko-anatomskog nalaza i lokalizacija infarkta miokarda, te poremetnje ritma i provođenja. Zbornik V. kongresa kardiologa Jugoslavije, Opatija, 1969. Udruženje kardiologa Jugoslavije, Beograd 1969, 54.
3. B. Vrhovac, M. Rudar, V. Röder, I. Mohaček, Lj. Barić, M. Gjurašin, V. Goldner, Osobitosti kliničkog ispitivanja koronarno aktivnih supstancija, Lij. vjes. 1972; 11:541-547.
4. B. Kanceljak-Macan, V. goldner, B. Čvoriščec, N. Sindik, M. Mimica, Naša iskustva u primjeni preparata triamcinolona u depo obliku i tabletama (Kenalog i Kenacort tbl), Novosti "Krka" 1972; 1:41-44.
5. Đ. Bubanj, R. Ivančić, V. Goldner, Ekstrasistolija u toku kompletnog atrioventrikularnog bloka. IV. kongres internista Jugoslavije, Ohrid 1973, Organizacijski odbor, str. 139.
6. V. Goldner, Đ. Bubanj, Z. Ašperger, V. Gvozdanović V. Nutrizio, M. Dominis, Kalcifikacija lijevog atrija, Lij. vjes. 1974; 4:227-230.
7. V. Goldner, R. Ivančić, Đ. Bubanj, M. Juršić, F. Čustović, Reumatske srčane greške u staračkoj dobi, Lij. vjes. 1974; 5:282-284.
8. V. Goldner, T. Mikloušić, M. Juršić, M. Grgić, Hiperlipoproteinemija kod bolesnika s infarktom miokarda, Praxis medici 1974; 3-4:41-44.
9. M. Juršić, Đ. Bubanj, V. Goldner, Medikamentozna terapija hiperlipoproteinemije, Praxis medici 1974;3-4:57-61.
10. V. Goldner, T. Mikloušić, R. Ivančić, Liječenje srčanih aritmija lijekovima, Pharmaca 1974; 4:255-263.

11. T. Mikloušić, V. Goldner, R. Ivančić, Z. Batinić, Naša iskustva s ergometrijom u kardiologiji, Acta medica Yug. 1975; 29:199-212.
12. R. Ivančić, V. Goldner, V. Rukavina, T. Čustović, T. Mikloušić, Uloga latentnog dijabetesa u razvoju koronarne skleroze. Prvi simpozij međuakademijskog koordinacionog odbora medicinskih odjeljenja jugoslavenskih akademija, Crnogorska akademija nauka i umjetnosti, Titograd 1975, 55-61.
13. M. Mimica et al. (Goldner V.), Study of regional prevalence and incidence of chronic bronchitis and asthma in adults, Final Report, 1975 (U.S. Department of Health, Education and Wellfare, Public Health Service, National Institutes of Health).
14. V. Goldner, T. Mikloušić, R. Ivančić, Totalni atrioventrikularni blok u akutnom infarktu miokarda. Zbornik radova, Simpozij o rezultatima rada koronarnih jedinica, Beograd 1975, Galenika, 1976; 133-135.
15. T. Mikloušić, V. Goldner, R. Ivančić, Z. Batinić, Program rehabilitacije oboljelih od koronarne bolesti, Reumatizam 1976; 1:22-26.
16. Z. Šošić, G. Blagus, Ž. Jakšić, S. Vuletić, M. Juršić, V. Goldner, I. Rotkvić, Iskustva 6-godišnjeg praćenja osoba s umjereno povišenim krvnim tlakom i ponašanje ispitanika. Esencijalna arterijska hipertenzija. Udruženje liječnika opće medicine Jugoslavije 1976; 60-69.
17. M. Juršić, V. Goldner, Z. Ašperger, Elektrokardiografska dijagnoza akutnog infarkta miokarda u pacijenata s elektrostimulatorom srca (pacemaker). Zbornik radova VII. zajedničkog sastanka kardioloških sekcija ZLH i SLD, Zagreb 1975. Kardiološka sekcija Zbora liječnika Hrvatske 1977; 287-289.
18. V. Goldner, T. Mikloušić, A. Ernst, R. Ivančić, Analiza vremenskog raspona od prijema bolesnika s infarktom miokarda u koronarnu jedinicu. Ibidem, 534-536.
19. T. Mikloušić, V. Goldner, Z. Batinić, R. Ivančić, Hospitalna faza rehabilitacije kod akutnog infarkta miokarda. Ibidem, 388-392.
20. V. Goldner, T. Mikloušić, M. Agostini, A. Ernst, M. Juršić, Z. Batinić, R. Ivančić, Phentolamine u terapiji zatajivanja lijeve klijetke u bolesnika s akutnim infarktom miokarda. Ibidem, 423-425.
21. I. Janjić, M. Phillip, M. Juršić, V. Goldner, Z. Ašperger, I. Mohaček, V. Röder, M. Pasini, Trajna električna stimulacija srca. Bilten Akademije Zbora liječnika Hrvatske 1977; 10:96-97.
22. V.Goldner, Ž. Flego, Neki problemi monitoriranja bolesnika u koronarnim jedinicama. Simpozij "Medicina i tehnika JUREME", Zdravstvo 1977; 4:100.
23. M. Juršić, V. Goldner, T. Mikloušić, M. Pasini, S. Pustišek, Z. Ašperger, "Sinus-sick sindrom", liječenje trajnom električnom stimulacijom. VII. kongres kardiologa Jugoslavije, Ljubljana 1977. Jugoslavensko kardiološko društvo, 287.
24. V. Goldner, T. Mikloušić, M. Juršić, R. Ivančić, Stimulacija srca elektrodom iz ezofagusa. VII. kongres kardiologa Jugoslavije, Ljubljana 1977. Jugoslavensko kardiološko društvo, 61.
25. R. Ivančić, T. Mikloušić, V. Goldner, Z. Ašperger, Đ. Bubanj, M. Juršić, F. Čustović, V. Rukavina, Z. Batinić, Radna sposobnost pacijenata s insercijom umjetnih zalistaka srca. Simpozij o kriterijumima o ocjeni radne sposobnosti i utvrđivanja invalidnosti osiguranika oboljelih od kardiovaskularnih bolesti. Bilten Saveza zajednica zdravstvenog osiguranja i zdravstva Jugoslavije i Saveza zajednica penzijskog i invalidskog osiguranja Jugoslavije, Beograd 1977; 2-3:9-10.
26. M. Šesto, M. Juršić, V. Goldner, Digitalis - induzierte Arrhythmien, Arztliche Praxis 1977; 51:2447-2451.
27. R. Ivančić, V. Goldner, M. Juršić, R. Uchytil, Prüffung der antihipertensiven Wirksamkeit von VKB 105 (Viskaldix R) bei arterieller Hypertonie. Izvještaj za "Sandoz", 1977.

28. V. Goldner, T. Miklоušić, B. Štrbo, Poremećaji ritma i provođenja u akutnom infarktu miokarda, Medicinar 1977; 28:65-76.
29. R. Ivančić, V. Goldner, Propafenon in der Therapie der Extrasystolien-Unsere Erfahrungen, u: HJ. Hochrein, H. Hapke, OA. Beck: Forstschrifte in der Pharmakotherapie von Herzrythmusstörungen, G. Fischer Verlag, Stuttgart-New York, 1977; 131-134.
30. B. Štrbo, V.Goldner, T. Miklоušić, R. Ivančić, Elektrokardiografske promjene u bolesnika godinu dana nakon preboljelog dijafragmalnog infarkta miokarda, Acta med. Yugosl. 1978; 32:479-484.
31. R. Ivančić, M. Jakovljević, V. Goldner, T. Miklоušić, Naša iskustva s Prindololom (Visken) u terapiji nekih aritmija srca, "Krka", 1978.
32. V. Goldner, Mišljenje o terapiji fentolaminom (Regitinom) u bolesnika s dekompenzacijom srca. Izvještaj za istraživački centar "Pliva", Zagreb 1978.
33. F. Plavšić, B. Vrhovac, I.ml. Bakran, M. Gjurašin, V. Goldner, Direktno određivanje digoksina u plazmi, slini i mokraći, radioimunokemijskim putem, Lij. vjes. 1978; 100:510-513.
34. T. Miklоušić, V. Goldner, B. Štrbo, M. Juršić, R. Ivančić, M. Jakovljević, Naša iskustva u privremenoj elektrostimulaciji srca u bolesnika s akutnim infarktom miokarda. I. jugoslavenski simpozij o pacemakerima, Beograd 1977, Zbornik radova "Galenika", Beograd 1979; 111-115.
35. V. Goldner, M. Jakovljević, R. Ivančić, Z. Batinić, Primjena blokatora beta-adrenergičnih receptora u terapiji aritmija srca. Zbornik radova Simpozija o hipertenziji, Beograd 1979; 43-46.
36. R. Ivančić, M. Jakovljević, V. Goldner, Liječenje asencijalne i simptomatske arterijske hipertenzije pindololom, primjenjenim u jednoj dnevnoj dozi. Ibidem, 111-117.
37. V. Goldner, M. Jakovljević, R. Ivančić, T. Miklоušić, B. Štrbo, Parenteralna primjena amiodarona (Cordarona) u terapiji nekih aritmija srca. Zbornik radova VIII. zajedničkog sastanka kardioloških sekcija SLD i ZLH, Zlatar V/1979.
38. V. Goldner, Važnost registracije elektrograma Hisovog snopa u bolesnika sa sinkopom i blokom grane. Ibidem.
39. V. Goldner, S. Smerdel, N. Delimar, B. Zrnić, D. Matić, Mioglobinemija i mioglobinurija u bolesnika s akutnim infarktom miokarda. Ibidem.
40. S. Smerdel, D. Matić, B. Zrnić, V. Goldner, N. Delimar, Detekcija mioglobina u humanom serumu i urinu pomoću RKV. Ibidem.
41. L. Horbach i sur. (Goldner V.), Trasylol bei Herzinfarkt, Intensivmed. 1979; 16:338-360.
42. T. Miklоušić, B.Štrbo, V. Goldner, R. Ivančić, Z. Poljaković, Cerebrovaskularna insuficijencija i infarkt miokarda kao kliničke manifestacije ateroskleroze. Zbornik radova III. simpozija o cerebrovaskularnim bolestima, Zagreb 1979, 164.
43. Z. Batinić,V. Goldner, Sindrom karotidnog sinusa, Zbornik radova III. simpozija o cerebrovaskularnim bolestima, Zagreb 1979, 43-49.
44. I.Čikeš, Z. Batinić, V.Goldner, T. Miklоušić, Direct echocardiographic visualisation of the rupture of the ventricular septum complicating acute myocardial infarction. Abstracts, International Symposium of Non-invasive Methods in cardiology, Dubrovnik IV, 1980, 101.
45. V. Goldner, I. Čikeš, B. Štrbo, Z. Batinić, R. Ivančić, Continuous electrocardiography in mitral valve prolapse. Ibidem, 11.
46. V. Goldner, Antiaritmici. Farmakoterapijski priručnik Zavoda za organizaciju i ekonomiku zdravstva (ur. V. Varagić i B. Vrhovac), Centar za lijekove, Redakcija Pharmaca, Zagreb 1980.
47. F. Čustović, V. Goldner, B. Štrbo, S. Smerdel, Naša iskustva u liječenju bolesnika s koronarnom bolesti srca molsidominom. Izvještaj za Hoechst, 1980.

48. V. Goldner, Mioglobinemija i mioglobinurija u bolesnika s akutnim infarktom miokarda. Disertacija, 1980.
49. N. Pleško, K. Zaninović, J. Hančević, Z. Poljaković, V. Goldner, B. Rušak, Z. Batinić, Dž. Rezaković, M. Dominis, R. Cerić, A. Bunarević, D. Zečević, V. Hudolin, V. Thaller, S. Sakomen, N. Šikić, J. Vuletić, M. Ferković, I. Višnjić, Utjecaj vremena na bolesti srca i krvnih žila u mozgu i plućima. Izvještaj za SIZ za naučni rad, Zagreb 1980.
50. R. Ivančić, M. Jakovljević, V. Goldner, T. Mikloušić, Once-a-day pindolol treatment of essential hypertension. Essential Hypertension, Symposia Specialists, Chicago-London 1980; 405.
51. N. Drinković, V. Goldner, Z. Batinić, Subcostal two-dimensional echocardiography in controlling advancement of electrode catheters in intracardiac electrophysiological studies. International Symposium on Cardiac Electrophysiology, Ferrara, 28.IV.-1.V.1981; 83.
52. N. Drinković, V. Goldner, Z. Batinić, Subcostal two-dimensional echocardiography for determining pacing catheters position and advancing electrode catheters for His bundle recording. PACE 1981; 4:A-42.
53. V. Goldner, Z. Batinić, R. Ivančić, Određivanje terapije i profilakse recipročne tahikardije intrakardijalnom elektrografijom u bolesnika s aberantnim snopovima srca. Zbornik referatov, 29. medakademijskega in IV. znanstvenega sestanka medicinskih razredov in oddelkov jugoslavanskih akademij, Brdo pri Kranju, Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Ljubljana 1981; 83-86.
54. V.Goldner, Z. Batinić, Intrakardijalna elektrografija u dijagnostici aberantnih snopova srca. VIII. kongres kardiologa Jugoslavije, Sarajevo 1981, Udruženje kardiologa Jugoslavije, 202.
55. V. Goldner, Z. Batinić, Vrijednost elektrografije Hisovog snopa u lokalizaciji atrioventrikularnih smetnji provođenja. Ibidem, 201.
56. Z. Batinić, V. Goldner, Sinkopa karotidnog sinusa. Ibidem, 91.
57. Z. Batinić, V. Goldner, Vrijednost vremena oporavka sinusnog čvora u dijagnostici bolesti sinusnog čvora. Ibidem, 131.
58. B. Štrbo, I. Čikeš, V. Goldner, Kontinuirana elektrokardiografija u bolesnika s idiopatskom hipertrofičnom subvalvularnom aortnom stenozom. Ibidem, 45.
59. V. Goldner, I. Čikeš, B. Štrbo, Z. Batinić, R. Ivančić, Continuous electrocardiography in mitral valve prolapse, u: New Frontiers of Electrocardiology, F. de Padua and PM. Macfarlane (ed.), Research Studies Press, Chichester-New York-Brisbane-Toronto, 1981; 128-131.
60. V. Goldner, Primjena amiodarona (Cordarona) u terapiji nekih aritmija srca, Simpozijo Cordaronu, Riga 1981. Ministarstvo Zdravoohranenija Latvijskog SSR i Krka Farmacevtičeskij Zavod, Jugoslavija.
61. N. Drinković, V. Goldner, Z. Batinić, Subcostal two-dimensional echocardiography for determining pacing catheters position and advancing electrode catheters for His bundle recording, u: GA Feruglio (ed.): Cardiac pacing, electrophysiology and pacemaker technology, Piccin Medical Books. Padova, 1982; 829-831.
62. V. Goldner, Z. Rumboldt, Racionalna primjena antiaritmika, Lij.vjes. 1982; 104:205-207.
63. N. Drinković, V. Goldner, F. Čustović, Z. Batinić, Subcostal M-mode echocardiography of right atrial wall in the diagnosis of cardiac arrhythmias, IX. World Congress of Cardiology, Moskva 1982.
64. M. Šesto, Z. Batinić, S. Pustišek, V. Goldner, Nove metode nekirurške revaskularizacije miokarda, Zbornik radova IV. znanstvenog skupa radiologa SR Hrvatske, Osijek, IX/1982.
65. N. Drinković, F. Čustović, V. Goldner, Subcostal M-mode echocardiography of the right atrial wall in the diagnosis of cardiac arrhythmias, Fifth World Congress of Ultrasound in Medicine and Biology, Brighton, 1982, Ultrasound in Medicine and Biology 8 (Suppl. 1), 47.

66. V. Goldner, S. Smerdel, D. Matić, B.Zrnić, N. Delimar, Mioglobinemija u bolesnika s akutnim infarktom miokarda, Lij.vjes. 1983; 105:181-185.
67. V. Goldner, Sinkopa, u: Priručnik interne medicine (ur. N. Hadžić, M. Radonić, B. Vrhovac, B. Vucelić), Jumena, Zagreb 1983; 134-136.
68. V. Goldner, Z. Batinić, Aritmije srca. Ibidem, 209-229.
69. F. Čustović, T. Mikloušić, V. Goldner, Koronarna bolest. Ibidem, 194-208.
70. N. Pleško, V. Goldner, Dž. Rezaković, K. Zaninović, D.Zečević, Karakteristike vremenskih prilika u sedmodnevnim periodima s velikim brojem infarkta miokarda u Zagrebu, Acta med. Yug. 1983; 37:3-17.
71. N. Pleško, Dž. Rezaković, V. Goldner, K. Zaninović, R. Cerić, J. Vuletić, Z. Batinić, D. Zečević, A. Bunarević, M. Dominis, J. Višnjić, Korelacija vremenskih nizova meteoroloških parametara s incidencijom infarkta miokarda, Lij.vjes. 1983; 105: 133-136.
72. B. Štrbo, V. Goldner, I. Čikeš, F. Čustović, Kontinuirana elektrokardiografija u bolesnika s idiopatskom hipertrofičnom subvalvularnom aortnom stenozom, Acta med.Yug. 1983;37:317-326.
73. M. Šesto, Z. Batinić, N. Miličić, V. Goldner, Koronarografija i revaskularizacija miokarda. Zbornik radova tečaja: Med. rehabilitacija i ocjena radne sposobnosti srčanih bolesnika, Krapinske Toplice, 1983, Med. fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Centar za suradnju s udruženim radom, 31-35.
74. M. Šesto, Z. Batinić, N. Miličić, M. Jug, V. Goldner, F. Čustović, T. Peršić,T. Mikloušić, Tromboliza streptokinazom u akutnom infarktu miokarda. IX. zajednički sastanak kardioloških sekcija ZLH i SLD, Split, X/83, Kardiološka sekcija Zbora liječnika Hrvatske, 9.
75. M. Šesto, N. Miličić, S. Pustišek, I. Jelić, Z. Batinić, V. Goldner, J. Sokolić, F. Čustović, Perkutana transluminalna koronarna angioplastika. Ibidem, 12.
76. Z. Batinić, V. Goldner, Elektrofiziološko ispitivanje provodnog sistema srca u bolesnika sa sinkopom karotidnog sinusa. Ibidem, 36.
77. V. Goldner, Z. Batinić, S. Pustišek, B. Ferek, Indikacije za trajnu elektrostimulaciju srca kod tahikardnih formi aritmija. Ibidem, 61.
78. I. Čikeš, A. Ernst, M. Juršić, T. Peršić, V. Goldner, F. Čustović, Ehokardiografija u urgentnim stanjima. Ibidem, 68.
79. A. Stavljenić, B. Salzer, V. Goldner, High density lipoprotein subclasses in coronary sclerosis. 5th European Congress of Clinical Chemistry, Budapest, VII/1983;498.
80. V. Goldner, Kliničko ispitivanje antiaritmika, u: B. Vrhovac i sur.: Kliničko ispitivanje lijekova, Školska knjiga, Zagreb 1984;291-308.
81. V. Goldner, Z. Batinić, F. Čustović, Intrakardijalna elektrografija u koronarnoj jedinici, Zbornik radova V. simpozija iz kardiovaskularne medicine s internacionalnim sudjelovanjem: "Intergralni problemi rada jedinice za intenzivnu njegu kardiovaskularnih bolesnika", Novi Sad V/84, Institut za kardiovaskularne bolesti Novi Sad 1985;58.
82. Lj. Hadži-Pešić, F. Čustović, V. Goldner, V. Josipović, M. Kocijančić, I. Lambić, V. Ristić, B. Štrbo, Z. Zdravković, Long-term treatment with Molsidomine in patients with coronary heart disease. International symposium on Molsidomine, Düsseldorf, VII/84, 54-55.
83. V. Goldner, Z. Batinić, F. Čustović, Analiza 450 uputnih dijagnoza i nađenih promjena kod elektrofiziološkog ispitivanja provodnog sustava srca, Zbornik radova II. jugoslavenskog simpozija o elektrostimulaciji srca s međunarodnim udjelom, Zagreb 1984, Udruženje kardiologa Jugoslavije i Kardiološka sekcija Zbora liječnika Hrvatske, 35-37.
84. B. Ferek, S. Pustišek, V. Goldner, Z. Batinić, S. Tonković, M. Pasini, Električno polje antitahikardijskog elektrostimulatora. Zbornik radova I. jugoslavenskog simpozija o

elektrostimulaciji srca s međunarodnim udjelom, Zagreb 1984, Udruženje kardiologa Jugoslavije i Kardiološka sekcija Zbora liječnika Hrvatske, 40-41.
85. Z. Batinić, V. Goldner, Promjene elektrofizioloških parametara u bolesnika sa sindromom karotidnog sinusa, Sažeci II. jugosl. simpozija o elektrostimulaciji srca s međunarodnim udjelom, Zagreb 1984. Udruženje kardiologa Jugoslavije i Kardiološka sekcija Zbora liječnika Hrvatske, 65.
86. Z. Batinić, V.Goldner, Elektrofiziološko ispitivanje u koronarnoj jedinici. Ibidem, 65.
87. V. Goldner, Z. Batinić, M. Juršić, B. Ferek, M. Pasini, S. Pustišek, R. Ugljen, Trajna atrijska elektrostimulacija srca. Ibidem, 82.
88. R. Ivančić, V. Goldner, M. Juršić, R. Uchytil, B. Štrbo, Ispitivanje antihipertenzivnog efekta preparata VKB-105 (Viskoldix) u arterijskoj hipertenziji, Lij. vjes. 1984; 106:520-522.
89. R. Medved, V. Goldner, Rijedak slučaj paroksizmalne suptraventrikularne tahikardije u toku testa opterećenja vrhunskog sportaša, Lij.vjes. 1985;107:240-242.
90. I. Čikeš, B. Breyer, B. Ferek-Petrić, I. Malčić, M. Šesto, V. Goldner, Electrocardiographic giudance of ultrasonically marked cardiac catheters and pacing leads. Proceedings of the Fourth Meeting of the World Federation for Ultrasound in Medicine and Biology and the First World Congress of Sonographers, Sydney, 14-19. srpnja 1985 (RW.Gill and MJ.Dadd, ed.). Pergamon Press, Sydney, Oxford, New York, Toronto, Frankfurt, 399.
91. M. Šesto, Z. Batinić, N. Miličić, M. Mitak, V. Goldner, F. Čustović, Perkutana transluminalna koronarna angioplastika i fibrinoliza u akutnoj i kroničnoj koronarnoj bolesti, u: Intervencijska radiologija - Perkutana transluminalna angioplastika perifernih, renalnih i koronarnih arterija (ur. S. Šimunić i M. Šesto), Zbor liječnika Hrvatske, Sekcija za radiologiju, kardiologiju i nefrologiju, Zagreb 1985; 107-124.
92. M. Šesto, Z. Batinić, N. Miličić, V. Goldner, F. Čustović, Intrakoronarna i sistemna tromboliza streptokinazom kod akutnog infarkta miokarda, u: Fibrinolitička terapija akutnog infarkta miokarda, Radovi sa simpozija o Streptazi, Otočac X/84, Jugohemija, Beograd, 1985; 35-47.
93. Lj. Hadži-Pešić, F. Čustović, V. Goldner, V. Josipović, M. Kocijančić, I. Lambić, V. Obradović, V. Ristić, B. Štrbo, M. Zdravković, Langzeitbehandlung mit Molsidomin von Patienten mit koronarer Herzkrankheit, Med. Klin., Sondernummer 1985; 1:93-96.
94. V. Goldner, Poremećaji ritma srca i invalidnost, u: Radna sposobnost i invalidnost (ur. R. Čapeta, N. Reif, M. Ribarić, M. Rismondo), Med. fakultet Zagreb, SIZ mirovinskog i invalidskog osiguranja radnika Hrvatske i "Zrinski" TIZ Čakovec, 1986; 145-167.
95. M. Šesto, Z. Batinić, V. Goldner, N. Miličić, F. Čustović, A. Stavljenić, Sistemna i selektivna primjena stretokinaze u akutnom infarktu miokarda, Lij. vjes. 1986; 108:77-83.
96. V. Goldner, B. Vrhovac, Aritmije srca, suvremeno liječenje, Med. enciklopedija, II. dopunski svezak, Jugoslavenski leksikografski zavod Zagreb 1986; 51-53.
97. V.Goldner, Elektrofiziološko ispitivanje provodnog sustava srca. Ibidem, 587-590.
98. G. Jalšovec, Z. Batinić, Ž. Sokač, V. Goldner, Z. Šimunec, S. Tonković, Neinvazivna registracija signala iz His-Purkinjeovog sustava, Zbornik radova Simpozija "Medicina i tehnika", Jumena, Zagreb 1986; 59-62.
99. Z. Batinić, G. Jalšovec, V. Goldner, Ž. Sokač, A three-dimensional graphic model of His-bundle morphology obtained noninvasively. X. World Congress of Cardiology, Washington DC, 1986, Abstract book, 291.
100. Lj. Hadži-Pešić, F. Čustović, V. Goldner, V. Josipović, M. Kocijančić, I. Lambić, V. Obradović, V. Ristić, B. Štrbo, Z. Zdravković, Long-term Treatment with Molsidomine in Patients with Coronary Heart Disease, u: RJ.Bing, M. Stanček (ed.): Ischemic Heart Disease and Heart Failure, Urban and Schweizenberg, Munich-Vienna-Baltimore 1986; 148-155.

101. G. Jalšovec, Z. Batinić, Ž. Sokač, V. Goldner, Z. Šimunec, S. Tonković, Primjena računala u analizi neinvazivno registrirane aktivnosti Hisovog snopa, Zbornik radova 9. međunarodnog simpozija: Projektiranje i proizvodnja podržani računalom, Zagreb, 15-16.X.1986; 593-598.
102. V.Goldner, Antiaritmici, u: I. jugoslavenski seminar iz farmakologije, Zagreb V/86., Zdravstvo 1-2/1987; 125-132.
103. V. Goldner, F. Čustović, Lj. Hadži-Pešić, V. Josipović, M. Kocijančić, I. Lambić, V. Obradović, V. Ristić, B. Štrbo, M. Zdravković, Long-term treatment with Molsidomine in Patients with Coronary Heart Disease, 1st Anual Meeting of the Mediterranean Association of Cardiology and Cardiac Surgery, Cavtat-Dubrovnik, 8-11.X.1987,63.
104. Lj. Hadži-Pešić, V. Obradović, I. Lambić, F. Čustović, V. Goldner, V. Josipović, M. Kocijančić, V. Ristić, B. Štrbo, M. Zdravković, Dugotrajna terapija molsidominom bolesnika s anginom pektoris, Kardiologija 8(br. 1- i 2), 1987; 77-80.
105. G. Jalšovec, Z. Batinić, Ž. Sokač, V. Goldner, Ž. Šimunec, Mogućnosti neinvazivne registracije električne aktivnosti Hisovog snopa, Knjiga sažetaka X. zajedničkog sastanka kardioloških sekcija SLD i ZLH, Beograd 21-24.X.1987, 127.
106. I. Čikeš, B. Ferek, B. Breyer, V. Goldner, F. Čustović, AJ. Tajik, Ultrazvučno označen elektrostimulacijski sistem. Ibidem, 134.
107. V. Goldner, Z. Batinić, M. Jug, F. Čustović, Medikamentozna profilaksa malignih ventrikularnih aritmija. Ibidem, 205.
108. Lj. Hadži-Pešić, V. Obradović, I. Lambić, F. Čustović, V. Goldner, N. Josipović, M. Kocijančić, V. Ristić, B. Štrbo, M. Zdravković, Dugotrajna terapija molsidominom u bolesnika s ishemijskom bolešću. Ibidem, 244.
109. V. Goldner, Z. Batinić, M. Jug, F. Čustović, Amiodarone in the prophylaxis and treatment of cardiac arrhythmias, Magyar Belorvasi Archivum vol 40, br. 6, suppl 6/87, str. 120-122.
110. V. Goldner, Z. Batinić, G. Jalšovec, D. Radman, I. Janjić, Fulguracija (električna ablacija) u liječenju aritmija srca, Rad JAZU 1988; 23:43-48.
111. V. Goldner, Aritmije srca, u: T. Kažić, Z. Rumboldt (ur.): Klinička kardiovaskularna farmakologija, Med. knjiga, Beograd-Zagreb 1988; 283-297.
112. V. Goldner, Z. Batinić, M. Jug, F. Čustović, Aritmije u ocjeni radne sposobnosti. Zbornik radova I. jugoslavenskog kongresa o kardiovaskularnoj rehabilitaciji, Krapinske Toplice V/1988;576.
113. V. Goldner, Z. Batinić, M. Jug, F. Čustović, Liječenje malignih ventrikularnih aritmija amiodaronom u bolesnika s kongestivnom kardiomiopatijom. Abstracts III. International Symposium on Cardiovascular Diseases, lipanj 23-25, 1988, Novi Sad, 118.
114. V. Goldner, Liječenje aritmija srca. Udruženje liječnika opće medicine Jugoslavije 1988; 56-68.
115. G. Jalšavec, Z. Batinić, V. Goldner, Z. Sokač, A graphic model of preQRS electrical activity: Preliminary results of pre and post ablation study. International Symposium: Progress in Clinical Pacing, Rim 7-10.XII. 1988;295.
116. V. Goldner, Z. Batinić, D. Cerovec, Z. Čanković, J. Gjurović, M. Grujić, S. Mrđa, D. Petrač, P. Rakovec, V. Topalov, Električna ablacija (Fulguracija) u liječenju aritmija srca - Jugoslavenski registar, Kardiologija, suplement 2, 1989; 40-41.
117. Z. Batinić, M. Šesto, V. Goldner, F. Čustović, Propafenon u liječenju ventrikulskih aritmija i aritmija kod WPW sindroma - jednogodišnja studija. Kardiologija, suplement 1, 1989, sažeci X. kongresa kardiologa Jugoslavije, Beograd VI, 1989, 344.
118. V. Goldner, M. Majetić, Novosti u transtelefonskom prenosu elektrokardiograma. Ibidem, 360.
119. E. Žuljević, M. Šesto, Z. Batinić, M. Jug, V. Goldner, Prognoza bolesnika s akutnim infarktom miokarda liječenim sistemnom fibrinolizom. Ibidem, 597.

120. R. Medved, V. Goldner, N. Delimar, F. Lindemans, Lj. Banfić, K. Turkulin, Frekvencija srca kod testa opterećenja i plivanja nosilaca elektrostimulatora prilagodljive frekvencije (Activitrax^{R}). Ibidem, 576.
121. Dž.E.Rezaković, V.Goldner, Z.Batinić, J.Starec, L.Pavičić Hemodynamic mechanisms of intravenous nitrates (NTG, ISDN and 5 ISM) in patients with different hemodynamic subsets during acute myocardial infarction, 1st International symposium on heart failure - mechanisms and management, Jerusalem, V/1989, 119.
122. Z.Duraković, A. Šmalcelj, V. Goldner, M. Šesto, I. Bogdan, V. Grgić, Suvremena primjena trombolitičke terapije, Rad Med.fak. Zagreb 1989; 30 (4):201-206.
123. A. Ernst, Z. Batinić, V. Goldner, M. Marić, Comparative Electrophysiologic Study of Ritodrine and Atropine. Effect on Intracardiac Conduction in Patients with Symptomatic Bradycardias. Izvještaj provedenog ispitivanja za proizvođača (Duphar).
124. Dž.E. Rezaković, V. Goldner, Clinical and hemodynamic evaluation of intravenous isosorbide - 5 - mononitrate in the treatment of patients with different hemodynamic subsets during acute myocardial infarction. Izvještaj provedenog ispitivanja za proizvođača (Schwarz Pharma).
125. V. Goldner, Elektrokardiografski podsjetnik za liječnike opće medicine, Lek, Ljubljana 1990.
126. M.Lopac, V. Goldner, Z. Batinić, M. Jug, Test dorzalnom fleksijom glave (tilt up) u bolesnika sa sinkopom i presinkopom, 3. jugoslavenski simpozij o elektrostimulaciji srca s medjunarodno udeležbo, Bled V/90, 53.
127. Z. Batinić, A. Ernst, V. Goldner, Elektrofiziološko ispitivanje učinka Ritodrina u bolesnika s poremećajem provođenja i bolesti sinusnog čvora. Ibidem, 72.
128. A. Ernst, Z. Batinić, V. Goldner, M.Marić, F. Čustović, Electrophysiologic effect of ritodrine in patients with complete heart block or sick sinus syndrome, Europ. Heart J. 1990; 11:241 (Congress of the European Society of Cardiology).
129. Dž.E.Rezaković, V. Goldner, Z. Batinić, M. Weiss, J. Štalec, L. Pavičić, Intravenous Isosorbide - 5 - Mononitrate in the Treatment of Acute Myocardial Infarction, Am.J.Cardiol. 1990; 65 (N° 21); 50J-56J.
130. V. Goldner, R. Ivančić, Imunološke bolesti u kardiologiji. Klinička imunologija u nas, ITP Naprijed i JAZU, Zagreb 1990, 462-466.
131. V. Goldner, Poremećaji ritma i provođenja, u: Z. Duraković (ur.) i sur. Medicina starije dobi, Naprijed, Zagreb 1990, 69-72.
132. B. Štrbo, V. Goldner, M. Agostini-Juras, Kliničko ispitivanje nikardipina (Barizin^{R}) u komparaciji s nifedipinom (Nifecard^{R}) u bolesnika s koronarnom bolesti srca. Izvještaj za Lek.
133. V. Goldner, M. Juršić, Poremećaji ritma i provođenja, u: B. Vrhovac i sur.: Interna medicina, Naprijed, Zagreb 1991, 606-634.
134. V. Goldner, D. Planinc (ur.): Kardiovaskularni sustav, u: B. Vrhovac i sur.: Interna medicina, Naprijed, Zagreb 1991, 555-770.
135. V. Goldner, Antiaritmici, u: /. Duraković (ur.): Primjena lijekova u starijoj dobi, Naprijed, Zagreb 1992, 154-160.
136. B. Vrhovac, V. Goldner, A. Dražančić, Što je sigurno u terapiji magnezijem, Lij.vj. 1991; 113:447-8.
137. D. Mirić, Z. Rumboldt, V. Goldner, N. Pleško, D. Eterović, Utjecaj meteoroloških čimbenika na javljanje infarkta miokarda u srednjodalmatinskom priobalnom području, Lij. vjes. 1990; 114:21-4.
138. V. Goldner, Z. Batinić, M. Jug, Ventrikularna tahikardija u ishemičnoj bolesti srca, u: D. Petrač (ur.) i sur. Ventrikularna tahikardija, Med. naklada, Zagreb 1992, 31-35.

139. Z. Batinić, V. Goldner, M. Jug, Utjecaj autonomnoga živčanog sustava na elektrofiziološka svojstva ventrikula i uloga u nastanku ventrikularne tahikardije. Ibidem, 25-29.
140. M. Bergovec i sur. (i V.Goldner), Učestalost i hospitalni mortalitet akutne koronarne bolesti u Zagrebu i okolici za vrijeme zračnih uzbuna. Knjiga sažetaka, I. kongres Hrvatskoga kardiološkog društva, Opatija IV/93, 1.
141. M. Jukić, M. Šesto, E. Žuljević, V. Goldner, Z. Batinić, Prognoza bolesnika s akutnim infarktom miokarda liječenih fibrinoliticima. Ibidem, 24.
142. M. Jug, V. Goldner, Z. Batinić, Ventrikulska ekstrasistolija u usporedbi s pojavom ventrikulske tahikardije i fibrilacije ventrikula u akutnom infarktu miokarda. Ibidem, 30.
143. V. Goldner, Z. Batinić, M. Jug, Suvremeno liječenje fibrilacije atrija. Ibidem, 42.
144. Z. Batinić, V. Goldner, M. Jug, Suvremene indikacije za elektrofiziološko ispitivanje provodnog sustava srca. Ibidem, 43.
145. D. Kosi, I. Čikeš, V. Goldner i sur.,Terapijski utjecaj dvokomornih elektrostimulatora srca s kratkim atrioventrikulskim intervalom u dilatacijskim kardiomiopatijama. Ibidem, 47.
146. M. Jembrek-Gostović i sur. (i V. Goldner), Zagrebački registar akutnog infarkta miokarda. Ibidem, 87.
147. M. Jakić, V.Goldner i sur., Obiteljski srčani blok u dilatativnoj kardiomiopatiji. Ibidem, 122.
148. G. Miličević, D. Planinc, V. Goldner, A. Planinc-Perajica, Povećanje doze obnavlja djelotvornost nitroglicerinske infuzije u bolesnika s tolerancijom. Ibidem, 137.
149. M. Majetić, V. Goldner, Portable transtelephonic ECG transmitted via telefax. Abstracts supplement, 6th European Symposium on Cardiac Pacing, Ostend, VI/93, 26.
150. V. Goldner, Recenzija Lj. Barić. Elektrokardiografija u praksi (II. izdanje) Pliva, Zagreb 1993.
151. F. Čustović, V. Goldner, I. Čikeš, Klinička kardiologija, Med. naklada.

MIROSLAV KURELAC

Rođen je u Zagrebu 25. svibnja 1926., gdje je polazio osnovnu i srednju školu, te filozofski fakultet gdje je diplomirao opću i nacionalnu povijest s pomoćnim povijesnim znanostima. U dva navrata (1954.-1955. i 1958.) boravio je u Francuskoj na tečajevima iz arhivistike, paleografije i srednjovjekovne civilizacije. Godine 1956. zaposlio se u Historijskom institutu naše Akademije u Zagrebu (sada: Odsjek za povijesne znanosti), gdje i sada radi, danas u zvanju znanstvenog savjetnika. Od 1979. M. Kurelac je i upravitelj Zavoda.

M. Kurelac dosad je objavio preko četrdesetak znanstvenih radova čiji naslovi i sadržaji pokazuju široki raspon njegova znanstvenog interesa. Radovi po tematici mogu se svrstati u devet skupina: 1. Radovi o životu o djelu Ivana Lučića-Luciusa; 2. Radovi o hrvatskoj historiografiji 16. - 17. stoljeća; 3. Radovi o hrvatskim humanistima razdoblja kasnog srednjeg vijeka i renesanse; 4. Radovi o Jurju Križaniću i njegovu djelu; 5. Radovi iz hrvatske povijesti srednjega vijeka i renesanse; 6. Radovi o modernim hrvatskim povjesnicima iz 19. stoljeća; 7. Repertorij srednjovjekovnih historijskih izvora; 8. Bibliographia metrologiae historicae; 9. Povijesni spomenici Istre.

M. Kurelac je velikom marljivošću i dugotrajnim istraživanjima u domaćim i stranim arhivima uspio dati svestrani i cjeloviti prikaz i ocjenu osebujne ličnosti i djela Ivana Lučića-Luciusa i objasniti sve značajne determinante njegova djela. On opravdano slovi kao najbolji i najpouzdaniji tumač Lučićeva djela u hrvatskoj historiografiji.

M. Kurelac je nadalje znanstveno pisao o ovim hrvatskim povijesnim ličnostima: knezu Branimiru, kralju Zvonimiru, Pavlu Andreisu, Stjepanu Gradiću, Ivanu Vitezu od Srednje, Jurju Križaniću, Nikoli Modruškom, Franji Glaviniću, Koriolanu Čipiku, Paladiju Fuscu, Šimunu Kožičiću Benji, Ivanu Gunduliću, Felixu Petančiću, Janusu Pannoniusu, Nikoli Stepaniću Selničkom, Faustu Vrančiću, a od novijih: Ivanu Kukuljeviću Sakcinskom, Ivanu Mažuraniću, Franji Račkomu, Josipu Jurju Strossmayeru i Matiji Mesiću.

U svojim radovima M. Kurelac analizirao je i pojedine događaje iz hrvatske povijesti. Tako: Slovenske i hrvatske zemlje u doba protestantizma; Đakovo u našoj historiografiji; Bitka na Krbavskom polju; Lika i Krbava u hrvatskoj historiografiji 17. i 18. stoljeća; Sisačka bitka u svjetlu suvremenih hrvatskih i europskih događanja; Zavjera Zrinsko-Frankopanska itd. Priredio je i dva teksta za ediciju naše Akademije: "Europski projekt

Hrvatska i Europa", sv. I. To su ovi tekstovi: Hrvatska u kontekstu europskih povijesnih zbivanja do kraja 12. stoljeća; Narativni izvori za hrvatsku povijest do kraja 12. stoljeća (40 kartica teksta).

Od 1956. obavlja funkciju tajnika Međuakademijskog odbora za "Repertorij srednjovjekovnih historijskih izvora", koji u okviru međunarodne suradnje sudjeluje pri izradi priručnika "Repertorium fontium historiae Medii Aevi" (novi Potthast) a koji se objavljuje uz suradnju odgovarajućih znanstvenih ustanova svih europskih zemalja. Dosad je izišlo 6 svezaka ovog međunarodnog priručnika.

Član je "Međunarodnog odbora za diplomatiku", "Međunarodnog komiteta za povijesnu metrologiju", tajnik "Odbora za izdavanje sabranih djela Jurja Križanića". Član je Odbora za izdavanje "Acta Croatica". Suradnik je i koordinator rada na projektu "Korpus dokumenata i spomenika o razvoju materijalnih i duhovnih okvira života Hrvatske" (do 12. st.). Tajnik je Uređivačkog odbora "Zbornika Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zagrebu". Bio je organizacijski tajnik mnogobrojnih znanstvenih skupova održanih u okviru naše Akademije. Održao niz predavanja na raznim domaćim i inozemnim skupovima i kongresima.

POPIS RADOVA

Knjige:

1. Ivan Lučić - Lucius, otac hrvatske historiografije. Školska knjiga, Zagreb 1993, 175 str.
2. Ivan Lučić, povjesničar - život i djelo, u: Ivan Lučić, povijesna svjedočanstva o Trogiru (prijevod J. Stipišić, suradnik izdanja M. Kurelac), sv. I, II, Split 1979, 1129 str.
3. Život i djelo Ivana Lučića-Luciusa, u: Ivan Lučić, O kraljevstvu Dalmacije i Hrvatske - De Regno Dalmatiae et Croatiae Ioannis Lucii. (Uvodna studija, bibliografija i komentar Miroslav Kurelac; prijevod B. Kuntić-Makvić), Latina et Graeca, Zagreb 1986, 472 str. i karte I - V.
4. Paladije Fusko, Opis obale Ilirika - bilješke uz opis obale Ilirika Paladija Fuska - Ivan Lučić - De situ orae Illyrici Palladii Fusci notae ad Palladium Fuscum De situ orae Illyrici Ioannis Lucii. Uvodna studija i komentar Miroslav Kurelac - prevodilac i koautor Bruna Kuntić-Makvić, Latina et Graeca, Zagreb 1990, 150 str.
5. Poslije 320 godina (Zrinsko-Frankopanske urote), pogovor uz knjigu: Ferdo Šišić, Zavjera Zrinsko-Frankopanska (1664-1671). Autor pogovora i bibliografije Miroslav Kurelac. Matica hrvatska, Zagreb 1926 (reprint 1991), 175 str.

Znanstveni radovi:

1. Izvori za historiju srednjega vijeka Jugoslavije, u: A. Potthasta "Bibliotheca historica Medii Aevi", Zbornik Historijskog instituta JAZU, 4, Zagreb 1969, 435-458.
2. Suvremenici i suradnici Ivana Lučića, Zbornik Historijskog instituta JAZU, 6, Zagreb 1969, 133-142.

3. "Illyricum hodiernum" Ivana Lučića i ban Petar Zrinski, Zbornik Historijskog instituta JAZU, 6, Zagreb 1969, 143-154.
4. Lučićev autograf djela "De Regno Dalmatiae et Croatiae" u Vatikanskoj biblioteci i drugi novootkriveni Lučićevi rukopisi. Prilozi: 1. Predgovor i uvod u "De Regno Dalmatiae et Croatiae"; 2. In tabulam Illyrici Hodierni - Illyricum siue Sclauonia, Zbornik Historijskog instituta JAZU, 6, Zagreb 1969, 155-168.
5. Bibliografija o Ivanu Luciusu-Lučiću i njegovu djelu. (Opis djela I.Lučića i literatura o njemu), I. Djela Ivana Luciusa - Lučića, II. Literatura o Ivanu Luciusu - Lučiću, Zbornik Historijskog instituta JAZU, 6, Zagreb 1969, 169-180.
6. Nacionalna terminologija kod nekih predstavnika hrvatske historiografije XVI-XVII st., Nastava povijesti, 2, 1969/70, 19-24.
7. An unknown manuscript of the "Annals of Presbytor Dukljanin", Bulletin scientifique, Section B, Tome 6, No. 4-5, Zagreb 1970, 113-114.
8. Nepoznati rukopis "Ljetopisa Popa Dukljanina", Historijski zbornik, XXI-XXII, 1968-1969, Zagreb 1971, 651-653.
9. Povijesni zapis "Anonimna (splitska) kronika" u rukopisu Naučne biblioteke u Zadru, Historijski zbornik, XXIII-XXIV, Zagreb 1971, 363-374.
10. Pučki ustanci i pobune u djelima Ivana Luciusa-Lučića, Radovi Instituta za hrvatsku povijest, 10, Zagreb 1977, 239-247.
11. Prilog Ivana Luciusa-Lučića povijesti roda Zrinskih i njegove veze s banom Petrom Zrinskim, Zbornik Historijskog zavoda JAZU, 8, Zagreb 1977, 101-132.
12. Pavao Andreis, Povijest grada Trogira. - Trogir od osnutka do 1490. god. (Komentar uz I, II. i III. knj. P. Andreisa), Split 1978, 10-56.
13. Društvene diferencijacije i pokreti pučana u gradovima srednje Dalmacije od XIV do kraja XV stoljeća, Zbornik Zavoda za povijesne znanosti IC JAZU, 10, Zagreb 1980, 237-245.
14. Uvođenje metričkog sustava u Hrvatskoj u 19. stoljeću. "Zbornik radova Trećeg simpozija iz povijesti znanosti: Prirodne znanosti i njihove primjene krajem 19. i početkom 20. stoljeća u Hrvatskoj", Zagreb 1981, 95-100.
15. Ivan Vitez od Sredne i njegov znanstveni krug sredine 15. stoljeća, "Zbornik radova Četvrtog simpozija iz povijesti znanosti: Prirodne znanosti i njihove primjene kod Hrvata u srednjem vijeku", 23-25.XI.1981, Zagreb 1983, 55-62.
16. Kulturna i znanstvena djelatnost Ivana Viteza od Sredne. Zbornik Zavoda za povijesne znanosti Istraživačkog centra JAZU u Zagrebu, 12, Zagreb 1982, 21-34.
17. Život i djelo Jurja Križanića. Katalog izložbe "Život i djelo Jurja Križanića". Predgovor. Književno blago Nacionalne i sveučilišne biblioteke u Zagrebu, Katalog 3, Zagreb 1983, 5-14, 72-87.
18. 300. obljetnica smrti Jurja Križanića (1683-1983); Prilog I. Djela Jurja Križanića; Prilog II. Bibliografije o životu i djelu J. Križanića, Zbornik Zavoda za povijesne znanosti IC JAZU u Zagrebu, 13, Zagreb 1983, 219-244.
19. Stjepan Gradić i rimski znanstveni krug XVII stoljeća, Zbornik radova o dubrovačkom učenjaku Stjepanu Gradiću, Zagreb 1985, 17-33.
20. Juraj Križanić (1618-1683), Matica - Iseljenički kalendar, 1985, Zagreb 1985, 81-84.
21. Promjena struktura srednjovjekovnog društva u vrijeme Ivana Stojkovića, Zbornik Znanstvenog simpozija "Misao i djelo Ivana Stojkovića", Dubrovnik 26-28.V.1983, Zagreb 1986, 47-50.
22. Dubrovčanin Beno Kotruljević, pisac prvog priručnika o trgovini i trgovačkom poslovanju, Iseljenički kalendar za 1988.g., Zagreb 1987, 180-184.

23. Hrvatski humanisti rane renesanse (XV. st.), Zbornik Znanstvenog skupa povodom obljetnice Sv. Ivana Kapistranskog, Zagreb 1987, Croatica Christiana periodica, 19/XI, Zagreb 1987, 95-107.
24. Nikola Modruški (1427-1480), životni put i djelo, Zbornik "Krbavska biskupija u srednjem vijeku", Rijeka-Zagreb 1988, 123-142.
25. "Vita B. Ioannis Confessoris episcopi Traguriensis et eius miracula" u izdanju Ivana Lučića-Luciusa i njegove "Notae historicae ad vitam", Croatica Christiana periodica, XII 2, Zagreb 1988, 1-48.
26. Koriolan Čipković - Ćipiko (1425-1493), humanist, pomorac, zapovjednik trogirske galije, osnivač trogirskih Kaštela, Matica, Iseljenički kalendar, 1989, Zagreb 1989, 184-189.
27. Historiografske koncepcije Franje Glavinića, Zbornik radova Znanstvenog skupa "Život i djelo Franje Glavinića", Zagreb - Rijeka 1988-1989, 237-270.
28. Povijest i suvremenost u djelima Šimuna Kožičića Benje, Zbornik radova o Šimunu Kožičiću Benji, Zagreb 1991, 115-124.
29. 1100. obljetnica natpisa kneza Branimira, Vijesti JAZU, 22, Zagreb 1989, 12.
30. Faust Vrančić - Šibenčanin (1551-1617), historiograf, polihistor, leksikograf, izumitelj, Matica, Iseljenički kalendar, 1990, Zagreb 1989, 85-91.
31. Ivan Vitez i Janus Pannonius (Ivan Česmički) između anarhije i tiranije, Dani Hvarskog kazališta, 16, "Hrvatski humanizam.Ivan Česmički i njegovo vrijeme. Humanizam u sjevernoj Hrvatskoj i na kraljevu dvoru". Hvar, 3.V. 1989, Mogućnosti, XXXVII/1-2, Split 1990, 178-197, Split 1990, 222-246.
32. Bitka na Krbavskom polju 1493, Ususret 500. obljetnici, Matica, Iseljenički kalendar, 1990, Zagreb 1989, 92-96.
33. Zavod za povijesne znanosti. U povodu 40. obljetnice osnivanja 1948-1988, Zbornik Zavoda za povijesne znanosti, 15, Zagreb 1988, 1-23.
34. Vladimir Mošin - in memoriam. Prilog: bibliografije radova Vladimira Mošina, Zbornik Zavoda za povijesne znanosti, 15, Zagreb 1988, 149-155, 157.
35. Povjesničar Ivan Lučić-Lucius predsjednik Zbora sv. Jeronima u Rimu. Objavljeno u zborniku "Homo imago et amicus Dei. Collectanea Croatico-Hieronymiana de Urbe, Roma-Rim 1991, 386-400.
36. Prilozi Ivana Lučića-Luciusa Leksikonu M. A. Baudranda, Radovi Leksikografskog zavoda "Miroslav Krleža", 1, Zagreb 1991, 253-262.
37. Povijest i suvremenost u djelima Šimuna Kožičića-Benje, Zbornik radova Znanstvenog skupa u povodu 450.g. smrti Šimuna Kožičića-Benje, Zagreb 1991, 115-124.
38. Isusovački povjesničari balkanskih zemalja - posebno hrvatskih. Zbornik Međunarodnog znanstvenog skupa "Isusovci na vjerskom i znanstvenom planu - području u Hrvata, Zagreb 1991, 26-41.
39. Ivan Mažuranić, 1814-1890. (život i djelo), Vijesti HAZU (JAZU), II/26, Zagreb 1991, 1-4.
40. Strossmayerovi pogledi na povijest i njegova historiografska opredjeljenja, Znanstveni skup, Osijek 1990, 49-51.
41. O mogućnostima i uvjetima mira između Venecije i Turaka: Poslanica Dubrovčanina Mateja Ranjine papi Sixtu IV.1479, Croatica Christiana periodica, 30, Zagreb 1992, 179-182.
42. Povjesnik Tadija Smičiklas i njegove historiografske koncepcije, Vjesnik HAZU, 34, Zagreb 1993.

Stručni radovi

1. Correspondence consulaire de Raguse, Tome I (1700-1758) (Registarij. Priručni inventar spisa iz Archives Nationales), Ed. Archives Nationales de Paris. Paris 1955.
2. Francuski arhivi i njihova dostignuća, Arhivist V/3, Beograd 1956, 245-252, 23-33.
3. Suvremeni arhivski problemi u praksi francuskih i njemačkih arhiva, Historijski zbornik, 1-4, Zagreb 1956, 245-252.
4. Izvještaj o radu na Repertoriju izvora za historiju srednjega vijeka, Ljetopis JAZU, 63, Zagreb 1959, 245-248.
5. Repertorium fontium historiae Medii Aevi, primum ob Augusto Potthast digestum, nunc cura collegii historicorum e pluribus nationibus emenacum et auctum. (Obrada priloga koji se odnose na izvore za hrvatsku povijest srednjega vijeka i redakcija priloga za povijest naroda Jugoslavije) - Poslovi tajnika Jugoslavenskog komiteta Repertorija. Vol.I - Series collectionum, Romae 1962, 812 str.; Vol. II - Fontes "A - B", Romae 1967, 613 str. (sub voce); Vol. III - Fontes "C", Romae 1970, 679 str. (sub voce); Vol.IV - Fontes "D - Ges", Romae 1976, 743 str. (sub voce); Vol. V - Fontes "G - H", Romae 1984, 625 str. (sub voce).
6. Ivan Lucius-Lučić, De Regno Dalmatiae et Croatiae, 1666-1966. Katalog izložbe u povodu 300. godišnjice izdanja (u suradnji s J. Stipišićem), 25 str. - 14 fotopriloga, Trogir - Zagreb 1966.
7. Ivan Lucius-Lučić - život i djelo. Izložba u povodu 300 godišnjice izdanja De Regno Dalmatiae et Croatiae, Bulletin Zavoda za likovne umjetnosti JAZU, XIII/1-3, 1965, Zagreb 1967, 1-9.
8. Bibliographia metrologiae historicae: Vol.I, Zagreb 1971, 270 str.; Vol. II, Zagreb 1973. (sa Z. Herkovom), 210 str. + I-III; Vol.III, Zagreb 1975, Additamenta (s Z. Herkovom), 129 str.
9. Prilozi za Bibliografiju objavljenih izvora za povijest Istre: Sv. I, Zagreb 1977. (koautori M. Bertoša, D. Munić), 147 str.; Sv. II, Zagreb - Rijeka 1978. (koautori A. Gulin, D. Munić), 64 str.; Sv. III, Zagreb - Rijeka 1979. (koautori A. Gulin, D. Munić), 91 str.; Sv. IV, Zagreb - Rijeka 1981. (koautori A. Gulin, V. Gamulin, V. Štoković, D. Munić, D. Milotti, N. Moačanin), 490 str.
10. Povijest u usmjerenom obrazovanju, Izdanje Historijskog arhiva u Splitu, 10, Split 1980, "Građa i prilozi za povijest Dalmacije", 10, Split 1980, 309-310 (s koautorima M. Bručić, J. Stipišić), str. 303-308.
11. Repertorium fontium historiae Medii Aevi - Repertorij srednjovjekovnih izvora povodom međunarodnog i nacionalnog izdanja, Zbornik Historijskog instituta JAZU, 5, Zagreb 1965, 207-221.

Ovdje nisu objavljeni mnogobrojni članci u dnevnom i tjednom tisku, zatim mnogobrojni enciklopedijski članci itd.

T O M I S L A V S A B L J A K

Rođen 15. veljače 1934. u Zagrebu, gdje završava osnovnu školu, gimnaziju i filozofski fakultet. Pohađao i glazbenu školu. Doktorirao na zagrebačkom Filozofskom fakultetu s temom "Drame Janka Polića Kamova" 1989. godine. Od 1969. asistent u Institutu za književnost i teatrologiju, a od 1989. znanstveni suradnik u Zavodu za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Piše poeziju, prozu, književnu kritiku i esejistiku, radio drame i televizijske drame, i filmske scenarije, i prevodi djela iz anglosaksonske književnosti. Bio profesionalni književnik, tajnik uredništva časopisa "Literatura" (1958/59.). Član uredništva "Telegrama" (1964/65.), "Mogućnosti" (1977/80.), te s Daliborom Cvitanom i Fedorom Vidasom pokrenuo književni časopis "Termin" (1976.). Od 1975. glavni je i odgovorni urednik znanstvenog časopisa "Kronika" što ga izdaje Zavod za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Kao književni kritičar, esejist i znanstvenik surađuje u mnogim listovima i časopisima: bio godinama stalni književni kritičar "Večernjeg lista", 1966. i 1967. književne osvrte potpisivao sa "Selektor", no uz "Večernji list", surađuje u "Vjesniku", "Telegramu", te časopisima "Republika", "Forum", "Krugovi", "Razlog". Na Sveučilištu u Padovi (Facoltá di Lettere e Filosofia) u akademskoj godini 1969/70. obranjena "tesi di laurea" pod naslovom "Sensibilitá moderna in Situacije di Tomislav Sabljak" - Giovanne Tonon.

Član je Društva hrvatskih književnika od 1959., P.E.N.-a od 1965., Međunarodnog društva književnih kritičara sa sjedištem u Parizu (Association internationale des critique litteraires) od 1979., u Europskog društva kulture sa sjedištem u Veneciji (Société européenne de culture - S.E.C) od 1986., Hrvatskog žrtvoslovnog društva od 1989., Hrvatskog vijeća europskog pokreta (HVEP) od 1991., Hrvatsko-američkog društva od 1993. i Vijeća za kazalište, film i televiziju naše Akademije od 1993.

Bio na studijskim putovanjima i predavao u Bonnu, Londonu, Budimpešti, Bruxellesu, Parmi i Barceloni.

T. Sabljak objelodanio je dvije knjige pripovijedaka, četiri knjige pjesama, knjigu kritika i eseja i nedavno knjigu političke publicistike. Uz to, Sabljak je uredio zbornik teorijskih radova o kazalištu 20. st., te antologiju moderne drame. Po njegovim scenarijima snimani su filmovi, a njegove televizijske i radio drame prikazivane su u nas i u Njemačkoj,

Mađarskoj, Austriji. Prevodio je anglosaksonske pjesnike W. H.Audena i Stephena Spendera, te eseje novokritičara.

Kritika je Sabljakovu knjigu "Pas ispod kože" (1987.) proglasila "najvrednijim ovogodišnjim prilogom našoj prozi" (S. Primorac) uočavajući u njegovoj naraciji prožimanje svakodnevice s fantastičnim i irealnog s dokumentarnim. Fantastično se preselilo u život, a zbilja pak ulila u priču, fikciju. Krug je zatvoren - sve je postalo jedna čvrsta narativna cjelina. Već od "Krugova", gdje je počeo objavljivati prozu, Sabljak je otkrio jedan autentičan prozni rukopis, koji je možda bliži onoj struji "magičnog realizma", koja pruža drukčiji pogled na nešto već viđeno i poznato.

Što se Sabljakove poezije tiče, kritika je zapazila kako pjesnik gradi svoj izraz na iscrpljivanju bizarnih tematskih struktura. Traženje kafkijanskih inverzija i antinomija pokazuje interes za predstavljanjem jedne intelektualne atmosfere. Ta poezija je rezultat mješavine i previranja žive magme jedne duhovne i kulturne stvarnosti. Kritičari su govorili kako Sabljakova poezija izražava svijet blizak obzorju krugovaša, pronalazeći u struji vremena vlastiti idiom.

Sabljak je mnogo prevodio engleske i američke kritičare i teoretičare i u kritici šezdesetih godina bio je u onoj skupini oko Šoljana i Slamniga koja je uvela u nas praktične ideje američke "Nove kritike". Kao neumorni pratilac književnih zbivanja i stalni književni kritičar u mnogim časopisima i listovima, Sabljak je mnoge ideje novokritičara primjenjivao u analizi djela hrvatskih pisaca. Neke od glavnih postavki novokritičara postale su sve prisutnije u hrvatskoj kritici, posebice u praktičnoj kritici T. Sabljaka, pa se tako on naročito bavio pitanjem: što se događa u jednom književnom djelu, kako u tom djelu funkcionira jezik, kakva je upotreba figura, kakav je i kako postignut totalitet značenja. Sabljak je i sam preveo teorijske radove najznačajnijih kritičara, posebno u časopisu "Razlog": Daichesa, Audena, Spendera, Tatea i dr. Proučavanje semantike, koje je u novokritičara prakticirao Richardson, Sabljak je u djelima naše pjesničke i prozne produkcije označio kao tumačenje onog što se nazivalo "značenje značenja".

POPIS RADOVA

Knjige

1. Nemiri tijela, pjesme, Lykos, Zagreb 1955, 31 str.
2. Situacije, pjesme, Lykos, Zagreb 1960, 83 str.
3. Krvavo prijestolje, pjesme, HAZU, Zagreb 1972, 30 str.
4. Boljima od nas, pjesme, Mladost, Zagreb 1988, 90 str.
5. Pas ispod kože, pripovijetke, Alfa, Zagreb 1987, 276 str.
6. Jesen našeg nezadovoljstva, pripovijetke, Globus, Zagreb 1988, 231 str.

7. Opaske o uvjeravanju, kritike i eseji, Čakavski sabor, Split 1977, 230 str.
8. Pisac u kavezu, kritike i feljtoni, Mladost, Zagreb 1989, 190 str.
9. Fantom tiranije, politički feljtoni, Azur, Zagreb 1993, 140 str.
10. Rječnik šatrovačkog govora, Globus, Zagreb 1981, 215 str.
11. Današnja engleska književnost, Zbornik, "Mogućnosti", Split, 219
12. Teatar XX. stoljeća, zbornik teorijskih radova, Matica hrvatska Zagreb-Split 1971, 610 str.
13. Nova drama, antologija moderne drame, Čakavski sabor, Split 1976, 567 str.
14. Velika Epohina enciklopedija aforizama, Epoha, Zagreb 1968, 1029 str.
15. Erotska mapa Milivoja Uzelca i Milana Begovića, p.o. "Kronike", Zagreb 1984, 40 str.
16. Hrvatska kratka priča, antologija, Alfa-Večernji list, Zagreb 1994, 312 str.

Radio drame, TV-drame, filmski scenariji

1. Neron, radio drama, Radio Zagreb, 1964.
2. Mumije, groteska za radio, Radio Zagreb, 1970. Igrana u Stuttgartu, Bruxellesu, Beču, Budimpešti, Klagenfurtu. Tiskana u "Forum" br. 9. 1970.
3. Mahnitanje, TV-drama, tiskana u "Forum" br. 10. 1977.
4. Groznica, TV-drama, Televizija Zagreb, 15.10.1979.
5. Usporeno kretanje, scenarij za film, 1979.
6. Maestro, scenarij za kratki igrani film, 1979.

Prijevodi

1. W.H.Auden: Poezija, dvojezično izdanje, Mladost, Zagreb 1964, 103 str.
2. Stephen Spender: Poezija, dvojezično izdanje, Mladost, Zagreb 1967, 103 str.

Znanstveni i stručni radovi

1. Minijaturni svijet Ivana Slamniga, Krugovi 6-7, 1956, 295-296.
2. Stanko Juriša: Pjesme iz moje ulice, Republika 5, 1956, 31.
3. "Paralele" Irene Vrkljan, Republika 2-3, 1957, 54.
4. Tinove Mudre i lude djevice, Republika 4, 1957, 31.
5. Pjesnik-razbojnik (Françoise Villon), Republika 5, 1957, 30.
6. Poezija Vjekoslava Majera, Republika 2, 1958, 30.
7. Sartreove novele, Republika 5, 1958, 30.
8. "Mirni Amerikanac" G.Greena, Republika 5, 1958, 31.
9. Pjesnik između života i ništavila (S. Mihalić), Izraz 4, 1958, 431-433.
10. Mladost poezije (J. Pupačić), Izraz, 6, 1958, 688-690.
11. Tradicija i poezija, Izraz 5, 1959, 538-541.
12. Petar Hektorović i njegovo djelo, Republika 2-3, 1959, 36-37.
13. "Pad" Alberta Camusa, Republika 6, 1959, 31.
14. Nove pjesme Vesne Parun, Književnik 1, 1959, 127-131.
15. Afirmacija pjesnika (Š. Vučetić), Književnik 2, 1959, 119-121.
16. Pregled kritike o A.B.Šimiću, Književnik 6, 1959, 90-106.
17. Ni med cvetjem ni pravice, Literatura, 14, 1959, 1278-1283.
18. Swift-satiričar, Republika 10, 1959, 32.
19. Na temu Sartre, Republika, 11-12, 1959, 48-49.
20. Moderni pripovjedač (L.Leonov), Republika 11-12, 1959, 55.
21. Novele Višnje Stahuljak, Republika 1, 1960, 32.
22. O romanu Samuela Becketta, Republika 2-3, 1960, 55.

23. Novo u novom romanu (M. Božić), Izraz, 3, 1960, 275-278.
24. Analitik i satirik (R. Marinković), Izraz 4, 1960, 342-345.
25. Pjesnik Slavko Mihalić, Izraz 5, 1960, 412-415.
26. Intelekt i sugestivnost (Simone de Beauvoir), Republika, 6, 1960, 32.
27. Talijanski pjesnik Eugenio Montale, Republika 11-12, 1960, 50.
28. Pjesnik Milivoj Slaviček, Književnik 9, 1960, 104-109.
29. "Jantar na suncu" Vladimira Kovačića, Republika 5, 1960, 31.
30. "Amerika" F. Kafke, Republika 5, 1960, 31.
31. Od D'Anunzzija do Pirandella, Republika 10, 1960, 22.
32. Mislilac i pripovjedač A.Camus, Književna tribina 23, 1960, 4.
33. Opaske o šatrovačkom, Književnik 14, 1960, 207-216.
34. Sabrana djela A. B. Šimića, Republika 11-12, 1960, 32.
35. Suvremena španjolska poezija, Republika 6, 1961, 23.
36. Nove pjesme Janeza Menarta, Izraz 6, 1961, 554-559.
37. O poeziji, Književnik 27, 1961, 269-283.
38. Analize jednog kritičara (V. Pavletić), Republika 11, 1961, 32.
39. Ironija Becketta, Republika 1, 1961, 16.
40. U dvorcu apsurda (F. Kafka), Republika 12, 1961, 31.
41. Istraživačka proza Jure Kaštelana, Telegram, 12.1.1962, 5.
42. Moderni duh i tradicija (S. Mihalić), Republika 2-3, 1962, 133.
43. Novi francuski roman i Nathalie Sarraute, Mogućnosti 7, 1962, 650-654.
44. Apokaliptična proza Dylana Thomasa, Telegram, 18.5.1962, 5.
45. Lascivni Pietro Aretino, Republika 5, 1962, 231.
46. Današnja funkcija kritike, Razlog 5-6, 1962, 504-508.
47. W. H.Auden (portret), Republika 8, 1962, 336-337.
48. Humor i lirizam Jože Horvata, Mogućnosti 10, 1962, 947-952.
49. Engleski roman (A. Kettle), Republika 1, 1963, 47.
50. Poezija slika (J. Stošić), Republika 2-3, 1963, 136.
51. Američki pjesnik Robert Frost, Republika 2-3, 1963, 132.
52. Irena Vrkljan: "Stvari već daleke", Kolo, 4, 1963, 528-531.
53. Klasični realizam na zalazu (J. Galsworthy), Republika 4, 1963, 184.
54. Nobelovac Saint-John Perse, Republika 5, 1963, 231.
55. T.S. Eliot kao pjesnik, Mogućnosti 6, 1963, 589-608.
56. Krsto Špoljar: "Raj", Kolo 5, 1963, 658-665.
57. Neke strukturalne vrijednosti Krležina stila, Kolo 6, 1963, 141-145.
58. Vesna Parun: "Bila sam dječak", Kolo 8, 1963, 390-402.
59. A.B.Šimić kao pjesnik, Republika 11, 1963, 393-406.
60. Robert Penn Warren: "Pećina",Telegram, 16.8.1963, 5.
61. Kingsley Amis: "Sretni Jim", Telegram, 25.1.1963, 5.
62. Henry James: "Pripovijetke", Telegram, 22.3.1963, 5.
63. Thomas Wolfe: "U mračnoj šumi tajanstvenoj kao vrijeme", Telegram, 5.4.1963, 5.
64. "Pojas sjene" Josepha Conrada, Telegram, 11.10.1963, 5.
65. Sherwood Anderson, Telegram, 1.10.1963, 5.
66. Moderna faktura - tradicionalna simbolika (W. Golding), Telegram, 20.12.1963, 5.
67. Thomas Hardy: "Tessa od D'ubervillovih", Telegram, 6.12.1963, 5.
68. O anglosaksonskom romanu, Telegram, 24.1.1964, 5.
69. O Josephu Hitrecu, Telegram, 28.2.1964, 5.

70. Saul Bellow, Telegram, 13.3.1964, 5.
71. Stil našeg vremena (E. Hemingway) Telegram, 3.4.1964, 5.
72. John Steinbeck, Telegram, 8.5.1964, 5.
73. Susret s W.H.Audenom, Telegram, 14.8.1964, 3 i 8.
74. Dylan Thomas: "Pod mlječnom šumom", Telegram, 18.9.1964, 5.
75. Mladi John Updike, Republika 2-3, 1964, 122.
76. Kritičar T.S. Eliot, Mogućnosti 3, 1964, 276-284.
77. W.H.Auden, Kolo 2, 1964, 279-284.
78. Logika apsurda (F. Kafka), Republika 7-8, 1964, 348.
79. Marin Držić u novom izdanju, Republika 1, 1964, 45.
80. W.H. Auden, Forum 7-8, 1964, 164-176.
81. Situacija književnog kritičara, Telegram, 18.12.1964, 4.
82. Svjetionik na Otoku (T.S.Eliot), Telegram, 25.6.1965, 13.
83. Edmund Wilson, Telegram, 24.9.1965, 4.
84. Kritičari koji znače epohu (Wellek i Warren), Telegram, 19.11.1965, 4.
85. Somerset Maugham, Telegram, 24.12.1965, 11.
86. Izvan standarda (Drago Ivanišević), Mogućnosti 1, 1965, 72-77.
87. Bljedoliki pisac Amerike (S. Bellow), Telegram, 11.3.1966, 4.
88. Žurnalistička kritika, Telegram, 19.8.1966, 2.
89. T.S.Eliot: "Obiteljski skup", Telegram, 14.10.1966, 4.
90. Stephen Spender, Forum 5-6, 1966, 197-207.
91. Hrvatska književnost prema angloameričkoj: teze i bilješke, Mogućnosti 11, 1966, 1221-1228.
92. Granice poezije (T.S.Eliot), Telegram, 26.5.1967, 4.
93. Bard surov i melankoličan (Carl Sandburg), Telegram, 4.8.1967, 9.
94. Skalpel davnih dana (M. Krleža), Telegram, 25.8.1967, 4.
95. Mogućnosti stilističke kritike (I. Frangeš), Telegram, 8.9.1967, 4.
96. Shakespeare i Držić, Telegram, 17.11.1967, 4.
97. Pornografija ili književnost (H.Miller), Telegram, 8.12.1967, 4.
98. Raspjevani Metuzalem (Ezra Pound), Telegram, 10.5.1968, 4.
99. Ideje i smjerovi u angloameričkoj kritici, Mogućnosti 5-6, 1968, 555-559.
100. Vrijeme pjesnika W.H.Audena, Telegram, 26.1.1968, 9.
101. Louis MacNeice, Forum 9, 1968, 460-474.
102. Čemu antologije?, Kritika 4, 1969, 61-65.
103. Cecil Day Lewis, Forum 4-5, 1969, 728-742
104. Elementi fantastike u prozi Vladimira Nazora, Umjetnost i dijete, 45, 1976, 3-6.
105. Napomene u svesku VIII. Vladimir Nazor: Prepjevi II, Sabrana djela, sv. VIII, Zagreb 1977, 301-415.
106. Napomene u svesku IX. Vladimir Nazor: Proza V, Sabrana djela, sv. XIV, Zagreb 1977, 333-394.
107. Rječnik u sv. XIV. Vladimir Nazor: Proza V, Sabrana djela, sv. XIV, Zagreb 1977, 395-398.
108. Batušić kao pripovjedač, Kronika 1, 1977, 27-31.
109. Benešićev Rječnik hrvatskoga književnoga jezika, Kronika 2, 1977, 9-11.
110. Croatian literature in relation to anglo-american literature:these and notes, Most/The Bridge 3-4, 1979, 4-12.
111. Književno djelo Mirka Božića, Kronika 12-13, 1979, 3-12.
112. Ostavština Srećka Albinija, Kronika 14-15-16, 1980, 356-367.

113. Umijeće tumačenja Dragutina Tadijanovića, Kronika 17, 1981, 112-117. (i u "Zborniku o Dragutinu Tadijanoviću", Mladost, Zagreb 1991, 34-39).
114. Kratak pregled teorije i prakse Krležina teatra, Dani hvarskog kazališta - Krleža, Književni krug, Split 1981, 278-291.
115. Moderni teatar i Krležin teorijski i praktični čin, Oko, 19.2.1981, 18.
116. Krleža na zagrebačkoj sceni, Kronika 22-23-24, 1982, 162-163.
117. Monografija o A.G. Matošu u SAD, Kronika 22-23-24, 1982, 215.
118. Gornjogradska kantilena Marka Foteza, Kronika, 25-26, 1983, 20-21.
119. Pet knjiga portreta hrvatskih pisaca, Kronika 29-30, 1984, 161-162.
120. Sabrana djela Miroslava Krleže, Kronika 29-30, 1984, 172.
121. Erotska mapa Milivoja Uzelca i Milana Begovića, Kronika 29-30, 1984, 239-241.
122. Okrutni Bog maturanta Wagnera, Kronika 31, 1985, 25-29.
123. Književna kritika i oblici kolektivne i individualne represije, Republika 7-8, 1986, 762-765.
124. Kamov prema Kranjčeviću ili raspad forme, Forum 12, 1988, 759-764.
125. Epifanija "Nedjeljnog poslijepodneva" Petra Šegedina, Forum 7-8, 1989, 38-39.
126. Drame Janka Polića Kamova, Forum 11-12, 1989, 729-744.
127. Kaštelan kao dramski pisac, Oko 25.12.1989, 14. (i u "Mogućnosti 8-9-10, 1991, 861-863).
128. Askeza progonstva: bilješke o sudbini Ljube Wiesnera, Oko 25.12.1989, 29.
129. Janko Polić Kamov i književno-kazališni kontekst, Mogućnosti 12, 1989, 1280-1287.
130. Teorija drame: Krležin dug prema Kamovu, Revija, 5, 1990, 475-479.
131. Ideologija u teatru: teze i bilješke o kazalištu NDH, Forum 7-8, 1991, 276-282.
132. Južnoslavensko pitanje (Südland), Hrvatska revija 2, 1992, 244-250.
133. Strozzijeva vizija zla (uz prvotisak Strozzijeva komada "Zagreb, godine 1242"), Forum, 10-11,1992, 243-245.
134. Teorija drame: Krležin dug prema Kamovu, Krležini dani u Osijeku 1987-1990-1991, zbornik, Osijek-Zagreb 1992, 45-48.
135. Ideologija u teatru: teze i bilješke o kazalištu NDH, Krležini dani u Osijeku 1987-1990-1991, zbornik, Osijek-Zagreb 1992, 211-216.
136. Politika, mit i logika teatra ("Tomislav" T. Strozzija), Republika 5-6, 1993, 124-129.
137. Dobriša Cesarić: čitanje prošlo i sadašnje, Zbornik radova o Dobriši Cesariću, izd. HAZU i Mladost, Zagreb 1993, 350-353.
138. Strozzijev "Tomislav" ili politika, mit i logika teatra, Krležini dani u Osijeku, zbornik, Osijek-Zagreb 1993, 172-177.
139. Mimesis i antinomije Krležinih "Zastava", Republika 11-12, 1993, 70-75.
140. Tajanstveni prag nedodirljivosti (D. Cvitan), Republika 9-10, 1993, 22-26.
141. Antihrvatska promičba, Hrvatska revija, 2-3, 1993, 381-386.
142. U redu za smrtnu kaznu (Egzekucije II. armije), Hrvatska revija 4, 1993, 432-441.
143. Aspekt detektivskog u Krležinoj prozi i drami, Forum 3-4, 1994, 246-255.

Prijevodi eseja u periodici

1. Eliseo Vivas: Što je pjesma?, Mogućnosti 9, 1962, 848-861.
2. Eliseo Vivas: Unutrašnji i vanjski pristup, Republika 10, 1961, 20-21.
3. Eliseo Vivas: Objektivni korolativ T.S.Eliota, Kolo 8, 1963, 348-358.
4. Stephen Spender: W.H. Auden i njegova poezija, Mogućnosti 9, 1964, 888-896.
5. Malcolm Cowley: John Dos Passos: pjesnik i svijet, Mogućnosti 7, 1964, 700-708.
6. Philip Rahv: Kult iskustva u američkoj književnosti, Razlog, 5, 1964, 472-481.
7. Allen Tate: Tenzija u poeziji, Razlog 8, 1964, 795-805.

8. Delmore Schwartz: Književna diktatura T.S.Eliota, Mogućnosti 8, 1965, 863-875.
9. Robert Penn Warren: Čista i nečista poezije, Mogućnosti 2, 1966, 179-194.

Napomena:

To je izbor iz dosad objelodanjenih radova. Kao stalni suradnik dnevnih listova i časopisa, objavio je blizu tisuću jedinica osvrta, kritičkih prikaza, recenzija, te priopćenjima sudjelovao na mnogobrojnim znanstvenim savjetovanjima u Hrvatskoj i u inozemstvu.

E N N I O S T I P Č E V I Ć

Rođen je 17. rujna 1959. godine u Zagrebu. U rodnom gradu završio je klasičnu gimnaziju, srednju muzičku školu "Blagoje Bersa" i studij muzikologije na Muzičkoj akademiji; diplomirao je 1983, a 1986. magistrirao s temom o Francescu Spongi-Usperu, ranobaroknom mletačkom glazbeniku rodom iz Poreča. Na Filozofskom fakultetu u Zagrebu 1993. obranio je disertaciju pod naslovom "Glazbena kultura u Hrvatskoj tijekom 17. stoljeća".

Godine 1986. u sklopu Osorskih glazbenih večeri pripremio je simpozij o glazbenom baroku u Hrvatskoj, a radovi s tog znanstvenog skupa objavljeni su u zborniku Glazbeni barok u Hrvatskoj (Osor, 1989.). U proljeće 1987. boravio je na tromjesečnom studijskom putovanju u Veneciji i Rimu, a tijekom 1992. bio je na dvomjesečnom studijskom boravku u Grazu i Beču.

Često surađuje s domaćim i inozemnim ansamblima za ranu glazbu, za koje priprema notni materijal za suvremeno izvođenje renesansnih i baroknih hrvatskih skladatelja. Povremeni je suradnik III. programa Radio-Zagreba; za fonoteku Radio-Zagreba transkribirao je i pripremio više skladbi starijih hrvatskih skladatelja. Sudjelovao je na 9 znanstvenih skupova u inozemstvu (Italija, Poljska, SAD, Slovenija) i 8 u Hrvatskoj.

Od 1984. E. Stipčević zaposlen je u Zavodu za muzikološka istraživanja (sada Odsjek za povijest hrvatske glazbe, Zavod za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe) Hrvatske akademije, u početku kao pripravnik, a trenutno kao znanstveni asistent. Urednik je serije "Gazophylacium croaticum rerum musicarum", u izdanjima Akademije, a član je i uredništva časopisa "Arti musices".

Ministarstvo znanosti Republike Hrvatske financira dva projekta, kojih je dr. Stipčević voditelj: "Hrvatsko-talijanski glazbeni kontakti 16-17. st." i "Osam stoljeća hrvatske duhovne glazbe (11-19.st.)."

Još kao student muzikologije Stipčević je počeo objavljivati tekstove muzikološke profiliranosti i njima izazivati pozornost (domaće) stručne javnosti. Otada (tj. od 1982.) do danas tiskao je 31 znanstveni rad i 18 stručnih tekstova - među kojima su i diplomski, magistarski i doktorski rad, od kojih su prva dva u skraćenom obliku objavljena i na talijanskom jeziku - tri knjige, a priredio je i 4 notna izdanja, od kojih na prvo mjesto valja staviti cjelovito publiciranu zbirku Sacrae cantiones Ivana M.Lukačića (Padova, 1986).

Za svoj dosadašnji muzikološki rad Stipčević je 1988. godine dobio nagradu Ivan Lukačić što ju dodjeljuju Varaždinske barokne večeri.

Težište Stipčevićeva istraživalačkog interesa je povijest hrvatske glazbene kulture od 16. do 18. stoljeća te problematika izdavalaštva starije (hrvatske) glazbe. Arhivska istraživanja koja je (dosad) poduzimao nerijetko su ga vodila u inozemstvo, a građu iz hrvatske glazbene povijesti naročito je uspješno proučavao u raznim talijanskim ustanovama. Pronašao je niz zagubljenih ili slabije poznatih skladateljskih djela i opusa, a o svojim je otkrićima izvještavao u domaćem i inozemnom znanstvenom i stručnom tisku. Objavljivanjem slabo poznatih fragmenata opere Scanderbeg Antonija Vivaldia (Bologna, 1990.) Stipčević je stekao ugled u međunarodnim razmjerima.

S. Stipčević aktivno pridonosi uključivanju hrvatske muzikologije u međunarodne muzikološke tokove. Istodobno, njegov angažman na divulgiranju stručne muzikološke problematike u domaćoj sredini trajnih je humanističkih dosega i vrijednosti.

Iz ovog sažetog opisa dosadašnjeg muzikološkog djelovanja dr. Ennia Stipčevića vidljivo je da je njime hrvatska muzikologija (i uopće hrvatska glazbena kultura) dobila vrlo perspektivnog i već dosad afirmiranog djelatnika koji je uz ugled u domovini stekao i ime u inozemstvu. Dokaz tome su njegovi radovi objavljeni, na primjer, u Italiji.

POPIS RADOVA

Znanstveni radovi

1. Messe a quattro voci... del padre Gaetano de Stephanis... Maestro di cappella della celebre Metropolitana di Spalato... M.DCC. Analiza djela i značenje skladateljeva boravka u Splitu, Arti musices, 13/2, 1982, 177-190.
2. Skladba "Petit Jacquet" Lamberta Courtoysa u mletačkom traktatu, Dubrovnik, 26/2, 1983, 29-34.
3. Uvodna razmatranja o umjetnosti Gabriella Pulitija (oko 1575-iza 1641), Arti musices, 14/1, 1983, 33-50.
4. Maskerate Gabriella Pulitija, Sveta Cecilija, 53/3, 1983, 60-62; br. 4, 83-85; 54/1, 1984, 9-10.
5. Dva priloga poznavanju starije hrvatske glazbe, Zvuk, 3, 1984, 34-46.
6. Glazbeni život u Zadru 1860-1914, Zadarska revija, 34/1,1985, 78-87.
7. Svjetovni madrigal Lamberta (Courtoysa starijeg), Dubrovnik, 28/4, 1985, 117-120.
8. Ivan Lukačić i njegova zbirka duhovnih moteta, Zvuk, 3-4, 1985, 43-52.
9. Francesco Sponga-Usper, compositore veneziano di origine istriana, Atti del Centro di ricerche storiche di Rovigno, Trieste-Rovigno, XVI, 1985-1986, 165-231.
10. Izvještaj o sređivanju i katalogiziranju muzikalija Historijskog arhiva u Zadru, obavljenom u srpnju 1982. godine, Arti musices, 17/1 1986, 101-135.
11. Glazba u teatru Marina Držića, Zvuk, 2, 1986, 46-49.
12. Francesco Sponga-Usper, venecijanski skladatelj iz Istre i njegov "opus primum", Zadarska revija, 35/5-6,1986, 509-513.

13. Hrvatska glazbena prošlost u radovima Dragana Plamenca, Arti musices, 17/2, 1986, 175-200.
14. The Social and Historical Status of Music and Musicians in Croatia in the Early Baroque Period, International Review of the Aesthetics and Sociology of Music, 18/1, 1987, 3-17.
15. Nešto napomena o počecima glazbenog baroka u Hrvatskoj, Dometi, 20/11,1987, 831-840.
16. Počeci glazbenog baroka u Hrvatskoj, u: Lukačić, Zbornik radova znanstvenog skupa održanog u povodu 400. obljetnice rođenja Ivana Marka Lukačića, Zagreb, Provincijalat franjevaca konventualaca, 1987, 24-49.
17. Gabriele Sponga-Usper, compositore manierista, u: Musica Storia Folklore in Istria. Studi e contributi offerti a Giuseppe Radole, Trieste, Italo Svevo, 1987, 81-96.
18. Glazbena notacija ranoga srednjeg vijeka u Hrvatskoj (10-12. st.), Zadarska revija, 37/4-5, 1988, 435-441.
19. The Musical Notation of the Early Middle Ages in Croatia, u: Musica Antiqua Acta Musicologica, 8/1, Bydgoszcz 1988, 953-966 + III.
20. Francesco Sponga-Usper, venecijanski skladatelj iz Poreča, Arti Musices, 20/1-2, 1989, 27-51.
21. Glazbeni barok u Hrvatskoj, uvodna razmatranja, u: Glazbeni barok u Hrvatskoj, Osor, Osorske glazbene večeri, 1989, 7-19.
22. Sacrae cantiones Ivana Lukačića, Kulturna baština, 20, 1990, 95-106.
23. La musicologie croate contemporaine, Most/The Bridge, 3, 1991, 289-299.
24. L' "Euridice" a Dubrovnik (Ragusa): una rilettura accademica, u: Il teatro musicale del Rinascimento e del Barocco tra Venezia Regione Giulia e Dalmazia: idee accademiche a confronto, Trieste, Circolo della cultura e delle arti, 1991, 15-20.
25. La cultura musicale in Istria e in Dalmazia nel XVI e XVII secolo, International Review of the Aesthetics and Sociology of Music, 23/2, 1992, 141-152.
26. Fra Bone Razmilović i franjevački glazbeni barok u Hrvatskoj, u: Prijateljev zbornik II, Zbornik radova posvećenih sedamdesetgodišnjici života Kruna Prijatelja (Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji, 33), Split 1992, 363-373.
27. Akademija "Složnih", "Euridice" i počeci tragikomedije u Dubrovniku, Dubrovnik, n.s., IV/1, 1993, 83-90.
28. Counter-Reformation, Jesuits and Music in Croatia of the 17th and 18th Centuries/ Protureformacija, isusovci i glazbena kultura 17. i 18. stoljeća u Hrvatskoj. u: The Musical Baroque, Western Slavs, and the Spirit of the European Cultural Communion/Glazbeni barok i zapadni Slaveni u kontekstu europskog kulturnog zajedništva (ur. Stanislav Tuksar), Zagreb, HMD-HAZU, 1993, 85-90; 235-240.
29. Musica e teatro in Dalmazia all'inizio dell'Ottocento, u: Istria e Dalmazia nel periodo asburgico dal 1815 al 1848 (Atti ed Inchieste di "Quaderni Veneti", vol 2) (a cura di Giorgio Padoan), Ravenna, Longo Editore, 1993, 189-196.
30. Contatti musicali tra le Marche e la Dalmazia nel periodo tra l'Umanesimo e il Barocco, u: Marche e Dalmazia tra Umanesimo e Barocco. Atti del Convegno Internazionale di Studio (a cura di Sante Graciotti, Marina Massa, Giovanna Pirani), Ancona, Accademia Marchigiana di Scienze, Lettere ed Arti - Edizioni Diabasis, 1993, 301-308.
31. La Serenissima, l'Istria e la Dalmazia - contatti e interferenze musicali nel Cinque e Seicento, International Review of the Aesthetics and Sociology of Music, 24, (1993), 1, 23-44.

Stručni radovi

1. Komparativne zagonetke u vezi sa Sacrae cantiones Ivana Lukačića, Sveta Cecilija, 53/1, 1983, 2-3.

2. (s mr. J. Jelinčićem) Ugovor o gradnji orgulja za novosagrađenu župnu crkvu u Buzetu, Buzetski zbornik, 9, 1985, 183-188.
3. Iz monodije Tomasa Cecchinija, Sveta Cecilija, 55/3, 1985, 53-55 (+Glazbeni prilog, p.o., br. 3, str. 1-8).
4. Kako se ženilo i plesalo u Istri 17. stoljeća, 15 dana, 39/3, 1986, 19-22.
5. Bibliografija muzikoloških radova Dragana Plamenca, Arti musices, 17/2, 1986. 237-245.
6. XI. Osorske glazbene večeri (IIth Musical Evenings in Osor 1986). (Tekstovi za katalog i izbor ilustracija), Zagreb 1986. (Predgovorna studija Baroque Music in Croatia pretiskana u: Most/ The Bridge, 1-2, 1990, 282-289).
7. XII. Osorske glazbene večeri (XII. Musical Evenings in Osor 1987). (Tekstovi za katalog i izbor ilustracija), Zagreb 1987.
8. Glazbeni barok u Hrvatskoj, Glasnik (UNESCO), rujan 1987, 49-52.
9. Iz starih hrvatskih pjesmarica, Sveta Cecilija, 58/1 1988, 9 (+Glazbeni prilog, p.o., str. 3-8).
10. Dva glazbeno-povijesna ogleda (1. "Euridice" i "Arianna" u Dubrovniku: 2. Glazbeni kontakti između Maraka i Dalmacije u razdoblju renesanse i baroka), Mogućnosti, 36/78 1988, 703-713.
11. Glazba na igrama - između igre i institucije, u: Dubrovačke ljetne igre 1950-1989, Zagreb, Festival Dubrovnik 1989, 65-73 (+143, 182, 216).
12. O folklornoj, pučkoj i umjetničkoj glazbi u Hrvatskoj XVI-XVII stoljeća, 15 dana, 32/6, 1989, 27-29.
13. (zajedno s Draženom Budišom) "Die Heimkunft der Kroaten 1779" - nepoznati prijevod jedne hrvatske pjesme, Arti musices, 21/2, 1990, 289-296.
14. Pogovor. Uvodna riječ seriji/Epilogue. Introduction to the Series, u: Dragan Plamenac - Trois poemes de Ch. Baudelaire Chant et piano, Zagreb 1915 (u seriji: Gazophylacium croaticum rerum musicarum. Editiones iteratae et exemplaria, br. 1), Zagreb, Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, Zavod za muzikološka istraživanja - Muzički informativni centar Koncertne direkcije Zagreb, 1991 (str. I-II).
15. Bibliografske bilješke uza skladateljski opus Lamberta Courtoysa, Arti musices, 22/2, 1991, 207-214.
16. Uz rukopis (Gaetana?) de Stefanisa u Biblioteci Mariani u Veneciji, Arti musices, 23/1, 1992, 58-62.
17. Andrea Antico redivivus, Istra, XXX, knj. 120/1, 1993, 5-9.
18. Carlo Goldoni između libreta i glazbe, Dubrovnik, IV/5, 1993, 183-189.

Notna izdanja

1. Ivan Lukačić OFM Conv. (c.1585-1648), Sacrae cantiones, Venezia 1620, Mottetti a 1-5 voci (Introduzione, trascrizione e realizzazione del basso continuo: Ennio Stipčević, a cura di fr. Ludovico Bertazzo OFMConv.), Padova, Messaggero, 1986, XV, 119 str.
2. Glazbeni barok u Hrvatskoj I / Musical Baroc in Croatia I (Uvod, transkripcija i bc: Ennio Stipčević), Osor, Osorske glazbene večeri, 1986, XXVI, 34 str.
3. Armonici accenti voce sola Per Cantar nel Chitarrone, & in altri Strumenti Musicali di Gabriello Puliti, op. 24, Venetia 1621 (Reprint; pogovor: Ennio Stipčević), Zagreb, Muzička omladina Hrvatske, 1989, XVIII. 8 str.
4. Sull'opera Scanderbeg di Antonio Vivaldi (Subsidia Musica Veneta, vol. V), Bologna 1985-1986 (1990!), 119 str. (cijeli broj).

Knjige

1. Francesco Sponga-Usper, Mletački glazbenik iz Poreča, Zagreb, Muzički informativni centar, 1990, 162 str.
2. Hrvatska glazbena kultura 17. stoljeća, Split, Književni krug, 1992, 238 str.
3. Ivan Lukačić i njegovi suvremenici, Ogledi, Zagreb, Musica sacra, 1993, 103 + VI str.

Uredništvo

1. Glazbeni barok u Hrvatskoj, Zbornik radova sa simpozija održanog u Osoru 1986. godine (uredio, slike odabrao i legende potpisao: Ennio Stipčević), Osor, Osorske glazbene večeri, 1989, 205 str.
2. Dragan Plamenac - Trois poemes de Ch. Baudelaire. Chant et piano, Zagreb, 1915 (u seriji: Gazophylacium croaticum rerum musicarum. Editiones iteratae et exemplaria, br. 1; urednik: Ennio Stipčević), Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, Zavod za muzikološka istraživanja - Muzički informativni centar Koncertne direkcije Zagreb, Zagreb 1991, 13 str + II.
3. La musicologie croate contemporaine (izbor studija), Most / The Bridge, sv. 3, 1991, 289-404.
4. Andrija od Motovuna (izbor studija), Istra, XXX. 1993, knj. 120, n.s., br. 3, 5-34.

S T J E P K O T E Ž A K

Rođen je 22. srpnja 1926. u Požunu kod Ozlja. Osnovnu je školu završio u Ozlju, a klasičnu gimnaziju u Zagrebu, Na VPŠ u Zagrebu diplomirao je grupu hrvatski ili srpski jezik i ruski jezik (1950.), a na Filozofskom fakultetu u Zagrebu grupu hrvatski ili srpski jezik i jugoslavenske književnosti (1954.). Na istom fakultetu stekao je doktorat filoloških znanosti obranom disertacije "Ozaljski govor".

Nastavnikovao je na osnovnim i srednjim školama u Legradu, Banjoj Luci i Zagrebu. Honorarno je predavao gramatiku hrvatskoga književnog jezika na VPŠ u Zagrebu (1959.-1961.). U zvanju profesora više škole na Pedagoškoj akademiji u Zagrebu predavao je metodiku nastave hrvatskog ili srpskog jezika i kulturu usmenog i pismenog izražavanja (1961.-1978.). Na Filozofskom fakultetu u Zagrebu predaje metodiku nastave hrvatskoga književnog jezika najprije kao izvanredni (1978.-1980.), a potom kao redoviti profesor (1980., do danas). Taj predmet predaje i na Pedagoškom fakultetu u Osijeku.

Bio je dekan na Pedagoškoj akademiji (1970.-1974.) i na Filozofskom fakultetu (1982.-1986.).

Član je Odbora za dijalektologiju Razreda za filološke znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Član je predsjedništva Hrvatskoga filološkog društva.

Sudjeluje na znanstvenom projektu Rječnik ekonima, njihovih etnika i ktetika s posebnim obzirom na kajkavsko područje i njihovo prilagođavanje i prihvaćanje u književni jezik. Od 1986. redovito vodi (uređujući je i pišući) jezičnu rubriku "Riječ" u "Školskim novinama".

Znanstveni i stručni rad S. Težaka svojom je glavninom usmjeren na tri područja: dijalektologiju, suvremeni književni jezik i metodiku nastave jezika.

Na području kajkavsko-čakavskih govora u pojasu Bregana-Žumberak-Karlovac-Ogulin i štokavskih govora Žumberka najiscrpnije je obradio ozaljski govor. Obuhvatio je i niz drugih govora od Otoka kod Bregane do Zagorja kod Ogulina, temeljito istražujući a time ujedno i ispravljajući pogrešne stavove starijih dijalektologa o granici između kajkavskog i čakavskog narječja. Utvrđivao je i međudijalektne i međujezične utjecaje na tom području (čakavski i kajkavski, čakavski i štokavski, kajkavski i štokavski, hrvatski i slovenski).

Utvrdio je da su govori između Ogulina i Bregane po svom podrijetlu čakavski, a po kasnijim adstraktskim i superstratskim nanosima kajkavski te se mogu smatrati kao

posebno, čakavsko-kajkavsko ili kajkavsko-čakavsko međunarječje pri čemu su čakavski elementi izrazitiji u krajevima Karlovcu na zapad i jugozapad, a kajkavski istočno i sjeveroistočno od Karlovca.

Oborio je tvrdnje Milka Popovića o kajkavizmima u žumberačkim štokavskim govorima kao isključivim utjecajima iz slovenskog jezika ustanovivši da su to i utjecaji žumberačkih kajkavsko-čakavskih i susjednih kajkavskih govora s kojima su u neposrednom dodiru.

S. Težak istražuje i dokazuje leksičkui akcenatsku vezu Križanićeve Gramatike sa sadašnjim govorima Križanićeva zavičaja (Dubovac - Ribnik - Ozalj) kao i istovjetnost dijalektne osnovice Frankopanova jezika s osnovnim crtama govora na području Ozlja i Bosiljeva.Tako njegovi radovi pomažu da se bolje razumije i sama Križanićeva Gramatika, a veza s Frankopanovom poezijom pokazuje da njegov rad zadire i u povijest jezika i u stariju hrvatsku književnost. To dakle nisu samo dijalektna istraživanja nego i znatno proširivanje na bliska, usko povezana područja.

Istražujući upotrebu dijalekta u književnosti, na radiju, filmu, televiziji, u stripu i dječjim stvaralačkim pokušajima, S. Težak utvrđuje njegovu nazočnost u suvremenoj kulturi, funkciju u medijima i osnovne značajke dijalekta u umjetničkim djelima. Ustanovio je da film i televizija nisu suzili, nego pojačali upotrebu i interes za dijalekt kao sredstvo umjetničkog izraza u književnosti.

Na području suvremenoga hrvatskoga književnoga jezika S.Težak je usmjeren u prvom redu na morfologiju. Tu mu je najznačajniji rad morfologija imenica ženskog roda i pridjeva. Posebice je proučavao problematiku alomorfa (genitiv množine imenica e-vrste, instrumental jednine imenica ženskog i muškog roda, padežni alomorfi u pridjevskoj deklinaciji) i mijene na granici morfema (sibilarizacija). Utvrdio je stanje, uzroke promjena i potrebu modificiranja dosadašnje norme u vezi s morfološkim dvostrukostima i trostrukostima.

S. Težak se bavio i problematikom poštokavljivanja dijalektnih riječi, osobito toponima, etnika i ktetika zalažući se za prihvaćanje izvornih narodnih riječi prilagođenih fonetici i fonologiji standardnoga jezika. Jezik je proučavao i sa stajališta lingvističke stilistike, istražujući upotrebne vrijednosti glagolskih oblika i pasivnih rečenica, kao i ulogu otklona od jezične norme u djelima nekih pisaca.

Raspon je njegovih radova i istraživanja na području metodike nastave hrvatskoga književnoga jezika širok jer se ne svodi samo na jezik nego i na književnost sa scenskom i filmskom umjetnošću. Međutim i u tim drugim područjima njegova su proučavanja često usmjerena na jezik: povezivanje nastave jezika s nastavom književnosti, filma i usmenog i pismenog izražavanja. Za nastavu jezika značajni su njegovi udžbenici za osnovnu školu,

koji osim gramatike, pravopisa i pravogovora obuhvaćaju i sadržaje usmenog i pismenog izražavanja.

Njegovi su metodički tekstovi usmjereni prema modernizaciji nastave jezika i u skladu su sa suvremenim strujanjem lingvističke metodike u svijetu. Kao jezičnonastavne izvore iskorištava i predlaže sve vrste priopćajnih i umjetničkih tekstova s raznovrsnim sadržajima i različitim funkcionalnim stilovima. Kao svrhu učenja jezika postavlja: a) jezičnu naobrazbu, b) jezičnu kulturu, c) jezični odgoj, d) razvoj lingvističkog mišljenja.

POPIS RADOVA

I. Knjige

1. Pregled gramatike hrvatskoga književnog jezika (zajedno sa S.Babićem), 6 izdanja: 1966-1973, 287 str.
2. Gramatika u osnovnoj školi, Metodičke osnove, 2 izdanja: 1980, 1984, 267 str.
3. Govorne vježbe u nastavi hrvatskoga ili srpskoga jezika, 7 izdanja: 1964-1985 (udžbenik za studente), 192 str.
4. Prilozi interpretaciji lirske pjesme, 1977, 228 str.
5. Literarne i srodne družine, 3 izdanja: 1969-1979. (udžbenik za studente), 291 str.

II. Monografije

1. Ozaljski govor, Hrvatski dijalektološki zbornik, 5, 1981, 203-428.

III. Znanstveni članci

A. Dijalektologija

1. O rezultatu dijalektoloških istraživanja u okolici Karlovca, Ljetopis JAZU, 62, 418-424.
2. Izvještaj o istraživanju govora između Korane i Mrežnice, Ljetopis JAZU, 63, 456-458.
3. Gramatička maskulinizacija ženskih i feminizacija muških imena u ozaljskoj antroponimiji, Onomastica jugoslavica, 5, 81-84.
4. Tiskani Talijansko-latinski obredni priručnik s rukopisnim hrvatskim proširkom, Otočki ljetopis Cres - Lošinj, 2, 278 - 283.
5. Dijalekatska osnovica u jeziku Frana Krsta Frankopana, Filologija, 8, 341-353.
6. Sjeverni govori čakavsko-kajkavskog međunarječja u karlovačkom četveroriječju, Radovi Zavoda za slavensku filologiju, 16, 37-52.
7. Zvuk i ritam zavičajne riječi kao izvor i razlog dijalektalne poezije Ivana Gorana Kovačića, Filologija, 10, 33-51.
8. Dokle je kaj prodro na čakavsko područje?, Hrvatski dijalektološki zbornik, 6, 294-302.
9. Akcenatski odnosi u luku rijeke Kupe i u podžumberačkom kraju, Hrvatski dijalektološki zbornik, 6, 293-302.
10. Kajkavsko-čakavski utjecaji na štokavske govore Žumberka, Hrvatski dijalektološki zbornik, 7, 255-274.
11. O gramatičkom rodu sanktorema u nekim čakavsko-kajkavskim govorima, Zbornik u čast Petru Skoku, 1985, 491. 496.

12. Kajkavsko-čakavsko razmeđe, Kajkavski zbornik, 1974, 44-47.
13. Govori na području općine Ozalj, Kaj, 8-9, 1976, 137-139.
14. Izražajna vrijednost dijalekta u dokumentarnom filmu, Zbornik Pedagoške akademije Gospić, 1, 1977, 66-80.
15. Dijalektni i standardni izraz u dječjem književnom stvaralaštvu, Zbornik Zavičajno i dijalektalno u pisanom izražavanju učenika, Rijeka 1981, 1-4.
16. Riječ standardna i dijalektna u filmu, Umjetnost riječi, XXIX (1985), 147-157.
17. Dijalekt na radiju, televiziji i filmu, Govor, III, 39-50.
18. Kajkavizmi u pripovijetkama Slavka Kolara, Jezik, XXI, 101-108.

B. Suvremeni hrvatski književni jezik

1. Pasiv u Krležinu Hrvatskom bogu Marsu, Jezik, XVIII, 97-105, 140-150.
2. Etnici i ktetici u pravopisnom rječniku, Jezik, XXI, 52-55.
3. O poštokavljivanju mjesnih imena i prezimena, Jezik, XXII, 18-24.
4. O upotrebi glagolskih imenica, Jezik, XXIII, 129-139.
5. Upotrebna vrijednost imperfekta u suvremenom hrvatskom književnom jeziku, Jezik, XXV, 42-53.
6. Genitiv množine imenica e-vrste s višesuglasničkim osnovnim završetkom, Jezik, 28, 1-15.
7. Otkloni od književnojezične norme u pjesničkom jeziku u Tina Ujevića, Croatica, XI/XII, 293-305.
8. Vokativ jednine imenica e-vrste, Radovi Zavoda za slavensku filologiju, 17, 31-42.
9. Sibilarizacija u suvremenomu hrvatskom književnom jeziku, Filologija, 14, 395-402.
10. Izražajna vrijednost glagolskih oblika za izricanje prošlosti u "Pričama iz davnine" Ivane Brlić Mažuranić, Zbornik radova o Ivani Brlić-Mažuranić, 1970, 76-99.
11. Leksik novije hrvatske književnosti za djecu, Umjetnost i dijete, 18, 22-34.
12. Jezik pučkog učitelja i radničkog borca Miloša Krpana, Zbornik Muzeja radničkog i narodnooslobodilačkog pokreta za Slavoniju i Baranju, 2/2-3, 53-68.

C. Metodika nastave hrvatskog ili srpskog jezika

1. Razlikovna gramatika u nastavi književnog jezika, Suvremena metodika, III, 1 - 11.
2. Krležina umjetnost riječi u funkciji jezičnonastavnog izvorišta, Suvremena metodika, IV, 27-37.
3. Proučavanje pjesničkog jezika d.Cesarića i D. Tadijanovića u osnovnoj i srednjoj školi, Suvremena metodika, VI, 145-160.
4. Jezik Augusta Šenoe u općeobrazovnoj školi, suvremena metodika, VI, 278-289.
5. Lingvometodički pristup Reljkovićevu "Satiru", Suvremena metodika, IX, 92-98.
6. Lingvistička utemeljenost metodike nastave hrvatskog ili srpskog jezika, Suvremena metodika, X, 1-6.
7. Lingvometodički pokus u problemsko-stvaralačkoj nastavi hrvatskog ili srpskog jezika, Školski čas, 1984, 2-17.
8. Integrativno-korelativni postupci u nastavi jezika i književnosti, Školski čas, 1985, 6-17.
9. Koordinacija, korelacija i integracijau nastavi hrvatskog ili srpskog jezika, Suvremena metodika, X, 156 - 165.
10. Jezik dom, jezik škola, jezik zvanja, Suvremena metodika, XI, 145-153.
11. Metodički problemi u nastavi sintakse hrvatskoga ili srpskoga jezika, XII. 1-17.
12. Vrednovanje dječjih književnih pokušaja, Suvremena metodika, XIV, 15-24.

IV. Ostalo

Osim toga S. Težak je objavio preko tri stotine članaka stručnog i popularno-znanstvenog karaktera o jeziku, književnosti, pismenosti, filmu, televiziji, nastavi i dr. u novinama, časopisima i zbornicima (Pedagoški rad, Život i škola, Školski vjesnik, Naša škola, Prilozi nastavi srpskohrvatskog jezika i književnosti, Školske novine, Vjesnik, Modra lasta, Kaj, Dometi, Umjetnost riječi, Umjetnost i dijete, Jezik, Vzgoja in izobraževanje, Pogledi i iskustva, Enciklopedija Leksikografskog zavoda i dr.).

V E D R A N Ž A N I Ć

Rodio se 11. kolovoza 1946. u Splitu. Osmoljetku i gimnaziju polazio je u Zagrebu, gdje je položio završni ispit s odličnim uspjehom. Studirao je brodogradnju na Fakultetu strojarstva i brodogradnje u Zagrebu od 1965. do 1971. Diplomirao je s odličnim uspjehom 1971. s radom iz područja brodskih konstrukcija. Tijekom studija više je puta nagrađivan za svoj stručni rad.

Godine 1968. boravio je na stručnoj praksi u Amsterdamu u brodogradilištu ADM, a godine 1971. zaposlio se u Brodarskom institutu u Zagrebu u Odjelu za brodsku strukturu. Radio je na primjeni računala u proračunu brodskih konstrukcija kao voditelj teme "Primjena metode konačnih elemenata u brodogradnji" Godine 1973. dobio je stipendiju za specijalizaciju u SAD, na University of California, Berkeley, za šk. god. 1974/75. Daljnjih 10 mjeseci radio je kao istraživač (research associate) na Massachussetts Institute of Technology u Bostonu. Tamo je sudjelovao i u nastavi na postdiplomskom studiju iz "Pomorske konstrukcije". Za vrijeme boravka u Bostonu izradio je u suradnji s prof. O. F.Hughesom jedan od prvih primjenjivih programa za optimalizaciju brodske konstrukcije. U rujnu 1976. vratio se u domovinu i zaposlio u "Jadranbrodu" kao voditelj Grupe za analizu brodskih konstrukcija. Godine 1977. izabran je za predavača iz predmeta "Konstrukcija broda" na Fakultetu strojarstva i brodogradnje u Zagrebu, a godine 1979. boravio je 6 mjeseci na University of New South Wales u Sydneyu u Australiji, kao gost predavač. Zajedno s prof. O.F. Hughesom s tog Sveučilišta nastavlja suradnju na projektu SHIPOPT (za optimalizaciju brodske konstrukcije) za American Bureau of Shipping.

Doktorsku disertaciju pod naslovom "Projektiranje brodske konstrukcije generiranjem optimalnih strukturnih varijanti na elektroničkom računalu" obranio je 7. 7. 1980. na FSB u Zagrebu. Za docenta za predmete "Konstrukcija broda I i II" u Zavodu za brodogradnju i pomorsku tehniku FSB u Zagrebu izabran je 1981., a za izvanrednog profesora 1987.g. Osim tih predmeta VII stupnja nastave predaje na postdiplomskom studiju predmete "Projektiranje pomorskih konstrukcija" i "Statika pomorskih konstrukcija".

U svom znanstvenom radu prof. V. Žanić bavi se primjenom numeričkih metoda pri analizi, optimalizaciji i projektiranju brodskih konstrukcija. Naročito su uspjeli i mnogo primjenjivani njegovi sistemi BIFEM za analizu brodskih konstrukcija s pomoću konačnih elemenata i SHIPOPT za optimalizaciju tih konstrukcija, s razrađenim i instaliranim

programima za elektroničko računalo. Sada radi na razvoju nove koncepcije integriranog programa, i na razvoju sustava za projektiranje tankostijenih struktura na osnovi teorije pouzdanosti. Ti radovi naišli su na veliku primjenu u našim pomorskim brodogradilištima, i u Brodarskom institutu, Brodoprojektu, Hrvatskom registru brodova, Institutu "R. Končar" i dr. uključivši i strukturne optimizacije najsloženijih projekata u našoj brodogradnji (npr. putnički trajekt "Amorella").

Od ožujka 1992. do ožujka 1993. boravio je na Department of Naval Architecture, University of Glasgow na EU stipendiji vezanoj uz projekt "Reliability Based Automated Design of Ship & Marine Structures", te na UC - Berkeley vezano za projekt optimalizacije ukrepljenih panela na bazi pouzdanosti. Od 1991. predstavnik je Hrvatske u ISSC i član Komiteta V.1 - Applied Design.

Prof. Žanić obavio je za našu brodogradnju prve radove na uvođenju metode konačnih elemenata 1971., optimizacije strukture 1976., proračuna pouzdanosti statističkim metodama 1980. godine, višekriterijalnog optimiranja u projektnim postupcima 1987., te paralelnog procesiranja u projektiranju konstrukcije 1992. Aktivno je surađivao i ima radove s vrhunskim svjetskim stručnjacima iz područja brodskih konstrukcija (prof. O. F. Hughesom, prof. D. Faulknerom, prof. P. K. Dasom) odnosno projektiranja s prof. F. Mistreeom, a u tijeku je suradnja i s prof. A. Mansourom s U. C. Berkeley). Za svoj rad dobio je Veliku medalju Fakulteta za 1985. god., te Republičku godišnju nagradu za znanstveni rad "Nikola Tesla" za 1986. godinu.

Znanstveni rad prof. Žanića obuhvaća analizu, optimizaciju, projektiranje i procjenu sigurnosti brodskih i ostalih pomorskih konstrukcija, upotrebom numeričkih metoda i primjenom elektroničkih računala. V. Žanić je na tom području u nas obavio pionirski rad.

POPIS RADOVA

Znanstveni radovi

1. Osnove metode konačnih elemenata i pregled primjene u proračunima brodske konstrukcije, Izvještaj PB-150-11, Brodarski institut, Zagreb 1971.
2. Osnove programiranja proračuna metodom konačnih elemenata na elektroničkim računalima, Izvještaj PB-150-12, Brodarski institut, Zagreb 1972.
3. V. Žanić, D. Valerjev, Osnove programa za membranska naprezanja MEMB4 i primjena metode konačnih elemenata na određivanje toka naprezanja u koljenima koja spajaju teške nosače tankera, Izvještaj PB-150-13, Brodarski institut, Zagreb 1972.
4. V. Žanić, T. Jančijev, G. Jelić, Opis modula programskog sklopa "LM4" za statičku analizu 3D konstrukcija pomoću MKE, Izvještaj PB-150-17, Brodarski institut, Zagreb 1973.
5. Osnove programa za analizu membranskih naprezanja u dvodimenzionalnim strukturama "MEMB2", Izvještaj PB-150-18, Brodarski instit, Zagreb 1973.

6. Osnove programa za analizu savijanja ploča "PLO2", Izvještaj PB-150-19, Brodarski institut, Zagreb 1973.
7. V. Žanić, T. Jančijev, G. Jelić, Osnove programa za analizu trodimenzionalnih struktura "TRID1", Izvještaj PB-150-20, Brodarski institut, Zagreb 1973.
8. Generator podataka "GENPO", za 3D mreže u tankostijenim konstrukcijama, Izvještaj PB-150-21, Brodarski institut, Zagreb 1973.
9. Generatori opterećenja, Fakultet strojarstva i brodogradnje, Zagreb 1974.
10. Theor. Manual for Membrane Analysis Program MEMB3, Ship Research Institute, Zagreb 1976.
11. V. Žanić, T. Jančijev, Programski sklop BIFEM, Jadranbrod, 1976.
12. O.F. Hughes, F. Mistree, V.Žanić, AUSTROSHIP, A Program for the Automated Structural Optimization of Ships, Massachusetts Institute for Technology, American Bureau of Shipping, 1976.
13. Koncepcija i algoritam projektnog modela, Izvještaj za PIB, Tema 4/3/2, Fakultet strojarstva i brodogradnje, Zagreb 1977.
14. V. Žanić, K. Žiha, Out-of-Core and Solving of Equilibrium Equations for Large, Longitudinally Monotonous Structural systems, Faculty of Mech. Eng. & Naval Arch., Zagreb 1977.
15. Nove metode grafičkog prikazivanja parametara za trodimenzionalne konstrukcije, Brodarski institut, Zagreb 1977.
16. V. Žanić, T. Jančijev, Teoretski priručnik programskog sklopa BIFEM za analizu brodske konstrukcije metodom konačnih elemenata (I i II dio), Fakultet strojarstva i brodogradnje, Zagreb 1978. (također Jugoslavenski registar brodova, Split - na ruskom).
17. V. Žanić, K. Žiha, Algoritmi baznih modula programa PROKON za projektiranje i optimizaciju brodske konstrukcije, Izvještaj za PIB, tema 4/3/2, Fakultet strojarstva i brodogradnje, Zagreb 1978.
18. Bracketed Beam Element for Modelling of Girders and Frames in Rapid Structural Analysis and Optimisation, Faculty of Mech. eng. and Naval Arch., Zagreb 1978. (for University of New South Wales, Sydney 1978.)
19. V. Žanić, K. Žiha, Algoritmi programskih modula programa za automatsko projektiranje brodskih konstrukcija, Izvještaj za PIB, tema 4/3/2, Fakultet strojarstva i brodogradnje, Zagreb 1978.
20. Longitudinally and Transversally Unsymmetric Loading of Hull Module, determination of Loads, Force and Displacement Boundary Conditions, for University of New South Wales, Sydney, Zagreb 1978.
21. O. F. Hughes, F. Mistree, V. Žanić, Theoretical and User's manual for SHIPOPT, University of New South Wales, Sydney 1979.
22. O. F. Hughes, F. Mistree, V. Žanić, Theoretical and User's manual for SHIPOPT (vol. II - Theoretical Appendices), University of New South Wales, Sydney 1979.
23. V. Žanić, T. Jančijev,Teoretski i korisnički priručnik programa PLO2 (novo izdanje), Fakultet strojarstva i brodogradnje, Zagreb 1979. (također Jugoslavenski registar brodova, Split - na ruskom).
24. V. Žanić, T. Jančijev, Teoretski i korisnički priručnik programa TRID3 (novo izdanje), Fakultet strojarstva i brodogradnje, Zagreb 1979. (također, Jugoslavenski registar brodova, Split - na ruskom).
25. V. Žanić, K. Žiha, Program za projektiranje brodske konstrukcije PROKON IV faza, Izvještaj za BIP, tema 4/3/2, Fakultet strojarstva i brodogradnje, Zagreb 1979.
26. Projektiranje brodske konstrukcije generiranjem optimalnih strukturnih varijanti na elektroničkom računalu, FSB, 1980. (disertacija).

27. V. Žanić,T. Jančijev, Module for the Stiffness Matrix Generation of Membrane Superelements, Faculty of Mech. Eng. and Naval Arch., Zagreb 1980.
28. V. Žanić, K. Žiha, Optimizacioni model za složene inženjerske probleme, FSB, 1981. (30 str.).
29. Razrada koncepcije i algoritam matematičkog modela za analizu i projektiranje konstrukcije ratnog broda, FSB, Zagreb 1981. (310 str.).
30. Nove metode unificiranog proračuna čvrstoće brodskog trupa pod djelovanjem poprečnih sila, Tema 4.2. M-3 OTNK (Istočnoevropski registri brodova) publicirano na ruskom, Jugoregistar 1982. (90 str.).
31. V. Žanić, Z. Milanović, T. Jančijev, Sistematizirana biblioteka ograničenja za nosače i ukrepljene panele, FSB, 1982. (40 str.).
32. T. Jančijev, V. Žanić, Proračun krutosti trodimenzionalnih tankostijenih superelemenata (metodologija), FSB, 1982. (20 str.).
33. Nova metoda proračuna primarne čvrstoće (savijanje, torzija) brodskog trupa primjenom specijalnih konačnih elemenata, FSB, 1982. (120 str.).
34. V. Žanić, K. Žiha, Opis metode optimizacionog programa TANOPT za optimizaciju tankostjenih konstrukcija, FSB, 1983. (62 str.).
35. Proračun podobnosti elemenata brodske konstrukcije deterministčkim i statističkim metodama (metoda 2 momenta) pristupom, FSB, 1983. (67 str.).
36. V. Žanić, T. Jančijev, B. Palavršić, G. Tokin, Teoretski priručnici programskog sklopa ANKON za proračun odaziva i analizu podobnosti konstrukcije ratnog broda (knjiga I), FSB, Zagreb 1984. (140 str.).
37. Dekompozicija matematičkog modela za projektiranje brodske konstrukcije po podproblemima, FSB, 1984. (24. str.).
38. V. Žanić, K. Žiha, T. Jančijev, Teoretski priručnici programskog sklopa "PROKON" za analizu i automatizirano projektiranje konstrukcije ratnog broda, FSB, Zagreb 1985. (200 str.).
39. V. Žanić, K. Žiha, T. Jančijev, M. Benulič, Programski sistem za proračun odziva i analizu podobnosti pomorskih konstrukcija (Teoretske osnove za programe ANALIZATOR, KONSTRUKTOR, SENZOR), Interni izvještaj Zavoda za brodogradnju i pomorsku tehniku, FSB, 1986. (180 str.).
40. V. Žanić, K. Žiha, Programski sistem za automatizirano projektiranje pomorskih konstrukcija (Teoretske osnove za programe OPTIMIZATOR, MONITOR, KONTROLER), Interni izvještaj Zavoda za brodogradnju i pomorsku tehniku, FSB, 1987. (96 str.).
41. V. Žanić, K. Žiha, V. Rosenzweig, Višekriterijalno optimiranje u projektnom procesu, FSB, Zagreb 1987. (128 str.).
42. I. Aganović, V. Žanić, T.Jančijev, Metoda konačnih elemenata, ISOT Dokumentacija, Zagreb 1989. (50+110+90 str.).
43. Reliability Based Automated Design of Ship and Marine Structures, FSB, Zagreb 1994. (u pripremi) (85 str.).

Radovi na znanstvenim skupovima

1. Metoda konačnih elemenata u brodograđevnoj praksi, Zbornik radova, I. simpozij "Teorija i praksa brodogradnje", Zagreb 1974.
2. Optimizacija brodske konstrukcije uz pomoć elektroničkog računala, Zbornik radova, III. simpozij "Teorija i praksa brodogradnje", Zagreb 1978.
3. Prikaz programa za analizu i automatizirano projektiranje brodskih konstrukcija metodom konačnih elemenata, Zbornik radova, Jugoslavenski simpozij o MKE i AP, Maribor 1979.

4. Automatizirano projektiranje tankostijenih konstrukcija, Zbornik radova, Savetovanja o hardveru i softveru u strukturnoj analizi i računskom projektiranju, Vazduhoplovni institut i Mašinski fakultet, Beograd 1980.
5. T. Jančijev, V. Žanić, Programski sklop za proračun brodskih konstrukcija pomoću metode konačnih elemenata "BIFEM", Zbornik radova, Savjetovanje o hardveru i softveru u strukturnoj analizi i računskom projektiranju, Vazduhoplovnotehnički institut i mašinski fakultet, Beograd 1980.
6. Matematički model za automatizirano projektiranje složenih tankostjenih konstrukcija, Zbornik skupa "Nauka o konstruiranju i konstrukciji pomoću računala", II knjiga, , FSB, Zagreb 1981.
7. V. Žanić, K. Žiha, Programming Facilities for Structural Optimisation, Zbornik simpozija "Kompjuter na Sveučilištu", Cavtat 1982.
8. Proračun raspodjele smičnih naprezanja po poprečnom presjeku trupa kod savijanja u vertikalnoj i horizontalnoj ravnini, Zbornik simpozija "Teorija i praksa brodogradnje", Split 1982.
9. V. Žanić, K. Žiha, Primjena sekvencijskog linearnog programiranja na tehničke probleme SYNOPIS, H. Novi 1982.
10. V. Žanić, D. Radonić, Primjena sekvencijalnog linearnog programiranja kod optimiranja sinhronih generatora s cilindričnim rotorom, Zbornik Skupa o konstruiranju, FSB, 1984. (15 str.).
11. Proračun primarne čvrstoće (savijanje, torzija) brodskog trupa primjenom specijalnih konačnih elemenata, Zbornik VI. simpozija "Teorija i praksa brodogradnje", Beograd 1984. (18 str.).
12. Prikaz programa za analizu i automatizirano projektiranje brodskih konstrukcija, Zbornik 7. međunarodnog simpozija "Kompjuter na sveučilištu", Cavtat 1985.
13. V. Žanić, K. Žiha, Automatizirano projektiranje pomorskih konstrukcija, Zbornik VII. simpozija "Teorija i praksa brodogradnje", Pula 1986.
14. V. Žanić, K. Žiha, Programska podrška za automatizirano projektiranje, Zbornik IX. međunarodnog simpozija "Kompjuter na sveučilištu", Cavtat 1987.
15. R. Grubišić, V. Žanić, I. Senjanović, Advanced Approach to Ship Hull Vibration Analysis, Proceedings of Symposium IMAEM, Varna 1987.
16. G. Trincas, V. Žanić, I. Grubišić, Procedura di ottimizzazione nel progetto preliminare di pescherecci, Atti del Convegno Technica e Tecnologia nelle Navi da Pesca, Ancona 1987, 22-31.
17. K. Žiha, V. Žanić, The Programming Facilities for Technical Optimization Using Reliability Criterions, Proceedings of X International Symposium "Computer at the University", Cavtat 1988.
18. I. Grubišić, V. Žanić, G. Trincas, Concept Design System for Interactive Optimization of Specialized Vessels, Marine and Offshore Computer Applications, Proceedings of the 2nd International Conference on "Computer Aided Design, Manufacture and Operation in the Marine and Offshore Industries", CADMO 88, Southampton, Murphy, Dern & Goodrich Editors, Springer-Verlag, 371-382.
19. V. Žanić, K. Žiha, Metode i tehnike odlučivanja u projektiranju brodskih konstrukcija, Zbornik radova simpozija "Strojarstvo i brodogradnja u novim tehnološkim uvjetima" u okviru proslave 70. obljetnice FSB, Zagreb 1989.
20. I. Grubišić, V. Žanić, G.Trincas, Concept Design System for Interactive Optimization of Fishing Vessels, Proceedings of the 1990, Hubka & Kostelic Editors, Vol. 1, 463-470.
21. G.Trincas, V. Žanić, I. Grubišić, An advanced system for interactive optimization of fishing vessels in the concept design stage, Bulletin de l'Association Technique Maritime et Aeronautique, 90eme Session du ATMA, Paris 1990, 505-525.

22. G. Trincas, V. Žanić, I.Grubišić, An Interactive Support System for Optimizing Concept Design Selection of Stern Trawlers, Proceedings of the 3rd International Symposium on "Technics and Technology in Fishing Vessels", Ancona 1991, 17-33.
23. V. Žanić, I. Grubišić, G. Trincas, Multiattribute Decision Making System based on random Generation of Nondominated Solutions: an Application to Fishing Vessel Design, Proceedings of PRADS 92, Caldwell and Ward ed., Elsevier Applied Science, Vol. 2, 1992, 1443-1460.
24. I. Grubišić, G. Trincas, V. Žanić, Efficient Solution of the Multiattribute Design Problem applied to Fast Passenger Vessels, II Symposium on "High Speed Marine Vehicles", Vol. II, Naples 1993, 323-336.
25. V. Žanić, K. Žiha, Application of Monte-Carlo simulation in Engineering Design and structural Analysis, Zbornik radova, Simpozij "Teorija i praksa brodogradnje", Opatija 1992.
26. V. Žanić, P. K. Das, Y. Pu, and D. Faulkner, Multiple criteria synthesis techniques applied to reliability based design of SWATH ship structure, Integrity of Offshore Structures (Chapter 18, pp 387-415), EMAS Scientific Publications, Glasgow 1993.
27. P. K. Das, V. Žanić, D. Faulkner, Reliability-Based Design Procedure of Stiffened Cylinder Using Multiple Criteria Optimisation Techniques Proceedings of Offshore Technology Conference, Paper 7236, 297-311, Houston 1993.
28. P. K. Das, C. Tolikas, A.C. Morandi, V. Žanić, N.F. Warren: Multiple Criteria Synthesis Technique Applied to the Reliability Based Structural Design od Hull Components of a Fast SWATH ship, Paper presented on FAST'93, Yokohama, Japan 1993.
29. G. Trincas, V. Žanić, I. Grubišić: Comprehensive Concept Design of Fast Ro-Ro Ships by Multiattribute Decision-Making, to be presented at 5th International Marine Design conference, IMDC'94, Delft 1994.

Radovi u tehničkim časopisima

1. Metoda konačnih elemenata u brodograđevnoj praksi, Brodogradnja, 2, 1974.
2. O. F. Hughes, F. Mistree, V. Žanić, A Practical Method for the Rational Design of Ship Structures, Journal of Ship Research, 24/2, June 1980.
3. Automatizirano projektiranje brodskih konstrukcija, Brodogradnja, 3, 1981.
4. V. Žanić, D. Radonić, Automatizirano projektiranje sinhronih generatora s cilindričnim rotorom, Elektrotehnika, 4, 1985.
5. Determinazione Degli Sforzi Principali - Flessione e Torsione - Sollo Scafo di una Nave Applicando Particolari Elementi Finiti, Technica Italiana (Rivista d'Ingeneria), 3, 1985.

Stručni radovi (projekti i profesionalna dokumentacija za kompjuterske programe)

1. Zbirka testova za program "MEMB4" za membransku analizu pomoću MKE, Izvještaj PB-150-15, Brodarski institut, Zagreb, 1972.
2. V. Žanić, T. Jančijev, G. Jelić, Zbirka primjera izvedenih programima "MEMB2", "PLO2", "GENPO", "TRIDI", Izvještaj PB-150-22, Brodarski institut, Zagreb 1973.
3. J. Uršić, V. Čorić, V. Žanić, et al, Strength Analysis of Yard 263, FSB, Zagreb 1975.
4. Lecture notes for course 13, 12, Marine Structures, MIT, Boston 1976.
5. Uputstva za korisnika programa "MEMB3" za membransku analizu 3D konstrukcija, Izvještaj PB-150-17, Brodarski institut, Zagreb.
6. V. Žanić, T. Jančijev, Priručnik za korisnike programa za analizu dvodimenzionalnih brodograđevnih konstrukcija MEMB2, Brodarski institut, Zagreb, 1973.

7. Stručni priručnik za korištenje matematskih modela opterećenja kod proračuna konstrukcije broda metodom konačnih elemenata, prilagođen računalu UNIVAC 1110, Brodarski institut, Zagreb 1977.
8. V. Žanić, I. Grubišić, Prikaz strukture raspoloživih programa u domaćim institucijama. Zbornik savjetovanja o primjeni programa za strukturnu analizu pomorskih konstrukcija, FSB, Zagreb 1979.
9. Projektiranje i optimizacija konstrukcije. Zbornik savjetovanja o primjeni programa za strukturnu analizu pomorskih konstrukcija, FSB, Zagreb 1979.
10. O. F. Hughes, F. Mistree, V. Žanić, Example Manual for SHIPOPT, University of New South Wales, Sydney 1979.
11. O. F. Hughes, F. Mistree, V. Žanić, Programmers Manual for SHIPOPT, University of New South Wales, Sydney 1979.
12. Optimizacija konstrukcije broda PBR400, FSB, 1980. (Za Brodoprojekt - Rijeka).
13. Optimizacija konstrukcije PBR700, FSB, 1981. (Za Brodoprojekt - Rijeka).
14. V. Žanić, K. Žiha, T. Jančijev, Modules for the Stiffness Matrix Generation by Superelements, FSB, 1981. (30 str.)
15. V. Žanić, K. Žiha, TURBO/OPT - Program za optimizaciju sinhronih generatora sa cilindričnim rotorom (Korisnički priručnik), FSB, 1981. (57 str.).
16. V. Žanić, K. Žiha, TURBO/OPT - Program za optimizaciju sinhronih generatora sa cilindričnim rotorom (Priručnik za održavanje), FSB, 1981. (52 str.).
17. V. Žanić, T. Jančijev, B. Palavršić, G. Tokin, Korisnički programerski priručnici programskog sklopa ANKON za proračun odziva i analizu podobnosti konstrukcije ratnog broda (knjige II-III), FSB, Zagreb 1983. (90+260 str.).
18. V. Žanić, K. Žiha, Osnovna raščlana programa PROKON s bazom podataka, FSB, 1983. (90 str.).
19. V. Žanić, K. Žiha, A. Dulčić, Z.Brkić, Korisnički i programerski priručnici programskog sklopa "PROKON" za analizu i automatizirano projektiranje konstrukcije ratnog broda, FSB, Zagreb 1984. (140 str.).
20. V. Žanić, T. Jančijev, B. Palavršić, G. Tokin, Teoretski, korisnički i programerski priručnici programskog sklopa KOBRAN za proračun odziva i analizu podobnosti konstrukcije trgovačkih brodova, FSB, Zagreb 1985. (210 str.).
21. V. Žanić, T. Jančijev, G. Jelić, Programski sklop BIFEM za analizu tankostijenih konstrukcija metodom konačnih elemenata, Brodarski institut, FSB, 1985. (novo, ažurirano izdanje), (180 str.).
22. V. Žanić, T. Jančijev, Projektiranje, optimizacija i analiza podobnosti konstrukcije broda za prijevoz putnika i automobila "Amorella", Interni izvještaj za Brodogradevnu industriju "Split", FSB, 1986.
23. V. Žanić, K. Žiha, Programme for Multicriterial Optimisation in Engineering, Faculty of Mech. Eng. and Naval Arch., Zagreb, 1987.
24. V. Žanić, T. Jančijev, Design, Optimisation, Analysis of Product Carrier for "Uljanik Shipyard", Faculty of Mech. eng. and Naval Arch., Zagreb 1987.
25. V. Žanić, T. Jančijev, Safety Analysis of Product Carrier, for "Uljanik" - Shipyard, Faculty of Mech. Eng. and Naval Arch., Zagreb 1987.
26. V. Žanić, T. Jančijev. G.Tokin, V. Salamon, B. Smiljanić, Structural design ana analysis of Reefer Ro-Ro, for "Uljanik" - Shipyard, Faculty of Mech. Eng. anad Naval Arch., Zagreb 1988.
27. V. Žanić, T. Jančijev, G. Tokin, B. Smiljanić, The Strength-Deck Discontinuity analysis for Reefer Ro-Ro, for "Uljanik" - Shipyard, Faculty of Mech. Eng. and Naval Arch., Zagreb 1988.

28. V. Žanić, T. Jančijev, G. Tokin, Safety Analysis of Refer Ro-Ro, for "Uljanik" - Shipyard, Internal report Fac. of Mech. Eng. and Naval Arch., Zagreb 1988.
29. V. Žanić, T. Jančijev, Safety Analysis & Parametric Sensitivity Analysis for Passenger - Car ferry for Baltic, Internal report, for "Split" Shipyard, Faculty of Mech. Eng. and Naval Arch., Zagreb 1989.
30. V. Žanić, G. Pavić, Determination of transverse shear force in thin plate quadrilateral for Power Flow Analysis, for C.E.T.I.M., Senlis, France 1989.
31. V. Žanić, T. Jančijev, K. Žiha, Structural Optimisation of Double Skin Tanker for Oil, Faculty of Mech., Eng. and Naval Arch., Zagreb 1990.

NEKROLOZI

LJUBO BOBAN

(1933.-1994.)

U Zagrebu je 9. listopada u 62. godini iznenada preminuo Ljubo Boban, redoviti član naše Akademije.

Akademik Ljubo Boban rođen je 10. svibnja 1933. na žalima Jadrana u drevnoj i povijesnoj Saloni (Solinu). Učiteljsku školu završio je 1952. u Šibeniku, a zatim je kraće vrijeme učiteljevao u selima rodnoga kraja. Studij povijesti završio je u srpnju 1959. na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Neko vrijeme radio je na postdiplomskom studiju povijesti u Institutu društvenih znanosti u Beogradu (1960.-1963.)

Znanstveno-nastavni rad započeo je krajem 1963. kao asistent na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Na istom Fakultetu obranio je u travnju 1964. doktorski rad "Sporazum Cvetković-Maček", a odmah zatim je izabran za docenta moderne povijesti naroda bivše SFRJ na istom Fakultetu. Za izvanrednog profesora izabran je 1971., za redovitog profesora 1975. Povremeno je sudjelovao u nastavi na Fakultetu političkih znanosti u Zagrebu, a u novije vrijeme i na Hrvatskim studijima Sveučilišta u Zagrebu.

Godine 1975. izabran je za izvanrednog člana naše Akademije. U tekućem mandatu obnašao je dužnosti člana Predsjedništva i Uprave. Tjedan dana prije smrti Razred za društvene znanosti izabrao ga je za svojega tajnika u slijedećem trogodišnjem mandatu.

Ljubo Boban bio je jedan od inicijatora osnivanja Instituta za hrvatsku povijest Sveučilišta u Zagrebu, koji je postao jedno od središta hrvatske povijesne znanosti. Od 1972. do 1974. bio je njegov ravnatelj, a od 1974. do 1977. v.d. ravnatelj Centra za povijesne znanosti Sveučilišta u Zagrebu. Bio je predsjednik Matične komisije za područje povijesnih znanosti Zajednice hrvatskih sveučilišta. Posljednje dvije godine djelovao je i kao član Državne komisije za utvrđivanje granica Republike Hrvatske.

Akademik Boban bio je među prvim hrvatskim povjesničarima koji se strogo znanstvenom metodom ustrajno i sustavno bavio proučavanjem povijesti hrvatskog naroda u razdoblju stare jugoslavenske države i u razdoblju drugog svjetskog rata.

Već godine 1965. objavljuje svoje prvo veliko djelo, ponešto prerađenu i dopunjenu doktorsku disertaciju "Sporazum Cvetković-Maček". Djelo je naišlo gotovo na nepodijeljeno priznanje znanstvene kritike, kako zanimljivošću izlaganja tako svojom objektivnošću i temeljitom argumentacijom.

Godine 1973. Ljubo Boban objavljuje svoju knjigu "Svetozar Pribićević u opoziciji (1928.-1936.)", a već slijedeće godine (1974.) dvotomnu knjigu "Maček i politika HSS

(1928.-1941.)" . Na temelju domaće i strane, poglavito britanske neobjavljene arhivske građe, akademik Boban temeljito proučava međuratno razdoblje političke i diplomatske povijesti južnoslavenskih naroda, te razdoblje drugog svjetskog rata, pa zatim međustranačke političke odnose, ličnosti i djelatnosti istaknutih političara toga doba: Stjepana Radića, Ante Trumbića, Vlatka Mačeka, Svetozara Pribićevića, Milana Stojadinovića, Dragiše Cvetkovića i drugih, a posebnu pozornost obraća hrvatskom nacionalnom pitanju.

Istražujući posljednih godina vrlo intenzivno u britanskim ratnim arhivima akademik Boban je znatno pridonio rasvjetljavanju odnosa između srpskih i hrvatskih građanskih političara u emigraciji za vrijeme drugog svjetskog rata. Rezultati tih istraživanja sabrani su u tri knjige izvora i komentara tih izvora. To su knjige: "Hrvatska u arhivima izbjegličke vlade 1941.-1943." (1985.), te dvotomna "Hrvatska u diplomatskim izvještajima izbjegličke vlade" (1988.). Slijede zatim njegove tri knjige sabranih rasprava, polemika i članaka pod naslovom "Kontroverze iz povijesti Jugoslavije" (tiskane 1987.-1990.), u kojima britko raspravlja o nizu spornih pitanja iz političkog života Kraljevine Jugoslavije, te o razdoblju drugog svjetskog rata, obračunavajući se posebno s pojavama velikosrpskog šovinizma u povijesnoj literaturi.

Osim navedenih knjiga, akademik Boban surađuje s mnogobrojnim raspravama i člancima u znanstvenim časopisima. Poznati su njegovi referati s mnogobrojnih znanstvenih skupova i njegove česte polemike na radiju, televiziji, pa i u dnevnom tisku. Posljednje njegovo djelo "Hrvatske granice 1918.-1992.", tiskano je u dva izdanja (1991.-1992.), te jedno izdanje na engleskom jeziku.

Uoči smrti završava pisanje političkog portreta dr. Tome Jančikovića, predratnog zastupnika Hrvatske seljačke stranke, a prikupljao je građu za studije o Andriji Hebrangu i puču Vokić-Lorković.

Akademik Ljubo Boban u svojim povijesnim analizama seže dovoljno podrobno i duboko, uvijek s jasnim stavovima, nastojeći se suprotstaviti pojavi raznih poluistina, pa čak i falsifikata, u novijoj publicističkoj pa i tzv. znanstvenoj literaturi. Akademik Boban sve bitne argumente svojih povijesnih ocjena predstavlja na pregledan i uvjerljiv način. On stalno pronalazi i istražuje nova sporna povijesna pitanja, piše o njima zanimljivo i polemično, pa stoga stalno nailazi na odaziv i interes širokog kruga čitatelja.

Akademik Boban bio je čovjek silne radne energije. Umro je nenadano, u punoj snazi, kad smo od njega mogli očekivati nove velike povijesne sinteze. Smrt akademika Bobana veliki je gubitak za našu povijesnu znanost, za njegov fakultet i studente, a posebno za našu Akademiju.

Hodimir Sirotković

Ljubo Boban

DOROTHY CROWFOOT HODGKIN

(1910.-1994.)

Dopisna članica Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti Dorothy Hodgkin rođ. Crowfoot, O. M., F. R. S., preminula je 29. srpnja 1994. u mjestancu Ilmington, nedaleko Shipston-on-Stoura u grofoviji Warwickshire u Engleskoj. Za dopisnog člana naše Akademije bila je izabrana godine 1965.

Rodila se 12. svibnja 1910. u Kairu. Njezin otac John W. Crowfoot, arheolog, bio je u službi Ministarstva prosvjete u Egiptu i u Sudanu. Početkom prvoga svjetskog rata vratila se s majkom u Englesku gdje je stekla osnovno i srednje obrazovanje. Majka Grace Hood školovala se u Parizu za glazbu i francuski jezik. Po roditeljskoj tradiciji Dorothy, kao i njezine tri sestre bile su odgajane u kvekerskom duhu. Godine 1928. započela je studij kemije na Sveučilištu u Oxfordu kao pitomica Somerwille Collegea za studentice i završila ga godine 1932. s diplomom D. Sc. Pod kraj studija dr. Herbert M. Powell uputio ju je u kemijsku primjenu difrakcije rendgenskih zraka na kristalu i s njom u suradnji riješio kristalnu strukturu dialkiltalijevih halida. Bila je to njezina prva znanstvena publikacija. Željela se baviti biokemijom, ali tada u Oxfordu te struke još nije bilo. U potrazi za namještenjem doznala je da je u Cambridgeu profesor John D. Bernal metodom rendgenske strukturne analize započeo istraživanje prirodnih organskih spojeva kao što su steroidi, vitamini i proteini. Tetinom novčanom pomoći i malom stipendijom od svog koledža Dorothy Crowfoot postala je Bernalovom doktorandicom i suradnicom.

Da je suradnja bila uspješna svjedoče Bernalovi radovi s njome objavljeni o kristalografskom istraživanju vitamina B_1 i adenin-hidroklorida (1934.), pepsina (1934.), kalciferola (1935.), spolnih hormona i sterola (1936. i 1937.). U međuvremenu, Somerwille College odobrio joj je plaćeni "full-time research fellowship", pa se godine 1934. vratila u Oxford. Oxfordu je ostala vjerna do kraja života: znanošću Sveučilištu, predanim nastavnim i odgojnim radom svom koledžu, a gradu svojom društvenom djelatnošću. Član Somerwille Collegea i tutor postala je godine 1936., predavač na Sveučilištu 1946., izvanredni profesor 1955., a profesor na osnovi Wolfsonove zaklade Kraljevskog društva 1960.

God. 1937. udala se za Thomasa L. Hodgkina, iz obitelji istaknutih engleskih znanstvenika i javnih radnika, tutora Balliol College u Oxfordu, povjesnika i afrikanista,

zatim direktora Instituta za afričke studije u Ghani. Njihovo troje djece, Luke (1938.), Elizabeth (1941.) i Thoby (1946.), istaknulo se svatko u svojoj struci.

Njezino prvo samostalno istraživanje u Oxfordu bilo je kristalografsko istraživanje inzulina, kad je prva snimila rendgenogram inzulinovih kristala (1935.). Uz povremene prekide, nije napuštala inzulin sve dok mu nije riješila kristalnu i molekulsku strukturu godine 1969.

Kristalografska istraživanja steroida, započeta s Bernalom, dovela je Dorothy Hodgkin do vrhunca strukturom kolesteril-jodida, zajedno s C. H. Carlisleom (1945.) i kalciferola s J. D. Dunitzom (1948.). Rezultat tih istraživanja bio je stereokemijski potpuna strukturna formula tih spojeva, inače nepristupačna uobičajenim kemijskim metodama.

Za vrijeme drugog svjetskog rata saveznički znanstvenici svojim istraživanjima i otkrićima mnogo su pridonijeli pobjedi nad silama Osovine. Jedan od tih prinosa, u kojem je Dorothy Hodgkin imala odlučujuću ulogu, bio je i penicilin, antibiotik tada nepoznate molekulske strukture. Budući da istraživanje penicilina tradicionalnim kemijskim metodama nije napredovalo, Dorothy Hodgkin se uključila god. 1942. u istraživanje metodom rendgenske strukturne analize. Tada je to bio pothvat u uspjeh u koji mnogi nisu vjerovali. Ipak, na iznenađenje upućenih, ona je za dvije godine riješila kristalnu strukturu penicilina u tri dimenzije i ustanovila neočekivani ß-laktamski prsten u molekuli. Njezin uspjeh, osim toga što je mnogo značio za kemiju penicilina i za biokemiju uopće, imao je ključno značenje za napredak rendgenske strukturne analize spojeva složene molekule, osobito prirodnih organskih spojeva. Dorothy Hodgkin to je sama i dokazala rješenjem kristalne i molekulske strukture vitamina B_{12}.

Vitamin B_{12} ili kobalamin, jer sadrži kobalt, izoliran iz jetre je tvar koja spriječava smrtonosnu, perniciozu anemiju. Kemijska formula $C_{63}H_{88}N_{14}O_{14}CO$, rezultat njezinog istraživanja, najbolje pokazuje koliko mnogo je unaprijedila rendgensku strukturnu analizu. Već u slučaju penicilina pokazala se neophodnost upotrebe elektronskih računala za rješavanja struktura, a kod vitamina $B_{12,}$ jedino se elektronskim računalom struktura mogla riješiti. Dorothy Hodgkin je svojom metodom rješavanja složene molekulske strukture najavila novo razdoblje rendgenske strukturne analize. Slijedom njezinih iskustava, njezinim poticajima, bile su određene i prve strukture proteina, mioglobina (J. C. Kendrew, 1958.) i hemoglobina (M. F. Perutz, 1960.). Da su time bili stvoreni uvjeti za još veće pothvate na tom području pokazala je Dorothy Hodgkin konačnim rješenjem molekulske strukture inzulina. U međuvremenu je kemijskim putem bio određen redoslijed aminokiselina u oba polipeptidna lanca od kojih je sastavljena molekula inzulina (F. Sanger, 1955.), pa je Dorothy Hodgkin preostalo odrediti njihov razmještaj u prostoru i položaje atoma u njima. Kemijska formula inzulina, $C_{256}H_{388}N_{65}O_{76}S_6$, i ovdje sama za

Dorothy Crowfoot Hodgkin

sebe govori o veličini njezina postignuća, o vrhunskom dometu rendgenske strukturne analize što ga je time postigla. S biokemijskog gledišta, tek poznavanje molekulske strukture vodi do rješenja mehanizma kojim djeluje taj hormon toliko potreban za život čovjeka i životinje.

Uspjesi Dorothy Hodgkin na strukturi vitamina B_{12} i inzulina bili su poticaj za strukturno istraživanje globularnih proteina, uzor kemičarima koji su se njima bavili. Kad su godine 1965. kineski kemičari sintetizirali inzulin sastavljanjem aminokiselina prema Sangerovu redoslijedu, tijekom nekoliko posjeta pomagala im je savjetima da do god. 1974. dovrše strukturnu analizu inzulina. Bila je to sjajna potvrda njezinih analiza inzulina pet godina prije.

Dorothy Hodgkin bila je nagrađena mnogim priznanjima i nagradama: izabrana za člana Kraljevskog društva u Londonu (1947.), dobitnica je Nobelove nagrade za kemiju (1964.), odlikovanja Order of Merit (1965.), najvišeg britanskog odlikovanja za građanske zasluge. Od Kraljevskog društva primila je Royal Medal (1956.) i Copley Medal (1976.). Bila je predsjednica Bristolskog sveučilišta od 1970., predsjednica Britanskog društva za promicanje znanosti (1977.-1978.), predsjednica Međunarodne kristalografske unije (1972.-1975.). Bila je počasni doktor mnogih sveučilišta, od godine 1969. također i Sveučilišta u Zagrebu. Bila je dopisni član većeg broja akademija znanosti. Kao dopisni član naše Akademije, na svečanoj proslavi stogodišnjice Akademije 11. studenoga 1966. u Zagrebu, toplim riječima uputila je svoju čestitku, a kao svoj dar Akademijinoj knjižnici poklonila je rijetko, bibliofilsko izdanje "Utopije" Thomasa Morusa.

Bila je predani učitelj, upravo odgajatelj mladih znanstvenika. Pod njezinim vodstvom izrađena je 21 doktorska disertacija. Od preko sto suradnika koji su prošli njezin Laboratory of Chemical Chrystallography u Oxfordu, 25 je bilo iz Ujedinjenog Kraljevstva, ostali iz drugih zemalja, iz Hrvatske dr. Drago Grdenić (1955/56.) i dr. Boris Kamenar (1964/65. i 1971/72.).

U povodu njezina sedamdesetog rođendana profesor J. M. Bijvoet, znameniti nizozemski kristalograf, napisao je o Dorothy Hodgkin da je spojila dva najviša znanstvena postignuća sa sretnim obiteljskim životom, a u svojim analizama kristalne strukture, najnovije metode s jedinstvenom intuicijom kojom je čitala položaje atoma na još nedovršenim mapama elektronske gustoće. Doista, bila je vidovita proročica okružena suradnicima. Za njih je bila Dorothy, zvali su je imenom kao i ona njih, zajedno su bili skladna znanstvena obitelj nadahnuta otkrivanjem položaja atoma u kristalu.

Supruzi Hodgkin, kako u svom domu u Oxfordu, tako i u kući Hodgkinovih za vikenda gostoljubivo su pružali priliku za susrete i razgovore o različitim pitanjima intelektualnog života. Bio je to samo djelić njezina nastojanja oko zbližavanja ljudi i

naroda putem znanosti. Tim se pitanjima bavila u krugu znanstvenika kao član, a od 1976. tijekom nekoliko godina, i kao predsjednica pokreta Pugwash za mir i nuklearno razoružavanje. Svojim potpisom pridružila se godine 1991. pozivu nobelovaca za mir u Hrvatskoj. Njezinom smrću hrvatski znanstvenici izgubili su jednog svog velikog zagovornika i prijatelja.

Drago Grdenić

ALOJZ FINŽGAR

(1902.-1994.)

Dr. Alojz Finžgar, umirovljeni redoviti profesor za građansko i obiteljsko pravo Pravnog fakulteta u Ljubljani rođen je 30. prosinca 1902. u Škofjoj Loki. Od 1. siječnja 1928. radio je kao pripravnik u Upravnom sudu, zatim kao sudski pripravnik u Kotarskom i Okružnom sudu u Celju. Po završenom sudskom ispitu imenovan je za suca Kotarskog suda u Celju, gdje je radio do početka 1941. godine.

Godine 1948. izabran je za izvanrednog, a 1953. za redovitog (do umirovljenja 1974.) profesora obiteljskog i građanskog prava na Pravnom fakultetu u Ljubljani. Godine 1975. izabran je za dopisnog, a 1978. za redovitog člana Slovenske akademije znanosti i umjetnosti. Od 1982. do 1985. bio je tajnik Odjela za društvene znanosti Slovenske akademije. Za dopisnog člana naše Akademije izabran je 19. V. 1988. godine.

Napisao je sustavna djela u kojima je obuhvatio stvarno obiteljsko i nasljedno pravo. Ta su djela kao udžbenici doživjela mnogo izdanja i predstavljaju fundamentalni doprinos sustavnom proučavanju načela građanskog prava. Osim toga objavio je niz zapaženih monografija od kojih su najpoznatije "Osobe civilnog prava" (1967.), kao i niz rasprava o problemu društvene imovine, odnosno društvenog vlasništva.

Akademik Alojz Finžgar sudjelovao je u nizu programa i djelatnosti Hrvatske akademije, posebno u okviru radne skupine Razreda za društvene znanosti "Pravo i društvo". Isticao se svakom prilikom pravnom oštroumnošću i kolegijalnom skromnošću. On je svakako jedan od najvećih slovenskih stručnjaka za teoriju građanskog prava. Po svojim svojstvima, kao znanstvenik i čovjek ostat će u trajnoj uspomeni naše Akademije i naše znanstvene javnosti.

Eugen Pusić

JURE FRANIČEVIĆ PLOČAR

(1918.-1994.)

Jure Franičević Pločar rodio se u Vrisniku na otoku Hvaru, a školovao se u Vrisniku, Jelsi, Šibeniku i Splitu.

Prve pjesme objelodanio je u splitskom časopisu "Dom i svijet" (1939.). Prvu knjigu pjesama tiskao je 1943., a posljednju, izabrane pjesme"Pjesme" (1986.). Prvi roman "Gluha zvona" objavio je 1956., a posljednji "Baština" (1976.).

U svojih sedam romana Franičević je stvorio neke od nezaboravnih i trajnih likova naše novije proze, primjerice Griše i Marketo. Od onog trenutka kad otkrije dinamični prostor malog otočkog sela Kamensko, Pločar posvećuje svu pozornost traganju za prikladnim motivima. On na neki način postaje istraživač, ali ne toliko epičnosti općih mjesta koliko neobičnih zbivanja u dušama pojedinih aktanata. Istodobno gradeći i razarajući kompoziciju navodi pisca da u beskrajnom polju epskog pronađe i osvijetli svijest nekog lika u romanu: on jednostavno prikazuje dobro i zlo, ne moralizirajući, već pružajući sliku svijeta kakav jest. U svojem najzrelijem proznom djelu "Raspukline" (1957.) Pločar kao da se pobunio protiv konvencije, tragajući za jednim oblikom naracije koja neće biti kroničarska, ali koja će stvaranjem jakih situacija, mozaičnih cjelina biti u stanju otkriti slojevitosti ličnosti, ali i smisao jedne kolektivne svijesti. Arhetipsko stvaranje likova (Griše) postat će prototipom pantagruelovske tragičnosti na krilima narodne komike, kao izraz supstancijalnog jaza između ironije i tragedije.

Slamnig je, pišući o Pločaru, uočio jednu snažnu autorovu intenciju, da velike događaje rasplete u male, kako bi aktanti bili ispunjeni životnim funkcijama, podjednako krivi i podjednako nedužni u velikom i sveobuhvatnom okretanju sudbine svijeta. Udubljivanje u mikrokozam odvodi autora s onu stranu dobra i zla. Pločar je u svojim ciklusima romana stalno pokušavao da kroz gotovo identične likove, dovedene u sasvim drugi kontekst - izrazi neizmjerno područje međuodnosa. Moglo bi se reći da on priželjkuje da njegov pojedinac postane metafora kretanja kroz povijest. Možda je njegova proza najbliža onom obrascu literature o kojoj piše Lukacs - sadržaj romana je sadržaj povijesti ljudske duše koja polazi u svijet da bi sebe upoznala, koja traži avanture da bi u njima iskušala svoj identitet. Kako zapaža Slobodan Novak - Pločarev Griše "sam odabire čiji će

Jure Franičević Pločar

biti": otimanje kanonima, konvencijama, ideologijama stvara od Griše tragičnog junaka, koji osjeća odvojenost od svoje duše i odvojenost od praktičnog svijeta koji bi htio prevladati prolazeći kroz jedan snažan, umjetnički vitalan proces stilizacije.

Moderna naratologija neće moći izbjeći proučavanje Pločarevih romana, kao što ni povijest novije hrvatske proze neće moći zaobići autentičnost Pločareve prozne poetike.

Tomislav Sabljak

ZLATKO HERKOV

(1904.-1994.)

Rođen je u Zagrebu 16. kolovoza 1904., a umro je 21. veljače 1994. godine. U Zagrebu je pohađao pučku školu i gimnaziju, od 1922. do 1928. godine je studirao, diplomirao i doktorirao na Pravnom fakultetu.

Godine 1935. izabran je za honorarnog nastavnika na Visokoj ekonomsko-komercijalnoj školi u Zagrebu; godine 1937. habilitirao je za privatnog docenta na Pravnom fakultetu u Zagrebu na katedri za financijske znanosti. Kasnije je na istoj katedri izabran i za izvanrednog profesora, ali zbog ratnih neprilika nikad nije predavao.

Od 1948. do 1956. osim bavljenja znanstvenim radom postaje vanjski suradnik Arhiva grada Zagreba. U međuvremenu bio je na čelu financijsko-privrednog odjela poduzeća "Viadukt".

Godine 1957. postaje voditelj Instituta za likovne umjetnosti naše Akademije, a godine 1961. prelazi u Akademijin Historijski institut u svojstvu višeg znanstvenog suradnika, zatim znanstvenog savjetnika. Izabran je i za ravnatelja istog Instituta. Na toj je dužnosti ostao sve do 1976. godine kad je umirovljen. Za člana suradnika izabran je 6. lipnja 1975. a 9. lipnja 1983. izabran je za dopisnog člana naše Akademije.

Tijekom šezdesetak godina znanstvenog i stručnog rada napisao je mnogobrojne knjige, veće i manje rasprave i članke iz hrvatske prošlosti. Ta su djela raznolika po svojoj koncepciji i sadržaju, i gotovo su sva koncipirana na izvornoj arhivskoj građi latinskog, njemačkog, hrvatskog i talijanskog jezika.

Svoje prve radove piše o koncipiranju i provođenju financijske prakse, a zatim o financijama kao znanosti iz prošlosti grada Zagreba i Hrvatske. Iz te suvremenosti i prošlosti napisao je mnogobrojne znanstvene i stručne priloge. Toj se problematici stalno vraćao i neposredno je uključivao i u druge svoje radove.

Razvio je veliku znanstvenu djelatnost na proučavanju i obradi hrvatske metrologije. Bio je prvi znanstvenik koji je udario temelje i razvio hrvatsku metrologiju i s njom uključio Hrvatsku u međunarodne gospodarske i povijesne institucije. Vrlo dobro je uočio i na mnogim primjerima pokazao da nije moguće egzaktno proučavati bilo koju gospodarsku granu iz prošlosti bez financijskih i metroloških mjerila. U prošlosti, naime, gotovo svaka

pokrajina i grad imali su svoje posebne novčane jedinice i mjere, što je dokazao svojim radovima o kupoprodaji soli, o trgovini različitih artikala, te o odmjeravanju i utjerivanju različitih daća i nameta.

Vrlo dobro je spoznao i uvidio da pravna regulativa uvelike utječe na oblikovanje svakodnevnog života grada i sela. Stoga je poklonio znatnu pozornost pravnim normama u javnim dokumentima, a napose u statutima naših gradova Rijeke (1530.), Zagreba (1732.), te Šibenika (1608.). Njegova analiza statuta tih gradova otkriva nam njihov sveukupni život. Dr. Zlatko Herkov je, uz akademike M. Kostrenčića i V. Gortana, uvelike pridonio izradbi i objavljivanju Rječnika srednjovjekovnog latiniteta u 2 sveska (1973., 1978.). On je obavljao i organizacijsko-tehnička pitanja vezana uz rječnik, sastavio je i uredio deset Saopćenja koja su donosila izabrane riječi za rječnik.

Kao glavni tajnik uređivao je zajedno s akademikom Kostrenčićem Bulletin scientifique. Bulletin je godinama u sažetom obliku, na stranom jeziku (engleskom), prenosio naše znanstvene rezultate među strane inozemne znanstvene krugove. Bio je član uredništva Historijskog zbornika što ga je objavljivao Historijski institut (danas Odsjek za povijesne znanosti Hrvatske akademije).

U cjelokupnoj njegovoj djelatnosti ogledala se znanstvena konciznost, temeljitost i uvjerljivost.

Ivan Erceg

ANTUN MAGDALENIĆ

(1928.-1994.)

Smrću Antuna Magdalenića hrvatska geologija, osobito inženjerska geologija i hidrogeologija, gubi jednog od svojih najistaknutijih profesora i znanstvenika, a Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti svoga člana suradnika.

Rođen u Belici kraj Čakovca 1928., A. Magdalenić pohađao je Prvu mušku realnu gimnaziju u Zagrebu. Diplomirao je na Rudarskom odsjeku Tehničkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu 1954., i to u generaciji odabranih studenata koji su prvi upisali tada novoosnovani montangeološki smjer.

Najprije je radio u Zavodu za geološka istraživanja u Zagrebu (1954.-1960.). Godine 1960. izabran je za stalnog asistenta i zatim stalno djeluje na fakultetu. Nakon magistriranja i doktoriranja (disertacija: "Hidrogeologija sliva Cetine") napreduje te postaje docentom i izvanrednim profesorom. Bio je na specijalizaciji u bivšem SSSR-u (Moskva, Lenjingrad) iz područja inženjerske geologije i hidrogeologije. Boravio je u državi Assam u Indiji, gdje je zajedno s V. Makovcem izradio program istraživanja u području krša za hidroelektranu Kopili. Sudjelovao je u izradbi hidrogeološke karte sjeverozapadnog dijela Venezuele. Od 1976. do posljednjih dana svojega života redoviti je profesor iz inženjerske geologije i hidrogeologije na Rudarsko-geološko-naftnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, a 1977. izabran je za člana suradnika naše Akademije u njezinu Razredu za prirodne znanosti.

Iznimno je velik udjel A. Magdalenića u sveučilišnoj nastavi. Skoro u cijelosti oblikovao je sadržaje dvaju vrlo važnih kolegija za obrazovanje inženjera geologa. Bilo je to nakon začetka, koje je u predavanjima prvoga takva predmeta primijenjene geologije s hidrogeologijom dao prof. dr. Milan Herak pedesetih i šezdesetih godina dok je bio na Tehničkom fakultetu. Kasnije su uslijedili prinosi od još nekoliko nastavnika Zavoda za inženjersku geologiju, hidrogeologiju i geologiju nafte i ugljena. Ti su sadržaji bili i okosnicom odnosnih smjerova u dodiplomskom i poslijediplomskom studiju geologa, a bili su predavani i drugim studentima na još nekoliko fakulteta: građevinarima, geotehničarima, rudarima i tehnolozima. Na poslijediplomskom studiju bio je ne samo

Antun Magdalenić

nositelj tih kolegija i njihovih odabranih poglavlja nego i voditelj smjera "Inženjerska geologija i hidrogeologija", a niz godina i voditelj cijele struke "Geologija".

Radi ocjene težine njegovih zaduženja ili opterećenja brojnim predavanjima, ispitima i dr. dobro je navesti još nešto konkretno: bio je mentorom izradbe 132 diplomska rada, 17 magistarskih radova i 12 obranjenih doktorskih disertacija. Dakako, uz znanstvenu i stručnu kompetenciju, on je imao i druge odlike. Bio je vrlo uredan čovjek, pristupačan, vedar i uvijek spreman pomoći. Za njega smo mi bliži, ali i dalji poznavatelji, znali reći da je čovjek reda, rada i roda. Zato se toliko kandidata obraćalo njemu, ne samo iz Hrvatske nego i iz Bosne i Hercegovine. Nekoliko njegovih doktora znanosti su vrlo ugledni ljudi, poznati znanstvenici i sveučilišni profesori.

U svom gotovo 40-godišnjem djelovanju istraživao je brojne predjele i mjesta s inženjerskogeološkim i hidrogeološkim pojavama i problemima: Hrvatsko zagorje i Pokupje, zatim Gorski kotar, no osobito Istru, Hrvatsko primorje, Liku, niz otoka i drugih predjela Dalmacije te Hercegovinu. Surađivao je s više instituta i privrednih organizacija. Bio je vrlo cijenjen stručnjak, često pozivan radi davanja mišljenja, recenzent, generalni izvjestitelj, voditelj rasprava na simpozijima i sl.

Prema sadržajima radova pretežito iz domene inženjerske geologije, njegova proučavanja vezana su za unapređivanje i razradbu metoda istraživanja radi dobivanja inženjerskogeoloških podloga za gradnju prometnica i tunela, nadalje podloga za saniranje klizišta, kao i podloga za seizmičku mikrorajonizaciju te za još neke svrhe.

U hidrogeologiji njegov znanstveni interes u prvoj fazi bio je usmjeren na razvitak metoda izradbe hidrogeoloških karata, kao osnove za rješavanje pitanja vodoopskrbe i gradnje akumulacija te melioracijskih zahvata u krškim terenima. U zadnjem desetljeću najviše se bavio određivanjem slivova i definiranjem zaštitnih zona krških izvora i akumulacija, te analizama režima krških izvora i mogućnostima reguliranja istjecanja na izvorima. U pristupu problemima nastojao je što čvršće povezati istraživanja dviju srodnih disciplina: hidrologije i hidrogeologije.

Neke postignute nove spoznaje objavljene su u svjetskim uglednim prikazima, osobito o dosezima istraživača u hidrogeologiji krša. To je vrlo značajno, jer je naš krš Dinarida, po različitim fenomenima jedinstven u svijetu; npr. takvi su radovi s Milanom Herakom i Stjepanom Bahunom, zatim s Ognjenom Bonaccijem, Vladimirom Jurakom i još nekim koautorima. Inače je još pisao, samostalno i koautorski, u različitim časopisima i zbornicima: Kršu Jugoslavije (izd. JAZU odnosno HAZU), Geološkom vjesniku - Zagreb, Građevinaru - Zagreb, zatim u izdanjima Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine i Bugarske akademije znanosti, nadalje u zbornicima inženjerskogeoloških

i hidrogeoloških simpozija i kongresa održanih u Zagrebu, Sofiji, Ankari, Beogradu, Sarajevu, Ljubljani, Splitu, Herceg-Novom i Skopju.

Bio je više godina voditelj (glavni istraživač) teme "Znanstvena valorizacija krša u Republici Hrvatskoj" i predsjednik Odbora za krš u Razredu za prirodne znanosti. Obnašao je i druge dužnosti na fakultetu i izvan njega: ravnatelj Instituta za geologiju, hidrogeologiju i geologiju nafte i ugljena.

Dobio je plakete zaslužnog i povelje počasnog člana od Saveza inženjera i tehničara i od Komiteta za hidrogeologiju i inženjersku geologiju. Upravo nedavno dodijeljeno mu je i najveće priznanje: Republička godišnja nagrada "Nikola Tesla" za značajnu znanstvenu djelatnost.

Radio je do zadnjih dana. Preminuo je iznenada. Srce ga je odjednom izdalo. Pokopan je na Mirogoju u Zagrebu 4. kolovoza 1994.

Antun Magdalenić će sigurno ostati u trajnom sjećanju i dubokom poštovanju, kako zbog vrlo vrijednih doprinosa geološkoj znanosti i praksi tako i radi spremnosti da nesebično pomogne, posebno mlađim znanstvenicima.

Velimir Kranjec

FRANTIŠEK VÁCLAV MAREŠ

(1922.-1994.)

U Beču je u noći 3. prosinca 1994. godine preminuo prof. František Václav Mareš, velikan slavenske filologije, koji je radove objavljene na hrvatskom jeziku potpisivao u pohrvaćenom obliku svojega imena Franjo Većeslav Mareš.

Rodio se 20. prosinca 1922. godine u Benešovu nedaleko od Praga, gdje je i pokopan 12. prosinca ove godine. Studirao je slavistiku u Pragu kod poznatih i priznatih slavista i lingvista - Kurza, Havraneka, Šmilauera, Weingarta i drugih i već na studiju stekao solidne temelje za istančana filološka istraživanja. Doktorirao je na Karlovu sveučilištu u Pragu. Predavao je slavensku filologiju na Bečkom sveučilištu. Bio je redoviti član Austrijske akademije znanosti, dopisni član Makedonske akademije znanosti i umjetnosti, dopisni član Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, dopisni član Poljske akademije znanosti (PAU, Krakov), vice-direktor Instituta za slavistiku Češke akademije znanosti u Pragu i nositelj Zlatne medalje Dobrovský Češke akademije znanosti. Za života su mu posvećena tri izdanja koja su u njegovu čast priredili suradnici, prijatelji i studenti: Litterae slavicae medii aevi. Francisco Venceslao Mareš Sexagennario Oblatae. Sagners slavistische Sammlung. Bd. 8 (1985.); 38. svezak časopisa Wiener slavistisches Jahrbuch (Beč 1992.) i 4. sv. 61. godišta časopisa Slavia (Prag 1992.).

Na Bečkom sveučilištu - u bečkom Institutu za slavensku filologiju - proveo je najveći dio radnog vijeka - od 1968. godine do odlaska u mirovinu 1992. godine. U Beču je nastavio tradiciju filologa Franca Miklošiča, Vatroslava Jagića, Nikolaja S. Trubeckoja i surađivao je s Josipom Hammom, koji ga je pozvao u Beč.

Staroslavenska filologija i fonologija - dva su područja na kojima je František Václav Mareš objavio najbrojnije radove. Proučavao je kulturnu i duhovnu povijest Slavena. Govorio je gotovo sve slavenske jezike. Zanimao se uz to ornitologijom, muzikologijom i liturgikom. Objavljivao je radove u slavističkim institutima diljem Europe i Sjedinjenih Američkih Država i bio cijenjen kao svjetski stručnjak. Objavio je više od tristo i pedeset radova i šest knjiga, među kojima je čuvena antologija staroslavenskih tekstova češkog podrijetla: An Antology of Church Slavonic Texts of Western (Czech) Origin. Slavische Propyläen 127, Wilhelm Fink Verlag, München 1979.

Iz problematike hrvatskoga glagolizma pisao je o Baščanskoj ploči (u: Lexicon des Mittelalters) i o dva znaka A na Baščanskoj ploči: Dvojí písmeno A na Baščanské ploči (1984.) i o temeljnoj ortografskoj reformi u ranom razdoblju hrvatskoga crkvenoslavenskog jezika: A Basic Reform of the Ortography at the Early Period of Croatian-Glagolitic Church Slavonic (1985.). Opisao je novopronađeni glagoljski odlomak misala: Novljanski odlomak hrvatskoglagoljskog misala (1985.).

U zagrebačkom časopisu Slovo objavio je više članaka: Azbučná básen z rukopisu Státní verejné knihovny Saltykova-Ščedrina v Leningrade (1964.); Hlaholice na Morave a v Čechách (1971.); Proložní legenda o svatém Vítu (1973.); S. Gregorii Magni Dialogorum Libri IV (1974.); Moskevská Mariánská mše (1976.); Potekloto na tekstot na makedonskoto kirilsko livče (1983.); Das neue kroatisch-neukirchenslavische Missale (1983.). U Slovu je objavljivao nekrologe (A. Vaillant, B. Havránek) i recenzije (Ioannis C. Tarnanidis, The Slavonic Manuscripts Discovered in 1975 at St. Catherine's Monastery on Mount Sinai, Thessaloniki 1988.). Referirao je na Ročkom glagoljaškom bijenalu i u Senju u povodu obilježavanja obljetnice Senjske glagoljske tiskare.

S Hrvatskom je František Václav Mareš bio vezan od studentskih dana. Već 1947. godine krenuo je na Krk putovima glagoljaštva, koje mu je utro slavni sunarodnjak Josef Vajs, jedan od stožernih suradnika u krčkoj Staroslavenskoj akademiji. Na putu za Krk susreo je u Zagrebu docenta staroslavenskoga jezika na Zagrebačkom sveučilištu - Josipa Hamma, s kojim je od tada trajno surađivao.

Marešov projekt pripreme Rječnika crkvenoslavenskoga jezika svih redakcija (Návrh prípravných prací pro Slovník jazyka cirkevneslovanského, Prag 1962.) bio je temelj od kojeg se krenulo u radu na Rječniku crkvenoslavenskoga jezika hrvatske redakcije, za koji su tada već počete pripreme u Staroslavenskom institutu u Zagrebu. Marešovo bogato iskustvo stečeno u obradi staroslavenske leksičke građe za monumentalni praški Slovník jazyka staroslovenského pokazalo se dragocjenim u obradi i redigiranju hrvatskocrkvenoslavenske leksičke građe. Od 1981. godine, otkada je u Staroslavenskom institutu započeta obrada te građe, boravi u Zagrebu svake godine - i više puta. S Biserkom Grabar redigirao je dio građe slova A. S njom i Ivanom Mulc pripremio je u prvom sveščiću Rječnika prilog o oblikovanju i sastavu rječničke natuknice. Nakon prerane smrti B. Grabar (1986.) František Václav Mareš preuzeo je uredništvo Rječnika crkvenoslavenskoga jezika hrvatske redakcije.

U Zagreb je František Václav Mareš rado dolazio. Govorio je da u Zagrebu nalazi djeliće Praga u koji dugo nije mogao odlaziti. Kada je izabran za dopisnoga člana naše Akademije, pisao je Staroslavenskom institutu: "Iako nisam dostojan takve časti, velika mi je radost da na taj sam način još tijesnije povezan s našim Zagrebom i s našom prastarom

František V. Mareš

kulturom". Nije bez simbolike što je njegov posljednji dolazak u Hrvatsku vezan uz Krk - uz obilježavanje 90. obljetnice Staroslavenske akademije u studenome 1992. godine - kada je govorio da se u krčkoj Akademiji proučavalo "dragocjeno nasljedstvo naših glagoljaša, blago koje vjerojatno ne bismo više imali bez blagoslovljene djelatnosti krčke Staroslavenske akademije... ni bez rada J. Vajsa".

Iz života je otišao velikan slavenske filologije, odani prijatelj Hrvatske za kojim je ostalo vrijedno znanstveno djelo i uspomena na dobrog i plemenitog čovjeka.

Anica Nazor

LINUS PAULING

(1901.-1994.)

Linus Pauling umro je 19. kolovoza 1994. u svom domu na imanju nedaleko Big Sura u Kaliforniji, SAD. Dopisnim članom bio je izabran godine 1966., a počasnim članom Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti 12. svibnja 1994. Počasni je doktor Sveučilišta u Zagrebu od 7. rujna 1988.

Linus Carl Pauling rodio se u Portlandu, država Oregon, SAD, 28. veljače 1901. Majka Lucy Isabelle, rođena Darling, rodom iz Oregona bila je englesko-škotskog porijekla, a otac Herman Henry William iz Missouria, njemačkog porijekla, umro je kad je Linusu bilo devet godina.

U Portlandu je Linus polazio osnovnu i srednju školu, a od godine 1918. Oregonski poljoprivredni koledž, kasnije Oregonsko državno sveučilište i završio ga godine 1922. diplomom B. Sc. za kemijskog inženjera. Zbog siromaštva prekinuo je redoviti studij i namjestio se kao nastavnik kemijske analize na istom koledžu, a zatim i nastavnik kemije na Kalifornijskom tehnološkom institutu u Pasadeni, gdje je postdiplomski studij završio doktoratom iz kemije godine 1925. Uz taj Institut, poznat kraticom Caltech, u čijem se nazivu krije jedna od najuglednijih znanstvenih ustanova, bila je vezana Paulingova tridesetpetogodišnja pedagoška i znanstvena djelatnost. Bio je pomoćni profesor od 1927., izvanredni od 1929. i redoviti profesor od 1931., izabran kao prvi dobitnik tek ustanovljene Langmuirove nagrade Američkog kemijskog društva, jer se "kao znanstvenik mlađi od trideset godina istaknuo istraživanjem na području čiste kemije". Od godine 1926., u trajanju od osamnaest mjeseci, kao stipendist J. S. Guggenheimove zaklade, bio je na postdoktorskom studiju u Europi kod vodećih kvantnih fizičara A. Sommerfelda (München), E. Schrödingera (Zürich) i N. Bohra (Copenhagen). God 1963. postao je profesorom za fizikalne i biološke znanosti u Studijskom centru demokratskih ustanova u Santa Barbari, Kalifornija, god. 1967. profesorom kemije na Kalifornijskom sveučilištu do godine 1974., kad je osnovao Institut Linus Pauling za prirodne znanosti i medicinu i vodio ga kao njegov predsjednik sve do smrti.

Paulinga dječaka najviše je privlačila kemija. Čitao je kemijske knjige i pravio kemijske pokuse, pa je već zarana upoznao različite tvari, kemikalije i minerale, i težio

Linus Pauling

upoznati vezu između njihova sastava i njihovih fizičkih i kemijskih svojstava. Privlačili su ga članci u Žurnalu američkog kemijskog društva, osobito oni što su ih napisali G. N. Lewis (1916.) i I. Langmuir (1919.) o naravi veze između atoma u molekuli. Uskoro mu se pružila prilika da na Caltechu istraži tu vezu difrakcijom rendgenskih zraka na kristalu na način kako su to od godine 1913. činili W. H. i L. H. Bragg u Londonu. Pauling je pročitao njihovu knjigu "X-Rays and Crystal Structure", izašlu god. 1915., pa su mu osnovne metode bile poznate. Profesor A. A. Noyes, pozvan god. 1916. da osuvremeni kemiju u Caltechu, poveo je sobom R. G. Dickinsona, Braggova učenika, da uvede rendgensku strukturnu analizu kristala. Dickinson je to učinio uspješnim strukturnim istraživanjima, pa mu je Noyes god. 1922. povjerio Paulinga za suradnika. Plod suradnje bila je Paulingova doktorska disertacija The Determination with X-Rays of the Structure of Crystals, 1925. i prvi objavljeni radovi s kojima je Pauling ušao u suvremenu kemiju, od kojih se ističe struktura molibdenita, objavljena god. 1923. kao poseban tip kristalne strukture. Trideset godina kasnije, prilikom pedesetgodišnjice rendgenske difrakcije, u sjećanju na svoje objavljene prvence, Pauling je ispričao da mu nijedna struktura poslije molibdenitove nije pružila toliki osjećaj zadovoljstva. Ne zato što je bila njegova prva publikacija, nego zato što je otkrio da sumporni atomi oko molibdenovog čine trostranu prizmu, a ne oktaedar kako se očekivalo.

Zašto upravo takva a ne drukčija koordinacija atoma, bilo je pitanje koje je Pauling rješavao u razdoblju od god. 1926. do 1930., i na rješenjima postavio temelje suvremene kristalokemije. Pokazao je kako tip kristalne strukture ovisi o naravi kemijske veze i, ovisno o njoj, uveo ionske, kovalentne i Van der Waalsove radijuse kao eksperimentalne podatke kojima je ta ovisnost određena. Za nju je u ionskim kristalima Pauling postavio pravila o omjeru ionskih radijusa, o jakosti elektrostatske veze i o zajedničkim elementima koordinacijskih poliedara, kao što su tetraedri u silikatima i oktaedri u molibdatima i volframatima. U zagonetnim empirijskim formulama soli tih polikiselina otkrio je Pauling zadivljujuću pravilnost. Zatim je Pauling uveo valno-mehanički model vezanog atoma, jer takav model slobodnog atoma nije riješio usmjerenost kovalentnih veza. Uveo je hibridne orbitale valentnih elektrona preko kojih se središnji atom veže za druge atome samo u određenim smjerovima. Da ravne, ugnute, trokutne, piramidske, tetraedarske, kvadratne, kao i molekule drugih oblika, nastaju vezanjem atoma putem hibridnih orbitala objavio je Pauling godine 1931. u Žurnalu američkog kemijskog društva. Osim geometrijskih podataka o strukturi molekule, Pauling je obuhvatio i magnetska svojstva metalnih kompleksa i tako na kvantno-kemijskoj osnovi povezao van't Hoffove i Wernerove zasade u jedinstvenu stereokemiju. Matematički aparat potreban za to izložio je zajedno s E. B. Wilsonom, Jr., god. 1935. u knjizi Introduction to Quantum Mechanics

with Application to Chemistry, kojom su mnogi naraštaji kemičara stjecali znanje iz kvantne teorije. Tri godine kasnije sustavno je izložio svoje tumačenje kemijske veze i strukture molekula i kristala u knjizi The Nature of the Chemical Bond and the Structure of Molecules and Crystals: an Introduction to Modern Structural Chemistry, posvetivši je G. N. Lewisu (1875.-1946.) koji ga je dok je bio student nadahnuo svojim naukom o kovalentnoj vezi. Knjiga je izašla godine 1940. u drugom i godine 1960. u trećem izdanju. Bila je prevedena na mnoge jezike i postala Biblijom kemičara, utjecajna kao malo koje kemijsko djelo novijeg vremena.

Kovalentna veza između dva različita atoma, za Paulinga uvijek između svoje kovalentne i ionske krajnosti, ima značajke ionske veze, kako to proizlazi iz njezine izmjerene polarnosti Da to brojčano izrazi Pauling je uveo ljestvicu elektronegativnosti atoma i njome uvelike zadužio kemičare u tumačenju i pretkazivanju molekulskih svojstava. Ostvarenje srednjeg stanja između mogućih krajnosti, Pauling je opravdao kvantnom mehanikom rezonancije između mogućih podjela elektrona na veze u molekuli. Rezonancija između stanja s mogućom elektronskom podjelom na veze u molekuli, koju je u prošlom stoljeću naslutio A. Kekulé sa svoje dvije formule benzena, imala je fundamentalno značenje u suvremenoj kemiji, kako organskoj tako i anorganskoj. Paulingova rezonancija nije samo tumačenje strukture i ponašanja molekule, nego i metoda za kvantno mehanički proračun molekulske energije podatkom o energiji rezonancije. Bliska je kemičarima, prihvatili su je, jer se nastavila na tradicionalan način pisanja strukturnih formula valentnim crticama, pa je neizostavna u općenitom razmatranju ponašanja kemijskih spojeva. Prednost svoje metode Pauling je isticao u obrani od kritike pristaša metode molekulskih orbitala koja je valno-mehanički točnija, a uglavnom daje jednake rezultate.

Pauling je godine 1930. u "Gates and Crelin Laboratory of Chemistry" na Caltechu uveo metodu elektronske difrakcije na anorganskom ili organskom uzorku u plinovitom stanju, povjerio je L. Brockwayu i s njime odredio niz molekulskih struktura tada nedostupnih drugim metodama, kao što su propan, butan, heptan, te trimentilbor, fosforpentafluorid i dr.

Od godine 1937. kad je naslijedio profesora A. A. Noyesa na dužnosti pročelnika Kemijskog odjela, tijekom četrnaest godina, objavio je s R. B. Coreyem niz točnih podataka o duljini veze i veličini valentnih kuteva u molekulama α-aminokiselina i jednostavnih peptida, kao prvi korak na putu do strukture bjelančevina. I opet se Pauling poslužio modelom, ovaj put modelom peptidnog lanca razmjerno nacrtanog na listu papira. Na ukoso smotanom papiru peptidni lanac dobio je oblik uzvojnice koja se ponavljala na razmaku od 5.4 A, a njenu čvrstoću osigurale bi vodikove veze uzduž uzvojnice. Nakon

što je model potvrdio rendgenskom difrakcijom na uzorcima polipeptida, objavio ga je godine 1951. u Stockholmu na II. međunarodnom kristalografskom kongresu. Ta Paulingova α-uzvojnica (α-heliks) uskoro je ušla u sve udžbenike organske kemije i biokemije. Pretpostavio je također i naborani sloj sastavljen od ispruženih polipeptidnih lanaca povezanih vodikovim vezama, kakav je nađen u fibroinu svile.

Paulingova α-uzvojnica odigrala je veliku ulogu u poznavanju biološki važnih molekula. Njome nadahnuti J. Watson, P. Crick i M. Wilkins, godine 1953. riješili su modelom dvostruke uzvojnice strukturu DNA i učinili jedno od najvećih otkrića ovoga stoljeća.

Tumačenje magnetizma kompleksnih metalnih spojeva bilo je Paulingov veliki prilog anorganskoj kemiji. Kompleksi dvovalentnog željeza s kovalentno vezanim ligandima su dijamagnetični. Pauling je pokazao da se kisik na željezo u hemoglobinu upravo tako veže, pa je arterijska krv dijamagnetička za razliku od paramagnetske venozne krvi lišene kisika. Hemoglobinom se ponovno bavio kad je doznao za genetski uzrok srpaste anemije, kronične krvne bolesti, koja je, prema Paulingu, nazvana molekulskom, jer se srpasti hemoglobin svojom molekulom razlikuje od normalnog.

Svoju intuiciju i svoje ogromno kemijsko znanje sve je češće usmjeravao na biološka i medicinska pitanja. Godine 1940. postavio je teoriju o stvaranju protutijela u organizmu koja premda nije bila potvrđena, usmjerila je istraživanja do danas općenito prihvaćene selekcijske teorije. Držao je da su molekule proteina, u prvom redu enzima, svojim oblikom prilagođene djelovanju, a oblik ovisan o redoslijedu aminokiselina u polipeptidnom lancu. Takve molekulske razlike nastajale su u tijeku evolucije živih bića, pa se evolucija može pratiti i na molekulskoj razini, što je ustanovljeno za molekule životinjskog hemoglobina, pa je nauk o takozvanoj molekulskoj evoluciji prihvaćen.

Činjenica da su lijekovi uzeti u većoj količini uglavnom toksični, dovela ga je do zaključka da oni koji nisu takvi mogu organizmu koristiti. Nazvao ih je ortomolekulskim i na prvo mjesto stavio antioksidante kao što je vitamin E i, osobito, vitamin C, koji u većim količinama liječi gripu i spriječava oboljenje od raka. Godine 1970. o tome je napisao i knjigu Vitamin C and the Common Cold. Protivila mu se službena medicina, a žestoka polemika koja još traje potaknula je svestrana istraživanja. U posljednje vrijeme sve je više opažanja u prilog Paulingovu nauku.

U svojim predavanjima osnova kemije, a to je bila njegova glavna nastavnička djelatnost, Pauling je skretao pozornost na tekuća znanstvena pitanja. Nije bio zadovoljan postojećim udžbenicima, pa je napisao General Chemistry, an Introduction to Descriptive Chemistry and Modern Chemical Theory, god. 1947., pa znatno prošireno izdanje godine 1970., jedno je od najboljih uvoda u kemiju.

Pauling, protivnik ratova, za vrijeme II. svjetskog rata odbio je sudjelovati u Manhattanskom projektu, ali je predano radio na razvoju novih eksploziva i protutenkovskih granata jer, kako je rekao, Hitlera treba zaustaviti. Godine 1940. konstruirao je na osnovi kisikova paramagnetizma, instrument za mjerenje koncentracije kisika u zraku u podmornicama, zrakoplovima i tvorničkim pogonima, a zatim u inkubatorima u rodilištima. Godine 1948. odlikovan je Predsjednikovom medaljom za zasluge u ratu.

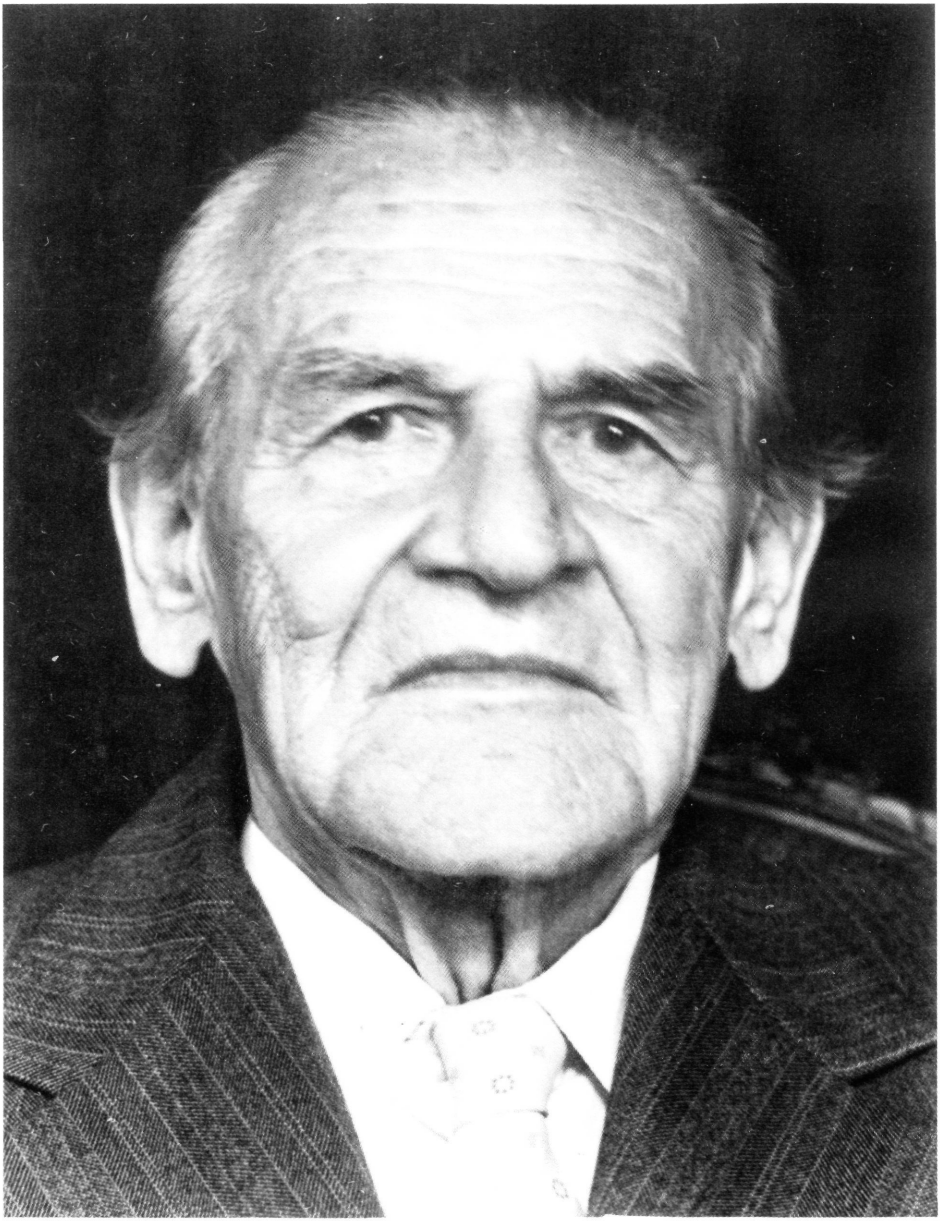
Nakon rata protivio se nuklearnom naoružanju i, osobito, pokusima s nuklearnim bombama u atmosferi, pa je postao žrtva McCarthyevih progona i bio osumnjičen kao komunistički simpatizer. Prijetilo mu se zatvorom ako ne oda imena onih koji su ga pomagali u kampanji protiv nuklearnih pokusa. Oduzeta mu je putovnica, pa je za put u Stockholm godine 1954. da primi Nobelovu nagradu za kemiju, u zadnji čas dobio ograničenu dozvolu. I, dok je u SAD bio osumnjičen za suradnju sa SSSR-om tamo su kemičare optuživali zbog prihvaćanja Paulingove navodno natražne i buržujske teorije rezonancije. Godine 1955. podržao ga je 51 nobelovac, a A. Einstein i B. Russell su s Paulingom i s drugim učenjacima i piscima u Pugwashu održali konferenciju i osnovali Pokret protiv pokusa s nuklearnim oružjem, a poziv potpisalo preko 11 000 znanstvenika diljem svijeta. Svoje poglede popularizirao je godine 1958. u knjizi No more war!, u kojoj se zauzima za duh znanosti u međunarodnim odnosima, jer njime vođeni napori državnika dali bi mirno rješenje. Općenito podržan Pauling je godine 1962. dobio Nobelovu nagradu za mir.

Paulingova supruga Ava Helen, koja ga je u svemu savjetovala i hrabrila u teškoćama, umrla je godine 1981. Na životu mu je sestra, tri sina i kćer, te 15 unučadi i 16 praunučadi, a u trajnom sjećanju je ostao svojim mnogobrojnim kolegama i prijateljima, slušateljima njegovih predavanja i čitateljima njegovih djela. Dobio je dva puta Nobelovu nagradu, za kemiju (1954.) i za mir (1962.), mnogobrojna priznanja i počasne naslove, izabran članom mnogih znanstvenih društava i akademija. Počasni je član Hrvatskog kemijskog društva od godine 1987.

Bio je prijatelj hrvatskih učenjaka. Godine 1991. pokrenuo je Poziv nobelovaca za mir u Hrvatskoj i za pravo Hrvata na svoju državu.

Živahne naravi i brz na odgovoru, druželjubiv i nesebičan, genijalnog uma i ogromne radne sposobnosti, znao bi reći, poput Demokrita, da mu je otkrivati novo bilo uvijek najveće zadovoljstvo, da izvori sreće na svijetu nisu tako mnogobrojni da bi se makar i jedan od njih mogao zanemariti.

Drago Grdenić

Mihovil Prošteník

MIHOVIL PROŠTENIK

(1916.-1994.)

Akademik Mihovil Proštenik, sveučilišni profesor Medicinskog fakulteta u mirovini, rođen je 23. veljače 1916. godine u Zagrebu.

Akademik Mihovil Proštenik jedan je od onih naših znanstvenika koji je svojim otkrićima, znanstvenim i nastavnim djelovanjem pronio glas naše znanosti i Zagrebačkog sveučilišta daleko izvan naših granica.

Već šezdesetih godina sva svjetska literatura usmjerena na istraživanja lipida, objavila je njegova otkrića novih sfingolipidnih baza, koje su temeljni spojevi moždanih stanica. Njegovi su radovi bili bitan doprinos svjetskoj znanosti na području neurobiokemije.

Akademik Mihovil Proštenik bio je iznimno cijenjeni predavač, često nazočan na mnogim međunarodnim i domaćim kongresima.

Cijeli svoj radni vijek proveo je na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, pune 42 godine. Za vrijeme svoje iznimno bogate sveučilišne aktivnosti akademik Mihovil Proštenik objavio je preko 100 znanstvenih radova. Bio je, osim na Medicinskom fakultetu, profesor organske kemije i biokemije i na Prirodoslovno-matematičkom i Farmaceutsko-biokemijskom fakultetu. Bio je osim toga dvije godine profesor biokemije i osnivač Instituta za biokemiju na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Tripoliju.

Akademik Mihovil Proštenik jedan je od osnivača instituta "Ruđer Bošković", gdje je od 1954. do 1970. bio pročelnik odjela. Profesor Mihovil Proštenik postao je već godine 1963. izvanredni član a 1986. i redoviti član Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Za svoja znanstveno-nastavna dostignuća dosad je bio više puta odlikovan. Nosilac mnogih odlikovanja, dobitnik je nagrade "Ruđer Bošković" i nagrade za životno djelo. Bio je član mnogobrojnih domaćih i međunarodnih stručnih organizacija.

Milivoj Popović

I A N T I N B E R G E N

(1903.-1994.)

Nizozemski ekonomist, istaknuti pedagog i teoretičar bio je jedan od najvećih i najplodnijih suvremenih ekonomista. Studirao je matematiku i fiziku na Leidenskom sveučilištu gdje je diplomirao obranom teze Minimumproblemen in de natuurkunde en de ekonomie. Zatim radi u Centralnom statističkom uredu u Haagu. U dvadeset osmoj godini života postao je profesor Sveučilišta u Amsterdamu, a od 1933. godine profesor na Nizozemskoj školi ekonomskih znanosti u Rotterdamu. Kolegiji koje vodi nose naziv statistika, ekonometrija, programiranje razvoja, nacionalno gospodarsko planiranje, itd. Od 1936. do 1938. bio je stručnjak u Odjelu za gospodarske informacije tajništva Lige naroda u Ženevi. Prvih deset godina poslije drugog svjetskog rata upravlja središnjim planskim uredom nizozemske vlade u Haagu, a od 1966. do 1974. bio je predsjednik Komiteta za planiranje OUN. U raznim prilikama bio je savjetnik za probleme planiranja nekoliko vlada.

Osnovni radovi su mu iz teorije gospodarske politike, problema privrednih ciklusa, modeliranje gospodarskog razvoja (optimizacijski modeli robne specijalizacije). Najviše se istaknuo u ekonometriji. Njegovo djelo Ekonometrija (1941.) prvi je jedinstveni cjelovit priručnik te mlade znanosti. Knjiga je doživjela više izdanja i prevedena na mnoge jezike. Za razradu matematičkih metoda analize gospodarskih procesa Tinbergen je godine 1969. dobio Nobelovu nagradu.

Važnija djela su mu: An Econometric Approach to Business Cycle Problems (1937.); Les fondament mathematiques de la stabilisation du mouvement des affaires (1938.); A method and its Application to Investment activity (1939.); Business Cycles in the United States of America 1919.-1932. (1939.); International Economic Co-operation (1945.); Business Cycles in th United Kingdom 1870.-1914. (1951.); Centralization and Decentralization in Economic Policy (1954.); Economic Policy - Principles and Design (1956.); The Design of Development (1958.); Selected Papers (1959.); Mathemathical Models of Economic Growth (1962.); Lessons from the Past (1963.); Central Planning (1964.); Studies in Comparative Economics (1965.); Development Planning (1968.); Income Distribution (1975.)

Djela su mu donijela veliku znanstvenu reputaciju u svijetu. Sveučilišta u Amsterdamu, Strasbourgu, Grenoblu, Fribourgu, Bruxellesu, Lisabonu i Oslu dodijelila su mu počasni akademski naslov doktora. Bio je član nizozemske Kraljevske akademije znanosti.

Za dopisnog član Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti izabran je godine 1979. S Akademijom je održavao bliske kontakte, a godine 1980. održao je predavanje Implications of a New International Economic Order.

Gordan Družić

ZLATKO VINCE

(1922.-1994.)

Sveučilišni profesor dr. Zlatko Vince rodio se 1922. godine u Đakovu i ostao je cijeloga života u srcu Slavoncem široke duše. Bio je to i za razmjerno kratka boravka u Zadru, gdje je na Filozofskom fakultetu i u samome gradu ostavio trajnu poštovanjem i prijateljskim osjećajima obilježenu uspomenu. Srce širokih slavonskih ravnica voljelo je i morske širine, a dr. Vinceu bila je i ionako sva Hrvatska pravim domom.

Izuzev prvo desetljeće svojega radnog vijeka, koje je proživio kao srednjoškolski profesor u Zagrebu i Pazinu, i kao bibliotekar u Puli, sav ostali život proveo je u znanstvenim ustanovama, na filozofskim fakultetima u Zadru i Zagrebu i u Institutu odnosno Zavodu za jezik u Zagrebu. Bio je dakle prije svega znanstvenik, svim silama i svim srcem posvećen proučavanju i njegovanju hrvatskoga jezika. Kao lingvist i filolog pokazivao je nevjerojatnu upornost, požrtvovnost, savjesnost, izdržljivost i bezuvjetnu ljubav prema radu, sve do posljednjih mjeseci ove godine, kada višestruke tegobe zbog raznih bolesti gotovo da više nisu dopuštale nikakvih mogućnosti za iole normalan rad, a Zlatko Vince ispisivao je grozničavo i strpljivo redak po redak, stranicu po stranicu. Punih 40 godina, od 1954. do 1994. objavljivao je neumorno svake godine znanstvene i stručne radove: nekoliko knjiga, mnogobrojne rasprave, studije, članke, recenzije, osvrte, novinske napise. U cjelini je to impozantan opus, izvanredno koherentan.

Dr. Vince bio je, naime, znanstvenik jasna usmjerenja, on je sav svoj istraživački napor i žar posvetio hrvatskomu književnom jeziku, njegovoj povijesti i razvoju, njegovim gramatičkim svojstvima u najširem smislu, njegovim nevoljama pod tuđinskim vladama u posljednja dva stoljeća. Dr. Vince nije bio zainteresiran za lingvističke teorije u suvremenom svijetu, danas, uostalom, često isprazne, pomodne i frazerske, on im je prilazio kritički i selektivno te primjenjivao ono što je smatrao korisnim za svoju temeljnu djelatnost. Nisu ga privlačile ni neke druge lingvističke discipline: dijalektologija, onomastika, etimologija, poredbeni studij, jezična tipologija, no jasno je da se tu nije radilo samo o nedostatku naklonosti nego i o svjesnome izboru temeljenome na patriotskoj prosudbi. Jer nema sumnje da je u hrvatskom slučaju problematika standardnoga jezika neusporedivo važnija od svake druge lingvističke teme i Vince je bio samo dosljedan zaključku koji je izveo iz te istine. Posvetio se dakle samo jednoj lingvističkoj disciplini, ali zato je to onda bilo doista svestrano, iscrpno, temeljito i pouzdano.

Zlatko Vince

Glavno je Vinceovo djelo monumentalna knjiga Putovima hrvatskoga književnog jezika, prvo izdanje 1978., drugo dopunjeno, 1990. To je svestran historiografski prikaz nastanka i razvoja hrvatskoga književnoga jezika, sa sažetim sustavnim uvodnim pregledom razvojnih razdoblja do 19. stoljeća i sa zaključnim pogledom u naše stoljeće, ali glavnina je posvećena devetnaestomu stoljeću: pretpreporodnim zbivanjima. Preporodu, filološkim školama druge polovice stoljeća, sudbonosnomu zaokretu na koncu stoljeća. Ta knjiga ne samo da govori o povijesti hrvatskoga jezika, ona će sama, posve sigurno, u budućnosti biti gledana kao jedna od povijesnih prekretnica. Jer hrvatska jezična povijest 19. stoljeća na razne je načine bila temeljito krivotvorena - slobodno se može reći da je tu bila provedena najveća lingvistička obmana u Europi. Vince je cijelim svojim radom i osobito svojom knjigom bio jednim od ključnih raskrinkavatelja te obmane.

Na temelju svojih trajnih zasluga za hrvatsku filologiju izabran je dr. Zlatko Vince za dopisnoga člana Akademije (9. svibnja 1988.).

Kao nitko drugi, on se posvetio posve nesebično osvjetljavanju uloge koje su u posljednjih nekoliko stoljeća imali pojedini veliki i mali hrvatski književnici i filolozi za razvoj hrvatskoga jezika. On je prvo proučavao ljude, a onda je rezultate sintetizirao u povijest. Obradio je nevjerojatan broj pojedinaca, neke u više navrata, posvetivši komu knjigu, komu monografsku studiju, komu veću ili manju raspravu, komu novinski prilog. Tako je obradio Nikolu Andrića, Antuna Barca, Ivana Broza, Mirka Divkovića, Ljudevita Gaja, Frana Ivekovića, Stjepana Ivšića, Vatroslava Jagića, Blaža Jurišića, Bartola Kašića, Frana Kurelca, Marcela Kušara, Antu Kuzmanića, Tomu Maretića, Antuna Mažuranića, Jakova Mikalju, Vinka Pacela, Dragutina Parčića, Pavla Rogića, Nikolu Rončevića, Joakima Stulića, Šimu Starčevića, Augusta Šenou, Bogoslava Šuleka, Adolfa Vebera-Tkalčevića.

Ako je itko zaslužio, a onda je dr. Vince zaslužio da i sam bude temeljito obrađen.

Dalibor Brozović

FINANCIJSKI IZVJEŠTAJ ZA GODINU 1994.

IZVJEŠTAJ

O FINANCIJSKOM POSLOVANJU HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI ZA GODINU 1994.

I. Za obavljanje redovite djelatnosti u godini 1994. Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti ostvarila je prihode iz sljedećih izvora:

- Državnog proračuna	14.364.535,87 kn
- Drugih izvora	729.854,77 kn
- Vlastitom djelatnošću	99.025,04 kn
Ukupno ostvareni prihodi	15.193.415,68 kn

Sredstva državnog proračuna osigurana su za sljedeće namjene:

– materijalne i operativne izdatke Akademije i njezinih jedinica	2.200.000,00 kn
– osnovnu djelatnost i investicijsko održavanje	3.400.000,00 kn
– stalne mjesečne nagrade redovitih članova Akademije	1.234.983,00 kn
– plaće djelatnika Akademije	7.329.397,00 kn
– otpremnine prilikom odlaska u mirovinu i regres za godišnji odmor djelatnika Akademije	200.155,87 kn
Ukupno iz državnog proračuna	14.364.535,87 kn

Sredstva iz drugih izvora osigurana su od Ministarstva znanosti i tehnologije, Ureda predsjednika Republike i grada Varaždina u iznosu od 729.854,77 kn, i to za plaće zaposlenih djelatnika, znanstvenih novaka, kao i naknade za prijevoz, topli obrok i regres za godišnje odmore istih.

Sredstva ostvarena vlastitom djelatnošću u iznosu od 99.025,04 kn ostvarena su od kamata, prodanih knjiga i naknada šteta.

Ostvarenim prihodima u godini 1994. Akademija je pokrila troškove poslovanja iako je tijekom godine bila suočena s određenim teškoćama u realizaciji godišnjeg plana rada. Naime, tek rebalansom državnog proračuna u studenome godine 1994. Akademiji je odobreno za materijalne troškove i osnovnu djelatnost dodatnih 55,5% sredstava utvrđenih proračunom, tako da je dinamika priljeva sredstava iz proračuna

bila tijekom godine neujednačena (za razdoblje I.-IX. 1994. dobiveno samo 47% godišnjih sredstava). Zbog toga je Akademija morala planirane poslove, obveze i zadatke vezane uz znanstvenoistraživačku djelatnost, investicijsko održavanje zgrada i opreme, redovitu izdavačku djelatnost i međunarodnu suradnju, svesti na minimum.

Analiza strukture ostvarenih godišnjih prihoda Akademije pokazuje da je od ukupno ostvarenih prihoda za plaće, regres za godišnji odmor i otpremnine zaposlenih djelatnika, te stalne mjesečne nagrade redovitih članova Akademije osigurano 9.412.564,00 kn ili oko 62%, a tek 5.780.851,00 kn ili oko 38% za ostalu cjelokupnu djelatnost Akademije. To znači da je za pokriće svih materijalnih troškova Akademije i njezinih jedinica u strukturi prihoda osigurano oko 14,5%, a za osnovnu djelatnost, pod kojom se podrazumijeva: redovita izdavačka djelatnost, investicijsko održavanje zgrada i opreme, rad na znanstvenoistraživačkim projektima, međunarodna suradnja, znanstvena djelatnost savjeta, centara i odbora Akademije, djelatnost Predsjedništva i razreda Akademije, tek nešto više od 22%.

II. Utrošak osiguranih sredstava izvršen je na sljedeći način:

Utrošena sredstva za materijal	381.178,00 kn
Od toga za:	
- uredski i ostali materijal	277.179,00 kn
- materijal za čišćenje i održavanje	59.058,00 kn
- materijal za tekuće i invest. održavanje	33.871,00 kn
- rezervne dijelove i sitni inventar	11.070,00 kn
Utrošena sredstva za energiju	537.725,00 kn
Od toga za:	
- električnu energiju	245.439,00 kn
- plin	150.060,00 kn
- ogrjev (drva i ugljen)	96.369,00 kn
- gorivo (benzin i lož ulje)	45.857,00 kn
Utrošena sredstva za usluge	1.441.331,00 kn
Od toga za:	
- prijevozne usluge i poštanske troškove	341.618,00 kn
- tekuće i investicijsko održavanje	307.969,00 kn
- zakupnine	100.868,00 kn
- osobne usluge - aut. honorari, studentske usluge	400.510,00 kn
- komunalne usluge	75.559,00 kn
- grafičke usluge	214.807,00 kn
Utrošena sredstva za zaposlene djelatnike	7.885.326,00 kn
Od toga za:	
- neto plaće	3.543.262,00 kn
- porez i prirez iz plaća	1.285.776,00 kn
- doprinosi iz plaća	1.654.860,00 kn
- doprinosi na plaće	1.371.428,00 kn

Utrošena sredstva za nematerijalne izdatke	2.606.499,00 kn
Od toga za:	
- dnevnice, troškove noćenja i prijevoza na službenom putu	119.056,00 kn
- prijevoz na posao i s posla	297.999,00 kn
- troškove prehrane	648.631,00 kn
- regres za godišnje odmore i otpremnine	217.727,00 kn
- reprezentaciju	38.685,00 kn
- osiguranje imovine	22.117,00 kn
- bankarske usluge, provizije i članarine	28.576,00 kn
- nagrade akademicima s porezom i prirezom	1.233.708,00 kn
Utrošena sredstva za investicije	444.755,00 kn
Od toga za:	
- ulaganja u nabavku opreme i održavanje zgrada	444.755,00 kn
Utrošena sredstva za ostale svrhe	104.709,00 kn
Od toga za:	
- stručnu i ostalu literaturu	60.441,00 kn
- administrativne takse i sudske troškove	29.291,00 kn
- registraciju vozila, zašt. odjeću i sl.	14.977,00 kn
Sveukupno utrošena sredstva	13.371.523,00 kn

Prilikom analize ukupnih rashoda u godini 1994. valja naglasiti neke specifičnosti Akademije koje izravno utječu na visinu određenih troškova. Osim djelatnosti središnjice Akademije u Zagrebu, rad se odvija u Akademijinim centrima širom Hrvatske, i to u: Puli, Rijeci, Zadru, Splitu, Trstenom, Dubrovniku, Cavtatu, Osijeku, Vinkovcima i Varaždinu. U samom Zagrebu Akademijine jedinice smještene su na 12 različitih lokacija, što značajno povećava materijalne troškove poslovanja, posebice poštanske troškove, troškove najamnina, energije, osiguranja, imovine, komunalnih taksa i naknada, troškove održavanja, čišćenja prostora itd. S velikim teškoćama Akademija je suočena i u pogledu troškova za investicijsko održavanje jer je vlasnik ili korisnik desetak objekata u Zagrebu, a isto toliko i izvan Zagreba. Sve su to objekti stari između 50 i 150 godina, uz to pretežito spomenici kulture 0 i I kategorije, čije, barem minimalno, održavanje zahtijeva velika sredstva.

Analiza strukture ostvarenih godišnjih rashoda Akademije pokazuje da u ukupno učinjenim rashodima na troškove za plaće, regres za godišnje odmore i otpremnine zaposlenih djelatnika, te stalne mjesečne nagrade redovitih članova akademije otpada iznos od 9.336,761,00 kn ili 69,9%, a na sve ostale troškove za redovitu djelatnost iznos od 4.034.762,00 ili samo 30,1%. Osim toga, ako se uzme u obzir da su u dijelu troškova koje je Akademija ostvarila za redovitu djelatnost u iznosu od 4.034.762,00 kn uključeni i troškovi naknade zaposlenim djelatnicima za prijevoz na posao i s posla kao i troškovi naknade za prehranu u iznosu od 946.630,00 kn, to znači da su stvarni troškovi redovite djelatnosti Akademije iznosili samo 3.088.132,00 kn.

III. Višak prihoda nad rashodima 1.821.893,00 kn.

Iskazani višak prihoda nad rashodima rezultat je već spomenutog neujednačenog priljeva sredstava za redovitu djelatnost Akademije iz državnog proračuna. Tek nakon donošenja rebalansa proračuna, kada su bila poznata ukupno raspoloživa sredstva, Akademija je mogla prići realizaciji godišnjeg plana na području nakladničke djelatnosti, investicijskog održavanja i nabave potrebne opreme. Kako je uglavnom riječ o uslugama i nabavkama za koje se sredstva dobavljačima moraju uplatiti unaprijed, znatan dio prikazanog viška prihoda zapravo su Akademijina potraživanja za nabavljenu opremu u iznosu od 436.381,00 kn i potraživanja za usluge tiska i investicijskog održavanja u iznosu od 668.987,00 kn. Ostatak viška prihoda od 716.525,00 kn trebao bi poslužiti Akademiji za poticanje nakladničke djelatnosti.

IV. U okviru rada Akademije odvijaju se i druge znanstvenoistraživačke, muzejsko-galerijske i društvene djelatnosti koje se ne financiraju iz proračuna. Za te djelatnosti Akademija osigurava sredstva iz drugih izvora: Ministarstva znanosti i tehnologije, Ministarstva kulture, drugih državnih i društvenih institucija te gospodarskih organizacija. Tako osigurana sredstva koriste se strogo namjenski, posebno prate i evidentiraju po svakoj namjeni. Stanje tih sredstava na dan 31. 12. 1994. jest sljedeće:

– sredstva namijenjena nakladničkoj djelatnosti	606.388,61 kn
– sredstva za međunarodnu suradnju, znanstvene skupove, izložbe i rad znanstvenih centara, savjeta i odbora	713.684,24 kn
– srestva za znanstvenoistraživački rad na projektima	403.182,36 kn
Ukupno	1.723.255,21 kn

V. Akademija raspolaže i određenim iznosom deviznih sredstava na svom deviznom računu br. 7100-3205207 otvorenom kod Zagrebačke banke. Devizna sredstva Akademija ostvaruje raznim pomoćima za pojedine projekte, naplaćenim članarinama i prodanim časopisima. Sredstva se na računu vode po stranim valutama, a njihova protuvrijednost u kunama na dan 31.12.1994. iznosi 44.168,24 kn.

"Ljetopis" Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti za godinu 1994. Knjiga 98. Nakladnik: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Zagreb, Trg Nikole Šubića Zrinskog 11. Za nakladnika: Milan Moguš, glavni tajnik. Tehnički urednik: Božidar Čečuk. Tisak i oprema: Print Kocijnčić, 41211 Zaprešić, Nova ulica 41. Tiskanje dovršeno u travnju 1995. Naklada 700.